

รายงานสรุปผลการดำเนินการตาม
ยุทธศาสตร์ชาติ
ประจำปี 2568

คำนำ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568 เป็น**รายงานประจำปี ฉบับที่ 7** ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำขึ้นทุกปีนับตั้งแต่ พ.ศ. 2562 โดยเป็นการจัดทำตาม**พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 22** ที่กำหนดให้สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ วิเคราะห์และประมวลผลการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อฉายภาพการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแต่ละช่วงปีงบประมาณ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน[1] โดยรายงานอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานฯ ใช้ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ ที่หน่วยงานนำเข้าและรายงานในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบการประเมินผลร่วมกับ**ข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ** ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศและระดับสากล

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568 เป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอน**การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)** โดยเป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ) รวมทั้งประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะการดำเนินงานเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้ประกอบการพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณในปีงบประมาณต่อ ๆ ไปให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

[1] สำหรับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568 ต้องเผยแพร่ภายในวันที่ 28 มกราคม 2569

สารบัญ

บทสรุป สำหรับผู้บริหาร 4

ส่วนที่ 1 บทนำ 14

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาต 22

NS 04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 198

NS 05 การท่องเที่ยว 238

NS 06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 292

NS 07 โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล 312

NS 12 การพัฒนาการเรียนรู้ 444

NS 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 460

NS 14 ศักยภาพการกีฬา 480

NS 15 พลังทางสังคม 494

NS 20 การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ 590

NS 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 622

NS 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 642

สารบัญ

NS 01 ความมั่นคง 96

NS 02 การต่างประเทศ 134

NS 03 การเกษตร 158

NS 08 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 352

NS 09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 382

NS 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 406

NS 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 420

NS 16 เศรษฐกิจฐานราก 508

NS 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม 522

NS 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 532

NS 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ 562

NS 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 664

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป 698

ภาคผนวก 704

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 7 ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้**จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560** ซึ่งเป็น**ส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)** โดยเป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนา**ในมิติต่าง ๆ และ**ผลลัพธ์จากการดำเนินงาน**ของหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง**ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย**ของยุทธศาสตร์ชาติในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยใช้**ข้อมูลจากการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ**จากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ที่**หน่วยงานของรัฐ**ได้นำเข้าในระบบ eMENSCR ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) **จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** ประกอบการประเมินผลร่วมกับ**ข้อมูลสถิติและสถานการณ์การพัฒนาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง** ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ จะเป็นข้อมูลให้**หน่วยงานสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินการต่างๆ** อาทิ ปรับปรุงการจัดทำแผนระดับที่ 3 ได้แก่ แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และรายปี แผนปฏิบัติการด้าน.... และแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ และพัฒนาการดำเนินงาน/โครงการให้สามารถปิดช่องว่างและยกระดับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของประเทศได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศตลอดจนเพื่อให้ประชาชนผู้สนใจรับทราบและมีส่วนร่วมในการติดตาม เสนอแนะ และเร่งรัดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ 2 ส่วน ได้แก่

1. การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ พบว่า ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 มีผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ดังนี้

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยมีพัฒนาการดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยมีทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 49 (จาก 147 ประเทศ) และมีคะแนนอยู่ที่ 6.222 คะแนน ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากปัจจัยวัฒนธรรมการบริจาคที่เพิ่มขึ้นและอยู่ในสิบอันดับแรกของโลก แต่ยังมีความท้าทายในเรื่องความสุขของคนวัยทำงานและความไว้วางใจในสังคมที่อยู่ระดับต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ ขณะที่**ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยมีสถานการณ์ดีขึ้น** พิจารณาจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 52.92 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 51.64 มีสาเหตุจากการเพิ่มขึ้นขององค์ประกอบหลักทั้งเศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม และทุนทางวัฒนธรรม

มิติที่ 2 ขีดความสามารถในการแข่งขันลดลง ขณะที่การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ดีขึ้น สะท้อนจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ลดลงมาอยู่อันดับที่ 30 ด้วยคะแนน 71.3 คะแนน จากทั้งหมด 69 ประเทศ แย่ลงจากปีก่อนหน้าอยู่อันดับที่ 25 ด้วยคะแนน 72.5 คะแนน เป็นผลจากอันดับของปัจจัยหลักปรับตัวลดลงทุกด้าน โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ขณะที่**การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ดีขึ้น** พิจารณาจากอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากการกลับมาขยายตัวของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ และความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per Capita) ระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด โดยมีค่าอยู่ที่ 5.0 เท่า ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 5.3 เท่า

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ปรับตัวลดลงเล็กน้อย สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI) ที่ระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6363 ปรับตัวลดลงจาก 0.6398 ซึ่งเป็นผลจากการลดลงของดัชนีย่อย ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านชีวิตการงาน ขณะที่ด้านการศึกษา ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม มีค่าดัชนีเพิ่มขึ้น

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมในภาพรวมดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมมีคะแนนอยู่ที่ 70.97 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน มีสาเหตุจากองค์ประกอบที่ดีขึ้น ได้แก่ โภชนาการและการแพทย์ น้ำและสุขาภิบาล ที่พักอาศัย คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิและเสรีภาพ สังคมที่เข้าถึงทุกคน และการศึกษาขั้นสูง แต่มีอันดับลดลงอยู่ที่ 62 จากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่อันดับ 58 จาก 170 ประเทศ สะท้อนว่าหลายประเทศได้ยกระดับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าทางสังคมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ **ความเหลื่อมล้ำในสังคมดีขึ้น** พิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเท่ากับ 0.333 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 0.335 ขณะที่ความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดเพิ่มขึ้นเป็น 7.83 เท่า จากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 7.79 เท่า คิดเป็นการปรับตัวแย่ลงเล็กน้อยร้อยละ 0.51

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมดีขึ้น สะท้อนจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทยที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 75.7 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 74.4 คะแนน สะท้อนความก้าวหน้าในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศอย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติในเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล และเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก แสดงให้เห็นว่า แม้จะมีการดำเนินงานในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ครอบคลุมแล้ว แต่ยังมีสถานการณ์อยู่ในระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้า โดยมีประเด็นท้าทายในเรื่องของประสิทธิภาพในการฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล การขับเคลื่อนตามแผนดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่สามารถผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ขณะที่**ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติมีสถานการณ์คงเดิม** สะท้อนจากดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวที่มีค่าดัชนีคงเดิมอยู่ที่ร้อยละ 58.20

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐปรับตัวแย่ลง สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยลดลงอยู่ที่ -0.27 คะแนน จากการที่ขาดเสถียรภาพทางการเมือง ประสิทธิผลของภาครัฐ คุณภาพของกฎระเบียบ หลักนิติธรรม และการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ เช่นเดียวกับผลการจัดอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐอยู่ในอันดับที่ 32 ลดลงจากปีก่อนหน้าซึ่งอยู่อันดับที่ 24 จากการลดลงของปัจจัยการคลังภาครัฐ นโยบายภาษี กรอบการบริหารภาครัฐ และกฎหมายด้านธุรกิจ ขณะที่ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้นทั้งอันดับและคะแนน โดยอยู่ในอันดับที่ 84 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 60.60 คะแนน ซึ่งเป็นผลจากเศรษฐกิจไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลาง โดยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงมีความแข็งแกร่งในระดับหนึ่ง

2. การพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน มีผลการพัฒนาที่เกิดขึ้น ดังนี้

ด้านที่ 1 ความมั่นคง พบว่า **ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น** จากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 49 (จาก 147 ประเทศ) ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่อันดับที่ 58 ขณะที่**บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัยลดลง** จากดัชนีสันติภาพโลกอยู่ในอันดับที่ 86 ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่อันดับที่ 75 **กองทัพหน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงดีขึ้น** จากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลกเพิ่มขึ้นเป็น 1.661 คะแนน แต่ยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับโลก และดัชนีรัฐเปราะบางมีคะแนนลดลงเป็น 66.2 คะแนน แสดงถึงสถานะมั่นคงมากขึ้น

นอกจากนี้ **บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น** และ**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมคงเดิม** จากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 โดยมีค่าเท่ากับ 99.22 คะแนน แต่ดัชนีประชาธิปไตยที่คงอยู่ในอันดับที่ 63 โดยมีคะแนนลดลงอยู่ที่ 6.27 คะแนน

ด้านที่ 2 การสร้างความสามารถในการแข่งขัน พบว่า **เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนดีขึ้น** จากอัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 2.7 ชะลอตัวเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.8 ขณะที่อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 อีกทั้งการกระจายรายได้ที่สะท้อนจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุดอยู่ที่ 14.7 เท่า ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 16.3 เท่า และผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ขยายตัวร้อยละ 2.13 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าร้อยละ 1.04 อย่างไรก็ตาม **ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันแย่ลง** จากสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 0.94 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ร้อยละ 1.16 และอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่อันดับที่ 30 (จาก 69 ประเทศ) ลดลงจากปีก่อนหน้าอยู่อันดับที่ 25 เป็นผลจากการพัฒนาที่แย่ลงในปัจจัยย่อยทุกด้าน ทั้งสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ประสิทธิภาพภาครัฐ ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พบว่า **คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 ดีขึ้นในบางมิติ** กล่าวคือ มิติด้านค่านิยมและคุณธรรม มีคะแนนดัชนีชี้วัดคุณธรรมปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น 4.36 มิติด้านสุขภาพ มีอัตราการเสียชีวิตจาก 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังลดลง แต่มีสุขภาพจิตแย่ลงจากอัตราการฆ่าตัวตายเพิ่มขึ้นเป็น 8.02 คนต่อประชากรแสนคน มิติการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตมีอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาปรับตัวแย่ลงอยู่ที่อันดับ 55 ขณะที่คะแนนทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยเพิ่มเป็น 35.15 คะแนน นอกจากนี้ **สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตปรับตัวแย่ลง** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ปรับตัวลดลงอยู่ที่ระดับ 0.5894 เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ รวมถึงครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว และการที่ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพัง

ด้านที่ 4 การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม พบว่า **การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพิ่มขึ้น** จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเท่ากับ 0.335 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 ขณะที่สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามระดับรายจ่ายอยู่ที่ 7.83 เท่า เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่มีสัดส่วนเท่ากับ 7.79 เท่า **การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับปรับตัวลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) มีค่าเท่ากับ 0.6363 ลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 0.6398 นอกจากนี้ **การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพปรับตัวดีขึ้น** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าเท่ากับ 0.5336 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.5335 และดัชนีความยากจนหลายมิติของผู้สูงอายุปรับตัวดีขึ้นโดยมีค่าเท่ากับ 0.0044 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.0072

ด้านที่ 5 การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า **การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปใช้ได้อย่างยั่งยืนแย่ลง** จากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมลดลง 0.03 ล้านไร่ **การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวมแย่ลง** เนื่องจากไม่มีแหล่งน้ำ

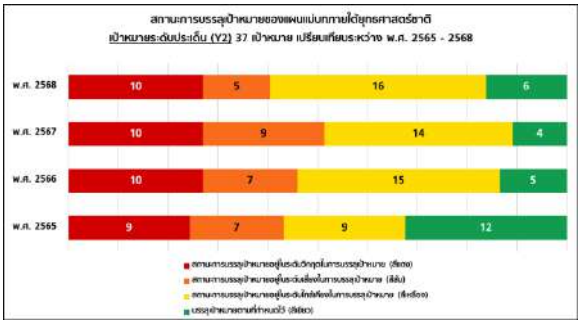
ผิวดินที่มีคุณภาพในเกณฑ์ดีมาก และการจัดการขยะมูลฝอยมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น 0.25 ล้านตัน และปริมาณของเสียอันตรายเพิ่มขึ้น 5,613 ตัน ขณะที่ปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 และฝุ่นละออง PM10 ดีขึ้น **การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศดีขึ้น** จากปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยลดลง 0.11 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรลดลง 0.70 กิโลจูลต่อหัวประชากร และส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.18 **การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลดีขึ้น** จากผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมดีขึ้นอยู่อันดับที่ 250 รวมทั้งการเพิ่มขึ้นของสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็น 8,747 คน และจำนวนองค์กรนอกภาครัฐ (NGO และเอกชน) เป็น 324 องค์กร

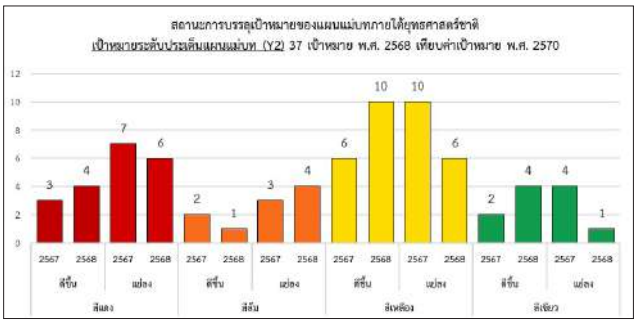
ด้านที่ 6 การปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ พบว่า **ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสปรับตัวแย่ลง** สะท้อนจากผลประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มี 0.25 คะแนน ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มี 0.31 คะแนน ขณะที่**ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงปรับตัวดีขึ้น** จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) อยู่ในอันดับที่ 52 (จาก 193 ประเทศ) ดีขึ้น 3 อันดับจากปีก่อนหน้า และผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีคะแนนในระดับที่ 4 (ระดับขั้นสูง) ที่ร้อยละ 54.42 ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่อยู่ร้อยละ 24.74 อย่างไรก็ตาม **การควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบแย่ลง** จากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกเท่ากับ -0.53 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่เท่ากับ -0.44 คะแนน นอกจากนี้ **กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศแย่ลง** จากผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกเท่ากับ -0.22 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่เท่ากับ -0.20 คะแนน

การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

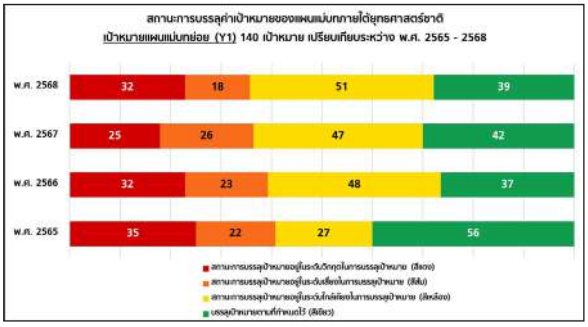
สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นปีที่ 3 ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าระบบ eMENSCR ณ สิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 จำนวน 240,439 โครงการ พบว่า**เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) รวมจำนวน 6 เป้าหมาย[1] คิดเป็นร้อยละ 16.22 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น โดยยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 31 เป้าหมาย** ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 43.24 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 5 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 13.51 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.03

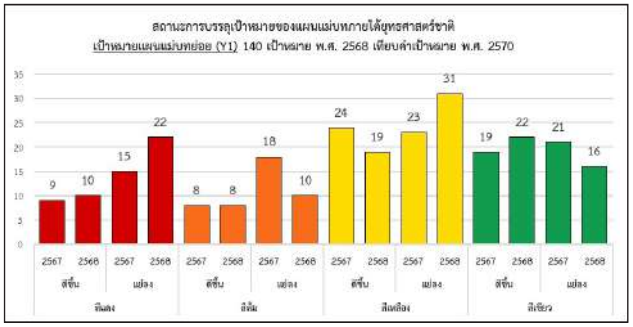
[1]มี 2 เป้าหมายเดิมจากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี พ.ศ. 2567 ได้แก่ 060003 และ 090002 ที่ยังคงสถานะการบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) และ 4 เป้าหมายใหม่ ได้แก่ 020001 120002 160001 และ 170001 ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายปรับสถานะเป็นบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวม 140 เป้าหมาย พบว่า **มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 39 เป้าหมาย** คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2567 ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดจำนวน 44 เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวแย่ลงร้อยละ 11.36 ส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 101 เป้าหมาย **ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 72.14 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน 50 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 35.71 เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 20 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 14.29 และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 31 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.14

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมาย และเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่ จำนวน 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงได้ปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ยังได้มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ตัวชี้วัดไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ไปสู่การปฏิบัติตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติยังคงมีประเด็นท้าทายสำคัญที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในห้วงเวลาที่เหลือของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้

การวางแผน (Plan)

ประเด็นท้าทาย

- **ความเข้าใจในหลักการและการแปลงแผนระดับชาติ** ทั้งในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 ของหน่วยงานของรัฐไปสู่การปฏิบัติ ที่ควรต้องให้ความสำคัญกับการแปลงแผนทั้งเป้าหมายการพัฒนาไปพร้อมกับตัวชี้วัดของเป้าหมาย
- **บริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว** ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้แผนระดับชาติที่ประกาศใช้ในห้วงที่ผ่านมาอาจเกิดข้อจำกัด ทั้งในมิติเป้าหมายการพัฒนา ประเด็น/แนวทางการพัฒนา และกลไกการขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติที่ไม่สะท้อนบริบทการพัฒนาในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐในทุกระดับอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับหลักการและการแปลงแผนระดับชาติไปสู่การปฏิบัติ** โดยพิจารณาวิธีการ กลไก และเครื่องมือใหม่ที่จะทำให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ เพื่อทำให้เกิดการดำเนินงานบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้ง**ให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างบูรณาการเพิ่มมากขึ้นระหว่างสำนักงานฯ และหน่วยงานกลางอื่น ๆ ที่มีหน้าที่กำกับติดตาม ประเมินผล และบริหารจัดการระบบงบประมาณของประเทศ** เพื่อให้เกิดการบูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณที่สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศ
- **เร่งพิจารณาความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** เพื่อนำไปสู่การทบทวน/ปรับปรุง หากจำเป็น และเผยแพร่ให้หน่วยงานรัฐทราบและใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานก่อนเริ่มปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 รวมทั้ง**เร่งศึกษาทบทวนประเด็นการปฏิรูปประเทศ** โดยวิเคราะห์ประเด็นการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปในบริบทปัจจุบัน ที่มุ่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง/เรื้อรังเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศอย่างยั่งยืน

การปฏิบัติ (Do)

ประเด็นท้าทาย

- **แผนระดับที่ 3 ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ที่มีกฎหมายระบุให้มีการจัดทำแผน มีจำนวนมากและมีการซ้ำซ้อนกัน** โดยในช่วงปี 2561 - 2568 จำนวน 215 แผน พบว่า แผนส่วนใหญ่ร้อยละ 53 (จำนวน 114 แผน) ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรี สะท้อนว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ของหน่วยงานของรัฐยังไม่เป็นไปตามหลักการที่กำหนด ซึ่งควรมีเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศเท่านั้น (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564) นอกจากนี้ **หลายแผนปฏิบัติการด้าน... ยังขาดการเชื่อมโยงไปยังเป้าหมายของแผนระดับชาติ รวมทั้งมีตัวชี้วัดที่สะท้อนกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์**
- **โครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่เป็นลักษณะการทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการและเป็นงานเดิมที่อาจหมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน** ส่งผลให้โครงการ/การดำเนินงานอาจไม่ตอบโจทย์และสภาพปัญหาที่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

- **สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติที่มีหน้าที่กลั่นกรองแผนปฏิบัติการด้าน... ควรเร่งดำเนินการวิเคราะห์ช่องว่างและความครอบคลุมของแผนระดับที่ 3 ของหน่วยงานรัฐในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทฯ** ในแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ว่ามีแผนระดับ 3 ใดบ้างที่จำเป็นหรือขาดหายตามบริบทการพัฒนาประเทศ
- **สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติควรเร่งพัฒนาและเผยแพร่ระบบ STAR Leverage Coach** เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถจัดทำโครงการแบบ “คานงัด” ที่ตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึง**สามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทฯ (Contribution of the project)** โดยจะทำให้ได้โครงการ/การดำเนินงานที่พุ่งเป้าต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

ประเด็นท้าทาย

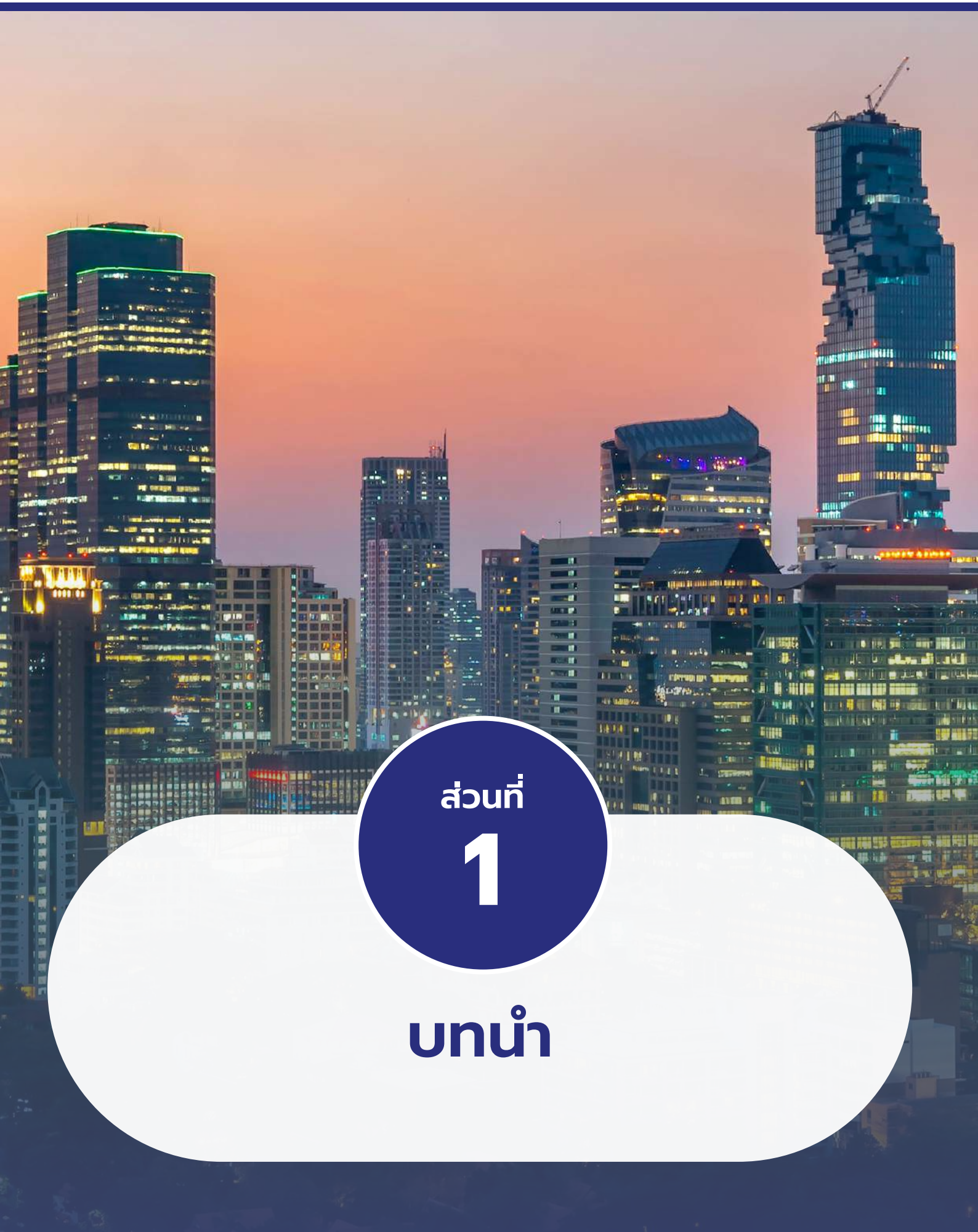
- **การขาดการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน** ส่งผลให้บางเป้าหมายแผนแม่บทฯ มีความจำเป็นต้องใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ที่อาจสะท้อนเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ประกอบกับ**บางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่อาจมีความซ้ำซ้อนหรือไม่ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2)** ส่งผลให้การติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติจากรายงานประจำปี อาจไม่สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาในปัจจุบัน
- **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านระบบ eMENSCR ที่อาจยังไม่ครอบคลุม โครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด** เนื่องจากคำนิยามของแต่ละหน่วยงานแตกต่างกัน ประกอบกับข้อมูลนำเข้าในระบบ eMENSCR อาจไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนทั้งวงจร โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการติดตาม “แผนงาน” และ “แผนเงิน” เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ
- **กลไกการติดตามตรวจสอบ โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล** อาจยังไม่ได้นำข้อมูลจากระบบ eMENSCR มาใช้ในการดำเนินการเท่าที่ควร เนื่องจากอาจขาดความเชื่อมั่นในระบบ หรือการมีข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่เชื่อมโยงกัน

ข้อเสนอแนะ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะภารกิจด้านการจัดเก็บข้อมูล** ควรพัฒนาตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนเป้าหมายแผนแม่บทฯ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแม่นยำ ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน
- **สำนักงานฯ เร่งพัฒนาระบบ eMENSCR ให้มีความเชื่อมโยงกับระบบกลางในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลระดับชาติเข้ากับระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์อย่างสมบูรณ์** รวมทั้งเร่งพัฒนาส่วนของการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Dashboard) สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์สนับสนุนการทำงานของผู้ใช้งานระบบได้อย่างเป็นมิตรมากยิ่งขึ้น
- **ยกระดับกลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐให้เป็นไปตามหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพมากยิ่งขึ้น** รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้นำเข้าข้อมูลที่มีคุณภาพ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบ เห็นความสำคัญของการมีข้อมูลที่มีคุณภาพและการใช้ประโยชน์

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ส่วนที่

1

บทนำ

การขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. 2568 เป็นปีที่ 8 ของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ นับตั้งแต่มีการประกาศใช้เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2561 โดยยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 ที่มีการกำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศระยะยาวที่กำหนดให้ **"ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ภายใน พ.ศ. 2580** ซึ่งเป็นครั้งแรกของประเทศที่มีจุดหมายสุดท้ายให้หน่วยงานของรัฐใช้มองร่วมกัน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุง ปรับเปลี่ยนยกระดับการทำงานและการปฏิบัติของหน่วยงานให้ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานของรัฐทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ล้วนต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ยึด**หลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA)** เป็นกรอบทางวิชาการในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 3 ระดับ (จ.1 จ.2 และ จ.3) และทุกหน่วยงานของรัฐ ซึ่ง**รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ถือเป็นเอกสารที่เป็นแหล่งข้อมูลสำคัญสำหรับหน่วยงานของรัฐในการใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป** ร่วมกับข้อมูลจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สำนักงานฯ ได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ https://www.nesdc.go.th/nscr/main/

สำหรับ**ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ณ พ.ศ. 2568** มีสาระสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. การวางแผน (Plan)

การจัดทำ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 สำนักงานฯ ได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 (พ.ศ. 2571 - 2575) ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2561 หมวด 2 มาตรา 14 ที่กำหนดให้มีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องในแต่ละช่วงระยะเวลา 5 ปี โดยต้องสอดคล้องกับแนวนโยบายแห่งรัฐ ยุทธศาสตร์ชาติ สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมของทั้งประเทศและของโลก ทิศทางการพัฒนาประเทศที่เหมาะสม และมุ่งตอบสนองต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกระดับ ซึ่ง (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 ฉบับนี้จะเป็นการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลา 5 ปีของแผนให้ดำเนินการอย่างเป็นระบบ โดยครอบคลุมทั้งการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ธีมการพัฒนา และประเด็นการพัฒนาที่ต้องให้ความสำคัญผ่านกระบวนการจัดทำที่ผสมผสานการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูล และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนตั้งแต่ต้นกระบวนการ เพื่อให้กรอบแผนสะท้อนสถานะการพัฒนาประเทศ ตลอดจนมุมมองของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างรอบด้าน โดยคาดว่าจะประกาศใช้**แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 14 ในช่วงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2570**

2. การปฏิบัติ (Do)

การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

สำนักงานฯ ได้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานร่วมกับสำนักงบประมาณ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง (สำนักงาน ป.ย.ป.) เพื่อจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - ปัจจุบัน โดยสำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 สำนักงานฯ ได้จัดทำเป้าหมายและกำหนดประเด็นที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณที่ใช้ข้อมูลจากสถานการณ์การพัฒนาจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี พ.ศ. 2567 แนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทฯ และปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มปัจจัยที่ควรมีโครงการมารองรับ เพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณของประเทศแบบพุ่งเป้าและสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่แท้จริง นำไปสู่บรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

แผนระดับที่ 3

หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำและนำเข้าแผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 โดยใน**ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ระบบ eMENSCR มีข้อมูลแผนระดับที่ 3 จำนวนทั้งสิ้น 2,915 แผน** ดังนี้

แผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR จำนวน 2,915 แผน

(ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568)

แผนปฏิบัติราชการ 2,733 แผน

แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี 750 แผน

ปีงบประมาณ	แผนปฏิบัติราชการกระทรวง	แผนปฏิบัติราชการกรมหรือเทียบเท่า	แผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด	แผนปฏิบัติราชการจังหวัด
พ.ศ. 2563 - 2565 98 แผน	12 แผน จาก 12 กระทรวง	86 แผน จาก 81 หน่วยงาน	0 แผน	0 แผน
พ.ศ. 2566 - 2570 652 แผน	23 แผน จาก 17 กระทรวง	362 แผน จาก 272 หน่วยงาน	51 แผน จาก 18 กลุ่มจังหวัด	216 แผน จาก 77 จังหวัด

แผนปฏิบัติราชการรายปี 1,983 แผน

ปีงบประมาณ	แผนปฏิบัติราชการกระทรวง	แผนปฏิบัติราชการกรมหรือเทียบเท่า	แผนปฏิบัติราชการกลุ่มจังหวัด	แผนปฏิบัติราชการจังหวัด
พ.ศ. 2563 รวม 98 แผน	8 แผน จาก 8 กระทรวง	90 แผน จาก 88 หน่วยงาน	0 แผน	0 แผน
พ.ศ. 2564 รวม 300 แผน	14 แผน จาก 13 กระทรวง	178 แผน จาก 174 หน่วยงาน	16 แผน จาก 16 กลุ่มจังหวัด	38 แผน จาก 38 จังหวัด
พ.ศ. 2565 รวม 412 แผน	14 แผน จาก 14 กระทรวง	212 แผน จาก 206 หน่วยงาน	18 แผน จาก 18 กลุ่มจังหวัด	75 แผน จาก 74 จังหวัด
พ.ศ. 2566 รวม 590 แผน	16 แผน จาก 16 กระทรวง	346 แผน จาก 340 หน่วยงาน	22 แผน จาก 18 กลุ่มจังหวัด	92 แผน จาก 77 จังหวัด
พ.ศ. 2567 รวม 549 แผน	18 แผน จาก 15 กระทรวง	323 แผน จาก 293 หน่วยงาน	19 แผน จาก 18 กลุ่มจังหวัด	85 แผน จาก 77 จังหวัด
พ.ศ. 2568 รวม 493 แผน	12 แผน จาก 12 กระทรวง	293 แผน จาก 286 หน่วยงาน	18 แผน จาก 18 กลุ่มจังหวัด	76 แผน จาก 75 จังหวัด

แผนปฏิบัติการด้าน... 182 แผน

ช่วงเวลาของแผนปฏิบัติการด้าน...	จำนวนแผนปฏิบัติการด้าน...
พ.ศ. 2561 - 2565	59 แผน
พ.ศ. 2566 - 2570	92 แผน
สิ้นสุดหลัง พ.ศ. 2570	31 แผน

ที่มาของข้อมูล : ระบบ eMENSCR ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568

จากข้อมูลแผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR ข้างต้นเมื่อจำแนกตามประเภทของแผนระดับที่ 3 พบว่า

1) **แผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี** ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี จำนวน 652 แผน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ที่หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าเพียง 98 แผน โดยเมื่อพิจารณาในมิติหน่วยงานของรัฐ พบว่า มีหน่วยงานระดับกระทรวง 17 จากทั้งหมด 20 กระทรวง (คิดเป็นร้อยละ 85) และมีหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า 272 จากทั้งหมด 385 กรมหรือเทียบเท่า (คิดเป็นร้อยละ 70.65) สะท้อนว่า การนำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ในระบบยังไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ดี หน่วยงานระดับพื้นที่ ทั้งกลุ่มจังหวัดและจังหวัด มีการจัดทำและนำเข้าแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 ในระบบอย่างครบถ้วน
2) **แผนปฏิบัติราชการรายปี** ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการจำนวน 493 แผน ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่หน่วยงานของรัฐมีการนำเข้าแผนฯ 549 แผน โดยเมื่อพิจารณาในมิติหน่วยงานของรัฐ พบว่า มีหน่วยงานที่นำเข้าแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง 12 จากทั้งหมด 20 กระทรวง (คิดเป็นร้อยละ 60) และมีหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า 286 จากทั้งหมด 385 หน่วยงาน (คิดเป็นร้อยละ 74.29) สะท้อนว่า การนำเข้าแผนปฏิบัติราชการรายปีในระบบยังไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานของรัฐ อย่างไรก็ดี หน่วยงานในระดับพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มจังหวัดนำเข้าแผนปฏิบัติราชการปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในระบบอย่างครบถ้วน และจังหวัดนำเข้าแผนปฏิบัติราชการฯ 75 จังหวัด จากทั้งหมด 77 จังหวัด (คิดเป็นร้อยละ 97.40)
3) **แผนปฏิบัติการด้าน...** ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) หน่วยงานของรัฐมีการประกาศใช้และนำเข้าแผนปฏิบัติการด้าน... ในระบบ eMENSCR จำนวน 123 แผน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) ที่หน่วยงานของรัฐมีประกาศใช้และนำเข้าแผนฯ 59 แผน คิดเป็นการนำเข้าแผนเพิ่มขึ้นร้อยละ 108.47

โครงการ/การดำเนินงาน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 **หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำและนำเข้าโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR เป็นจำนวนทั้งสิ้น 20,319 โครงการ** ซึ่งลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มีการนำเข้าข้อมูล 25,593 โครงการ คิดเป็นการนำเข้าข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบลดลงร้อยละ 20.61 นอกจากนี้ สำนักงานฯ หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานของรัฐ (ในฐานะหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน) ร่วมจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ซึ่งมี (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารในระบบ eMENSCR รวมจำนวน 1,991 โครงการ จาก 258 หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า จากทั้งหมด 385 หน่วยงาน (รวมสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษา) โดยปัจจุบันสำนักงานฯ อยู่ระหว่างการเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเห็นชอบ

3. การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

แผนระดับที่ 3

จากแผนระดับที่ 3 ที่หน่วยงานของรัฐนำเข้าข้อมูลในระบบ eMENSCR ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 - 2568 จำนวนทั้งสิ้น 2,915 แผน จำแนกตาม**ความสอดคล้องของแผนระดับที่ 3 ต่อประเด็นแผนแม่บทฯ และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** ที่หน่วยงานผู้จัดทำแผนระบุไว้ได้ดังนี้

เป้าหมาย	แผนปฏิบัติราชการ ระยะ 5 ปี	แผนปฏิบัติราชการรายปี	แผนปฏิบัติการด้าน...	รวมแผนระดับที่ 3
01				
ไม่ระบุ Y1	10	23	3	36
010101	8	35	3	46
010102	13	54	3	70
010103	2	9		11
010201	21	78	12	111
010202	16	50	2	68
010301	7	19	3	29
010302	14	38	6	58
010401	17	42	3	62
010402	24	44	3	71
010501	6	16	3	25
02				
ไม่ระบุ Y1	1	2		3
020201	14	24		38
020202	13	19		32
020301	13	22		35
020401	15	20		35
020501	14	21		35
03				
ไม่ระบุ Y1	46	58	1	105
030101	37	58	6	101
030201	54	121	13	188
030202	25	43	6	74
030301	28	48	9	85
030302	8	11	3	22
030401	28	47	7	82
030501	22	31	6	59
030502	20	38	4	62
030601	29	64	6	99
030602	12	29	7	48
04				
ไม่ระบุ Y1	7	9	2	18
040101	13	23	1	37
040201	14	25		39
040301	13	23	3	39
040302	4	5	4	13
040401	10	15		25
040402*	3	7		10
040403	11	13		24
040501	3	6		9
040502	3	1		4
040601	12	18	1	31
040602	10	15	2	27
05				
ไม่ระบุ Y1	29	49	3	81
050101	33	71		104
050102	9	15		24
050103	6	8		14
050201	5	19		24
050202	1	6		7
050301	9	17		26
050302	1	5		6
050303		3		3
050401	3	8		11
050402		3		3
050501	3	11		14
050601	5	11		16
050602	8	16		24
050603	5	15		20
06				
ไม่ระบุ Y1	14	17	1	32
060101	13	24	1	38
060201	1	5		6
060202	1	1	2	4
07				
ไม่ระบุ Y1	17	33	5	55
070101	17	57	6	80
070102	13	44	7	64
070103	7	22	8	37
070104	13	41	16	70
070105	10	27	4	41
070201	5	28	1	34
070202	5	25	2	32
070203	10	35	2	47
070204	7	19	1	27
070301	6	17	4	27
08				
ไม่ระบุ Y1	5	8	1	14
080101	9	20		29
080102	11	29		40
080201	5	14	1	20
080202	6			6
080301	5	16		21
080302	6	16		22
080303	4	14		18
080401	11	32		43
09				
ไม่ระบุ Y1	5	5	1	11
090101	3	8		11
090102	6	16	1	23
090204**	2	1		3
090205**		2	1	3
090301	1	1		2
090302	1	9	1	11
10				
ไม่ระบุ Y1	1	1		2
100101	8	27	2	37
100201	1	1		2
100301	3	5	1	9
11				
ไม่ระบุ Y1	6	57	2	65
110101	11	29	5	45
110201	6	17	2	25
110301	36	195	2	233
110401	32	108	1	141
110402	8	19	1	28
110501	13	35	1	49
12				
ไม่ระบุ Y1	4	20	1	25
120101	15	73	2	90
120201	6	19		25
13				
ไม่ระบุ Y1	3	11		14
130101	16	34	14	64
130201	11	34	8	53
130301	14	40	4	58
130401	9	27	5	41
130501	6	27	9	42
14				
ไม่ระบุ Y1	1	4		5
140101	5	12	4	21
140201	7	16	2	25
140301	6	14	3	23
15				
ไม่ระบุ Y1	40	45	1	86
150101	51	102	7	160
150201	3	5	1	9
150202	3	7	1	11
16				
ไม่ระบุ Y1	4	15		19
160101	11	16		27
160201	7	14		21
160202	10	24	1	35
17				
ไม่ระบุ Y1	5	14	1	20
170101	15	56	5	76
170201	16	42	3	61
18				
ไม่ระบุ Y1	5	13	4	22
180101	17	26	7	50
180102	24	48	7	79
180201	11	19	3	33
180301	25	43	5	73
180401	10	12	1	23
180402	10	10	1	21
180403	14	27	3	44
180501	13	20	4	37
19				
ไม่ระบุ Y1	4	5	1	10
190101	9	12	1	22
190102	9	24	1	34
190103	5	9	1	15
190201	1	7	1	9
190202	9	20	1	30
190203*		1	1	2
190301	2	5	1	8
20				
ไม่ระบุ Y1	11	25	1	37
200101	27	65	2	94
200201	12	29	1	42
200202**	4	4	1	9
200203	1	3		4
200301	11	16	1	28
200302	2	7		9
200401	32	82	2	116
200501	26	46	1	73
21				
ไม่ระบุ Y1	1	1		2
210101	2	22	1	25
210102	1	23	1	25
210201	2	13	1	16
22				
ไม่ระบุ Y1	1	4	1	6
220101	7	32	2	41
220102	9	33	1	43
220103	8	21	2	31
220104**	8	25	1	34
220201	17	64	4	85
23				
ไม่ระบุ Y1	3	14		17
230101	7	19	3	29
230102	5	8	2	15
230201	2	11	3	16
230301	2	15	3	20
230401	3	19	2	24
230501	11	41	2	54
230502	8	23	2	33

หมายเหตุ: จำนวนแผนปฏิบัติการด้าน... มีการนับซ้ำ เนื่องจากแผนหนึ่ง ๆ มีการระบุความสอดคล้องมากกว่า 1 ประเด็นแผนแม่บทฯ

* หมายถึง เป้าหมายถูกยกเลิกแล้ว โดยไม่มีเป้าหมายนี้ในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

** หมายถึง เป้าหมายใหม่ในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ที่มาของข้อมูล : ระบบ eMENSCR ข้อมูลตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568

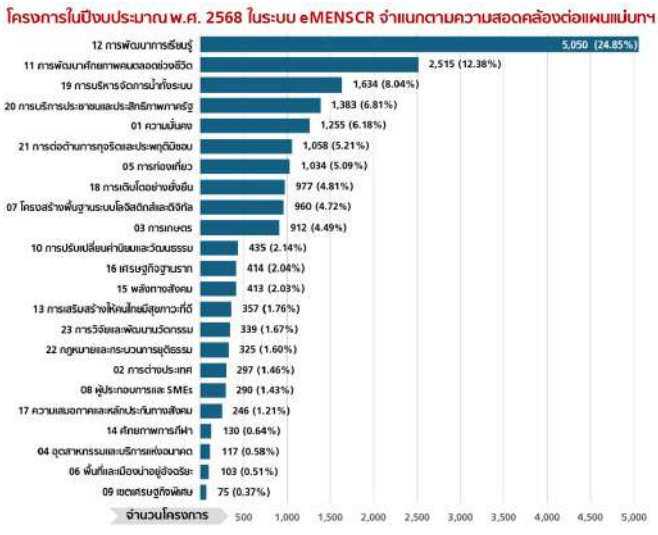
จากความสอดคล้องของแผนต่อประเด็นแผนแม่บทฯ พบว่า **ทุกประเด็นแผนแม่บทฯ มีแผนระดับที่ 3 ขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ** โดย**เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีแผนระดับที่ 3 สอดคล้องมากที่สุด คือ เป้าหมาย 110301** วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น จำนวน 233 แผน (คิดเป็นร้อยละ 7.99 ของแผนระดับที่ 3 ทั้งหมด) รองลงมาคือ เป้าหมาย 030201 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จำนวน 188 แผน (คิดเป็นร้อยละ 6.45 ของแผนระดับที่ 3 ทั้งหมด) และเป้าหมาย 150101 ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง จำนวน 160 แผน (คิดเป็นร้อยละ 5.49 ของแผนระดับที่ 3 ทั้งหมด) ตามลำดับ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งเป็นแผนพัฒนาเชิงประเด็น (Issue Based) ที่ควรมีการจัดทำเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศ โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2568 หน่วยงานของรัฐมีการประกาศใช้และนำเข้าแผนปฏิบัติการด้าน... ในระบบ eMENSCR จำนวนทั้งสิ้น 182 แผน พบว่า **เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีแผนปฏิบัติการด้าน...ขับเคลื่อนมากที่สุด คือ 070104** การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น จำนวน 16 แผน (คิดเป็นร้อยละ 8.79 ของแผนปฏิบัติการด้าน... ทั้งหมด) รองลงมาคือ เป้าหมาย 130101 ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น จำนวน 14 แผน (คิดเป็นร้อยละ 7.69 ของแผนปฏิบัติการด้าน...ทั้งหมด) และ 030201 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น จำนวน 13 แผน (คิดเป็นร้อยละ 7.14 ของแผนปฏิบัติการด้าน... ทั้งหมด) ตามลำดับ นอกจากนี้ **ยังมีแผนปฏิบัติการด้าน...ที่ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำ รวมถึงมีความซ้ำซ้อนของแผนปฏิบัติด้าน... (มีหลายแผนในประเด็นการพัฒนาเดียวกัน)** สะท้อนว่า การจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ของหน่วยงานของรัฐอาจยังไม่เป็นไปตามหลักการแผนมีเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศเท่านั้น (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564)

ทั้งนี้ สำนักงานฯ จะดำเนินการวิเคราะห์แผนระดับที่ 3 ของหน่วยงานของรัฐจากฐานข้อมูลอื่น ๆ ร่วมกับระบบ eMENSCR เพื่อหาช่องว่าง (Gap) ของแผนระดับที่ 3 ในการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทฯ นำไปสู่การปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้สามารถส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทฯ อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

โครงการ/การดำเนินงาน

จากโครงการ/การดำเนินงาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่**หน่วยงานของรัฐนำเข้าข้อมูลในระบบ eMENSCR จำนวนทั้งสิ้น 20,319 โครงการ** หากพิจารณาความสอดคล้องของโครงการต่อประเด็นแผนแม่บทฯ ที่หน่วยงานผู้จัดทำระบุไว้ พบว่า **ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ มีโครงการขับเคลื่อนมากที่สุด** จำนวน 5,050 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 24.85 ของโครงการทั้งหมด) รองลงมา ได้แก่ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพของคนตลอดช่วงชีวิต จำนวน 2,515 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 12.38 ของโครงการทั้งหมด) และประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ จำนวน 1,634 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 8.04 ของโครงการทั้งหมด) ตามลำดับ

นอกจากนี้ หากพิจารณาความสอดคล้องหลักของโครงการต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พบว่า **เป้าหมายที่มีโครงการขับเคลื่อนมากที่สุด คือ 120101** คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น จำนวน 4,642 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 22.85 ของโครงการทั้งหมด) รองลงมา ได้แก่ 110301 วัยเรียน/วัยรุ่นมีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วนฯ จำนวน 1,629 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 8.02 ของโครงการทั้งหมด) และ 200401 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย จำนวน 650 โครงการ (คิดเป็นร้อยละ 3.02 ของโครงการทั้งหมด) ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า **การดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ.2568 มิติการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ยังคงเป็นมิติที่หน่วยงานของรัฐให้ความสำคัญมาอย่างต่อเนื่องจากปีก่อนหน้า** อย่างไรก็ตาม **เป้าหมายที่ไม่มีโครงการรองรับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ 040502** การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น

โครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในระบบ eMENSCR จำแนกตามความสอดคล้องหลักต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเด็น 01 1,255 โครงการ	
010101	209
010102	152
010103	50
010201	386
010202	206
010301	20
010302	86
010401	46
010402	73
010501	68

ประเด็น 02 256 โครงการ	
020201	77
020202	41
020301	46
020401	63
020501	29

ประเด็น 03 912 โครงการ	
030101	110
030201	323
030202	36
030301	57
030302	2
030401	145
030501	23
030502	46
030601	138
030602	32

ประเด็น 04 117 โครงการ	
040101	20
040201	16
040301	23
040302	12
040401	1
040403	9
040501	13
040502	0
040601	10
040602	13

ประเด็น 05 1,034 โครงการ	
050101	209
050102	152
050103	50
050201	386
050202	206
050301	20
050302	86
050303	46
050401	73
050402	68
050501	77
050601	21
050602	82
050603	28

ประเด็น 06 103 โครงการ	
060101	50
060201	35
060202	18

ประเด็น 07 960 โครงการ	
070101	255
070102	214
070103	13
070104	55
070105	206
070201	12
070202	100
070203	49
070204	11
070301	45

ประเด็น 08 290 โครงการ	
080101	51
080102	48
080201	4
080202	1
080301	21
080302	39
080303	32
080401	94

ประเด็น 09 75 โครงการ	
090101	15
090102	37
090204	2
090205	6
090301	5
090302	10

ประเด็น 10 435 โครงการ	
100101	392
100201	7
100301	36

ประเด็น 11 2,515 โครงการ	
110101	361
110201	64
110301	1,629
110401	371
110402	32
110501	58

ประเด็น 12 5,050 โครงการ	
120101	4,642
120201	408

ประเด็น 13 357 โครงการ	
130101	106
130201	53
130301	141
130401	16
130501	41

ประเด็น 14 130 โครงการ	
140101	67
140201	40
140301	23

ประเด็น 15 413 โครงการ	
150101	398
150201	7
150202	8

ประเด็น 16 414 โครงการ	
160101	163
160201	130
160202	121
160101	163

ประเด็น 17 246 โครงการ	
170101	143
170201	103

ประเด็น 18 977 โครงการ	
180101	174
180102	445
180201	59
180301	183
180401	9
180402	17
180403	32
180501	58

ประเด็น 19 1,634 โครงการ	
190101	199
190102	290
190103	29
190201	343
190202	498
190301	275

ประเด็น 20 1,383 โครงการ	
200101	210
200201	100
200202	1
200203	6
200301	79
200302	26
200401	650
200501	311

ประเด็น 21 1,058 โครงการ	
210101	610
210102	397
210201	51

ประเด็น 22 325 โครงการ	
220101	33
220102	38
220103	12
220104	3
220201	239

ประเด็น 23 339 โครงการ	
230101	34
230102	6
230201	56
230301	13
230401	43
230501	151
230502	36

ที่มาของข้อมูล : ระบบ eMENSCR ข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2567 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568

ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้เผยแพร่แผนระดับที่ 3 ที่หน่วยงานนำเข้าและผ่านการอนุมัติในระบบ eMENSCR ให้สามารถเข้าถึงได้โดยสาธารณะทาง https://emenscr.nesdc.go.th/reporter/public_level3.html และเผยแพร่ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานที่หน่วยงานนำเข้าและผ่านการอนุมัติในระบบ eMENSCR ในรูปแบบไฟล์ JSON ทาง https://opendata.nesdc.go.th/dataset/emenscr-project เพื่อให้ภาคีการพัฒนาต่าง ๆ สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กลไกที่เกี่ยวข้องได้มีการใช้ประโยชน์ข้อมูลในระบบ eMENSCR ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่องตามแนวทางในมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2564 เรื่อง การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ

ข้อมูลแผนระดับที่ 3 ในระบบ eMENSCR

ข้อมูลโครงการ ในระบบ eMENSCR

4. การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

- **การเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผน จัดทำโครงการ/การดำเนินงานของทุกหน่วยงานของรัฐ** สำนักงานฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงชุดข้อมูลและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อาทิ คู่มือการจัดทำโครงการของหน่วยงานรัฐเพื่อตอบโจทย์ประเทศ ปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (FVCT) ที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 คู่มือการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการเสนอแผนระดับที่ 3 เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ตลอดจนการไปบรรยาย/ชี้แจง/ประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับหน่วยงานของรัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าวที่เกี่ยวข้องผ่านเว็บไซต์ https://www.nesdc.go.th/nscr/main/ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาใช้เป็นข้อมูลประกอบการดำเนินการ รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการศึกษาและสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และการจัดทำแผนระดับที่ 3 ที่มีรายละเอียดถูกต้องครบถ้วน สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป
- **การเตรียมการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** สำนักงานฯ อยู่ระหว่างการรวบรวม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) เนื่องด้วย พ.ศ. 2570 เป็นปีสุดท้ายของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งการพิจารณาทบทวนความเหมาะสมดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมาตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่กำหนดให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติทุกห้าปีหรือในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไป และตามมาตรา 10 ในกรณีคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเห็นว่ามีความจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ นอกจากนี้ สำนักงานฯ จะวิเคราะห์สถานการณ์การพัฒนาประเทศที่ยังคงมีปัญหาเชิงโครงสร้างที่เรื้อรัง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาจัดทำแผนการปฏิรูปประเทศด้านที่เกี่ยวข้องและจำเป็นต่อไป
- **การพัฒนาเครื่องมือการวิเคราะห์เพื่อจัดทำโครงการที่ตอบโจทย์ประเทศ** สำนักงานฯ ได้ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์การดำเนินการตามแผนแม่บทฯ และข้อมูลการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมาจากระบบ eMENSCR เพื่อพัฒนาระบบ STAR Leverage Coach ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ช่องว่างการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผ่านมาของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถจัดทำโครงการแบบ “คานงัด” ซึ่งตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึงสามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทฯ (Contribution of the project) โดยจะทำให้ได้มาซึ่งโครงการ/การดำเนินงานที่พุ่งเป้าต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยระบบดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งของระบบ eMENSCR+ ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา ทั้งนี้ สำนักงานฯ คาดว่าจะเปิดระบบ STAR Leverage Coach เป็นสาธารณะได้ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2570

ส่วนที่

2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ ใน 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ

2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

1. การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ

เป็นการประเมินผลการดำเนินการพัฒนาตามเป้าหมาย **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยมีภาครัฐเป็นปัจจัยสนับสนุนบนหลักภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”** เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ การพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นฐานการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน เพื่อนำพาการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศระยะยาว **จึงกำหนดการประเมินผลการพัฒนาในภาพรวมจำนวน**

1. **ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย**
2. **ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้**
3. **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ**
4. **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม**
5. **ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ**
6. **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ**

ทั้งนี้ เป้าหมายข้างต้นไม่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ซึ่งในการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละปีจะพิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในระดับผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวชี้วัดทั้งระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากลเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยสามารถสรุปผล**บรรลุผลสัมฤทธิ์ระดับเป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้**

2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

เป็นการประเมินผลการพัฒนาตามเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับภาพรวม ทั้งนี้ การประเมินผลการพัฒนาทั้งในระดับเป้าหมายภาพรวม และระดับเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ชาติ จะเป็นการรายงานผลการประเมินสถานการณ์การพัฒนาตามข้อเท็จจริงจากข้อมูลกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกมาใช้ในการประเมินผลเท่านั้น เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ระยะยาวหรือผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และในส่วนของการประเมินผลลัพธ์ขั้นกลางของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นการประเมินผลลัพธ์ของการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะมีการรายงานผลการประเมินในส่วนที่สองของเล่มรายงานฉบับนี้ โดยสามารถสรุปผล**การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้**

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 **ส่งผลให้ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยมีพัฒนาการดีขึ้น** สะท้อนจาก ดัชนีความสุขโลก โดยในพ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) ประเทศไทยมีทั้งอันดับและคะแนนดีขึ้น 9 อันดับมาอยู่ในอันดับที่ 49 และมีคะแนนอยู่ที่ 6.222 คะแนน ที่ส่วนใหญ่เป็นผลมาจากปัจจัยย่อยที่มีคะแนนสูงขึ้น โดยมีจุดแข็งสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยวัฒนธรรมการบริจาคที่ติดสิบอันดับแรกของโลก อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายในเรื่องความสุขของคนวัยทำงานที่ต่ำกว่าวัยอื่น และความไว้วางใจในสังคมที่ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเทียบกับนานาชาติ ขณะเดียวกัน**ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยมีสถานการณ์ดีขึ้น** พิจารณาจากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย โดยใน พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 52.92 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 51.64 ซึ่งภาพรวมในปี 2567 มีแนวโน้มดีขึ้นจากบทบาทของประชาชนที่มีความตื่นตัวมากขึ้น และการบริหารจัดการเฉพาะจุด โดยประชาชนไทยให้ความสนใจต่อประเด็นทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น มีภาวะสุขภาพจิตที่ดีขึ้น และมีการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันภาครัฐสามารถดำเนินการสร้างมาตรฐานในด้านต่าง ๆ อาทิ แหล่งท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรน้ำ การจัดสวัสดิการสำหรับคนพิการ รวมถึงการวางระบบด้านดิจิทัลและกลไกการมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การปรับตัวดีขึ้นดังกล่าวส่วนใหญ่สะท้อนในมิติของการรับรู้ การมีส่วนร่วม และโครงสร้างพื้นฐานเป็นสำคัญ แต่ยังมีความท้าทายในการยกระดับผลลัพธ์เชิงคุณภาพในด้านต่าง ๆ อาทิ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และความปลอดภัย

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์การพัฒนา**
ดัชนีความสุขโลก (จากรายงานความสุขโลก (World Happiness Report 2024 จัดทำโดยเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนภายใต้องค์การสหประชาชาติ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 58/ 5.976 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 49/ 6.222 คะแนน	อันดับเพิ่มขึ้น 9 / คะแนน เพิ่มขึ้น 0.246	**อันดับเพิ่มขึ้น** ร้อยละ 15.52 **คะแนนเพิ่มขึ้น** ร้อยละ 4.12 ☺
- ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว	17,582	21,178	เพิ่มขึ้น 3,596 (ยิ่งมากยิ่งดี)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 20.45 ☺
- การสนับสนุนทางสังคม (การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง)	0.876	0.876	คงเดิม (ยิ่งมากยิ่งดี)	คงเดิม 😐
- การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี	68.3	65.76	ลดลง 2.54 (ยิ่งมากยิ่งดี)	แย่ลง ร้อยละ 3.72 ☹
- การมีสิทธิและเสรีภาพ	0.880	0.910	เพิ่มขึ้น 0.03 (ยิ่งมากยิ่งดี)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.41 ☺
- ความเอื้ออาทรต่อกัน	0.644	0.645	เพิ่มขึ้น 0.001 (ยิ่งมากยิ่งดี)	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.16 ☺
- การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ	0.901	0.879	ลดลง 0.022 (ยิ่งน้อยยิ่งดี)	ลดลง ร้อยละ 2.44 ☺

สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ.2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 49 โดยมีค่า 6.222 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ.2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) โดยอยู่ในอันดับที่ 58 หรือมีค่า 5.976 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.52 และร้อยละ 4.12 ตามลำดับ โดยประเทศไทยปรับตัวดีขึ้นจากการเปลี่ยนแปลง 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ **(1) การมีสิทธิและเสรีภาพ** ซึ่งคะแนนของไทยเพิ่มขึ้นจากความพอใจต่อการมีอิสระในการมีสิทธิ เสรีภาพ การเลือกใช้ชีวิต การประกอบอาชีพ หรือความรู้สึกผ่อนคลายจากมาตรการควบคุมต่าง ๆ หมดไปอย่างสิ้นเชิง สะท้อนว่าคนไทยรู้สึกว่าตนเองมีอำนาจในการกำหนดและตัดสินชะตาชีวิตตัวเองมากขึ้น **(2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของไทย** ตามรายงานมีการใช้ GDP ต่อหัว ในหน่วยดอลลาร์สากล (PPP) แทนดอลลาร์สหรัฐ เนื่องจากต้องการวัด “คุณภาพชีวิตที่แท้จริง” ของประชากร โดยประเทศไทยมีการปรับตัวสูงขึ้นจากประมาณ 17,582 ดอลลาร์สากล เป็น 21,178 ดอลลาร์สากล แสดงถึงการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อมาตรฐานการครองชีพ และ **(3) การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ** แม้ตัวเลขจะยังสูงแต่มีทิศทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ข้อมูล พ.ศ. 2568 มีการวิเคราะห์ความเอื้ออาทรและการแบ่งปัน ซึ่งเน้นผลกระทบของการช่วยเหลือผู้อื่น อาทิ การแบ่งปันมื้ออาหาร ความสัมพันธ์ในครอบครัวต่อความสุขเป็นหลัก สำหรับประเทศไทยมีจุดแข็งด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ส่งผลให้มีคะแนนการบริจาคสูงเป็นอันดับ 8 ของโลก โดยมีคนบริจาคเงินเพื่อการกุศลถึงร้อยละ 64.5 ของประชากร

ใน พ.ศ. 2568 สถานการณ์ความอยู่ดีมีสุขของคนไทย สะท้อนจาก ดัชนีความสุขโลก สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **51.64 (revised*)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)** **52.92**	เพิ่มขึ้น 1.28	**เพิ่มขึ้น** ร้อยละ 2.48 ☺
- **องค์ประกอบที่ 1** การมีสุขภาวะ	44.41	43.79	ลดลง 0.62	แย่ลง ร้อยละ 1.40 ☹
- **องค์ประกอบที่ 2** เศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม	61.13	61.65	เพิ่มขึ้น 0.52	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.85 ☺
- **องค์ประกอบที่ 3** ทุนทางวัฒนธรรม	45.33	57.27	เพิ่มขึ้น 11.97	เพิ่มขึ้น ร้อยละ 26.34 ☺
- **องค์ประกอบที่ 4** สังคมที่เป็นธรรมและปลอดภัย	47.95	46.61	ลดลง 1.34	แย่ลง ร้อยละ 2.79 ☹
- **องค์ประกอบที่ 5** สภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพและยั่งยืน	51.56	49.98	ลดลง 1.58	แย่ลง ร้อยละ 3.06 ☹
- **องค์ประกอบที่ 6** ธรรมาภิบาล	67.29	60.99	ลดลง 6.3	แย่ลง ร้อยละ 9.36 ☹

หมายเหตุ : * ข้อมูลดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2567
**คะแนนดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย
คะแนนระหว่าง 22.67 – 32.82 หมายถึง เร่งแก้ไข
คะแนนระหว่าง 32.83 – 42.97 หมายถึง ต้องปรับปรุง
คะแนนระหว่าง 42.98 – 53.13 หมายถึง ปานกลาง (ช่วงค่าเฉลี่ย)
คะแนนระหว่าง 53.14 – 63.28 หมายถึง ดี
คะแนนระหว่าง 63.29 – 100.00 หมายถึง ดีมาก (ช่วงสูงสุด)

สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยอยู่ที่ 52.92 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนดัชนีอยู่ที่ 51.64 คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.48 โดยมีความก้าวหน้าใน 2 ประเด็น ได้แก่ **(1) เศรษฐกิจที่เข้มแข็งและเป็นธรรม** ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีคะแนนมากที่สุด สะท้อนจากการที่ครัวเรือนสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนและบริการทางการเงินในระบบได้เพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำรายได้ลดลง ระบบความคุ้มครองแรงงานมีความครอบคลุม และแรงงานเข้าสู่ระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น ส่งผลต่อความมั่นคงในการทำงานปรับตัวดีขึ้น ทั้งนี้ สถานการณ์หนี้ครัวเรือนมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นจากการเข้าถึงสินเชื่อในระบบเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาคครัวเรือนยังคงเผชิญปัญหาการออมที่ลดลง และ **(2) ทุนทางวัฒนธรรม** ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยด้านผู้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความเข้าใจความหลากหลายทางศาสนาและวัฒนธรรมศาสนิกสัมพันธ์มีคะแนนเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับดีมาก สะท้อนว่าในปีที่ผ่านมามีการจัดกิจกรรมหรือการเปิดพื้นที่ให้คนต่างศาสนาและวัฒนธรรมได้ทำกิจกรรมร่วมกันเพิ่มขึ้น หรือประชาชนให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านี้เพิ่มขึ้น ประกอบกับการยกระดับแหล่งเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานในตัวชี้วัด จำนวนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้มีคุณภาพตามมาตรฐานของกรมศิลปากรมีคะแนนเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว บ่งชี้ว่ามีการลงทุนหรือจัดการระบบบริหารจัดการพิพิธภัณฑ์และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมให้เข้าเกณฑ์มาตรฐานได้อย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงปัจจัยการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่คนไทยหันมาสนใจรากเหง้าของตนเองมากขึ้น สะท้อนจากตัวชี้วัดจำนวนครั้งของผู้เข้าชมแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรม (ทั้งสถานที่จริงและออนไลน์) ซึ่งสอดคล้องตัวชี้วัด ด้านนิทรรศการเสมือนจริงที่มีคะแนนเพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นว่าการนำเทคโนโลยีมาผสานกับวัฒนธรรม ดึงดูดให้ผู้คนเข้าร่วมได้ง่ายขึ้น

มิติที่ 2 ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 ส่งผลให้**ขีดความสามารถในการแข่งขันแย่ลง** สะท้อนจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ลดลงมาอยู่ในอันดับที่ 30 ด้วยคะแนน 71.3 คะแนน จากทั้งหมด 69 ประเทศ แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีอันดับที่ 25 ด้วยคะแนน 72.5 คะแนน เป็นผลจากการพัฒนาในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพของภาครัฐปรับตัวแย่ลง ขณะที่**การพัฒนาเศรษฐกิจดีขึ้น** พิจารณาจากอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 เนื่องจากการกลับมาขยายตัวของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ และ**การกระจายรายได้ที่มีสถานการณ์ดีขึ้น** พิจารณาจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per Capita) ระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด โดยมีความแตกต่างอยู่ที่ 5.0 เท่า ซึ่งปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีความแตกต่างอยู่ที่ 5.3 เท่า

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**การเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศโดย IMD	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 25** **72.5 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับ 30** **71.3 คะแนน**	**ลดลง 5 อันดับ** **ลดลง 1.2 คะแนน**	**อันดับแย่ลง ร้อยละ 20** ☹ **คะแนนแย่ลง ร้อยละ 1.66** ☹
2) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 2.0** **17,954,668 ลบ.** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 2.5** **18,582,671 ลบ.**	**การขยายตัวเพิ่มขึ้น**	**ดีขึ้น ร้อยละ 25** ☺

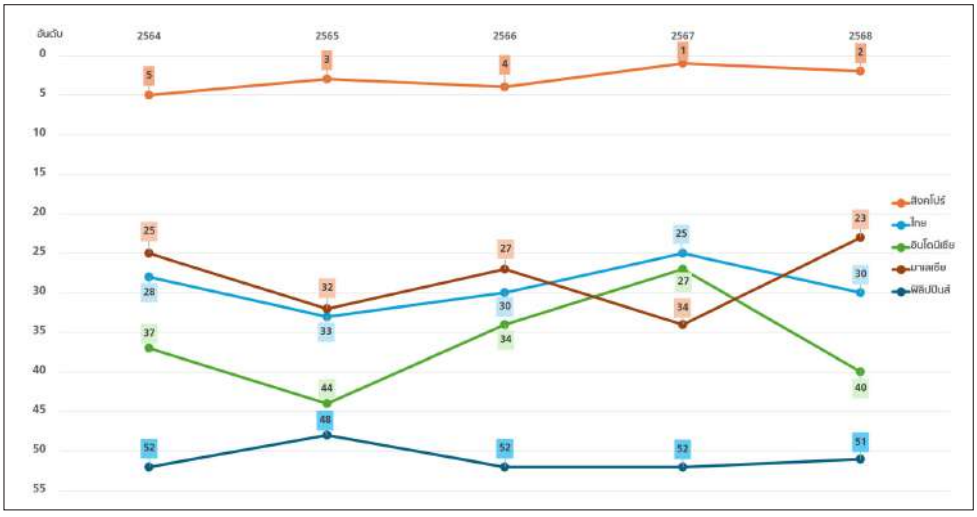
ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**การเปลี่ยนแปลง (เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา**
3) ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัว (GRP per Capita) ระหว่างภาคที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **แตกต่าง 5.3 เท่า ภาคตะวันออก 514,552 บาท/คน/ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 97,107 บาท/คน/ปี** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **แตกต่าง 5.0 เท่า ภาคตะวันออก 496,847 บาท/คน/ปี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 99,272 บาท/คน/ปี**	**ความแตกต่างลดลง**	ดีขึ้น ร้อยละ 5.66 ☺

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ สะท้อนได้จาก3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) ขีดความสามารถในการแข่งขัน พิจารณาจาก**การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ (World Competitiveness Ranking)** ซึ่งเป็นการประเมินจากปัจจัยหลัก 4 ด้าน ที่ส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับปานกลาง โดยอยู่อันดับที่ 30 จาก 69 ประเทศ มีคะแนนสุทธิ 71.3 คะแนน ปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่อันดับที่ 25 มีคะแนนสุทธิ 72.5 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศไทยเป็นอันดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณารายปัจจัย พบว่า ประเทศไทยมีการพัฒนาที่แย่ลงในทุกด้าน จำแนกเป็น ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ โดยอยู่ในอันดับที่ 8 จากอันดับที่ 5 และด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ อยู่ในอันดับที่ 32 จากอันดับที่ 24 ขณะที่ด้านประสิทธิภาพภาคเอกชนอยู่ในอันดับที่ 24 จากอันดับที่ 20 และด้านโครงสร้างพื้นฐานอยู่ในอันดับที่ 47 จากอันดับที่ 43 ในปีก่อนหน้า

ภาพรวมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศอาเซียน พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มาของข้อมูล : สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

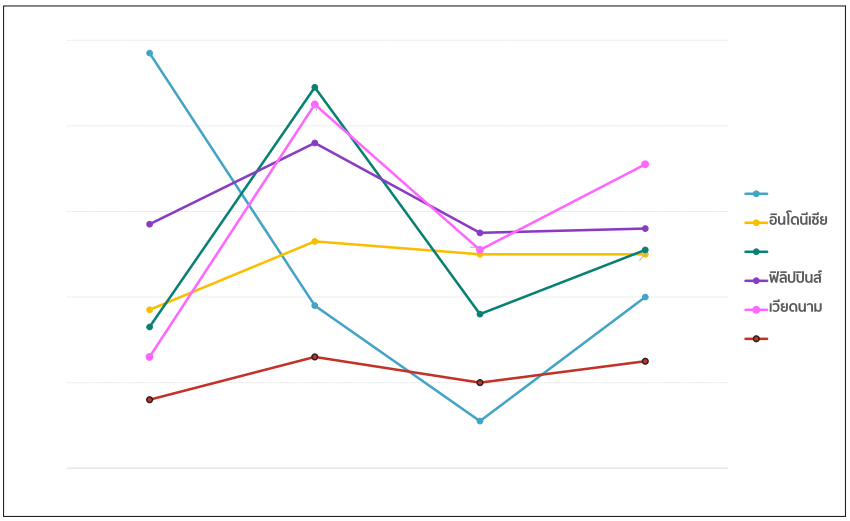
2) การพัฒนาเศรษฐกิจ พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีมูลค่า ณ ราคาประจำปี 18,582,671 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัว ณ ราคาที่แท้จริง ร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่า

17,954,668 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.0 ซึ่งแรงขับเคลื่อนสำคัญมาจากการกลับมาขยายตัวของการใช้จ่ายและการลงทุนภาครัฐ รวมทั้งการขยายตัวในเกณฑ์ดีของการอุปโภคบริโภคภาคเอกชนและการส่งออกสินค้า อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในภาพรวมเศรษฐกิจไทยฟื้นตัวจากช่วงโควิด-19 แล้วระดับหนึ่ง แต่ยังคงมีอัตราการขยายตัวที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียน เนื่องจากปัญหาเชิงโครงสร้างที่สะสมมาอย่างต่อเนื่อง อาทิ หนี้ครัวเรือนที่สูงกว่าร้อยละ 80 ของ GDP ผลิตภาพการผลิตต่ำ การพึ่งพาธุรกิจบริการแบบดั้งเดิม อย่างการท่องเที่ยวและการส่งออก ซึ่งต้องเผชิญกับความไม่แน่นอนของมาตรการทางเศรษฐกิจที่ถูกนำมาใช้ในสถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์อย่างรุนแรงมากขึ้น ดังนั้น นอกจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะสั้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจ อาทิ การกำกับให้มีการแข่งขันที่เป็นธรรม ความโปร่งใสและธรรมาภิบาลของภาครัฐ การพัฒนาทักษะแรงงาน การพัฒนาการผลิตด้วยนวัตกรรม และผลิตสินค้าที่ตอบโจทย์ความต้องการของกระแสโลกที่เปลี่ยนไป

อัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยด้านการใช้จ่าย

%YoY	2566	2567
อัตราการขยายตัว GDP	2 0	2 5
รายได้ต่อหัว บาท คน	256 345	264 608
การบริโภคภาคเอกชน	6 9	4 4
การอุปโภคภาครัฐ	4 7	2 5
การลงทุนภาคเอกชน	3 1	1 6
การลงทุนภาครัฐ	4 2	4 8
การส่งออกสินค้าและบริการ	2 4	7 8
การนำเข้าสินค้าและบริการ	5 5	6 3

อัตราการขยายตัวของ GDP ใน 6 ประเทศอาเซียน พ.ศ. 2564 - 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานภาวะเศรษฐกิจไทย พ.ศ. 2567 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

3) การกระจายรายได้ พิจารณาจากผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร (GRP per Capita) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรของภาคตะวันออกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ณ ราคาประจำปี 496,847 บาท/คน/ปี ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตสำคัญมาจากสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม รองลงมาคือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคเหนือ ในขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวต่ำสุด ณ ราคาประจำปี 99,272 บาท/คน/ปี ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตหลักในภาคเกษตร ทั้งนี้ ค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวสูงสุดที่ภาคตะวันออกและต่ำสุดที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังกล่าว มีความแตกต่าง 5.0 เท่า ลดลงจาก 5.3 เท่าในปีก่อนหน้า

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อคน (GRP per capita)

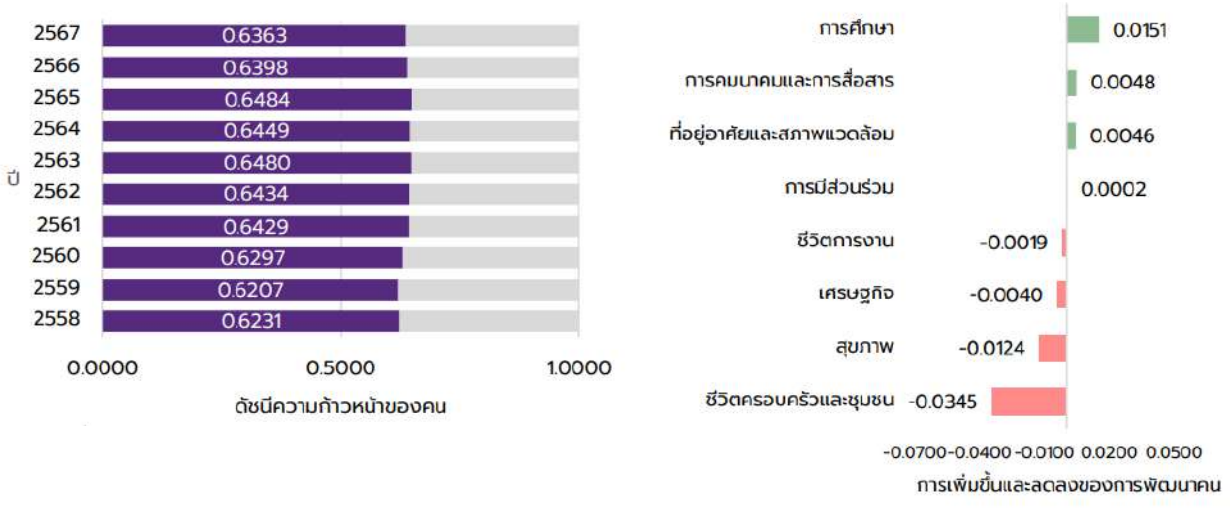
ภาค	GRP per capita (บาท/ปี)		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
	2565	2566	2565	2566
ตะวันออกเฉียงเหนือ	97,107	99,272	5.5	2.2
เหนือ	118,629	124,548	6.0	5.0
ใต้	143,682	146,832	8.8	2.2
ตะวันออก	514,552	496,847	9.0	-3.4
ตะวันตก	176,369	174,207	11.6	-1.2
กลาง	283,891	278,250	1.9	-2.0
กทม. และปริมณฑล	462,702	488,534	6.0	5.6
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อคน	**248,788**	**256,345**	**7.1**	**3.0**

ที่มาของข้อมูล : รายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ฉบับ พ.ศ. 2566 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

สถานการณ์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ใน พ.ศ. 2568 พบว่า **ในภาพรวมมีแนวโน้มที่ปรับตัวลดลง** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ที่มีการจัดทำรายงานปีล่าสุด พ.ศ. 2567 ที่ระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6363 ปรับตัวลดลงจาก 0.6398 ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นอัตราลดลงร้อยละ 0.55 อันเป็นผลมาจากการลดลงของดัชนีย่อย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ด้านสุขภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านชีวิตการงาน ขณะที่ด้านการศึกษา ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม และด้านการมีส่วนร่วม มีค่าดัชนีเพิ่มขึ้น

ที่มาของข้อมูล : รวบรวมและประมวลผล โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

หมายเหตุ : * กระบวนการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคนมีการปรับปรุงวิธีการคำนวณและข้อมูลตัวชี้วัดย้อนหลังตั้งแต่ปี 2558 -2566 ซึ่งเป็นการปรับปรุงการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคนใน 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ (1) การจัดการข้อมูลที่ขาดไป (Imputation of Missing Data) และ (2) การปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัด เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาของข้อมูลและสะท้อนสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของการพัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ด้าน ได้แก่ (1) ดัชนีย่อยด้านสุขภาพ (2) ดัชนีย่อยด้านการศึกษา (3) ดัชนีย่อยด้านชีวิตการงาน (4) ดัชนีย่อยด้านเศรษฐกิจ (5) ดัชนีย่อยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (6) ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (7) ดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ (8) ดัชนีย่อยด้านการมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนามนุษย์และวงจรชีวิตของมนุษย์ โดยรายงานปีล่าสุด พ.ศ. 2567 หากพิจารณาแยกเป็นรายองค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ				
ดัชนีย่อย	**สถานการณ์ ดัชนี 2566**	**สถานการณ์ ดัชนี 2567**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)**
- ด้านการศึกษา	**0.5130**	**0.5282**	**เพิ่มขึ้น** 0.0152	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.96** ☺
- ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	**0.6247**	**0.6292**	**เพิ่มขึ้น** 0.0045	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.72** ☺
- ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	**0.8062**	**0.8109**	**เพิ่มขึ้น** 0.0047	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.58** ☺
- ด้านการมีส่วนร่วม	**0.5335**	**0.5336**	**เพิ่มขึ้น** 0.0001	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.02** ☺
- ด้านชีวิตการงาน	**0.7790**	**0.7771**	**ลดลง** 0.0019	**แย่ลง ร้อยละ 0.24** ☹
- ด้านเศรษฐกิจ	**0.6988**	**0.6947**	**ลดลง** 0.0041	**แย่ลง ร้อยละ 0.59** ☹
- ด้านสุขภาพ	**0.5995**	**0.5872**	**ลดลง** 0.0123	**แย่ลง ร้อยละ 2.05** ☹
- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	**0.6240**	**0.5894**	**ลดลง** 0.0346	**แย่ลง ร้อยละ 5.54** ☹

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายองค์ประกอบของดัชนีย่อย พบว่า **ดัชนีย่อยที่ปรับตัวเพิ่มขึ้น** ได้แก่ **ด้านการศึกษา** ปรับตัวดีขึ้นอย่างชัดเจน เป็นผลมาจากคุณภาพการศึกษาที่ปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจากคะแนน O-NET ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่สูงขึ้น รวมถึงอัตราการคงอยู่ในระบบการศึกษาเพิ่มขึ้นจากมาตรการแก้ไขปัญหาเด็กหลุดออกจากระบบ และอัตราการเข้าเรียนสุทธิในระดับอุดมศึกษาที่เพิ่มขึ้น สำหรับ **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** ปรับตัวดีขึ้นจากการขยายตัวของโครงสร้างพื้นฐานที่ครอบคลุม และการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชากรที่มากขึ้น ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายสวัสดิการและการรับข้อมูลข่าวสารผ่านช่องทางออนไลน์ นอกจากนี้ **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม** ปรับตัวดีขึ้นจากคุณภาพอากาศที่มีฝุ่น PM2.5 ลดลงและมาตรการส่งเสริมการมีที่อยู่อาศัยของภาครัฐ และ **ด้านการมีส่วนร่วม** ปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากความเข้มแข็งของภาคประชาสังคมและจำนวนองค์กรชุมชนที่เพิ่มขึ้น

ขณะที่ดัชนีย่อยที่ปรับตัวลดลง ได้แก่ **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** ลดลงมากที่สุด เป็นผลจากปัญหาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์เพิ่มขึ้น รวมถึงปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว **ด้านสุขภาพ** ปรับตัวลดลงจากสถานการณ์การเจ็บป่วยที่เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะโรคปอดอักเสบ ไข้หวัดใหญ่ และปัญหาสุขภาพจิต รวมถึงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) **ด้านเศรษฐกิจ** ปรับตัวลดลงจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับต่ำ หนี้สินครัวเรือนอยู่ในระดับสูง และปัญหาหนี้เสียเพิ่มขึ้น และ **ด้านชีวิตการงาน** ปรับตัวลดลงเล็กน้อยจากการจ้างงานที่ลดลงโดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรม

ภาพรวมสถานการณ์การพัฒนาคนของไทยในปีที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นถึง**การพัฒนาที่ไม่สมดุลระหว่างมิติ** กล่าวคือ ในขณะที่ประเทศมีความก้าวหน้าอย่างชัดเจนในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและการเข้าถึงโลกดิจิทัล ซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญในมิติการศึกษาและการคมนาคมขนส่ง แต่กลับพบสัญญาณความเปราะบางที่รุนแรงขึ้นในรากฐานสำคัญของทุนมนุษย์และทุนทางสังคม โดยเฉพาะปัญหาสุขภาพจิต ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ดังนั้น ทิศทางการขับเคลื่อนในระยะต่อไปจึงมีความจำเป็นเร่งด่วนในการสร้างสมดุลของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยมุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการขยายโอกาส และลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม ควบคู่ไปกับการเร่งแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้างที่เป็นอุปสรรคต่อคุณภาพชีวิต เพื่อให้การพัฒนาศักยภาพคนของไทยเป็นไปอย่างยั่งยืน

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม

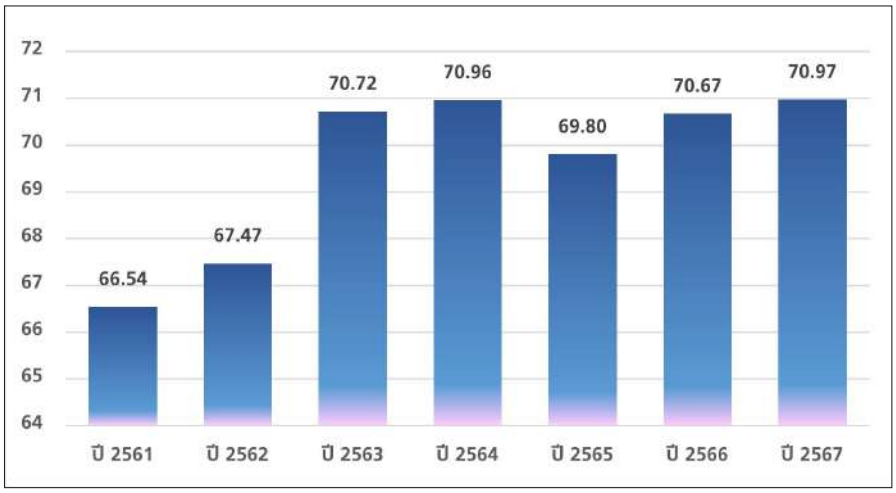
ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 ส่งผลให้**ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมดีขึ้น** สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.97 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน แต่อันดับของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 62 จาก 170 ประเทศ ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่อันดับ 58 จาก 170 ประเทศ สะท้อนให้เห็นว่าหลายประเทศได้ยกระดับการพัฒนาให้มีความก้าวหน้าทางสังคมที่ดีขึ้น นอกจากนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเท่ากับ 0.333 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 0.335 แสดงถึงการปรับตัวที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.60 อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุดต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุดได้เพิ่มขึ้นเป็น 7.83 เท่า จากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 7.79 เท่า แสดงถึงการปรับตัวที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.51

ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **70.67 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **70.97 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น** 0.30 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.42** ☺
	อันดับที่ 58 จาก 170 ประเทศ	**อันดับที่ 62 จาก 170 ประเทศ**	**ลดลง** 4 อันดับ	**แย่ลง ร้อยละ 6.90** ☹
ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค* (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.335**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.333**	**ลดลง** 0.002	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.60** ☺

หมายเหตุ : * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

สถานการณ์ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของประเทศไทย สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดความก้าวหน้าทางสังคมครอบคลุม 3 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ความต้องการพื้นฐาน มิติที่ 2 พื้นฐานของการอยู่ดีมีสุข และมิติที่ 3 โอกาส จัดทำโดยองค์กร Social Progress Imperative สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 62 จาก 170 ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนอยู่ที่ 70.97 คะแนน ดีขึ้นจาก พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่จัดอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 170 ประเทศ โดยมีคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน **คิดเป็นการปรับตัวแย่ลงของอันดับที่ร้อยละ 6.90 และเป็นการปรับตัวดีขึ้นของคะแนนที่ร้อยละ 0.42** จัดอยู่ในอันดับที่ 2 ของกลุ่มประเทศรายได้ปานกลางระดับสูง (Tier 3) ลดลงจากอันดับแรกในกลุ่ม Tier 3 ในปีก่อนหน้า เป็นรองประเทศเวียดนามที่ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 66 (69.09 คะแนน) เป็นอันดับที่ 61 (70.98 คะแนน) เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของดัชนี พบว่า องค์ประกอบที่คะแนนดีขึ้น ได้แก่ โภชนาการและการแพทย์ น้ำและสุขาภิบาล ที่พักอาศัย คุณภาพสิ่งแวดล้อม สิทธิส่วนบุคคล สิทธิและเสรีภาพ สังคมที่เข้าถึงทุกคน การศึกษาขั้นสูง และองค์ประกอบที่ได้คะแนนน้อยลง ได้แก่ ความปลอดภัย การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน สุขภาพ ข้อมูลและการสื่อสาร เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มประเทศในอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 รองจากประเทศสิงคโปร์ที่อยู่ในอันดับ 15 (84.21 คะแนน) มาเลเซียที่อยู่ในอันดับที่ 47 (73.83 คะแนน) และประเทศเวียดนามอยู่ในอันดับ 61 (70.98 คะแนน)

ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม

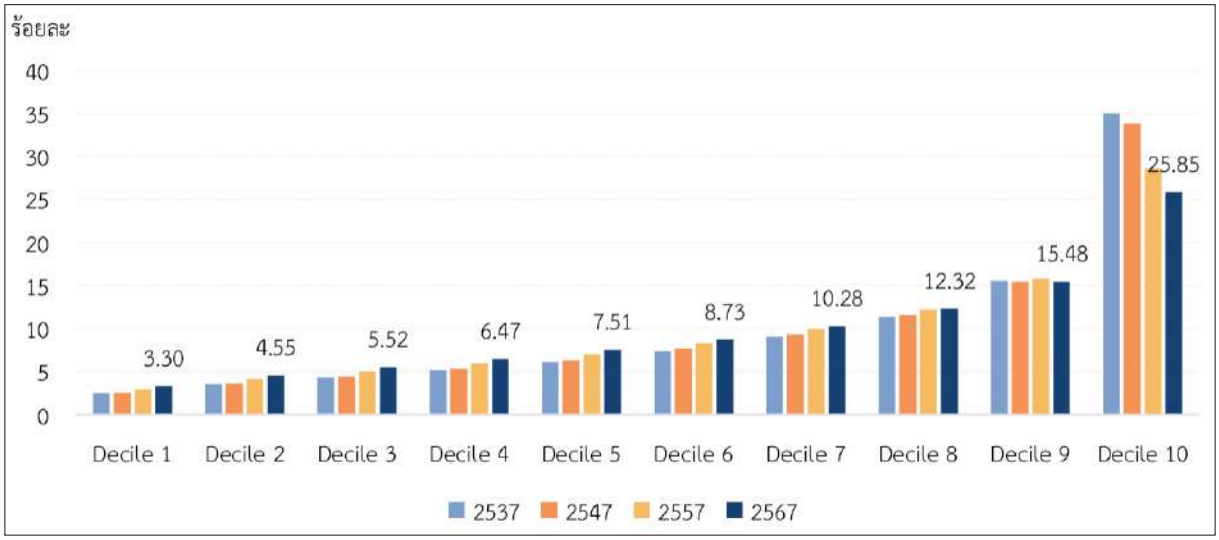
ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม, Social Progress Imperative

เมื่อพิจารณา **(2) ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคและบริโภค** จากรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายอยู่ที่ 0.333 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเท่ากับ 0.335 แสดงถึงการปรับตัวที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.60 เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่ายอยู่ที่ 7.83 เท่า เพิ่มขึ้นจาก 7.79 เท่า แสดงถึงการปรับตัวแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.51 โดยส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มประชากรที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 26.03 ในปี 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มาอยู่ที่ร้อยละ 25.85 ในปี 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) แสดงถึงการปรับตัวที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.69 ขณะที่ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) มีแนวโน้มลดลงจากร้อยละ 3.34 มาอยู่ที่ร้อยละ 3.30 ในช่วงเวลาเดียวกัน คิดเป็นการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 1.20

ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย *	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.79 เท่า**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **7.83 เท่า**	**แย่ลง ร้อยละ 0.51** ☹
ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) (ร้อยละ)*	**ร้อยละ 26.03**	**ร้อยละ 25.85**	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.69** ☺
ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) (ร้อยละ)	**ร้อยละ 3.34**	**ร้อยละ 3.30**	**แย่ลง ร้อยละ 1.20** ☹

หมายเหตุ : * สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

ส่วนแบ่งรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกเป็น 10 กลุ่ม
ตามระดับรายจ่าย (Decile by Expenditure) ปี 2537 - 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2567
จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 **ส่งผลให้สถานการณ์ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยดีขึ้น** ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทยที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 75.7 คะแนน เพิ่มขึ้น 1.3 คะแนน จาก พ.ศ. 2567 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 74.4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1.75 อันเป็นผลมาจากประสิทธิภาพการดำเนินงานดีขึ้นทั้งในด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และความสมบูรณ์ของระบบนิเวศอย่างไรก็ตาม ยังมีความท้าทายในการดำเนินการของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติในเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล และเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก ที่แม้จะมีการดำเนินงานในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติในมิติต่าง ๆ ที่ครอบคลุมแล้ว แต่ยังมีสถานการณ์ที่อยู่ในระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้า ซึ่งยังมีประเด็นท้าทายอย่างต่อเนื่องในเรื่องของประสิทธิภาพในการฟื้นฟูระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อมทางทะเล การขับเคลื่อนตามแผนดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่สามารถผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย ในขณะที่**สถานการณ์ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยยังมีสถานการณ์คงเดิม** สะท้อนจากดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียวที่มีค่าดัชนีคงเดิมอยู่ที่ร้อยละ 58.20 โดยจำเป็นต้องเร่งผลักดันให้มีการบังคับใช้ของกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยการสร้างการบูรณาการร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งนำไปสู่ความก้าวหน้าของระบบเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนต่อไป

ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1. ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index - EPI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **45.70 คะแนน**	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**		
	อันดับที่ 90	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**		
ดัชนีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (Environmental Performance Index in the context of Thailand – EPI Thailand)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **74.4 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **75.7 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น 1.3 คะแนน**	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.75** ☺
2. เป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล (SDG 14: Life below Water)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 		**คงเดิม** 😐
เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก (SDG 15: Life on Land)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 		**คงเดิม** 😐

ความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อม สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) **ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม** จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (EPI Yale & Columbia) ที่มีการรายงานทุก 2 ปี ซึ่งไม่มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2568 จึงพิจารณาเทียบเคียงจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ใช้รูปแบบการคำนวณที่สอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย เชื่อมโยงกับนโยบายและแผนของประเทศ รวมทั้งสอดคล้องกับบริบทโลก ซึ่งสะท้อนผลลัพธ์เช่นเดียวกับกรอบการประเมิน EPI Yale&Columbia โดยสามารถเป็นข้อมูลในการประเมินสถานการณ์ของเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยให้ชัดเจนยิ่งขึ้นและสามารถเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในแต่ละช่วงเวลาได้ โดย พ.ศ. 2568 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 75.7 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 74.4 คะแนน ซึ่งมีค่าเพิ่มขึ้น 1.3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 1.75 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น โดยพิจารณาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมมีทิศทางที่ดีขึ้น สะท้อนจากการมีสัดส่วนของขยะมูลฝอยที่นำกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีทิศทางดีขึ้นเล็กน้อย สะท้อนจากสถานการณ์การปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ดีขึ้นและด้านความสมบูรณ์ของระบบนิเวศยังมีประเด็นที่น่ากังวลในเรื่องของความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศที่มีสาเหตุมาจากการสูญเสียพื้นที่ป่าไม้ ปรากฏการณ์ปะการังฟอกขาวรุนแรง และการบริหารจัดการคุณภาพน้ำที่ยังไม่สามารถเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเท่าที่ควร

2) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล และเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ โดย**เป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล**เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน โดยใน พ.ศ. 2568 มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 ที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้าเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2566 - 2570 ที่มุ่งเน้นการฟื้นฟูระบบนิเวศ การวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล และการส่งเสริมการกักเก็บคาร์บอนในระบบนิเวศทางทะเล (Blue Carbon) แต่ยังมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ อาทิ การเพิ่มขึ้นของการท่องเที่ยวชายฝั่งที่ก่อให้เกิดขยะและน้ำเสียในแหล่งน้ำทะเล การป้องกันผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ส่งผลต่อระบบนิเวศและสัตว์น้ำเศรษฐกิจ **เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบก**เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการระบบนิเวศบนบกและแหล่งน้ำจืดบนแผ่นดิน ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยใน พ.ศ. 2568 มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับท้าทายมากและมีแนวโน้มไม่คืบหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม โดยมีประเด็นท้าทายในการดำเนินการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและบริหารจัดการระบบนิเวศบนบก อาทิ การเร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกฎหมายที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการพื้นที่ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ การส่งเสริมความร่วมมือในระดับพื้นที่ผ่านองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**(เพิ่มขึ้น/ลดลง)**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว (Green Global Economy Index - GGEI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 58.20**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 58.20**		**คงเดิม** 😐

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ สะท้อนจาก**ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว** ที่มีการจัดทำทุก 2 ปี จัดทำโดยบริษัท Dual Citizens ซึ่งไม่มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2568 จึงพิจารณาจากข้อมูล พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ โดยมีดัชนีอยู่ที่ร้อยละ 58.20 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้ดำเนินยุทธศาสตร์ในการสร้างนโยบายและดึงดูดการลงทุนสีเขียว อาทิ การพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวมด้วยโมเดลเศรษฐกิจใหม่ BCG การร่วมลงนามในพิธีสารเพื่อยกระดับกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านระหว่างสมาชิกอาเซียนกับจีน ที่มุ่งเน้นความร่วมมือด้านมาตรฐานอุตสาหกรรม มาตรฐานเกษตร เศรษฐกิจดิจิทัล และเศรษฐกิจสีเขียว แต่ยังมีความท้าทายในการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนและภาคธุรกิจในการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

ภาพรวมการดำเนินงานของรัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใน พ.ศ. 2568 ส่งผลให้**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐแย่ลง** สะท้อนจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยลดลงอยู่ที่ -0.27 คะแนน จาก พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) จากการที่ขาดเสถียรภาพทางการเมือง ประสิทธิผลของภาครัฐ คุณภาพของกฎระเบียบ หลักนิติธรรม และการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงจากปีก่อนหน้า แต่ประชาชนยังมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยใน พ.ศ. 2568 อยู่ในอันดับที่ 32 ปรับตัวลดลงกว่า พ.ศ. 2567 ถึง 8 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 33.33 จากการลดลงของปัจจัยการคลังภาครัฐ นโยบายภาษี กรอบบริหารภาครัฐ และกฎหมายด้านธุรกิจ แต่ปัจจัยนโยบายภาษียังอยู่ในสถานะคงที่ ส่วนกรอบการบริหารด้านสังคมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ขณะที่อันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยเพิ่มขึ้นทั้งอันดับและคะแนน โดยมีอันดับที่ดีเพิ่มขึ้น 3 อันดับ มาอยู่ในอันดับที่ 84 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 60.60 คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 1.6 คะแนน หรือสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 3.45 ซึ่งเศรษฐกิจไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจในระดับ “ปานกลาง” โดยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงมีความแข็งแกร่งในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เสรีภาพทางเศรษฐกิจยังคงเผชิญความท้าทาย โดยเฉพาะความจำเป็นในการผลักดันการปฏิรูปสถาบันเชิงเศรษฐกิจ ปัญหาสำคัญคือความไม่มั่นคงทางการเมืองที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งบั่นทอนบรรยากาศการลงทุนและศักยภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ ระบบตุลาการยังคงขาดประสิทธิภาพและมีความเปราะบางต่อการแทรกแซงทางการเมือง ขณะเดียวกันปัญหาการทุจริตก็ยังคงมีอยู่

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ				
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	(เพิ่มขึ้น/ลดลง)	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ค่าเฉลี่ยดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **-0.22 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **-0.27 คะแนน**	**ลดลง 0.05 คะแนน**	**แย่ลง ร้อยละ 22.73** ☹
ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (The IMD World Competitiveness Rankings)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 24 (67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 32 (69 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ)**	**เพิ่มขึ้น 8 อันดับ**	**แย่ลง ร้อยละ 33.33** ☹
ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 87 (จาก 176 ประเทศทั่วโลก)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 84 (จาก 184 ประเทศทั่วโลก)**	**ลดลง 3 อันดับ**	**ดีขึ้น ร้อยละ 3.45** ☺
	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **59.00 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **60.60 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น 1.6 คะแนน**	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.71** ☺

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ สะท้อนจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก จากรายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ซึ่งเป็นการประเมินการมีธรรมาภิบาลในภาครัฐของประเทศต่าง ๆ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ด้านคุณภาพของกฎระเบียบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งมีการระบุคะแนนในแต่ละด้านตั้งแต่ -2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลต่ำ) ถึง 2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลสูง) จัดทำโดยธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยของทุกด้านเท่ากับ -0.27 คะแนน เทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนเฉลี่ย -0.22 คะแนน ซึ่งเป็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง 0.05 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 22.73 โดยเป็นการลดลงจากคะแนนด้านเสถียรภาพทางการเมืองและปราศจากการก่อการร้าย ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ด้านคุณภาพของกฎระเบียบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ส่วนด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นมีคะแนนเพิ่มขึ้น

ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)

ตัวชี้วัดรายมิติ	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566)**	2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)	การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2567 -2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566-2567)
เสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น (Voice and Accountability)	-1.02	-0.85	-0.81	-0.79	-0.62	-0.65	-0.65	-0.56	0.09
เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง/การก่อการร้าย (Political Stability and Absence of Violence/Terriorism)	-0.80	-0.48	-0.58	-0.57	-0.38	-0.44	-0.44	-0.68	-0.24
ประสิทธิผลของภาครัฐ (Government Effectiveness)	0.30	0.30	0.23	0.22	0.13	0.31	0.31	0.25	-0.06
คุณภาพของกฎระเบียบ (Regulatory Quality)	-0.03	-0.01	0.08	0.08	0.17	0.12	0.12	0.11	-0.01
หลักนิติธรรม (Rule of Law)	0.02	0.11	0.12	0.09	0.07	-0.20	-0.20	-0.22	-0.02
การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)	-0.44	-0.45	-0.46	-0.48	-0.45	-0.44	-0.44	-0.53	-0.09
ค่าเฉลี่ย	-0.33	-0.23	-0.24	-0.24	-0.18	-0.22	-0.22	-0.27	-0.05

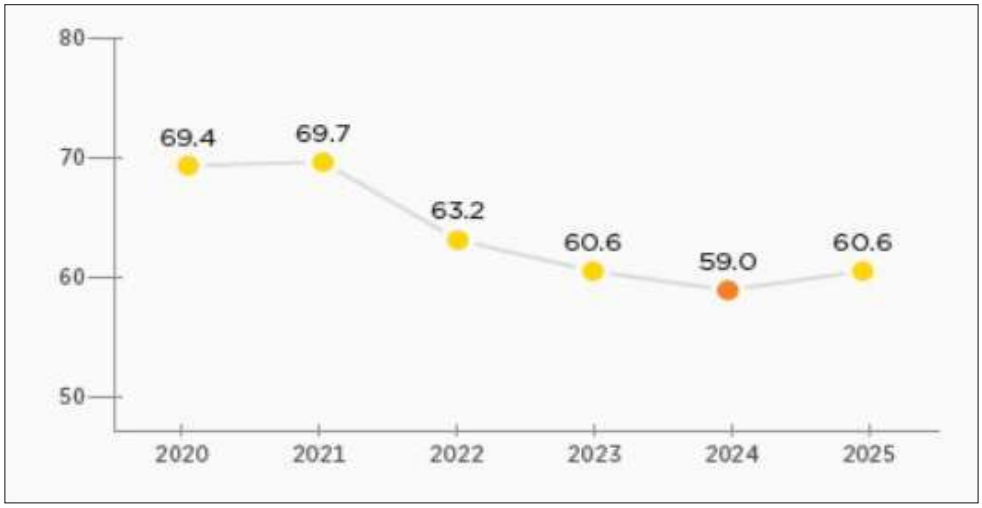
ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

หมายเหตุ :** สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

(2) ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน สะท้อนจากอันดับประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย ปัจจัยย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคลังภาครัฐ ด้านนโยบายภาษีด้านกรอบบริหารภาครัฐ ด้านกฎหมายด้านธุรกิจ ด้านกรอบบริหารด้านสังคม จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 ของโลก จาก 69 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2567) ปรับตัวลดลงถึง 8 อันดับ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 33.33 และเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยทั้ง 5 ด้าน พบว่า อันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวดีขึ้น คือ กรอบการบริหารด้านสังคม อยู่อันดับที่ 45 จากอันดับที่ 47 อันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวคงที่จากปีก่อน คือ นโยบายภาษี อยู่อันดับที่ 8 และอันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้าได้แก่ ด้านการคลัง อยู่อันดับที่ 31 จากอันดับที่ 22 กรอบการบริหารด้านสถาบันอยู่อันดับที่ 49 จากอันดับที่ 39 และกฎหมายด้านธุรกิจ อยู่อันดับที่ 40 จากอันดับที่ 39 และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังมีอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐเป็นรองประเทศสิงคโปร์ (อันดับที่ 3) และประเทศมาเลเซีย (อันดับที่ 25) ตามลำดับ

(3) ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ เป็นการประเมินนโยบายที่ส่งผลต่อเสรีภาพทางเศรษฐกิจของ 184 ประเทศทั่วโลก ใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม ขนาดของรัฐบาล ประสิทธิภาพการกำกับดูแล และตลาดเสรี จัดทำโดยสถาบัน The Heritage Foundation (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 84 ของโลก โดยมีค่าคะแนน 60.60 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) โดยอยู่ในอันดับที่ 87 ของโลก และมีค่าคะแนน 59.00 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 3.45 และร้อยละ 2.71 ตามลำดับ ซึ่งเศรษฐกิจไทยถูกจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีเสรีภาพทางเศรษฐกิจในระดับ “ปานกลาง” โดยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของประเทศไทยยังคงมีความแข็งแกร่งในระดับหนึ่ง เช่นเดียวกันกับหลายประเทศที่เสรีภาพทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2568 อย่างไรก็ตาม หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังมีค่าคะแนนต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (84.10 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 1) มาเลเซีย (67.10 คะแนน และอยู่ในอันดับ 40) บรูไน (67.00 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 46) อินโดนีเซีย (65.20 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 60) และเวียดนาม (65.20 คะแนน และอยู่ในอันดับที่ 61) ตามลำดับ

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (Index of Economic Freedom)

ที่มา : รายงานดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจประจำปี 2025 โดยสถาบัน The Heritage Foundation

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

จากการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง พ.ศ. 2568 พบว่า **ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น** จากดัชนีความสุขโลกที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 49 ดีขึ้น 9 อันดับ จากปีก่อนหน้า บ้านเมืองมีความมั่นคงปลอดภัย**ลดลง** จากดัชนีสันติภาพโลก ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ **86 ลดลง 11** อันดับจากปีก่อนหน้า (จากเดิมอันดับที่ 75) **กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคงดีขึ้น** จากคะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก **1.661** คะแนน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน **1.435** คะแนน สะท้อนการสร้างความพร้อมเชิงป้องกันที่มีความสมดุล นอกจากนี้ **บทบาทด้านความมั่นคงของประเทศไทยเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศภาพรวมดีขึ้น** และ**ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม**ปรับตัว**คงเดิม** จากดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน **Tier 1** โดยมีค่าคะแนนรวม **99.22** แต่ดัชนีประชาธิปไตยที่ประเทศไทย คงอยู่ในอันดับที่ **63** โดยมีคะแนนลดลงมาอยู่ที่ **6.27** คะแนน

เป้าหมายที่ 1 : ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความสุขของประชากรไทย พิจารณาจาก				
ดัชนีความสุขโลก (จัดทำโดย ความร่วมมือของหลายองค์กรระหว่างประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 58 จาก 143 ประเทศ ทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับ 49 จาก 147 ประเทศ ทั่วโลก**	ลดลง 9 อันดับ (ยิ่งน้อยยิ่งดี)	ดีขึ้น ร้อยละ 15.52 ☺
	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **5.976 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **6.222 คะแนน**	เพิ่มขึ้น 0.246 (ยิ่งมากยิ่งดี)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.12 ☺

ดัชนีความสุขโลก เป็น “การประเมินชีวิต” (Life Evaluation) ประกอบด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) การสนับสนุนทางสังคม (2) อายุขัยเฉลี่ย (3) เสรีภาพในการเลือกในชีวิต (4) ความเอื้ออาทร (5) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว (GDP Per Capita) และ (6) การรับรู้การทุจริต จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ประเทศไทยมีอันดับและคะแนนดีขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 49 จาก 147 ของโลก และมีค่าคะแนน 6.222 คะแนน** โดยจากรายงานในปี 2568 มีสาระสำคัญมุ่งเน้นที่ผลกระทบของ “การดูแลและการแบ่งปัน” (Caring and Sharing)” ทั้งผู้ที่ให้และผู้ที่ได้รับ รวมถึงให้ความสำคัญกับพฤติกรรมเชิงสังคม (Prosocial Behavior) การกระทำที่มีน้ำใจและการให้มีความสัมพันธ์และมักเป็นสาเหตุโดยตรงที่ทำให้**ความเป็นอยู่ที่ดีของผู้ให้เพิ่มขึ้น**ทั่วโลก ซึ่งในความโดดเด่นของประเทศไทย ติดอันดับสูงมากในด้านการบริจาคเงิน โดยอยู่ในอันดับที่ 8 ของโลก ซึ่งหมายความว่าคนในประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะบริจาคเงินเพื่อการกุศลบ่อยครั้ง (เมื่อเทียบกับการเป็นอาสาสมัคร อันดับ 81 หรือการช่วยเหลือคนแปลกหน้า อันดับ 87) เนื่องจากการบริจาคเงินมีผลกระทบต่อความสุขส่วนบุคคลมากกว่าการเป็นอาสาสมัครหรือการช่วยเหลือคนแปลกหน้า สะท้อนถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งผลเชิงบวกต่อความผาสุกโดยรวมจึงส่งผลให้ประเทศไทยมีอันดับและคะแนนที่ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 2 : บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของ สถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ พิจารณาจาก				
ดัชนีสันติภาพโลก (จัดทำโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 75 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับ 86 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	เพิ่มขึ้น 11 อันดับ (ยิ่งน้อยยิ่งดี)	แย่ลง ร้อยละ 15.52 ☹
	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **2.048 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **2.017 คะแนน**	ลดลง 0.031 คะแนน (ยิ่งน้อยยิ่งดี)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.51 ☺
ดัชนีการก่อการร้ายโลก (จัดทำโดย สถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 28 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับ 28 จาก 163 ประเทศ ทั่วโลก**	คงเดิม	คงเดิม 😐
	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **4.219 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **4.63 คะแนน**	เพิ่มขึ้น 0.246 คะแนน (ยิ่งน้อยยิ่งดี)	แย่ลง ร้อยละ 4.12 ☹

ดัชนีสันติภาพโลก และดัชนีการก่อการร้ายโลก จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ โดยดัชนีสันติภาพโลก ประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัญหาความขัดแย้งที่ทั้งภายในและภายนอกประเทศ (Ongoing Domestic and International Conflict) (2) ระดับความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม (Level of Societal Safety and Security) และ (3) อิทธิพลทางทหาร (Militarization) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า อันดับและคะแนนโดยรวมแย่ลงเล็กน้อยประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 86 จาก 163 ประเทศ ประกอบกับวัดระดับความรุนแรงจากคะแนน โดยมีคะแนนตั้งแต่ 1 ถึง 5 คะแนน หากคะแนนต่ำ หมายถึง มีสันติภาพมากหรือเป็นประเทศที่สงบสุขที่สุด โดยมีคะแนนโดยรวม อยู่ที่ 2.017 ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากปัจจัยการยกระดับความขัดแย้ง โดยคู่ขัดแย้งที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยคือ รัฐบาลไทยกับกลุ่มก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในขณะเดียวกัน ข้อมูลจาก**ดัชนีการก่อการร้ายโลก** ที่วัดผลกระทบจากเหตุการณ์ก่อการร้ายโดยเฉพาะ (จำนวนเหตุการณ์, เสียชีวิต, บาดเจ็บ, ตัวประกัน) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 28 จาก 163 ประเทศ ประกอบกับการวัดระดับความรุนแรงจากคะแนน โดยมีคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 10 หากคะแนนสูง หมายถึง ได้รับผลกระทบจากการก่อการร้ายสูง สำหรับประเทศไทยมีคะแนนรวมอยู่ที่ 4.63 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากความขัดแย้งในจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นเดียวกับข้อมูลจากดัชนีสันติภาพโลก สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ สถานการณ์ภาพรวมของประเทศไทยในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก แย่ลงเล็กน้อย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันจากทั้ง 2 ข้อมูล อย่างไรก็ดี ภาพรวมพัฒนาการของประเทศไทยมีแนวโน้มการลดลงของความสูญเสียจากการก่อการร้ายในระยะยาว โดยเฉพาะการจำนวนผู้เสียชีวิตจากการก่อการร้ายลดลงเป็นอย่างมากเมื่อเทียบกับทศวรรษก่อนหน้า และลักษณะของความขัดแย้งภายในประเทศยังเป็นแบบจำกัดเขต โดยไม่มีปัจจัยแทรกแซงจากภายนอกหรืออาวุธหนักที่จะทำให้สถานการณ์บานปลายกลายเป็นสงครามขนาดใหญ่

เป้าหมายที่ 3 : กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง พิจารณาจาก				
คะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหาร ภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก (จัดทำโดย สถาบัน เศรษฐศาสตร์และสันติภาพ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **1.435 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **1.661 คะแนน**	เพิ่มขึ้น 0.176 (คะแนนยิ่งน้อยยิ่งดี)	แย่ลง ร้อยละ 99.82 ☹
ดัชนีรัฐเปราะบาง จัดทำโดยกองทุนเพื่อสันติภาพ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 91 จาก 179 ประเทศ หรือ 68 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 95 จาก 179 ประเทศ หรือ 66.2 จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน	**อันดับลดลง** 4 อันดับ **คะแนน ดีขึ้น** 1.8 (อันดับและคะแนนยิ่งน้อยยิ่งดี)	แย่ลง ร้อยละ 4.40 ☹ (อันดับ) ดีขึ้น ร้อยละ 2.65 ☺ (คะแนน)

คะแนนของปัจจัยอิทธิพลทางทหารภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า คะแนนปัจจัยอิทธิพลทางทหารของประเทศไทยอยู่ที่ 1.661 ปรับเพิ่มขึ้นจากปี 2567 ที่มี 1.435 คะแนน ส่งผลให้ภาพรวมด้านอิทธิพลทางทหารของประเทศไทยในปี 2568 **ปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า** โดยมีผลมาจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยที่สำคัญ อาทิ สัดส่วนรายจ่ายทางทหารต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศและต่อรายจ่ายภาครัฐ จำนวนกำลังพลทหาร และระดับการครอบครองหรือการนำเข้าอาวุธหลัก อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคะแนนปัจจัยอิทธิพลทางทหารของประเทศไทยในปี 2568 จะปรับเพิ่มขึ้น แต่ยังต่ำกว่าหากเทียบกับค่าเฉลี่ยระดับโลก ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากสถานการณ์ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่ขยายตัวในหลายภูมิภาค ควบคู่กับการเพิ่มบทบาทของผู้นำทางการเมืองฝ่ายขวาที่เน้นการใช้กำลังทางทหารเป็นเครื่องมือหลัก ส่งผลให้สภาพแวดล้อมด้านความมั่นคงโลกมีแนวโน้มเปราะบางมากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน **ดัชนีรัฐเปราะบาง** จัดทำโดยกองทุนเพื่อสันติภาพ ซึ่งวัดเสถียรภาพของประเทศทั่วโลก โดยพิจารณาจาก 4 มิติหลัก ได้แก่ ความสามัคคี เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม เพื่อสะท้อนความเสี่ยงต่อความขัดแย้งในแต่ละประเทศ พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูลปี พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยถูกปรับลดลง 4 อันดับ อยู่ที่อันดับ 95 จาก 179 ประเทศ แต่คะแนนรวมอยู่ที่ 66.2 ซึ่งปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นว่า**ระดับความเปราะบางของประเทศในภาพรวมมีแนวโน้มดีขึ้น** แม้สถานะเชิงเปรียบเทียบกับประเทศอื่นยังคงอยู่ในกลุ่มเตือนภัยระดับสูง โดยมิติด้านการเมืองยังเป็นประเด็นท้าทายสำคัญจากความเปราะบางของระบบการเมือง ขณะที่มิติด้านเศรษฐกิจยังมีพื้นฐานค่อนข้างเข้มแข็ง และมิติด้านสังคมยังมีเอกภาพในการกำหนดนโยบายสูง อย่างไรก็ดี การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็วเป็นความท้าทายต่อความยั่งยืนด้านการคลังและระบบสาธารณสุขในระยะต่อไป

เป้าหมายที่ 4 : ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและการต่างประเทศ รวมทั้ง**การเป็นที่ยอมรับในเวทีโลกของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ** พิจารณาจาก**ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับ โดยประชาคมระหว่างประเทศ** สะท้อนจาก**บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของประเทศไทย** พิจารณาจากสถานการณ์ พ.ศ. 2568 พบว่า ประเทศไทยยังคงสามารถรักษาสมดุลในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจ ประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์และประเทศในภูมิภาคได้อย่างเหมาะสมและยืดหยุ่น ท่ามกลางบริบทความผันผวน ของสถานการณ์ระหว่างประเทศ ควบคู่กับการดำรงบทบาทในฐานะสมาชิกของประชาคมโลกที่มีความรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสันติภาพ ความมั่นคง และเสถียรภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก ทั้งนี้ ประเทศไทยได้แสดงบทบาทเชิงรุกในการเสริมสร้างความมั่นคงและความร่วมมือระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อาทิ การเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำ BIMSTEC ครั้งที่ 6 และการผลักดันเอกสารผลลัพธ์สำคัญที่ได้รับการยอมรับร่วมกัน ซึ่งสะท้อนบทบาทนำของไทยในการขับเคลื่อนความร่วมมือด้านความมั่นคงและการพัฒนา ในภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีบทบาทในเวทีสหประชาชาติและกรอบพหุภาคีอื่น ๆ ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสันติภาพ ความมั่นคงของมนุษย์ และการช่วยเหลือ ด้านมนุษยธรรม ขณะเดียวกัน ประเทศไทยได้เสริมสร้างความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคีกับประเทศคู่เจรจาที่มีความสำคัญ ผ่านการแลกเปลี่ยน การเยือน การหารือในหลายระดับ และการจัดทำความตกลงระหว่างประเทศ เพื่อเสริมสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจและลดความตึงเครียดด้านความมั่นคง ควบคู่กับการขับเคลื่อนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ อาทิ การเดินหน้ากระบวนการเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) การมีส่วนร่วมในกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจระดับพหุภาคี เช่น APEC และ WTO รวมถึงการส่งเสริมการค้า การเปิดตลาดสินค้าไทย และการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ซึ่งมีส่วนสนับสนุนบทบาทและสถานะของประเทศไทยในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง สะท้อนบทบาทด้านความมั่นคงและการต่างประเทศของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2568 ที่มีความต่อเนื่องและชัดเจนมากขึ้น โดยสามารถต่อยอดความร่วมมือที่ได้ริเริ่มไว้และขยายบทบาทเชิงรุกในเวทีระหว่างประเทศ ส่งผลให้การยอมรับจากประชาคมระหว่างประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

เป้าหมายที่ 5 : การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม พิจารณาจาก				
1. ดัชนีประชาธิปไตย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 63**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 63**	**คงเดิม**	**อันดับคงเดิม คะแนนแย่ลง ร้อยละ 1.26** ☹
	6.35 คะแนน	**6.27 คะแนน**	**ลดลง** 0.08 คะแนน (ยิ่งมากยิ่งดี)	
- กระบวนการเลือกตั้งและความหลากหลายทางการเมือง	7.00	6.50	ลดลง 0.50	แย่ลง ร้อยละ 7.14 ☹
- การทำงานของรัฐบาล	6.07	5.00	ลดลง 1.07	แย่ลง ร้อยละ 17.64 ☹
- การมีส่วนร่วมทางการเมือง	7.78	8.33	เพิ่มขึ้น 0.55	ดีขึ้น ร้อยละ 7.07 ☺
- วัฒนธรรมทางการเมือง	5.00	5.63	เพิ่มขึ้น 0.63	ดีขึ้น ร้อยละ 0.63 ☺
- เสรีภาพพลเรือน	5.88	5.88	คงเดิม	คงเดิม 😐
2. ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 44**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **Tier 1**	**คะแนนเพิ่มขึ้น** 12.72	**คะแนนดีขึ้น ร้อยละ 66.56** ☺
	86.5 คะแนน	**99.22 คะแนน**		
- กฎหมาย	19.11	20	เพิ่มขึ้น 0.89	ดีขึ้น ร้อยละ 4.66 ☺
- เทคนิค	15.57	20	เพิ่มขึ้น 4.43	ดีขึ้น ร้อยละ 23.18 ☺
- องค์กร	17.64	19.22	เพิ่มขึ้น 1.58	ดีขึ้น ร้อยละ 8.27 ☺
- การพัฒนาศักยภาพ	16.84	20	เพิ่มขึ้น 3.16	ดีขึ้น ร้อยละ 16.53 ☺
- การร่วมมือ	17.34	20	เพิ่มขึ้น 2.66	ดีขึ้น ร้อยละ 13.91 ☺

หมายเหตุ : ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โลก ฉบับ พ.ศ. 2567 มีการปรับเปลี่ยนการวัดจากเดิม ระบบจัดอันดับ เป็น ระบบ Tier

ดัชนีประชาธิปไตย (Democracy Index 2024) เป็นเครื่องมือที่ใช้วัดและประเมินสถานะของประชาธิปไตยใน 165 รัฐอิสระและ 2 ดินแดนทั่วโลก ซึ่งเป็นพื้นฐานของความมั่นคงในมิติต่าง ๆ จัดทำโดย Economist Intelligence Unit (EIU) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ประเทศไทยยังคงอยู่ในอันดับที่ 63 หรือ 6.27 คะแนน** เป็นผลให้ยังคงอยู่ในกลุ่มประเทศประชาธิปไตยที่มีข้อบกพร่อง ซึ่งคะแนนลดลงเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่ 6.35 คะแนน แต่อันดับยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตาม **คะแนนของประเทศไทยยังสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยจากทั่วโลก**ที่มีค่า 5.17 คะแนน และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียและออสเตรเลียที่มี 5.31 คะแนน นอกจากนี้ หากพิจารณาการประเมินจาก 5 หมวดหลัก พบว่า ปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมทางการเมืองยังคงเป็นจุดแข็งที่มีคะแนนสูงสุด ในขณะที่ปัจจัยย่อยการทำงานของรัฐบาลมีคะแนนต่ำที่สุด ในขณะที่**ดัชนีความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Global Cybersecurity Index)** ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพของการพัฒนาการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของ 194 ประเทศสมาชิกทั่วโลก ซึ่งจัดทำทุก 4 ปี โดยสหภาพโทรคมนาคมสากล (International Telecommunication Union) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ประเทศไทยถูกจัดอันดับอยู่ใน Tier 1 โดยมีค่าคะแนนรวม 99.22** ซึ่งถือเป็นกลุ่มประเทศต้นแบบการพัฒนาที่มีคะแนนอยู่ในช่วง 95 – 100 โดยประเทศที่ถูกจัดอันดับใน Tier 1 มีจำนวนทั้งสิ้น 46 ประเทศ อาทิ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย สาธารณรัฐเกาหลี สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา บราซิล ทั้งนี้ หากพิจารณาเสาหลักของการประเมินความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แสดงให้เห็นการพัฒนาที่ดีขึ้นของประเทศไทยในทุก ๆ เสาหลัก โดยด้านกฎหมาย เทคนิค การพัฒนาศักยภาพและความร่วมมือที่มีคะแนนเต็ม 20 ในขณะที่ด้านองค์กรมีการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 8.27 โดยมีค่าคะแนนที่ 19.22 คะแนน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน พ.ศ. 2568 พบว่า **เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืนดีขึ้น** จากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 2.0 อีกทั้งการกระจายรายได้ซึ่งสะท้อนจากความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุดอยู่ที่ 14.7 เท่า ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่า 16.3 เท่า และผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ขยายตัวร้อยละ 2.13 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าร้อยละ 1.04 ขณะที่อัตราการขยายตัวของรายได้ประชาชาติ (GNI) ร้อยละ 4.0 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่ขยายตัวร้อยละ 7.7 อย่างไรก็ตาม **ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันแย่ลง** จากสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศที่ลดลงจากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 18.95 และอันดับความสามารถในการแข่งขันอยู่อันดับที่ 30 จาก 69 ประเทศ ลดลง 5 อันดับจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากการพัฒนาที่แย่ลงในปัจจัยย่อยทุกด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้ พิจารณาจาก				
1.1 รายได้ประชาชาติ	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 7.7 16,824,279 ลบ.** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 4.0 17,505,174 ลบ.**	**การขยายตัวลดลง**	**แย่ลง ร้อยละ 48.05** ☹
1.2 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) (มูลค่าที่แท้จริง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 2.0 17,954,668 ลบ.** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 2.5 18,582,671 ลบ.**	**การขยายตัวเพิ่มขึ้น**	**ดีขึ้น ร้อยละ 25** ☺
1.3 ความแตกต่างของผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per Capita) ระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **แตกต่าง 16.3 เท่า ระยอง 1,000,437 บาท/คน/ปี นราธิวาส 61,430 บาท/คน/ปี** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **แตกต่าง 14.7 เท่า ระยอง 942,205 บาท/คน/ปี นราธิวาส 64,005 บาท/คน/ปี**	**ความแตกต่างลดลง**	**ดีขึ้น ร้อยละ 9.82** ☺
2. ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน พิจารณาจาก				
2.1 ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 1.04** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 2.13**	**การขยายตัวเพิ่มขึ้น**	**ดีขึ้น ร้อยละ 104.81** ☺
2.2 ผลิตภาพแรงงาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 0.12 272,541 บาท/คน/ปี**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 3.03 280,804 บาท/คน/ปี**	**การขยายตัวเพิ่มขึ้น**	**ดีขึ้น ร้อยละ 2,425** ☺

* หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

เป้าหมายที่ 1 : ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้

1.1) รายได้ประชาชาติ (Gross National Income: GNI) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่า ณ ราคาประจำปี 17,505,174 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัว ณ ราคาที่แท้จริง ร้อยละ 4.0 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่า 16,824,279 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.7 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ร้อยละ 48.05

1.2) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีมูลค่า ณ ราคาประจำปี 18,582,671 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัว ณ ราคาที่แท้จริง ร้อยละ 2.5 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่า 17,954,668 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 2.0 สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 25 โดยมีแรงขับเคลื่อนสำคัญจากสาขาการผลิต

ที่เกี่ยวข้องกับภาคการท่องเที่ยวที่ยังขยายตัวในเกณฑ์ดี อย่างไรก็ตาม แม้มูลค่าการส่งออกจะขยายตัว แต่การผลิตสินค้าอุตสาหกรรมยังคงหดตัวต่อเนื่อง เป็นสัญญาณว่าไทยผลิตเพื่อส่งออกน้อยลงและพึ่งพาต่างประเทศมากขึ้น สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของภาคการผลิตที่ขาดการพัฒนาและเพิ่มมูลค่าสินค้าในประเทศเพื่อส่งออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

%YoY	2566	2567
อัตราการขยายตัว GDP	2.0	2.5
รายได้ต่อหัว (บาท/คน/ปี)	256,345	264,608
การบริโภคภาคเอกชน	6.9	4.4
การอุปโภคภาครัฐ	-4.7	2.5
การลงทุนภาคเอกชน	3.1	-1.6
การลงทุนภาครัฐ	-4.2	4.8
การส่งออกสินค้าและบริการ	2.4	7.8
การนำเข้าสินค้าและบริการ	-5.5	6.3

1.3) การกระจายรายได้ พิจารณาจากผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของประชากร (GPP per Capita) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า จังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุด 10 อันดับแรกส่วนใหญ่อยู่ในภาคตะวันออก กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคกลาง ซึ่งมีสัดส่วนการผลิตสำคัญจากสาขานอกภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยเฉพาะสาขาการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม โดยระยองมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุด 942,205 บาท/คน/ปี ขณะที่จังหวัดที่มีมูลค่าต่ำสุด 10 อันดับส่วนใหญ่พึ่งพาภาคเกษตรเป็นหลัก ซึ่งมีมูลค่าทางเศรษฐกิจน้อยกว่าการผลิตสาขานอกภาคเกษตร ส่งผลให้ขนาดเศรษฐกิจโดยรวมมีระดับต่ำ โดยนราธิวาสมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุด 64,005 บาท/คน/ปี ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวระหว่างจังหวัดที่มีมูลค่าสูงสุดกับต่ำสุด พบว่ามีความแตกต่างกันถึง 14.7 เท่า ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่แตกต่างกัน 16.3 เท่า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.82

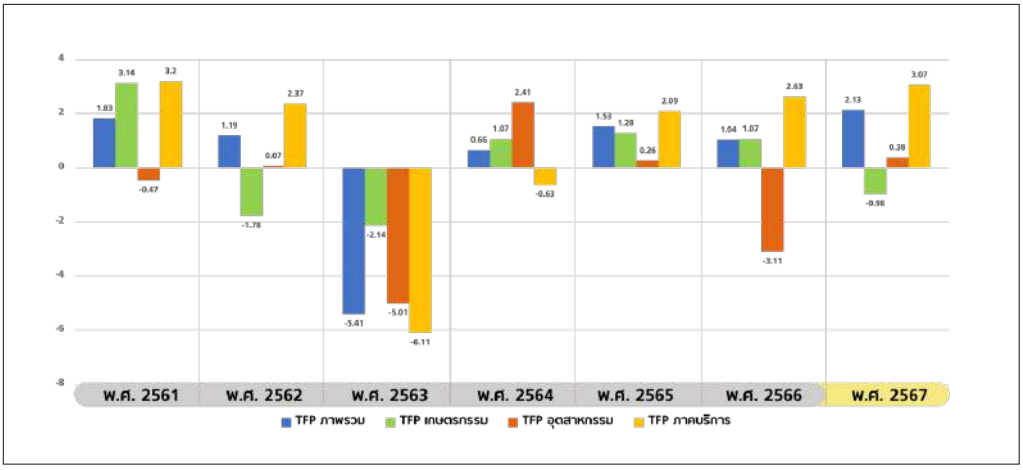
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของประชากร (GPP per Capita) ปี 2566 (บาทต่อปี)

10 อันดับแรกสูงสุด		10 อันดับสุดท้ายต่ำสุด	
1. ระยอง	942,205	1. นราธิวาส	64,005
2. กรุงเทพมหานคร	675,980	2. หนองบัวลำภู	69,008
3. ชลบุรี	592,336	3. แม่ฮ่องสอน	69,828
4. ฉะเชิงเทรา	490,005	4. มุกดาหาร	72,251
5. พระนครศรีอยุธยา	428,870	5. ยโสธร	77,376
6. ปราจีนบุรี	388,559	6. สกลนคร	78,895
7. สมุทรสาคร	374,056	7. ร้อยเอ็ด	82,464
8. สระบุรี	344,734	8. สระแก้ว	82,526
9. สมุทรปราการ	320,294	9. อุบลราชธานี	82,865
10. นครปฐม	316,636	10. ปัตตานี	83,369

2) ผลิตภาพการผลิตรวมของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน

2.1) ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) พิจารณาจากรายงานสต็อกทุนของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ.2568 (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ภาวะเศรษฐกิจไทยขยายตัวร้อยละ 2.54 โดยมีแหล่งที่มาของการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (source of growth) จากปัจจัยการผลิตหลัก ได้แก่ ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ร้อยละ 2.13 ปัจจัยทุนร้อยละ 0.26 และปัจจัยแรงงานร้อยละ 0.16 แสดงให้เห็นว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจไทยโดยรวมได้รับแรงขับเคลื่อนจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ทั้งนี้ ผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) ได้เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าร้อยละ 1.04 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 104.81 นอกจากนี้หากพิจารณาผลิตภาพการผลิตรวม (TFP) รายสาขาการผลิต พบว่า ในปี 2568 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ภาคบริการเป็นสาขาการผลิตที่มีอัตราการขยายตัวสูงสุดที่ร้อยละ 3.07 เร่งขึ้นจากปี 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 2.63 เช่นเดียวกับภาคอุตสาหกรรมมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.38 ปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่หดตัวร้อยละ 3.11 ขณะที่ภาคเกษตรกรรมมีการหดตัวลงเล็กน้อยร้อยละ 0.98 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีการขยายตัวร้อยละ 1.07

ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TEP) ของประเทศไทย พ.ศ. 2561 - 2567

อัตราการเติบโตของเศรษฐกิจจำแนกตามปัจจัยการผลิตในปี 2562 - 2567

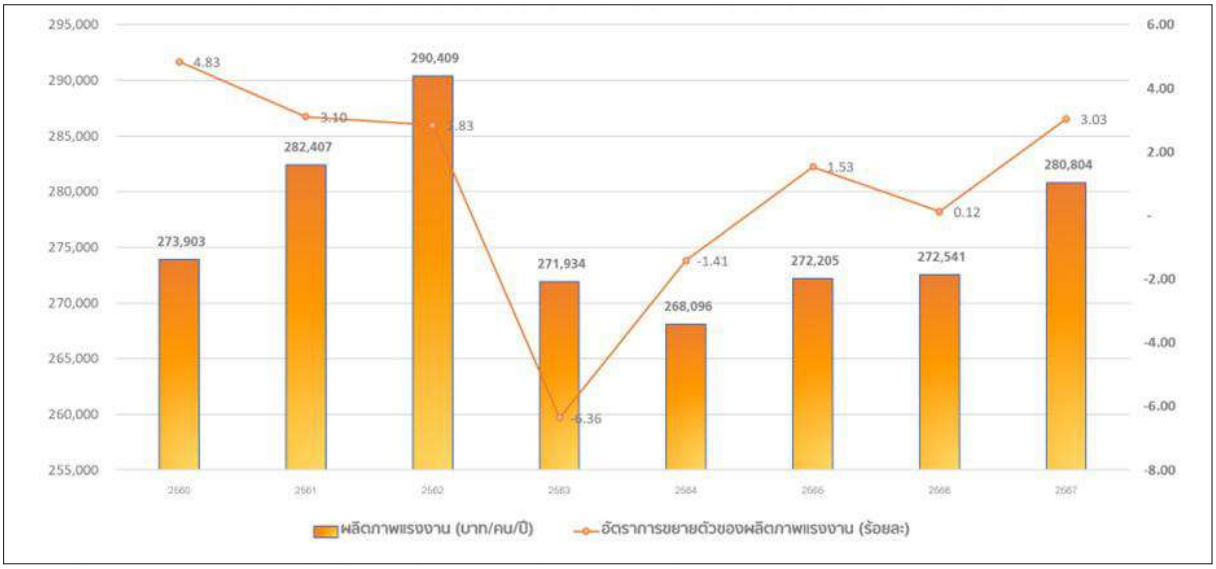
เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพทุนและแหล่งที่มาของระดับการเจริฯเติบโตทางเศรษฐกิจ พ.ศ.2567

ปี	GDP Growth 66	GDP Growth 67	Source of Growth: TFP 66	TFP 67	Labor 66	Labor 67	Land 66	Land 67	Capital 66	Capital 67
ภาพรวม	2.02	2.54	1.04	2.13	0.60	0.16	0.00	-0.00	0.38	0.26
ภาคเกษตร	2.04	-1.06	1.07	-0.98	-0.22	-0.24	-0.02	-0.03	1.21	0.18
ภาคอุตสาหกรรม	-1.89	0.89	-3.11	0.38	0.61	0.08	-	-	0.61	0.42
ภาคบริการและอื่น ๆ	4.18	3.88	2.63	3.07	1.36	0.61	-	-	0.20	0.20

ที่มาของข้อมูล : รายงานสต๊อกทุนของไทย ฉบับ พ.ศ.2567 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2.2) ผลิตภาพแรงงาน พิจารณาจากรายงานภาวะสังคมไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีผลิตภาพแรงงานอยู่ที่ 280,804 บาท/คน/ปี เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.03 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ขยายตัวร้อยละ 0.12 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 2,425 อันเป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของค่าจ้างแรงงานที่ปรับเพิ่มขึ้นทั้งภาพรวมและภาคเอกชน รวมถึงมีชั่วโมงการทำงานล่วงเวลาที่เพิ่มขึ้นจากผู้มีงานทำ นอกจากนี้ ยังมีการขยายตัวของการจ้างงานในสาขานอกภาคเกษตรกรรมโดยเฉพาะสาขาโรงแรม/ภัตตาคาร ยกเว้นสาขาการค้าส่ง/ค้าปลีกที่ยังหดตัว และภาคเกษตรกรรมที่มีการจ้างงานลดลงอย่างต่อเนื่อง

การขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน พ.ศ. 2560 - 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาสสี่และภาพรวม ปี 2567 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

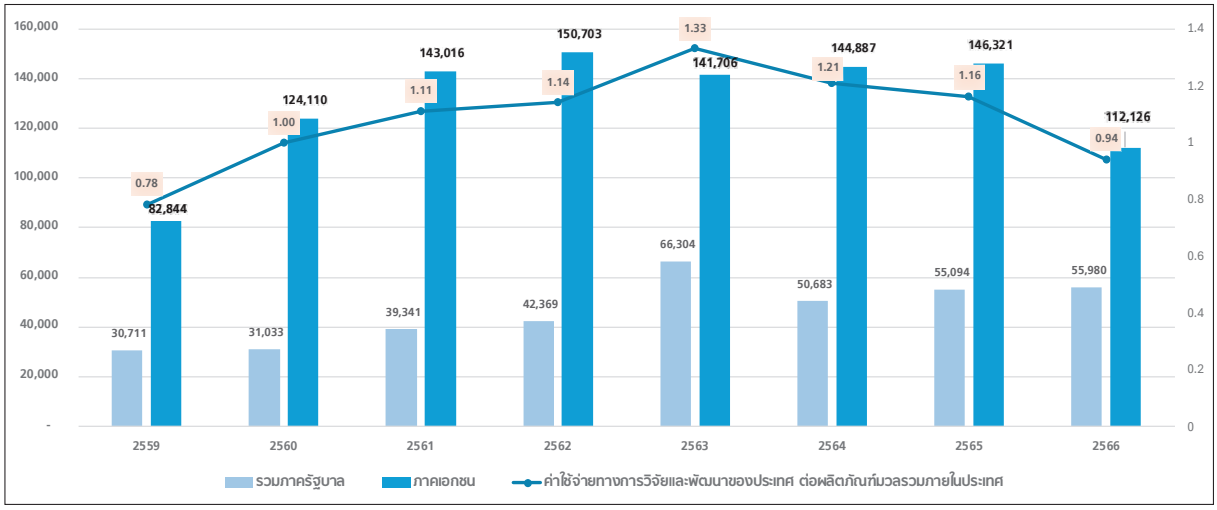
เป้าหมายที่ 2 : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา พิจารณาจาก				
สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาของประเทศต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GERD/GDP)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 1.16 201,415 ลบ. ต่อ 17,378,002 ลบ.**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 0.94 168,106 ลบ. ต่อ 17,954,668 ลบ.**	**สัดส่วนการลงทุนลดลง**	**แย่ลง ร้อยละ 18.97** ☹
2. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พิจารณาจาก				
อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันโดย IMD ในภาพรวม	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 25**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 30**	**ลดลง** 5 อันดับ	**แย่ลง ร้อยละ 20** ☹
	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **72.5 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **71.3 คะแนน**	**ลดลง** 1.2 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 1.66** ☹
- อันดับด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 5	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 8	ลดลง 3 อันดับ	
- อันดับด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 32	ลดลง 8 อันดับ	
- อันดับด้านประสิทธิภาพภาครัฐ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 20	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 24	ลดลง 4 อันดับ	
- อันดับด้านโครงสร้างพื้นฐาน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 47	ลดลง 4 อันดับ	

* หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

เป้าหมายที่ 2 : ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา พิจารณาจากรายงานดัชนีวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งสิ้น 168,106 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน 112,126 ล้านบาท และภาคอื่น ๆ (ภาครัฐบาล อุดมศึกษา รัฐวิสาหกิจ และเอกชนไม่ค้ากำไร) 55,980 ล้านบาท ทั้งนี้ สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GERD/GDP) คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.94 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 1.16 สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 18.97

ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนา (Research & Development: R&D) พ.ศ. 2559 – 2566

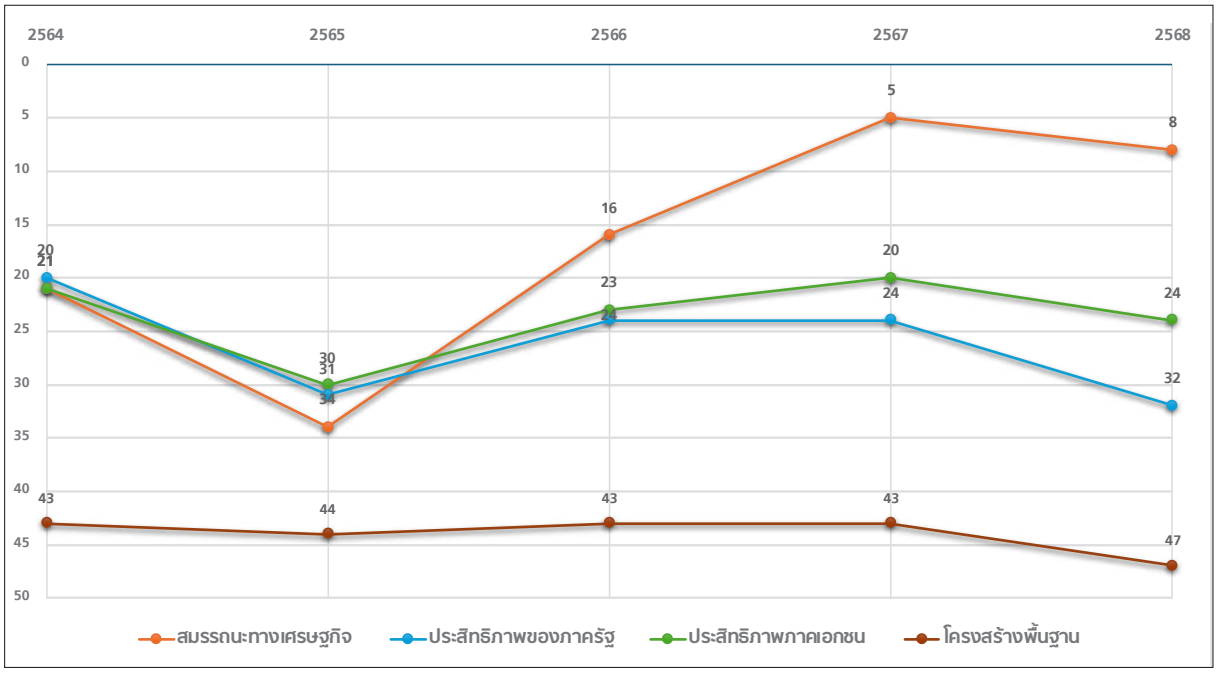

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ

2) ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พิจารณาจากอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยยังคงอยู่ในระดับปานกลาง โดยอยู่ในอันดับที่ 30 จากทั้งหมด 69 ประเทศ มีคะแนนสุทธิ 71.3 คะแนน ปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่อันดับที่ 25 จาก 67 ประเทศ มีคะแนนสุทธิ 72.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาของอันดับที่แย่ลงร้อยละ 20 และคะแนนลดลงร้อยละ 1.66 โดยเมื่อพิจารณาการจัดอันดับใน 4 ปัจจัยหลัก พบว่า

- ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ลดลง 3 อันดับ โดยอยู่อันดับที่ 8 จากอันดับที่ 5 ในปีก่อนหน้าเป็นผลจากปัจจัยย่อยด้านการลงทุนระหว่างประเทศมีอันดับที่ลดลงเป็นอย่างมาก อีกทั้งปัจจัยย่อยด้านเศรษฐกิจในประเทศยังคงอยู่ในอับดับที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง
- ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ลดลง 8 อันดับ โดยอยู่อันดับที่ 32 จากอันดับที่ 24 ในปีก่อนหน้า เนื่องจากปัจจัยย่อยด้านฐานะทางการคลัง และด้านกรอบการบริหารสถาบันมีอันดับที่ลดลงเป็นอย่างมาก ถึงแม้ว่าปัจจัยย่อยด้านกรอบการบริหารด้านสังคมจะมีอันดับที่ดีขึ้น แต่ยังคงอยู่ในอันดับที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง
- ด้านประสิทธิภาพของภาคเอกชน ลดลง 4 อันดับ โดยอยู่อันดับที่ 24 จากอันดับที่ 20 ในปีก่อนหน้า เนื่องจากปัจจัยย่อยด้านการเงิน และด้านการบริหารจัดการอยู่ในอับดับที่ลดลงเป็นอย่างมาก
- ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ลดลง 4 อันดับ โดยอยู่อันดับที่ 47 จากอันดับที่ 43 ในปีก่อนหน้า เนื่องจากปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีมีอันดับลดลงเป็นอย่างมาก รวมทั้งปัจจัยย่อยด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม และปัจจัยย่อยด้านการศึกษายังคงอยู่ในอันดับที่ต่ำอย่างต่อเนื่อง

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในปัจจัยหลัก พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มาของข้อมูล : สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ พ.ศ. 2568 พบว่า โดยภาพรวมของการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะและความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทยปรับตัวดีขึ้นในบางมิติ โดยพิจารณาในมิติต่าง ๆ ได้แก่ **มิติด้านค่านิยมและคุณธรรม** พบว่า คะแนนดัชนีชี้วัดคุณธรรมปรับตัว**เพิ่มขึ้น**เป็น 4.36 คะแนน ในขณะที่ **มิติด้านสุขภาพ** พบตัวเลขที่สะท้อนปัญหาสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่มีความเปราะบางและน่ากังวล โดยมีอัตราการเสียชีวิตจาก 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรังลดลงอยู่ที่ 127.34 คนต่อประชากรแสนคน แต่พบว่ามีสุขภาพจิตที่**แย่ลง** โดยมีอัตราการฆ่าตัวตาย**เพิ่มขึ้น** เป็น 8.02 คนต่อประชากรแสนคน สำหรับ **มิติการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต** แสดงถึงสถานการณ์การพัฒนาในภาพรวมที่หลากหลาย โดยอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ปรับตัว**แย่ลง**อยู่ที่อันดับ 55 ขณะที่คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานมีแนวโน้มดีขึ้น เห็นได้จากคะแนนทดสอบระดับชาติ (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีค่าเฉลี่ย**เพิ่มขึ้น**เป็น 35.15 คะแนน และ **มิติด้านการพัฒนาสังคมและครอบครัว** พบว่าดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนปรับตัว**ลดลง**จากปีก่อนหน้ามาอยู่ที่ระดับ 0.5894

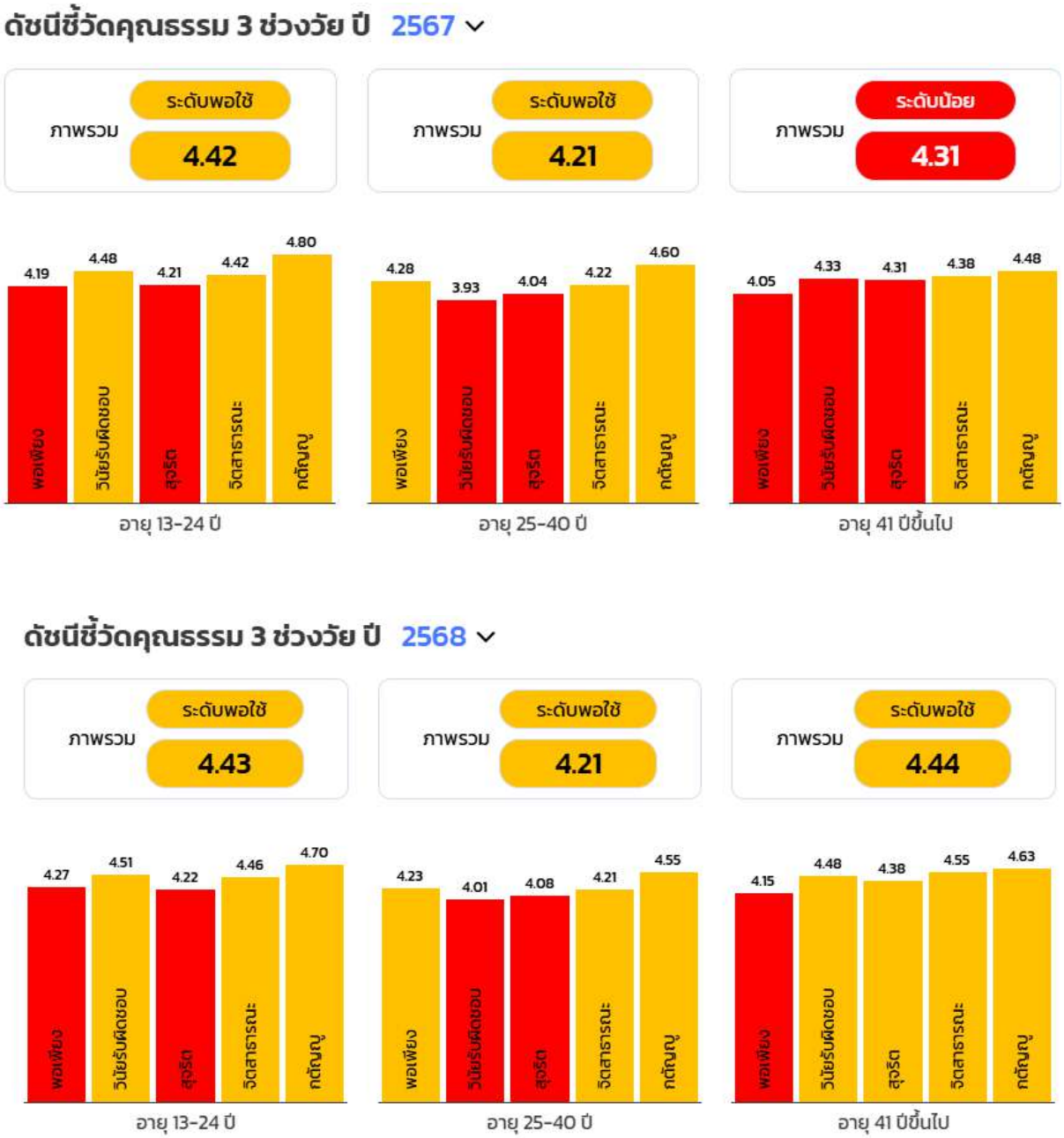
เป้าหมายที่ 1 : คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
1. การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย พิจารณาจาก				
1.1 ดัชนีชี้วัดคุณธรรม	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **4.32 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **4.36 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น 0.04 คะแนน**	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.93** ☺
- พอเพียง	4.17 คะแนน	4.22 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 0.05 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.20** ☺
- วินัยรับผิดชอบ	4.27 คะแนน	4.33 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 0.06 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.41** ☺
- กตัญญู	4.64 คะแนน	4.62 คะแนน	**ลดลง** 0.02 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 0.43** ☹
- สุจริต	4.19 คะแนน	4.22 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 0.03 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.72** ☺
- จิตสาธารณะ	4.35 คะแนน	4.40 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 0.05 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.15** ☺
1.2 อัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ต่อประชากร 100,000 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **134.40 คน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **127.34 คน**	**ลดลง 7.06**	**ดีขึ้น ร้อยละ 5.25** ☺
- อัตราการตายด้วยโรคเบาหวาน	25.87 คน	22.03 คน	**ลดลง** 3.84	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.83** ☺
- อัตราการตายด้วยโรคความดันโลหิตสูง	15.43 คน	13.47 คน	**ลดลง** 1.96	**ดีขึ้น ร้อยละ 12.72** ☺
- อัตราการตายด้วยโรคหัวใจขาดเลือด	35.07 คน	33.53 คน	**ลดลง** 1.55	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.41** ☺
- อัตราการตายด้วยโรคหลอดเลือดสมอง	58.02 คน	58.30 คน	**เพิ่มขึ้น** 0.28	**แย่ลง ร้อยละ 0.49** ☹
1.3 อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร 100,000 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.94 คน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **8.02 คน**	**เพิ่มขึ้น 0.08**	**แย่ลง ร้อยละ 1.01** ☹
1.4 ร้อยละผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 7.28**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 8.34**	**เพิ่มขึ้น 1.06**	**แย่ลง ร้อยละ 14.56** ☹
1.5 ร้อยละผู้ที่มีความเครียดสูงจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 6.68**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 7.84**	**เพิ่มขึ้น 1.16**	**แย่ลง ร้อยละ 17.37** ☹

เป้าหมายที่ 1 : คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พิจารณาจาก				
2.1 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับ 54**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับ 55**	**ลดลง 1 อันดับ**	**แย่ลง ร้อยละ 1.85** ☹
2.2 คะแนนเฉลี่ยการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **34.47 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **35.15 คะแนน**	**เพิ่มขึ้น 0.68 คะแนน**	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.97** ☺
- วิชาคณิตศาสตร์	25.38 คะแนน	26.53 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 1.15 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.53** ☺
- วิชาภาษาไทย	50.73 คะแนน	48.93 คะแนน	**ลดลง** 1.8 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 3.55** ☹
- วิชาวิทยาศาสตร์	30.00 คะแนน	34.22 คะแนน	**เพิ่มขึ้น** 4.22 คะแนน	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.07** ☺
- วิชาภาษาอังกฤษ	31.76 คะแนน	30.93 คะแนน	**ลดลง** 0.83 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 2.61** ☹

เป้าหมายที่ 1 : คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1) การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ และความเป็นอยู่ที่ดีของคนไทย พิจารณาจาก 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1.1) ดัชนีชี้วัดคุณธรรม พิจารณาจากผลสำรวจสถานการณ์คุณธรรมของคนไทย ที่เป็นการจัดเก็บดัชนีชี้วัดคุณธรรม ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ความพอเพียง วินัยรับผิดชอบ กตัญญู สุจริต และจิตสาธารณะ จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ 4.36 คะแนน (ระดับพอใช้) เพิ่มขึ้นจาก 4.32 คะแนน ในปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 **ปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.93** และเมื่อจำแนกข้อมูลตามช่วงวัย พบประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ **(1) กลุ่มผู้มีอายุ 41 ปีขึ้นไป** เป็นกลุ่มที่มีพัฒนาการเชิงบวกสูงสุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยรวมขยับขึ้นมาอยู่ที่ 4.44 คะแนน (ระดับพอใช้) ซึ่งเป็นการยกระดับด้านคุณธรรมขึ้นอย่างชัดเจน เมื่อเทียบกับปี 2567 (ระดับน้อย) **(2) กลุ่มเยาวชน (อายุ 13-24 ปี)** มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.43 คะแนน โดยมีความโดดเด่นสูงสุดในด้านความกตัญญู แต่ยังมีจุดอ่อนที่ต้องระมัดระวังในด้านความสุจริตและความพอเพียง และ **(3) กลุ่มวัยทำงาน (อายุ 25-40 ปี)** เป็นกลุ่มเป้าหมายที่น่ากังวลที่สุดและควรได้รับการเร่งแก้ไข เนื่องจากมีคะแนนเฉลี่ยภาพรวมต่ำที่สุดเพียง 4.21 คะแนน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน**วินัยรับผิดชอบ**และ**ความสุจริต** ซึ่งถือเป็นคะแนนที่ต่ำอย่างมีนัยสำคัญ ในภาพรวม สังคมไทยในปี 2568 ยังคงรักษาค่านิยม**ด้านความกตัญญู**ไว้อย่างต่อเนื่องในทุกช่วงวัย (ระดับพอใช้) แม้จะมีค่าคะแนนลดลงเล็กน้อย อย่างไรก็ตาม ความท้าทายหลักของประเทศยังคงเป็นเรื่องการปลูกฝัง**ความพอเพียง**และ**วินัยความรับผิดชอบ** โดยเฉพาะในกลุ่มวัยแรงงาน เพื่อยกระดับดัชนีคุณธรรมของประเทศให้ก้าวพ้นจากระดับพอใช้ไปสู่ระดับที่ดีขึ้นในอนาคต

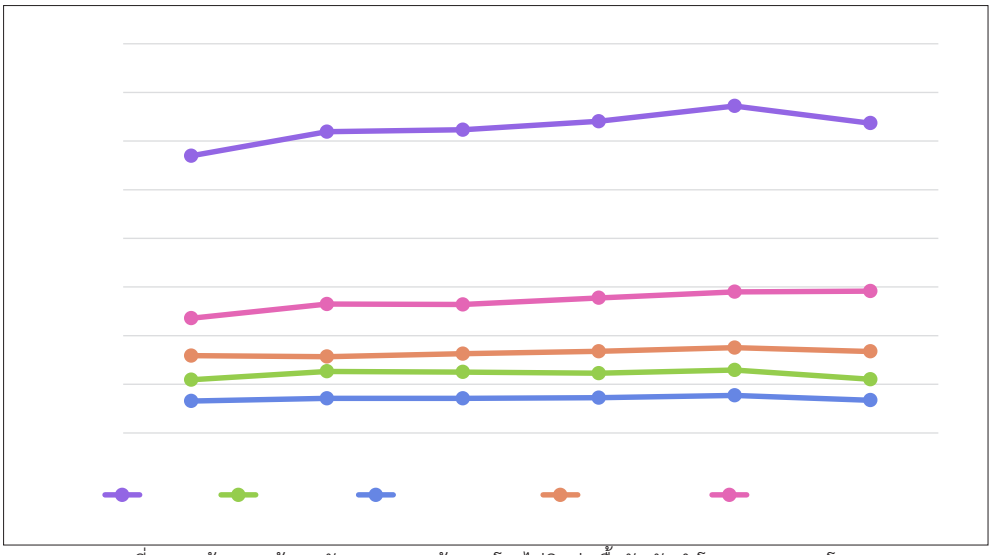

ที่มาของข้อมูล : ดัชนีชี้วัดคุณธรรม ปี 2568 ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

1.2) อัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ต่อประชากร 100,000 คน ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด และโรคหลอดเลือดสมอง ตามข้อมูลสถิติการตาย/ป่วยโรคไม่ติดต่อ จัดทำโดยกรมควบคุมโรค สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีอัตราการตายด้วย 4 โรค NCDs อยู่ที่ 127.34 คนต่อประชากรแสนคน ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการตายอยู่ที่ 134.40 คนต่อประชากรแสนคน สะท้อนถึงสถานการณ์ในภาพรวมที่**ดีขึ้น ร้อยละ 5.25** แม้อัตราการตายด้วยโรค NCDs โดยรวมจะแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ที่ดีขึ้น แต่กลับมีอัตราการตายด้วยโรคหลอดเลือดสมองเพิ่มขึ้น ซึ่งมีปัจจัยเสี่ยงหลักจากพฤติกรรมการใช้ชีวิต อาทิ การบริโภคหวาน มัน เค็มเกินความ

เหมาะสม มีกิจกรรมทางกายต่ำ การสูบบุหรี่ และการดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ผู้เชี่ยวชาญยังระบุว่าปัจจัยเสี่ยงเหล่านี้ไม่ได้เกิดจากบุคคลเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากระบบบริโภคนิยม ทุนนิยม และการตลาดที่ทำให้ผู้คนบริโภคอาหารหวาน มัน เค็มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมจึงต้องเกิดจากตัวบุคคลและสังคม ทั้งการรับรู้ข้อมูล ปรับพฤติกรรม และสร้างค่านิยมใหม่ ซึ่งการสร้างกระแสสังคมเชิงบวกเป็นหัวใจสำคัญของการเปลี่ยนแปลง

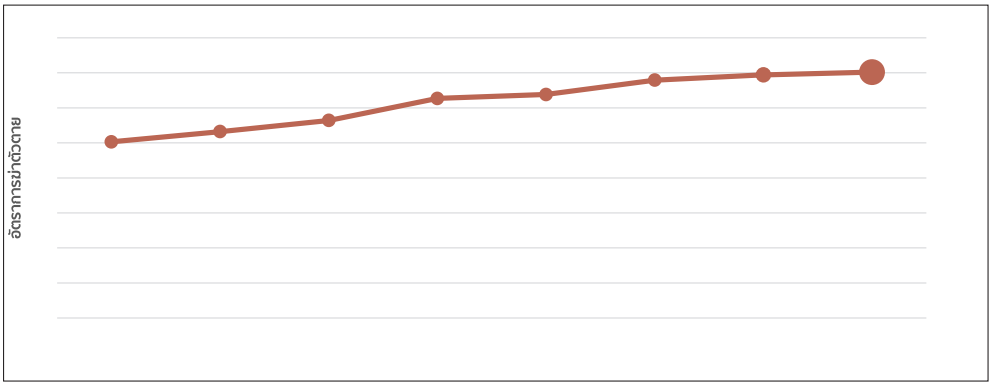
อัตราการตายด้วย 4 โรค NCDs ต่อประชากร 100,000 คน ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 - 2566

ที่มาของข้อมูล : ข้อมูลอัตราการตายด้วย 4 โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง จัดทำโดยกรมควบคุมโรค

1.3) อัตราการฆ่าตัวตายต่อประชากร 100,000 คน จากรายงานสถานการณ์การฆ่าตัวตายในประเทศไทย จัดทำโดยศูนย์เฝ้าระวังการฆ่าตัวตาย กรมสุขภาพจิต สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า คนไทยมีอัตราการฆ่าตัวตายอยู่ที่ 8.02 คนต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ 7.94 คนต่อประชากรแสนคน มีสถานการณ์**แย่ลง ร้อยละ 1.01** ทั้งนี้ การฆ่าตัวตายไม่ใช่โรคทางจิตเวช แต่เกิดขึ้นได้จากหลายเหตุปัจจัย โดยส่วนใหญ่ผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายมักจะมีความเปราะบางหรือมีปัจจัยเสี่ยงอยู่ก่อน อาทิ การป่วยสุขภาพจิต ติดสารเสพติด ติดสุรา การป่วยด้วยโรคทางกาย ด้วยเหตุปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้บุคคลมีความแข็งแรงทางด้านจิตใจที่ลดลง ทำให้ไม่สามารถดึงศักยภาพที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างเต็มที่ และสูญเสียแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง นำมาซึ่งการสูญเสียชีวิตของประชากรในประเทศ

อัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จ ต่อประชากร 100,000 คน ตั้งแต่ พ.ศ. 2560 - 2567

ที่มาของข้อมูล : กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข

1.4) ร้อยละผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย เมื่อพิจารณา**ข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In : MHCI)** จัดเก็บข้อมูลโดยกรมสุขภาพจิต (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568) พบว่า มีผู้เข้ารับการประเมินสุขภาพจิตจำนวน 970,268 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าจำนวน 80,959 คน คิดเป็นร้อยละ 8.34 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ร้อยละ 7.28 สะท้อนถึงสถานการณ์**แย่ลง ร้อยละ 14.56**

1.5) ร้อยละผู้ที่มีความเครียดสูงจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (ข้อมูล ณ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568) พบว่า มีผู้ที่มีความเครียดสูงจำนวน 76,036 คน คิดเป็นร้อยละ 7.84 ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2567 ที่ร้อยละ 6.68 สะท้อนถึงสถานการณ์**แย่ลง ร้อยละ 17.37** โดยภาพรวมของสถานการณ์สุขภาพจิตของคนไทยมีแนวโน้มแย่ลง จากรายงานสุขภาพคนไทย พ.ศ. 2568 ของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายด้านสุขภาพจิต เนื่องจากปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วรวมถึงผลกระทบจากวิกฤตการณ์ระดับโลก ปัจจัยเหล่านี้ทำให้คนไทยจำนวนมากเผชิญกับความเครียด ความวิตกกังวล ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุสำคัญที่ส่งผลกระทบทางจิตใจ ดังนั้น การส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพจิตที่พึงประสงค์เป็นสิ่งที่สำคัญในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากโรคทางจิตใจ อาทิ การทำกิจกรรมที่ส่งเสริมสุขภาพจิต การปรับตัวให้เข้ากับความเครียดหรือปัญหาชีวิตสามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคซึมเศร้า โดยการที่บุคคลมีทัศนคติที่ดีต่อชีวิต สามารถควบคุมอารมณ์และจัดการกับความเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวโน้มของผู้ที่เสี่ยงซึมเศร้าและผู้ที่มีความเครียดสูงจากการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2563 - 2568

ที่มาของข้อมูล : ข้อมูลการประเมินสุขภาพจิตของคนไทย (Mental Health Check In : MHCI) พ.ศ. 2563 – 2568 จัดทำโดยกรมสุขภาพจิต

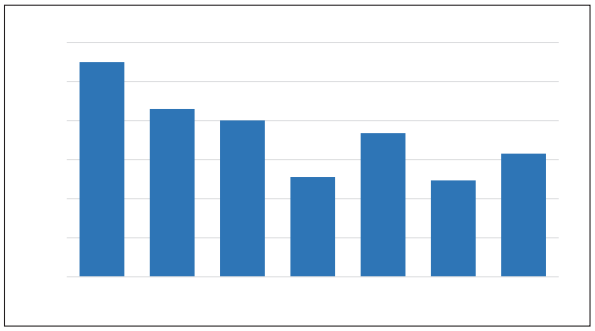
2) ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และการเรียนรู้ตลอดชีวิต พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

2.1) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ตามรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook 2025 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 **แย่ลง**จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า ซึ่งประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อย่างไรก็ตาม มีตัวชี้วัดด้านการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับอย่างชัดเจน อาทิ (1) การอุดมศึกษาตอบโจทย์ความต้องการของเศรษฐกิจ อยู่ในอันดับ 51 แย่ลงจากอันดับ 38 (ข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นผู้บริหาร) และ (2) การศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอบโจทย์ความต้องการของเศรษฐกิจ อยู่ในอันดับ 47 แย่ลงจากอันดับ 35 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับ

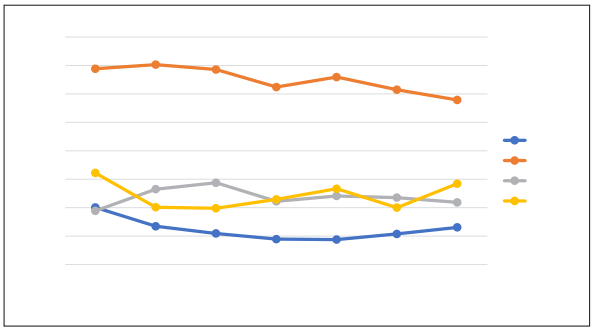
ประเทศในอาเซียนพบว่าประเทศไทยยังตามหลังประเทศสิงคโปร์ที่มีอันดับดีที่สุดในภูมิภาค ที่อยู่อันดับ 8 และมาเลเซียที่อยู่อันดับ 44 จากข้อมูลดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่ายังคงมีความท้าทายสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษาให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานได้

2.2) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-NET ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ที่ร้อยละ 35.15 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.47 มีสถานการณ์**ดีขึ้นร้อยละ 1.97** โดยในช่วง พ.ศ. 2561 - 2567 วิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุด ในขณะที่วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้ แม้ว่าคะแนนโดยรวมที่เพิ่มขึ้นจะแสดงถึงประสิทธิภาพของการศึกษา อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนจากครูผู้สอนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมถึงทักษะด้านภาษา ทั้งการอ่าน การเขียน การฟัง และการพูด ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

ค่าคะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษา เปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน

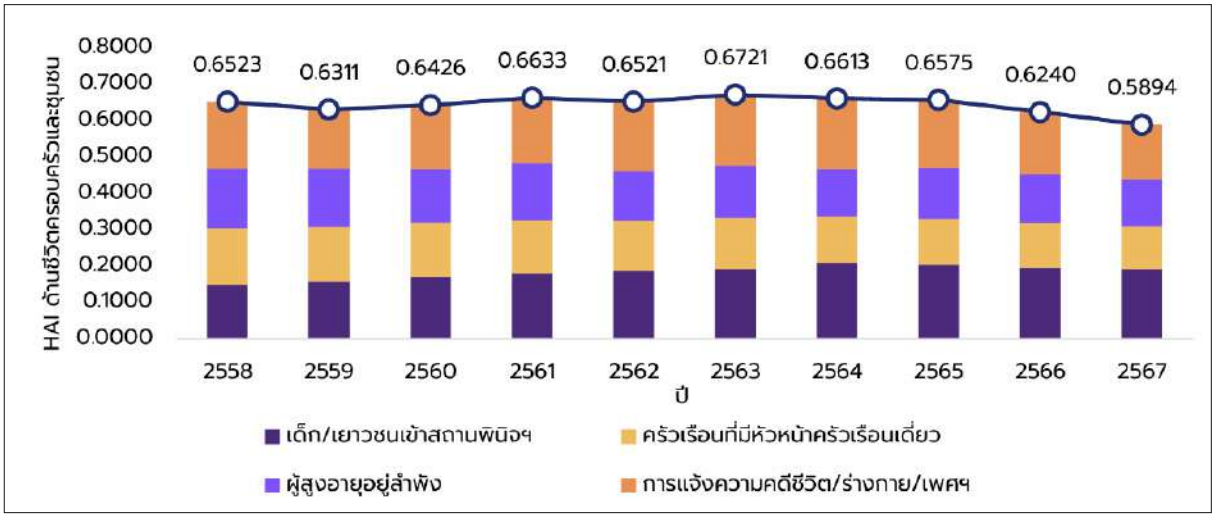
ที่มาของข้อมูล : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

เป้าหมายที่ 2 : สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย พิจารณาจาก				
ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6240** (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.5894** (revised)*	**ลดลง** 0.0346	**แย่ลง ร้อยละ 5.54** ☹

เป้าหมายที่ 2 : สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต สะท้อนจากสถานการณ์**ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** โดยพิจารณาจาก**ดัชนีความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** ตามรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2567 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ความก้าวหน้าการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนมีค่า 0.5894 มีแนวโน้มลดลง จาก 0.6240 ในปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) โดยมีสถานการณ์**แย่ลงร้อยละ 5.54** เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจ

และคุ้มครองเด็กและเยาวชน อยู่ที่ 2.9 รายต่อประชากรกลุ่มอายุพันคน และการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ เพิ่มขึ้นเป็น 141.13 รายต่อประชากรแสนคน รวมถึงสถานการณ์ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.24 และการที่ผู้สูงอายุอยู่ตามลำพังเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 8.28 จากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจซึ่งทำให้เกิดการโยกย้ายถิ่นฐานของประชากรวัยแรงงานออกจากภูมิลำเนามากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ และยังก่อให้เกิดครัวเรือนข้ามรุ่น (Skipped-Generation Family) ที่เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อแม่ นำไปสู่ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการและคุณภาพชีวิตของเด็ก รวมถึงความเสี่ยงจากสิ่งเร้าในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม เช่น ยาเสพติด การพนัน และการก่ออาชญากรรม เป็นต้น

HAI ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน

ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2567 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่าพื้นฐานทางด้านครอบครัวและสภาพสังคมมีบทบาทสำคัญที่จะเตรียมความพร้อมให้ทุกคนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เพื่อให้บุคคลได้ปฏิสัมพันธ์ เรียนรู้ ถ่ายทอด และสร้างวัฒนธรรมที่ดีร่วมกัน นำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาส และความเสมอภาคทางสังคม

การดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม พ.ศ. 2568 พบว่า **สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติเพิ่มขึ้น** จากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเท่ากับ 0.335 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.343 ขณะที่สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามระดับรายจ่ายอยู่ที่ 7.83 เท่า เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปีก่อนหน้าที่มีสัดส่วนเท่ากับ 7.79 เท่า เช่นเดียวกับ**การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพเพิ่มขึ้น** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าเท่ากับ 0.5336 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.5335 และดัชนีความยากจนหลายมิติของผู้สูงอายุปรับตัวดีขึ้นโดยมีค่าเท่ากับ 0.0044 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าอยู่ที่ 0.0072 ขณะที่ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนที่มีค่าอยู่ที่ 0.5894 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าเท่ากับ 0.6240 อย่างไรก็ตาม ยังพบความท้าทายในเป้าหมาย**การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับลดลง** จากดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมที่มีค่าอยู่ที่ 0.6363 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.6398 ส่วนดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัดมีสถานการณ์คงเดิม รายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

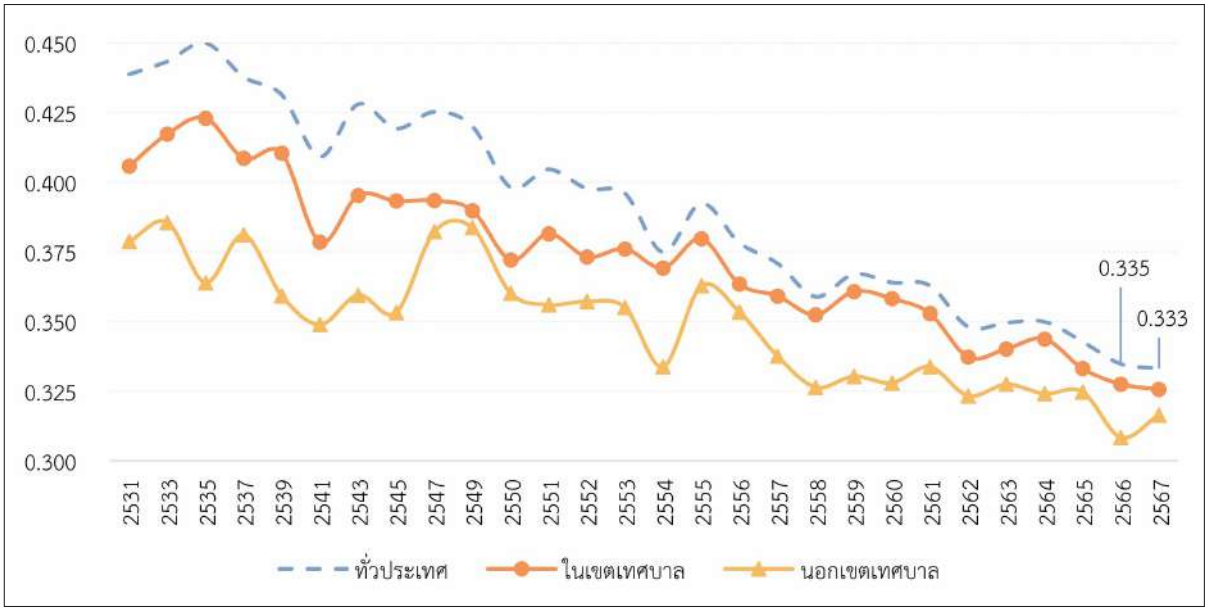
เป้าหมายที่ 1 : สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร พิจารณาจาก				
1. ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค* (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.335**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.333**	**ลดลง** 0.002	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.60** ☺
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรในเขตเทศบาล*	**0.327**	**0.326**	**ลดลง** 0.001	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.31** ☺
- ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรนอกเขตเทศบาล*	**0.308**	**0.316**	**เพิ่มขึ้น** 0.008	**แย่ลง ร้อยละ 2.60** ☹
2. สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.79 เท่า**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **7.83 เท่า**	**เพิ่มขึ้น** 0.04	**แย่ลง ร้อยละ 0.51** ☹
- ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่าย สูงสุด (Decile 10) (ร้อยละ)**	**ร้อยละ 26.03**	**ร้อยละ 25.85**	**ลดลง** 0.18	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.69** ☺
- ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่าย ต่ำสุด (Decile 1) (ร้อยละ)	**ร้อยละ 3.34**	**ร้อยละ 3.30**	**ลดลง** 0.04	**แย่ลง ร้อยละ 1.20** ☹

หมายเหตุ: * ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น
** สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 1 : สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ สะท้อนได้จาก**ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร** พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. สัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ตามรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายมีค่าเท่ากับ 0.333 ลดลงจาก 0.335 ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) คิดเป็นสถานการณ์การพัฒนาที่**ปรับตัวดีขึ้น ร้อยละ 0.60** และเมื่อพิจารณาจำแนกตามเขตการปกครอง พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรในเขตเทศบาล พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่ที่ 0.326 ลดลงจาก 0.327 ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) แสดงถึงการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 0.31 ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรนอกเขตเทศบาลอยู่ที่ 0.316 เพิ่มขึ้นจาก 0.308 ในช่วงเวลาเดียวกัน แสดงถึงการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 2.60 สะท้อนให้เห็นว่าในเขตเทศบาลมีแนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายลดลงเล็กน้อย ขณะที่นอกเขตเทศบาลมีแนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายเพิ่มขึ้น

ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่าย จำแนกตามเขตการปกครอง พ.ศ. 2531 – 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2567
จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

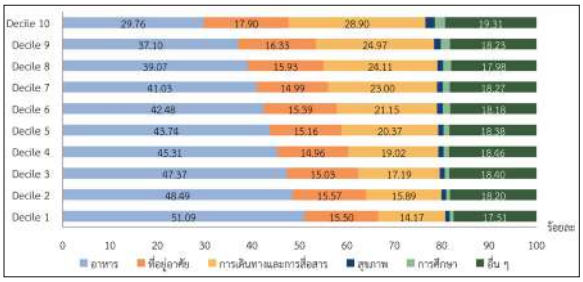
2. สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย

ตามรายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย ซึ่งสะท้อนความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) และกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) อยู่ที่ 7.83 เท่า เพิ่มขึ้นจาก 7.79 เท่า ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) คิดเป็นสถานการณ์การพัฒนาที่**ปรับตัวแย่ลงร้อยละ 0.51** สะท้อนให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญ โดยส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายสูงสุด (Decile 10) พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่ที่ร้อยละ 25.85 ลดลงจากร้อยละ 26.03 ของปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) คิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 0.69 ขณะที่ส่วนแบ่งรายจ่ายของกลุ่มที่มีรายจ่ายต่ำสุด (Decile 1) มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 3.30 ลดลงจากร้อยละ 3.34 ในช่วงเวลาเดียวกัน คิดเป็นปรับตัวแย่ลงร้อยละ 1.20 ซึ่งแม้กลุ่มประชากรที่มีรายจ่ายต่ำสุดจะมีส่วนแบ่งการใช้จ่ายรวมลดลง แต่การใช้จ่ายของกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ยังคงเน้นไปที่สินค้าที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตเป็นหลัก โดยใช้จ่ายเงินประมาณครึ่งหนึ่งของรายได้ทั้งหมดไปกับอาหารและเครื่องดื่ม ในขณะที่กลุ่มประชากรที่มีรายจ่ายสูงสุดมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายเงินส่วนใหญ่ไปกับสินค้าและบริการอื่นที่ไม่ใช่ปัจจัยพื้นฐาน อาทิ การครอบครองและการบำรุงรักษายานพาหนะ เทคโนโลยีสื่อสาร การท่องเที่ยว การบริการสุขภาพเอกชนที่สะดวกรวดเร็ว และการศึกษาขั้นสูง สะท้อนให้เห็นถึงความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงคุณภาพชีวิตที่ดี โดยกลุ่มที่มีรายจ่ายในระดับต่ำมักเผชิญกับข้อจำกัดในการเข้าถึงระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพ การบริการสุขภาพที่ทันท่วงที รวมถึงโอกาสทางการศึกษา ซึ่งในระยะยาวอาจส่งผลต่อสุขภาพและโอกาสในการก้าวหน้าทางอาชีพ ขณะที่กลุ่มที่มีรายจ่ายสูงมีความสามารถในการเข้าถึงบริการต่าง ๆ ได้มากกว่าโดยเปรียบเทียบ ส่งผลให้มีโอกาสในการพัฒนาตนเอง และยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง

สัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามกลุ่มประชากร ตามระดับรายจ่ายร้อยละ 10 (Decile by expenditure) พ.ศ. 2537 - 2567

โครงสร้างค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จำแนกเป็น 10 กลุ่ม ตามระดับรายจ่าย (Decile by expenditure) พ.ศ. 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2567
จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

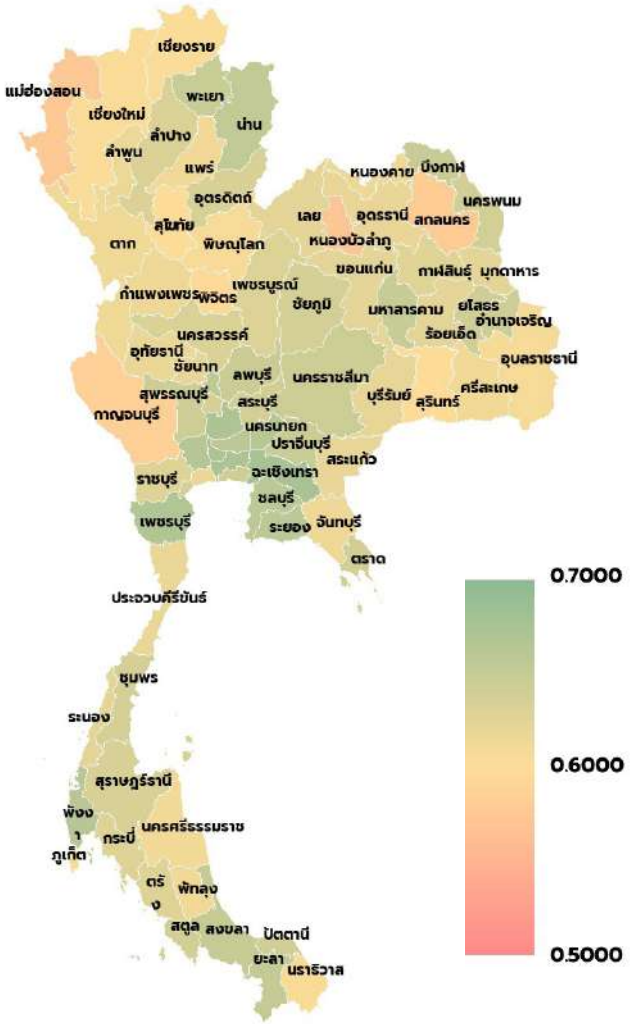
เป้าหมายที่ 2 : กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก				
ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6398**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.6363**	**ลดลง** 0.0035	**แย่ลง ร้อยละ 0.55** ☹
- จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีในภาพรวมของประเทศ*	**43 จังหวัด**	**43 จังหวัด**	**คงเดิม**	**คงเดิม** 😐
- จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าดัชนีในภาพรวมของประเทศ	**34 จังหวัด**	**34 จังหวัด**	**คงเดิม**	**คงเดิม** 😐

หมายเหตุ : * จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีในภาพรวมของประเทศ มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 2 : กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ สะท้อนจาก**ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี** พิจารณาจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมและระดับจังหวัด** จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมของประเทศมีค่าเท่ากับ 0.6363 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเท่ากับ 0.6398 แสดงถึงการ**ปรับตัวแย่ลงร้อยละ 0.55** และเมื่อพิจารณาสถานการณ์ความก้าวหน้าของคนรายด้าน พบว่า มีการปรับตัวลดลงจากดัชนีย่อยของการพัฒนาคน จำนวน 4 ด้าน จากทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** มีการเพิ่มขึ้นของปัญหาสังคมเกี่ยวกับคดีชีวิต ร่างกาย และเพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ที่สะท้อนให้เห็นแนวโน้มการลดลงของความมั่นคงและปลอดภัยในชุมชน สอดคล้องกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเยาวชนที่เพิ่มสูงขึ้น **ด้านสุขภาพ** ในภาพรวมมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยเกิดจากปัจจัยสำคัญคือ ปัญหาทางด้านสุขภาพจิตที่เพิ่มสูงขึ้น อันเป็นผลมาจากความเครียด ภาวะวิตกกังวล และภาวะซึมเศร้า นอกจากนี้ จากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ยังส่งผลให้เกิดแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคนพิการ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่พิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย ซึ่งถือเป็นความท้าทายต่อการบริหารจัดการระบบสาธารณสุขในระยะยาว **ด้านเศรษฐกิจ** มีการปรับตัวลดลงจากการ

ชะลอตัวทางเศรษฐกิจและปัญหาความยากจนที่เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาสินค้าเกษตร และปัญหาอุทกภัยในหลายพื้นที่ ทำให้รายได้ของเกษตรกรปรับตัวลดลง และ **ด้านชีวิตการงาน** ที่ยังประสบปัญหาด้านโอกาสในการมีงานทำ (อัตราการว่างงาน) คุณภาพของการจ้างงาน (อัตราการทำงานต่ำระดับ) และความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน (การประสบอันตราย/เจ็บป่วยจากการทำงาน) ซึ่งถือเป็นโจทย์ที่สำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตในการทำงาน ทั้งนี้ เมื่อพิจารณา**ดัชนีความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด** พบว่า จังหวัดส่วนใหญ่มี**ระดับการพัฒนาของคนต่ำกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนระดับประเทศ** จำนวน 43 จังหวัด จาก 77 จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ 55.84 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 43 จังหวัด สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ซึ่งจังหวัดเหล่านี้กระจายตัวอยู่ทั่วทุกภาคของไทยโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ขณะที่**จังหวัดที่มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนระดับประเทศ** มีจำนวน 34 จังหวัด จาก 77 จังหวัด หรือคิดเป็นร้อยละ 44.16 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีจำนวน 34 จังหวัด สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม โดยส่วนใหญ่กระจุกตัวอยู่ในภาคกลางและภาคตะวันออก ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศที่มีการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมและบริการ โดยรูปแบบการกระจุกตัวของจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนสูงกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับประเทศ สะท้อนให้เห็นถึง ความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาคนอย่างชัดเจน

ดัชนีความก้าวหน้าของคนในระดับจังหวัด ปี 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2567 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมายที่ 3 : เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)**
1. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก				
ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.6398**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.6363**	**ลดลง** 0.0035	**แย่ลง ร้อยละ 0.55** ☹
- ด้านการมีส่วนร่วม	**0.5335**	**0.5336**	**เพิ่มขึ้น** 0.0001	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.02** ☺
- ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน	**0.6240**	**0.5894**	**ลดลง** 0.0346	**แย่ลง ร้อยละ 5.54** ☹
2. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ พิจารณาจาก				
ดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index : MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ *	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.0071**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **0.0044**	**ลดลง** 0.0028	**ดีขึ้น ร้อยละ 38.89** ☺

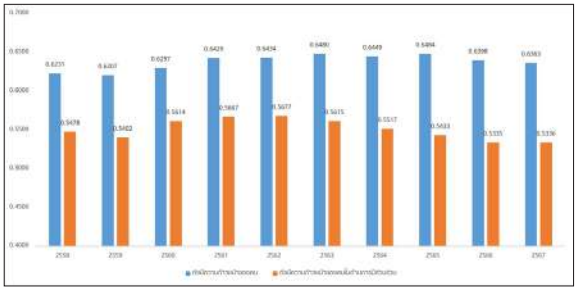
หมายเหตุ : * ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ มีค่าน้อยสะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

เป้าหมายที่ 3 : เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ สะท้อนจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

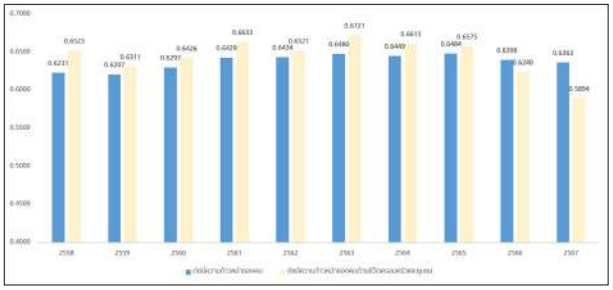
1. ความก้าวหน้าของการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี พิจารณาจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคนในด้านการมีส่วนร่วมและด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** ตามรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วม** มีค่าเท่ากับ 0.5336 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเท่ากับ 0.5335 คิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 0.02** สะท้อนให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในระดับชีวิตครอบครัวและชุมชนของจังหวัดเริ่มมีแนวโน้มปรับตัวเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและวิถีชีวิตของประชาชนภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ที่หันมาใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้รูปแบบการรวมกลุ่มและการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเปลี่ยนผ่านจากการรวมกลุ่มในชุมชนที่เป็นทางการไปสู่การมีส่วนร่วมในลักษณะเครือข่ายหรือชุมชนออนไลน์มากขึ้น ทั้งนี้ แม้การรวมกลุ่มทางกายภาพในชุมชนจะลดลง แต่ปรากฏการณ์ดังกล่าวมิได้สะท้อนถึงการขาดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยสิ้นเชิง หากแต่เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการมีส่วนร่วมให้สอดรับกับบริบททางสังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ขณะเดียวกัน ครัวเรือนบางส่วนมีศักยภาพในการแก้ไขปัญหาและพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องพึ่งพาการสนับสนุนจากภาครัฐ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น นอกจากนี้ **ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** มีค่าเท่ากับ 0.5894 ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าเท่ากับ 0.6240 แสดงถึงการ**ปรับตัวแย่ลง ร้อยละ 5.54** ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงความเปราะบางทางสังคมในระดับครัวเรือนและชุมชนที่เพิ่มขึ้น โดยมีความท้าทายสำคัญจากปัจจัยด้านสังคมและความปลอดภัย อาทิ การเพิ่มขึ้นของจำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการคุ้มครองตามกฎหมาย

รวมถึงคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกาย เพศ และทรัพย์สิน ขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรและรูปแบบการดำรงชีวิต ส่งผลให้ครัวเรือนขนาดเล็ก ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเพียงลำพัง และผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามลำพังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งอาจส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลไกการเกื้อกูลดูแลกันภายในครอบครัวและชุมชนในระยะยาว

ความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วม ปี 2558 - 2567

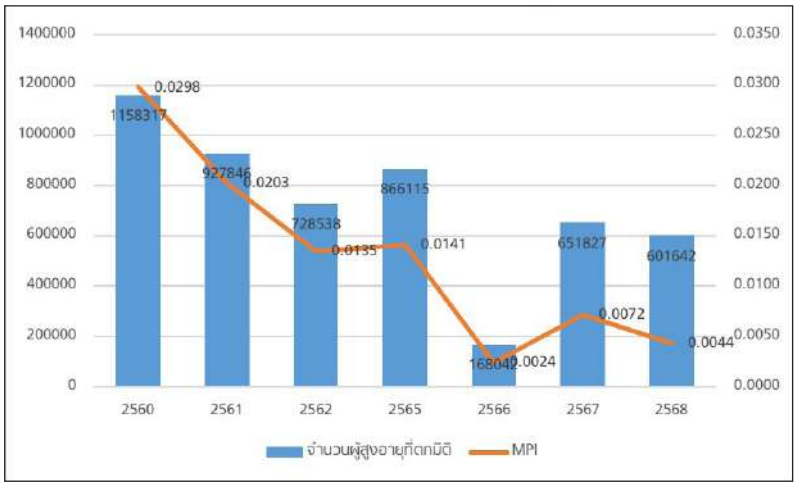
ความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ปี 2558 - 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2568 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

2. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ พิจารณาจาก**ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ** ประกอบด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติด้านสุขภาพ (2) มิติด้านความเป็นอยู่ (3) มิติด้านการศึกษา (4) มิติด้านรายได้ และ (5) มิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ พบว่า ดัชนี MPI ของกลุ่มผู้สูงอายุ ในปี 2568 มีค่าเท่ากับ 0.0044 และมีจำนวนผู้สูงอายุยากจนหลายมิติ 601,642 คน จากผู้สูงอายุที่ได้รับการสำรวจประมาณ 8.7 ล้านคน ซึ่งลดลงจากปี 2567 ที่มีดัชนี MPI ของกลุ่มผู้สูงอายุ เท่ากับ 0.0072 และมีจำนวนผู้สูงอายุยากจนหลายมิติ 651,827 คน จากผู้สูงอายุที่ได้รับการสำรวจประมาณ 8.8 ล้านคน คิดเป็นการ**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 38.89** อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาความยากจนในทุกมิติต้องอาศัยความร่วมมืออย่างบูรณาการจากภาครัฐ โดยเน้นการสร้างระบบการจัดการตนเองที่เข้มแข็งในระดับชุมชน เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน และนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุอย่างยั่งยืน อันเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสังคมคุณภาพที่ทุกคนโดยเฉพาะผู้สูงอายุ สามารถเข้าถึงสิทธิและโอกาสได้อย่างเท่าเทียมและทั่วถึง

สถานการณ์ความยากจนหลายมิติของผู้สูงอายุไทย

ที่มาของข้อมูล : ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
หมายเหตุ : ไม่มีการรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 เนื่องจากเกิดสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

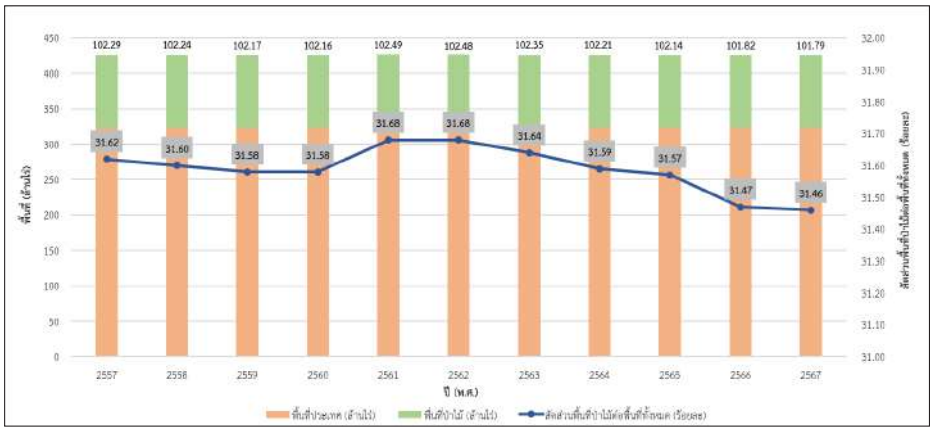
การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** พ.ศ. 2568 พบว่า **การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้คนรุ่นต่อไปใช้ได้อย่างยั่งยืนแย่ลง** จากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ลดลง 0.03 ล้านไร่ (ร้อยละ 0.03) การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศภาพรวมแย่ลง เนื่องจากคุณภาพผิวดินจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมากลดลงเหลือเพียงร้อยละ 0 และการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น 0.25 ล้านตัน และปริมาณของเสียอันตรายเพิ่มขึ้น 5,613 ตัน ในขณะที่ปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ และฝุ่นละออง PM_{10} **ดีขึ้น** **การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของประเทศภาพรวมดีขึ้น** เนื่องจากปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย ลดลง 0.11 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรลดลง 0.70 กิโลจูลต่อหัวประชากร และร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.18 **การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมบนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาลภาพรวมดีขึ้น** โดยอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมระดับโลกดีขึ้น ลดลง 43 อันดับ รวมทั้งสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) เพิ่มขึ้น 8,747 คน และองค์กรนอกภาครัฐ (NGO_s และเอกชน) เพิ่มขึ้น 15 อันดับ

อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วนในหลายประเด็น อาทิ **การเร่งฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**เนื่องจากสัดส่วนของพื้นที่ป่าธรรมชาติมีจำนวนลดลงส่งผลต่อการขับเคลื่อนตามเป้าหมายในประเด็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและป่าไม้ รวมทั้ง**การผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**ของทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศผ่านการจัดกิจกรรมเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อปรับเปลี่ยนให้เกิดพฤติกรรมเป็นพลเมืองสิ่งแวดล้อม เพื่อมุ่งสู่การสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติ

เป้าหมายที่ 1 : การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืนมีสมดุล				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก				
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติของประเทศ	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.47 (101.82 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ 323.53 ล้านไร่)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **พื้นที่สีเขียวฯ ร้อยละ 31.46 (101.79 ล้านไร่ ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ 323.53 ล้านไร่)**	**ลดลง** ร้อยละ 0.01 (0.03 ล้านไร่)	**แย่ลง ร้อยละ 0.03** ☹

เป้าหมายที่ 1 : การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล สะท้อนจาก**พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** พิจารณาจาก**สัดส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติของประเทศ** จัดทำโดยกรมป่าไม้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 101.79 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.46 ของพื้นที่ทั้งประเทศ) ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งมีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 101.82 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ทั้งประเทศ) หรือคิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.01 โดยภูมิภาคที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติมากที่สุด คือ ภาคเหนือ รองลงมาคือ ภาคตะวันตก ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ โดยภาคกลางและภาคตะวันออกเป็นภูมิภาคที่มีพื้นที่ป่าธรรมชาติเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ การลดลงของพื้นที่ป่าธรรมชาติส่วนใหญ่เกิดจาก**การใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพ** เช่น การเกษตรกรรมและการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้าง ประกอบกับปัจจัยภายนอก อาทิ **การเพิ่มขึ้นของจุดความร้อน** และ**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ซึ่งส่งผลให้เกิดไฟป่ารุนแรงยิ่งขึ้น

ที่มาของข้อมูล : กรมป่าไม้

ภูมิภาค	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	ปี 2566 (ไร่)	ปี 2567 (ไร่)	การเปลี่ยนแปลง
ภาคเหนือ	60,048,349	37,976,519.37 (ร้อยละ 63.24)	37,946,635.46 (ร้อยละ 63.19)	ลดลง 29,884 (ร้อยละ 0.05)
ภาคตะวันตก	34,038,210	20,033,806.36 (ร้อยละ 58.86)	20,021,357.66 (ร้อยละ 58.82)	ลดลง 12,449 (ร้อยละ 0.04)
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	104,823,709	15,608,130.08 (ร้อยละ 14.89)	15,607,397.46 (ร้อยละ 14.89)	ลดลง 733 (ร้อยละ 0.01)
ภาคกลาง	56,912,646	12,263,466.15 (ร้อยละ 21.55)	12,274,498.17 (ร้อยละ 21.57)	เพิ่มขึ้น 11,032 (ร้อยละ 0.02)
ภาคใต้	46,154,901	11,232,880.28 (ร้อยละ 24.34)	11,227,655.72 (ร้อยละ 24.33)	ลดลง 5,225 (ร้อยละ 0.01)
ภาคตะวันออก	21,550,884	4,703,353.52 (ร้อยละ 21.82)	4,707,727.11 (ร้อยละ 21.84)	เพิ่มขึ้น 4,374 (ร้อยละ 0.02)
รวมทั้งประเทศ	**323,528,699**	**101,818,155.77 (ร้อยละ 31.47)**	**101,785,271.58 (ร้อยละ 31.46)**	**ลดลง 32,884 (ร้อยละ 0.01)**

เป้าหมายที่ 2 : การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

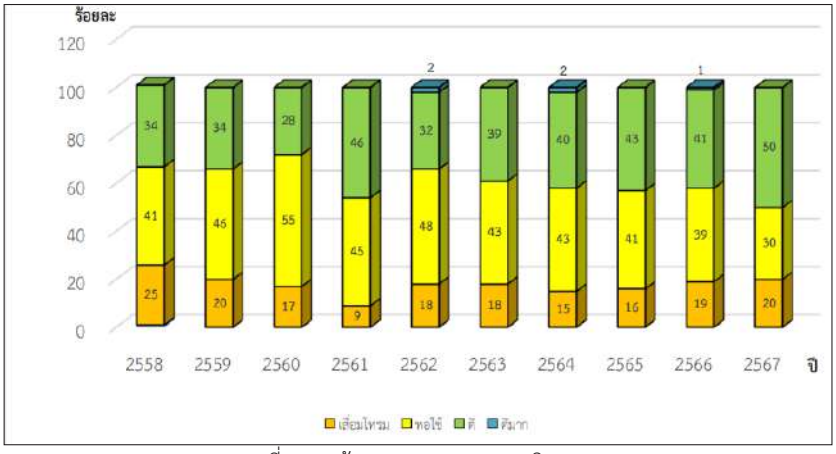
ตัวชี้วัด	สถานการณ์ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู พิจารณาจาก				
1. คุณภาพน้ำแต่ละประเภท				
คุณภาพน้ำผิวดิน (สัดส่วนเกณฑ์ดีมาก)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 1**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 0**	**ลดลง** ร้อยละ 1	**แย่ลง ร้อยละ 100.00** ☹
คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง (สัดส่วนเกณฑ์ดีมาก)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 0**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 0**	**คงเดิม**	**คงเดิม** 😐
คุณภาพน้ำบาดาล (ที่มีคุณภาพเหมาะสม)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 64.00**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 76.10**	**เพิ่มขึ้น** ร้อยละ 12.10	**ดีขึ้น ร้อยละ 18.91** ☺
2. คุณภาพอากาศ*				
คุณภาพอากาศประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **26 ไมโครกะรัม/ลูกบาศก์เมตร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **24 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	**ลดลง** 2 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร	**ดีขึ้น ร้อยละ 7.69** ☺
คุณภาพอากาศประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง PM_{10}	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **46 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **44 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร**	**ลดลง** 2 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.34** ☺
3. การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียและสารอันตราย*				
ความสามารถในการเก็บขยะมูลฝอย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **26.95 ล้านตัน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **27.20 ล้านตัน**	**เพิ่มขึ้น** 0.25 ล้านตัน	**แย่ลง ร้อยละ 0.93** ☹
ความสามารถในการจัดการของเสียอันตราย	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **680,386 ตัน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **685,999 ตัน**	**เพิ่มขึ้น** 5,613 ตัน	**แย่ลง ร้อยละ 0.83** ☹

หมายเหตุ : *หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงถึงสถานการณ์ที่แย่ลง

เป้าหมายที่ 2 : การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ สะท้อนจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

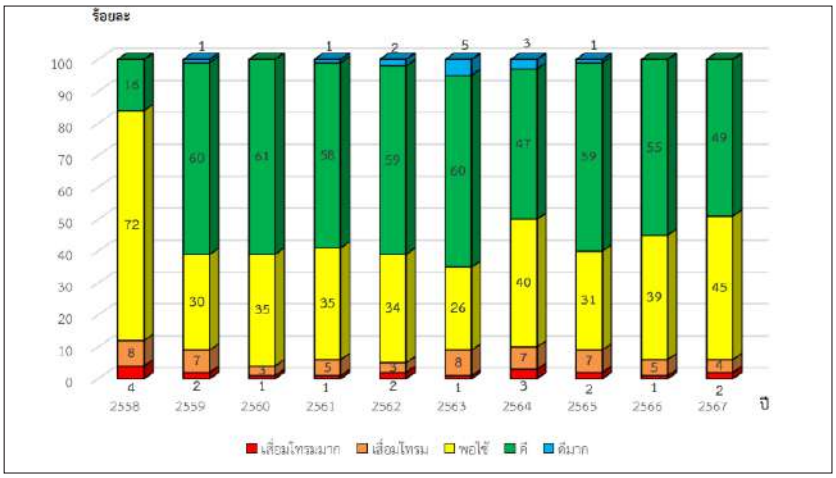
1. คุณภาพแหล่งน้ำ

1.1 คุณภาพแหล่งน้ำผิวดิน พิจารณาจาก**การติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า แหล่งน้ำผิวดินมีคุณภาพในเกณฑ์ดี ร้อยละ 50 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 30 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 20 โดยที่ไม่มีคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก แสดงถึงสถานการณ์แย่ลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งมีคุณภาพน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 1 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของคุณภาพน้ำเป็นผลมาจากการปนเปื้อนของสารมลพิษที่เกิดจากการดำรงชีวิตของมนุษย์และการประกอบกิจการโรงงานอุตสาหกรรม

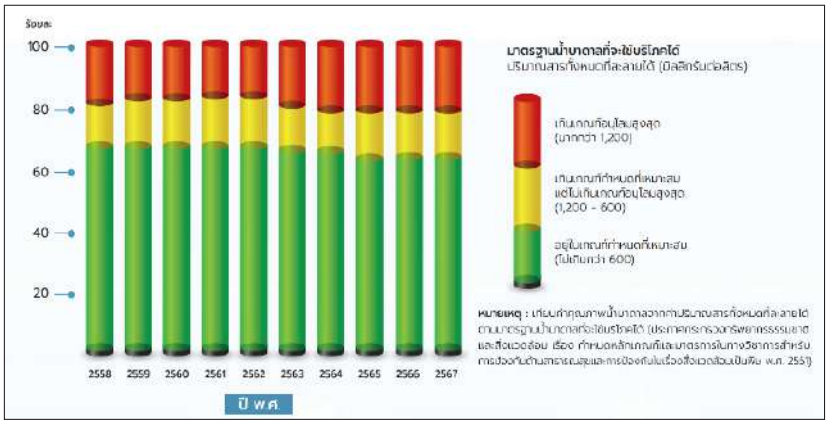
ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

1.2 คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง พิจารณาจากการ**ประเมินดัชนีคุณภาพน้ำทะเล (Marine Water Quality Index : MWQI)** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษและกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า น้ำทะเลชายฝั่งมีคุณภาพในเกณฑ์ดี ร้อยละ 55 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 39 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 5 โดยที่ไม่มีน้ำทะเลชายฝั่งที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แสดงถึงสถานการณ์คงเดิมจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งไม่มีน้ำทะเลชายฝั่งที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม **การปนเปื้อนไมโครพลาสติกในน้ำทะเลและปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสี**จากการขยายตัวชุมชนและการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศยังเป็นประเด็นท้าทายต่อระบบนิเวศทางทะเลและคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง

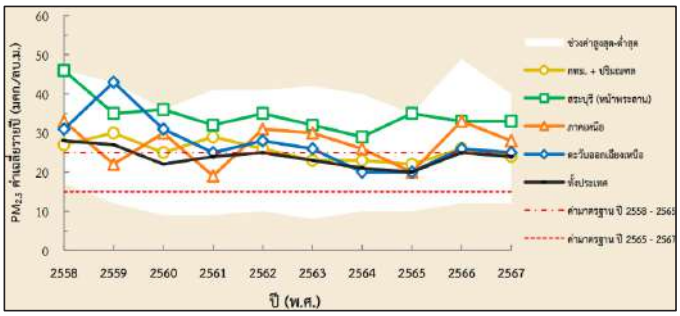
ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

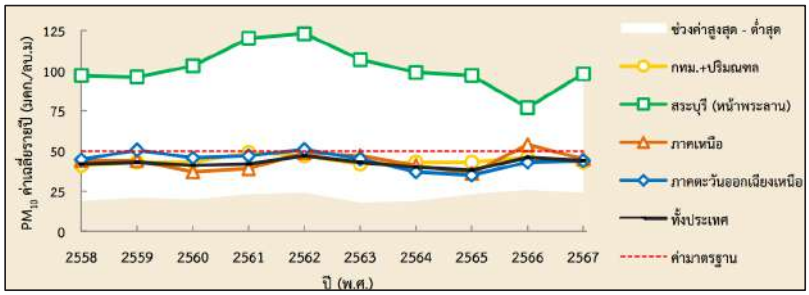
1.3 คุณภาพน้ำบาดาล (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า น้ำบาดาลมีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ร้อยละ 76.10 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคุณภาพน้ำบาดาลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ร้อยละ 64.00 คิดเป็นสถานการณ์ที่ดีขึ้น ร้อยละ 18.91 อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะ**การป้องกันการลักลอบหรือการกำจัดขยะอุตสาหกรรม/ขยะอิเล็กทรอนิกส์**ที่ทำให้น้ำบาดาลเสี่ยงต่อการปนเปื้อนและไม่เป็นไปตามมาตรฐานน้ำบาดาลที่จะใช้บริโภคได้

ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

2. คุณภาพอากาศ พิจารณาจาก**ข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มลพิษทางอากาศในภาพรวมของประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยปริมาณ**ฝุ่นละออง** $PM_{2.5}$ มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 24 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 37.5 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) มีสถานการณ์ที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.69 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) และ**ฝุ่นละออง** PM_{10} มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 44 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ค่ามาตรฐานไม่เกิน 120 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร) มีสถานการณ์ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.34 จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อย่างไรก็ตาม ความท้าทายที่สำคัญในการทำให้คุณภาพอากาศอยู่ในระดับมาตรฐาน คือ **การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน**ในการควบคุมและงดเผาในที่โล่งทุกชนิด

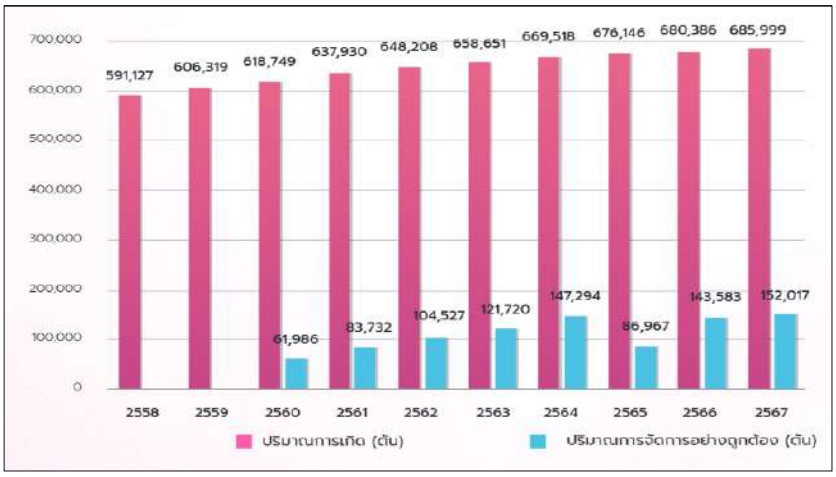

ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

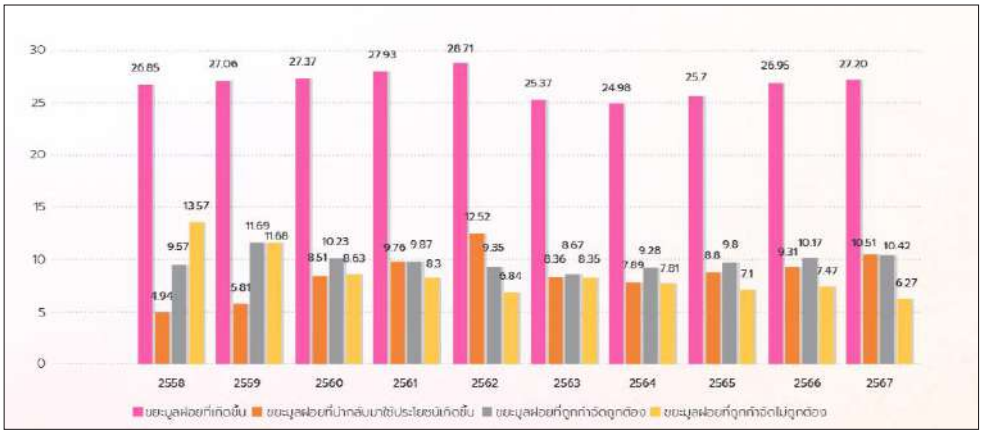
3. การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียและสารอันตราย สะท้อนจาก

3.1 ความสามารถในการจัดเก็บขยะมูลฝอย จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีปริมาณขยะมูลฝอย 27.20 ล้านตัน หรือประมาณ 74,529 ตัน/วัน มีสถานการณ์แย่ลงคิดเป็นร้อยละ 0.93 จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีปริมาณอยู่ที่ 26.95 ล้านตัน อย่างไรก็ตาม มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้องมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น อยู่ที่ 10.42 ล้านตัน (ร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยทั้งหมด) ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่าปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง เนื่องจากความร่วมมือจากหลายภาคส่วนที่ผลักดันให้มีการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกวิธีตามหลักวิชาการ ทั้งนี้ ยังมีประเด็นท้าทาย อาทิ การคัดแยกขยะที่ขาดประสิทธิภาพจากการไม่มีเครื่องมือกำจัดขยะอย่างถูกวิธี และการไม่มีกฎหมายที่มีผลบังคับให้ประชาชนคัดแยกขยะ

ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

3.2 ความสามารถในการจัดเก็บของเสียอันตราย จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเกิดขึ้น 685,999 ตัน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2566) ที่มีปริมาณ 680,386 ตัน คิดเป็นสถานการณ์แย่ลงร้อยละ 0.83 โดยส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ 445,899 ตัน (ร้อยละ 65) และของเสียอันตรายประเภทอื่น ๆ เช่น หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ 240,100 ตัน (ร้อยละ 35) ทั้งนี้ ของเสียอันตรายจากชุมชนเก็บรวบรวมได้ 154,723 ตัน โดยเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง 152,017 ตัน (ร้อยละ 98.25) ซึ่งแบ่งเป็นการนำไปใช้ประโยชน์ 104,913 ตัน และกำจัด 47,104 ตัน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น มีของเสียอันตรายที่ได้รับการจัดการถูกต้องเพียงร้อยละ 22.16 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 จากสถานการณ์ปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2566) แต่ยังต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 35 ตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) โดยยังมีประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ **การรวบรวมของเสียอันตรายชุมชน**จากแหล่งกำเนิดเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง โดยเฉพาะเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และ**การร่วมกันรับผิดชอบการจัดการของเสียอันตราย** ทั้งการเพิ่มประสิทธิภาพการคัดแยกขยะของชุมชน การสนับสนุนภาคเอกชนถอดแยก E-waste ที่เป็นมิตรสิ่งแวดล้อม และ**การพัฒนากฎระเบียบ**ให้อำนาจองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการบริหารจัดการที่ชัดเจน

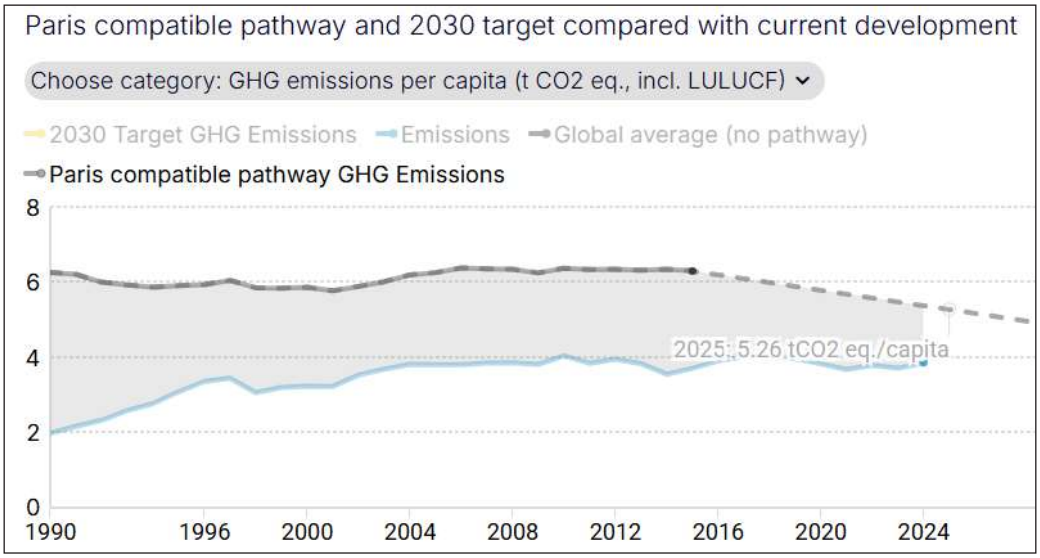
ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษ

เป้าหมายที่ 3 : การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ พิจารณาจาก				
1. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **5.37 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **5.26 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร**	**ลดลง** 0.11 คาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.05** ☺
2. ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **64.97 กิโลจูลต่อหัวประชากร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **64.27 กิโลจูลต่อหัวประชากร**	**ลดลง** 0.70 กิโลจูลต่อหัวประชากร	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.07** ☺
3. ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 20.36**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 22.54**	**เพิ่มขึ้น** 2.18	**ดีขึ้น ร้อยละ 10.71** ☺

หมายเหตุ : *หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงถึงสถานการณ์ที่แย่ลง

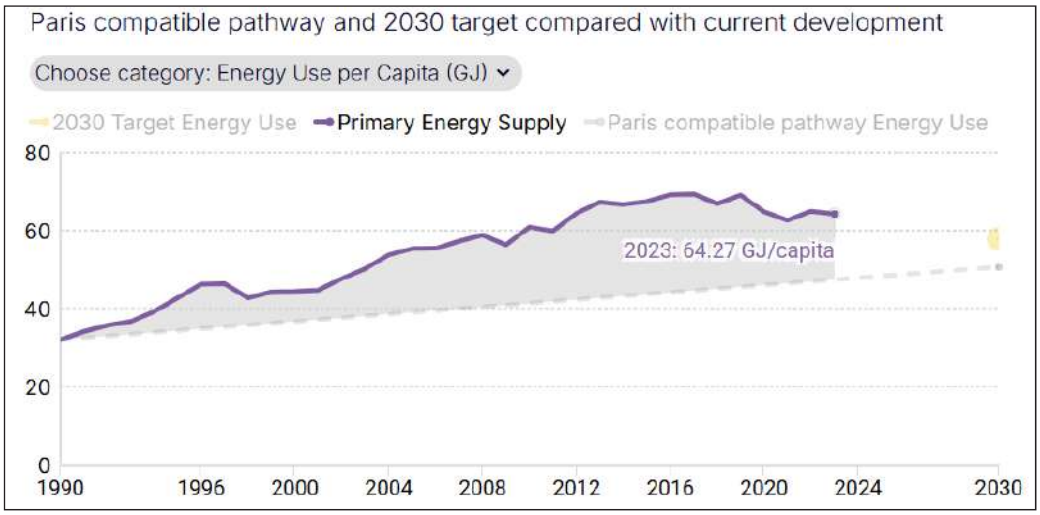
เป้าหมายที่ 3 : การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ สะท้อนจาก**ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ** พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ดังนี้

1. ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย ดัชนีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Performance Index) ซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนประสิทธิภาพของแต่ละประเทศในการรักษาสิ่งแวดล้อมและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสภาพภูมิอากาศ ที่มีการจัดเก็บทุก 2 ปี จัดทำโดยองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรของประเทศเยอรมัน (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก ลดลง 1 อันดับ จากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ซึ่งถูกจัดอยู่ในอันดับ 25 พิจารณาจาก**ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 5.26 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกอยู่ที่ 5.37 ตันคาร์บอนไดออกไซด์ต่อหัวประชากร แสดงถึงสถานการณ์ดีขึ้น ร้อยละ 2.05

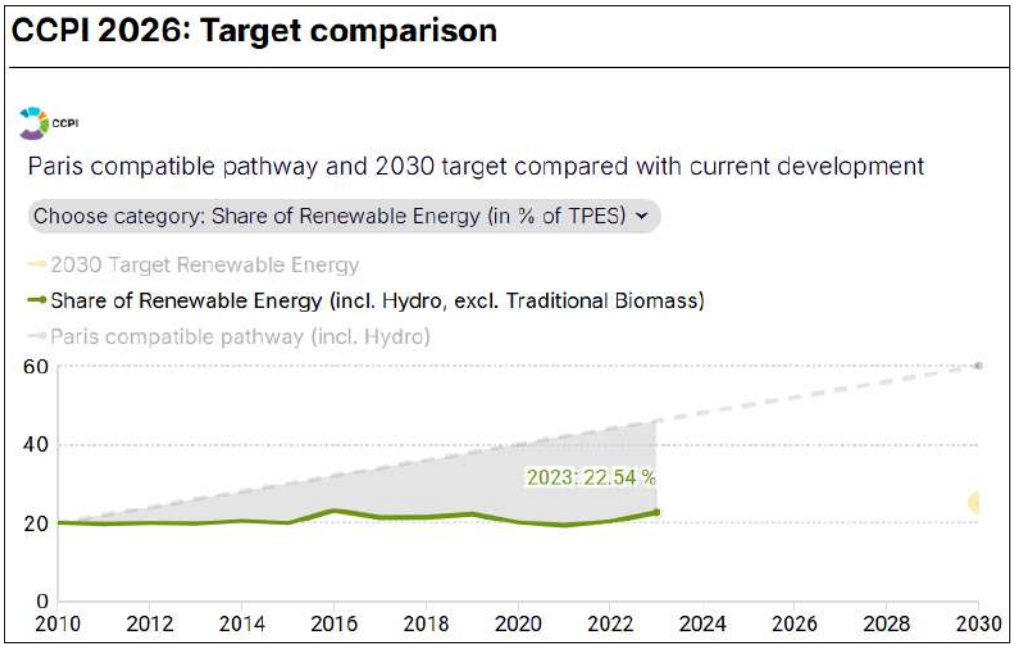
ที่มาของข้อมูล : ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทย, https://ccpi.org/country/tha/

2. ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 64.27 กิโลจูลต่อหัวประชากร ลดลงจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีปริมาณการใช้พลังงานอยู่ที่ 64.97 กิโลจูลต่อหัวประชากร แสดงถึงสถานการณ์ดีขึ้น ร้อยละ 1.07 โดยมีสาเหตุมาจากการชะลอตัวของการเติบโตทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้ความต้องการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรมลดลง ประกอบกับการดำเนินนโยบายและมาตรการของภาครัฐที่มุ่งส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนและลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ซึ่งมีส่วนทำให้ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรปรับตัวลดลงในช่วงเวลาดังกล่าว

ที่มาของข้อมูล : ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากร, https://ccpi.org/country/tha/

3. ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 22.54 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศอยู่ที่ร้อยละ 20.36 แสดงถึงสถานการณ์ดีขึ้น ร้อยละ 10.71 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียน และมาตรการสนับสนุนการลงทุนในโครงการพลังงานสะอาด ส่งผลให้เกิดการผลักดันการใช้พลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

ที่มาของข้อมูล : ร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียน
ต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ, https://ccpi.org/country/tha/

เป้าหมายที่ 4 : การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก

ตัวชี้วัด	สถานการณ์ ปีก่อนหน้า	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	เพิ่มขึ้น/ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา (ร้อยละ)
ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม อันดับ 1 ของประเทศไทย*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับ 293**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับ 250**	**ลดลง** 43 อันดับ	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.68** ☺
ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม อันดับ 2 ของประเทศไทย*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มอันดับ 401 - 450 พิจารณาจาก อันดับกลาง 426**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่มอันดับ 401 - 450 พิจารณาจาก อันดับกลาง 426**	**คงเดิม**	**คงเดิม** 😐
สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **291,622 คน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **300,369 คน**	**เพิ่มขึ้น** 8,747 คน	**ดีขึ้น ร้อยละ 3.00** ☺
จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO_s)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **309 องค์กร**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **324 องค์กร**	**เพิ่มขึ้น** 15 อันดับ	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.85** ☺

หมายเหตุ : *หากค่าเพิ่มขึ้นแสดงถึงสถานการณ์ที่แย่ลง

เป้าหมายที่ 4 : การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล สะท้อนจากการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก 2 มิติ คือ

มิติที่ 1 คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องบ่งชี้ว่าประเทศไทยให้ความสำคัญกับการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมให้มีความก้าวหน้า ซึ่งจะช่วยยกระดับกระบวนทัศน์และกำหนดอนาคตของประเทศผ่านการใช้องค์ความรู้และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเป็นพื้นฐานที่ในการตัดสินใจและออกนโยบายของรัฐบาล อีกทั้งยังช่วยเพิ่มจำนวนบุคลากรที่มีคุณภาพและมีทักษะการค้นคว้าในระบบการศึกษา อันจะมีผลต่อการสร้างประชากรที่ตระหนักถึงความสำคัญในการรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไปในอนาคต ทั้งนี้ คุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม พิจารณาจาก **ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลก เฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม จัดทำโดย QS World University Ranking** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม โดยมหาวิทยาลัยที่ครองอันดับ 1 ของประเทศไทย ถูกจัดอยู่ในอันดับ 250 ซึ่งมีอันดับขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) จากที่เคยอยู่ในอันดับ 293 แสดงถึงสถานการณ์ดีขึ้น ร้อยละ 14.68 ในขณะที่มหาวิทยาลัยที่ครองอันดับ 2 ของประเทศไทย อยู่ในกลุ่มอันดับ 451 – 500 โดยพิจารณาอันดับกลางอยู่ที่ 426 ซึ่งยังอยู่ในระดับเดียวกันกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยยังคงรักษาระดับมาตรฐานด้านการศึกษาไว้คงเดิม ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมของประเทศในภาพรวมต่อไป

มิติที่ 2 การมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องบ่งชี้ว่ารัฐบาลและองค์การนอกภาครัฐ (NGOs) สามารถสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการลงมือรักษาสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยปรับกระบวนทัศน์และกำหนดอนาคตของประเทศผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ภายในเครือข่ายและปลูกฝังประชาชนผ่านการทำกิจกรรมกลุ่มด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมในกระบวนการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากจำนวนสะสมของ**สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) รวบรวมโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีจำนวนรวมสะสม 300,369 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนสะสม 291,622 คน คิดเป็นสถานการณ์ดีขึ้นร้อยละ 3.00 และ**จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGOs)** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) ที่มีจำนวน 324 องค์กร ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 309 องค์กร คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.85 เมื่อพิจารณาภาพรวมการดำเนินการที่ผ่านมาทั้ง 2 มิติ การยกระดับกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อกำหนดอนาคตของประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีทิศทางดีขึ้น

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

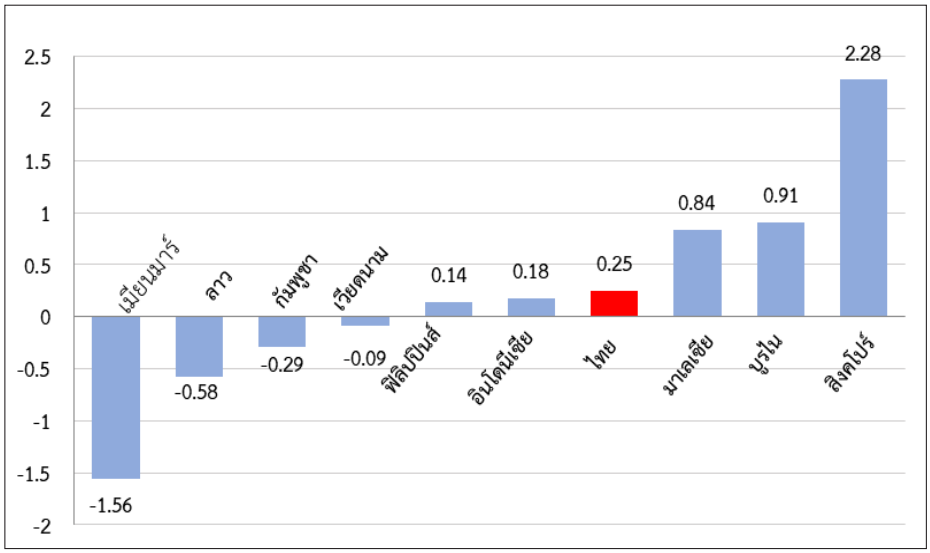
การดำเนินการของ**ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** พ.ศ. 2568 พบว่า **ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใสแย่ลง** จากผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน 0.25 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน 0.31 คะแนน ขณะที่**ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น** จากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 52 ดีขึ้น 3 อันดับจากปีก่อนหน้า และผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 4 (ระดับขั้นสูง) ที่ร้อยละ 54.42 ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 24.74 อย่างไรก็ตาม **การควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบแย่ลง** จากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกที่มีคะแนน -0.53 คะแนน แย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน -0.44 คะแนน นอกจากนี้ **กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศแย่ลง** จากผลการประเมินด้านหลักนิติธรรมภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ที่มีคะแนน -0.22 คะแนนแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนน -0.20 คะแนน โดยมีรายละเอียดสถานการณ์การพัฒนาของแต่ละเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 : ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ (Government Effectiveness)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.31 คะแนน** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.25 คะแนน**	**ลดลง** 0.06 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 19.35** ☹

หมายเหตุ : **สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกด้านประสิทธิผลของภาครัฐ มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

เป้าหมายที่ 1 : ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส สะท้อนจาก**ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ** โดยพิจารณาจาก**ผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐ**ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ของธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน 0.25 คะแนน ลดลงจากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนน 0.31 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวแย่ลงขึ้นร้อยละ 19.35 เป็นผลมาจากการดำเนินงานของภาครัฐในการจัดบริการสาธารณะและกิจสาธารณะที่มีประสิทธิภาพให้กับประชาชน รวมทั้งงานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้นในการให้บริการประชาชน ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 4 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย ตามลำดับ

ประสิทธิผลภาครัฐ (Government Effectiveness)
สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก
หมายเหตุ : ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5

เป้าหมายที่ 2 : ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ พิจารณาจาก				
ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) (จัดทำทุก 2 ปี)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 55**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 52**	**ดีขึ้น** 3 อันดับ	**ดีขึ้นร้อยละ 5.45** ☺
ผลสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568)		
- ภาพรวมระดับกรมหรือเทียบเท่า	(จำนวนผู้ตอบ 287)	(จำนวนผู้ตอบ 295)		
- ระดับ 1 (ระดับขั้นริเริ่ม)	ร้อยละ 5.52	ร้อยละ 4.45	ลดลง 1.17	**ดีขึ้น ร้อยละ 19.76** ☺
- ระดับ 2 (ระดับขั้นต้น)	ร้อยละ 17.77	ร้อยละ 9.49	ลดลง 8.28	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.47** ☺
- ระดับ 3 (ระดับขั้นกลาง)	**ร้อยละ 51.57**	ร้อยละ 20.04	ลดลง 7.23	**ดีขึ้น ร้อยละ 38.86** ☺
- ระดับ 4 (ระดับขั้นสูง)	ร้อยละ 24.74	**ร้อยละ 54.24**	**เพิ่มขึ้น 29.50**	**ดีขึ้น ร้อยละ 119.73** ☺
- ระดับ 5 (ระดับขั้นสูงสุด)	-	-	-	-
ภาพรวมคะแนนของคณะกรรมการผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูงระดับจังหวัด	(ข้อมูล พ.ศ. 2567)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568)		
- ภาพรวมระดับกรมหรือเทียบเท่า	(จำนวนผู้ตอบ 76)	(จำนวนผู้ตอบ 76)		
- ระดับ 1 (ระดับขั้นริเริ่ม)	ร้อยละ 2.63	-	ลดลง 2.63	**ดีขึ้น ร้อยละ 100** ☺
- ระดับ 2 (ระดับขั้นต้น)	ร้อยละ 40.79	ร้อยละ 9.21	ลดลง 31.58	**ดีขึ้น ร้อยละ 77.42** ☺
- ระดับ 3 (ระดับขั้นกลาง)	**ร้อยละ 52.63**	**ร้อยละ 53.95**	**เพิ่มขึ้น 1.32**	**แย่ลง ร้อยละ 2.51** ☹
- ระดับ 4 (ระดับขั้นสูง)	**ร้อยละ 3.95**	**ร้อยละ 36.84**	**เพิ่มขึ้น 32.89**	**ดีขึ้น ร้อยละ 832.66** ☺
- ระดับ 5 (ระดับขั้นสูงสุด)	-	-	-	-

เป้าหมายที่ 2 : ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สะท้อนจากประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ พิจารณาจาก**ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI)** จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) ซึ่งจัดการประเมินผลทุก 2 ปี สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ประเทศไทยอยู่ใน **อันดับที่ 52 จาก 193 ประเทศ** อันดับดีขึ้นจาก พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่อันดับ 55 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.45 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 2 เป็นรองเพียงแค่ประเทศสิงคโปร์เท่านั้น นอกจากนี้ เมื่อ**พิจารณาผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล** จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าจากหน่วยงานที่ตอบแบบสำรวจทั้งสิ้นจำนวน 295 หน่วยงาน มีสัดส่วนหน่วยงานที่มีความพร้อมฯ ในระดับที่ 4 (ระดับขั้นสูง) เพิ่มขึ้น โดยมีภาพรวมอยู่ที่ ร้อยละ 54.24 โดย**ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด** และ**ด้านศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัลที่มีความโดดเด่นน้อยที่สุด** สะท้อนให้เห็นว่าภาพรวมความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐมีแนวโน้มดีขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ แต่ยังควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะดิจิทัลให้แก่เจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีศักยภาพอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเป็นรัฐบาลดิจิทัลได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ในส่วนของหน่วยงานระดับจังหวัดจำนวน 76 หน่วยงาน มีสัดส่วนหน่วยงานที่มีความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ในระดับที่ 4 (ระดับขั้นสูง) และระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) เพิ่มขึ้น โดยมีภาพรวมอยู่ที่ ร้อยละ 36.84 และ 53.95 ตามลำดับ ซึ่งด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ มีความโดดเด่นมากที่สุด ขณะที่ด้านกระบวนการ

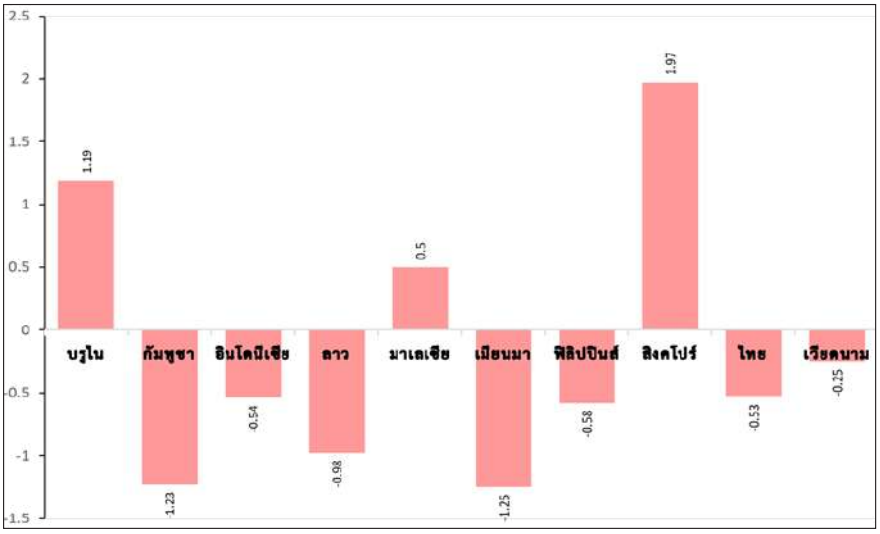
พัฒนาด้วยข้อมูล มีความโดดเด่นน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าภาพรวมความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานระดับจังหวัดมีแนวโน้มดีขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ แต่ยังควรให้ความสำคัญกับการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้มีการบูรณาการข้อมูล ลดความซ้ำซ้อน และเกิดความโปร่งใส ตรวจสอบได้

เป้าหมายที่ 3 : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **-0.44 คะแนน** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **-0.53 คะแนน**	**ลดลง** 0.09 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 20.45** ☹

หมายเหตุ : **สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ
มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

เป้าหมายที่ 3 : ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ สะท้อนจาก**ระดับความโปร่งใส การทุจริต ประพฤติมิชอบ ผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ** ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) จัดทำโดยธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน -0.53 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนน -0.44 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง โดยลดลงจากปีก่อนหน้า 0.09 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 20.45 ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 5 ซึ่งรองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และเวียดนาม ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นความสามารถของภาครัฐลดลงในการควบคุมไม่ให้มีการใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวผ่านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การควบคุมปัญหาทุจริตและประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)
สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

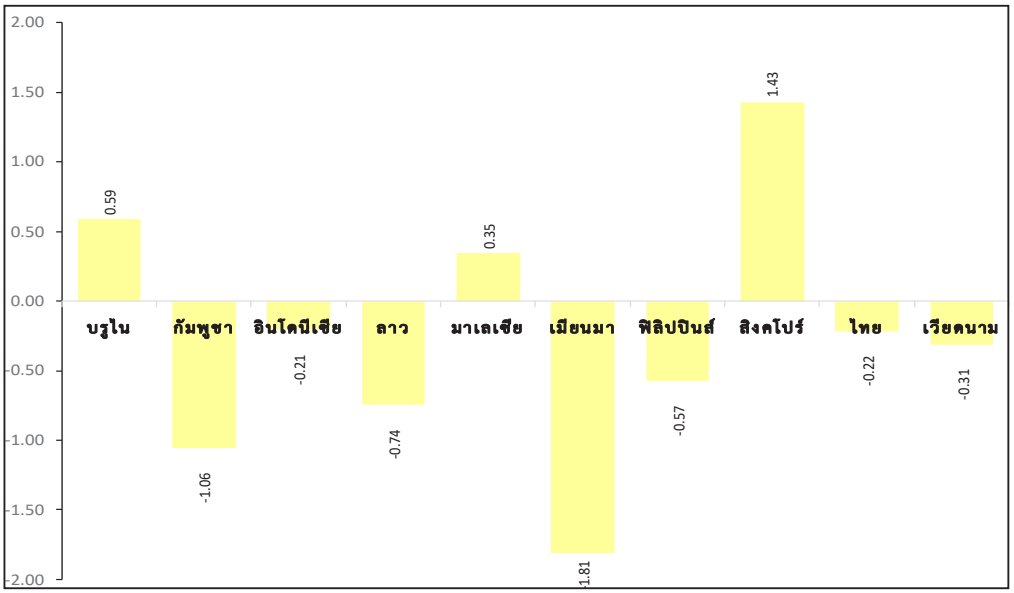
ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

เป้าหมายที่ 4 : กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ				
ตัวชี้วัด	**สถานการณ์ ปีก่อนหน้า**	**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**เพิ่มขึ้น/ลดลง**	**อัตราการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา** (ร้อยละ)
ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม พิจารณาจาก				
ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ด้านหลักนิติธรรม (Rule of Law)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **-0.20 คะแนน** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **-0.22 คะแนน**	**ลดลง** 0.02 คะแนน	**แย่ลง ร้อยละ 10.00** ☹

หมายเหตุ : **สถานการณ์ พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลกด้านหลักนิติธรรม มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

เป้าหมายที่ 4 : กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ สะท้อนจากความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม โดยพิจารณาจาก**ผลการประเมินด้านหลักนิติธรรม**ที่คุณภาพของการบังคับใช้กฎหมาย ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) จัดทำโดยธนาคารโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน -0.22 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีคะแนน -0.20 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง โดยลดลงจากปีก่อนหน้า 0.02 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวแย่ลงร้อยละ 10.00 ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 5 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย และอินโดนีเซียตามลำดับ สะท้อนให้เห็นการบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมลดลง

หลักนิติธรรม (Rule of Law) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

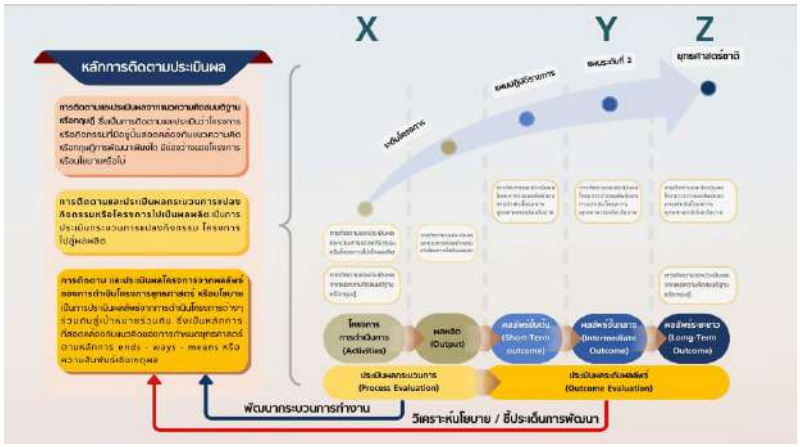

ที่มาของข้อมูล : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

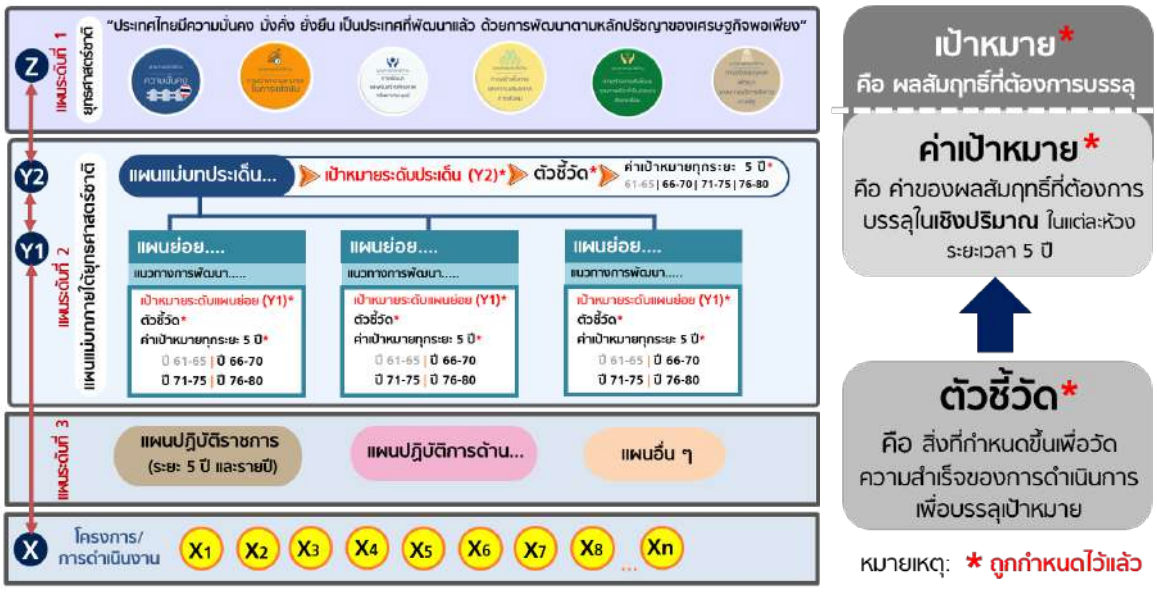
ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หลักการการประเมินแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านสถานการณ์การพัฒนาตาม 23 ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 37 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ทุกหน่วยงานของรัฐได้มีการแปลงเป้าหมายการพัฒนาของแผนแม่บทฯ ไปสู่การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของหน่วยงานเพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทั้งภารกิจของหน่วยงานและกับทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการตาม**หลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship: XYZ)** ในการประเมินผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐ (ผลผลิต) ในการมีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) (ผลลัพธ์ขั้นต้น) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) (ผลลัพธ์ขั้นกลาง) ตลอดจนการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) (ผลลัพธ์สุดท้าย)

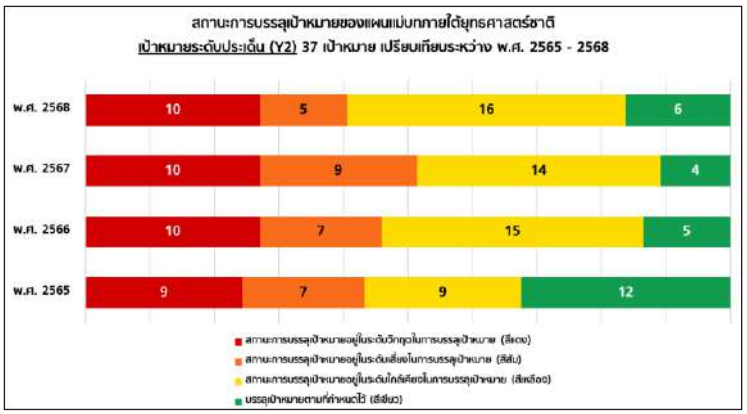

สรุปผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปผลการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

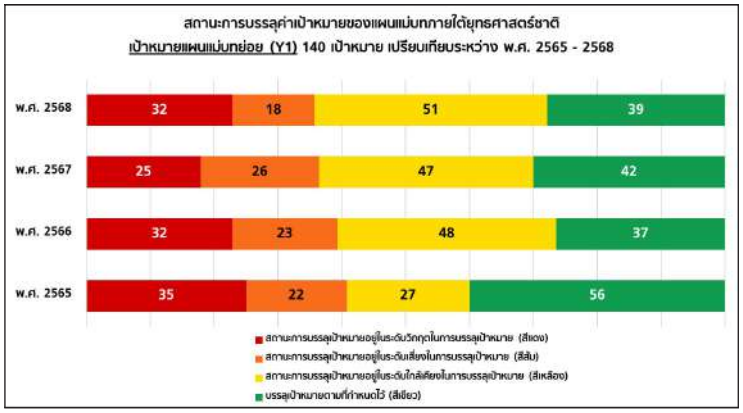
สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นปีที่ 3 ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการของหน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าระบบ eMENSCR ณ สิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 จำนวน 240,439 โครงการ พบว่า **พ.ศ. 2568 มีเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) รวมจำนวน 6 เป้าหมาย**[1] **คิดเป็นร้อยละ 16.22 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น** โดย**ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 31 เป้าหมาย** ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 43.24 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 5 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 13.51 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.03 โดยมีรายละเอียดสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ปรากฏตาม**ภาคผนวก ข**

หมายเหตุ : พ.ศ. 2565 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในปีสุดท้ายของห้วง 5 ปีแรก ของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2560 - 2580) (ฉบับเดิม)
พ.ศ. 2566 – 2568 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

[1] มี 2 เป้าหมายเดิมจากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประจำปี พ.ศ. 2567 ได้แก่ 060003 และ 090002 ที่ยังคงสถานะการบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) และ 4 เป้าหมายใหม่ ได้แก่ 020001 120002 160001 และ 170001 ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายปรับสถานะเป็น**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

หมายเหตุ : พ.ศ. 2565 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในปีสุดท้ายของห้วง 5 ปีแรก ของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2560 - 2580) (ฉบับเดิม)
พ.ศ. 2566 – 2568 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

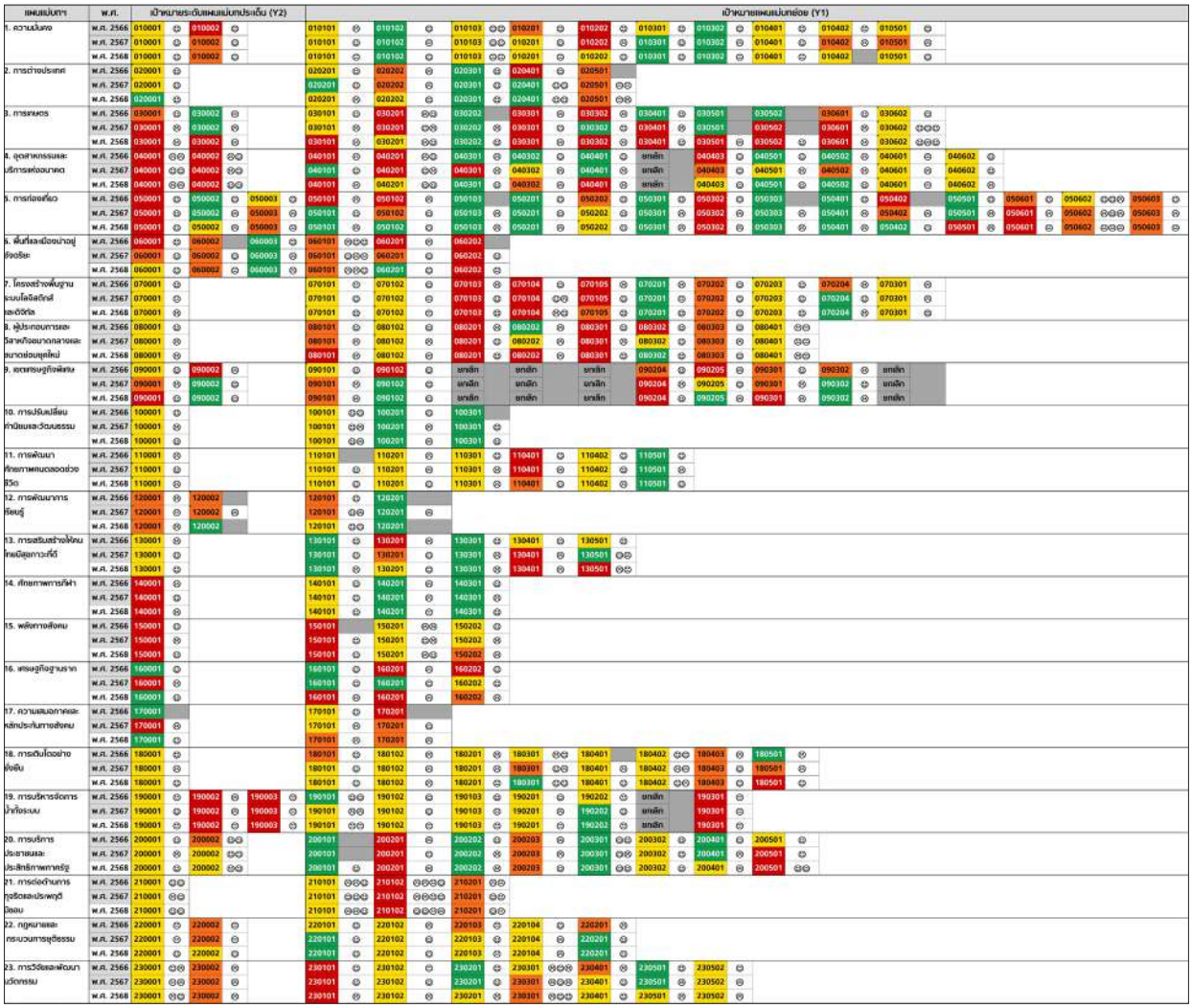
ใน พ.ศ. 2568 การดำเนินการในระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวม 140 เป้าหมาย พบว่า **มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 39 เป้าหมาย** คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ซึ่งเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2567 ที่มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 42 เป้าหมาย คิดเป็นปรับตัวแย่ลงร้อยละ 7.14 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 101 เป้าหมาย**ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 72.14 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ประกอบด้วย เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 51 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.42 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 18 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 12.86 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 32 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 22.86 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมาย และเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่ จำนวน 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงได้มีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ ยังได้มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่ตัวชี้วัดไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 โดยมีรายละเอียดสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ปรากฏตาม**ภาคผนวก ข**

การเปรียบเทียบ**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น** ในห้วงที่ 1 ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2565 แสดงผลดังตารางนี้

แผนแม่บทฯ	พ.ศ.	เป้าหมายระดับแผนแม่บทประเด็น (Y2)			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)															
1. ความมั่นคง	พ.ศ. 2562	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501						
	พ.ศ. 2563	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501						
	พ.ศ. 2564	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501						
	พ.ศ. 2565	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501						
2. การต่างประเทศ	พ.ศ. 2562	020001			020201	020202	020301	020401	020501											
	พ.ศ. 2563	020001			020201	020202	020301	020401	020501											
	พ.ศ. 2564	020001			020201	020202	020301	020401	020501											
	พ.ศ. 2565	020001			020201	020202	020301	020401	020501											
3. การเกษตร	พ.ศ. 2562	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602						
	พ.ศ. 2563	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602						
	พ.ศ. 2564	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602						
	พ.ศ. 2565	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602						
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	พ.ศ. 2562	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402	040501	040502	040601	040602						
	พ.ศ. 2563	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402	040501	040502	040601	040602						
	พ.ศ. 2564	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402	040501	040502	040601	040602						
	พ.ศ. 2565	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402	040501	040502	040601	040602						
5. การท่องเที่ยว	พ.ศ. 2562	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603		
	พ.ศ. 2563	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603		
	พ.ศ. 2564	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603		
	พ.ศ. 2565	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603		
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	พ.ศ. 2562	060001	060002	060003	060101	060201	060202													
	พ.ศ. 2563	060001	060002	060003	060101	060201	060202													
	พ.ศ. 2564	060001	060002	060003	060101	060201	060202													
	พ.ศ. 2565	060001	060002	060003	060101	060201	060202													
7. โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	พ.ศ. 2562	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301						
	พ.ศ. 2563	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301						
	พ.ศ. 2564	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301						
	พ.ศ. 2565	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301						
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	พ.ศ. 2562	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401								
	พ.ศ. 2563	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401								
	พ.ศ. 2564	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401								
	พ.ศ. 2565	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401								
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	พ.ศ. 2562	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203	090301	090302	090303								
	พ.ศ. 2563	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203	090301	090302	090303								
	พ.ศ. 2564	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203	090301	090302	090303								
	พ.ศ. 2565	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203	090301	090302	090303								
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	พ.ศ. 2562	100001			100101	100201	100301													
	พ.ศ. 2563	100001			100101	100201	100301													
	พ.ศ. 2564	100001			100101	100201	100301													
	พ.ศ. 2565	100001			100101	100201	100301													
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	พ.ศ. 2562	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501										
	พ.ศ. 2563	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501										
	พ.ศ. 2564	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501										
	พ.ศ. 2565	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501										
12. การพัฒนาการเรียนรู้	พ.ศ. 2562	120001	120002		120101	120201														
	พ.ศ. 2563	120001	120002		120101	120201														
	พ.ศ. 2564	120001	120002		120101	120201														
	พ.ศ. 2565	120001	120002		120101	120201														
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	พ.ศ. 2562	130001			130101	130201	130301	130401	130501											
	พ.ศ. 2563	130001			130101	130201	130301	130401	130501											
	พ.ศ. 2564	130001			130101	130201	130301	130401	130501											
	พ.ศ. 2565	130001			130101	130201	130301	130401	130501											
14. ศักยภาพการกีฬา	พ.ศ. 2562	140001			140101	140201	140301													
	พ.ศ. 2563	140001			140101	140201	140301													
	พ.ศ. 2564	140001			140101	140201	140301													
	พ.ศ. 2565	140001			140101	140201	140301													
15. พลังทางสังคม	พ.ศ. 2562	150001			150101	150201	150202													
	พ.ศ. 2563	150001			150101	150201	150202													
	พ.ศ. 2564	150001			150101	150201	150202													
	พ.ศ. 2565	150001			150101	150201	150202													
16. เศรษฐกิจฐานราก	พ.ศ. 2562	160001			160101	160201	160202													
	พ.ศ. 2563	160001			160101	160201	160202													
	พ.ศ. 2564	160001			160101	160201	160202													
	พ.ศ. 2565	160001			160101	160201	160202													
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	พ.ศ. 2562	170001			170101	170201														
	พ.ศ. 2563	170001			170101	170201														
	พ.ศ. 2564	170001			170101	170201														
	พ.ศ. 2565	170001			170101	170201														
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	พ.ศ. 2562	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501								
	พ.ศ. 2563	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501								
	พ.ศ. 2564	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501								
	พ.ศ. 2565	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501								
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	พ.ศ. 2562	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301									
	พ.ศ. 2563	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301									
	พ.ศ. 2564	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301									
	พ.ศ. 2565	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301									
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	พ.ศ. 2562	200001	200002		200101	200201	200301	200302	200401	200501										
	พ.ศ. 2563	200001	200002		200101	200201	200301	200302	200401	200501										
	พ.ศ. 2564	200001	200002		200101	200201	200301	200302	200401	200501										
	พ.ศ. 2565	200001	200002		200101	200201	200301	200302	200401	200501										
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	พ.ศ. 2562	210001			210101	210102	210201													
	พ.ศ. 2563	210001			210101	210102	210201													
	พ.ศ. 2564	210001			210101	210102	210201													
	พ.ศ. 2565	210001			210101	210102	210201													
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	พ.ศ. 2562	220001	220002		220101	220102	220103	220201												
	พ.ศ. 2563	220001	220002		220101	220102	220103	220201												
	พ.ศ. 2564	220001	220002		220101	220102	220103	220201												
	พ.ศ. 2565	220001	220002		220101	220102	220103	220201												
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	พ.ศ. 2562	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502									
	พ.ศ. 2563	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502									
	พ.ศ. 2564	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502									
	พ.ศ. 2565	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502									

หมายเหตุ : สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)
สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

การเปรียบเทียบ**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น** ในห้วงที่ 2 ระหว่าง พ.ศ. 2566 – 2568 แสดงผลดังตารางนี้

หมายเหตุ : สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

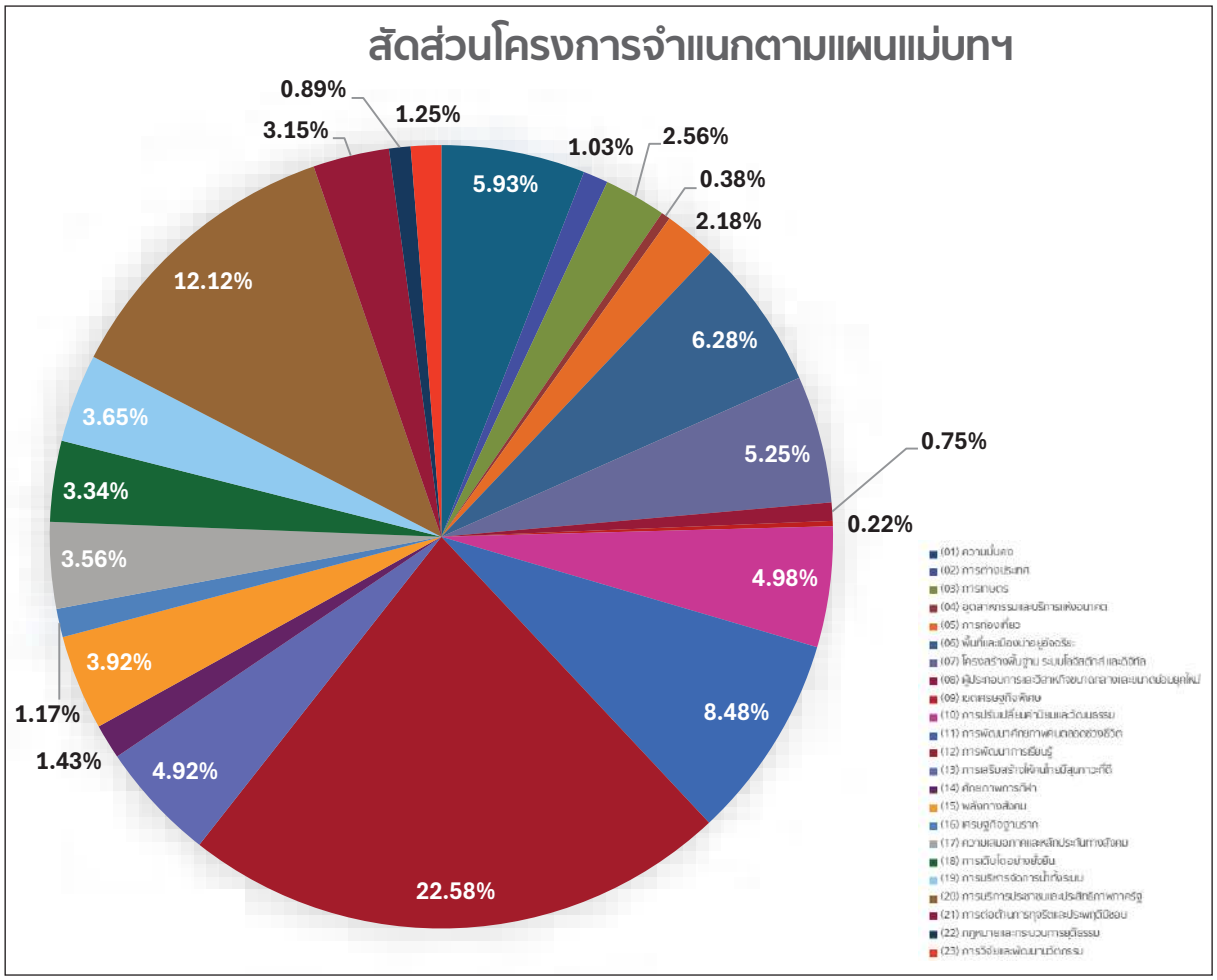
☺😐☹ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2568 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดโดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยกเลิก หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีการยกเลิกในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) จำนวน 6 เป้าหมาย ได้แก่ 040402 090201 090202 090203 090303 และ 190203

หมายถึง ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ โดยมีกรณี ดังนี้

- 030501 030502 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2568 ใช้ข้อมูลคนละฐานกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2567)
- 010402 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2568 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล
- 120002 120201 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2568 ใช้ตัวชี้วัดแตกต่างกับปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2567)
- 200101 ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2567 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล

เมื่อพิจารณาจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พบว่า **ตั้งแต่มีการเปิดใช้ระบบ eMENSCR ใน พ.ศ. 2562 จนถึงสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 มีโครงการในระบบที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว (M7) จำนวน 240,439 โครงการ** โดยแผนแม่บทประเด็นที่มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดสามลำดับแรกเป็นแผนแม่บทที่ถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ มีจำนวนโครงการเพียง 524 โครงการ (ร้อยละ 0.22) ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต มีจำนวนโครงการ 906 โครงการ (ร้อยละ 0.38) และประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ มีจำนวนโครงการ 1,809 โครงการ (ร้อยละ 0.75)

ประเด็นแผนแม่บทฯ ที่มีจำนวนโครงการมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง คือ แผนแม่บทฯ ภายใต้ประเด็นที่ถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ได้แก่ **ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้** ซึ่งมีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 54,285 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 22.58 โดยเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 120001 คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีโครงการจำนวนทั้งสิ้น 50,981 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 21.20 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายดังกล่าวจะมีจำนวนโครงการมากที่สุด แต่ยังคงมี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** และแนวโน้ม**สถานการณ์การพัฒนามีทิศทางแย่ลงอย่างต่อเนื่อง**ในห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในระดับ

รายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พบว่า เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 120101 คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น มีจำนวนโครงการสูงถึง 47,793 โครงการ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยสนับสนุนให้เป้าหมายดังกล่าวมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** และมีแนวโน้ม**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** อย่างไรก็ตาม เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 120201 ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น มีจำนวนโครงการเพียง 6,492 โครงการ แต่กลับมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

สำหรับประเด็นแผนแม่บทฯ ที่มี**จำนวนโครงการมากเป็นอันดับที่ 2** ได้แก่ **แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ** ซึ่งมีโครงการรวมทั้งสิ้น 29,130 โครงการ โดยแบ่งเป็นเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 200001 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ จำนวน 21,485 โครงการ ซึ่งมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** และมีแนวโน้ม**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 200002 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ จำนวน 7,645 โครงการ ซึ่งแม้จะมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** เช่นกัน แต่มีแนวโน้ม**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง**

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหน่วยงานระดับกระทรวงที่มีการบันทึกข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR มากที่สุด พบว่า **กระทรวงมหาดไทย** เป็นหน่วยงานที่นำเข้าข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบมากที่สุด จำนวน 97,335 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 40.48 ของโครงการที่ผ่านการอนุมัติแล้วทั้งหมดในระบบ โดยโครงการดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทฯ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ จำนวน 15,296 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.72 ของโครงการทั้งหมดของกระทรวงมหาดไทยที่ได้รับการอนุมัติแล้ว (M7) ในระบบ

ทั้งนี้ จากโครงการทั้งหมดในระบบ eMENSCR จำนวน 240,439 โครงการ พบว่า เป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 309 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณ และหน่วยงานรับผิดชอบได้ปรับปรุงรายละเอียดข้อเสนอโครงการและนำเข้าระบบเพื่อรายงานความก้าวหน้าแล้ว จำนวน 258 โครงการ

เมื่อพิจารณาตามประเด็นแผนแม่บทฯ พบว่า ประเด็นที่มีจำนวนโครงการสำคัญน้อยที่สุดสามลำดับ ได้แก่ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ซึ่งไม่มีโครงการสำคัญ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ซึ่งมีโครงการสำคัญเพียงประเด็นละ 2 โครงการ ในขณะที่ประเด็นแผนแม่บทฯ ที่มีจำนวนโครงการสำคัญมากที่สุดสามลำดับ ได้แก่ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน จำนวน 54 โครงการ รองลงมา คือ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว จำนวน 35 โครงการ และประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี จำนวน 24 โครงการ ทั้งนี้ รายละเอียดจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) จำนวน 37 เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 140 เป้าหมาย สามารถสรุปได้ ดังนี้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	เป้าหมายระดับแผนแม่บทประเด็น (Y2)			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)													
1. ความมั่นคง	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501				
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 14,269 โครงการ	8,840	5,429		5,590	1,370	292	4,439	953	156	421	128	241	679				
2. การต่างประเทศ	020001			020201	020202	020301	020401	020501									
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,476 โครงการ	2,476			536	510	382	397	223									
3. การเกษตร	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602				
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 6,146 โครงการ	1,949	4,197		929	1,694	353	273	19	822	158	1,001	734	163				
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040403	040501	040502	040601	040602				
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 906 โครงการ	498	408		122	153	162	59	47	23	90	6	87	157				
5. การท่องเที่ยว	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 5,230 โครงการ	756	2,396	2,078	2,270	824	32	549	15	107	6	30	55	12	424	148	507	251
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 15,088 โครงการ	12,139	2,867	82	13,070	155	1,889											
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301				
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 12,627 โครงการ	12,627			1,480	1,090	66	7,235	981	97	334	922	63	359				
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 1,809 โครงการ	1,809			331	312	50	22	97	207	262	528						
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	090002		090101	090102	090204	090205	090301	090302								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 524 โครงการ	226	298		137	184	22	12	52	91								
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001			100101	100201	100301											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 11,970 โครงการ	11,970			11,657	56	257											
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 20,379 โครงการ	20,379			3,502	1,016	11,952	3,009	213	687								
12. การพัฒนาการเรียนรู้	120001	120002		120101	120201												
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 54,285 โครงการ	50,981	3,304		47,793	6,492												
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001			130101	130201	130301	130401	130501									
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 11,832 โครงการ	11,832			987	298	7,865	2,330	352									
14. ศักยภาพการกีฬา	140001			140101	140201	140301											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 3,446 โครงการ	3,446			2,895	405	146											
15. พลังทางสังคม	150001			150101	150201	150202											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 9,428 โครงการ	9,428			9,254	66	108											
16. เศรษฐกิจฐานราก	160001			160101	160201	160202											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,818 โครงการ	2,818			1,667	741	410											
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001			170101	170201												
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 8,562 โครงการ	8,562			1,265	7,297												
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 8,026 โครงการ	8,026			720	3,317	360	758	728	109	1,683	351						
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190301								
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 8,777 โครงการ	3,479	3,626	1,672	2,354	743	171	1,531	2,269	1709								
20. การบริการประชาชนและ ประสิทธิภาพภาครัฐ	200001	200002		200101	200201	200202	200203	200301	200302	200401	200501						
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 29,130 โครงการ	21,485	7,645		1,938	4,952	2	15	997	152	15,367	5,707						
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001			210101	210102	210201											
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 7,569 โครงการ	7,569			4,759	2,555	255											
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	220002		220101	220102	220103	220104	220201									
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 2,134 โครงการ	657	1,477		255	422	85	11	1,361									
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502							
จำนวนโครงการ/การดำเนินการรวมทั้งสิ้น จำนวน 3,008 โครงการ	2,189	819		349	143	517	164	646	958	231							

แผนแม่บท
01

ความมั่นคง

ประเทศชาติมีความมั่นคงปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อย มีความสามัคคีปรองดอง
ของคนในชาติอยู่ร่วมกันอย่างสันติภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข บนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรม
การเคารพความหลากหลาย และหลักธรรมาภิบาล มีความพร้อมเผชิญเหตุ
และรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคงในทุกมิติ ทุกรูปแบบและทุกระดับความรุนแรง
เป็นภูมิคุ้มกันให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
ส่งเสริมการบริหารและการพัฒนาประเทศในทุกด้านต่อไป

จ.1 สมช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในด้านการข่าวและกองทัพ โดยมีความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรงสูงขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการทำให้ประชาชนมีความมั่งคั่ง มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การสร้างเสถียรภาพและการยกระดับธรรมาธิบาลทางการเมือง การเสริมศักยภาพด้านความมั่นคงกับประเทศให้สามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบ การเร่งแก้ไขปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหาความขัดแย้งภายในและภายนอกประเทศในประเด็นสังคมพหุวัฒนธรรม ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ปัญหายาเสพติด รวมทั้งเร่งกระชับความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและอาเซียน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010001	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น	ดัชนีสันติภาพโลก ไม่เกิน 1.89 คะแนน ภายในปี 2570
010002	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข ดีขึ้น	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก ไม่เกินอันดับ 30 ของโลก ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010101	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น	ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570
010102	คนไทยจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	ดัชนีสถาบันหลัก ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570
010103	การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น	(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570
010201	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	ดัชนีความปลอดภัย จากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570
010202	ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น	ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570
010301	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570

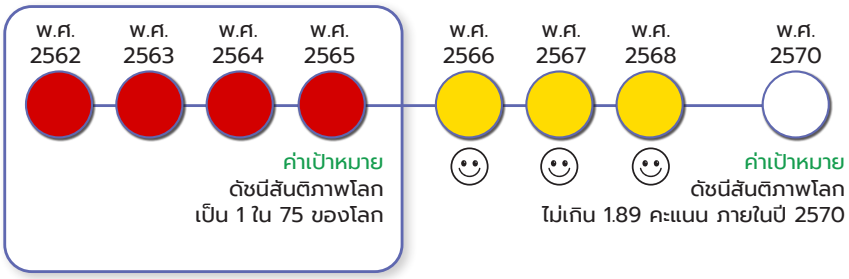
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
010302	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง	ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก ภายในปี 2570
010401	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น	ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน ภายในปี 2570
010402	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด บรรลุเป้าหมายไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย ภายในปี 2570
010501	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น

Y2 010001

จ.2 | สมช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสันติภาพโลก* (คะแนน)				
010001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 2.061 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 2.048 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 2.017 คะแนน	ไม่เกิน 2.00 คะแนน	ไม่เกิน 1.89 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.76 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 0.63 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.51 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.15 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.28 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * คะแนนดัชนีสันติภาพโลกที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยมีผลการประเมินรวมอยู่ที่ 2.017 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 2.048 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.51 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกิน 2.00 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.15 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 1.89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.28 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น อาทิ **ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้**ที่ยังมีการก่อเหตุรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับมีภัยคุกคามแทรกซ้อนในพื้นที่ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในขณะที่ความขัดแย้งสถานการณ์ความมั่นคงชายแดนที่ยืดเยื้ออาจบดบังภัยคุกคามอื่น ๆ และทำให้สถานการณ์ของภัยคุกคามนั้น ๆ รุนแรงขึ้นได้ อาทิ **ยาเสพติด อาชญากรรมข้ามชาติ และการลักลอบเข้าเมือง** นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณในการจัดหายุทโธปกรณ์ และการลงทุนด้านการวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์ที่เป็นองค์ความรู้ยังมีสัดส่วนอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับนานาประเทศ

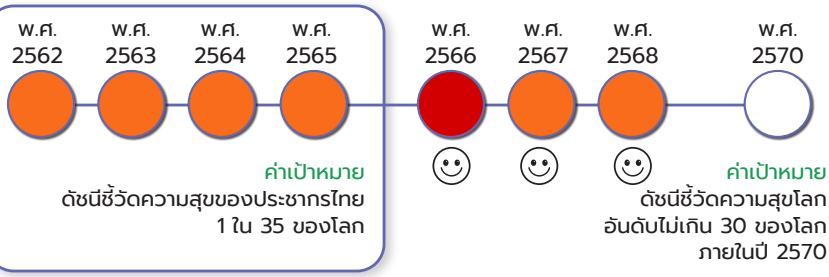
โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ควรให้ความสำคัญใน**การป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในประเทศ** โดยส่งเสริมกระบวนการพูดคุยสันติสุขจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการลดเงื่อนไขความขัดแย้งผ่านการส่งเสริมความเข้าใจในสังคมพหุวัฒนธรรม และการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและบริบทของพื้นที่ **การป้องกันปัญหาความขัดแย้งภายนอกประเทศ** โดยเร่งเจรจาทวิภาคีเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งบริเวณชายแดน ร่วมกับการลดช่องว่างความขัดแย้งและลดการลุกลามของกระแสความเกลียดชัง การเพิ่มระดับความปลอดภัยและความมั่นคงของสังคม โดยนำเทคโนโลยีมาใช้ในการป้องกันและลดความเสี่ยงจากอาชญากรรมรุนแรง การปรับปรุงการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การยกระดับความมั่นคงทางไซเบอร์ทั้งด้านเครื่องมือปฏิบัติการและขีดความสามารถของบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และการเสริมสร้างความสามารถทางทหาร โดยพัฒนาศักยภาพของกองทัพอย่างสอดคล้องกับภารกิจและภัยคุกคามที่มีความท้าทายสูงขึ้นร่วมกับการปรับโครงสร้างงบประมาณทางทหารให้โปร่งใส การขยายบทบาทกำลังพลไปสู่ภารกิจสนับสนุนการพัฒนาประเทศในภาวะปกติ การส่งเสริมการวิจัยพัฒนายุทโธปกรณ์ การร่วมผลิตและการถ่ายทอดเทคโนโลยีตามมาตรฐานสากลเพื่อลดการนำเข้ายุทโธปกรณ์และเพิ่มสัดส่วนการผลิตในประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งพัฒนากลไกการติดตามประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการสร้างความมั่นคงของประเทศ อันจะช่วยให้ประชาชนมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งด้านชีวิต ความปลอดภัย เศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนส่งเสริมเสถียรภาพของรัฐในระยะยาว

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

Y2 010002

จ.2 สมช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีชี้วัดความสุขโลก* (อันดับ)				
010002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 60 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 58 ของโลก	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 49 ของโลก	ไม่เกิน อันดับ 49 ของโลก	ไม่เกิน อันดับ 30 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.64 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 3.33 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 15.52 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100	คิดเป็นร้อยละ 61.22 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * อันดับดัชนีความสุขโลกลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น พิจารณาจากดัชนีชี้วัดความสุขโลก จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า อันดับของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 49 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอันดับ 58 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 15.52 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับ 49 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 30 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 61.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงโอกาส**ทางเศรษฐกิจ สวัสดิการสังคม และบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของประชาชน ซึ่งยังคงเป็นอุปสรรคต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของประชาชน นอกจากนี้ ยังเผชิญภัยคุกคามด้านความมั่นคงที่เชื่อมโยงกับ**อาชญากรรมข้ามชาติ** ทั้งปัญหายาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการค้ามนุษย์ ยังมี**ข้อจำกัดด้านกฎหมาย**ซึ่งทำให้การสืบสวนติดตามผู้กระทำความผิดเป็นไปอย่างยากลำบาก และบทลงโทษยังไม่สอดคล้องกับมูลค่าความเสียหาย สะท้อนให้เห็นว่าความสุขและความผาสุกของประชาชนยังต้องได้รับการยกระดับควบคู่กับการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงอย่างรอบด้าน

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ควรให้ความสำคัญกับ**การกระจายโอกาส**ทางเศรษฐกิจไปสู่ระดับภูมิภาค ลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างรายได้ให้ประชาชนอย่างทั่วถึงมากขึ้น ควบคู่กับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสนับสนุนการเข้าถึงสวัสดิการสังคมและบริการสาธารณสุขอย่างเท่าเทียม โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของประชาชนให้ดีขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งดำเนินการเชิงรุกในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่กระทบต่อความปลอดภัยและการดำเนินชีวิตของประชาชนตามบริบทของพื้นที่ รวมทั้ง**ปรับปรุงกฎหมาย**ให้สอดคล้องกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ และ**เสริมสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน**ในการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการ**เสริมสร้างธรรมาภิบาลภาครัฐ**อย่างต่อเนื่อง ผ่านการพัฒนาระบบการทำงานให้โปร่งใส การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ และการยกระดับระบบร้องเรียนให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่าย อันจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบราชการและส่งเสริมความผาสุกของประชาชนในระยะยาว ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มความปลอดภัย และสร้างความเชื่อมั่นต่อภาครัฐ อันจะส่งผลให้ประชาชนสามารถอยู่ดี กินดี และมีความสุขเพิ่มขึ้นอย่างยั่งยืน

010101

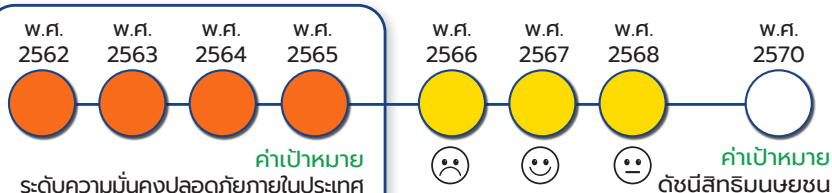
แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

Y1 010101

ค่าเป้าหมาย
ระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ และศักยภาพตำรวจระดับสากล(WISPI) ดีขึ้น (อันดับ) อยู่ในลำดับ 1 ใน 45 ของโลก

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีสิทธิมนุษยชน และนิติธรรม มีคะแนนไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม* (คะแนน)				
010101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 7.7 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.5 คะแนน	ไม่เกิน 7 คะแนน	ไม่เกิน 6 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 2.63 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 2.6 ☺	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * คะแนนดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก ดัชนีสิทธิมนุษยชน

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยมีค่า 7.5 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 7.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์พัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกิน 7 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 6 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

010101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในปัญหาการป้องกันและลดอาชญากรรมเพื่อเพิ่มความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน โดยการดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิดอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับยกระดับช่องทางการแสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมผ่านการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) ให้อยู่ในระดับ A เช่นเดียวกับการสร้างหลักประกันที่เกี่ยวข้องกับมนุษยชนโดยการปรับปรุงมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน อาทิ ระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและกระทำให้บุคคลสูญหายว่าด้วยช่วยเหลือ เยียวยา และฟื้นฟูผู้เสียหาย พ.ศ. 2568 และพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ 24) พ.ศ. 2567 (สมรสเท่าเทียม) พร้อมทั้งดำเนินการตามกระบวนการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชน (Universal Periodic Review: UPR) โดยประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อทบทวนและสะท้อนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศในด้านต่าง ๆ และเผยแพร่รายงานประเทศตามกลไกดังกล่าวในรอบที่ 3 ระยะครึ่งรอบ (UPR Mid-Term Update) อีกทั้ง มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **โครงการ “ลบประวัติ ล้างความผิด คืนชีวิตให้ประชาชน”** ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขระเบียบสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าด้วยประมวลระเบียบการตำรวจไม่เกี่ยวกับคดีลักษณะที่ 32 การพิมพ์ลายนิ้วมือ พ.ศ.2566 โดยจัดให้มีการแบ่งประเภทของทะเบียนประวัติ ออกเป็น 3 ทะเบียน คือ “ทะเบียนประวัติผู้ต้องหา” “ทะเบียนประวัติอาชญากร” และ “ทะเบียนประวัติผู้กระทำความผิดที่มิใช่อาชญากร” เพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการทะเบียนประวัติอาชญากรให้การทะเบียนประวัติอาชญากรของสำนักงานตำรวจแห่งชาติอยู่ในระดับมาตรฐานสากล และคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนที่เคยมีประวัติถูกฟ้องคดีอาญา แต่ศาลยกฟ้องมีประวัติอาชญากรรมอยู่ในฐานข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากร ได้รับการลบประวัติให้มีโอกาสกลับคืนสู่สังคมได้ตามปกติและ**โครงการส่งเสริมศักยภาพชุมชนชาติพันธุ์เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม** ของศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสิทธิ ความเท่าเทียม และการคุ้มครองวิถีชีวิต วัฒนธรรม และศาสนาของกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างรัฐกับประชาชน อันนำไปสู่การลดความขัดแย้ง เสริมสร้างความมั่นคงของพื้นที่ และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ยั่งยืนมากขึ้น นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567 หน่วยงานมีความพยายามในการปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย และมาตรการที่สอดคล้องกับหลักการสากลและยกระดับช่องทางการแสดงความคิดเห็นในรูปแบบออนไลน์มากขึ้นเพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการทางยุติธรรมที่ง่ายขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

010101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ โดยเฉพาะ**สภาพสังคม**ที่ยังพบปัจจัยอันนำไปสู่การก่ออาชญากรรมในสังคม อาทิ สภาพเศรษฐกิจและสังคม ความยากจน ความไม่เท่าเทียมในสังคม และปัญหาสุขภาพจิต ส่งผลให้การก่ออาชญากรรมในสังคมยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับ**ช่องทางการแสดงความคิดเห็นและช่องทางการรับบริการในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม** ยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกภาคส่วน ทำให้พบข้อจำกัดในการร้องเรียนติดตาม และตรวจสอบคำร้องเหล่านั้น ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการทางยุติธรรมของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับการปรับปรุงสภาพสังคมให้เอื้อต่อการสร้างความเชื่อมั่นในความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ตั้งแต่**ปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้ทันสมัยและสอดคล้องกับบรรทัดฐานสากล พัฒนาสภาพเศรษฐกิจและความเป็นอยู่ที่ดี** เพื่อยับยั้งแรงจูงใจสำคัญในการก่ออาชญากรรมในสังคม ประกอบกับส่งเสริมให้**สภาพสังคม ประเพณี และวัฒนธรรม** เป็นสื่อกลางในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน จังหวัด ไปจนถึงระดับประเทศ อีกทั้งควรมุ่งเน้นการพัฒนา**ช่องทางการแสดงความคิดเห็นและช่องทางการเข้ารับบริการ**ให้มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มและสะดวกต่อการติดตามและตรวจสอบคำร้องต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อใจในการทำงานของภาครัฐ

010102

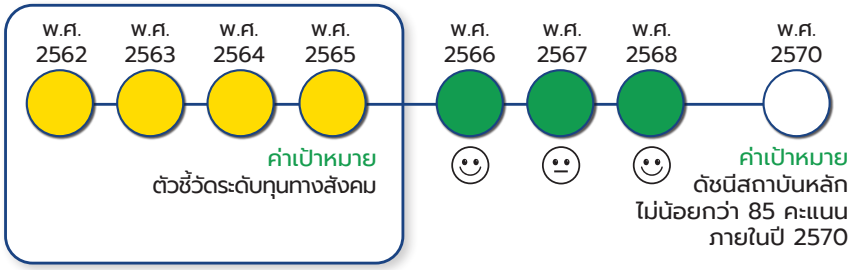
แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น

Y1 010102

จ.3 กอ. รมน.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสถาบันหลัก (คะแนน)				
010102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 125 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 125 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 200 คะแนน (proxy)***	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 51.52	คงเดิม	ดีขึ้น ร้อยละ 60.00		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 235.29 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 235.29 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ: *** เป้า 010102 ข้อมูล พ.ศ. 2562 - 2568 พิจารณาเทียบเคียงจากการดำเนินงานด้านองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติและกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม มีคะแนนเต็ม 200 คะแนน (ประมวลโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ)

คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากการดำเนินงานด้านองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติและกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม ประมวลผลโดย สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีผลดำเนินงานตามปัจจัยชี้วัดความสำเร็จขององค์ประกอบด้านองค์ความรู้ของคนไทยเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ และกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมรวมกัน คิดเป็น 200 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 125 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 235.29 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

010102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลองค์ความรู้สถาบันพระมหากษัตริย์ตั้งแต่พระราชประวัติ พระราชกรณียกิจ ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่สอดแทรกเรื่องชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ตลอดจนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมกับการจัดเสวนาเพื่อทำความเข้าใจระหว่างวัฒนธรรมและสันติวัฒนธรรมในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ หนังสือ คู่มือ คลิปวีดิโอ และการ์ตูน แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ในขณะเดียวกันได้เสริมสร้างความรู้ด้านศาสนาผ่านการจัดทำคู่มือปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรณีพระสงฆ์ทำผิดพระวินัย และการจัดทำชุดองค์ความรู้เกี่ยวกับศาสนาต่าง ๆ รวมไปถึงการแก้ไขความขัดแย้งอันเกิดจากเหตุแห่งศาสนาตามที่ได้รับการร้องเรียน และการดำเนินการต่อการผิดพระวินัยของพระสงฆ์อย่างเคร่งครัด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานมุ่งเน้นไปที่การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติเป็นสำคัญ อาทิ การจัดทำชุดความรู้ คู่มือ และคลิปวีดิโอการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนทุกภาคส่วนสามารถตระหนักรู้และมีจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ เช่นเดียวกับการเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษาให้มีองค์ความรู้ที่เชิงลึกในเรื่องของสถาบันหลักของชาติ ผ่านคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงในสถาบันหลักของชาติต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ** ที่ยังคงพบความแตกต่างทางความคิดและความเชื่อจนเกิดความไม่เข้าใจในแต่ละกลุ่มบุคคล ซึ่งนำไปสู่การกีดกันวิถีชีวิตของบุคคลที่มีความคิดแตกต่างออกไปอย่างไม่ได้ตั้งใจ รวมไปถึงยังพบกระแสบิดเบือนข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อสถาบันหลักของชาติอย่างต่อเนื่องบนแพลตฟอร์มออนไลน์ ทำให้กระแสค่านิยมของประชาชนเปลี่ยนแปลงไปและเกิดความขัดแย้งขึ้นภายในสังคม นอกจากนี้ **การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสม และโปร่งใส** ยังคงมีความท้าทายอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากยังพบว่ามีการฟ้องร้องโดยการใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถาบันหลักของชาติอย่างไม่เป็นธรรม ส่งผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือและความไว้วางใจต่อกฎหมายดังกล่าว จนนำไปสู่ความขัดแย้งทางความคิดและความเชื่อระหว่างกลุ่มต่าง ๆ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความท้าทายในการปรับปรุงและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ โดยเฉพาะการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสม และโปร่งใส ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้สถาบันหลักของชาติเป็นที่เคารพและเชื่อถือของประชาชน

010102

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายคนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น จะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว และสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะ**รูปแบบการสื่อสารในแต่ละช่วงวัยและกรอบของเนื้อหาสาระความรู้ รวมถึงความเข้าใจเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ**ที่อยู่บนฐานข้อมูลที่มีหลักฐานเชิงประจักษ์ (evidence-based information) เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถรับรู้ข้อมูลและความเข้าใจที่ถูกต้องโดยปราศจากอคติมากที่สุด ตลอดจนสามารถยอมรับและอยู่ร่วมกับความแตกต่างทางความคิดและความเชื่อเกี่ยวกับสถาบันหลักได้อย่างสันติ พร้อมทั้งพัฒนาวิธีการถ่ายทอดให้สอดคล้องกับยุคสมัยของแต่ละช่วงวัย โดยเฉพาะคนรุ่นใหม่ นอกจากนี้ สำหรับ**การบังคับใช้กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสม และโปร่งใส** หน่วยงานควรมีบรรทัดฐานการบังคับใช้กฎหมายที่ตั้งอยู่บนหลักการเคารพความหลากหลายทางความคิดและความเชื่อของบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ประกอบกับมีมาตรฐานในกลไกบริหารจัดการ โดยเฉพาะ**การเฝ้าระวังและการตรวจสอบละเมิด**ที่เป็นไปตามหลักสากล และพร้อมให้ทุกภาคส่วนสามารถติดตามและตรวจสอบได้ เพื่อเสริมสร้างการยอมรับและความน่าเชื่อถือในสถาบันหลักมากขึ้น อันจะสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างชอบธรรมและยั่งยืน ทั้งนี้ เนื่องจากเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการสำคัญที่ผ่านเข้ารอบในปี 2568 ในระยะถัดไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการสำคัญที่สอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย โดยตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ที่มีข้อมูลสถิติและงานวิจัยรองรับ และมีองค์ประกอบของโครงการครบถ้วน มีความชัดเจนเป็นไปได้จริง และส่งผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมาย พร้อมกับกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถชี้และวัดความสำเร็จของเป้าหมายโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรม

010103

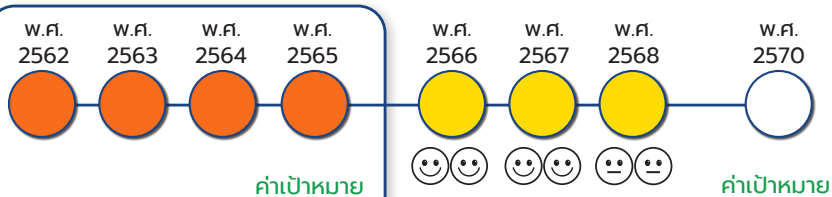
แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น

Y1 010103

จ.3 กกต.

ค่าเป้าหมาย
ประสิทธิผลของรัฐบาลจากการประเมินของธนาคารโลก ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
1. ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570
2. ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง (คะแนน)				
010103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) -0.38 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) -0.28 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) -0.28 คะแนน	ไม่น้อยกว่า -0.19 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 30.91	ดีขึ้น ร้อยละ 26.32	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 52.63 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.80 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2. ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ (คะแนน)				
010103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ.2565) -0.62 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ.2566) -0.45 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ.2566) -0.45 คะแนน	ไม่น้อยกว่า -0.30 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 21.51	ดีขึ้น ร้อยละ 27.42	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 50.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 82.00 ของค่าเป้าหมาย

010103

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด อยู่ที่ร้อยละ 85.40

หมายเหตุ: การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 010103 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง และ ดัชนีการมีสิทธิ์ มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ มีค่าคะแนนระหว่าง -2.5 (อ่อนแอ) จนถึง 2.5 (เข้มแข็ง)

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(-2.5) - (0.28)}{-2.5} \times 100 = 88.80$ และ $\frac{(-2.5) - (0.45)}{-2.5} \times 100 = 82.00$

จากนั้นคำนวณค่าสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 $\frac{(88.80 + (82.00))}{(-2.5)} \times 100 = 85.40$

คิดเป็นร้อยละ 85.40 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น พิจารณาจาก 2 ดัชนี ได้แก่

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง จัดทำโดยธนาคารโลก พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนน -0.28 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสถานการณ์ –0.28 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า -0.19 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 52.63 ของค่าเป้าหมาย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.80 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ จัดทำโดยธนาคารโลก พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนน -0.45 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสถานการณ์ -0.45 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า -0.30 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของค่าเป้าหมาย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 82.00 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อนำตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวมาคำนวณ และเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม คิดเป็นร้อยละ 85.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : https://theactive.thaipbs.or.th/data/local-elections-stat

010103

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ สมรรถนะของบุคลากร ความหลากหลายของช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสมต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเมืองที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ผ่านการดำเนินงานโครงการ อาทิ การจัดการการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่ประชาชนสามารถใช้สิทธิลงคะแนนได้ถูกต้อง มีบัตรดีในการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดถึงร้อยละ 87.56 การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี ร้อยละ 96.22 จากบัตรเลือกตั้งทั้งหมด สะท้อนถึงความเข้าใจของประชาชนต่อการเลือกตั้งที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งยังมีการพัฒนาทักษะบุคลากรเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย และแนวทางในการเลือกตั้งให้เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน เพื่อลดข้อร้องเรียนและความขัดแย้งทางการเมือง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนผ่านการดำเนินการของหน่วยงานและเครือข่ายต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการเลือกตั้งเพื่อสนับสนุนและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตามเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทั้งในด้านกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางการสืบสวนเกี่ยวกับการเลือกตั้งให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน อาทิ เส้นทางการเงิน การใช้โทรศัพท์ ส่งผลให้มีเรื่องร้องเรียนในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่ผ่านมามีจำนวน 551 เรื่อง ลดลงร้อยละ 24.65 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2563 ที่มีจำนวน 718 เรื่อง ในขณะเดียวกันมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนจากกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านศูนย์พัฒนาประชาธิปไตย 7,517 แห่ง ขับเคลื่อนเครือข่ายประชาธิปไตยในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่องและพัฒนาแอปพลิเคชัน Smart Vote ซึ่งเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลผู้สมัคร ข้อมูลพรรคการเมือง และข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งซึ่งเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความเหมาะสม สนับสนุนข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตั้งได้อย่างครอบคลุม สามารถสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อระบบการเมืองได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **วัฒนธรรมความเป็นประชาธิปไตย อุดมการณ์ทางการเมืองของพรรคการเมืองและนักการเมือง** รวมถึงปัจจัยด้าน**กฎหมายที่เป็นธรรม เหมาะสมและโปร่งใส** โดยพบว่าการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่ผ่านมา ประชาชนมีการใช้สิทธิเลือกตั้งน้อยกว่าการเลือกตั้งระดับชาติ สะท้อนถึงวัฒนธรรมความเป็นประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นที่น้อยลง อันเนื่องมาจากอุดมการณ์ของพรรคการเมืองและนักการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลต่อนโยบายและรูปแบบนการหาเสียง ทั้งยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการ การแก้ไขปัญหา และสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนได้ อีกทั้งปัจจัยด้านกฎหมายยังเป็นข้อจำกัดสำคัญในกระบวนการเลือกตั้งล่วงหน้า แม้เจตนารมณ์

ของการจัดให้มีการเลือกตั้งล่วงหน้าจะมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่ไม่สามารถไปใช้สิทธิในวันเลือกตั้งจริง แต่ในทางปฏิบัติยังพบข้อผิดพลาดที่เกิดจากโครงสร้างของกฎหมาย อาทิ ผู้มีสิทธิจำเป็นต้องลงทะเบียนล่วงหน้าเท่านั้น และหากมีกรณีข้อมูลตกหล่นหรือผิดพลาด แม้ผู้ลงทะเบียนจะมีเจตนาชัดเจนในการใช้สิทธิก็ถือว่า “หมดสิทธิทันที” เนื่องจากกฎหมายไม่ได้กำหนดมาตราหรือกลไกในการเยียวยาสิทธิในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือความผิดพลาดที่เกิดจากระบบ นอกจากนี้ การเลือกตั้งนอกพื้นที่เป็นอีกปัจจัยที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการออกมาใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนที่มีพื้นที่ประกอบอาชีพอยู่นอกเขตเลือกตั้งท้องถิ่นของตนเอง และเป็นปัญหาที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายการเมืองที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาหลักสูตร**ความรู้ทางประชาธิปไตยสำหรับประชาชนทุกกลุ่มวัย**เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางการเมืองที่สร้างสรรค์และเคารพกติกาในสังคมประชาธิปไตย รวมถึงนโยบาย**มาตรฐานการบริหารงานของรัฐ** และมุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐ**เสริมสร้างระบบนิเวศทางการเมืองที่โปร่งใสและรับผิดชอบ**มากขึ้น ผ่านการพัฒนากลไกกำกับดูแลพรรคการเมืองให้ยึดมั่นในอุดมการณ์และมาตรฐานจริยธรรมทางการเมือง **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายอย่างต่อเนื่อง** การปฏิบัติงานของบุคลากรที่ชัดเจน มีความโปร่งใส สร้างความหลากหลายที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ทุกภาคส่วนทุกกลุ่มความเห็น เคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างของบุคคลบนพื้นฐานสิทธิมนุษยชนและการเคารพซึ่งกันและกัน โดยไม่ละเมิดและลิดรอนสิทธิของผู้อื่น เพิ่มการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและภาคประชาชน ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการสร้างสังคมการเมืองที่มีเสถียรภาพ ประสานไปกับการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ระเบียบที่เป็นข้อจำกัดในการเลือกตั้งให้สอดคล้องกับสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป มีความเป็นธรรม เหมาะสม โปร่งใส และชัดเจน รวมถึงการไม่ใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือเพื่อประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง สิ่งเหล่านี้จะสร้างความเชื่อมั่นในระบบการเมืองของประเทศและธรรมาภิบาลต่อประชาชน และนำไปสู่การสร้างสังคมประชาธิปไตยได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการดำเนินการโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ที่สอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับปัจจัยที่มีการจัดลำดับความสำคัญลำดับสูง ดังนั้น จำเป็นต้องเน้นในเรื่องของการดำเนินโครงการที่มีหลักการและวิธีการดำเนินโครงการที่อยู่บนพื้นฐานของข้อมูลและหลักฐานเชิงประจักษ์ ชัดเจน มีความเป็นไปได้จริงในการแก้ไขปัญหาและการบรรลุเป้าหมาย หากดำเนินการการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยจะมีระบบการเมืองที่มั่นคงธรรมาภิบาลสูงขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและนานาชาติ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศในระยะยาว

010201

แผนแม่บทย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

Y1 010201

จ.3

สมช.

ค่าเป้าหมาย ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบันดีขึ้นอย่างน้อย ร้อยละ 50

ค่าเป้าหมาย ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม* (คะแนน)				
010201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 8 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.7 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 7.7 คะแนน	ไม่เกิน 7.13 คะแนน	ไม่เกิน 6 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 3.61	ดีขึ้น ร้อยละ 3.75	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.60 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 77.92 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * คะแนนดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคามลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ พิจารณาจากดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม จัดทำโดยกองทุนสันติภาพโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการประเมินอยู่ที่ 7.7 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 7.7 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกิน 7.13 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 6 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 77.92 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

010201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ในปัจจุบัน พร้อมทั้งพัฒนากลไกเฝ้าระวัง แจ้งเตือน ป้องกัน และแก้ไขปัญหาด้านความมั่นคงที่อาจเกิดขึ้นใหม่ โดยมุ่งเน้นการรักษาความมั่นคงและผลประโยชน์ของชาติพื้นที่ชายแดน รวมถึงผลักดันการแก้ไขปัญหาภายใต้กรอบและกลไกระดับทวิภาคี ประกอบกับจัดทำ (ร่าง) แผนการขับเคลื่อนแนวคิดการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเลของประเทศไทย โดยส่งเสริมการสร้างความรู้และความตระหนักรู้ทางทะเลแก่ทุกภาคส่วน อีกทั้งเร่งรัดแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานานและกลุ่มบุคคลที่เกิดในราชอาณาจักรตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2567 เรื่อง หลักเกณฑ์เพื่อเร่งรัดการแก้ไขปัญหาสัญชาติและสถานะบุคคลให้แก่บุคคลที่อพยพเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรเป็นเวลานานและกลุ่มบุตรที่เกิดในราชอาณาจักร ตามข้อเสนอแนะของรายงานสถานการณ์ค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ (TIP Report 2024) ส่วนด้านยาเสพติด ซึ่งเป็นอีกประเด็นสำคัญในขับเคลื่อนได้ดำเนินการตามปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด “SEAL STOP SAFE” อย่างเข้มข้นครอบคลุมพื้นที่ 14 จังหวัด 52 อำเภอชายแดน นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาขีดความสามารถระบบเตือนภัยให้ประชาชนเข้าถึงการแจ้งเตือนภัยและข้อมูลเสี่ยงผ่านช่องทางที่หลากหลาย อาทิ Application “Thai Disaster Alert” “Cell Broadcast” ข้อความสั้น (SMS) ควบคู่กับพัฒนาขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ร่วมกับการกวาดล้างขบวนการคอลเซ็นเตอร์ที่ปฏิบัติการในประเทศเพื่อนบ้าน พร้อมทั้งมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและข่าวกรองที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านการก่อการร้าย รวมถึงขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของชาติ ผ่านการจัดทำประกาศจังหวัด และขับเคลื่อนดำเนินการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ทำให้ลดระดับความรุนแรงของปัญหาความมั่นคงระดับพื้นที่ลงได้ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพของระบบสาธารณสุขและการบริการด้านการแพทย์ในภาวะฉุกเฉิน และสามารถพึ่งพาตนเองเพื่อให้มีความมั่นคงทางยาและเวชภัณฑ์ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรในการปราบปรามการค้ามนุษย์ของชุดปฏิบัติการพิเศษฝ่ายปกครอง ผ่านหลักสูตร DOPA S.W.A.T. เพื่อลดผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ** ของกรมการปกครอง มุ่งเสริมประสิทธิภาพด้านการสืบสวนจับกุม และบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมส่งเสริมให้ผู้ผ่านการอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังชุดปฏิบัติการพิเศษในพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์อย่างยั่งยืน **โครงการส่งเสริมการวิจัย การสร้างองค์ความรู้ และการพัฒนานวัตกรรม เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์** ของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ มุ่งสนับสนุนการวิจัย พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมภายในประเทศ ลดการพึ่งพาการนำเข้า และส่งเสริมอุตสาหกรรมไซเบอร์ไทยให้เติบโต พร้อมพัฒนามาตรฐานวิชาชีพและกลไกการบริหารจัดการความมั่นคงไซเบอร์อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤตด้านธรณีพิบัติภัย** ของกรมทรัพยากรธรณี มุ่งสร้างความเข้าใจต่อความเสี่ยง คาดการณ์ผลกระทบ และเสริมศักยภาพชุมชนให้ปรับตัวได้อย่างยั่งยืนเพื่อเป็นแนวทางลดความเสี่ยงจากธรณีพิบัติภัยในพื้นที่

010201

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสผู้กระทำความผิด โดยจัดตั้งกำลังประชาชนของหมู่บ้านตามแนวชายแดนในการป้องกันและเฝ้าระวังยาเสพติด การพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ การอบรมเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการค้ามนุษย์ ร่วมกับการจัดทำแนวทางการพิจารณาคดีที่มีผลกระทบต่อบุคคลที่มีความเปราะบาง ซึ่งส่งผลให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญสามารถรับมือกับภัยคุกคามได้ในมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ ยังได้พัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาทิ การผลักดันการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญาเพิ่มเติมในประเด็นความผิดเกี่ยวกับเพศต่อเด็กผ่านสื่อออนไลน์ที่ครอบคลุมไปถึงการล่อลวงเด็กเพื่อวัตถุประสงค์ทางเพศ และการพูดคุยเรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม การติดตามการคุกคาม การกลั่นแกล้งรังแกออนไลน์ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับตำรวจไซเบอร์ของประเทศเพื่อนบ้านในการกวาดล้างขบวนการคอลเซ็นเตอร์ที่ปฏิบัติการในประเทศเพื่อนบ้านเกี่ยวกับประเด็นเว็บพนันออนไลน์ที่ผิดกฎหมาย และกลุ่มเทเลแกรมที่ปล่อยคลิปอนาจารเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **กรณีพิพาทเรื่องชายแดน** ยังคงเป็นประเด็นที่ท้าทาย ซับซ้อน และอ่อนไหวในมิติความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งเชื่อมโยงถึงเสถียรภาพทางการเมือง ความรู้สึกของประชาชน และส่งผลให้ปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ บริเวณชายแดนรุนแรงขึ้น ในขณะที่การเสริมสร้างความมั่นคงเชิงพื้นที่ยังมีข้อจำกัดด้าน**การประสานงานและสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน**ความมั่นคงกับจังหวัดและหน่วยงานภายในจังหวัด โดยปัญหายาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการค้ามนุษย์ ซึ่งเกี่ยวเนื่องถึงอาชญากรรมข้ามชาติ ยังเป็นภัยคุกคามสำคัญที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว กระจายวงกว้าง และปราบปรามได้ยาก เนื่องจากมีการนำ**ปัญญาประดิษฐ์และเทคโนโลยีออนไลน์**มาเป็นเครื่องมือและช่องทางในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การใช้ช่องทางออนไลน์ในการจำหน่ายยาเสพติดทำให้ประชาชนเข้าถึงได้ง่ายขึ้น การนำปัญญาประดิษฐ์มาเป็นเครื่องมือโจมตีโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน สาธารณูปโภค สาธารณสุข และหลอกลวงประชาชน ในขณะที่ยังมีข้อจำกัดด้านกฎหมายทำให้ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้อย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับมูลค่าความเสียหาย

010201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**ผลักดันการเจรจาระดับทวิภาคี**เพื่อแก้ไขปัญหาเส้นเขตแดนระหว่างประเทศ ร่วมกับการทำ**ความเข้าใจกับนานาชาติและองค์กรระหว่างประเทศ** การเพิ่มความเข้มงวดในการลาดตระเวน และ**การพัฒนาระบบเทคโนโลยี**เพื่อยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยให้ครอบคลุมพื้นที่แนวชายแดน การสร้างความร่วมมือกับประเทศรอบบ้านในการป้องกัน ติดตาม และเอาผิดกับผู้กระทำความผิดที่เกี่ยวเนื่องกับอาชญากรรมข้ามชาติ ทั้งปัญหายาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการค้ามนุษย์ ร่วมกับการพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและเหมาะสมยิ่งขึ้น การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกัน เฝ้าระวัง และแจ้งเบาะแสการกระทำความผิด พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพของหน่วยงานและยกระดับขีดความสามารถของบุคลากรให้มีองค์ความรู้และมีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง สามารถตอบสนองต่อปัญหาความมั่นคงได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ เพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อได้อย่างทันท่วงที และลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นแก่โครงสร้างพื้นฐานสำคัญของประเทศ

010202

แผนแม่บทย่อย การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น

Y1 010202

จ.3 กอ. รมน.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☺	

ค่าเป้าหมาย
(1) จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลง ร้อยละ 10 ต่อปี
(2) วัดสถิติจำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสียโดยเหตุการณ์ความรุนแรงยุติภายในปี 2570
(3) ปริมาณการเข้า-ออกของนักท่องเที่ยวและมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ (คะแนน)				
010202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 65.56 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 24.93 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 66.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 20.21 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 96.67 ☺	แย่ลง ร้อยละ -61.97 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 167.38 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 329.89	คิดเป็นร้อยละ 83.34 ของค่าเป้าหมาย อยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ: ** เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ 010202 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2568 มีพิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (Gross Provincial Cluster Product Chain Volume Measures (Million Baht) - CVM) ทั้งนี้ ด้วยตัวองค์ประกอบตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2566 - 2567

010202

ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น พิจารณาจากดัชนีความสงบสุขภาคใต้ โดยดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ใน พ.ศ. 2568 พิจารณาจาก 1) เหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (CVM) และ 3) ปริมาณเข้า-ออกของนักท่องเที่ยวและมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีคะแนน 66.67 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 24.93 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 167.38 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 20.21 คะแนน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 329.89 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.34 ของค่าเป้าหมาย โดยมีปัจจัยสำคัญจากปริมาณการเข้า – ออกของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2567 จำนวน 218,209 คน คิดเป็น ร้อยละ 6.96 และมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ที่เพิ่มขึ้นประมาณ 4,941.65 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 903.86 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการลดเหตุความรุนแรงและความสูญเสียในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยภาพรวมเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียในพื้นที่ยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากจำนวนเหตุการณ์ทั้งสิ้น 168 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิต 60 รายและบาดเจ็บ 309 ราย ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงานด้านความมั่นคงทำให้มีอัตราลดลงเมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2567 ร้อยละ 56.29 ลดลงมาที่ร้อย 55.35 ในปี พ.ศ. 2568 อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามขับเคลื่อนงานด้านการข่าวเพื่อตอบสนองเป้าหมายและพิสูจน์ทราบเป้าหมาย ตลอดจนสนับสนุนและเสริมการปฏิบัติของหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้หน่วยงานได้เร่งรัดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานรากในระดับครัวเรือน ชุมชน และตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ผ่านโครงการส่งเสริมการศึกษาเด็กและเยาวชน พัฒนาทักษะอาชีพและขยายสู่ระดับอนุภูมิภาค ควบคู่กับการออกโฉนดที่ดินทำกินให้กับประชาชน พัฒนาเส้นทางสัญจรและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน รวมถึงสร้างการรับรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของภาครัฐ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการสร้างความเข้าใจประชาชนทั้งในและนอกจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** ของกรมประชาสัมพันธ์ มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมผ่านการสื่อสารสร้างความเข้าใจประชาชนทั้งในและนอกพื้นที่ โดยมีสื่อสารชี้แจงสร้างความเข้าใจข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการดำเนินงานของรัฐผ่านสื่อประเภทต่างๆ ทั้งสื่อโทรทัศน์วิทยุ สื่อวิทยุกระจายเสียง สื่อดิจิทัล และสื่อกิจกรรม รวมถึงรับฟังข้อคิดเห็นจากประชาชนมาสะท้อนสู่ภาครัฐเพื่อชี้แจงให้ข้อเท็จจริง **โครงการนำร่องการผลักดันเศรษฐกิจฐานรากด้วยธุรกิจชุมชนก้าวผ่านความมั่นคงของพื้นที่สู่ความมั่นคงทางอาหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้** ของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนและที่ดินทำกินของเกษตรกร การยกระดับอาชีพเกษตร ปศุสัตว์ และประมงให้เป็นระบบธุรกิจเกษตรครบวงจร

010202

สร้างมูลค่าเพิ่มจากผลผลิตในพื้นที่ ผ่านการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน **(3) โครงการส่งเสริมอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตจังหวัดชายแดนใต้** ของกองบัญชาการกองทัพไทย มุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดี ด้วยการส่งเสริม การจำหน่ายโคและเนื้อโค เสริมความเข้มแข็งของชุมชน และลดปัญหาความรุนแรงในระยะยาว รวมถึงบูรณาการการทำงานร่วมกับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเชิงพื้นที่ผ่านการพัฒนาขับเคลื่อนงานด้านการข่าวกรอง การพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ สามารถลดจำนวนครัวเรือนยากจนในพื้นที่ได้ 14,527 ครัวเรือน การส่งเสริมการศึกษาที่มีความสอดคล้องกับพื้นที่ รวมถึงเสริมสร้างความเข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรม เพื่อลดความขัดแย้งทางความคิด และสร้างความไว้วางใจระหว่างภาครัฐและชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ปัจจัยจากการปรับเปลี่ยนแนวทางการเคลื่อนไหวของผู้เห็นต่างที่มีแนวโน้มและมีวิธีการการเรียกร้องที่รุนแรงมากขึ้น มุ่งเน้นโจมตีเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อลดทอนความเชื่อมั่นของประชาชน ซึ่งอาจเกิดจากการขาด**การเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิต**ในการอยู่ร่วมกันของคนในพื้นที่ รวมถึงการ**บังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม** การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบการมีเทคโนโลยีที่เฝ้าระวังในพื้นที่ และการที่ยังคงเป็นประเด็นที่ถูกโจมตีอย่างต่อเนื่องจาก**การดำเนินการของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่** ซึ่งส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน ทั้งจากการรับมือ แก้ไข ป้องกัน สถานการณ์และเหตุการณ์ความรุนแรง อีกทั้งความไม่แน่นอนของรัฐบาล ประกอบกับปัจจัยแทรกซ้อนจากกลุ่มคนที่แสวงหาผลประโยชน์จากสถานการณ์ความรุนแรง ส่งผลต่อ**คุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่** ทำให้การแก้ไขปัญหาความสงบของภาคใต้และเป็นความท้าทายและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานด้านความมั่นคง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการลดเหตุการณ์ความรุนแรง ความสูญเสียลดลง **การเสริมสร้างความเข้าใจสังคมพหุวัฒนธรรม** บุคลากรของรัฐสามารถเข้าใจ เข้าถึง เรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ และมีเป้าหมายในการรักษาผลประโยชน์ของชาติและการสร้างสันติสุขในพื้นที่อย่างแท้จริง **การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี**เพื่อสนับสนุนการเฝ้าระวังพื้นที่ โดยอาศัยองค์ความรู้และการบูรณาการของหน่วยงานด้านความมั่นคงที่มีอยู่ ทั้งในด้านข้อมูลและเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับ**การพัฒนาประสิทธิภาพเจ้าหน้าที่**ที่มีความเข้าใจถึงปัญหาของพื้นที่และเปิดกว้างในความแตกต่างของประชาชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสาร การขอความร่วมมือ การสร้างเครือข่าย การสร้างความไว้วางใจ การมีส่วนร่วม และขยายโอกาสในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ในขณะเดียวกันต้องดำเนินการ**พัฒนาพื้นที่และคุณภาพชีวิตของประชาชน** เพื่อสร้างความมั่นคงในชีวิตให้กับประชาชน ทั้งในการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของศาสนาควบคู่กับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย การพัฒนาทักษาะอาชีพที่ประชาชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพพื้นถิ่นของตนเองได้ รวมถึงการสนับสนุนการประกอบอาชีพ และเศรษฐกิจภายพื้นที่ อันจะนำไปสู่ความสงบสุขที่แท้จริงและยั่งยืน

010301

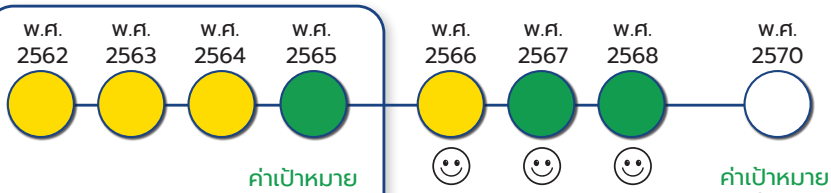
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

Y1 010301

จ.3 สขช.

ค่าเป้าหมาย ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนนภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง (คะแนน)				
010301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 86.88 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 90 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 91.25 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.02 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 3.59 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.39 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 101.39	คิดเป็นร้อยละ 101.39 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาจากประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง จัดทำโดยสำนักข่าวกรองแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ในระดับ 91.25 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 90 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.39 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.39 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

010301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับระบบข่าวกรองในการเฝ้าระวัง ประเมิน ตอบสนอง และแจ้งเตือนสถานการณ์เพื่อรองรับภัยความมั่นคงได้อย่างต่อเนื่อง โดยการบูรณาการข่าวกรองระดับยุทธศาสตร์ ทั้งในระดับส่วนกลางและระดับพื้นที่ เพื่อประเมินสถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศจัดทำเป็นรายงานประเมินสถานการณ์ความมั่นคง พร้อมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่สำคัญต่อความมั่นคงของชาติ เพื่อระงับเหตุภัยได้ทันสถานการณ์ อาทิ การก่ออาชญากรรมและก่อการร้าย และการลักลอบข้ามแดนตามแนวพรมแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ร่วมกับการจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ด้านความมั่นคงของรัฐฝ่ายพลเรือน (Thailan Civilian Security Sector CERT: TCS-CERT) การพัฒนาแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์ การจัดทำรายงานด้านอนาคตศึกษา เพื่อประเมินสถานการณ์ระยะยาว (10 ปีขึ้นไป) และทดสอบเครื่องมือด้านอนาคตศึกษา รวมไปถึงการมุ่งเน้นความสำคัญของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์และการพัฒนาบุคลากรด้านการข่าวในประชาคมข่าวกรองผ่านหลักสูตรบริหารจัดการความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **แผนงานยกระดับการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินของสำนักงาน ปปง.** โดยดำเนินการยกระดับการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินให้มีความครอบคลุมในทุกมิติของการดำเนินงาน ทั้งในด้านการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงิน การจัดทำผลการวิเคราะห์ธุรกรรมทางการเงินและการแจ้งกลับรายงานช่วยให้ผู้มีหน้าที่รายงานปฏิบัติตามกฎหมาย **โครงการเพิ่มขีดความสามารถระบบเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์** ของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ จัดกิจกรรมพัฒนาสัมพันธ์และสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ **โครงการยกระดับการประเมินสถานการณ์ระยะยาวและเสริมสร้างศักยภาพความเป็นหุ้นส่วนภารกิจด้านอนาคตศึกษากับเครือข่ายอนาคตศึกษาในประเทศและต่างประเทศ** ให้พร้อมรับมือภัยคุกคามในอนาคตของสำนักข่าวกรองแห่งชาติ มุ่งพัฒนาศักยภาพการประเมินและรับมือภัยคุกคามระยะยาวที่ส่งผลต่อความมั่นคงของประเทศ เพื่อบูรณาการองค์ความรู้และข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐ เอกชน นักวิชาการ และภาคประชาสังคม ร่วมกันประเมินแนวโน้มภัยคุกคามสำคัญ พร้อมพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาศักยภาพบุคลากร** ผ่านหลักสูตรการบริหารจัดการความมั่นคงแห่งชาติ โดยมีผลิตผลเป็นรายงานประมาณการภัยคุกคามความมั่นคงในประเด็นภัยคุกคามความมั่นคงในทศวรรษหน้าจำนวน 8 ฉบับ **การเพิ่มขีดความสามารถในการรวบรวม แลกเปลี่ยนและแจ้งเตือนข้อมูลข่าวสาร** หน่วยงานได้ดำเนินการพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยคุกคามต่าง ๆ อาทิ การจัดหาระบบรวบรวมข่าวกรองและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ผ่าน Google Virus Total การรายงานข่าวกรองเพื่อแจ้งเตือนและป้องกันภัยคุกคามความมั่นคงของประเทศ และการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานในประชาคมข่าวกรองด้วยระบบฐานข้อมูลด้านการข่าว นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้น**การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ** โดยพัฒนาแพลตฟอร์ม Malware Information Sharing Platform (MISP) สำหรับการแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์ระหว่างหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

010301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น อาทิ **การสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการข่าวกับทุกภาคส่วน** ยังคงมีอุปสรรค เนื่องจากปัญหาความแตกต่างด้านระเบียบ ภารกิจ และตัวชี้วัดของแต่ละหน่วยงาน ส่งผลให้ขาดเอกภาพในการดำเนินงานร่วมกันและเกิดความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด รวมถึง**บุคลากร**ที่ยังขาดองค์ความรู้ในวิชาชีพที่เท่าทัน **ภัยคุกคามจากเทคโนโลยี**ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เนื่องจาก**ภัยคุกคามด้านความมั่นคง**ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีความซับซ้อนและผันผวนและเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะความมั่นคงทางไซเบอร์ส่งผลให้ทักษะ และทรัพยากรในการบริหารจัดการข่าวยังมีข้อจำกัดและไม่อาจตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภัยคุกคามต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้วและสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรยกระดับประสิทธิภาพในการดำเนินการ**พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการข่าวทุกภาคส่วน** อันจะนำมาซึ่งการข่าวที่ครอบคลุมทุกประเด็นภัยคุกคามทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการดำเนินงานที่สนองต่อเป้าหมาย เพื่อให้เกิดเอกภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกันตลอดจนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติได้อย่างยั่งยืนโดยเฉพาะ **การพัฒนาบุคลากร**ให้มีองค์ความรู้ ทักษะ และกระบวนการคิดที่ทันต่อบริบทภัยคุกคามของประเทศและต่างประเทศ การส่งเสริมให้เกิดการรวบรวม แลกเปลี่ยน และแจ้งเตือนข่าวสารที่มีความต่อเนื่องและรวดเร็วโดยอาจสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานด้านข่าวกรอง อาทิ **การพัฒนาระบบเทคโนโลยีและกลไกการกระจายข้อมูลข่าวสาร** ที่หน่วยงานในประชาชนข่าวกรองสามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว มีความปลอดภัยสูงเพื่ออำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสารแก่หน่วยงานภายในประชาคม จนสามารถเตรียมรับมือและป้องกันภัยคุกคามได้อย่างทันสถานการณ์

010302

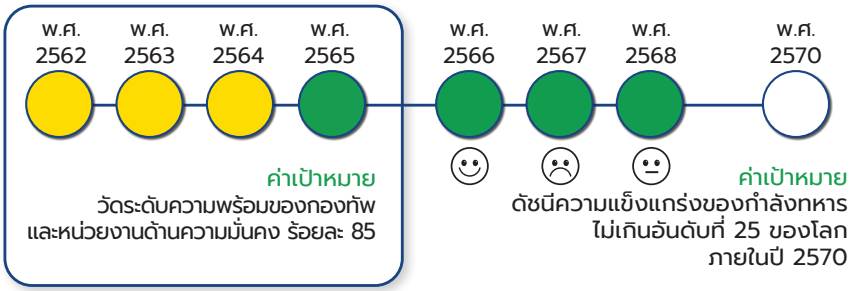
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง

Y1 010302

ค่าเป้าหมาย
วัดระดับความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ร้อยละ 85

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความแข็งแกร่งของกำลังทหาร ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความแข็งแกร่งของกำลังทหาร* (อันดับ)				
010302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับ 24	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับ 25	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับ 25	ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 17.24 ☺	แย่ลง ร้อยละ 4.17 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * อันดับดัชนีความแข็งแกร่งของกำลังทหารลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง พิจารณาจากดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร จัดทำโดย Global Firepower (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า อยู่อันดับที่ 25 ของโลก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสถานการณ์อยู่ในอันดับที่ 25 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

010302

ที่มาของข้อมูล : https://www.globalfirepower.com/countries-listing-southeast-asia.php

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถและความพร้อมของกองทัพอย่างต่อเนื่อง ทั้งการฝึกร่วมระหว่างเหล่าทัพ การฝึกร่วมกับกองทัพของมิตรประเทศ การดำเนินการตามแผนเรียกกำลังพลสำรองสามารถเรียกบรรจุกำลังพลสำรองบัญชีสะสมปี พ.ศ. 2566 – ปัจจุบัน จำนวน 141 หน่วย การพัฒนาระบบเทคโนโลยีเพื่อรองรับการปฏิบัติการของกองทัพ เสริมสร้างความร่วมมือทางการทหารกับประเทศเพื่อนบ้าน มิตรประเทศและองค์กรนานาชาติ ผ่านการประชุมระดับทวิภาคีและพหุภาคี อาทิ การประชุมรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียน และรัฐมนตรีกลาโหมอาเซียนกับรัฐมนตรีกลาโหมประเทศคู่เจรจา (DMM-Plus) ทั้งยังได้เตรียมความพร้อมด้านทรัพยากรและการบริหารจัดการเมื่อประเทศเผชิญกับวิกฤตระดับชาติ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการฝึกซ้อมและเตรียมองค์ความรู้ด้านการบริหารสถานการณ์วิกฤติทางไซเบอร์** ของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ โดยมีกิจกรรมการฝึกเพื่อทดสอบขีดความสามารถทางไซเบอร์ รวมถึงฝึกซ้อม และเตรียมองค์ความรู้ด้านการบริหารสถานการณ์วิกฤติด้านไซเบอร์ เพื่อให้เกิดความพร้อมในการรับมือกับภัยคุกคาม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพกำลังพลและเจ้าหน้าที่ทุกระดับ ผ่านการฝึกร่วมระหว่างเหล่าทัพและกองทัพของมิตรประเทศ ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับความพร้อมของกองทัพในการป้องกันประเทศแยกตามเหล่าทัพ กองบัญชาการกองทัพไทย ร้อยละ 91.88 กองทัพบก ร้อยละ 77 กองทัพเรือ ร้อยละ 91.93 และกองทัพอากาศ ร้อยละ 80 พัฒนาระบบสารสนเทศทางทหาร โดยจัดหาระบบปฏิบัติการในมิติทางไซเบอร์ ระบบจัดการฐานข้อมูลอากาศยานผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์กรณีศึกษา

010302

แบบอากาศยาน ฮ.ท. 60 พัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมของประเทศ และการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีผลการดำเนินงานที่ร้อยละ 86.84 เป็นการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 29 หน่วยงาน และมีการกำหนดนโยบาย/แนวทางรองรับภัยด้านการก่อการร้าย และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) มีโครงการและกิจกรรมที่สะท้อนถึงความพร้อมของทรัพยากรเพื่อรองรับภัยด้านการก่อการร้าย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ความผันผวนของความมั่นคงทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ยังเป็นปัจจัยสำคัญเนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบที่รวดเร็ว เป็นประเด็นที่ท้าทายและส่งผลต่อการพัฒนางานด้านการทหาร **ศักยภาพของบุคลากร องค์ความรู้และยุทโธปกรณ์รวมถึงเทคโนโลยี** เพื่อสนับสนุนการดำเนินการสามารถพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญกับภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงได้ ดังนั้น หน่วยงานควรให้ความสำคัญและมีจุดเน้นในแต่ละประเด็นความมั่นคงที่ชัดเจน อาทิ การมุ่งเน้นให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองมากขึ้น มีแนวทางและแผนงานที่ชัดเจนและยืดหยุ่น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการตัดสินใจ รองรับและพร้อมปฏิบัติเมื่อเกิดวิกฤตการณ์ได้อย่างทันท่วงทีและรักษาผลประโยชน์ของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรงบรรลุได้ตามที่กำหนดแล้วและสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและเท่ากับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการพัฒนาและสนับสนุน**ศักยภาพของกำลังพลและกองทัพ**ตามอำนาจและหน้าที่ของแต่ละเหล่าทัพ สนับสนุนการฝึกอบรม การศึกษา**เสริมสร้างองค์ความรู้ใหม่**อย่างทั่วถึงและครอบคลุม สอดรับกับบริบทความมั่นคง ปัจจัยเสี่ยงและแนวโน้มในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อที่จะพัฒนาศักยภาพและสร้างขีดความสามารถของบุคลากรอย่างรอบด้าน เนื่องจากภัยความมั่นคงในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ และสอดแทรกผ่านการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ จึงต้องมีการรับมือ สังเกต และรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อม รวมถึงการฝึกซ้อมการบริหารวิกฤตการณ์ การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงและการเตือนภัยล่วงหน้า การ**ส่งเสริมและสนับสนุนงานวิจัย วิทยาศาสตร์ ยุทโธปกรณ์และเทคโนโลยี**อุตสาหกรรมในการป้องกันประเทศ ผ่านการบูรณาการร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ อาทิ การศึกษา อุตสาหกรรม เทคโนโลยีและไซเบอร์ ซึ่งจะช่วยปิดช่องว่างการพัฒนาและส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บทย่อยในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติได้

010401

แผนแม่บทย่อย

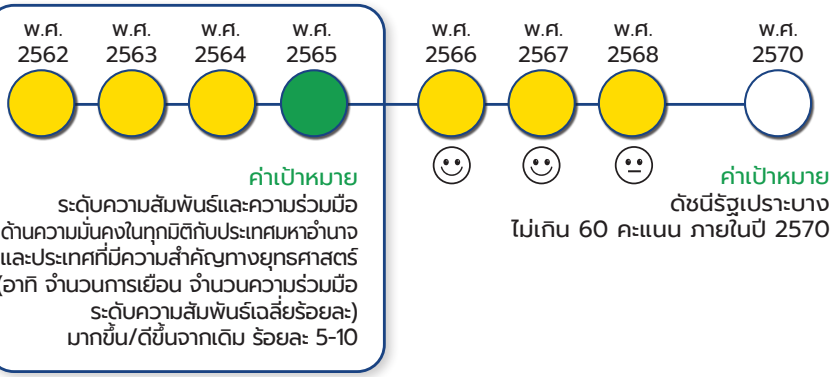
การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐที่ไม่ใช่ภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

Y1 010401

จ.3 สมช.

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์เฉลี่ยร้อยละ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ 5-10

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีรัฐเปราะบาง* (คะแนน)				
010401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 68 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 66.2 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 66.2 คะแนน	ไม่เกิน 64.13 คะแนน	ไม่เกิน 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 2.86	ดีขึ้น ร้อยละ 2.65	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96.87 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * คะแนนดัชนีรัฐเปราะบางลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

010401

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น พิจารณาจากดัชนีรัฐเปราะบาง จัดทำโดยกองทุนสันติภาพโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการประเมินอยู่ที่ 66.2 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 66.2 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์พัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกิน 64.13 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.87 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกิน 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ อาทิ สหรัฐฯ จีน รัสเซีย ญี่ปุ่น อินเดีย ออสเตรเลีย และประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป ผ่านการร่วมหารือ การประชุม และการมีถ้อยแถลงการณ์ร่วม และในระดับพหุภาคีภายใต้กลไกและกรอบความร่วมมือ อาทิ องค์การสหประชาชาติ กลุ่มประเทศ BRICS ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี – เจ้าพระยา - แม่โขง (ACMECS) ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย - แปซิฟิก (APEC) และองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD) โดยได้ลงนามในความตกลงระหว่างประเทศด้านความมั่นคง จำนวน 40 ฉบับ อาทิ แนวทางอาเซียนว่าด้วยการเชื่อมโยงสิทธิประกันสังคมสำหรับแรงงานข้ามชาติ และความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหรัฐอเมริกาเกี่ยวกับการใช้พลังงานนิวเคลียร์ในทางสันติ ทั้งนี้ ได้ดำเนินการตามพันธกรณีด้านความมั่นคงกับต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายด้านความมั่นคง จำนวน 4 เรื่อง ซึ่งครอบคลุมประเด็นความมั่นคงทางไซเบอร์ และการรักษาและส่งเสริมสันติภาพภายใต้กรอบสหประชาชาติ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรสู่ความเป็นผู้นำด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์** ของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ มุ่งสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีสมรรถนะสูง โดยดำเนินกิจกรรมด้านการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะบุคลากรเพื่อเพิ่มสมรรถนะด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ และเสริมทักษะให้บุคลากรมีความพร้อมในการปฏิบัติงานร่วมกับนานาชาติ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพของประเทศให้สามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจ ประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และประเทศในภูมิภาคอย่างสมดุลเพื่อรักษาดุลยภาพสภาวะแวดล้อมระหว่างประเทศร่วมกับการดำเนินการตามพันธกรณีด้านความมั่นคงกับต่างประเทศ

010401

อาทิ การตอบสนองต่อเหตุการณ์ความมั่นคงทางไซเบอร์ภายใต้กรอบ Open-Ended Working Group (OEWG) on security of and in the use of information and communications technologies ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อไทยในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมไซเบอร์ การดำเนินคดี และการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะในการรวบรวมและแบ่งปันหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความผันผวนและความไม่แน่นอนของภูมิศาสตร์การเมือง** การแข่งขันเชิงยุทธศาสตร์ระหว่างประเทศมหาอำนาจที่ทวีความซับซ้อนยิ่งขึ้น สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างบริเวณชายแดนที่ยังไม่ได้ข้อยุติ รวมทั้งสถานการณ์การสู้รบในเมียนมา และความขัดแย้งนอกภูมิภาค อาทิ สงครามรัสเซีย - ยูเครน ความขัดแย้งในตะวันออกกลาง ความตึงเครียดในช่องแคบไต้หวันและคาบสมุทรเกาหลี เป็นปัจจัยท้าทายต่อ**การกำหนดท่าทีและบทบาทของไทยในเวทีระหว่างประเทศ**มากขึ้น ในขณะที่ความแตกต่างทางการเมืองภายในของประเทศสมาชิกอาเซียนยังส่งผลต่อจุดยืน ท่าทีและ**ความเป็นเอกภาพของอาเซียนในการจัดการปัญหาความมั่นคงในภูมิภาค**ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของอาเซียนยังส่งผลต่อความพร้อมในการดำเนินความร่วมมือกับหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาและกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**รักษาดุลยภาพความสัมพันธ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจ** และดำเนินนโยบายต่างประเทศอย่างสมดุลและรอบด้านร่วมกับการส่งเสริมบทบาทนำของไทยในกรอบอาเซียน โดยเฉพาะการสนับสนุนให้เกิดความเป็นเอกภาพของอาเซียนในการจัดการปัญหาความมั่นคงร่วมกัน อาทิ การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติที่เกี่ยวเนื่องกับปัญหายาเสพติด อาชญากรรมทางไซเบอร์ และการค้ามนุษย์ ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้โดยประเทศใดประเทศหนึ่งเพียงลำพัง พร้อมทั้ง**ส่งเสริมบทบาทของไทยในเวทีระดับพหุภาคีด้านความมั่นคงต่าง ๆ** เพื่อรักษาพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ของประเทศ ทั้งนี้ ควร**ผลักดันความร่วมมือระดับทวิภาคี**เพื่อแก้ไขสถานการณ์ความขัดแย้งบริเวณชายแดนให้ได้ข้อยุติ ร่วมกับการพัฒนากลไกการบริหารจัดการชายแดนเพื่อป้องกันภัยคุกคามแทรกซ้อนที่อาจส่งผลให้สถานการณ์ความขัดแย้งซับซ้อนยิ่งขึ้น และการสร้างความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนถึงการดำเนินการของไทยโดยใช้ช่องทางการสื่อสารและรูปแบบที่เหมาะสม

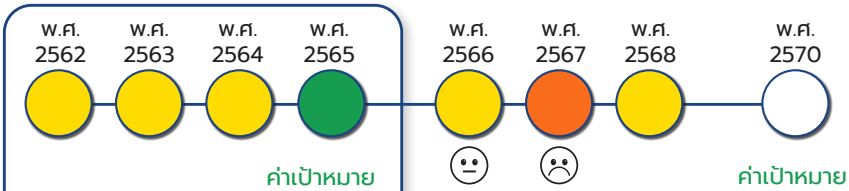
010402

แผนแม่บทย่อย
การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐที่ไม่ใช่ภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย
ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริม เสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

Y1 010402

จ.3 กต.

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์เฉลี่ยร้อยละ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ 5-10

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด (เป้าหมายย่อย)				
010402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 16 เป้าหมายย่อย	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 9 เป้าหมายย่อย	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 16 เป้าหมายย่อย (proxy)***	ไม่น้อยกว่า 12 เป้าหมายย่อย	ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	แย่ลง ร้อยละ 43.75 ☹	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2568 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 33.33	คิดเป็นร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ *** เป้า 010402 ข้อมูล พ.ศ. 2568 พิจารณาเทียบเคียงจากรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ระดับชาติโดยสมัครใจ พ.ศ. 2568 จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ระดับชาติโดยสมัครใจ พ.ศ. 2568 อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล

010402

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน พิจารณาเทียบเคียงจากรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ระดับชาติโดยสมัครใจ พ.ศ. 2568 จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยบรรลุจำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 17 (สถานะสีเขียว) จำนวน 16 เป้าหมายย่อย ทั้งนี้ ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2568 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 12 เป้าหมายย่อย) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 133.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียง (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการกระชับความร่วมมือกับประเทศในภูมิภาคเพื่อแก้ไขปัญหาข้ามพรมแดน โดยเฉพาะยาเสพติด อาชญากรรมออนไลน์ การค้ามนุษย์ ฝุ่น PM 2.5 รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ โดยไทยได้หยิบยกปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติบริเวณชายแดนและปัญหาฝุ่นควันข้ามพรมแดนและการบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำโขง แม่น้ำสาย แม่น้ำรวกกับประเทศที่เกี่ยวข้องในทุกระดับอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ไทยยังมีบทบาทในฐานะประธานหรือประธานร่วม รวมทั้งเป็นเจ้าภาพการประชุมกรอบความร่วมมือในระดับภูมิภาคและอนุภูมิภาค อาทิ การเป็นประธานบิมสเทค (BIMSTEC) และการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมผู้นำบิมสเทค ครั้งที่ 6 และการเข้าร่วมประชุมและแสดงบทบาทนำภายใต้กรอบอาเซียนในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 46 และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซีย นอกจากนี้ ไทยมุ่งเน้นการแสดงท่าทีและบทบาทที่สร้างสรรค์ต่อสถานการณ์ในเมียนมาเพื่อส่งเสริมการแก้ไขปัญหาในเมียนมาเพื่อให้เมียนมากลับมามีสันติภาพ ทั้งนี้ ยังได้ผลักดันเอกสารผลลัพธ์การประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสขึ้นไปของกลไกประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนที่สำคัญ 3 ฉบับ ได้แก่ (1) เอกสาร ASEAN Leaders' Review and Decision on the Implementation of the 5PC เพื่อแสดงความกังวลต่อผลกระทบจากปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์ในเมียนมาโดยเฉพาะปัญหายาเสพติดและการหลอกลวงทางออนไลน์ รวมถึงแจ้งความพร้อมที่จะเป็นเจ้าภาพจัดการหารืออย่างไม่เป็นทางการเพื่อผลักดันการแก้ไขปัญหาเมียนมาตามฉันทามติ 5 ข้อ (2) เอกสาร Border Management Cooperation Roadmap ซึ่งผลักดันความร่วมมือและการประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหายาเสพติด และปัญหาอาชญากรรมออนไลน์ และ (3) แผนยุทธศาสตร์ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community Strategic Plan) อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

010402

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการกำหนดท่าทีและบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ มีข้อริเริ่มหรือแสดงบทบาทนำในกรอบความร่วมมือที่ไทยเป็นสมาชิกอยู่แต่เดิม รวมถึงขยายบทบาทของไทยในกรอบความร่วมมืออื่น ๆ เพื่อรักษาสถานะในภูมิภาค และรักษาความไว้เนื้อเชื่อใจและสานต่อความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคอาเซียนผ่านการบูรณาการความร่วมมือในทุกระดับ อาทิ การเป็นประธานบิมสเทค (BIMSTEC) และการดำรงตำแหน่งประธานร่วมหุ้นส่วนความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - สหรัฐอเมริกา (MUSP) อีกทั้งยังได้มีการจัดทำฐานข้อมูลฐานกลาง SDGs ที่ดำเนินตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ (UN Metadata) เพื่อเป็นฐานข้อมูลเปิดที่มีมาตรฐานในการเชื่อมโยงข้อมูลและสามารถนำข้อมูลดังกล่าวประเมินผลความก้าวหน้าการขับเคลื่อน SDGs ของไทยในช่วงระยะเวลา 10 ปี (พ.ศ. 2559-2568) อันจะเป็นปัจจัยส่งที่ช่วยให้ไทยสามารถกำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ต่อไทยและส่งผลให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มบทบาทในการกำหนดทิศทางเพื่อส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียและเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ฐานข้อมูล SDGs ที่ดำเนินตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ (UN Metadata) ยังไม่ครบถ้วนสมบูรณ์** จึงยังไม่สามารถประเมินสถานะของประเทศไทยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ได้อย่างรอบด้าน จึงเป็นข้อท้าทายในการ**กำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ต่อไทย** อันจะส่งผลให้ไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียและเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยและกัมพูชา ถือเป็นความท้าทายสำคัญในการ**รักษาความไว้วางใจในการมีความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน**อันจะเป็นอุปสรรคให้เกิดความสัมพันธ์เชิงบวกกับต่างประเทศเพื่อเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในภูมิภาค

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการกับการ**เร่งใช้ประโยชน์จากการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง SDGs ให้สอดคล้องกับระเบียบวิธีของสหประชาชาติ (UN Metadata)** เพื่อการประเมินความคืบหน้าของไทยในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ส่งผลให้ไทยสามารถกำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ อันจะเพิ่มบทบาทของไทยในการ**กำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียและเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน** นอกจากนี้ แนวทางการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านควรมุ่งเน้นการใช้กลไกทางการทูตทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี อาทิ การเจรจาระดับทวิภาคีผ่านคณะกรรมการชายแดน (GBC) และการเจรจาผ่านกลไกของอาเซียนเพื่อเป็นเวทีการเจรจาการไกล่เกลี่ย และสร้างความเข้าใจระหว่าง 2 ประเทศเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

010501

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคง มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

Y1 010501

จ.3

สมช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☺	

ค่าเป้าหมาย ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง (คะแนน)				
010501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 87.78 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 67.68 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 86.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 78.45 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 7.48 ☺	แย่ลง ร้อยละ 22.78 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 28.06 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 110.49 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

010501

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง จัดทำโดยสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคงอยู่ที่ 86.67 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 67.68 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 28.06 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 78.45 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 110.49 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการกำหนดแนวทางและกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ได้ให้ความเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้สอดรับกับนโยบายรัฐบาล และผลการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงในห้วงที่ผ่านมา เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานให้แก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง การจัดทำ (ร่าง) การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงเพื่อเป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวมให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ร่วมกับการพัฒนาระบบการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม อาทิ การมีแนวทาง/แผนงานเพื่อพัฒนาระบบการบริหารศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล การประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชบัญญัติการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล พ.ศ. 2562 และการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรด้านความมั่นคงทุกระดับ ผ่านหลักสูตรการอบรมของหน่วยงานด้านความมั่นคง อาทิ การบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง การบังคับใช้กฎหมาย และการป้องกันและปราบปรามอาวุธที่มีอานุภาพทำลายล้างสูง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการบูรณาการข้อมูลระดับนโยบาย และกำหนดเป้าหมายการบูรณาการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ข้อมูลในประเด็นการเสริมสร้างความมั่นคงสถาบันหลักของชาติ การปกป้องอธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติและการพัฒนาศักยภาพประเทศ เพื่อพัฒนากลไกการขับเคลื่อนการบูรณาการและใช้ประโยชน์ข้อมูลเชิงบูรณาการ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน โดยได้ยกระดับแพลตฟอร์มข้อมูลด้านความมั่นคงอัจฉริยะ (Intelligence Security Data Platform) พัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ต้นแบบ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อเตรียมการนำมาประยุกต์ใช้ในการสนับสนุนการวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูล และสนับสนุนภารกิจงานด้านความมั่นคงในมิติต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงกับข้อมูลของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวม 80 หน่วยงาน 576 ชุดข้อมูล พร้อมทั้งพัฒนาเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถรองรับการประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ จำนวน 6 องค์ความรู้

และนำศักยภาพบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มไปใช้ประโยชน์สนับสนุนภารกิจความมั่นคง ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การจัดเก็บและบริหารข้อมูลที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงาน** ทำให้เกิดความไม่สอดคล้องและเป็นอุปสรรคต่อการบูรณาการข้อมูล อีกทั้งข้อมูลบางส่วนยังไม่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนหรือการสังเคราะห์เพื่อประเมินสถานการณ์และภัยคุกคามในภาพรวม ส่งผลให้การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ขาดความรวดเร็วและแม่นยำ นอกจากนี้ ยังปรากฏช่องว่าง**ด้านทักษะและความเชี่ยวชาญของบุคลากร** ทำให้การบูรณาการข้อมูลและการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานยังไม่เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**พัฒนาความพร้อมของข้อมูลและรูปแบบการจัดเก็บที่สามารถนำมาประกอบการวิเคราะห์ ประมวลผล แลกเปลี่ยนอย่างเป็นระบบและทันการณ์**เพื่อสนับสนุนงานด้านความมั่นคงได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมความร่วมมือและสร้างความเข้าใจระหว่างหน่วยงานเจ้าของข้อมูลกับหน่วยงานเจ้าภาพในวัตถุประสงค์ของการใช้ข้อมูล ตลอดจน**พัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญ**ที่พึงประสงค์ ร่วมกับการส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคงอย่างเต็มศักยภาพ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานและส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ พร้อมทั้งเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานความมั่นคงที่มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความมั่นคง ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่สอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย มีแผนการดำเนินงานและกิจกรรมที่ชัดเจนสามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของโครงการได้ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดที่สามารถชี้และวัดความสำเร็จของเป้าหมายโครงการได้อย่างเป็นรูปธรรมด้วย

แผนแม่บท
02

การต่างประเทศ

พัฒนาต่อยอดการต่างประเทศเพื่อให้ไทย
เป็นประเทศพัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

จ.1 กต.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ได้รับการยอมรับในสากล มีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง สะท้อนให้เห็นว่าการต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก รวมถึงเร่งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศเพิ่มขึ้น เพื่อให้การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ประสิทธิภาพ และประเทศไทยมีเกียรติภูมิและบทบาทที่โดดเด่นในประชาคมโลกยิ่งขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
020001	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
020201	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น	การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในปี 2570
020202	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ในปี 2570
020301	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
020401	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	(1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ ในปี 2570 (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในปี 2570
020501	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	(1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

Y2 020001

จ.2 กต.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5-10	☺	☺	☺	ค่าเป้าหมาย คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย (คะแนนต่อปี)				
020001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 62.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 77.5 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 80 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี	ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 31.58 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 24.00 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 3.23 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก พิจารณาจากคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย คิดเป็น 80 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศ อยู่ที่ 77.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.23 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

แผนแม่บทย่อย/เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การต่างประเทศ	พ.ศ. 2567		พ.ศ. 2568	
	ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย	คะแนน	ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย	คะแนน
1. ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ 1.1 ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น 1.2 ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	ร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ร้อยละ 52.94 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	7.5 5	ร้อยละ 90.63 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5 7.5
2. ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ 2.1 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น 2.2 ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก	ร้อยละ 103.33 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว) ร้อยละ 74.75 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	10 5	ร้อยละ 97.78 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ร้อยละ 78.82 ของค่าเป้าหมาย (สีเหลือง)	7.5 7.5
3. การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ 3.1 ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	ร้อยละ 483.33 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20	ร้อยละ 750 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20
4. การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก 4.1 ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น	ร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20	ร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย (สีเขียว)	20
5. การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ 5.1 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพและไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	ร้อยละ 52.43 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	10	ร้อยละ 52.30 ของค่าเป้าหมาย (สีส้ม)	10
	รวมทั้งสิ้น (คะแนน)	77.5	รวมทั้งสิ้น (คะแนน)	80

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก อาทิ **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์**ที่ยังคงดำเนินต่อไป โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่างไทยและประเทศเพื่อนบ้าน นโยบายทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจ ซึ่งส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อสถานการณ์การค้าโลก การเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ รวมทั้ง ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกอยู่ในภาวะชะลอตัวต่อไป นอกจากนี้ ยังมี**ปัจจัยภายในประเทศ** เช่น ระบบการจัดเก็บฐานข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ยังพัฒนาไม่เต็มศักยภาพ ส่งผลให้ข้อมูลบางส่วนไม่สอดคล้องกับระเบียบวิธีของสหประชาชาติ (UN Metadata) และไม่สามารถสะท้อนภาพรวมการพัฒนาของไทยภายใต้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศหรือการเปรียบเทียบระดับการพัฒนาในเวทีโลก

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ดังนี้ **หน่วยงานภาครัฐควรเร่งรัดดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ของโลกที่มีพลวัตการเปลี่ยนแปลงสูง** อาทิ การติดตามและประเมินสถานการณ์ทางภูมิรัฐศาสตร์และทิศทางการเมืองของประเทศมหาอำนาจและประเทศคู่ค้าสำคัญของไทยอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สามารถเตรียมความพร้อมการรับมือ และกำหนดแนวทางการเจรจาที่เกี่ยวข้องได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ **ยังควรเร่งปฏิรูปเชิงโครงสร้างและกฎระเบียบเพื่อให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล** ส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ทั้งด้านการค้าและการลงทุนเพื่อลดความเสี่ยงที่อาจเกิดจากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ รวมถึง**ควรใช้ประโยชน์จากการพัฒนาฐานข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน**เพื่อกำหนดประเด็นขับเคลื่อนที่เป็นประโยชน์ต่อไทยในเวทีโลก การพัฒนาศักยภาพและทักษะของบุคลากรและทักษะแรงงานในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมให้เท่าทันสภาวการณ์การค้าโลกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และ**การสื่อสารการดำเนินงานด้านการต่างประเทศเชิงรุก**โดยเฉพาะต่อสาธารณชนและผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความตระหนักรู้ต่อการดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทย อันจะนำมาซึ่งการสร้างความร่วมมืออย่างครอบคลุมเพื่อช่วยพัฒนาการต่างประเทศของไทยให้บรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้

020201

แผนแม่บทย่อย ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น

Y1 020201

จ.3 พณ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยง และนวัตกรรม ในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรม ระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรม ระดับภูมิภาคของไทย (เฉลี่ยร้อยละ)				
020201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 65	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 90	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 60	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 44.44 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 38.46 ☺	แย่ลง ร้อยละ 33.33 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) เฉลี่ยร้อยละ 71.67	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 95.56 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย ซึ่งเป็นดัชนีผสมประกอบด้วย (1) มูลค่าการค้าระหว่างประเทศ (2) มูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (3) รายได้และค่าใช้จ่ายการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้าประเทศไทย และ (4) ดัชนีนวัตกรรมโลก ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย ที่ร้อยละ 60 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ที่มาของข้อมูล : องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO)

ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ร้อยละ 90 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี) พบว่า การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการและความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เฉลี่ยร้อยละ 71.67 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ ค่าดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทยลดลงเนื่องจาก 3 จาก 4 องค์ประกอบย่อยขยายตัวน้อยกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ (1) สถิติมูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทยของกระทรวงพาณิชย์ (ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) มีมูลค่า 22.1265 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 4.25 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 5 ทำให้มีคะแนนร้อยละ 20 (2) รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) มีมูลค่ารวมกว่า 1.5580 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 3.66 ซึ่งไม่ถึงร้อยละ 10 ทำให้มีคะแนนร้อยละ 5 และ (3) ดัชนีนวัตกรรมโลก ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2568) อยู่ที่อันดับที่ 10 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เอเชียตะวันออก และโอเชียเนีย โดยเมื่อเทียบจากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 9 ลดลง 1 อันดับ ทำให้มีคะแนนร้อยละ 10 เช่นเดียวกับอันดับของไทยในระดับโลกที่มีอันดับอยู่ที่ 45 จาก 139 ประเทศ ปรับตัวแย่ลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 41 จาก 133 ประเทศ อย่างไรก็ตาม สำหรับองค์ประกอบย่อย (4) สถิติการลงทุนจากต่างประเทศ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) ที่มีมูลค่ารวม 966,518 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.46 จากปีก่อนหน้า ซึ่งเกินกว่าร้อยละ 10 จึงทำให้ได้คะแนนร้อยละ 25

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเป็นศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการและความเชื่อมโยง ซึ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจนวัตกรรม **โดยในด้านการเป็นศูนย์กลางการค้า** ประเทศไทยได้เร่งเจรจาความตกลงทางการค้าและการขยายตลาดแก่สินค้าและบริการอย่างต่อเนื่อง โดยได้ลงนามพิธีสารเพื่อยกระดับเพิ่มเติมกรอบความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจอย่างรอบด้านระหว่างสมาชิก

020201

อาเซียนกับจีน (ACFTA 3.0) เพื่อปรับปรุงเนื้อหาความตกลงให้มีความทันสมัยและเพิ่มสาขาความร่วมมือด้านเศรษฐกิจดิจิทัล และอยู่ระหว่างการเร่งเจรจาความตกลงที่สำคัญ อาทิ ความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุม (Comprehensive Economic Partnership Agreement: CEPA) ไทย-เกาหลีใต้ ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-แคนาดา และการเจรจาภาษีการค้ากับสหรัฐอเมริกา **ในด้านการเป็นศูนย์กลางลงทุน** ประเทศไทยได้ดำเนินการให้สิทธิประโยชน์แก่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่องในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ดิจิทัล (Data Center) อิเล็กทรอนิกส์ พลังงานหมุนเวียน และยานยนต์ มีการปรับปรุงกฎระเบียบและขับเคลื่อนระบบ FastPass ในระยะแรก เพื่อเร่งรัดขั้นตอนของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการอนุมัติโครงการลงทุน รวมถึงยังมีมาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและมาตรการสร้างบุคลากรทักษะสูงสำหรับอุตสาหกรรมยุคใหม่ผ่านกองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน **ในด้านการเป็นศูนย์กลางการบริการ** ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมทางกฎระเบียบที่เอื้อต่อการเป็นศูนย์กลางการบริการ โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์สำหรับการลงทุนกิจการบริการทางการแพทย์และบริการสาธารณสุข เพื่อสนับสนุนการเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ มีมาตรการให้วีซ่าแก่ชาวต่างชาติหลายประเภท อาทิ Long-Term Resident Visa (LTR), Destination Thailand Visa (DTV) และ Smart Visa เพื่อดึงดูดนักลงทุนและกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูง รวมถึงการเปิดใช้ระบบ Thailand Digital Arrival Card เพื่อเพิ่มความรวดเร็วในการตรวจคนเข้าเมือง และขับเคลื่อนความเชื่อมโยงด้านการชำระเงินข้ามพรมแดน (cross-border payment connectivity) ร่วมกับประเทศในอาเซียน จีน รวมถึงเขตบริหารพิเศษฮ่องกง นอกจากนี้ **ในด้านเป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยง** ประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมที่สำคัญเพื่ออำนวยความสะดวกการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุน โดยในปี 2568 ได้ดำเนินการก่อสร้างถนนเชื่อมด่านสะเดาแห่งใหม่กับด่านบูกิตกายูฮิตัมของมาเลเซีย และมีโครงการสำคัญที่อยู่ระหว่างดำเนินการ อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน สะพานมิตรภาพไทย–ลาว แห่งที่ 2 หนองคาย–เวียงจันทน์ และโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง ระยะที่ 3 เพื่อส่งเสริมศักยภาพของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางความเชื่อมโยงที่สำคัญของภูมิภาค อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเจรจาการค้าและการขยายตลาดสินค้าและบริการของไทยผ่านการเร่งเจรจาความตกลงทางการค้าต่าง ๆ กับคู่ค้าสำคัญทั่วโลก การเร่งปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบภายในประเทศเพื่ออำนวยความสะดวกการค้า การลงทุน และภาคบริการ รวมถึงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยเฉพาะ OECD และสหภาพยุโรป นอกจากนี้ หน่วยงานยังส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาและการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ผ่านมาตรการภายใต้กองทุนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ตลอดจนเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่ช่วยเสริมจุดแข็งทางภูมิรัฐศาสตร์ของไทยเพื่อเสริมขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการและความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความเสี่ยงด้านมาตรการกีดกันทางการค้า ความขัดแย้งระหว่างประเทศ การขาดดุลทางการค้าของไทย**

020201

และการทุ่มตลาด ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันของภาคผู้ประกอบการภายในประเทศ **การเร่งให้โครงการลงทุนที่ได้รับอนุมัติแล้วเกิดการลงทุนจริงโดยเร็ว และการที่นักลงทุนต่างชาติไม่ใช้ชิ้นส่วนในประเทศ (Local Content) ของไทย** ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการไทยไม่สามารถเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานและสูญเสียความสามารถในการแข่งขัน โดยเฉพาะอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า นอกจากนี้ **ดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index: GII)** ใน พ.ศ. 2568 ชี้ให้เห็นว่า ไทยยังมีข้อจำกัดที่ต้องเร่งปรับปรุงในหลายด้าน อาทิ ร้อยละการส่งออกการค้าบริการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารต่อมูลค่าการส่งออกรวมยังอยู่ในระดับต่ำ (อันดับ 133 ของโลก) ร้อยละของงบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง และผลคะแนนโครงการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (Programme for International Student Assessment: PISA) ของ OECD ในปี พ.ศ. 2565 ชี้ให้เห็นว่าผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนไทยในด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ลดลงจากปี พ.ศ. 2561 ในทุกด้าน เป็นรองเวียดนามและมาเลเซีย ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด อย่างไรก็ดี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนิน**การเร่งเจรจาความตกลงทางการค้าและการประชาสัมพันธ์ขยายตลาดของสินค้าไทย** โดยมุ่งเน้นการรักษาตลาดส่งออกเดิม และการแสวงหาตลาดส่งออกใหม่ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศหรือเขตเศรษฐกิจที่เป็นตลาดเกิดใหม่ (Emerging Market Economies) อาทิ เอเชียใต้ ตะวันออกกลาง และลาตินอเมริกา การมีมาตรการลดการขาดดุลทางการค้าและการทุ่มตลาด **การสร้างมาตรการรักษาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันผู้ประกอบการไทย** เพื่อยกระดับศักยภาพธุรกิจ สินค้าและบริการ เพื่อให้สามารถแข่งขันกับสินค้าและบริการจากต่างประเทศ อีกทั้งเร่งปรับตัวและเตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการไทยเพื่อรับมือกับมาตรฐานการค้าระดับสากล อาทิ กฎหมายว่าด้วยสินค้าที่ปลอดการตัดไม้ทำลายป่า (EU Regulation on Deforestation-Free Products: EUDR) มาตรการปรับคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดน (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) เพื่อรักษาความสามารถในการส่งออกไทย ประเทศไทยยังควรให้ความสำคัญกับ**การยกระดับมาตรฐานของประเทศ การปฏิรูปกฎระเบียบ และการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัลและโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัล** เพื่อยกระดับสภาพแวดล้อมการดำเนินธุรกิจ (Business Climate) ให้มีความสะดวกในการดำเนินธุรกิจในภาพรวม ลดเวลาอนุมัติการลงทุนและการดำเนินธุรกิจ รวมถึงการมีมาตรการเร่งรัดการลงทุนขนาดใหญ่ มาตรการส่งเสริมการใช้ชิ้นส่วนในประเทศ และมาตรการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาเพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางนวัตกรรมของผู้ประกอบการและแรงงานไทย นอกจากนี้ ประเทศไทยยังควรเร่ง**ปฏิรูปโครงสร้างทางการศึกษา**ให้มีการเสริมสร้างทักษะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทักษะในการดำเนินธุรกิจ และทักษะที่มีความจำเป็นในบริบทโลกยุคใหม่เพื่อเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรและทักษะแรงงานเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในอุตสาหกรรมด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม และอุตสาหกรรมเป้าหมายอื่น ๆ รวมถึงช่วยให้ผู้ประกอบการไทยมีทักษะด้านในการพัฒนาสินค้าและบริการที่เน้นนวัตกรรมให้เป็นที่ต้องการและสามารถแข่งขันได้ทั้งในตลาดภายในประเทศและตลาดโลก

020202

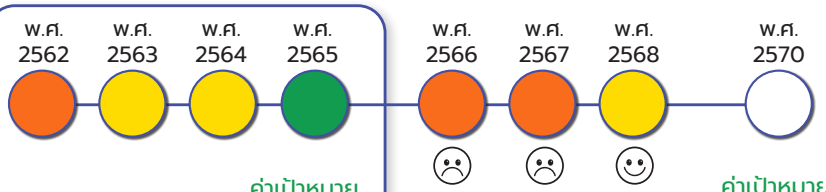
แผนแม่บทย่อย ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

Y1 020202

จ.3 กต.

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ มากขึ้น/ดีขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 64.21** บรรลุค่าเป้าหมายในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 61 เป้าหมาย จากทั้งหมด 95 เป้าหมาย	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **สัดส่วนร้อยละ 63.54** บรรลุค่าเป้าหมายในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 61 เป้าหมาย จากทั้งหมด 96 เป้าหมาย	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **สัดส่วนร้อยละ 67.00** บรรลุค่าเป้าหมายในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 67 เป้าหมาย จากทั้งหมด 100 เป้าหมาย	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70.69**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 3.68** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 1.04** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 5.44** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เฉลี่ยร้อยละ 64.92**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.78** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 76.37** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

020202

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด จากข้อมูลผลการประเมินสถานะในรายเป้าหมายย่อย (SDG Targets) ตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ จัดทำโดยคณะกรรมการสถิติแห่งสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 67 เป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด 100 เป้าหมาย มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 67.00 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีเป้าหมายย่อยบรรลุค่าเป้าหมายในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย 61 เป้าหมาย จากทั้งหมด 96 เป้าหมาย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 63.54 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.44 อย่างไรก็ตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70.69) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.78 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เฉลี่ยร้อยละ 64.92 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.37 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะ**การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : Sustainable Development Report 2025 โดย Sustainable Development Solution Network

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง มุ่งให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนา (Official Development Assistance : ODA) ในหลายรูปแบบ ได้แก่ เงินช่วยเหลือ ความร่วมมือทางวิชาการ และการให้เงินสมทบแก่องค์การระหว่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในประเทศพันธมิตร ซึ่งสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการใช้ความร่วมมือระหว่างประเทศเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกัน โดยกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินบทบาทสำคัญในการรวบรวมและประมวลข้อมูลการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงาน

ของรัฐ 28 หน่วยงาน เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และเพิ่มประสิทธิผลของการดำเนินงาน ODA นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาโครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่ตอบโจทย์การพัฒนาในประเด็นสำคัญ เช่น เศรษฐกิจสีเขียว ภาคเกษตร และดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถให้แก่ภาคส่วนต่าง ๆ ภายในประเทศและคู่หุ้นส่วนการพัฒนาในต่างประเทศ อีกทั้งประเทศไทยยังให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ในการติดตามและประเมินความก้าวหน้าของ SDGs เพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายที่ตอบโจทย์ปัญหาและช่องว่างการพัฒนา สศช. ได้มีการจัดทำฐานข้อมูลกลางของประเทศไทยที่รวบรวมข้อมูลตัวชี้วัด SDGs จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงสถานะความก้าวหน้าการขับเคลื่อน SDGs และยกระดับการใช้ข้อมูลในการวางแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาฐานข้อมูลกลาง SDGs ให้สอดคล้องกับ Metadata ของสหประชาชาติ และการประเมินความคืบหน้าการขับเคลื่อน SDGs ของไทยในรอบ 10 ปี** ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 การจัดทำระบบฐานข้อมูลและรายงานการศึกษาตัวชี้วัด SDGs และส่วนที่ 2 การจัดทำรายงานและกิจกรรมประชาสัมพันธ์ความก้าวหน้าการขับเคลื่อน SDGs ในรอบ 10 ปี พร้อมกับการจัดทำทะเบียนตัวชี้วัดข้อมูล SDGs ทั้งในระดับประเทศและจังหวัด SDGs Roadmap และ Thematic Report ที่มุ่งพัฒนาฐานข้อมูลกลาง SDGs สำหรับนำเข้า เชื่อมโยง รวบรวมและเผยแพร่ข้อมูลความก้าวหน้าการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทยที่ข้อมูลมีคุณภาพ มีความถูกต้อง เป็นปัจจุบัน พร้อมใช้งาน และเป็นไปตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ สำหรับใช้เป็นช่องทางหลักในการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อน SDGs ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเร่งเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศผ่านการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนา โดยมุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานนวัตกรรม การแลกเปลี่ยนเทคโนโลยี และการเรียนรู้แนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เจรจาและร่วมมือกับมิตรประเทศ องค์กร/ภาคธุรกิจ เพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจและเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ยัง**เร่งขยายความร่วมมือที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** ส่งเสริมความมั่นคงทางพลังงาน น้ำ และอาหาร รวมถึงสนับสนุนกลุ่มเปราะบางให้เข้าถึงโอกาสทางสังคม ภายในประเทศ ได้เร่งรัดการกำหนดหลักสูตร SDGs ที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัยทั้งในและนอกห้องเรียน และสร้างความตระหนักรู้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงยังได้ดำเนินการเสริมสร้างบทบาทไทยบนเวทีโลกผ่านการเข้าร่วม High-Level Political Forum (HLPF) และการจัดทำ Voluntary National Review (VNR) อย่างมีคุณภาพ เพื่อย้ำความมุ่งมั่นในการบรรลุ SDGs ระดับโลก และเสริมภาพลักษณ์ไทยในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนาที่มีศักยภาพและเชื่อถือได้ในเวทีนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

020202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่พร้อมของระบบข้อมูล SDGs** ระหว่างหน่วยงาน มีทิศทางการดำเนินงานที่ต่างกัน ข้อมูลจำนวนมากไม่สอดคล้องกับ UN Metadata ทำให้การจัดเก็บติดตาม และรายงานผลการพัฒนาไม่ครบถ้วนและไม่สามารถสะท้อนภาพรวมที่แท้จริงต่อเวทีระหว่างประเทศ อีกทั้ง**การขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ยังไม่ทั่วถึง** ส่งผลให้ข้อมูลที่ได้มีความแตกต่างด้านวิธีการ คุณภาพ และขาดความน่าเชื่อถือในเชิงสากล นอกจากนี้ **สมรรถนะและศักยภาพของบุคลากร**ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เท่าเทียมกัน บางหน่วยงานยังขาดองค์ความรู้ด้านการรายงานผลตามกรอบสหประชาชาติ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก ทำให้คุณภาพของข้อมูลและการดำเนินงานยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยเฉพาะหน่วยงานระดับพื้นที่ที่เผชิญข้อจำกัดทั้งด้านทรัพยากร องค์ความรู้ และเครื่องมือ ส่งผลให้การขับเคลื่อน SDGs Localization ยังไม่เป็นไปอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ รวมถึง**ความไม่ต่อเนื่องของความร่วมมือและการประสานงานระหว่างประเทศ**ยังเป็นอีกความท้าทายสำคัญ แม้ประเทศไทยจะมีบทบาทในกรอบความร่วมมือทวิภาคีและพหุภาคี แต่การบริหารจัดการยังไม่ได้เป็นระบบเดียวกันทำให้การแลกเปลี่ยนข้อมูล การติดตามความก้าวหน้าโครงการ และการกำหนดท่าทีในเวทีระหว่างประเทศยังไม่เป็นเอกภาพ ขณะเดียวกันความผันผวนทางเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์โลกยังส่งผลกระทบต่อการดำเนินโครงการพัฒนาร่วมในหลายภูมิภาค ซึ่งจำกัดบทบาทของไทยในฐานะ “หุ้นส่วนการพัฒนา” บนเวทีโลก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลกบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านความพร้อมของข้อมูล กลไกความร่วมมือ และศักยภาพบุคลากร เพื่อก้าวสู่การเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศอย่างแท้จริง และสนับสนุนการบรรลุ SDGs ทั้งในระดับประเทศและระดับโลกอย่างมีประสิทธิผลในระยะยาว จำเป็นต้องมี**การยกระดับระบบข้อมูลกลางด้าน SDGs** ให้มีทิศทางเดียวกันในทุกหน่วยงาน โดยข้อมูลต้องมีความสอดคล้องกับ UN Metadata และปรับปรุงระบบฐานข้อมูลให้สามารถจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างทันสมัย การพัฒนาระบบข้อมูลที่มีความแม่นยำ โปร่งใส และตรวจสอบได้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถรายงานผลต่อเวทีโลกได้อย่างน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น ในขณะเดียวกัน **การเร่งส่งเสริมการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่**มีความสำคัญอย่างมาก โดยการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดทำข้อมูลและรายงานผลให้สอดคล้องกับบริบทประเทศไทยได้ พร้อมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในพื้นที่ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมายเกิดขึ้นจากฐานรากของชุมชนและขยายผลสู่ระดับประเทศอย่างมั่นคง นอกจากนี้ **การพัฒนาศักยภาพบุคลากร**ในหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้มีความรู้ความเข้าใจการประเมินผลเชิงยุทธศาสตร์ และการทำงานร่วมกับองค์กรระหว่างประเทศ การเสริมสร้างทักษะเหล่านี้จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถกำหนดท่าทีและดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ดียิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับ**การจัดทำกลไกความร่วมมือระหว่างประเทศ**เชิงยุทธศาสตร์ที่มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยกำหนดกรอบความร่วมมือด้าน SDGs อย่างชัดเจนทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี พร้อมเสริมบทบาทหน่วยงานหลักในการประสานความร่วมมือ และพัฒนากลไกการติดตามความก้าวหน้าโครงการพัฒนาร่วมอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยยกระดับบทบาทของประเทศไทยในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาในเวทีระหว่างประเทศ

020301

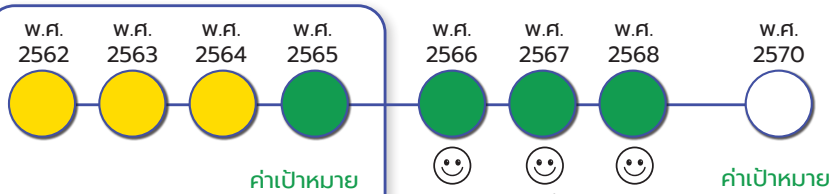
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

Y1 020301

จ.3 กต.

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความร่วมมือกับต่างประเทศในการปรับปรุง/พัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลที่สำคัญ
(2) ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดบรรทัดฐานและมาตรฐานระหว่างประเทศ
(3) อันดับ/คะแนนของไทยในดัชนีสากลในประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อผลประโยชน์ของชาติมีการพัฒนาที่ดีขึ้น
(1) (2) และ (3) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5-10

ค่าเป้าหมาย
จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ใน พ.ศ. 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 020301 พิจารณาจากจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงวิธีการคำนวณสถานการณ์ย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020301	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้นจากปีฐาน ร้อยละ 15.00 (รวม 69 ฉบับ) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เพิ่มขึ้นจากปีฐาน ร้อยละ 48.33 (รวม 89 ฉบับ) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) เพิ่มขึ้นจากปีฐาน ร้อยละ 75.00 (รวม 105 ฉบับ)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากปีฐาน	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากปีฐาน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 110.08 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 222.22 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 55.17 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 750 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 750 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

020301

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน รวม 105 ฉบับ คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 75 จาก พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ที่มีอยู่ 60 ฉบับ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอยู่ 89 ฉบับ คิดเป็นเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 48.33 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 55.17 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 750 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการกำหนดและผลักดันมาตรฐาน ตลอดจนแนวปฏิบัติที่ดีในมิติสาธารณสุข สิ่งแวดล้อม สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก สิทธิสตรี สิทธิแรงงาน อาชญากรรมทางไซเบอร์ ยาเสพติด อาวุธ ผ่านกรอบความร่วมมือและการเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศที่สำคัญ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการยกระดับความร่วมมือด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยระหว่างประเทศ เพื่อเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืน** ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ที่มุ่งเตรียมความพร้อม เพื่อให้สัตยาบันอนุสัญญา ILO ฉบับที่ 155 พัฒนาเว็บไซต์และระบบข้อมูลตัวชี้วัดเครือข่ายความปลอดภัยและอาชีวอนามัยของอาเซียน (ASEAN-OSHNET) ให้ทันสมัย เป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการบริหารฯ (ครั้งที่ 26) และการประชุมวิชาการฯ (ครั้งที่ 12) ของ ASEAN-OSHNET ใน พ.ศ. 2568 รวมถึงยกระดับสถานประกอบกิจการต้นแบบเพื่อเข้ารับรางวัล ASEAN-OSHNET Awards เพื่อให้แรงงานได้รับการคุ้มครอง มีคุณภาพชีวิตที่ดี และลดอัตราการประสบอันตรายจากการทำงาน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อเรียนรู้และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศตามมาตรฐานสากล รวมทั้งแสดงบทบาทในกรอบการประชุม เพื่อผลักดันให้มาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดีของไทยเป็นที่ยอมรับในเวทีระหว่างประเทศและนำไปสู่การกำหนดเป็นมาตรฐานสากล อีกทั้งหน่วยงานยังให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ผ่านการจัดเวทีแสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในประเด็นที่ไทยกำลังดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐานของไทยให้ได้รับการยอมรับและเป็นมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

020301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การไม่ได้รับการยอมรับจากประเทศอื่น ๆ ในการผลักดันมาตรฐาน**หรือประเด็นที่ไทยต้องการให้ความสำคัญ ส่งผลให้ไทยไม่สามารถร่วมกำหนดมาตรฐานสากลได้ **ความยากในการเข้าถึงชุดข้อมูลที่จำเป็น**ต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง **ข้อจำกัดด้านภาษาในการสื่อสารและการส่งต่อข้อมูลของบุคลากร การมีแผนการจัดสรรงบประมาณที่ไม่สอดคล้องกับการดำเนินโครงการในทางปฏิบัติ** ที่ทำให้การประสานงานและการดำเนินโครงการในภาพรวมเกิดความล่าช้า ตลอดจนความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการด้านการต่างประเทศของไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นจะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดแล้ว เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การสร้างรูปแบบและกรอบเวลาการดำเนินงานกลางระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบโครงการ**เพื่อให้หน่วยงานสามารถดำเนินการในรูปแบบเดียวกันอย่างมีเอกภาพ รวมทั้งอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจในแต่ละประเด็น เพื่อเร่งรัดและติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานให้สอดคล้องกับห้วงเวลาในการบรรลุเป้าหมายและควรจัด**ทำฐานข้อมูลกลาง**เพื่อให้เจ้าหน้าที่และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องได้อย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาทักษะด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษของเจ้าหน้าที่**เพื่อให้สามารถสื่อสารและส่งต่อข้อมูลให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้อง รวมทั้งควรมี**การวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินโครงการและครอบคลุมสถานการณ์ฉุกเฉิน**ที่อาจส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน อาทิ กรณีที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วมไม่สามารถดำเนินงานต่อได้กระทันหัน วิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี และภูมิรัฐศาสตร์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อให้ประเทศไทยสามารถปิดช่องว่างการพัฒนาและส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายในการมีบทบาทเชิงรุกในการกำหนดมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศในภายภาคหน้า

020401

แผนแม่บทย่อย การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

Y1 020401

จ.3 กต.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/การยอมรับภาพลักษณ์และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย
(2) ระดับความสำเร็จของไทยในเวทีระหว่างประเทศ
(3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศให้มีความเข้มแข็งและมีเกียรติภูมิ
(1) (2) และ (3) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
(1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ ใน พ.ศ. 2570
(2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ใน พ.ศ. 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 020401 พิจารณาจาก (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงวิธีการคำนวณสถานการณ์ย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น (ประเทศ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020401	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้น 1 ประเทศ/ดินแดน** (รวม 44 ประเทศ/ดินแดน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น 4 ประเทศ/ดินแดน** (รวม 48 ประเทศ/ดินแดน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้น 21 ประเทศ/ดินแดน** (รวม 69 ประเทศ/ดินแดน)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ประเทศ/ดินแดน**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ/ดินแดน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 100** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 300** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 425** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เพิ่มขึ้นรวม 26 ประเทศ**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 2,100 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 520 ของค่าเป้าหมาย**

020401

ตัวชี้วัด :	2. จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020401	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ปีฐาน 2 ฉบับ**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นจากปีฐาน ร้อยละ 100** (รวม 4 ฉบับ) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นจากปีฐาน ร้อยละ 250** (รวม 7 ฉบับ)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 จากปีฐาน**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10 จากปีฐาน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	**ดีขึ้น ร้อยละ 100** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 150** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 2,500 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 2,500 ของค่าเป้าหมาย**
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2568 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด					**คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่า 100 จะกำหนดให้เป็น 100
มีการคำนวณค่าสีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{100 + 100}{2} = 100$

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) **ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีประเทศและดินแดนที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น 21 ประเทศ/ดินแดน ได้แก่ ซามัว เบนิน บุรุนดี กาบูเวร์ดี คอโมโรส หมู่เกาะคุก เอธิโอเปีย แกมเบีย กินี-บิสเซา มาลาวี มอริเชียส นามิเบีย ปาเลา รวันดา เซเนกัล เซเชลล์ เซียร์ราลีโอน ซูรินาม แทนซาเนีย ตูวาลู และแซมเบีย โดยเฮติและซามัวได้ยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาของไทย มณฑลไห่หนานในประเทศจีนได้ยกเลิกการตรวจลงตราสำหรับหนังสือเดินทางธรรมดาของไทย ในขณะเดียวกัน การ์ตาและวานูวาตูได้เปลี่ยนจากไม่ต้องตรวจลงตราหนังสือเดินทางธรรมดาของไทยเป็น Visa on Arrival ส่งผลให้มีประเทศที่ยอมรับหนังสือเดินทางของไทย รวมทั้งสิ้น 69 ประเทศ/ดินแดน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีหนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ จำนวน 48 ประเทศ/ดินแดน โดยเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 21 ประเทศ/ดินแดน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 425 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ประเทศ/ดินแดน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ/ดินแดน) ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เพิ่มขึ้น 26 ประเทศ/ดินแดน พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 520 ของค่าเป้าหมาย

020401

2) **จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย รวม 7 ฉบับ คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 250 จาก พ.ศ. 2566 (ปีฐาน) ที่มีอยู่ 2 ฉบับ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย รวมอยู่ที่ 4 ฉบับ คิดเป็นเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 100 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 150 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,500 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเชิงรุกเพื่อเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศ ผ่านการส่งเสริมบทบาทของไทยในการประชุมและโครงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อประโยชน์สาธารณะ และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างครอบคลุม โดยคำนึงถึงความเท่าเทียมทางเพศ นอกจากนี้ ยังมีการเสริมสร้างบทบาทของไทยในฐานะเจ้าภาพการประชุมสำคัญ การเข้าร่วมกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อผลักดันประเด็นที่ประเทศไทยมีศักยภาพ รวมทั้งการเสริมความเป็นศูนย์กลางขององค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติงานในบริบทนานาชาติ โดยเฉพาะด้านการทูตวัฒนธรรม รัฐได้ส่งเสริมผลิตภัณฑ์และศิลปวัฒนธรรมไทย รวมถึงการส่งเสริมอำนาจแบบนุ่มนวล (Soft Power) ของไทย เช่น ความนิยมในสื่อบันเทิงและเทศกาลต่าง ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม พร้อมกันนี้ ประเทศไทยยังคงให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่ประเทศที่ประสบภัยพิบัติและความขัดแย้ง สะท้อนถึงบทบาทของไทยที่ให้ความสำคัญต่อสันติภาพและความมั่นคงของประชาคมโลก โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการ Thailand's Creative Cities Showcase: ส่งเสริมศักยภาพของเมือง ด้วยทุนทางวัฒนธรรม และเชื่อมโยงเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโกในประเทศไทย** ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ที่มุ่งสร้างความตระหนักรู้และพัฒนาศักยภาพเมืองอย่างยั่งยืนโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรม สนับสนุนการเชื่อมโยงเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ของยูเนสโก (UCCN) ทั้งในและต่างประเทศ เพิ่มจำนวนเมืองสร้างสรรค์ของไทย และเสริมสร้างภาพลักษณ์ไทยในอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ระดับโลก **(2) โครงการเพิ่มพูนศักยภาพและส่งเสริมการยอมรับการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกในระดับสากล** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ที่มุ่งเสริมสร้าง

020401

ภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่น และการยอมรับการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยในเวทีสากล รวมถึงส่งเสริมเครือข่ายพันธมิตรในอาเซียนและภูมิภาคแม่โขง-คงคา เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ในการแก้ไขปัญหาสุขภาพโลก

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับบทบาทของประเทศไทยในระดับนานาชาติ ทั้งด้านการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ผ่านการศึกษาที่มุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับองค์การระหว่างประเทศ ด้านการสนับสนุน Soft Power ของไทยให้เป็นที่นิยมมากขึ้น โดยอาศัยการแลกเปลี่ยนเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมไทย การส่งเสริมแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก และภาพยนตร์ไทยในระดับสากล รวมถึงด้านการสร้างบทบาทเชิงรุกผ่านการเข้าร่วมประชุมและเป็นสมาชิกคณะทำงานในองค์การระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของบริบทเศรษฐกิจ สังคม และนวัตกรรม ตลอดจนความผันผวนด้านภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศ** โดยเฉพาะการแข่งขันระหว่างประเทศมหาอำนาจ ซึ่งส่งผลให้ไทยจำเป็นต้องบริหารสมดุลเชิงนโยบายอย่างรอบคอบ เพื่อลดความเสี่ยงต่อผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และการรักษาความสามารถในการสร้างพันธมิตรและขยายบทบาทในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ อีกทั้ง **ภาพลักษณ์ด้านหลักธรรมาภิบาล ความโปร่งใส และความต่อเนื่องของนโยบาย**ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความเชื่อมั่นจากต่างประเทศ ซึ่งสะท้อนถึงความสามารถของไทยในการเข้าร่วมและผลักดันวาระในองค์การระหว่างประเทศ ตลอดจนการสร้างบทบาทเชิงรุกในเวทีพหุภาคี **ในมิติ Soft Power** แม้ไทยมีศักยภาพด้านวัฒนธรรม ศิลปะ การท่องเที่ยว และอัตลักษณ์ที่โดดเด่น แต่ยังขาดความต่อเนื่องและการบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ทำให้ไม่สามารถสร้างคุณค่าและอิทธิพลเชิงบวกอย่างยั่งยืนได้ นอกจากนี้ **ความพร้อมของทรัพยากรมนุษย์ยังเป็นข้อจำกัด** โดยเฉพาะด้านทักษะภาษาและสมรรถนะในการทำงานภายใต้บริบทพหุวัฒนธรรม ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการเพิ่มอำนาจต่อรองเชิงนโยบายในระดับนานาชาติ

020401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดแล้ว เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **ขับเคลื่อนโครงการพัฒนาเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองต่อความท้าทายระหว่างประเทศ**และก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมต่อประชาชนในระยะยาว โดยเฉพาะการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง และสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ผ่านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การพัฒนากลไกการประสานงานระหว่างหน่วยงาน และการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ทั้งภายในและระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลและแนวปฏิบัติที่ดีอย่างเป็นระบบ **การเสริมบทบาทของไทยในการเป็นเจ้าภาพการประชุมและกิจกรรมระหว่างประเทศ**จำเป็นต้องอาศัยการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ การเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาบุคลากรที่มีสมรรถนะสูง เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศ ตลอดจนการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในคณะทำงานหรือองค์การระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มบทบาทเชิงยุทธศาสตร์และอำนาจต่อรองของไทยในระดับสากล ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวควรเสริมด้วยความร่วมมืออย่างเข้มแข็งระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อบูรณาการทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และข้อมูลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอันจะนำไปสู่การยกระดับศักยภาพของประเทศไทยให้เป็นที่ยอมรับในเวทีโลกอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ **ในด้าน Soft Power** ควรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ศิลปะ การท่องเที่ยว นวัตกรรมสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างอิทธิพลและภาพลักษณ์ของประเทศไทยในประชาคมโลก พร้อมทั้งพัฒนาโครงการที่เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างยั่งยืน รวมถึง**หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์**ให้มีทักษะด้านการทูต การเจรจาต่อรอง และการสื่อสารในระดับนานาชาติ ผ่านการฝึกอบรม การแลกเปลี่ยนบุคลากรกับต่างประเทศ และการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในเวทีระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง

020501

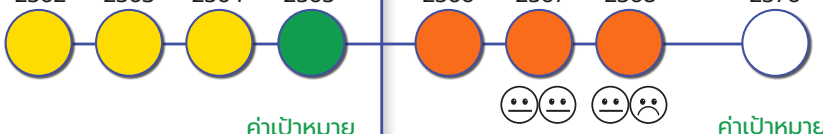
แผนแม่บทย่อย | การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น

Y1 020501

จ.3 กต.

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติ
(2) ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ
(3) ระดับการพัฒนางานบริการด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุล
(4) ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างเครือข่ายบุคคลและองค์กรที่เป็นมิตรกับประเทศไทยในต่างประเทศ
(1) (2) (3) และ (4) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 5 - 10

ค่าเป้าหมาย
(1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี
(2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย (คะแนนต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020501	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **100 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **100 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **100 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 100** ของค่าเป้าหมาย

020501

ตัวชี้วัด :	2. สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
020501	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 0.0126** มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2,296 ล้านบาท รายได้ประชาชาติ จำนวน 18,161,207 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 0.0126** มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2,296 ล้านบาท รายได้ประชาชาติ จำนวน 18,161,207ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 0.0119** มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2,090 ล้านบาท รายได้ประชาชาติ จำนวน 17,505,174 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	**คงเดิม** 😐	**แย่ลง ร้อยละ 5.57** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 4.59** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 4.59** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2568 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด					**คิดเป็นร้อยละ 52.30** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย มีการคำนวณค่าสีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{100 + 4.59}{2} = 52.30$

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) **คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยรวม 100 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยรวม 100 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม คิดเป็นร้อยละ 100 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย

องค์ประกอบตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2567		พ.ศ. 2568	
		ผลการดำเนินการ	คะแนน	ผลการดำเนินการ	คะแนน
1. การบูรณาการเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ รวมถึงแผนย่อยของแผนแม่บทฯ โดยวัดจากการจัดประชุมกลไก (ต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง	1	100	1	100
2. การมีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้/รับฟังข้อคิดเห็นของสาธารณชนเกี่ยวกับงานด้านการต่างประเทศ (ต่อปี)	ไม่น้อยกว่า 40 กิจกรรม	79	100	88	100
3. ประสิทธิภาพของการให้บริการงานด้านกงสุล รวมถึงการให้ความช่วยเหลือคนไทย	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100	100	100	100	100
		คะแนนเฉลี่ย	100	คะแนนเฉลี่ย	100

020501

2) **สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศ** จัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ จำนวน 2,090 ล้านบาท และมีรายได้ประชาชาติ จำนวน 17,505,174 ล้านบาท โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.0119 ทั้งนี้ พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลปีล่าสุดที่เป็นปัจจุบัน เนื่องจากกรมความร่วมมือระหว่างประเทศอยู่ระหว่างการติดตามข้อรับข้อมูลจากส่วนราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 0.0126 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 5.57 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 4.59 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 52.30 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการผลักดันความร่วมมือด้านการพัฒนาผ่านการให้ความช่วยเหลืออย่างเป็นทางการ รวมทั้งการให้ทุนและการสนับสนุนเชิงเทคนิค การสร้างเสริมสมรรถภาพของหน่วยงานไทยในการดำเนินการด้านการต่างประเทศ อาทิ การฝึกอบรมทักษะการเจรจา ทักษะภาษาอังกฤษ และประเด็นความร่วมมือต่างประเทศของไทย การจัดสื่อสารด้านการต่างประเทศเพื่อสร้างเสริมความเข้าใจถึงการดำเนินงานการต่างประเทศของไทย ผ่านงานเสวนา การหารือแลกเปลี่ยนความรู้ และการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการสร้างความเข้มแข็ง ช่วยเหลือ และสนับสนุนชุมชนไทยในต่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้แทนไตรภาคีในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับการเจรจา หารือ และประชุมระหว่างประเทศด้านแรงงาน** ของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะบุคลากรภาครัฐและเอกชนให้มีความรู้ และทักษะพื้นฐานภาษาอังกฤษในบริบทด้านแรงงาน รวมถึงวิธีการ ระเบียบแบบแผน และแนวปฏิบัติ สำหรับใช้ในการเจรจา หารือ และประชุมระหว่างประเทศด้านแรงงาน ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจในบทบาทของตนในเวทีระดับโลก และสามารถเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุน ส่งเสริม และผลักดันเป้าหมายด้านแรงงานในเวทีโลกให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ของสาธารณชนผ่านการแถลงข่าว การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความตระหนักรู้ ในประเด็นด้านการต่างประเทศของไทย การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการต่างประเทศ ผ่านการประชุมร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดน ภาคเอกชน ภาควิชาการและหน่วยงาน ทีมประเทศไทยอื่น ๆ ในประเทศ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ การบรรยาย การฝึกอบรมทักษะทั้งในด้านทักษะที่จำเป็นในการดำเนินงานระหว่างประเทศ และการเผยแพร่องค์ความรู้ในประเด็นด้านการต่างประเทศต่าง ๆ รวมทั้งการนำนวัตกรรมมาใช้เพื่อพัฒนางานบริการด้านกงสุล และการจัดทำระบบฐานข้อมูลความร่วมมือระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

020501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การสื่อสารการดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทยต่อประชาชนยังไม่เป็นที่แพร่หลาย** เนื่องจากภาครัฐมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อของรัฐ หรือช่องทางที่เป็นทางการเป็นหลัก ทำให้การเข้าถึงประชาชนโดยส่วนใหญ่เป็นไปอย่างจำกัด และยังส่งผลให้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้านการต่างประเทศของไทยในระดับประชาชนเป็นไปในวงจำกัด **การประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ**ยังมีการดำเนินงานแยกส่วน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการประสานงานจากขั้นตอนระบบราชการที่ซับซ้อน รวมถึงการขาดความเข้าใจถึงบริบทในประเด็นที่ครอบคลุมหลายหน่วยงาน โดยเฉพาะในประเด็นใหม่ อาทิ การเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งหลายภาคส่วนยังขาดความเข้าใจ ส่งผลให้การดำเนินงานไม่มีความราบรื่นเท่าที่ควร **ความผันผวนในระดับโลกและระดับภูมิภาค** อาทิ ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ สงครามการค้า รวมถึงสถานการณ์ในพื้นที่ชายแดน ส่งผลให้จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทย เพื่อรองรับบริบททางการต่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป **ข้อจำกัดในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา** ซึ่งมีมูลค่าที่ไม่สูงมากเมื่อคำนวณเป็นร้อยละต่อรายได้ประชาชาติ เนื่องจากไทยยังจำเป็นต้องใช้งบประมาณไปกับการวางรากฐานทางเศรษฐกิจ และการบริการสาธารณะพื้นฐาน อาทิ การศึกษา การสาธารณสุข และความมั่นคง จึงส่งผลให้มูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการของไทยยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญใน**การสื่อสารในเชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้ต่อประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในวงกว้าง** ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย เท่าทันสถานการณ์ และเข้าถึงผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในประเด็นที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนกลุ่มมาก **ยกระดับกลไกประสานงานและแลกเปลี่ยนข้อมูล**ของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ การจัดการประชุมกลุ่ม การสร้างความตระหนักรู้ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจถึงบริบทการดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทยอย่างเป็นองค์รวม **ดำเนินกิจกรรมการต่างประเทศเชิงรุก**โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงในระดับภูมิภาคและระดับโลก รวมทั้งมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างยืดหยุ่น สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งสื่อสารให้ทุกภาคส่วนรับทราบถึงจุดยืนและแนวปฏิบัติของไทยอย่างทันท่วงที เพื่อให้การดำเนินงานของทุกฝ่ายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในทิศทางเดียวกัน และ**เน้นย้ำบทบาทของไทยในฐานะผู้เชื่อมโยง** สามารถดำเนินการร่วมกับทุกฝ่าย โดยเฉพาะในรูปแบบความร่วมมือไตรภาคี (Trilateral Cooperation) ซึ่งเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่างประเทศไทย ประเทศผู้ให้ความช่วยเหลือดั้งเดิม และประเทศผู้ได้รับความช่วยเหลือ เพื่อใช้ประโยชน์จากประสบการณ์และความสามารถที่แตกต่างกันของแต่ละฝ่าย ซึ่งจะผลักดันให้โครงการการพัฒนามีประสิทธิภาพสูงขึ้น รวมทั้งยังควรส่งเสริมความร่วมมือในรูปแบบพหุภาคีภายใต้กรอบความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อสื่อประสานการดำเนินงานในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาของไทยกับหุ้นส่วนการพัฒนาอื่นยิ่งขึ้น

แผนแม่บท
03

การเกษตร

วางรากฐานเกษตรไทยให้เติบโตอย่างยั่งยืน

จ.1
กษ.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยมีมูลค่าสูงขึ้นและได้รับการยอมรับสูงขึ้น รวมถึงการยกระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) อย่างไรก็ตาม รายได้ของภาคเกษตรยังไม่ขยายตัวได้เท่าที่ควร ยังต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สินค้าเกษตรชีวภาพ สินค้าเกษตรแปรรูป และสินค้าเกษตรอัจฉริยะ ตลอดจนการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี
030002	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030101	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 (2) สินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น	อันดับจากการวัดดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร ไม่เกินอันดับที่ 70 ภายในปี 2570
030301	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
030302	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น	การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
030401	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
030501	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
030502	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
030601	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น	ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
030602	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	สัดส่วนจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ได้แก่ 1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

Y2 030001

จ.2 กษ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☺	● ☹	● ☹	○

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร เฉลี่ยร้อยละ 3.8

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ร้อยละต่อปี)				
030001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 2.4*** มูลค่า 1,515,266 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 2.0*** มูลค่า 1,537,418 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **หดตัวร้อยละ 1.1*** มูลค่า 1,618,760 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 9.09** ☺	**แย่ลงร้อยละ 16.67** ☹	**แย่ลงร้อยละ 155** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -24.44 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -24.44 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ * อัตราการขยายตัว (ร้อยละ) เป็นข้อมูล ณ มูลค่าที่แท้จริง ซึ่งการเปรียบเทียบสถานการณ์ดีขึ้น/แย่ลง (☺/☹) ระหว่างปี เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลของอัตราการขยายตัว (ร้อยละ) ส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ล้านบาท) เป็นข้อมูล ณ ราคาประจำปี

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรที่ได้จากรายได้ประชาชาติของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 1,618,760 ล้านบาท เทียบเท่าการหดตัว (ณ มูลค่าที่แท้จริง) ร้อยละ 1.1 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 1,537,418 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัว (ณ มูลค่าที่แท้จริง) ร้อยละ 2.0 จาก พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 155 โดยสาเหตุหนึ่งมาจากภาวะเอลนีโญ (El Niño) ในช่วงครึ่งแรกของปี 2567 ทำให้ปริมาณน้ำฝนลดลง ส่งผลกระทบต่อปริมาณผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญ อาทิ ข้าวเปลือก มันสำปะหลัง อย่างไรก็ดี ในช่วงปลายของปี 2567 ซึ่งเปลี่ยนผ่านไปสู่สภาวะลานีญา (La Nina) สภาพอากาศและปริมาณน้ำเอื้ออำนวยมากขึ้น ทำให้ภาพรวมผลผลิตของพืชเพิ่มขึ้น รวมถึงผลผลิตหมวดปศุสัตว์ขยายตัว ตลอดจนระดับราคาสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี) พบว่าสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -24.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร (ณ ราคาประจำปี) และอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง)

ที่มาของข้อมูล : รายได้ประชาชาติของประเทศไทย, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

มูลค่าเพิ่มภาคเกษตรเพิ่มขึ้นต่อเนื่องหลังปี 2564 สะท้อนการฟื้นตัวของผลผลิตและราคาสินค้า แม้อัตราการเติบโตที่แท้จริงอยู่ราวร้อยละ 2 ต่อปี การขยายตัวเกิดขึ้นบนพื้นฐานผลิตภาพที่ยังจำกัด จึงจำเป็นต้องเร่งยกระดับประสิทธิภาพและมูลค่าเพิ่มเพื่อให้การเติบโตมีความยั่งยืน ความท้าทายในการทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้น คือ **การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรควบคู่กับการสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลผลิตผ่านกระบวนการแปรรูป การยกระดับคุณภาพสินค้า และการพัฒนาระบบโลจิสติกส์** เพื่อสะท้อนถึงการเพิ่มผลิตภาพของระบบเศรษฐกิจที่มีความยั่งยืน ดังนั้น การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐควรมุ่งเน้น**การบริหารจัดการน้ำและความเสี่ยง** เพื่อลดความผันผวนของผลผลิตจากสภาพอากาศและเพิ่มเสถียรภาพของผลผลิตในระยะยาว ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการเพิ่มผลิตภาพและการลดต้นทุน ควบคู่กับ**การพัฒนากลไกตลาดที่โปร่งใสและมีการแข่งขันเป็นธรรม**เพื่อให้ราคาที่เกษตรกรได้รับสะท้อนคุณภาพและมูลค่าเพิ่ม พร้อมทั้ง**การปรับระบบสินเชื่อและมาตรการจูงใจทางเศรษฐกิจให้เอื้อต่อการลงทุนในนวัตกรรม เทคโนโลยี และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต**

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

Y2 030002

จ.2 กษ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1	☺	☹	☹	ค่าเป้าหมาย ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1

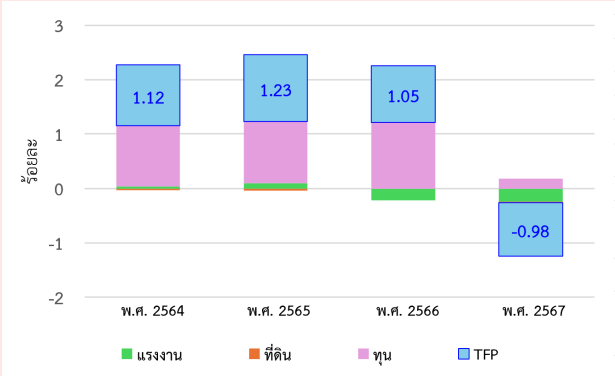
หมายเหตุ **เป้าหมาย 030002 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2567 พิจารณาจากผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร (เฉลี่ยร้อยละ)				
030002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1.23 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ลดลงร้อยละ 0.98	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 9.82 ☺	แย่ลง ร้อยละ 14.63 ☹	แย่ลง ร้อยละ 193.33 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.43	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ −98 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 43.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร พิจารณาจากผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP) ของภาคเกษตร ที่ใช้อธิบายปัจจัยด้านเทคโนโลยีและปัจจัยอื่น ๆ ที่มีผลต่ออัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตในสาขาเกษตร ซึ่งได้จากบัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลิตภาพการผลิตรวมของไทย โดยเฉพาะจากการใช้ปัจจัยด้านเทคโนโลยีและการบริหารจัดการด้านการเกษตรมีอัตราลดลงร้อยละ 0.98

ผลิตภาพการผลิตของหมวดเกษตรกรรม พ.ศ. 2564 - 2567

ที่มาของข้อมูล : รายงานสต๊อกทุนของไทย พ.ศ. 2567, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2568)

เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ซึ่งมีผลิตภาพการผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.05 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ร้อยละ 193.33 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -98 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1) พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 0.43 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 43.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ได้แก่ **(1) ประสิทธิภาพการใช้ปัจจัยการผลิต (Input Efficiency)** เนื่องจากลักษณะพื้นที่เพาะปลูกที่กระจัดกระจายและขาดการรวมกลุ่ม ส่งผลให้เกิดความสิ้นเปลืองในการบริหารจัดการและเพิ่มค่าใช้จ่ายในการเข้าถึงบริการและเครื่องจักรกล อีกทั้งการเข้าถึงเครื่องจักรประสิทธิภาพสูงยังจำกัด ส่งผลให้ต้องพึ่งพาแรงงานและทรัพยากรอื่น ๆ ในสัดส่วนที่สูงจึงไม่คุ้มค่าเมื่อเทียบกับผลตอบแทนที่ได้ **(2) ขีดจำกัดในการสร้างมูลค่าและรับมือความเสี่ยง (Output Constraints)** จากความผันผวนของสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรง ส่งผลให้ปริมาณและคุณภาพผลผลิตไม่แน่นอน มูลค่ารวมที่คาดหวังต่ำกว่าศักยภาพ ในขณะเดียวกันความไม่สมดุลของโครงสร้างตลาดทำให้เกษตรกรเป็นผู้รับราคาและมีอำนาจต่อรองต่ำ ส่งผลให้ส่วนแบ่งมูลค่าเพิ่มกระจุกตัวอยู่ที่คนกลางและอุตสาหกรรมปลายน้ำ ลดแรงจูงใจในการลงทุนเพื่อยกระดับคุณภาพและนวัตกรรมของผู้ผลิตต้นน้ำ ดังนั้น การยกระดับผลิตภาพภาคเกษตร ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องขับเคลื่อนทั้ง**มาตรการลดต้นทุน ปฏิรูปโครงสร้าง และการลงทุนด้านนวัตกรรมควบคู่กันในสามระยะอย่างต่อเนื่อง** โด**ยระยะสั้น** มุ่งลดต้นทุนและบริหารความเสี่ยงผ่านการรวมกลุ่มเกษตรกรระดับแปลงใหญ่ การใช้เครื่องจักรร่วม การขยายประกันภัยการเกษตร และการจัดทำข้อมูลพยากรณ์รายพื้นที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเชิงปฏิบัติและลดความผันผวนของรายได้ **ระยะกลาง** เน้นการวางรากฐานเชิงสถาบัน เพื่อสร้างความมั่นคงด้านอาชีพและรายได้ อาทิ การออกโฉนดเพื่อการเกษตรเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าถึงสินเชื่อเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการพัฒนาทักษะเกษตรกรสู่ Smart Farmer รองรับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และ**ระยะยาว** มุ่งลงทุนในระบบชลประทานอัจฉริยะ การวิจัยพัฒนาพันธุ์ทนแล้ง–ทนน้ำ รวมถึงการปฏิรูปห่วงโซ่คุณค่าผ่านการแปรรูปชุมชนและมาตรการการแข่งขันที่เป็นธรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าและรายได้อย่างยั่งยืน

030101

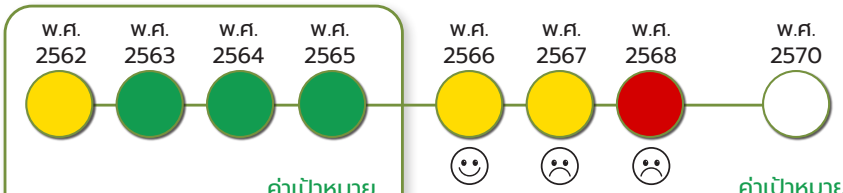
แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

Y1 030101

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเฉลี่ยร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 030101 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)				
030101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 9.83** มูลค่า 335,049 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 6.71** มูลค่า 357,537 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **หดตัวร้อยละ 9.49** มูลค่า 323,595 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11.66**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 40.82** ☺	**แย่ลงร้อยละ 31.74** ☹	**แย่ลงร้อยละ 241.43** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.35**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -81.39** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 23.50** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

030101

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของไทย ประกอบด้วย ผลผลิตผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง) ข้าวหอมมะลิ ผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน ผลิตภัณฑ์ประมง และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่น จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีมูลค่า 323,595 ล้านบาท เทียบเท่าการหดตัวร้อยละ 9.49 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 357,537 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.71 จาก พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 241.43 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11.66) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -81.39 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 2.35 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 23.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พ.ศ. 2565 - 2568 (ล้านบาท)

	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
ผ้าไหมไทยนกยูง	550	587	643	711
ผลผลิตจากปศุสัตว์	714	642	436	523
ผลผลิตจากประมง	-	8,723	8,715	9,990
ข้าวหอมมะลิ	112,310	116,041	130,139	132,570
ผลไม้เมืองร้อน	191,481	209,056	217,604	179,801
อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)	6.98	9.83	6.71	-9.49

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

หมายเหตุ: 1) ผลไม้เมืองร้อน (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง)
2) ผลผลิตเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สาขาปศุสัตว์ (โคขุนโพนยางคำ ไข่เค็มไชยา ไก่เบตง)
3) ผลผลิตเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น สาขาประมง (กุ้งก้ามกราม ปลาสลิด ปลากัด)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นควบคู่กับการส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าแก่ผู้บริโภค เพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดสินค้าในแต่ละพื้นถิ่น ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพด้านการตลาดสำหรับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและผลิตภัณฑ์ภายในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นเพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์** ของกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งยกระดับเกษตรกรในพื้นที่ในการพัฒนาคุณภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์และสินค้าบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ให้ได้มาตรฐานและแข่งขันทางการตลาดได้ รวมถึงสร้างเครือข่ายความร่วมมือการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อต่อยอดไปสู่การสร้างอัตลักษณ์

030101

พื้นถิ่นและเศรษฐกิจสร้างสรรค์ **(2) โครงการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและสินค้าชุมชน** ของกรมปศุสัตว์ ซึ่งมุ่งเน้นส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่นให้แก่เกษตรกร และการพัฒนาผลผลิตปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่นในแต่ละพื้นที่ให้เป็นสินค้าชุมชน OTOP ที่สร้างรายได้ให้กับเกษตรกร **(3) โครงการพัฒนาเครือข่ายและการตลาดสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นของสถาบันเกษตรกร** ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร พร้อมทั้งการประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตและการตลาดเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเร่งเสริมสร้างความตระหนักรู้ให้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากอัตลักษณ์ในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการผลิตและบรรจุภัณฑ์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามมาตรฐาน ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือและการขยายช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การบริหารจัดการแบรนด์และการสื่อสารอัตลักษณ์ของสินค้า** โดยเฉพาะเกษตรกรในแต่ละพื้นที่อาจยังไม่สามารถระบุจุดขายที่มีความโดดเด่นและแตกต่างของสินค้าได้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้เกิดอุปสรรคในการกำหนดตำแหน่งทางการตลาด (Market Positioning) ตลอดจน**การถ่ายทอดเรื่องราวและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม** ซึ่งมีรากฐานจากภูมิปัญญาและบริบทของท้องถิ่นผ่านการสื่อสารในช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ อาทิ ฉลาก บรรจุภัณฑ์ และสื่อดิจิทัลอย่างไม่ครอบคลุมและทั่วถึง ส่งผลให้ผู้บริโภคไม่สามารถรับรู้และตีความคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ **ความสามารถในการตอบสนองต่อพฤติกรรมผู้บริโภคยุคปัจจุบัน** ซึ่งให้ความสำคัญต่อสุขภาพ ความปลอดภัย และความยั่งยืนยังเป็นอีกหนึ่งความท้าทายที่ต้องพิจารณาในการเพิ่มมูลค่าสินค้าอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนเกษตรกรใน**การพัฒนาศักยภาพด้านการบริหารจัดการแบรนด์และการสื่อสารอัตลักษณ์ของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นอย่างเป็นระบบ** โดยเฉพาะการกำหนดจุดขายของสินค้าที่โดดเด่นและแตกต่าง รวมถึงการวางตำแหน่งทางการตลาดให้มีความชัดเจน พร้อมทั้งส่งเสริม**การถ่ายทอดเรื่องราวและอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับภูมิปัญญาและบริบทในแต่ละท้องถิ่น** ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายและครอบคลุม เพื่อสร้างการรับรู้และการตีความคุณค่าเชิงสัญลักษณ์ของสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ควรสนับสนุน**การพัฒนากระบวนการผลิตและผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคยุคใหม่**ที่ให้ความสำคัญต่อสุขภาพ ความปลอดภัย และความยั่งยืน เพื่อยกระดับมูลค่าและความสามารถในการแข่งขันของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

030201

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

Y1 030201

จ.3

กษ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
🔴	🟡	🟡	🟡	🔴 ☹☺	🔴 ☺☹	🟡 ☹☺	⚪

ค่าเป้าหมาย
อัตราขยายตัวมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเฉลี่ยร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 030201 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 4.89** มูลค่า 755,413 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 8.64** มูลค่า 820,645 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัวร้อยละ 6.98** มูลค่า 877,899 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 112.36** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 276.69** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 19.21** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.58**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 139.60** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 71.53** ของค่าเป้าหมาย

030201

ตัวชี้วัด :	2. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 6.87** มูลค่า 8,749 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **หดตัวร้อยละ 4.69** มูลค่า 8,339 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัวร้อยละ 28.47** มูลค่า 10,713 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 8.04**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 136.69** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 168.27** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 707.04** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566–2568) **ขยายตัว เฉลี่ยร้อยละ 10.22**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 354.10** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 204.40** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					**คิดเป็นร้อยละ 85.77** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

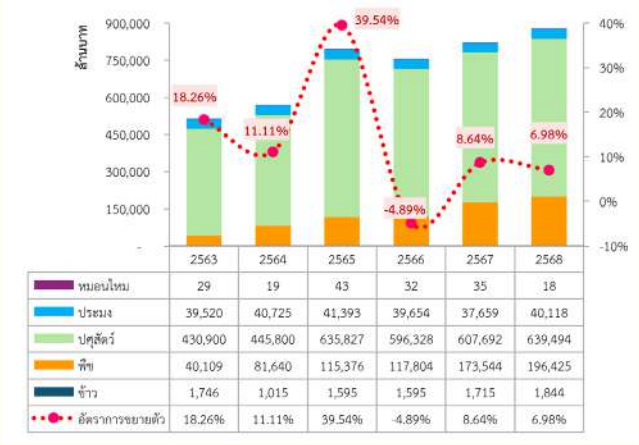
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{(71.53 + 100)}{2}$

สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีมูลค่ารวม 877,899 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.98 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 820,645 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 8.64 จาก พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 19.21 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 139.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 3.58 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 71.53 ของค่าเป้าหมาย

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรอง GAP

	2563	2564	2565	2566	2567	2568
หมอนไหม	29	19	43	32	35	18
ประมง	39,520	40,725	41,393	39,654	37,659	40,118
ปศุสัตว์	430,900	445,800	635,827	596,328	607,692	639,494
พืช	40,109	81,640	115,376	117,804	173,544	196,425
ข้าว	1,746	1,015	1,595	1,595	1,715	1,844
อัตราการขยายตัว	18.26%	11.11%	39.54%	-4.89%	8.64%	6.98%

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

030201

2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีมูลค่ารวม 10,713 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 28.47 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 8,339 ล้านบาท เทียบเท่าการหดตัวร้อยละ 4.69 จาก พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 707.04 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.04) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 354.10 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 10.22 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 204.40 ของค่าเป้าหมาย

มูลค่าและอัตราการขยายตัวสินค้าเกษตรอินทรีย์

	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567	ปี 2568
หน่อนไหมอินทรีย์	3	3	1	2
ประมงอินทรีย์	24	31	32	32
ปศุสัตว์อินทรีย์	115	131	183	183
พืชอินทรีย์	34	142	272	418
ข้าวอินทรีย์	8,011	8,443	7,851	10,079
อัตราการขยายตัว	-19.16%	6.87%	-4.69%	28.48%

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 85.77 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตร โดยใช้ระบบการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) และเกษตรอินทรีย์ (Organic) เป็นกลไกหลัก เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคและขับเคลื่อนสินค้าสู่ตลาดมูลค่าสูง ซึ่งดำเนินการผ่านการพัฒนามาตรฐานและระบบรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตร ตั้งแต่การถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการผลิต การตรวจสอบ และการรับรองเพื่อให้เกษตรกรสามารถปฏิบัติได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ควบคู่ไปกับการสนับสนุนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความปลอดภัยในการบริโภคและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าและการส่งออกอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการการผลิตทุเรียนตามระบบการเกษตรปลอดภัย** ของกรมพัฒนาที่ดิน ซึ่งส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนแบบใช้สารเคมีให้กลับเข้าสู่ระบบการผลิตทุเรียนแบบปลอดภัย **(2) โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร** ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมหม่อนไหม กรมประมง มกอช. ซึ่งส่งเสริมเกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรสำคัญของไทยให้เข้าสู่ระบบการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐานปลอดภัยด้านอาหาร รวมถึงการตรวจรับรองการผลิตสินค้าเกษตรตามมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่น

030201

แก่ผู้บริโภคและประเทศคู่ค้า **(3) โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน** ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ มกอช. ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาความรู้ความสามารถของเกษตรกรในการปฏิบัติตามรูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนและความรู้ด้านการจัดทำบัญชีต้นทุนอาชีพ พร้อมทั้งส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรให้เข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐานเกษตรอินทรีย์

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อถ่ายทอดความรู้และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านการผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร นำไปสู่การจำหน่ายสินค้าที่มีคุณภาพสูงสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและกลุ่มผู้บริโภค รวมถึงส่งเสริมการตลาดสินค้าเกษตรปลอดภัยของเกษตรกรในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ให้เป็นที่รู้จักของผู้บริโภคและประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรปลอดภัยของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่สมดุลเชิงโครงสร้างระหว่างการผลิตกับการตลาด** โดยเฉพาะสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรอง GAP แม้ว่าจะถูกผลักดันให้มีปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ระบบการตลาดยังคงมีช่องว่างจากแรงจูงใจด้านราคาที่ผู้บริโภคในประเทศส่วนใหญ่ยังไม่เต็มใจจ่ายในราคาสูงกว่าสินค้าเกษตรทั่วไป ส่งผลให้เกษตรกรต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นแต่ไม่ได้ผลตอบแทนที่คุ้มค่า อีกทั้ง**ระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ยังมีข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง** ตั้งแต่แปลงปลูก/แหล่งผลิต การเก็บเกี่ยวและขนส่งไปยังโรงคัดบรรจุ/แปรรูป จนกระทั่งถึงจุดจำหน่าย/ผู้บริโภค รวมถึง**การจัดการหลังการเก็บเกี่ยวที่ได้มาตรฐานและการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม** ยังจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้ผลิตเพื่อการส่งออก ทำให้สินค้าที่ผ่านการตรวจรับรอง GAP ไม่สามารถสร้างความแตกต่างกับสินค้าทั่วไปและลดความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในประเทศอย่างเลี่ยงไม่ได้ ขณะที่สินค้าเกษตรอินทรีย์เป็นสินค้าที่มีศักยภาพในการสร้างมูลค่าเพิ่มและเข้าถึงตลาดพรีเมียม แต่ยังคงมีความท้าทายจากการทำเกษตรอินทรีย์ต้องใช้ระยะเวลาในการเปลี่ยนผ่านที่ยาวนาน 3-5 ปี ผลผลิตต่อไร่ต่ำและมีต้นทุนในการรับรองมาตรฐานที่ค่อนข้างสูง ซึ่งหากแก้ไขประเด็นเหล่านี้ได้จะเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันสินค้าเกษตรปลอดภัยให้เติบโตยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้สินค้าเกษตรปลอดภัยของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของมาตรฐานควบคู่ไปกับการสนับสนุนด้านการตลาด** โดยเร่งพัฒนาระบบตรวจสอบติดตามหลังการรับรองและบูรณาการระบบตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability) ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ามาสนับสนุนการสุ่มตรวจแบบเรียลไทม์ และ**การจัดทำฐานข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกันที่ใช้งานได้จริง** เพื่อเพิ่มความเข้มงวดในการกำกับดูแลคุณภาพ สร้างความโปร่งใสของข้อมูลตลอดห่วงโซ่อุปทาน ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค พร้อมทั้งมุ่งเน้น**การสนับสนุนด้านการตลาดนำการผลิตที่สามารถการันตีส่วนต่างราคา (Price Premium)** ที่ชัดเจนแก่เกษตรกรผู้ผลิตทั้งระบบ GAP และอินทรีย์ เพื่อให้เกิดการเข้าถึงตลาดพรีเมียมมากขึ้น และสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรอินทรีย์สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของระบบการผลิตเกษตรอินทรีย์และสามารถขับเคลื่อนมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยได้อย่างยั่งยืน

030202

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทย ได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

Y1 030202

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อัตราขยายตัวมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยเฉลี่ยร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
อันดับดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร ไม่เกินอันดับที่ 70

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 030202 พิจารณาเทียบเคียงจากดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ระดับดีมาก 0.93 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ระดับดีมาก 0.93 คะแนน (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ระดับดีมาก 0.98 คะแนน (proxy)***	ไม่เกินอันดับที่ 70 ระดับดี 0.60 - 0.79 คะแนน (proxy)***	ไม่เกินอันดับที่ 70 ระดับดี 0.60 - 0.79 คะแนน (proxy)***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 5.64 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 163.03 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 163.03 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ: *** เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.)

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ศึกษาความเชื่อมั่นด้านคุณภาพสินค้าเกษตรและความปลอดภัยด้านอาหารจำนวน 11 กลุ่มสินค้า คือ ข้าวสารบรรจุถุง ไข่ไก่ เนื้อไก่ เนื้อสุกร ปลาน้ำจืด ปลาทะเล กุ้งทะเล ผลไม้ที่กินเปลือกได้

030202

ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ ผักบริโภคผล และผักใบ จัดทำโดยสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรอยู่ในระดับดีมาก ที่คะแนน 0.98 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีการผลิตก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ซึ่งความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรอยู่ในระดับดีมาก ที่คะแนน 0.93 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.64 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ระดับดี 0.60-0.79 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 163.03 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรโดยรวม ปี 2568		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพของสินค้าเกษตร ปี 2568		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร ปี 2568	
ข้าวสารบรรจุถุง	0.99	ข้าวสารบรรจุถุง	0.99	ข้าวสารบรรจุถุง	0.99
ไข่ไก่	1.00	ไข่ไก่	1.00	ไข่ไก่	0.99
เนื้อไก่	0.99	เนื้อไก่	0.99	เนื้อไก่	0.97
เนื้อสุกร	0.99	เนื้อหมู	0.98	เนื้อหมู	0.97
ปลาน้ำจืด	0.98	ปลาน้ำจืด	0.99	ปลาน้ำจืด	0.98
ปลาทะเล	0.97	ปลาทะเล	0.98	ปลาทะเล	0.98
กุ้งทะเล	0.97	กุ้งทะเล	0.98	กุ้งทะเล	0.96
ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.96	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.97	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.96
ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.99	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.99	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.98
ผักบริโภคผล	0.96	ผักผล	0.97	ผักผล	0.97
ผักใบ	0.96	ผักใบ	0.97	ผักใบ	0.95
รวมทุกสินค้าเกษตร	**0.98**	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.98	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.97

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

หมายเหตุ : 1) การอ่านค่าความเชื่อมั่นแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 0.00-0.19 ระดับแย่ที่สุด, 0.20-0.39 ระดับแย่, 0.40-0.59 ระดับปานกลาง, 0.60-0.79 ระดับดี และ 0.80-1.00 ระดับดีมาก

2) แบบสำรวจความเชื่อมั่นผู้บริโภคฯ จำแนกเป็น 3 ชุด คือ ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัย ความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพ และความเชื่อมั่นผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการตรวจติดตามเฝ้าระวังสารพิษตกค้างจากวัตถุอันตรายทางการเกษตรในผักและผลไม้และส่งตรวจวิเคราะห์รายการสารพื้นฐานเดียวกัน และประชาสัมพันธ์สื่อสารความเสี่ยงในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งเน้นการให้ความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อผู้บริโภค เกษตรกร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในช่องทางสื่อสารของแต่ละหน่วยงาน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการสร้างความเชื่อมั่นสินค้าเกษตรและอาหาร** ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ที่ได้พัฒนาช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรปลอดภัยผ่านแพลตฟอร์มตลาดออนไลน์ ที่ใช้ระบบ QR Trace เพื่อเชื่อมโยงเกษตรกร ผู้ผลิตกับผู้ประกอบการและผู้บริโภคโดยตรง ทำให้การซื้อ-ขายสินค้าเกษตรที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสะดวกขึ้นและตรวจสอบย้อนกลับได้ง่ายขึ้น

030202

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับนโยบายพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์อาหารของไทยให้มีคุณภาพสูงขึ้นและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล อาทิ การเตรียมการเข้าร่วมข้อตกลงการยอมรับร่วมรายสาขาว่าด้วยระบบการตรวจสอบและการให้การรับรองด้านสุขลักษณะอาหารสำหรับผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปของอาเซียน (ASEAN Sectoral Mutual Recognition Arrangement for Inspection and Certification Systems on Food Hygiene for Prepared Foodstuff Products; MRA on PF) ที่จัดทำขึ้นโดยคณะทำงานด้านผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูป (Prepared Foodstuff Product Working Group; PFPWG) ภายใต้คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านมาตรฐานและคุณภาพของอาเซียน (ASEAN Consultative Committee on Standard and Quality; ACCSQ) เพื่อให้มาตรฐานอาหารของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยให้ได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญคือ **การแก้ไขปัญหาสารตกค้าง/สารต้องห้ามในสินค้าเกษตรส่งออกของไทย** อาทิ การตรวจพบสารย้อมสีทุเรียนหรือสารซัลเฟอร์ไดออกไซด์ตกค้างในลำไย อันจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในคุณภาพและมาตรฐานสินค้าเกษตรของไทยในระดับสากล ซึ่งอาจนำมาสู่การกำหนดขั้นตอนการนำเข้าที่ยุ่งยากจากประเทศคู่ค้าที่ทำให้ต้นทุนและระยะเวลาในกระบวนการโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น โดยปัญหาดังกล่าวจะมีผลต่อปริมาณการส่งออกเกิดปัญหาสินค้าล้นตลาด และกระทบต่อเสถียรภาพทางราคาด้วยในท้ายที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยให้ได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการจะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว และในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ที่ผ่านมา มีความเชื่อมั่นจากผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรอยู่ในระดับดีมากมาโดยตลอด อย่างไรก็ดีการทำให้ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการในระดับสากล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การสร้างความตระหนักให้กับผู้ผลิตและผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามมาตรฐานการส่งออกในระดับสากล** โดยหน่วยงานภาครัฐต้องเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านกฎระเบียบและข้อตกลงต่าง ๆ และ**การอำนวยความสะดวกในการตรวจสอบรับรองคุณภาพ** พร้อมทั้งมีกลไกใน**การตรวจสอบและตรวจสอบย้อนกลับเพื่อสกัดสินค้าที่ผิดข้อตกลง**ไม่ให้ส่งออกและสร้างความเสื่อมเสียภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของผลิตภัณฑ์เกษตรของไทยตามมา

030301

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

Y1 030301

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565
ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยร้อยละ 3

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570
ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี

หมายเหตุ ** เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2567 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 19.38** มูลค่า 41,679.83 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 7.29** มูลค่า 44,716.39 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **หดตัวร้อยละ 6.94** มูลค่า 41,613.92 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 2,584.62** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 137.62** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 195.20** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **หดตัว เฉลี่ยร้อยละ 6.34**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -38.56** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ -42.29** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพของประเทศไทย ประกอบด้วย (1) วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) (2) สมุนไพรและเครื่องเทศ (ขมิ้นชัน พริกไทย กระชายดำ กระเจี๊ยบแดง ว่านหางจระเข้ ไพล ฟ้าทะลายโจร) และ (3) แมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง จิ้งหรีด) จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่ารวม 41,613.92 ล้านบาท เทียบเท่าการหดตัวร้อยละ 6.94 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 44,716.39 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.29 จาก พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง

030301

คิดเป็นร้อยละ 195.20 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 18) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -38.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.34 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 42.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568
หมายเหตุ: วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) สมุนไพรและเครื่องเทศ (ขมิ้นชัน พริกไทย กระชายดำ กระเจี๊ยบแดง ว่านหางจระเข้ ไพล ฟ้าทะลายโจร) แมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง จิ้งหรีด)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสมุนไพร เครื่องเทศ และแมลงเศรษฐกิจ ควบคู่กับการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร และการส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาสายพันธุ์พืชและสัตว์ในท้องถิ่นให้แก่เกษตรกร โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาศูนย์ทรัพยากรพันธุกรรมพืชแห่งชาติ** ของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งมุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งฐานพันธุกรรมพืชและเห็ดสำหรับรวบรวม อนุรักษ์ และให้บริการเชื้อพันธุกรรม รวมถึงพัฒนาเป็นเครือข่ายศูนย์เรียนรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชน เพื่อใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ นำไปสู่การผลิตและขยายผลเพิ่มมูลค่า **(2) โครงการส่งเสริมและยกระดับสินค้าเกษตรชีวภาพ** ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยยกระดับผู้ประกอบการและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางเกษตรชีวภาพและพืชสมุนไพรด้วยการต่อยอดให้เป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง พร้อมทั้งเชื่อมโยงผลิตภัณฑ์กับช่องทางการตลาดที่เหมาะสม **(3) โครงการส่งเสริมการใช้ประโยชน์ใบและยอดอ้อย เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรชาวไร่อ้อย ลดปริมาณการลักลอบเผาอ้อยและฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5** ที่ได้ส่งเสริมเกษตรกรชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาลในการใช้ประโยชน์ใบและยอดอ้อย ซึ่งเป็นผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร โดยนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ เช่น เชื้อเพลิงชีวมวล และเชื้อเพลิงชีวภาพ ซึ่งช่วยเพิ่มรายได้ให้เกษตรกรและช่วยลดฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 จากการลดปริมาณการเผาอ้อยในพื้นที่ปลูกอ้อย

030301

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมอาชีพทางเลือกแก่เกษตรกรในการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งการปลูกพืชสมุนไพร และการเลี้ยงแมลงเศรษกิจ การยกระดับศักยภาพของเกษตรกรในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพสูง และการส่งเสริมให้มีการจัดการเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรในระดับพื้นที่ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมทดแทนการเผา โดยเฉพาะการนำกลับมาใช้ประโยชน์เพื่อลดต้นทุนในการผลิต และการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่า ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรชีวภาพของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **สินค้าเกษตรชีวภาพที่มีศักยภาพในการต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมต่อเนื่องมูลค่าสูงยังมีสัดส่วนมูลค่าไม่มาก** โดยสัดส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพส่วนใหญ่ยังคงเป็นวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทนมากกว่าสมุนไพรเครื่องเทศ และแมลงเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นวัตถุดิบตั้งต้นในอุตสาหกรรมต่อเนื่องมูลค่าสูง อาทิ อาหารแห่งอนาคตและเครื่องสำอางเวชภัณฑ์ อีกทั้ง**ความหลากหลายของผลิตภัณฑ์แปรรูปสินค้าเกษตรชีวภาพและการรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์**ยังมีจำนวนไม่มาก ส่งผลให้สินค้าเกษตรชีวภาพยังมีข้อจำกัดในการเข้าสู่ตลาดสินค้ามูลค่าสูงและขาดความสามารถในการแข่งขัน นอกจากนี้ **การบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสม**ของเกษตรกรในหลายพื้นที่ รวมถึงการไม่นำกลับมาใช้ประโยชน์ผ่านกระบวนการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ส่งผลให้เกษตรกรสูญเสียโอกาสในการสร้างรายได้และไม่สามารถยกระดับศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้สินค้าเกษตรชีวภาพของประเทศไทยมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพตลอดห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ระดับฟาร์มจนถึงอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดย**การส่งเสริมการผลิตวัตถุดิบตั้งต้นในอุตสาหกรรมต่อเนื่องมูลค่าสูง** ทั้งผลิตภัณฑ์สมุนไพรและเครื่องเทศ แมลงเศรษฐกิจให้มีมาตรฐานและมีศักยภาพต่อยอดไปสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงในกลุ่มอาหารแห่งอนาคต อาหารฟังก์ชัน และผลิตภัณฑ์สุขภาพ พร้อมทั้งผลักดันให้มี**การต่อยอดการใช้วัตถุดิบที่ใช้ในพลังงานทดแทน** อาทิ เอทานอล ไปสู่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพอื่นที่มีมูลค่าสูง อาทิ สุรา เครื่องสำอางเวชภัณฑ์ และโอเลโอเคมิคัล รวมถึง**การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีให้กับเกษตรกรในการบริหารจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร**ให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง อาทิ สารชีวภัณฑ์ ปุ๋ยอินทรีย์ และวัสดุชีวมวล ซึ่งสามารถเพิ่มรายได้และลดต้นทุนการผลิตให้กับเกษตรกร นอกจากนี้ **การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพมูลค่าสูง** ทั้งในด้านการอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน การส่งเสริมการวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมด้านสินค้าเกษตรชีวภาพ การกำหนดคุณภาพและการรับรองผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการเชื่อมโยงตลาดและการส่งเสริมลงทุนกับต่างประเทศ เพื่อให้สามารถขยายตลาดและเพิ่มโอกาสในการส่งออกสินค้าเกษตรชีวภาพไปยังต่างประเทศได้ในระยะยาว

030302

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

Y1 030302

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565

ค่าเป้าหมาย
จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดเล็กและผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ 1 วิสาหกิจ : 1 ตำบล

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
030302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ลดลงร้อยละ 16.28 จากปีฐาน (11,301 แห่ง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เพิ่มขึ้นร้อยละ 66.74 จากปีฐาน (22,510 แห่ง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ลดลงร้อยละ 59.90 จากปีฐาน (5,413 แห่ง)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน	เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 159.04 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 509.70 ☺	แย่ลง ร้อยละ 189.75 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.15 จากปีฐาน	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -399.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -21 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

030302

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จำนวนทั้งสิ้น 5,413 แห่ง ซึ่งคิดเป็นการลดลงร้อยละ 59.90 จากปีฐาน (ปีฐาน พ.ศ. 2563 มีการจดทะเบียนฯ 13,500 แห่ง) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีการจดทะเบียนฯ จำนวน 22,510 แห่ง ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.74 จากปีฐาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 189.75 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 399.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่า จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3.15 จากปีฐาน ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 21 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ พ.ศ.. 2566 - 2568 เทียบกับปีฐาน (พ.ศ. 2563)

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรจากฐานทรัพยากรชีวภาพ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพของชุมชนให้ตรงกับความต้องการของตลาด เพื่อนำไปสู่การสร้างรายได้ให้กับชุมชน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพที่จัดตั้งแล้วให้มีความเข้มแข็ง ทั้งการผลิตและการตลาดให้เหมาะสมกับศักยภาพของวิสาหกิจและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การวางแผนและการลงทุนที่จะส่งผลต่อการรับการสนับสนุนเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

030302

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้จำนวนวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดผลในเชิงพาณิชย์ยังมีจำกัด** เนื่องจากท้องถิ่น/ชุมชนอาจยังขาดการสำรวจข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือการขาดทักษะในการบริหารจัดการที่จะนำไปสู่การผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มสินค้าชุมชนให้ตรงกับความต้องการของตลาด ตลอดจน**การสนับสนุนวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นการเฉพาะอาจขาดความต่อเนื่อง** โดยที่ผ่านมา การดำเนินโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชนที่ครอบคลุมวิสาหกิจชุมชนทุกประเภท จึงอาจเป็นข้อจำกัดต่อการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในทุกตำบลเป็นการเฉพาะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้จำนวนวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายระดับท้องถิ่น/ชุมชน**ในการพัฒนาฐานข้อมูลที่จะนำไปสู่การรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพเพิ่มขึ้นในอนาคต และ**การสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบันของแต่ละพื้นที่** อาทิ การพัฒนาต่อยอดการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ตรงกับความต้องการของตลาด การสนับสนุนองค์ความรู้ที่ช่วยพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ

030401

แผนแม่บทย่อย | เกษตรแปรรูป

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

Y1 030401

จ.3 อก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☺	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

หมายเหตุ ** เป้าหมาย 030401 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

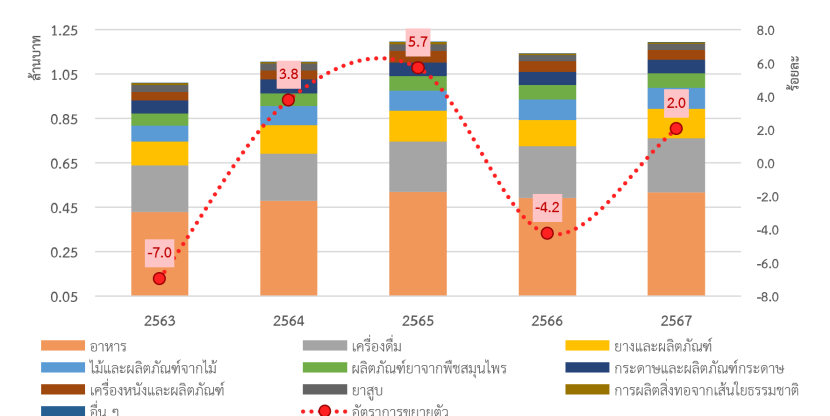
ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)				
030401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 5.71*** มูลค่า 1,194,397 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 4.24*** มูลค่า 1,143,712 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 2.04*** มูลค่า 1,192,571 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.33**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 51.10** ☺	**แย่ลงร้อยละ 174.34** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 148.18** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.17**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 32.30 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 29.25 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ ** อัตราการขยายตัว (ร้อยละ) เป็นข้อมูล ณ มูลค่าที่แท้จริง ซึ่งการเปรียบเทียบสถานการณ์ดีขึ้น/แย่ลง (☺/☹) ระหว่างปี เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลของอัตราการขยายตัว (ร้อยละ) ส่วนมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (ล้านบาท) เป็นข้อมูล ณ ราคาประจำปี

030401

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ที่สำคัญของประเทศไทย ประกอบด้วย อาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ยาจากพืชสมุนไพร ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และอื่น ๆ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) 1,192,571 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัว (ณ มูลค่าที่แท้จริง) ร้อยละ 2.04 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่า 1,143,712 ล้านบาท เทียบเท่าการหดตัว (ณ มูลค่าที่แท้จริง) ร้อยละ 4.24 จาก พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 148.18 ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของการผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร การผลิตเครื่องดื่ม การผลิตยางและผลิตภัณฑ์ และการผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ (คิดเป็นร้อยละ 5.3 4.0 13.9 และ 1.7 ตามลำดับ) อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.33) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 32.30 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 1.17 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าเพิ่ม (ณ ราคาประจำปี) และอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง) ของอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูปที่สำคัญ

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาความหลากหลายของสินค้าและผลิตภัณฑ์พร้อมบรรจุภัณฑ์ และการเสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการ ตลอดจนขยายความหลากหลายของช่องทางการจำหน่ายและขยายตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรอุตสาหกรรมสู่ธุรกิจตลาดสมัยใหม่ (One Province One Agro – Industrial Community to Modern Trade : OPOAI – C Next Steps)** ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งมุ่งเน้นยกระดับศักยภาพเกษตรกรวิสาหกิจชุมชน หรือสถาบันเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเกษตรแปรรูป สนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรม รวมถึงเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจที่นำไปสู่การจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ได้

030401

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าวัตถุดิบและผลผลิตทางการเกษตร การยกระดับมาตรฐานการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปด้วยการนำเทคโนโลยี/นวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตให้แก่เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร รวมถึงการเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรให้เกษตรกรสามารถขายสินค้าโดยตรงกับผู้บริโภคหรือผู้ประกอบการผ่านช่องทางที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ คือ**กิจกรรมปลายน้ำของห่วงโซ่การผลิตสินค้าเกษตรแปรรูป** อาทิ การทดสอบตลาด การยกระดับมาตรฐาน ซึ่งอาจยังไม่มีการดำเนินการที่ครบถ้วนและเชื่อมโยงอย่างเพียงพอ ส่งผลต่อความสมบูรณ์ของห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ อาทิ บางโครงการฝึกอบรมพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ไม่ได้เชื่อมโยงกับการทดสอบคุณภาพและการออกแบบ จึงอาจทำให้ผลิตภัณฑ์ที่พัฒนาขึ้นไม่สามารถเป็นต้นแบบพร้อมจำหน่ายและขาดคุณสมบัติในการขอรับรองมาตรฐานเพื่อเข้าสู่ตลาดระดับสูง นอกจากนี้ **ข้อจำกัดด้านเศรษฐกิจ** ของผู้ประกอบการ ทำให้นวัตกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่พัฒนาแล้วอาจยังไม่สามารถเปลี่ยนเป็นผลลัพธ์เชิงพาณิชย์ได้ ส่งผลให้ไม่เกิดมูลค่าเพิ่มที่ชัดเจนในห่วงโซ่การผลิต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากการมุ่งเน้นกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาในระยะเริ่มต้น ไปสู่การให้ความสำคัญและจัดสรรทรัพยากรสำหรับ**การดำเนินงานในช่วงการทดลองผลิตหรือทดลองดำเนินการในปริมาณจำกัดก่อนที่จะผลิตจริง (Pilot Run)** เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถแปลงผลงานนวัตกรรมต้นแบบให้เป็นผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปที่พร้อมจำหน่ายในเชิงพาณิชย์ อันเป็นการสนับสนุนการนำนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์จริงในทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ อาจพิจารณา**ปรับกลไกการสนับสนุนทรัพยากรให้มีความยืดหยุ่นสอดคล้องกับจังหวะเวลาของธุรกิจ (Business Cycle)** หรือดำเนินโครงการในลักษณะใช้บัตรกำนัล/คูปอง (Voucher) เพื่อแลกเปลี่ยนการสนับสนุนด้านมาตรฐานและตลาด อาทิ บัตรกำนัลสำหรับการจ้างบริษัทที่ปรึกษาเพื่อทำมาตรฐานอาหารและยา (อย.) หรือ มาตรฐานฮาลาล

030501

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

Y1 030501

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	● ☹	○

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

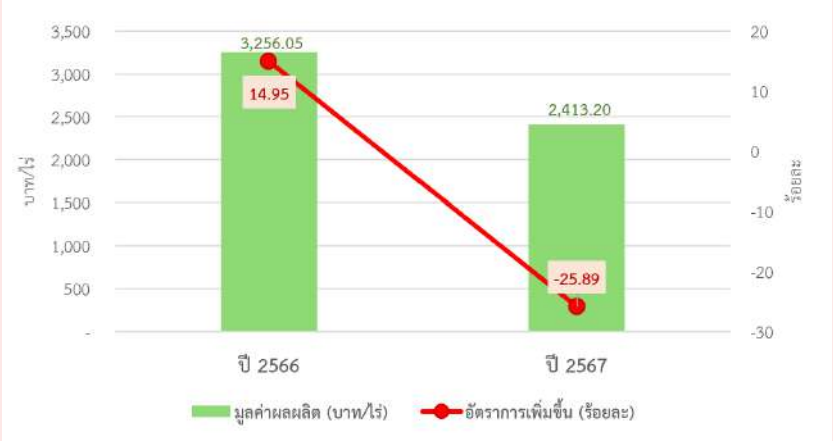
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030501	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **N/A** มูลค่า 2,832.58 บาท/ไร่ (ไม่สามารถเทียบร้อยละการเพิ่มขึ้นกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ข้อมูลคนละฐาน) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 14.95** มูลค่า 3,256.05 บาท/ไร่ (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ลดลง ร้อยละ 25.89** มูลค่า 2,413.20 บาท/ไร่ (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบร้อยละการเปลี่ยนแปลงกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ข้อมูลคนละฐาน		**แย่ลง ร้อยละ 273.18** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566–2568) **ลดลง เฉลี่ยร้อยละ 5.47**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -517.80 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -109.40 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ: *** เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าของสินค้าเกษตรที่ได้จากการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้ ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยข้อมูลการดำเนินงานแปลงใหญ่เกษตรสมัยใหม่ปี 2564 มีพื้นที่นำร่อง 85 แปลง และในปี 2565 เป็นต้นไป มีพื้นที่ดำเนินโครงการ 3,377 แปลง

030501

สินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าของสินค้าเกษตรที่ได้จากการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาปรับใช้ ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ในปีการผลิต 2567/68 ได้มีดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 3,377 แปลง ในกลุ่มสินค้าเกษตรกว่า 90 ชนิด มีมูลค่าของผลผลิตเฉลี่ย 2,413.20 บาท/ไร่ เทียบเท่ามูลค่าลดลงร้อยละ 25.89 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่าของผลผลิตเฉลี่ย 3,256.05 บาท/ไร่ เทียบเท่ามูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.95 จาก พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 273.18 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 517.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 5.47 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 109.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าเฉลี่ยของผลผลิตของแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ / อัจฉริยะ พ.ศ. 2566 - 2567

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะในการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร ลดต้นทุน และเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต โดยเฉพาะในการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ ข้าว อ้อย ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน ทุเรียน และมะม่วง ตลอดจนสนับสนุนการยกระดับศักยภาพเกษตรกรให้เป็นเกษตรกรอัจฉริยะ (Smart Farmer) ผ่านแปลงสาธิตต้นแบบเทคโนโลยีอัจฉริยะที่ได้จากการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรที่ใช้ในการเพาะปลูก นอกจากนี้ ยังส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรต้นแบบที่จะปรับเปลี่ยนวิธีการผลิตและแปรรูปแบบเดิมมาเป็นแบบใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีอัจฉริยะและเครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่กับการสร้างผู้ประกอบการในการให้บริการธุรกิจเกษตรอัจฉริยะเพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลทางการเกษตรได้มากยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ

030501

พ.ศ. 2568 คือ **โครงการยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะด้วยนวัตกรรมภูมิสารสนเทศแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน (SGi-Farm)** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) โดยพัฒนาแพลตฟอร์มนวัตกรรมภูมิสารสนเทศ ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันที่ใช้ในการจัดการฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศของกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน/กลุ่มแปลงใหญ่ และสินค้าเกษตรที่สามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ เพื่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ในการวิเคราะห์ วางแผน และกำหนดนโยบายร่วมกับชุมชน/วิสาหกิจชุมชน รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงและใช้ประโยชน์นวัตกรรมภูมิสารสนเทศในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างผู้ประกอบการในการให้บริการธุรกิจเกษตรอัจฉริยะ ควบคู่กับการส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยีอัจฉริยะ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร โดยมุ่งเน้นให้เกษตรกรเรียนรู้และสามารถนำไปปฏิบัติในการผลิตและแปรรูปได้อย่างถูกต้องและเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ทำให้ประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูปเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้สินค้าเกษตรมีคุณภาพและมูลค่าสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **สภาพอากาศที่แปรปรวน** เนื่องจากในปัจจุบันสภาพอากาศค่อนข้างแปรปรวนและเกิดภัยพิบัติขึ้นบ่อยครั้ง อาทิ น้ำท่วม ส่งผลให้ผลผลิตของเกษตรกรน้อยลงไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ประกอบกับอาจยังขาด**ระบบที่จะช่วยวิเคราะห์สภาพอากาศและพยากรณ์อากาศล่วงหน้า**เพื่อให้เกษตรกรสามารถรับมือกับสภาพอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและวางแผนการเพาะปลูกได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ **เกษตรกรบางรายยังไม่เห็นถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรกลทางการเกษตรในการผลิต** อีกทั้ง**ช่องทางที่เกษตรกรรายย่อยจะสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลทางการเกษตร**ในอัตราค่าบริการที่เหมาะสมอาจยังมีจำกัด เกษตรกรจึงคงการผลิตแบบเดิมที่ใช้แรงงานเป็นหลัก ซึ่งมีประสิทธิภาพในการผลิตต่ำ

030501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้สินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพของสินค้าเกษตร** รวมถึงการวิเคราะห์สภาพอากาศได้อย่างแม่นยำ เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ช่วยให้เกษตรกรสามารถผลิตสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นได้จากปริมาณ คุณภาพ และความปลอดภัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งคำนึงถึงการเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ ซึ่งจะช่วยให้การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไม่รุนแรงมากขึ้นในระยะยาว ตลอดจนจะช่วยให้สินค้าเกษตรสามารถเข้าสู่ตลาดใหม่ ๆ ได้เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้น**การเข้าถึงเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลทางการเกษตรของเกษตรกรรายย่อยและกลุ่มเกษตรกร** ผ่านการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ และสร้างต้นแบบเกษตรกรอัจฉริยะที่ประสบความสำเร็จในการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการผลิต รวมถึง**สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรที่สอดคล้องกับความต้องการในพื้นที่** ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของเทคโนโลยีดังกล่าวอย่างชัดเจนและทำให้เกษตรกรนำเอาไปประยุกต์ใช้ในการเพาะปลูก การแปรรูป และการตลาดต่อไป ทั้งนี้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การจัดเก็บข้อมูลมูลค่าสินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะอย่างเป็นรูปธรรม** เพื่อให้การประเมินผลเป็นไปในทิศทางเดียวกับเป้าหมายแผนแม่บทฯ และการดำเนินงานในอนาคต

030502

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลง ที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

Y1 030502

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2568 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 3

ค่าเป้าหมาย
ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : มูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)

	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030502	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **N/A** (4,435.08 กก./ไร่) (ไม่สามารถเทียบร้อยละการเปลี่ยนแปลงผลผลิตกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นการเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรกของโครงการ) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ลดลง ร้อยละ 22.18** (3,451.51 กก./ไร่) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13.59** (3,920.56 กก./ไร่) (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 32.39**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบร้อยละการเปลี่ยนแปลงของผลผลิตกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นการเก็บเกี่ยวผลผลิตครั้งแรกของโครงการ		**ดีขึ้น ร้อยละ 161.27**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566–2568) **ลดลง เฉลี่ยร้อยละ 4.30**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 41.96 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -28.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ: *** เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 - 2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ผลผลิตต่อหน่วยจากการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

030502

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยจากแปลงต้นแบบที่มีการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรในรูปแบบต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน 3,377 แปลง ในกลุ่มสินค้าเกษตร 93 ชนิด มีผลผลิตเฉลี่ย 3,920.56 กิโลกรัมต่อไร่ เทียบเท่าผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.59 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีผลผลิตเฉลี่ย 3,451.51 กิโลกรัมต่อไร่ เทียบเท่าผลผลิตลดลงร้อยละ 22.18 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 161.27 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 32.39) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 41.96 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า ผลผลิตสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.30 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -28.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ / อัจฉริยะ พ.ศ. 2566 - 2567

ที่มาของข้อมูล : กรมส่งเสริมการเกษตร, 2568

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยในการผลิต อาทิ อินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of Things) เครื่องจักรกลทางการเกษตร และดิจิทัลแพลตฟอร์ม ซึ่งเทคโนโลยีดังกล่าวจะช่วยในการบริหารจัดการปัจจัยนำเข้า อาทิ น้ำ และปุ๋ย ในแปลงเพาะปลูกอ้อย ข้าวโพด และลองกอง เป็นต้น รวมถึงสามารถเฝ้าระวังและเตือนภัยจากโรคและแมลงศัตรูพืช และสามารถช่วยในการเก็บวัสดุเหลือใช้จากการเก็บเกี่ยวผลผลิตอ้อย เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มปริมาณผลผลิตให้มากยิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการพัฒนาอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายสู่ความยั่งยืนด้วยนวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ** ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่ง ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์อ้อยและใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในไร่อ้อย

030502

แปลงใหญ่ต้นแบบ รวมถึงพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย และ **(2) โครงการดิจิทัลแพลตฟอร์มเกษตรเชิงพื้นที่รายแปลงเพื่อยกระดับเศรษฐกิจฐานราก** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) โดยพัฒนาเครื่องมือของแพลตฟอร์มดิจิทัลทางการเกษตรเชิงพื้นที่ระดับรายแปลง Dragonfly ซึ่งมีข้อมูลที่สกัดได้จากภาพถ่ายดาวเทียม เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์และมีประโยชน์ต่อการบริหารจัดการแปลงเพาะปลูกได้อย่างแม่นยำ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทำการเกษตรแบบดั้งเดิมมาเป็นเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ปริมาณผลผลิต และลดต้นทุนให้แก่เกษตรกรรายย่อย โดยส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลทางเกษตรและอุปกรณ์ดิจิทัลต่าง ๆ ที่เกษตรกรสามารถเรียนรู้แล้วนำไปปรับใช้ในแปลงเกษตรได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผลผลิตของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การถ่ายทอดองค์ความรู้แก่เกษตรกรที่เน้นการฟังบรรยายและการสรุปภาพรวมของประเทศ** ทำให้เกษตรกรไม่ได้ฝึกปฏิบัติงานจริงและไม่ได้รับข้อมูลที่เฉพาะเจาะจงในพื้นที่ของตนเอง จึงทำให้เกษตรกรไม่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ **ความเหมาะสมของเทคโนโลยีในแต่ละพื้นที่** เนื่องจากแต่ละพื้นที่มีลักษณะภูมิประเทศที่แตกต่างกัน จึงทำให้เทคโนโลยีที่ได้รับการถ่ายทอดอาจไม่เหมาะสมที่จะใช้ในบางพื้นที่ ประกอบกับเทคโนโลยีดังกล่าวมีราคาที่สูงและยังไม่มีผู้ให้บริการในพื้นที่ ก่อให้เกิดข้อจำกัดในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการให้ผลผลิตของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้แก่เกษตรกรในแต่ละพื้นที่ให้มากขึ้น** ควบคู่กับการฟังบรรยายที่เป็นการถ่ายทอดองค์ความรู้พื้นฐานก่อนการนำไปปฏิบัติ รวมถึง**การสำรวจพื้นที่เพื่อวางแผนการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี** ซึ่งจะทำให้สามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ได้ในแต่ละพื้นที่และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เกษตรกรสามารถใช้เทคโนโลยีในการเพาะปลูกในแปลงของตนเองได้ ส่งผลให้มีปริมาณผลผลิตที่เพิ่มมากขึ้นและลดต้นทุนได้จริง อีกทั้งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่ง**ส่งเสริมและสนับสนุนธุรกิจการให้บริการด้านการเกษตร (Agricultural Service Providers: ASPs)** ให้มากขึ้นและครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้อย่างทั่วถึง ทำให้การผลิตมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง และปริมาณผลผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตนเองได้อย่างมั่นคง นอกจากนี้ หน่วยงาน/สถาบันวิจัยควร**นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาพันธุ์พืช/สัตว์ให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น** ทนทานต่อโรค แมลงศัตรูพืช และสภาพแวดล้อม พร้อมทั้ง**พัฒนาระบบชลประทานด้วยเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมสมัยใหม่**ที่จะช่วยให้เกษตรกรมีน้ำที่เพียงพอในการทำการเกษตรตลอดทั้งฤดูกาลผลิตอย่างยั่งยืน

030601

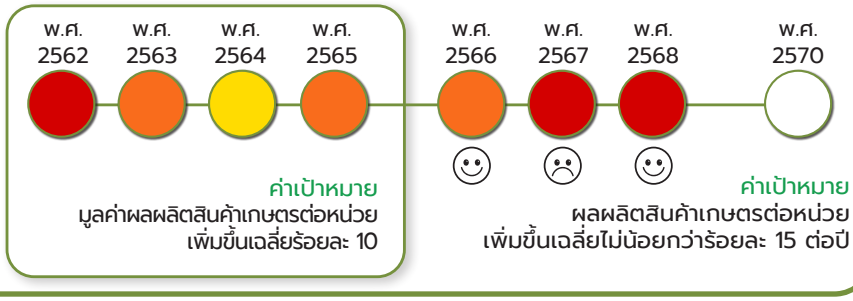
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

Y1 030601

จ.3 กษ.

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10

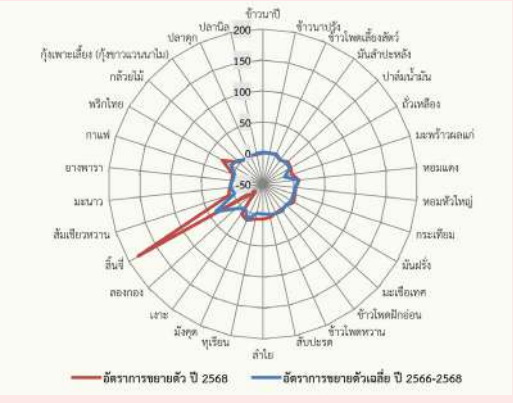
ค่าเป้าหมาย
ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
030601	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 9.19 ผลผลิต 808 กก./ไร่	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ลดลง ร้อยละ 3.09 ผลผลิต 783 กก./ไร่	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.38 ผลผลิต 801.66 กก./ไร่	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 26.99	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 181.54 ☺	แย่ลง ร้อยละ 133.62 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 177.02 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) เพิ่มขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 2.83	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 8.82 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 18.84 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น พิจารณาจากผลผลิตต่อหน่วยของสินค้าเกษตรสำคัญ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ในปีการผลิต 2567/68 สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืช จำนวน 27 รายการ และกลุ่มประมง จำนวน 3 รายการ มีผลผลิตเฉลี่ย 801.66 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.38 จาก พ.ศ. 2567 เมื่อพิจารณาแยกกลุ่มพบว่า กลุ่มพืชมีผลผลิตต่อหน่วยเฉลี่ย 801.94 กิโลกรัมต่อไร่ และกลุ่มประมงมีผลผลิตเฉลี่ย

ประสิทธิภาพการผลิตของสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2568

030601

764.46 กิโลกรัมต่อไร่ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืชและประมงมีผลผลิตเฉลี่ย 783 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นผลผลิตลดลงร้อยละ 3.09 จาก พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 177.02 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 26.99) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 8.82 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี) พบว่า ผลผลิตต่อหน่วยของสินค้าเกษตรในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 2.83 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 18.84 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับภาคเกษตรสู่มูลค่าสูงและมาตรฐานการผลิตโดยวางหลักการเศรษฐกิจ BCG และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นรากฐานสำคัญ พร้อมทั้งแก้ไขปัญหาที่ต้นทางด้วยการส่งเสริมการใช้พันธุ์ดี ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และข้อมูลดิจิทัล เพื่อให้เกิดความแม่นยำในการผลิตและเตรียมพร้อมรับมือภัยธรรมชาติ อีกทั้งบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาระบบแปลงใหญ่เพื่อรวมกลุ่มเกษตรกรให้เกิดการประหยัดจากขนาดและลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงการอำนวยความสะดวกทางการค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการในภาคเกษตรกรรม โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความมั่นคงด้านอาหาร** ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตและขยายพืชพันธุ์ดีของภาครัฐ รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายกระจายพืชพันธุ์ดีสู่เกษตรกร ควบคู่ไปกับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ให้เกษตรกรในการเลือกใช้พืชพันธุ์ดีให้เหมาะสมกับพื้นที่และสามารถผลิตพืชที่มีคุณภาพตรงตามมาตรฐาน **(2) ระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ด้านประมง** ของกรมประมง โดยได้ส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิตสินค้าเกษตรด้านการประมงและพัฒนาศักยภาพการผลิต ยกระดับมาตรฐานฟาร์มเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำเพื่อการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพความปลอดภัย และตลาดรองรับ **(3) โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตพืชสู่การยกระดับคุณภาพการผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร** ของกรมวิชาการเกษตร ที่ดำเนินการการพัฒนาศักยภาพเกษตรกรและภาคการเกษตรไทยให้เข้มแข็งด้วยการนำองค์ความรู้ทางวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปถ่ายทอดผ่านศูนย์เรียนรู้และแปลงสาธิต เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลผลิตควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้มีการผลิตตามมาตรฐานสินค้าเกษตร (GAP และเกษตรอินทรีย์) เพื่อสร้างความปลอดภัยแก่ผู้บริโภค เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและยกระดับรายได้ที่มั่นคงให้กับเกษตรกรอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถในการผลิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร โดยการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และข้อมูลสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างความแม่นยำในการผลิต ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและการพัฒนาคุณภาพปัจจัยการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

030601

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ปัญหาอุปทานส่วนเกินและราคาผันผวน แม้รัฐบาลจะให้ความสำคัญกับการยกระดับภาคเกษตรสู่มูลค่าสูงและมาตรฐานการผลิต แต่การช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลในการรักษาเสถียรภาพราคาส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบเงินช่วยเหลือเฉพาะหน้า ซึ่งไม่จูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิต ทำให้ยังคงผลิตแบบเดิมจนเกิดผลผลิตล้นตลาดอย่างต่อเนื่อง คุณภาพและมาตรฐานไม่สม่ำเสมอ ซึ่งระบบการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ยังไม่ครอบคลุมเกษตรกรรายย่อย และระบบตรวจสอบสารเคมียังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงเรื่องสารตกค้างและไม่สามารถเข้าถึงตลาดพรีเมียมได้ ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี เนื่องจากเทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming) ยังกระจุกตัวอยู่เฉพาะกลุ่มเกษตรกรที่มีความพร้อมสูง ประกอบกับเกษตรกรรายย่อยไม่มีองค์ความรู้ ทักษะ และเงินทุนในการลงทุน ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและภัยพิบัติ แม้รัฐบาลจะมีนโยบายจัดการทรัพยากร แต่มาตรการจูงใจหรือบทลงโทษยังไม่ชัดเจน ทำให้ปัญหา PM2.5 และความเสื่อมโทรมของหน้าดินยังคงอยู่ ขณะที่ระบบชลประทานหลักไม่สามารถบริหารจัดการน้ำในภาวะวิกฤตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐานและการเงิน โดยโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์ เช่น ห้องเย็น และตลาดกลางสินค้าเกษตร เป็นต้น ยังไม่เพียงพอและมีต้นทุนสูง ทำให้เกิดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวสูง ขณะที่เกษตรกรรายย่อยยังเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ยากแม้จะมีสินเชื่อ ธ.ก.ส. ก็ตาม ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การจัดทำมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรแบบมีเงื่อนไข** โดยเฉพาะการสนับสนุนงบประมาณหรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำที่ต้องผูกโยงกับเงื่อนไขการปรับเปลี่ยนการผลิตไปสู่มาตรฐานสูง การวางแผนการผลิตตามความต้องการของตลาด และการลงทุนในเทคโนโลยี **การเร่งรัดการถ่ายทอดเทคโนโลยีดิจิทัลและการยกระดับมาตรฐาน** โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรและระบบแปลงใหญ่เป็นฐาน พร้อมทั้งสนับสนุนดอกเบี้ยต่ำพิเศษสำหรับเกษตรกรรายย่อยที่ต้องลงทุนในเทคโนโลยีและพันธุ์ดี ควบคู่กับการพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและระบบการตรวจสอบย้อนกลับ และการเชื่อมโยงตลาดรูปแบบใหม่ที่เน้นการรับประกันราคาและปริมาณซื้อขายล่วงหน้า ตลอดจน **การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ** โดยเฉพาะการสนับสนุนแหล่งเงินทุน การพัฒนาระบบข้อมูลที่เข้าใจง่าย และการถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สถาบันเกษตรกรหรือกลุ่มเกษตรแปลงใหญ่สำหรับลงทุนในระบบบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะ และการสนับสนุนผู้ประกอบการ/สถาบันเกษตรกรที่มีศักยภาพลงทุนในห้องเย็นหรือยกระดับตลาดสินค้าเกษตรในระดับพื้นที่ให้มีระบบคัดแยกและเก็บรักษาที่ได้มาตรฐาน โดยต้องอาศัยสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเฉพาะทางและสิทธิประโยชน์ทางภาษี เพื่อลดการสูญเสียหลังการเก็บเกี่ยวและเพิ่มมูลค่าสินค้า

030602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตร และสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

Y1 030602

จ.3 กษ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565

ค่าเป้าหมาย
1) สหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 90
2) วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกร มีความเข้มแข็ง เฉลี่ยร้อยละ 25

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ได้แก่
1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35
3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 030602 พิจารณาจากสัดส่วนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรฯ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ทั้งนี้ ตัวชี้วัดสหกรณ์การเกษตรและกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 มีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ค่าสีสถานะอาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030602	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 43.88** 1,477 แห่ง จากทั้งหมด 3,366 แห่ง (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 47.62** 1,558 แห่ง จากทั้งหมด 3,272 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 50.49** 1,612 แห่ง จากทั้งหมด 3,193 แห่ง	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 53.10**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากมีการปรับเกณฑ์การประเมินและเริ่มประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก	**ดีขึ้น ร้อยละ 8.52** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 6.03** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เฉลี่ย ร้อยละ 47.33**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.08** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 94.65** ของค่าเป้าหมาย

030602

ตัวชี้วัด :	2. วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030602	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 35.84** 28,602 แห่ง จากทั้งหมด 79,797 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 41.95** 27,621 แห่ง จากทั้งหมด 65,835 แห่ง	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 43.86** 27,275 แห่ง จากทั้งหมด 62,191 แห่ง	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 35.58** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 17.05** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.53** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เฉลี่ย ร้อยละ 40.55**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 125.31** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 115.86** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	3. กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
030602	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 32.43** 1,187 กลุ่ม จากทั้งหมด 3,660 กลุ่ม (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 34.20** 1,209 กลุ่ม จากทั้งหมด 3,535 กลุ่ม	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 34.23** 1,169 กลุ่ม จากทั้งหมด 3,415 กลุ่ม	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 36.26**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากมีการปรับเกณฑ์การประเมินและเริ่มประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก	**ดีขึ้น ร้อยละ 5.46** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.09** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เฉลี่ย ร้อยละ 33.62**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.40** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 96.06** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด — **คิดเป็นร้อยละ 96.90** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

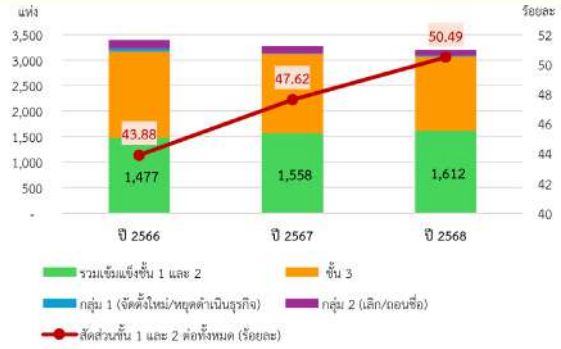
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{(94.65 + 100 + 96.06)}{2}$

030602

สถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีจำนวน 1,612 แห่ง จากสหกรณ์ภาคการเกษตรที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 3,193 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50.49 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวน 1,558 แห่ง จากสหกรณ์ภาคการเกษตรที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 3,272 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 47.62 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.03 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 53.10) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.08 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 47.33 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.65 ของค่าเป้าหมาย

ผลการจัดชั้นความเข้มแข็งสหกรณ์ภาคการเกษตร ปี 2566 - 2568

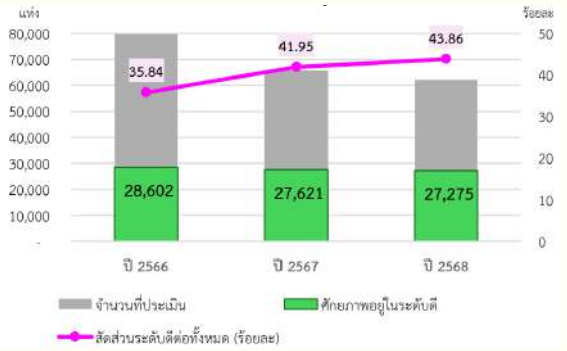

หมายเหตุ : ในระหว่างปีที่มีการประเมินจัดชั้นความเข้มแข็ง (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2567 - 31 สิงหาคม 2568) มีสหกรณ์นอกภาคการเกษตรเปลี่ยนประเภทเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร จำนวน 2 แห่ง ส่งผลให้สหกรณ์ภาคการเกษตรมีจำนวนเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับฐานข้อมูลสหกรณ์ภาคการเกษตร ณ วันที่ 1 มกราคม 2567 จำนวน 3,193 แห่ง

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดี จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีจำนวน 27,275 แห่ง จากวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 62,191 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 43.86 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวน 27,621 แห่ง จากวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 65,835 แห่ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.95 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.53 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 125.31 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพอยู่ในระดับดี ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 40.55 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 115.86 ของค่าเป้าหมาย

ผลการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ปี 2566 - 2568

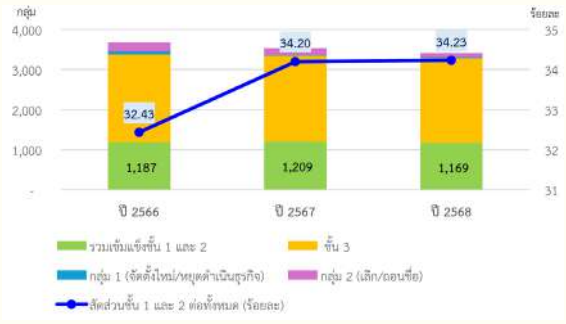

ที่มาของข้อมูล : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2568

030602

3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 จัดทำโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) มีจำนวน 1,169 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 3,415 กลุ่ม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.23 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวน 1,209 กลุ่ม จากกลุ่มเกษตรกรที่ได้รับการประเมินทั้งหมด 3,535 กลุ่ม คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.20 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.09 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 36.26) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ต่อปี) พบว่า สัดส่วนกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เฉลี่ยร้อยละ 33.62 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.06 ของค่าเป้าหมาย

ผลการจัดชั้นความเข้มแข็งกลุ่มเกษตรกร ปี 2566 - 2568

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.90 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับความเข้มแข็งให้กับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการยกระดับศักยภาพด้านการบริหารจัดการและการดำเนินกิจการให้กับวิสาหกิจชุมชน ทั้งการสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์วิสาหกิจชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการดำเนินงานของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร โดยการตรวจสอบความถูกต้องในการทำธุรกรรมทางการเงิน และส่งเสริมสหกรณ์ในการนำข้อมูลทางการเงินการบัญชีไปใช้บริหารจัดการธุรกิจ ซึ่งจะช่วยให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งด้านการเงินการบัญชีในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน** ของกรมส่งเสริมการเกษตร โดยได้ดำเนินการยกระดับศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ทั้งทักษะการบริหารกิจการ การประกอบธุรกิจเชิงรุก การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์ รวมถึงสร้างเครือข่ายและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของวิสาหกิจชุมชน **(2) โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็ง** ของกรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการธุรกิจของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร

ที่มีความเข้มแข็งในระดับชั้น 2 และ 3 ให้สามารถขึ้นสู่ระดับชั้นที่ดีขึ้นได้ **(3) โครงการพัฒนาธุรกิจชุมชน** ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้ส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ให้มีความหลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อสร้างความเข้มแข็งและรายได้ให้กับวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของสถาบันเกษตรกรในการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะทักษะในการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรและการบริหารจัดการทางการเงินการบัญชี เพื่อนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีธรรมาภิบาล รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเพื่อขยายโอกาสทางการตลาด และเพิ่มช่องทางการจำหน่ายสินค้าเกษตรให้กับสถาบันเกษตรกรและเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์** ซึ่งปัจจุบันยังมีสหกรณ์ภาคการเกษตรที่มีส่วนร่วมในการดำเนินธุรกิจน้อยกว่าร้อยละ 60 โดยเกษตรกรอาจมีความคิดในการเป็นสมาชิกสหกรณ์เพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ ยังขาดความเข้าใจในบทบาทที่สำคัญของตนที่เป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าของสหกรณ์ (Co-owners and Customers) **การแก้ไขปัญหาการขาดทุนในการดำเนินงาน** ตลอดจนปัญหา**การทุจริตในการดำเนินงานของสหกรณ์**ที่บางส่วนยังอยู่ระหว่างการดำเนินปรับปรุง/แก้ไข ซึ่งมีความจำเป็นต้องเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อภาพรวมของการประเมินศักยภาพความเข้มแข็งของสหกรณ์ภาคการเกษตร ตลอดจนไม่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกสหกรณ์ภาคการเกษตรในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้นจนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ **การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการพัฒนาสหกรณ์** โดยสร้างความตระหนักในบทบาทที่สำคัญของสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าที่ต้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมมือในการพัฒนาสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด และผลักดันให้สมาชิกสหกรณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาทิ การเข้าร่วมประชุม การจัดทำแผนพัฒนา การเลือกตั้งกรรมการ การใช้บริการของสหกรณ์ **การสนับสนุนการขยายโอกาสทางธุรกิจให้กับสหกรณ์** และ**การพัฒนาเครือข่ายของสถาบันเกษตรกร** ทั้งสหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้การดำเนินงานมีความเข้มแข็ง และช่วยพัฒนาธุรกิจของสหกรณ์ นำไปสู่การยกระดับศักยภาพความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรในอนาคต ตลอดจน**การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงาน** เพื่อความรวดเร็วในการตรวจสอบ ลดความเสี่ยงจากการทุจริต และทำให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินงาน ตลอดจนนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

แผนแม่บท

04

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคต ขับเคลื่อนให้เกิดการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมและเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก

จ.1

อก.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้การขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ รวมถึงอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ที่มีการขยายตัวดีขึ้น และการที่ประเทศไทยเข้าใกล้เป้าหมายที่จะได้เป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญแห่งหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับอุตสาหกรรมชีวภาพและอุตสาหกรรมอื่นที่เกี่ยวเนื่องกัน รวมทั้งส่งเสริมให้ประเทศไทยได้เป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานรุ่นใหม่ในภูมิภาค นอกจากนี้ ยังต้องเร่งพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล และศักยภาพของแรงงานไทยให้มีความพร้อมรับมือกับอุตสาหกรรมและบริการในอนาคต เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างทัดเทียม ซึ่งจะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมและผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและบริการมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
040001	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี
040002	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
040201	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
040301	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
040302	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี ไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570
040401*	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่	อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

040403**	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก	สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 ภายในปี 2570
040501	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
040502	การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
040601	แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	ความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน ไม่เกินอันดับที่ 52 ภายในปี 2570
040602	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคตไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : * ยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย 040402 ประเทศไทยมีศักยภาพในการผลิตชิ้นส่วนอากาศยานสูงขึ้น โดยนำไปยุบรวมกับ 040401 ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะกาศยานรุ่นใหม่ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่มีความใกล้เคียงกัน
** เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - พ.ศ.2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

Y2 040001

จ.2

อก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹☹	☺☺	☹☹	

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.6 ต่อปี
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.4 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040001 พิจารณาจาก (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังโดยใช้มูลค่าปัจจุบันในการแสดงผล ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
040001	(ข้อมูล พ.ศ.2566) **หดตัวร้อยละ 2.1** Q3/66 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,390,052 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ.2567) **ขยายตัวร้อยละ 1.3** Q3/67 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,399,181 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ.2568) **หดตัวร้อยละ 1** Q3/68 GDPภาคอุตสาหกรรม 1,356,762 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 9.34**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4.8 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 136.84** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 161.90** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 176.92** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.60**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -10.71** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ -12.50** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
040001	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 3.7** Q3/66 GDP ภาคบริการ 2,736,567 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 4.1** Q3/67 GDP ภาคบริการ 2,867,969 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัวร้อยละ 2.3** Q3/68 GDP ภาคบริการ 2,924,342 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.17**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5.3 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 21.28** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 10.81** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 43.90** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2568) **ขยายตัวร้อยละ 3.37**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 37.28** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 63.52** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0
โดยมีการคำนวณ ดังนี้ = $\left[\frac{0 + 63.52}{2}\right]$

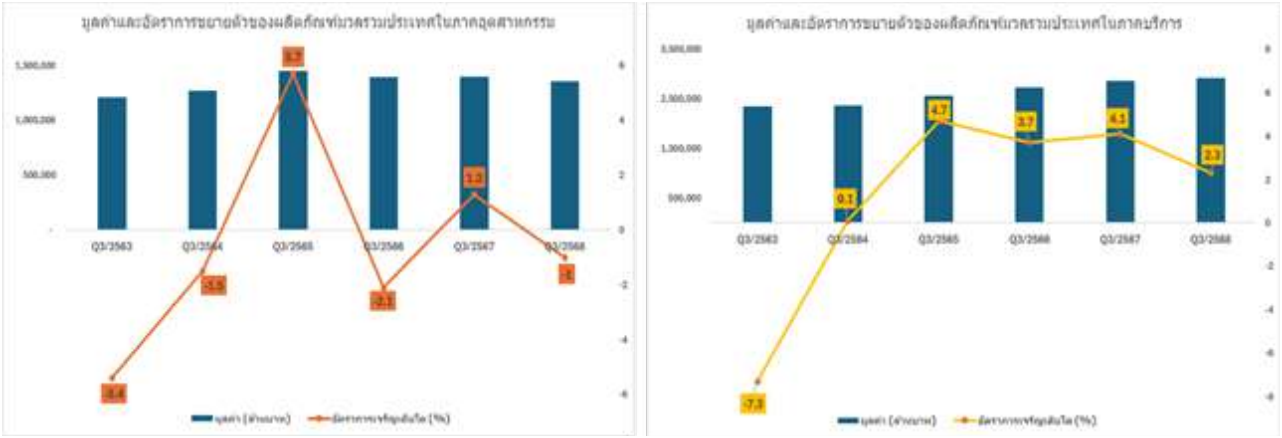
คิดเป็นร้อยละ 31.76 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรม จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ไตรมาสที่ 3/68) พบว่า หากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริงจะมีการหดตัวลงร้อยละ 1 โดยมีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) เท่ากับ 1,356,712 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 3/67) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 1.3 โดยมีมูลค่ารวม 1,399,181 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 176.92 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 9.34) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -10.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมในช่วง พ.ศ.2566-2568 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.60 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -12.50 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคบริการ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ไตรมาสที่ 3/68) พบว่า หากพิจารณาณ ราคาที่แท้จริงจะมีการขยายตัวร้อยละ 2.3 โดยมีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) เท่ากับ 2,924,342 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ไตรมาสที่ 3/67) ที่มีการขยายตัวร้อยละ 4.1 โดยมีมูลค่ารวม 2,867,969 ล้านบาทสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 43.90 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.17) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 37.28 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมในช่วง พ.ศ.2566-2568 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.37 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 63.52 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 31.76 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : รายงานผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไตรมาสที่ 3/2568 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มขึ้น อาทิ **การเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์เศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการค้าและการลงทุนของโลก** ที่ทำให้สินค้าไทยถูกกีดกันการค้ามากขึ้น อีกทั้ง**กลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตชิ้นส่วนและยานยนต์**ที่เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมหลักของประเทศ**มีแนวโน้มชะลอตัวลงจากปัญหาอุปทานล้นตลาด** และการเปลี่ยนแปลงการใช้งานจากรถยนต์สันดาปไปเป็นรถยนต์ไฟฟ้าที่ประเทศไทยยังไม่มีฐานการผลิตที่แข็งแกร่ง ประกอบกับ**ปัญหาการสวมสิทธิ์สินค้าเข้ามาขายในประเทศไทย** หรือเพื่อส่งออกต่อไปยังประเทศปลายทางที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น ทำให้ปริมาณการผลิตในประเทศของภาคอุตสาหกรรมมีแนวโน้มลดตัวลงอย่างต่อเนื่อง

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ คือ (1) **พิจารณามาตรการขยายตลาดภายในประเทศเพิ่มเติม**ผ่านมาตรการดึงดูดนักท่องเที่ยวระยะยาว หรือแรงงานต่างด้าวที่มีคุณภาพ รวมทั้งเร่งใช้ประโยชน์จากตลาดภายในกลุ่มประเทศอาเซียน (2) **แสวงหาและสร้างตลาดใหม่เพื่อรองรับสินค้าอุตสาหกรรมไทย** โดยแสวงหาตลาดภายนอกที่มีแนวโน้มที่จะรองรับสินค้าอุตสาหกรรมของไทย พร้อมทั้งจัดทำข้อตกลงทางการค้าและกำหนดมาตรการเชิงรุกเพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเข้าถึงตลาดดังกล่าว ควบคู่ไปกับการสร้างตลาดภายในสำหรับสินค้าอุตสาหกรรมไทยผ่านมาตรการต่าง ๆ อาทิ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การกำหนดมาตรการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการจัดซื้อสินค้าขั้นกลาง วัตถุดิบ และเครื่องจักรจากผู้ประกอบการในประเทศ การกำหนดมาตรการส่งเสริมให้ผู้บริโภคเลือกซื้อสินค้าไทย (3) **เร่งแก้ไขปัญหาการสวมสิทธิ์สินค้าที่เกิดขึ้นในประเทศไทย** และกำหนดมาตรการปกป้องสินค้าอุตสาหกรรมไทยจากสินค้าต่างประเทศผ่านการกำหนดมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด การควบคุมคุณภาพและมาตรฐานสินค้านำเข้าอย่างเข้มงวด การป้องกันและปราบปรามการใช้นอมินีในการทำธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมใช้กำลังการผลิตเต็มที่ และมีการลงทุนเพิ่มเติมเพื่อยกระดับผลิตภาพในการผลิต (4) **เร่งสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมการบริการที่มีศักยภาพของไทยอย่างต่อเนื่อง** โดยเฉพาะอุตสาหกรรมการบริการที่มีมูลค่าสูง เช่น อุตสาหกรรมการแพทย์และบริการแบบครบวงจร อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมูลค่าสูง อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล เป็นต้น เพื่อเป็นเครื่องยนต์หลักทางเศรษฐกิจ และรองรับการจ้างงานที่มีคุณภาพต่อไปในอนาคต

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น

Y2 040002

จ.2 อก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹☺	☹☺	☺☺	

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.2 ต่อปี
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.7 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 ต่อปี
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040002 พิจารณาจาก (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)

040002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 0.26 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ.2566) หดตัวร้อยละ 3.11 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัวร้อยละ 0.38	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.6	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 2.4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 89.21 ☹	แย่ลง ร้อยละ 1,296 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 112.22 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.82	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 10.56 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -34.31 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ (ร้อยละ)

040002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 2.09 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 2.63 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัวร้อยละ 3.07	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.1	เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 3.0 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 431.75 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 25.84 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 16.73 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2568) ขยายเฉลี่ยร้อยละ 2.60	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.03 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.56 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0
โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $= \left[\frac{0 + 86.56}{2}\right]$

คิดเป็นร้อยละ 43.28 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

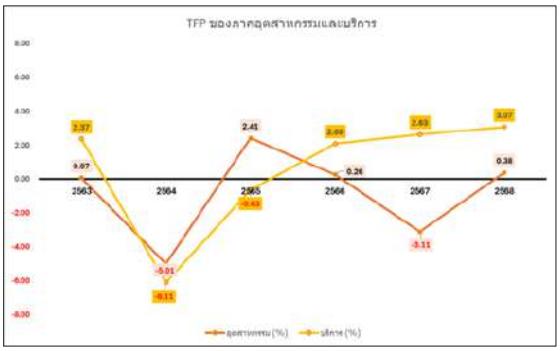
ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม จากบัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2567 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 0.38 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 3.11 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 112.22 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 10.56 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 มีการหดตัวเฉลี่ยร้อยละ 0.82 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -34.31 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ จากบัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2567 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคบริการขยายตัวร้อยละ 3.07 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.63 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.73 ในขณะเดียวกัน

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.1) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.03 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวผลิตภาพการผลิตภาคบริการ ในช่วง พ.ศ.2566-2568 มีการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.60 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.56 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 43.28 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : บัญชีสต๊อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ.2567 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น อาทิ **การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาเพื่อช่วยในภาคอุตสาหกรรมและการบริการ** โดยเฉพาะการใช้ AI มาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการบริการ ประกอบกับ**การผลิตแรงงานที่มีทักษะไม่ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ** อีกทั้งความรุนแรงจากปัญหาการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทย ทำให้การพัฒนาผลิตภาพอุตสาหกรรมเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ ความต่อเนื่องของกลไกยัง**ขาดการบูรณาการและใช้ประโยชน์จากข้อมูลด้านผลิตภาพในระดับต่าง ๆ** ทั้งในระดับมหภาค อุตสาหกรรม และธุรกิจ ทำให้ไม่สามารถจัดทำนโยบายและมาตรการที่มีความเฉพาะเจาะจงเพื่อยกระดับผลิตภาพหรือแก้ปัญหาให้แก่อุตสาหกรรมหรือกลุ่มผู้ประกอบการที่มีผลิตภาพต่ำได้อย่างเหมาะสม

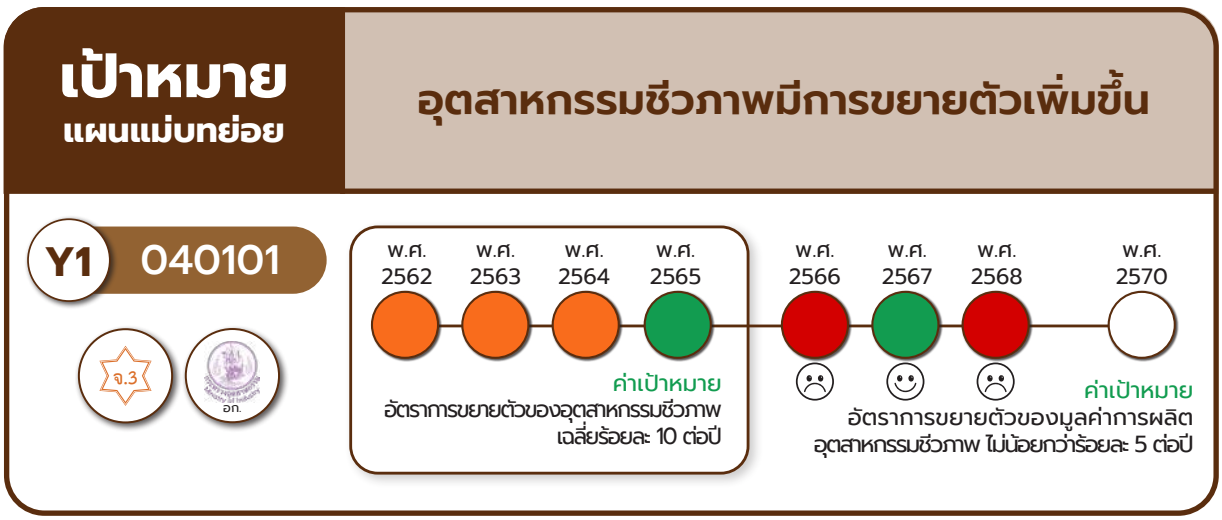
โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (1) **เร่งจัดทำนโยบายและมาตรการเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและบริการ** รวมถึงสนับสนุนให้เกิดการคิดค้นและสร้างเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการผลิตของตนเอง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยด้านเทคโนโลยีเพื่อการผลิตสินค้าและบริการ (2) **เร่งยกระดับผลิตภาพแรงงาน โดยเฉพาะทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี** และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเร่งพัฒนาทักษะขั้นพื้นฐานทั้งด้านภาษา การคิดวิเคราะห์ และทักษะดิจิทัลเพื่อให้แรงงานมีความสามารถในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ได้ด้วยตนเอง (3) **เร่งให้เกิดการวางระบบฐานข้อมูลด้านผลิตภาพแบบบูรณาการ** และมีข้อมูลเชิงลึกในระดับภาคธุรกิจ เพื่อให้การพัฒนาผลิตภาพมีข้อมูลที่ถูกต้อง สามารถใช้ประเมินและวางแผนการพัฒนาในระยะต่อไปได้ (4) **ดึงดูดการลงทุนที่เชื่อมต่อกับห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมในประเทศ** และสนับสนุนการยกระดับผลิตภาพของอุตสาหกรรมในภาพรวม โดยให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนที่ใช้สินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบในประเทศ หรือเป็นการผลิตสินค้าต้นน้ำที่มีความจำเป็นต่ออุตสาหกรรมต่อเนื่องในประเทศ

มีการจ้างแรงงานทักษะสูงจำนวนมาก และมีการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่จำเป็นให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศ นอกจากนั้นควรกำหนดมาตรการสนับสนุนให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนดำเนินการควบรวมกิจการ หรือสร้างกลไกความร่วมมือกับธุรกิจเป้าหมาย เพื่อให้ได้มาซึ่งเทคโนโลยี นวัตกรรม วัตุดิบ สินค้าขั้นกลาง หรือตลาดที่ต้องการ และส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ หรือสถาบันการศึกษาซื้อเทคโนโลยีเป้าหมาย เพื่อถ่ายทอดให้แก่ผู้ประกอบการในประเทศ และพัฒนาหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับแรงงานและนักศึกษา และ (5) **แก้ไขกฎหมาย ระเบียบ มาตรการและแนวปฏิบัติที่เป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการไทย** และปรับกลไกการสนับสนุนผู้ประกอบการให้มีเอกภาพ สะดวก และตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ โดยเร่งแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการที่ทำให้สินค้าไทยเสียเปรียบในการแข่งขันกับสินค้าจากต่างประเทศโดยเฉพาะมาตรการทางภาษี มาตรการด้านอุปสงค์ และกฎระเบียบเกี่ยวกับการอนุมัติ อนุญาต ควบคู่ไปกับเร่งกำหนดกฎหมาย ระเบียบ และมาตรการในการปกป้องตลาดภายในจากการทุ่มตลาด สินค้าที่ไม่ได้คุณภาพและมาตรฐาน ตลอดจนการใช้นอมินี ในขณะดียวกันควรเร่งพัฒนากลไกการอำนวยความสะดวก และเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยให้มีเอกภาพ อาทิ ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ national single window เป็นต้น ทั้งนี้ ควรใช้กลไกความร่วมมือระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชนเป็นกลไกความร่วมมือในการชี้เป้าการแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ มาตรการและแนวปฏิบัติข้างต้น เพื่อให้ภาครัฐสามารถยกระดับระบบนิเวศการพัฒนาอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเอกชนอย่างแท้จริง

040101

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมชีวภาพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย — **อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น**

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040101 พิจารณาเทียบเคียงจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมา ประกอบกับมีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

040101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

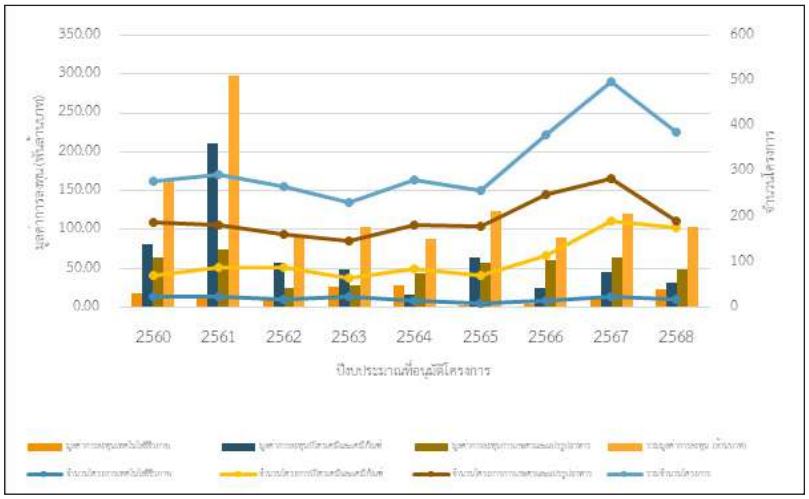
ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ (ร้อยละต่อปี)

040101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 27.18** มูลค่า 90,300 ล้านบาท (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ.2567) **ขยายตัวร้อยละ 33.81** มูลค่า 120,830 ล้านบาท (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **หดตัวร้อยละ 14.64** มูลค่า 103,140 ล้านบาท (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 165.62** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 224.39** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 143.30** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 292.80 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -292.80 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : *** เป้าหมาย 040101 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยประกอบด้วย 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การเกษตรและแปรรูปอาหาร (2) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และ (3) เทคโนโลยีชีวภาพ จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพรวมทั้งสิ้นประมาณ 103,140 ล้านบาท เทียบเท่าหดตัวร้อยละ 14.64 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวม 120,830 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 33.81 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 143.30 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -292.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ

ที่มาของข้อมูล : ภาวะการส่งเสริมการลงทุนปี 2560-2568, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

040101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมชีวภาพในลักษณะห่วงโซ่คุณค่าที่ครบวงจร ตั้งแต่การพัฒนาวัตถุดิบชีวภาพจากภาคการเกษตร การยกระดับกระบวนการผลิตในภาคอุตสาหกรรม ไปจนถึงการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเศรษฐกิจ BCG และทิศทางการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำของประเทศ การดำเนินงานดังกล่าวครอบคลุมทั้งการวิจัยและพัฒนา (R&D) การพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีชีวภาพ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานด้านห้องปฏิบัติการและศูนย์นวัตกรรม ตลอดจนการพัฒนามาตรฐานและระบบการรับรองผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล อันจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลกอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมชีวภาพจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายและพืชเศรษฐกิจอื่นสู่การผลิตเชิงพาณิชย์** ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ที่มุ่งเน้นสร้างมูลค่าเพิ่มวัตถุดิบชีวภาพ ในการต่อยอดการวิจัยผลิตภัณฑ์จากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย นำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและทิศทางการขยายตัวของมูลค่าการตลาดที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามการเติบโตของความต้องการตลาดโลก

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนากลยุทธ์เชิงรุกที่ตอบสนองทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยภาครัฐพิจารณาสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนา (R&D) ที่มุ่งเน้นการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูง เช่น ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ และเวชสำอาง เพื่อตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในทุกกลุ่มอุตสาหกรรม พร้อมทั้งสร้างความร่วมมือระหว่างภาคการศึกษาและภาคเอกชนในการยกระดับบุคลากรและพัฒนาเทคโนโลยีชีวภาพ อีกทั้ง ได้มีการส่งเสริมการตลาดแบบครบวงจร โดยขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศผ่านการจัดทำแผนการตลาดที่เหมาะสม สร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก ตลอดจนปรับปรุงมาตรการจูงใจด้านการลงทุน เช่น สิทธิประโยชน์ทางภาษี และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อดึงดูดนักลงทุนให้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชีวภาพอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมชีวภาพของประเทศที่มีการหดตัวลดลงและกลับมาฟื้นตัวได้อย่างยั่งยืนมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **โครงสร้างแรงจูงใจการลงทุนและมาตรการสนับสนุนยังไม่เพียงพอสำหรับห่วงโซ่อุตสาหกรรมชีวภาพครบวงจร** โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเกษตรและแปรรูปอาหาร และอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ ซึ่งต้องใช้เงินลงทุนเริ่มต้นสูงและเทคโนโลยีมีความเสี่ยง ทั้งด้านตลาด เทคโนโลยี และกฎระเบียบ และยังไม่มีมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นน้ำ (การพัฒนาวัตถุดิบและระบบเกษตรกรรมที่เหมาะสม) กลางน้ำ (โรงงานแปรรูปและโครงสร้างพื้นฐานร่วม) ไปจนถึงปลายน้ำ (การตลาดและการสร้างอุปสงค์สำหรับผลิตภัณฑ์ชีวภาพ) ทำให้การลงทุนเชิงระบบในห่วงโซ่ชีวภาพยังเกิดขึ้นจำกัด ขณะเดียวกัน **การวิจัยเพื่อต่อยอด**

040101

การผลิตในเชิงพาณิชย์ยังมีข้อจำกัดที่พัฒนาไปเพียงระดับกึ่งอุตสาหกรรม (pilot / demonstration) ทำให้ไม่สามารถยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมชีวภาพออกจากการพึ่งพาสินค้าขั้นต้นได้ นอกจากนี้ **การเปลี่ยนแปลงด้านภูมิรัฐศาสตร์และมาตรการกำกับการค้าระหว่างประเทศที่เข้มงวดขึ้น** ทั้งประเด็นความมั่นคงทางอาหาร พลังงาน และสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมชีวภาพของไทยเผชิญความไม่แน่นอนของตลาดและการส่งออกไปยังประเทศคู่ค้ามีความเสี่ยงจากมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานความยั่งยืน อาทิ มาตรการด้านคาร์บอน หรือข้อกำหนดด้านการใช้ที่ดินและวัตถุดิบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญใน**การดำเนินการเชิงรุกตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ควบคู่กับการเสริมสร้างกลไกสนับสนุนเชิงระบบ** ดังนี้ **ต้นน้ำ ควรเร่งพัฒนาระบบการผลิตวัตถุดิบชีวภาพคุณภาพสูงที่ตอบโจทย์อุตสาหกรรมชีวภาพมูลค่าสูง** โดยส่งเสริมรูปแบบเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับ BCG (เช่น เกษตรอัจฉริยะ เกษตรพันธะสัญญาเพื่ออุตสาหกรรมชีวภาพ) ยกระดับมาตรฐานการผลิต การรวบรวม และโลจิสติกส์วัตถุดิบให้มีความสม่ำเสมอ ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ รวมถึงใช้โครงการต้นแบบ เช่น การต่อยอดห่วงโซ่อ้อยและน้ำตาลทรายสู่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพเชิงพาณิชย์เพื่อเป็นพื้นที่เรียนรู้ในการออกแบบแพ็กเกจสนับสนุนเกษตรกร–โรงงานอย่างบูรณาการ **กลางน้ำ ควรมุ่งผลักดันการวิจัยและพัฒนาให้ก้าวข้ามจากระดับห้องปฏิบัติการสู่ระดับกึ่งอุตสาหกรรมและเชิงพาณิชย์** โดยจัดตั้งหรือเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานกลาง (shared pilot plant / biorefinery) พร้อมกลไกทุนระยะเปลี่ยนผ่าน (valley of death funding) และระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่เอื้อต่อการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เอกชนใช้ประโยชน์ได้จริง ควบคู่กับการบูรณาการแผน R&D ของหน่วยงานวิจัยให้มุ่งไปที่ผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูงที่มีศักยภาพในตลาด (ชีวเคมีภัณฑ์ วัสดุชีวภาพ เวชสำอาง อาหารฟังก์ชัน ฯลฯ) มาตรการดังกล่าวจะช่วยลดช่องว่างระหว่าง งานวิจัยกับโรงงานอุตสาหกรรม และเร่งการยกระดับโครงสร้างอุตสาหกรรมออกจากการพึ่งพาสินค้าขั้นต้น **ปลายน้ำและตลาด ควรเร่งยกระดับมาตรฐานและระบบการรับรองผลิตภัณฑ์ชีวภาพให้เทียบเท่าสากล** โดยพัฒนามาตรฐานเฉพาะสำหรับผลิตภัณฑ์ชีวภาพมูลค่าสูง ระบบห้องปฏิบัติการทดสอบ–รับรองในประเทศ และกลไก one-stop service ด้านมาตรฐานและกฎระเบียบ เพื่อช่วยลดต้นทุนการปฏิบัติตามข้อกำหนดให้แก่ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็ก พร้อมทั้งพัฒนาแผนการตลาดเชิงรุกและการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ชีวภาพของไทยในตลาดโลก ใช้เครื่องมือด้านอุปสงค์ของรัฐ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว (green public procurement) และมาตรการจูงใจผู้บริโภค เพื่อสร้างฐานความต้องการผลิตภัณฑ์ชีวภาพในประเทศ ซึ่งจะช่วยลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาดต่างประเทศและมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี **กลไกสนับสนุนเชิงระบบ ภาครัฐควรออกแบบแพ็กเกจแรงจูงใจการลงทุนแบบครบวงจรตลอดห่วงโซ่ชีวภาพ** โดยบูรณาการมาตรการภาษี มาตรการไม่ใช่ภาษี เครื่องมือทางการเงินสีเขียว และกลไกความร่วมมือรัฐ–เอกชน (PPP) ให้ตอบสนองต่อความเสี่ยงและความต้องการของนักลงทุนในอุตสาหกรรมเกษตรและแปรรูปอาหาร ปิโตรเคมี–เคมีชีวภาพ และเทคโนโลยีชีวภาพ ควบคู่กับการจัดตั้งระบบเฝ้าระวังและวิเคราะห์ผลกระทบจากภูมิรัฐศาสตร์และมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี รวมทั้งการพัฒนาฐานข้อมูล ตัวชี้วัด และแดชบอร์ดเพื่อติดตามความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมชีวภาพในระดับยุทธศาสตร์อย่างต่อเนื่อง มาตรการเหล่านี้จะช่วยให้การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมชีวภาพมีทิศทางชัดเจน ลดความซ้ำซ้อนของโครงการ และเสริมความสามารถในการปรับตัวเชิงรุกต่อบริบทโลก

040201

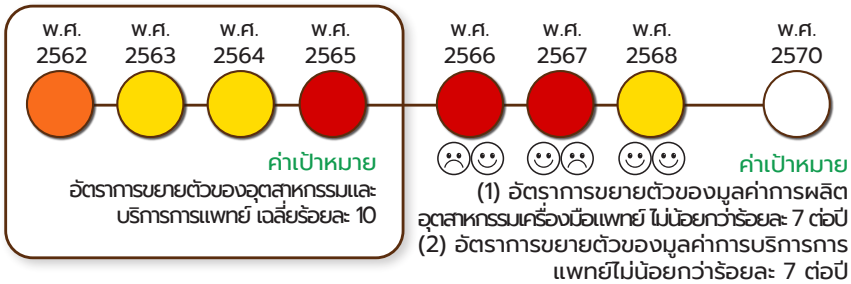
แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

Y1 040201

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040102 พิจารณาจาก (1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งนี้ ทั้ง 2 ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมาประกอบกับมีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ (ร้อยละต่อปี)				
040201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **หดตัวร้อยละ 33.32** มูลค่า 117,851 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 0.07** มูลค่า 117,931 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 13.11** มูลค่า 133,393 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 384.79** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 100.21** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 18,628.57** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **187.29** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **187.29** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ (ร้อยละต่อปี)				
040201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 8.72** มูลค่า 444,771 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 6.25** มูลค่า 472,575 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 6.33** มูลค่า 502,483 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 54.34** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 28.33** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.28** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **90.43** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **90.43** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100
โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $= \left[\frac{100 + 90.43}{2}\right]$

คิดเป็นร้อยละ 95.21 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

040201

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัว พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

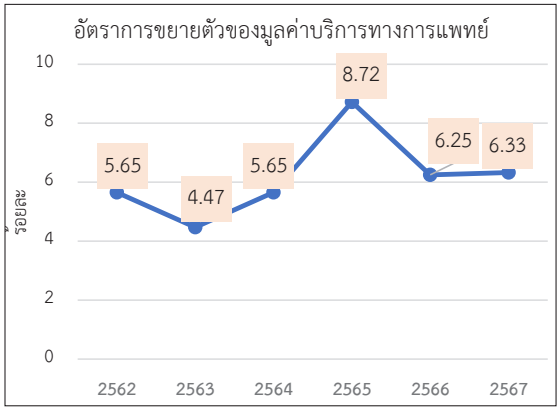
(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ จัดทำโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์รวม 133,393 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 13.11 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) 117,931 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวร้อยละ 0.07 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 18,628.57 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 187.29 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่าการบริการการแพทย์รวม 502,483 ล้านบาท เทียบเท่ากับอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.33 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่ารวม 472,575 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.25 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.28 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.43 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 95.21 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
(GDP ด้านการผลิต กิจกรรมสุขภาพและสังคมสงเคราะห์)

040201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญในการพัฒนาและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ อาทิ การแพทย์ทางไกลและการแพทย์แม่นยำปัญญาประดิษฐ์ (AI) และเทคโนโลยีชีวภาพด้านสุขภาพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการด้านสุขภาพและต่อยอดไปสู่การเกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์ การสนับสนุนให้บริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกมีคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการแก่ประชาชน รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในการตรวจสอบคุณภาพและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ของไทย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ (1) **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างความเชื่อมโยงด้านการตลาดให้ผลิตภัณฑ์และเครื่องมือแพทย์ของไทย** ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นพัฒนาผลิตภาพของสถานประกอบการผู้ผลิตเครื่องมือแพทย์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของไทยให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน และเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์เครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ของไทย รวมทั้งสร้างการรับรู้และขยายช่องทางธุรกิจให้แก่อุตสาหกรรมและผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องของไทย (2) **โครงการยกระดับมาตรฐานโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกเพื่อหนุนเสริมอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจรของประเทศ** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยมุ่งเน้นพัฒนารูปแบบและระบบการจัดบริการทางการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกที่เหมาะสมในการให้บริการสุขภาพผู้สูงอายุเพื่อพัฒนาต้นแบบการให้บริการสำหรับทดลองใช้และขยายผลในโรงพยาบาลการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกต่อไป และ (3) **โครงการจัดตั้งห้องปฏิบัติการรับรองเครื่องมือวินิจฉัยทางการแพทย์** ของสถาบันมาตรวิทยาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการไทย โดยการสร้างห้องปฏิบัติการที่สามารถรับรองมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ที่ผลิตภายในประเทศไทยได้อย่างถูกต้อง รวดเร็วและมีราคาที่เป็นธรรมเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีความสามารถแข่งขันได้มากขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์โดยส่งเสริมบริการทางการแพทย์เป้าหมายที่ประเทศไทยมีศักยภาพเป็นผู้นำ มุ่งเน้นพัฒนาบุคลากรและเครื่องมือแพทย์ รวมถึงปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยสู่การผลิตให้เกิดประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ตลอดจนพัฒนาผู้ประกอบการในการผลิตเครื่องมือแพทย์ที่มีมูลค่าเพิ่มสูงให้สามารถมีบทบาทในห่วงโซ่การผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์และแข่งขันในตลาดโลกได้ นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์แบบครบวงจร เช่น ข้อมูลบริการ ข้อมูลผลิตภัณฑ์ ข้อมูลผู้ประกอบการ ข้อมูลห้องปฏิบัติการทดสอบ ข้อมูลเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

040201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ (1) **การพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการเชื่อมโยงการวิจัยและพัฒนา (R&D)** กับการผลิตเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์ เนื่องจากประเทศไทยยังขาดกำลังคนที่มีทักษะเฉพาะทาง เช่น แพทย์ วิศวกรชีวการแพทย์ และนักวิจัยทางการแพทย์ ในการนำงานวิจัยไปพัฒนาต่อยอดให้กลายเป็นผลิตภัณฑ์เชิงพาณิชย์ได้สำเร็จ รวมทั้งยังมีการนำเอาเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ AI หรือระบบการแพทย์ทางไกลมาสนับสุนนการบริการทางการแพทย์อยู่ในวงจำกัด (2) **มาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการทางการแพทย์ของไทยยังขาดการยอมรับในวงกว้าง** อาจส่งผลให้ผู้ผลิตและผู้ให้บริการของไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดในและต่างประเทศลดลง และ (3) **ระบบข้อมูลสุขภาพของประเทศไทยไม่เป็นเอกภาพ** ระบบข้อมูลสุขภาพกระจัดกระจาย การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานหรือโรงพยาบาลไม่สามารถบูรณาการระหว่างกันได้ เกิดความซ้ำซ้อนและข้อมูลไม่ครบถ้วน ส่งผลให้การนำข้อมูลไปใช้พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อรองรับการแพทย์สมัยใหม่ยังมีข้อจำกัด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ (1) **การเร่งพัฒนาบุคลากรที่มีทักษะเฉพาะด้านและมีความสามารถในการวิจัยและพัฒนา (R&D)** เพื่อพัฒนาต่อยอดเทคโนโลยีสนับสนุนการบริการทางการแพทย์ และสามารถเชื่อมโยงงานวิจัยกับการผลิตเชิงพาณิชย์ได้ เช่น ทักษะด้านวิศวกรรมชีวการแพทย์ (Biomedical Engineering) ควบคู่ไปกับเร่งส่งเสริมให้เกิดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ อาทิ AI หรือระบบการแพทย์ทางไกลมาสนับสนุนการบริการทางการแพทย์ เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการให้บริการและลดภาระของแพทย์และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (2) **การส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์และบริการทางการแพทย์ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล** พร้อมทั้งสร้างกลไกสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการขึ้นทะเบียนและรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ ควบคู่ไปกับการเร่งผลักดันให้เกิดการใช้ผลิตภัณฑ์ทางการแพทย์ซึ่งผลิตโดยผู้ประกอบการไทย ในประเทศอย่างกว้างขวาง และ (3) **ควรพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพของประเทศให้เป็นเอกภาพ พร้อมทั้งการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance)** ที่ชัดเจน เพื่อให้ข้อมูลสุขภาพมีมาตรฐาน สามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน/โรงพยาบาลได้ และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้

040301

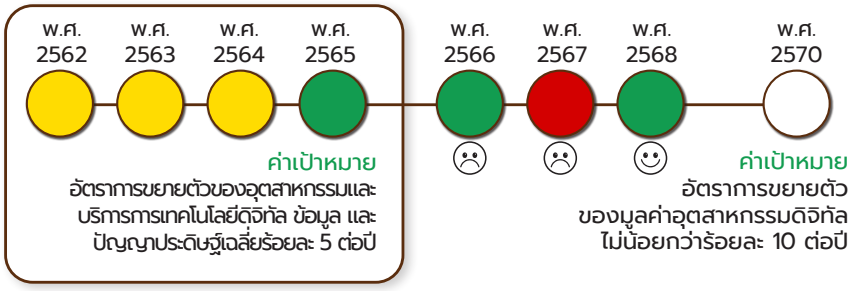
แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

Y1 040301

หมายเหตุ : เป้าหมาย 040301 พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ทั้งนี้ มีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล (ร้อยละต่อปี)

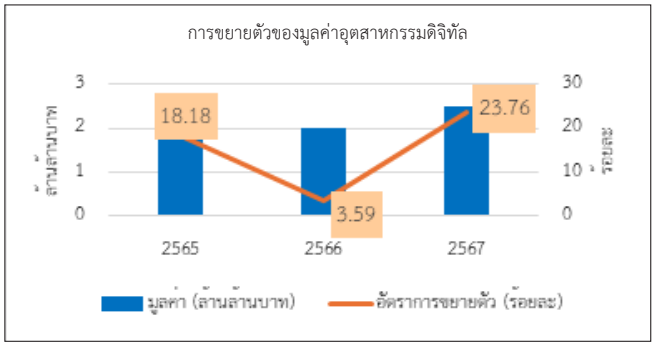
040301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 18.18 มูลค่า 1.95 ล้านล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 3.59 มูลค่า 2.02 ล้านล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัวร้อยละ 23.76 มูลค่า 2.50 ล้านล้านบาท	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 13.18 ☹	แย่ลง ร้อยละ 80.25 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 561.84 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 237.6 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 237.6 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : เป้าหมาย 040301 พิจารณาอัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล จากอุตสาหกรรมดิจิทัล 4 สาขา ได้แก่ (1) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการด้านซอฟต์แวร์ (2) อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล และ (4) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ ที่ได้จากการสำรวจและประเมินสถานภาพอุตสาหกรรมดิจิทัล จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (Depa) ทั้งนี้ สำหรับสาขา (5) อุตสาหกรรมโทรคมนาคม และ(6) มูลค่าตลาดสื่อสารของประเทศไทย ไม่ได้นำมานับรวมเพื่อใช้ในการคำนวณเนื่องจากข้อมูลยังไม่มีการจัดเก็บ

อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ซึ่งคำนวณมาจากการสำรวจข้อมูลและประเมินสถานภาพอุตสาหกรรมดิจิทัล ที่มุ่งเน้น 4 อุตสาหกรรมหลัก ประกอบด้วย (1) อุตสาหกรรมซอฟต์แวร์และบริการด้านซอฟต์แวร์ (2) อุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะ (3) อุตสาหกรรมบริการดิจิทัล และ (4) อุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์ จัดทำโดย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่าอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยมีมูลค่ารวม 2.50 ล้านล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 23.76 และเมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2566) ที่มีมูลค่ารวม 2.02 ล้านล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.59 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 561.84 ในขณะเดียวกัน

040301

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 237.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับสมรรถนะกำลังคนให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและบริหารภาคธุรกิจ และรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลในอนาคต โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ (1) **ยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพสาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมดิจิทัล** (2) **ยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพ สาขาวิชาชีพหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ** ของ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) โดยมุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของกำลังแรงงานด้านดิจิทัล ด้านหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ อย่างเป็นระบบ ให้ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถขยายผลการนำมาตรฐานอาชีพไปใช้เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการบริการในอุตสาหกรรมดิจิทัล รวมทั้งอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติอย่างมีคุณภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเน้น**พัฒนากำลังคนในประเทศให้สามารถปรับตัวและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในชีวิตประจำวันได้อย่างแพร่หลายมากขึ้น** โดยภาครัฐได้สนับสนุนให้สามารถเข้าถึงอุปกรณ์และระบบเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีราคาถูกและมีคุณภาพ และจัดให้มีหลักสูตรการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะให้สามารถนำไปต่อยอดในการทำงานภายในอุตสาหกรรมดิจิทัลได้ รวมถึง**มุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SME และสตาร์ทอัพไทย** และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการได้เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อทำการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต่อยอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีมูลค่าสูงและสามารถเชื่อมโยงไปสู่ภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายต่าง ๆ ของประเทศได้ ให้มีโอกาสในการเข้าไปมีส่วนร่วมในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลมากขึ้น นอกจากนี้ได้มี**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาสินค้าและบริการดิจิทัล** โดยได้สร้างพื้นที่ต้นแบบจำลอง (Sandbox) ให้ผู้ประกอบการไทยทำการวิจัยและพัฒนาสินค้าและบริการดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ เป็นที่ต้องการของตลาดและสามารถสร้างความยั่งยืนในการประกอบการกิจการของนักลงทุนได้ในระยะยาว ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ 2568 ได้มีการดำเนิน**โครงการการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยให้ดีขึ้นด้วยการกำหนดมาตรฐาน** โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

040301

เพื่อกำหนดทิศทางของมาตรฐานระหว่างประเทศให้เอื้อต่อภาคอุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทย โดยการผลักดันมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม หรือ มอก. และแนวปฏิบัติของประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับสากล ซึ่งจะทำให้ผลิตภัณฑ์ดิจิทัลของประเทศมีตามมาตรฐานที่น่าเชื่อถือและเป็นที่ต้องการในระดับสากล อีกทั้งยังเป็นโครงการที่ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมและบริการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งสามารถส่งเสริมการยกระดับอุตสาหกรรมดิจิทัลให้กลายเป็นจุดหมายปลายทางด้านการลงทุนของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ (1) **การขึ้นภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา** อาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมดิจิทัลของประเทศไทยในการส่งออกและนำเข้าสินค้าดิจิทัลของไทย โดยเฉพาะอุตสาหกรรมฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะที่พึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก (2) **สมรรถนะบุคลากรด้านดิจิทัลที่ยังขาดแคลนผู้มีทักษะและความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและระบบอัตโนมัติ** อาทิ ผู้พัฒนาเทคโนโลยีในไทยมีจำนวนน้อย จำเป็นต้องพึ่งพาแรงงานทักษะสูง (High-Skilled Talent) และการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศจำนวนมากแทนการพัฒนาเทคโนโลยีโดยแรงงานภายในประเทศ (3) **โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลและการสนับสนุนด้านระบบนิเวศ (Ecosystem)** ภายในประเทศไม่เพียงพอต่อการรองรับการขยายตัวของเทคโนโลยีขั้นสูงได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อาทิ พื้นที่ทดสอบผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมใหม่ หรือ Digital Valley ที่มีการกระจุกในบางพื้นที่ของประเทศไทย (4) **ความเสี่ยงด้านจริยธรรมและความปลอดภัยของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี** โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูล อาทิ การสร้างข้อมูลหรือเนื้อหาปลอม (Deepfake) หรือเนื้อหาที่ไม่เป็นกลางเนื่องจากความไม่เสถียรของอัลกอริทึม การละเมิดความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้งาน และการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึง (5) **ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (AI) เป็นตัวกระตุ้นการพัฒนาและความต้องการด้านซอฟต์แวร์** ทำให้เกิดพฤติกรรมการใช้งาน AI อย่างแพร่หลาย อาจส่งผลกระทบต่อการจ้างงานแรงงานในบางสาขาที่มีการขับเคลื่อนงานด้วย AI แทนแรงงานคน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ จะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการต่าง ๆ ที่สร้างการขยายตัวได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ (1) **การเร่งเจรจาเพื่อลดภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกา ควบคู่ไปกับแสวงหาตลาดใหม่**เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถส่งออกผลิตภัณฑ์ดิจิทัลไปยังประเทศอื่นได้โดยไม่พึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่งมากจนเกินไป (2) **การส่งเสริมการพัฒนามาตรฐานและการสร้างแบรนด์ผลิตภัณฑ์ดิจิทัลของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล** เพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ และต่อยอดไปสู่การวิจัยและพัฒนา (R&D) ผลิตภัณฑ์ดิจิทัลไทย โดยเฉพาะฮาร์ดแวร์และอุปกรณ์อัจฉริยะเพื่อเพิ่มการผลิตภายในประเทศและลดการพึ่งพาการนำเข้า (3) **การสร้างมาตรการรองรับผลกระทบต่อแรงงานจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสมัยใหม่** โดยการฝึกทักษะแรงงาน (Upskill/Reskill) ให้เป็นที่ต้องการของอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง และการสนับสนุนให้แรงงานที่อยู่ในภาคการผลิตสามารถต่อยอดทักษะและความเชี่ยวชาญในทำงานร่วมกับเทคโนโลยีหรือ AI ได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และ (4) **การสร้างกลไกการกำกับดูแลการใช้งานเทคโนโลยีสมัยใหม่และ AI** ให้มีความปลอดภัยและความเป็นธรรมต่อภาคธุรกิจและการดำรงชีวิตของประชาชน

040302

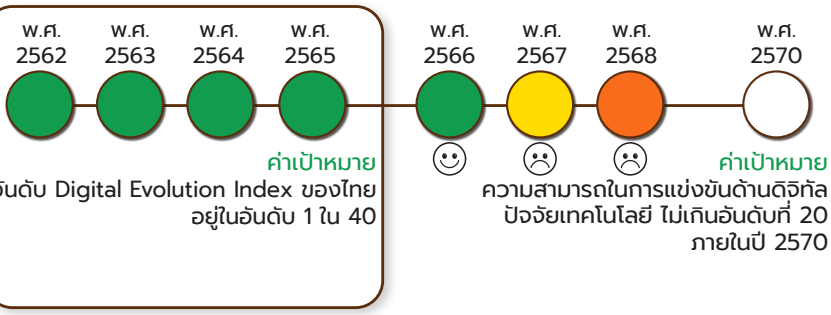
แผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น

Y1 040302

จ.3

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040401 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ซึ่งตัวชี้วัด70 ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี * (อันดับ)

040302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 15	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 23	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 29	ไม่เกินอันดับที่ 22	ไม่เกินอันดับที่ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 25 ☺	แย่ลง ร้อยละ 53.33 ☹	แย่ลง ร้อยละ 26.09 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 75.86 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 68.97 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงานที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น โดยพิจารณาจาก อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ปัจจัยเทคโนโลยี จัดทำโดย World Digital Competitiveness Ranking ด้านเทคโนโลยี(ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ได้รับการจัดอันดับอยู่ที่อันดับที่ 29 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีอันดับอยู่ที่ 23 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 26.09 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 22) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 68.97 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

040302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะให้ประชาชนและผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับปัญญาประดิษฐ์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อประกอบอาชีพที่ใช้ทักษะด้านดิจิทัล รวมทั้งริเริ่มโครงการเพื่อช่วยเหลือด้านความปลอดภัยทางดิจิทัลให้กับประชาชน อย่างไรก็ตาม สำหรับเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลได้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ใช้ประโยชน์จากทักษะด้านดิจิทัล มาต่อยอดสร้างรายได้ในยุคปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยปรับตัวดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและนวัตกรรมและการบังคับใช้กฎหมายยังไม่เอื้อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ** รวมถึงยังไม่มีมาตรการและแรงจูงใจเพื่อดึงทุนและแรงงานที่มีทักษะสูงด้านเทคโนโลยีในการพัฒนาเทคโนโลยีเข้ามาในประเทศ จากสภาพแวดล้อมที่ยังไม่เอื้ออำนวย และการที่ประชากรไทยยังมีความสามารถใน**การนำทักษะดิจิทัลมาต่อยอดเพื่อสร้างรายได้หรือประกอบธุรกิจต่ำ** ทำให้กลุ่มทุนประเมินความพร้อมของประเทศไทย มีความพร้อมน้อยกว่าประเทศเพื่อนบ้าน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**พัฒนาสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะกฎหมายและแรงจูงใจในการลงทุน** เพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงด้านดิจิทัล และกลุ่มทุนต่างชาติใหม่ๆ เพื่อให้เข้ามาพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านดิจิทัลให้กับประเทศ รวมถึง**เพิ่มสมรรถนะของประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีทักษะและความสามารถพร้อมต่อการใช้เทคโนโลยีด้านดิจิทัลเพื่อสร้างรายได้** อาทิ เร่งผลิตกำลังคนที่มีความสามารถด้านดิจิทัลและการวิจัยและพัฒนาดิจิทัล เตรียมความพร้อมให้ผู้ประกอบการสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยสร้างรายได้ได้มากขึ้น และเพิ่มความตระหนักรู้และการดูแลด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อป้องกันอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นต่อไป

040401

แผนแม่บทย่อย อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่

Y1 040401

จ.3 อก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ส่วนแบ่งการตลาดของจำนวนอากาศยานที่เข้าซ่อมในไทยต่อภาคพื้นเอเชียแปซิฟิค เฉลี่ยร้อยละ 1

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 040401 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ซึ่งตัวชี้วัด70 ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย (ร้อยละต่อปี)

040401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 28.42** 11,139.62 ล้านบาท (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 16.96** 13,029.07 ล้านบาท (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 0.45** 13,088.02 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 717.83** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 40.32** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 97.35** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 45 ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 45 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มีมูลค่ารายได้รวม 13,088.02 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีมูลค่ารายได้รวม 13,029.07 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 16.96 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 97.35 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 45 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

040401

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการยกระดับศักยภาพอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานของประเทศให้มีความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น โดยมุ่งเน้นการพัฒนามาตรฐานการให้บริการ การเพิ่มขีดความสามารถของแรงงานด้านช่างอากาศยาน และการส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับอากาศยานรุ่นใหม่ซึ่งมีความซับซ้อนทางเทคนิคสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม สำหรับเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่สำคัญตลอดปีที่ผ่านมา ดังนี้ (1) **พัฒนาและยกระดับมาตรฐานการกำกับดูแลและคุณภาพการให้บริการซ่อมบำรุงอากาศยานให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล** อาทิ ICAO, EASA และ FAA รวมถึงการตรวจประเมินมาตรฐานผู้ให้บริการซ่อมบำรุงตามข้อกำหนด Part 145 เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการของผู้ประกอบการในประเทศให้มีความน่าเชื่อถือในระดับนานาชาติ (2) **พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านช่างอากาศยาน** โดยสนับสนุนการอบรมและพัฒนาทักษะช่างอากาศยาน รวมถึงทักษะเฉพาะทางด้านการตรวจสอบแบบ Non-destructive Test (NDT) และระบบอากาศยานรุ่นใหม่ เพิ่มจำนวนแรงงานที่ผ่านมาตรฐานสากลให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาด (3) **พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน**รองรับงาน Maintenance, Repair, and Operations (MRO) โดยสนับสนุนการลงทุนเพื่อเพิ่มขีดความสามารถงานซ่อมบำรุงเบาและหนัก รวมถึงการจัดหาอุปกรณ์เฉพาะทางที่จำเป็นต่อการซ่อมบำรุงอากาศยานยุคใหม่ เช่น ระบบ Avionics และ Composite Repair และ (4) **เชื่อมโยงและพัฒนาระบบข้อมูลด้านการซ่อมบำรุง** โดยพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางเพื่อสนับสนุนการตรวจสอบคุณภาพการติดตามประวัติการซ่อมบำรุง และการกำกับดูแลผู้ประกอบการ ช่วยลดขั้นตอนและเพิ่มความโปร่งใสในการให้บริการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

040401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ ยังมีประเด็นท้าทายที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม เพื่อเสริมศักยภาพของอุตสาหกรรมให้สามารถเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง อาทิ **ขีดความสามารถของบุคลากรและความเท่าทันต่อเทคโนโลยีรุ่นใหม่** โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนช่างอากาศยานที่มีใบรับรองมาตรฐานสากล (เช่น Part 66) ยังเป็นที่ต้องการ ขณะเดียวกันทักษะด้านระบบ Avionics และ Composite ซึ่งจำเป็นต่ออากาศยานรุ่นใหม่ยังเป็นทักษะที่ผู้ประกอบการในประเทศมีอย่างจำกัด ส่งผลให้ไม่สามารถรองรับปริมาณงาน MRO ที่เพิ่มขึ้นได้อย่างเต็มศักยภาพ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและศูนย์ทดสอบชิ้นส่วนอากาศยานให้ครอบคลุม** โดยการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงและโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับงาน Heavy Maintenance, NDT และการทดสอบชิ้นส่วนอากาศยานยังคงเป็นที่ต้องการ เพื่อดึงดูดสายการบินให้เข้ามาใช้บริการซ่อมบำรุง นอกจากนี้ **มาตรการและสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานและชิ้นส่วนอากาศยาน**ยังต้องได้รับการพัฒนาให้ครอบคลุมความต้องการของผู้ประกอบการ เช่น การสนับสนุนเครื่องมือเฉพาะทาง การลดภาระอากร และการเข้าถึงเงินทุน อันเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้ประกอบการต่างประเทศในการเข้ามาลงทุนและใช้บริการ ตลอดจน**การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา**ให้เป็นระบบเพื่อสร้างระบบนิเวศที่จำเป็นต่อการยกระดับอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยานได้อย่างครบวงจร ทั้งนี้ ผู้ประกอบการไทยจะต้องเข้าถึงห่วงโซ่มูลค่าระดับโลกให้มากขึ้น ผ่านทางการลดต้นทุนการผลิต ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และหาช่องทางทางการตลาด ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยสามารถขยายบทบาทสู่การผลิตชิ้นส่วนและงานซ่อมระดับลึกที่มีมูลค่าเพิ่มสูงได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการดังต่อไปนี้ (1) **เร่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านช่างอากาศยานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีรุ่นใหม่** ผ่านการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับผู้ประกอบการและสถาบันการศึกษา เน้นทักษะด้าน Composite, Avionics และการตรวจสอบขั้นสูง (2) **พัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและศูนย์ทดสอบที่จำเป็นต่ออุตสาหกรรม MRO** โดยสนับสนุนการลงทุนในศูนย์ทดสอบชิ้นส่วน ระบบ NDT และเครื่องมือเฉพาะทาง เพื่อเสริมความพร้อมของประเทศในการรองรับอากาศยานรุ่นใหม่และขยายศักยภาพงานซ่อมบำรุงระดับลึก (3) **ปรับปรุงมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้มีประสิทธิผลสูงขึ้น** ผ่านการกำหนดสิทธิประโยชน์ที่ตอบโจทย์ผู้ประกอบการ เช่น การสนับสนุนค่าใช้จ่ายเครื่องมือเฉพาะทาง การลดภาระภาษี และการส่งเสริมการเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ เพื่อดึงดูดการลงทุนในงานซ่อมบำรุงและการผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน (4) **ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาอย่างต่อเนื่อง** เพื่อพัฒนาความเชื่อมโยงข้อมูล การวิจัย และการพัฒนานวัตกรรมในอุตสาหกรรม MRO และ (5) **สนับสนุนผู้ประกอบการไทยให้เข้าสู่ห่วงโซ่มูลค่าระดับสากล** โดยผลักดันการถ่ายทอดเทคโนโลยี การรับรองมาตรฐาน และการพัฒนาศักยภาพการผลิตชิ้นส่วน เพื่อให้ผู้ประกอบการในประเทศสามารถแข่งขันและขยายบทบาทในตลาดโลกได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ แนวทางดังกล่าวจะช่วยเสริมสร้างความพร้อมของอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานของประเทศในทุกมิติ ทั้งด้านบุคลากร โครงสร้างพื้นฐาน มาตรการสนับสนุน และความร่วมมือเชิงระบบ อันจะเป็นการปิดช่องว่างการพัฒนาที่สำคัญ และสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

040403

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก[1]

Y1 040403

จ.3 อก.

พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
☺	☺	☺	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : [1] เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

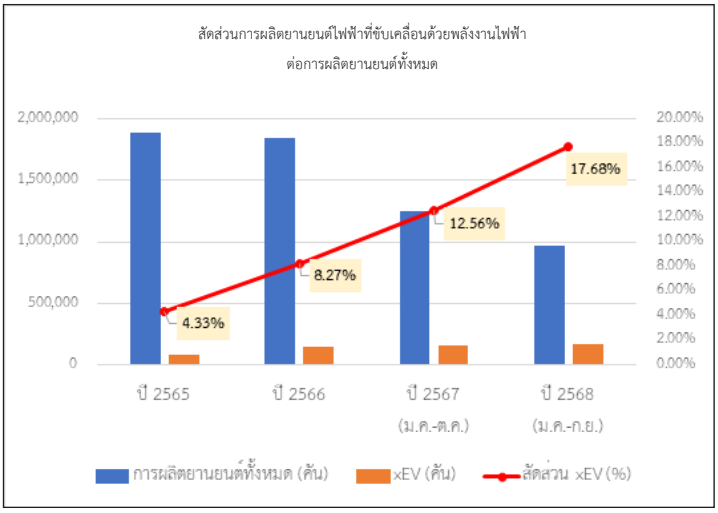
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ (ร้อยละ)

040403	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 8.27** ยานยนต์ไฟฟ้า 152,237 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 1,841,663 คัน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 12.56** ยานยนต์ไฟฟ้า 156,545 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 1,246,372 คัน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ม.ค. - ก.ย.68 **ร้อยละ 17.68** ยานยนต์ไฟฟ้า 171,690 คัน ต่อ ยานยนต์ทั้งหมด 971,091 คัน	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15.71**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 22**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 91.00** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 51.94** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 40.76** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **112.54** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **80.36** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก โดยพิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ จัดทำโดย สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2568 (ม.ค.-ก.ย.68)) พบว่า มีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า จำนวน 171,690 คัน ต่อการผลิตยานยนต์ทุกประเทศรวม 971,091 คัน คิดเป็นร้อยละ 17.68 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้า จำนวน 156,545 คันต่อการผลิตยานยนต์ทุกประเภทรวม 1,246,372 คัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.56 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 40.76 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15.71) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 22) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

040403

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญ ได้แก่ มาตรการส่งเสริมการลงทุน และมีมาตรการยกเว้นภาษีสรรพสามิตและการให้เงินอุดหนุนภายใต้โครงการ EV3.0 และ EV3.5 โดยปัจจุบันมียอดจดทะเบียนยานยนต์ไฟฟ้าตามมาตรการ EV3 และ EV3.5 รวม 238,183 คัน แบ่งเป็นประเภทรถยนต์ 199,333 คัน และประเภทรถจักรยานยนต์ 38,850 คัน ใช้งบประมาณอุดหนุนประมาณ 13,190 ล้านบาท ควบคู่กับการดำเนินโครงการพัฒนาฐานข้อมูลและการจัดการองค์ความรู้ด้านตลาดและห่วงโซ่อุปทานของอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำ (ร่าง) แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าประเภทรถโดยสารและรถบรรทุก เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านยานยนต์สำหรับการขนส่งผู้โดยสารและสินค้า ซึ่งเป็นแหล่งปล่อยก๊าซมลพิษสูงให้ปรับมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้าอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... (WEEE) เพื่อกำหนดบทบาทและความรับผิดชอบของผู้ผลิตที่เพิ่มขึ้น (Extended Producer Responsibility: EPR) รวมทั้งพัฒนาระบบการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์ผ่านระบบกองทุนโดยจัดตั้งองค์กรทำหน้าที่กำกับดูแลกลไกและการบริหารกองทุน เพื่อให้สามารถนำรายได้จากกองทุนไปใช้ในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพ สาขายานยนต์ไฟฟ้าแห่งอนาคต** ของ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) มุ่งเน้นพัฒนาผู้เชี่ยวชาญและบุคลากรให้มีองค์ความรู้เฉพาะทางด้านระบบอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า ทั้งระดับปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมและระดับวิจัยให้มีสมรรถนะด้านการทดสอบสมรรถนะ ติดตั้งและซ่อมบำรุงระบบอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าตามมาตรฐานความปลอดภัย ตอบสนองความต้องการภาคอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ให้มีศักยภาพ และพัฒนานวัตกรรม/งานวิจัยของระบบอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของโครงข่ายไฟฟ้าประเทศไทย เพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าสมัยใหม่ต่อไป

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ การเร่งพัฒนาเทคโนโลยีและชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้า สนับสนุนการลงทุนในงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะแบตเตอรี่ระดับ Cell ผ่านกลไก

040403

พระราชบัญญัติการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ และการส่งเสริมชิ้นส่วนยานยนต์ไฟฟ้าสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าเชิงพาณิชย์ขาดใหญ่ (รถโดยสารและรถบรรทุก) และเรือแบบพลังงานไฟฟ้าผ่านการลดหรือยกเว้นภาษีนำเข้าชิ้นส่วนสำคัญสำหรับยานพาหนะดังกบล่าว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก มีประเด็นที่เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้จำกัดความสามารถในการฟื้นตัวของตลาดรถยนต์ใหม่ภายในประเทศ อาทิ **ระดับหนี้ครัวเรือนที่อยู่ในระดับสูงต่อเนื่อง** ประกอบกับแนวโน้มที่สถาบันการเงินมีการเข้มงวดมากขึ้นในการพิจารณาปล่อยสินเชื่อเช่าซื้อ รวมถึงปัจจัยเชิงโครงสร้าง อาทิ อายุการใช้งานรถยนต์ที่ยาวนานขึ้น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ตลอดจนความแพร่หลายของบริการเรียกรถ (ride-sharing) ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อระดับยอดจำหน่ายรถยนต์ใหม่ที่ปรับตัวลดลง อีกทั้ง**ผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าส่วนใหญ่ยังมีการใช้ชิ้นส่วนจากผู้ประกอบการไทยในสัดส่วนที่จำกัด** เนื่องจากผู้ประกอบการไทยยังไม่สามารถผลิตชิ้นส่วนให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ผู้ผลิตกำหนดได้อย่างครบถ้วน และมีต้นทุนการผลิตที่ยังไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้เมื่อเปรียบเทียบกับการนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์สันดาปบางส่วนได้รับผลกระทบจากความต้องการที่ลดลง และยังไม่สามารถปรับตัวไปสู่การผลิตชิ้นส่วนสำหรับยานยนต์ไฟฟ้าได้ นอกจากนี้ สำหรับ**การส่งออกรถยนต์ของไทยไปยังตลาดต่างประเทศมีแนวโน้มเผชิญแรงกดดันเพิ่มขึ้น**เช่นกัน โดยเฉพาะจากประเทศคู่ค้าหลักในกลุ่ม CLMV ซึ่งมีความต้องการนำเข้าลดลง ขณะเดียวกันออสเตรเลียได้ปรับใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยที่เข้มงวดมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการแข่งขันจากผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้าในตลาดส่งออกได้ทวีความรุนแรง ซึ่งจะส่งผลต่อศักยภาพการแข่งขันของการส่งออกยานยนต์ไทยในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการขับเคลื่อนให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายการเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนิน**มาตรการแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือน** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จำกัดความต้องการและความสามารถในการตัดสินใจซื้อยานยนต์ไฟฟ้าของประชาชน ควบคู่กับ**การกำหนดทิศทางการส่งเสริมตลาดยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ** โดยมุ่งเน้นการสนับสนุนยานยนต์ไฟฟ้าประเภทรถโดยสารและยานยนต์ขนส่งเชิงพาณิชย์ เช่น รถบรรทุกและรถเพื่อการขนส่งสินค้า เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการใช้งานเข้มข้นและเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษในระดับสูง ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐและระบบขนส่งสาธารณะปรับเปลี่ยนมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้าเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างอุปสงค์พื้นฐานที่ชัดเจนและเพียงพออันจะเอื้อต่อการตัดสินใจลงทุนของภาคเอกชนในการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศ **รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการชิ้นส่วนยานยนต์ของไทยที่มีศักยภาพ** สามารถต่อยอดและปรับขยายการผลิตไปสู่การจัดหาชิ้นส่วนและบริการที่เกี่ยวเนื่องให้แก่ผู้ผลิตยานยนต์ไฟฟ้า อาทิ การผลิตชิ้นส่วนอะไหล่ทดแทน การดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้า และการทดสอบยานยนต์ เป็นต้น นอกจากนี้ ควร**ดำเนินมาตรการสนับสนุนการส่งออกยานยนต์สมัยใหม่** โดยการเจรจาจัดทำความตกลงการยอมรับร่วมด้านมาตรฐาน (Mutual Recognition Arrangement: MRA) กับประเทศคู่ค้ายานยนต์สันดาปหลักของไทย ควบคู่กับการกำหนดแพ็กเกจส่งเสริมการลงทุนเพื่อการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าสำหรับการส่งออก และการจัดให้มีมาตรการสนับสนุนเพื่อลดภาระการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศคู่ค้า อาทิ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมของออสเตรเลีย

040501

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

Y1 040501

จ.3 กห.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
				☺	☹	☺	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ เพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

หมายเหตุ : เป้าหมาย 040501 พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียง อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ทั้งนี้ ได้มีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

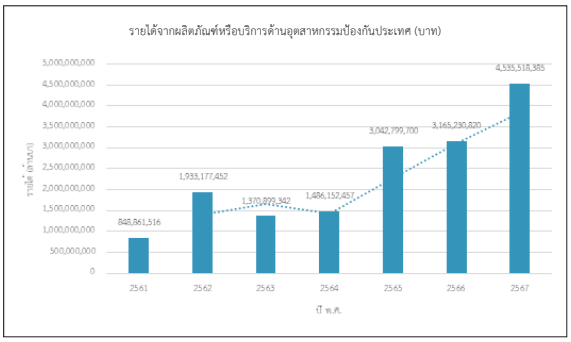
ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (ร้อยละต่อปี)

040501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 104.74** 3,042 ล้านบาท (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 4.02** 3,165 ล้านบาท (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 43.29** 4,535 ล้านบาท (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 1,145.42** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 96.16** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 976.87** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ **865.80** ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ **865.80** ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : *** เป้าหมาย 040501 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นเป็น 4,535 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวของร้อยละ 43.29 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2566) ที่มีมูลค่า 3,165 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.02 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 976.87 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 865.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

040501

ที่มาของข้อมูล : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยผลักดันการพัฒนาเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศและเขตเศรษฐกิจเฉพาะด้านกลาโหม (Defense Technology & Industry Park / Defense SEZ) เพื่อรองรับการลงทุนด้านการวิจัย พัฒนา และการผลิตยุทโธปกรณ์ภายในประเทศ รวมทั้งเชื่อมโยงกับมาตรการชดเชยจากการจัดหายุทโธปกรณ์ (Defense Offset) เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนาร่วม และการบูรณาการผู้ประกอบการไทยเข้าสู่ห่วงโซ่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของโลก อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงโครงสร้างภาษีและสิทธิประโยชน์ เช่น การลดอากรนำเข้าวัตถุดิบและการจัดตั้งเขตปลอดอากร (Free Zone) เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พร้อมส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ผ่านการรับรองและประชาสัมพันธ์สร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ เร่งแก้ไขกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค เช่น การจัดซื้อจัดจ้างแบบรัฐต่อรัฐ (G2G) และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ใช้ได้สองทาง (Dual Use) รวมถึงการสร้างระบบสนับสนุนห่วงโซ่อุปทาน การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชน และการพัฒนาฐานข้อมูลที่ครอบคลุมทุกด้านของอุตสาหกรรม เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ลดการพึ่งพาการนำเข้า ขยายการส่งออก และเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศไทย เพื่อเร่งขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้การบรรลุเป้าหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ อุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยยัง**พึ่งพาการจัดซื้อจากหน่วยงานภาครัฐในประเทศเป็นหลัก** ขณะที่วงเงินงบประมาณด้านยุทโธปกรณ์มีข้อจำกัดและผันผวนตามสถานการณ์เศรษฐกิจและการเมืองทำให้ผู้ประกอบการไทยจำนวนมากไม่เห็นสัญญาณอุปสงค์ระยะยาวที่ชัดเจนเพียงพอจะตัดสินใจลงทุนในโรงงาน เครื่องจักร หรือเทคโนโลยีระดับสูง รวมทั้ง**หน่วยงานด้านความมั่นคงยังไม่มีแผนจัดหายุทโธปกรณ์ระยะกลางและระยะยาวที่ผูกโยงกับ Roadmap การใช้กำลังรบและแผนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ**อย่างชัดเจน รวมทั้งการกำหนดเป้าหมายสัดส่วนการจัดซื้อจากผู้ผลิตในประเทศที่มีความต่อเนื่อง

040501

และบังคับใช้ได้จริง ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการรายย่อยส่วนใหญ่ยังเข้าไม่ถึงข้อมูลด้านมาตรฐาน การทดสอบ และโอกาสการเป็นส่วนหนึ่งของโครงการจัดหายุทโธปกรณ์ รวมทั้ง**ยังไม่มีฐานข้อมูลกลางที่รวบรวมผู้ประกอบการห่วงโซ่อุตสาหกรรม และขีดความสามารถของแต่ละรายอย่างเป็นระบบ** และกลไกหน่วยงานกลางในการออกแบบระบบนิเวศของอุตสาหกรรมให้ชัดเจน ซึ่งหากไม่พัฒนาจะทำให้ไม่สามารถเพิ่มจำนวนผู้เล่นและความเชื่อมโยงในห่วงโซ่อุปทานได้ตามเป้าหมายการยกระดับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เติบโตอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ ปัจจุบัน**ยังไม่มีกลไกกลางในการกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวม** และอยู่ระหว่างการพัฒนาข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ อาทิ มูลค่าการผลิต และมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ป้องกันประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วก็ตาม อย่างไรก็ดี เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการทั้งด้านกฎหมาย สถาบัน กลไกตลาด เทคโนโลยี และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ควบคู่กันไป โดยมีแนวทางดำเนินงานที่ควรให้ความสำคัญ ดังนี้ (1) **เร่งปรับปรุงกฎหมายลำดับรอง ระเบียบและแนวปฏิบัติด้านการจัดซื้อจัดจ้างยุทโธปกรณ์ให้เอื้อต่อการใช้มาตรการชดเชย** (Offset Policy) **และการเพิ่มสัดส่วนการใช้ยุทโธปกรณ์ ผลิตภัณฑ์ และชิ้นส่วนที่ผลิตในประเทศ** (Local Content) อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนการใช้ Offset ที่ชัดเจน โปร่งใส และคาดการณ์ได้ ตลอดจนจัดทำคู่มือการดำเนินมาตรการ Offset และ Local Content สำหรับหน่วยงานจัดซื้อเพื่อให้เหล่าทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงสามารถผูกเงื่อนไขการถ่ายทอดเทคโนโลยี การลงทุนร่วม และการใช้ห่วงโซ่อุปทานในประเทศเข้ากับสัญญาจัดหายุทโธปกรณ์แต่ละโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) **จัดทำแผนจัดหายุทโธปกรณ์ระยะกลางและระยะยาว** (Defense Acquisition Roadmap) **ที่เชื่อมโยงกับสมรรถนะกองทัพและแผนพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศอย่างชัดเจน** โดยระบุประเภทยุทโธปกรณ์และระบบเทคโนโลยีที่ไทยมีศักยภาพพัฒนา/ผลิตเองในประเทศเป็นลำดับขั้น พร้อมกำหนดเป้าหมายสัดส่วนการจัดซื้อจากผู้ผลิตในประเทศ และกำหนดให้โครงการสำคัญของเหล่าทัพต้องจัดทำแผนใช้ประโยชน์อุตสาหกรรมในประเทศ เป็นเงื่อนไขการอนุมัติโครงการเพื่อให้เกิดสัญญาณอุปสงค์ระยะยาว ลดความเสี่ยงของผู้ประกอบการเอกชนในการลงทุน และทำให้การจัดซื้อยุทโธปกรณ์เชื่อมโยงกับการขยายตัวของภาคการผลิตในประเทศอย่างเป็นรูปธรรม (3) **เพิ่มการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศและเทคโนโลยีใช้ประโยชน์สองทาง** ผ่านโครงการบูรณาการระหว่างกระทรวงกลาโหม กระทรวงอุตสาหกรรม หน่วยงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยต่อยอดจาก Roadmap เทคโนโลยีใช้ประโยชน์สองทางที่ได้จัดทำไปแล้วให้เป็นโครงการวิจัยร่วมเชิงยุทธศาสตร์ในกลุ่มเทคโนโลยีสำคัญ เช่น ระบบอากาศยานไร้คนขับ เซนเซอร์และระบบสื่อสารอัจฉริยะ วัสดุขั้นสูง และระบบอาวุธแม่นยำสูง ตลอดจนจัดตั้งกองทุนสนับสนุนโครงการวิจัยที่สามารถต่อยอดไปสู่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศและอุตสาหกรรมพลเรือน (เช่น ยานยนต์ ระบบความปลอดภัยดิจิทัล สุขภาพ) (4) **พัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและห่วงโซ่อุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้ครบวงจร** โดยเร่งรัดการพัฒนาและใช้งานเขตอุตสาหกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศและเขตอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องให้เป็นศูนย์กลางการวิจัย ทดสอบ มาตรฐาน และการผลิตยุทโธปกรณ์/ชิ้นส่วนที่สำคัญ ควบคู่กับการพัฒนาฐานข้อมูลกลางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ที่รวบรวมผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ขีดความสามารถ

040501

ด้านการผลิต มาตรฐานที่ได้รับ และโครงการที่สามารถเข้าร่วมได้ (5) ส่**งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและการลงทุนจากต่างประเทศเชิงยุทธศาสตร์**มากขึ้น โดยร่วมมือกับหน่วยงานด้านการลงทุนและเขตพิเศษ เช่น สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และสำนักงาน EEC ในการออกแบบแพ็กเกจสิทธิประโยชน์เฉพาะสำหรับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและเทคโนโลยี Dual Use (6) **กำหนดและผลักดันในการจัดทำโครงการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ในสาขาที่ไทยมีศักยภาพสูงและสามารถเชื่อมโยงกับภาคพลเรือนได้** โดยออกแบบโครงการให้เชื่อมโยงครบวงจร ตั้งแต่การวิจัยพัฒนา การทดสอบมาตรฐาน การผลิตในประเทศ การจัดซื้อของกองทัพ ไปจนถึงการต่อยอดสู่ตลาดพลเรือนและการส่งออก นอกจากนี้ **ควรกำหนดกลไกกลางในการกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในภาพรวม** ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานสำคัญที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) พร้อมทั้งเร่งรัดพัฒนาข้อมูลสำคัญเพื่อใช้ในการติดตามประเมินผลการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ

040502

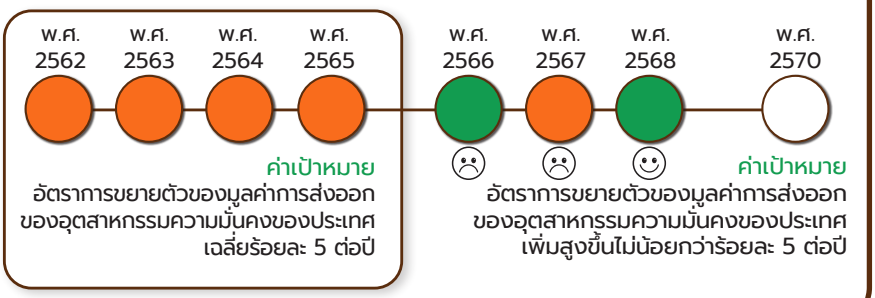
แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

Y1 040502

จ.3 กห.

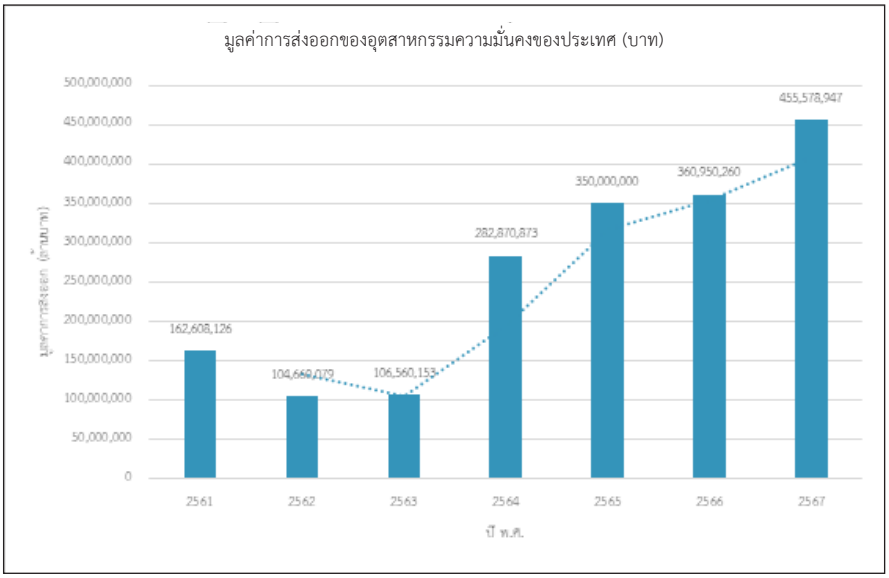
หมายเหตุ : เป้าหมาย 040502 พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ทั้งนี้ ได้มีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

040502

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (ร้อยละต่อปี)				
040502	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัวร้อยละ 23.73** มูลค่า 350.000 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 3.13** มูลค่า 360.950 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 26.22** มูลค่า 455.579 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 85.66** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 86.81** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 737.70** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 524.40 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 524.40 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จัดทำโดย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นเป็น 455.579 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 26.22 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2566) ที่มีมูลค่า 360.950 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.13 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 737.70 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 524.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

040502

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยสร้างความร่วมมือด้านการวิจัยและพัฒนาร่วมกันระหว่างกองทัพไทย สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (องค์การมหาชน) ศูนย์การอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและพลังงานทหาร รวมถึงสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีศักยภาพเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศและการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน รวมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ ด้วยการสร้างเสริมศักยภาพและขีดความสามารถของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทย อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์และยุทโธปกรณ์ทางการทหารของผู้ประกอบการไทยโดยการพัฒนาคุณภาพและนวัตกรรมให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกและได้รับการรับรองมาตรฐานจากหน่วยงานระหว่างประเทศ รวมทั้งเร่งปรับปรุงกฎหมายและมาตรการที่เกี่ยวข้องให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดโลก เช่น การลดข้อจำกัดทางภาษีและการส่งเสริมการลงทุนในเทคโนโลยีทันสมัยจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาทักษะแรงงานและการส่งเสริมการฝึกอบรมด้านเทคโนโลยีเฉพาะทางเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถการผลิตผลิตภัณฑ์ทางทหารที่มีคุณภาพ นอกจากนี้การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนด้านการวิจัยและพัฒนาที่ขับเคลื่อนการดำเนินสำคัญในการเพิ่มการส่งออกและการจัดเก็บฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันความมั่นคงให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการวิจัยและพัฒนายุทโธปกรณ์ ตลอนจนเร่งการจัดตั้งเขตปลอดภาษีอากร (Free Zone) และการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องจะช่วยลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก ซึ่งจะเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญในการเพิ่มการส่งออกและสร้างโอกาสใหม่ ๆ ในอุตสาหกรรมความมั่นคงในระยะต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **โครงสร้างอุตสาหกรรมที่ยังพึ่งพาผู้ประกอบการขนาดเล็กและยังไม่มีบริษัทที่มีศักยภาพในการนำตลาด**ทำให้มีข้อจำกัดด้านเงินลงทุน เทคโนโลยี การบริหารจัดการ และการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ ขณะเดียวกันจำนวนบริษัทหลัก (anchor firms) ในแต่ละผลิตภัณฑ์เป้าหมาย 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ (1) กลุ่มอาวุธปืน และกระสุนปืน (2) กลุ่มยานพาหนะรบ/ยานพาหนะช่วยรบ (3) กลุ่มอากาศยานไร้คนขับ (UAV) และ (4) กลุ่มอุตสาหกรรมต่อเรือในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ยังมีไม่มากและยังไม่สามารถทำหน้าที่เป็นแม่เหล็กดึงดูดการลงทุนร่วมพัฒนาเทคโนโลยี และเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตชิ้นส่วนและผู้ให้บริการสนับสนุนในประเทศได้อย่างเต็มศักยภาพ ขณะที่**ขีดความสามารถด้านการวิจัยและพัฒนาของไทยยังจำกัดอยู่ในบางสาขา** อุตสาหกรรมในประเทศส่วนใหญ่ยังทำหน้าที่ประกอบและซ่อมบำรุงมากกว่าพัฒนาเทคโนโลยีของตนเองโดยเฉพาะเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ระบบอากาศยานไร้คนขับ ระบบเซนเซอร์และปัญญาประดิษฐ์ วัสดุขั้นสูง และระบบอิเล็กทรอนิกส์ทางทหารทำให้ต้องนำเข้าเทคโนโลยีและชิ้นส่วนสำคัญจากต่างประเทศในสัดส่วนสูง เมื่อผนวกกับกติกาด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและข้อจำกัดด้านทรัพย์สินทางปัญญายิ่งทำให้การยกระดับคุณค่าเพิ่มของสินค้าส่งออก

040502

และการพัฒนารุ่นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ เป็นไปอย่างล่าช้า นอกจากนี้ **ขนาดตลาดและความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของไทยในเวทีโลกยังจำกัดเมื่อเทียบกับคู่แข่งสำคัญ** ผู้ประกอบการไทยยังเป็นผู้เล่นรายใหม่ทำให้ความเชื่อมั่นในคุณภาพ ความน่าเชื่อถือด้านประวัติการใช้งาน (track record) และบริการหลังการขายยังมีข้อจำกัด อีกทั้งกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงในประเทศยังมีการใช้ยุทโธปกรณ์และอาวุธที่ผู้ประกอบการไทยผลิตในสัดส่วนไม่มากนัก ซึ่งส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ของไทยจำนวนมากยังไม่ผ่านการทดสอบและรับรองมาตรฐานทางการทหารอย่างกว้างขวาง ไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการส่งออกได้อย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันโครงสร้างอุปสงค์ในประเทศเองก็มีขนาดจำกัดและพึ่งพางบประมาณภาครัฐเป็นหลัก ส่งผลให้การสร้างฐานผลิตเพื่อการส่งออกที่มีขนาดใหญ่และต่อเนื่องยังเป็นโจทย์ท้าทาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศจะบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วก็ตาม อย่างไรก็ดีเพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ.2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการในประเด็นสำคัญ ดังนี้ (1) **กำหนดยุทธศาสตร์และโครงการพัฒนาผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ** เช่น โครงการคัดเลือกและบ่มเพาะบริษัทแกนนำด้านยุทโธปกรณ์ที่มีศักยภาพทั้งด้านเทคโนโลยี การบริหารจัดการ และการเชื่อมโยงเครือข่าย แล้วให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การเข้าถึงแหล่งเงินทุน การสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งการเป็นคู่สัญญาระยะยาวกับภาครัฐ พร้อมกับออกแบบมาตรการพัฒนาผู้ประกอบการ SME และผู้ผลิตชิ้นส่วนให้เชื่อมโยงเข้าไปในห่วงโซ่อุปทานของบริษัทแกนนำอย่างเป็นระบบ (2) **ยกระดับขีดความสามารถด้านวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมเทคโนโลยีป้องกันประเทศ** โดยเน้นเทคโนโลยีที่ไทยมีศักยภาพและตลาดโลกมีความต้องการสูง เช่น ระบบไร้คนขับ เซนเซอร์และระบบตรวจจับอัจฉริยะ ซอฟต์แวร์ควบคุมและระบบสั่งการ และบริการซ่อมบำรุงตลอดอายุการใช้งานผ่านกลไกทางการเงินมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เหมาะสม (3) **ปฏิรูประบบการจัดหาและการใช้ยุทโธปกรณ์ของกองทัพ** โดยกำหนดนโยบายการใช้ของไทยที่มีคุณภาพก่อนในภารกิจที่เหมาะสม โดยออกแบบให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงจัดสรรสัดส่วนการจัดซื้อยุทโธปกรณ์จากผู้ประกอบการในประเทศในลักษณะโครงการนำร่อง–ทดสอบใช้งาน–รับรองมาตรฐานผ่านกระบวนการทดสอบและประเมินผลตามมาตรฐานทางการทหารที่โปร่งใสและน่าเชื่อถือ รวมทั้งจัดตั้งกลไกสนามทดสอบและรับรอง (test & evaluation range) และคณะกรรมการรับรองมาตรฐานยุทโธปกรณ์ไทยที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล (4) **เร่งทบทวนและจัดระเบียบกฎ ระเบียบ และกระบวนการอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการผลิต การค้าระหว่างประเทศ และการส่งออกยุทโธปกรณ์** ให้มีความชัดเจน ไม่ซ้ำซ้อน และมีช่องทางเบ็ดเสร็จด้านการอนุญาตและการให้คำปรึกษาสำหรับผู้ประกอบการ และให้ข้อมูลกฎระเบียบของไทยและพันธกรณีระหว่างประเทศ และ (5) **ควรจัดทำโครงการพัฒนามาตรฐานและการรับรองสากลสำหรับผลิตภัณฑ์ยุทโธปกรณ์ของไทย** (เช่น มาตรฐาน NATO หรือมาตรฐานเทียบเท่าในสาขาที่เกี่ยวข้อง) ควบคู่กับการสร้างตราสัญลักษณ์คุณภาพยุทโธปกรณ์ไทยที่ผ่านการรับรองจากหน่วยงานรัฐ เพื่อใช้ในการเจาะตลาดต่างประเทศ โดยเชื่อมโยงกับการเข้าร่วมงานแสดงยุทโธปกรณ์และนิทรรศการด้านความมั่นคงระดับนานาชาติ การสร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์กับกองทัพหรือผู้รับเหมาหลักในต่างประเทศ และการพัฒนาระบบข้อมูลตลาดด้านการจัดซื้อจัดจ้างของต่างประเทศสำหรับผู้ประกอบการเพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ไทยในเวทีโลก ขยายตลาดเป้าหมาย และลดการพึ่งพิงตลาดเฉพาะบางประเทศหรือคำสั่งซื้อแบบครั้งคราว สอดรับกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่เน้นการเติบโตของมูลค่าการส่งออกอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

040601

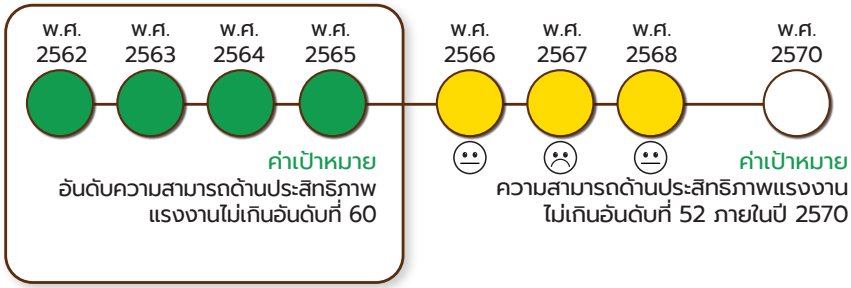
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

Y1 040601

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

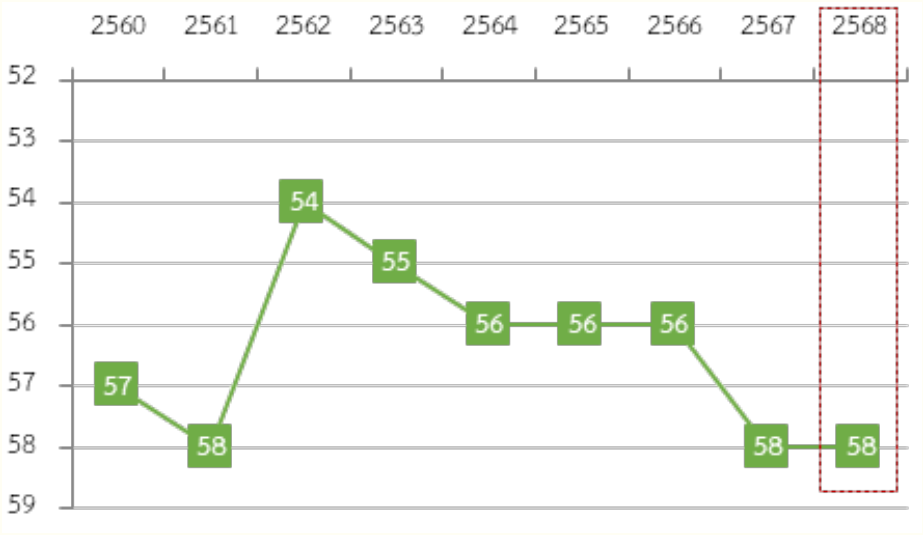
ตัวชี้วัด : ความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน* (อันดับ)

040601	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 56	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 58	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 58	ไม่เกินอันดับที่ 56	ไม่เกินอันดับที่ 52
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	แย่ลง ร้อยละ 3.57 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96.55 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.66 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดอันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจาก อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงาน จัดทำโดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) จากรายงาน World Competitiveness Ranking 2025 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับอยู่ที่ 58 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีอันดับอยู่ที่ 58 ของโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 56) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.55 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 52) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.66 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

040601

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Ranking

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะกำลังคนให้สอดคล้องกับมาตรฐานแรงงานที่มีอยู่ เพื่อรองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่จะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อาทิ สาขาวิชาชีพอุตสาหกรรมหุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ อุตสาหกรรมชีวภาพ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 คือ **โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยมาตรฐานอาชีพในระบบนิเวศอุตสาหกรรม** ของสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) โดยมุ่งเน้นพัฒนาและยกระดับสมรรถนะมาตรฐานในการประกอบอาชีพของบุคลากรในระบบนิเวศอุตสาหกรรมให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ เรียนรู้นวัตกรรมเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการประกอบอาชีพผ่านการฝึกอบรมและได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพตามมาตรฐาน รวมถึงส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการและบุคลากรในอาชีพเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการพัฒนากำลังคนเพื่อยกระดับมาตรฐานในการประกอบอาชีพให้สูงขึ้นตามระบบคุณวุฒิวิชาชีพ รองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะกำลังคนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยนำข้อเสนอแนะจากรายงานประจำปี 67 มาประกอบการรายงานผลข้อมูลการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องตามข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ในด้านการพัฒนาระบบนิเวศของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของแรงงานโดยการพัฒนาสมรรถนะผ่านความร่วมมือกับสถาบันฝึกอบรมภาคเอกชนและผู้ประกอบการเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมมากขึ้นและเชื่อมโยงไปสู่การรับรองมาตรฐาน รวมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานตลอดห่วงโซ่การพัฒนาในแพลตฟอร์มที่มีอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการข้างต้นเป็นการพัฒนาสมรรถนะกำลังคนเพื่อให้ได้รับรองมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพผ่าน E-Workforce Ecosystem Platform เพียงอย่างเดียว จึงยังขาดมิติที่เชื่อมโยงการพัฒนาแรงงานและข้อมูลด้านแรงงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่มีการพัฒนาทักษะแรงงานและมาตรฐานแรงงานเพื่อให้เกิด

040601

ความสอดคล้องกันและเป็นที่ยอมรับของฝั่งอุปสงค์หรือภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งขาดประเด็นการสร้างแรงจูงใจหรือสิทธิประโยชน์แก่ทั้งฝั่งแรงงานและผู้ประกอบการที่จะก่อให้เกิดความยั่งยืนของระบบนิเวศการพัฒนากำลังคนของภาคอุตสาหกรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ทิศทางการพัฒนาแรงงานยังไม่มีการจัดลำดับความสำคัญและกำหนดเป้าหมายอย่างชัดเจนเนื่องจาก**การวิเคราะห์ความต้องการกำลังคนยังดำเนินการอย่างแยกส่วน** ส่งผลให้ไม่ทราบถึงปัญหาขาดแคลนแรงงานและแนวโน้มความต้องการที่แท้จริงของตลาดแรงงานโดยเฉพาะความต้องการในอนาคต 3-5 ปีข้างหน้า และไม่เกิดแผนงาน (Roadmap) การพัฒนาเพื่อรองรับอุตสาหกรรมที่สอดรับกันในภาพรวม อีกทั้งการจัดทำโครงการพัฒนาทักษะแรงงานส่วนใหญ่ยังเป็นการสำรวจฝั่งหลักสูตรและผู้ให้บริการที่มีมากกว่าการสำรวจเชิงลึกจากความต้องการของผู้ประกอบการ รวมทั้งมาตรการช่วยเหลือด้านการฝึกอบรมส่วนใหญ่ในปัจจุบันยังเป็นมาตรการทางภาษีหรือการสนับสนุนโดยตรงกับสถานประกอบการ ทำให้แรงงานไม่มีทางเลือกในการพัฒนาทักษะและขาดแรงจูงใจในการ Upskill/Reskill/Newskill นอกจากนี้ **เยาวชนและวัยแรงงานของไทยมีทักษะพื้นฐานไม่เพียงพอในการต่อยอดทักษะระดับที่สูงขึ้น**เพื่อรองรับการถูกแทนที่ด้วยเทคโนโลยีและระบบการทำงานรูปแบบใหม่ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะทักษะดิจิทัล ภาษาอังกฤษ รวมถึงทักษะทางอารมณ์และทักษะทางสังคม ส่งผลให้เกิดช่องว่างทักษะ และทำให้มีแรงงานกลุ่มที่ไม่สามารถปรับตัวสู่การเปลี่ยนผ่านหลุดออกจากตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นจนทำให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การบูรณาการและพัฒนามาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลอุปสงค์-อุปทานแรงงาน**เพื่อลดความซ้ำซ้อนของกระบวนการจัดเก็บข้อมูล เพิ่มคุณภาพของข้อมูล และสร้างความเป็นเอกภาพของข้อมูลสำหรับใช้ในการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานแรงงานของอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญสูงเพื่อระบุตำแหน่งงาน และทักษะแรงงานที่ขาดแคลนตลอดห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมดังกล่าว รวมทั้งเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนพัฒนาแรงงานเพื่อปิดช่องว่างความต้องการแรงงานต่อไป และควรพิจารณาต่อยอดแพลตฟอร์มที่มีอยู่แล้วเพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางอุปสงค์-อุปทานแรงงานเพื่อสนับสนุนระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เชื่อมโยงสู่การรับรองมาตรฐานทักษะเพื่อส่งต่อภาคอุตสาหกรรม นอกจากนี้ควรเร่ง**วิเคราะห์ช่องว่างทักษะ โดยเฉพาะทักษะพื้นฐานที่ฉุดรั้งการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญและการยกระดับผลิตภาพแรงงานไทย** โดยกำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาทักษะแรงงานที่ขาดแคลนตลอดจนจำเป็นต้องเร่งพัฒนาปัจจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศการพัฒนากำลังคน อาทิ การกำหนดมาตรฐานกลางและมอบหมายหน่วยงานกำกับดูแลการเทียบโอนวุฒิการศึกษาและมาตรฐานอาชีพ การให้สิทธิประโยชน์หรือสร้างแรงจูงใจแก่แรงงานหรือผู้เรียน เช่น การร่วมจ่ายระหว่างภาครัฐ/ผู้ประกอบการ และแรงงาน (Co-Payment) เป็นต้น รวมทั้งมาตรการสนับสนุนผู้ให้บริการหลักสูตร โดยกำหนดเงื่อนไขที่จะก่อให้เกิดการแข่งขันเชิงคุณภาพของผู้ให้บริการพัฒนาทักษะทั้งในระบบการศึกษาและโครงการ/หลักสูตรฝึกอบรม

040602

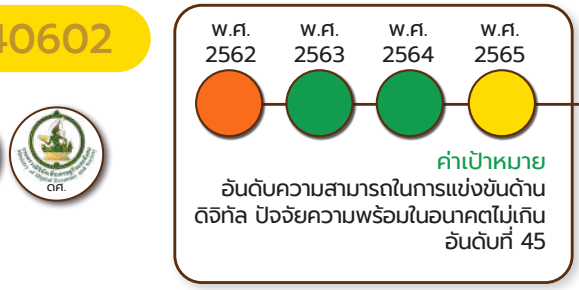
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น

Y1 040602

จ.3

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

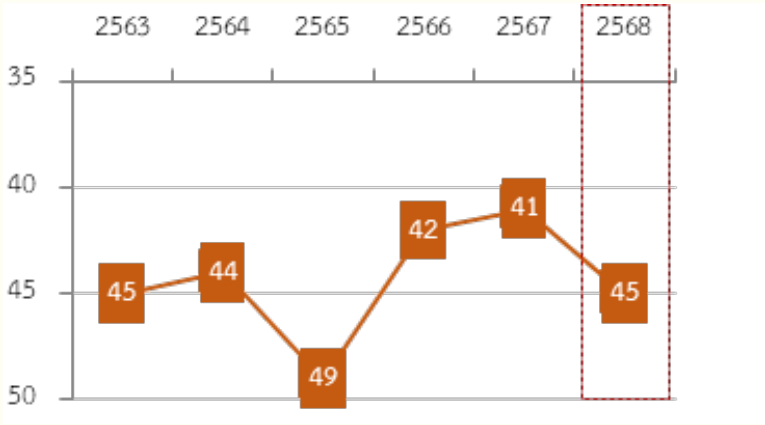
ตัวชี้วัด : ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต* (อันดับ)

040602	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 42	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 41	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 45	ไม่เกินอันดับที่ 41	ไม่เกินอันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 14.29 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 2.38 ☺	แย่ลง ร้อยละ 9.76 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 91.11 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : * ตัวชี้วัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคตที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น โดยพิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) จากรายงาน World Competitiveness Ranking 2025 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีอันดับอยู่ที่ 41 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 9.76 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 41) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคต (Future readiness) โดย IMD

ที่มาของข้อมูล : IMD World Digital Competitiveness Ranking 2025

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและศักยภาพกำลังคนด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ตามมาตรฐานสากล เพื่อการยกระดับมาตรฐานการทำงานด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ของประเทศ โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 คือ **โครงการพัฒนาศักยภาพนักวิเคราะห์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ไทยมืออาชีพสู่มาตรฐานสากล** ของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี โดยมุ่งเน้นในการเพิ่มทักษะและขีดความสามารถให้กับนักวิเคราะห์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ไทย เพื่อไปทำงานในสายงานด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ทั้งกลุ่ม Blue Team และ Red Team ได้แบบมืออาชีพ เพื่อให้มีทักษะและมีความเชี่ยวชาญเฉพาะ สามารถป้องกัน รวมถึงแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการโจมตีทางไซเบอร์ได้

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญในการสร้างระบบนิเวศรองรับการเติบโตด้านเทคโนโลยีดิจิทัล โดยเฉพาะการพัฒนาบุคคลกรที่เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและแก้ไขความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัลและการพัฒนามาตรฐานเกี่ยวข้องและบังคับใช้หมายกฎหมายหรือข้อบังคับด้านความปลอดภัยไซเบอร์ รวมถึงการให้ความรู้ด้านการวิเคราะห์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ระดับพื้นฐานกับบุคคลทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การบูรณาการและเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและโปร่งใส** ได้แก่ การบังคับใช้กฎหมายเพื่อคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะการละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์ที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอซึ่งส่งผลต่อแรงจูงใจในการลงทุนและการทดลองนวัตกรรม ความเชื่อมั่นในการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ของภาครัฐที่อยู่ในระดับต่ำซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับความปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล การคุ้มครองความเป็นส่วนตัวของภาคประชาชนและธุรกิจ การพัฒนากระบวนการภาครัฐให้เป็นดิจิทัลแบบสมบูรณ์ที่มีความล่าช้าและดำเนินงานแบบแยกส่วนล้วนเป็นประเด็นที่สะท้อนถึง**ระบบนิเวศที่ไม่เอื้อให้เกิดความคล่องตัวในการประกอบธุรกิจของภาคเอกชน** รวมถึงความพร้อมและการเข้าถึงอุปกรณ์ดิจิทัลที่ยังไม่ครอบคลุมประชากรทุกกลุ่มยังคงเป็นจุดอ่อนของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนิน**การพัฒนาระบบกำกับดูแลการเชื่อมโยงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับการดำเนินงานของทุกภาคส่วน** และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการพัฒนาและทดลองนวัตกรรม อาทิ การพัฒนาระบบความปลอดภัยไซเบอร์ระดับชาติที่มุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชน การปรับปรุงระบบและประยุกต์ใช้นวัตกรรมใหม่ ๆ มาช่วยพัฒนาระบบ/กลไกบังคับใช้กฎหมายด้านความปลอดภัยไซเบอร์และการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความเหมาะสมกับนวัตกรรมดิจิทัล เช่น Regulatory Sandbox เพื่อทดสอบนวัตกรรมในกรอบกฎหมายที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น ตลอดจนการสนับสนุนสิทธิประโยชน์หรือมาตรการจูงใจให้ภาคธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจเกิดใหม่เห็นความสำคัญของการจดสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์ เพื่อปกป้องนวัตกรรมและสร้างความยั่งยืนของธุรกิจ ทั้งนี้ **ควรส่งเสริมการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนให้มีรูปแบบที่หลากหลายและครอบคลุมการสร้างระบบนิเวศที่แข็งแรงมากขึ้น** โดยเฉพาะการพัฒนาทักษะบุคลากรทุกระดับทักษะในรูปแบบความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา ภาคอุตสาหกรรม และรัฐบาล (Triple helix model) การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ระบบ Cloud เพื่อเพิ่มการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสำหรับภาคประชาชนและธุรกิจขนาดเล็ก การพัฒนาข้อมูลเปิดภาครัฐและเอกชน (Open Data) เป็นต้น

แผนแม่บท

05

การท่องเที่ยว

ท่องเที่ยวไทย สู่ความยั่งยืน

จ.1

กก.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาในภาพรวมผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรอง และขีดความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของไทยยังไม่บรรลุเป้าหมาย แต่ก็มีหลายเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายแล้ว อาทิ รายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่มีเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพเพิ่มขึ้นและมีสินค้าที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีสถานบริการทางการแพทย์ที่ได้มาตรฐาน รวมถึงรายได้ท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่มีการพัฒนาขยายท่าเรือท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทยเพื่อเพิ่มรายได้และทำให้อันดับของประเทศไทยด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดีขึ้น รวมทั้งต้องให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25
050002	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
050003	ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลกภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี
050102	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชนภายในปี 2570
050103	สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
050201	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
050202	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลกภายในปี 2570
050301	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี
050302	อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย	รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลกภายในปี 2570
050303	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
050401	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
050402	การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จำนวน 4 ท่า ภายในปี 2570
050501	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
050601	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570
050602	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	(1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางอากาศ ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก ภายในปี 2570 (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก ภายในปี 2570 (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก ภายในปี 2570
050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

Y2 050001

จ.2 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☺	● ☺	● ☺	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้นร้อยละ 22

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

หมายเหตุ ** เป้าหมาย 050001 สถานการณ์ พ.ศ. 2566-2568 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566-2567

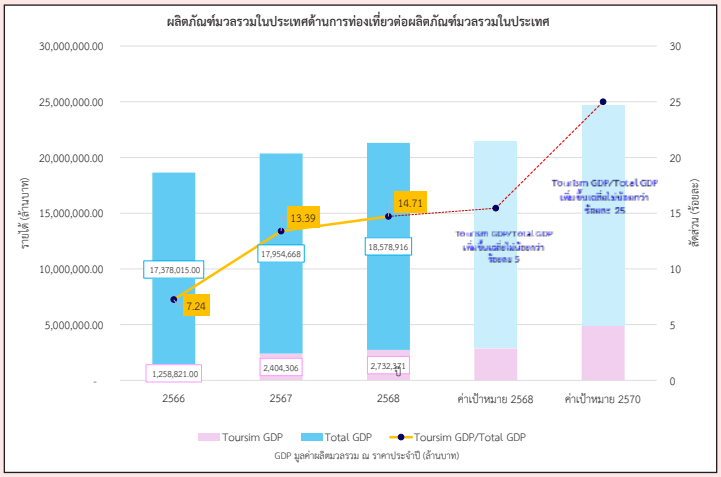
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050001	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 7.24** (GDP ด้านท่องเที่ยว 1,258,821 ล้านบาท/ GDP มวลรวมในประเทศ 17,378,015 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 13.39** (GDP ด้านท่องเที่ยว 2,404,306 ล้านบาท/GDP มวลรวมในประเทศ 17,954,668 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **สัดส่วนร้อยละ 14.71** (GDP ด้านท่องเที่ยว 2,732,371 ล้านบาท/GDP มวลรวมในประเทศ 18,578,916 ล้านบาท)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 34.79**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 229.10** ☺	**ดีขึ้นร้อยละ 84.94** ☺	**ดีขึ้นร้อยละ 9.86** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2568) **มีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.78**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 42.28** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 47.12** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ.267) พบว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว (ณ ราคาประจำปี) มีมูลค่า 2,732,371 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ณ ราคาประจำปี) มีมูลค่า 18,578,916 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.71 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 13.39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.86 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 34.79) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 42.28 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 25)

พบว่า มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566-2568 สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 11.78 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นเป็นร้อยละ 47.12 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ ข้อจำกัดหลายประการที่ส่งผลต่อศักยภาพการเติบโต ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทาน โดยเฉพาะ**สถานการณ์ภาพลักษณ์ประเทศที่ถูกบั่นทอนจากข้อมูลบิดเบือน (เฟคนิวส์)** และ**ประเด็นความไม่ปลอดภัย** อาทิ การหลอกลวงนักท่องเที่ยวและอาชญากรรมออนไลน์ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ลดทอนความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติอย่างมีนัยสำคัญ ขณะเดียวกัน**การแข่งขันในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวโลก**มีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะจากสาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศคู่แข่งในภูมิภาคที่เร่งยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ นอกจากนี้ **การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการท่องเที่ยวสู่กิจกรรมรูปแบบใหม่** ให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภคยุคปัจจุบัน ส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียความได้เปรียบบางตลาดท่องเที่ยวหลัก ซึ่งกระทบต่อการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยว ทั้งนี้ การดำเนินงานในระยะถัดไปภาครัฐ**ควรเสริมสร้างภาพลักษณ์ความปลอดภัยของประเทศไทยผ่านการสื่อสารเชิงรุกและการประชาสัมพันธ์**ที่น่าเชื่อถือ และบริหารจัดการความเสี่ยงด้านข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งพัฒนารูปแบบการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายและมีมูลค่าสูง เพื่อดึงดูดกลุ่มตลาดคุณภาพทั้งในเชิงวัฒนธรรมและประสบการณ์ ตลอดจนดำเนินการ**ยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยสินค้าและบริการตลอดห่วงโซ่อุปทานท่องเที่ยว** และ**ปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ**และเพิ่มความสะดวกในการเดินทางเข้าประเทศของนักท่องเที่ยว เพื่อยกระดับการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

Y2 050002

จ.2 กก.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2568 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง สัดส่วน 80 : 20

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

หมายเหตุ ** เป้าหมาย 050002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566-2568 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566-2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
050002	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 7.87** รายได้ท่องเที่ยวเมืองรอง ขยายตัว 63.72 รายได้ท่องเที่ยวรวม ขยายตัว 55.85 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 4.21** รายได้ท่องเที่ยวเมืองรอง ขยายตัว 18.50 รายได้ท่องเที่ยวรวม ขยายตัว 14.28 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัวร้อยละ 0.86** รายได้ท่องเที่ยวเมืองรอง ขยายตัว 6.84 รายได้ท่องเที่ยวรวม ขยายตัว 5.98	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 89.88** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 46.50** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 79.60** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2568) **ขยายตัว เฉลี่ยร้อยละ 4.31**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 17.20** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 86.20** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูลปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) พบว่า อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศอยู่ร้อยละ 0.86 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูลปีงบประมาณ 2567) ที่มีรายได้ท่องเที่ยวเมืองรองขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 18.50 และรายได้ท่องเที่ยวรวมขยายตัวอยู่ที่ 14.28 ซึ่งรายได้เมืองรองขยายตัวมากกว่ารายได้ท่องเที่ยวรวมอยู่ที่ร้อยละ 4.21 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง

คิดเป็นร้อยละ 79.60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 17.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566-2568 อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.31 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.20 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

รายได้ท่องเที่ยวเมืองรองและรายได้ท่องเที่ยวรวม

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น คือ **ภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัว** อย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนผ่านระดับการใช้จ่ายด้านท่องเที่ยวที่ลดลงของนักท่องเที่ยว ตลอดจนสภาวะอิ่มตัวของแหล่งท่องเที่ยวที่เริ่มปรากฏเด่นชัดมากขึ้น ประกอบกับหลายพื้นที่ยัง**ขาดการพัฒนาและไม่มีการสร้างประสบการณ์ใหม่** ส่งผลให้ศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวลดลง อีกทั้งนักท่องเที่ยวไทยมีแนวโน้มเลือกเดินทางไปต่างประเทศที่อยู่ใกล้มากขึ้น เนื่องจากต้นทุนการท่องเที่ยวในบางเมืองรองยังอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบเคียงทางเลือกอื่น นอกจากนี้ **เหตุการณ์ภัยพิบัติและความไม่แน่นอนทางธรรมชาติ**ยังส่งผลต่อความสะดวกในการเดินทางและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ขณะที่**ข้อจำกัดด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบการเข้าถึง และคุณภาพบริการในเมืองรอง**หลายแห่งยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างเต็มศักยภาพ จึงเป็นความท้าทายสำคัญที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเป็นระบบ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการพิจารณา**มาตรการเสริมกำลังซื้อเพื่อกระตุ้นการเดินทางภายในประเทศ** อาทิ **มาตรการคืนภาษีหรือโปรแกรมสนับสนุนค่าใช้จ่ายท่องเที่ยว** ซึ่งในปีงบประมาณที่ผ่านมาภาครัฐได้ดำเนินมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวเมืองท่องเที่ยวรองผ่านมาตรการ

ลดหย่อนภาษีโดยสนับสนุนให้ประชาชนสามารถนำค่าใช้จ่ายด้านการเดินทางและบริการที่สามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้ ทำให้ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวและกระตุ้นการเดินทางสู่เมืองท่องเที่ยวรองได้ในระดับหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การท่องเที่ยวในเมืองท่องเที่ยวรอง (เมืองน่าเที่ยว) ได้รับความสนใจมากขึ้น รัฐควร**เร่งพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และโดดเด่น**ยิ่งขึ้น ทั้งผ่าน**การพัฒนาผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวใหม่ การยกระดับมาตรฐานบริการ และการใช้ข้อมูลเชิงลึก**ในการวางแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างตรงจุด นอกจากนี้ **ควรลดต้นทุนการเดินทางในเมืองท่องเที่ยวรอง**โดยสนับสนุนระบบขนส่งสาธารณะและความร่วมมือกับผู้ประกอบการเพื่อจัดแพ็กเกจท่องเที่ยวราคาที่เข้าถึงได้ รวมถึง**การสร้างความเชื่อมั่นด้านการท่องเที่ยวด้วยการบริหารความเสี่ยงจากภัยพิบัติ**ผ่านระบบแจ้งเตือนและแผนรับมือในระดับพื้นที่

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

Y2 050003

จ.2 | กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
				☺	☹	😐	

ค่าเป้าหมาย อันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย Travel & Tourism Competitiveness Index : TTCI อยู่ในอันดับ 1 ใน 30

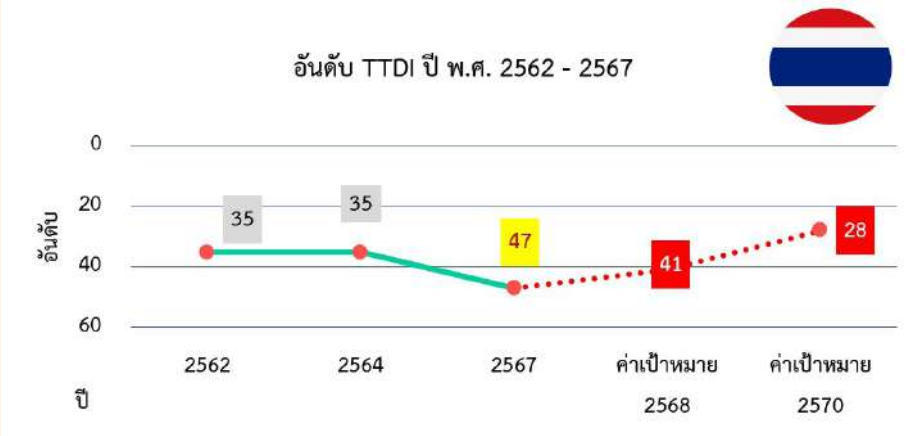
ค่าเป้าหมาย การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลกภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว* (อันดับ)				
050003	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 35 ของโลก** (ทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 47 ของโลก** (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 47 ของโลก** (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	**ไม่เกินอันดับที่ 41 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.63** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 34.29** ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 14.63 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 59.57 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ * อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวมีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ มีการประเมินจัดอันดับทุก ๆ 2 ปี โดย พ.ศ. 2565-2566 ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น พิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวที่มีการจัดเก็บทุก 2 ปี จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีการพัฒนาด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว (Travel & Tourism Development Index – TTDI) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 47 จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่ในอันดับที่ 47 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม 12 อันดับหรือคิดเป็นร้อยละ 34.29 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 41 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 14.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 28 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.57 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum :WEF)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น ประกอบด้วย**มิติด้านความมั่นคงปลอดภัย มิติด้านความยั่งยืนด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว มิติด้านนโยบายและเงื่อนไขการเดินทางและการท่องเที่ยว** และ**มิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน** สำหรับในปีที่ผ่านมาความท้าทายเชิงนโยบายที่สำคัญและส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาพลักษณ์ของประเทศไทย คือ **มิติด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security)** โดยเฉพาะเหตุการณ์ด้านความปลอดภัยที่ได้รับการเผยแพร่ผ่านสื่อระดับนานาชาติ ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของประเทศไทยในสายตานักท่องเที่ยวต่างชาติอ่อนแอลงอย่างมีนัยสำคัญ กลายเป็นปัจจัยเชิงลบที่กระทบต่อศักยภาพการแข่งขันของประเทศในภาพรวม และส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและผู้ประกอบการในภาคการท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องได้รับการดำเนินการเชิงนโยบายอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน**การจัดเก็บข้อมูลความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยไม่ได้จัดเก็บข้อมูลทุกตัวชี้วัดตามที่สภาเศรษฐกิจโลก (WEF) กำหนด** และข้อมูลตัวชี้วัดบางตัวยังไม่เป็นปัจจุบัน จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้ประเทศไทยมีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวไม่ดีเท่าที่ควร

สำหรับการดำเนินงานเพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวและยกระดับอันดับความสามารถในการแข่งขันในรอบการประเมินปีถัดไปได้อย่างเป็นรูปธรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การดำเนินมาตรการเร่งด่วนในการสร้างความเชื่อมั่นด้านภาพลักษณ์และความปลอดภัยของประเทศ** โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวตลาดระยะใกล้ที่เป็นฐานสำคัญของประเทศไทย เช่น จีน มาเลเซีย สิงคโปร์ และเวียดนาม ซึ่งได้รับผลกระทบโดยตรงจากการเผยแพร่ข่าวเชิงลบด้านความปลอดภัยในช่วงที่ผ่านมา โดยการดำเนินงาน**ควรกำหนดเป็นมาตรการระดับชาติโดยอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานทั้งด้านความมั่นคง การท่องเที่ยว** และ**การสื่อสารสาธารณะ**ควบคู่กันไป

นอกจากนี้ ภายใต้ช่วงเวลาที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังอยู่ในระยะฟื้นตัวถือเป็นโอกาสสำคัญในการเร่ง**พัฒนาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ** รวมทั้ง**วางระบบบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวให้มีความยั่งยืน**เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับการเติบโตของนักท่องเที่ยวในอนาคตอย่างมีคุณภาพ ขณะเดียวกันจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาระบบข้อมูลและการจัดเก็บตัวชี้วัดด้านการท่องเที่ยวให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันตามกรอบมาตรฐานสากล** เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินของสภาเศรษฐกิจโลก (WEF) และเป็นเครื่องมือสะท้อนศักยภาพของประเทศในเวทีนานาชาติ ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถขยับอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนในระยะยาว

050101

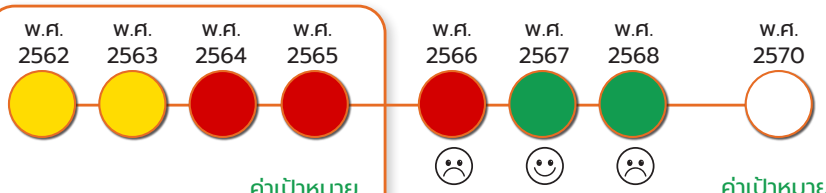
แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

Y1 050101

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาเทียบเคียงจากรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม (ร้อยละต่อปี)				
050101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 8.61** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 62.52 ล้านบาท) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัว ร้อยละ 82.47** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 114.08 ล้านบาท) (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัว ร้อยละ 26.86** (รายได้ท่องเที่ยวชุมชน 144.72 ล้านบาท) (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 99.94** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 857.84** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 67.43** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 223.83** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 223.83** ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ ***เป้าหมาย 050101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ รายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว จัดทำโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ทั้งนี้ ข้อมูลของ พ.ศ. 2568 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะสามารถรายงานได้ภายใน พ.ศ. 2569

050101

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากรายได้จากการท่องเที่ยวชุมชนในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและเขตพัฒนาการท่องเที่ยว จัดทำโดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่ามีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน 144.72 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 26.86 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีรายได้ 114.08 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 82.47 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 67.43 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 223.83 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

รายได้ท่องเที่ยวชุมชน โดย อพท.

ที่มาของข้อมูล : องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษ เพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพชุมชนและผู้ประกอบการให้สามารถยกระดับสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้ได้มาตรฐาน เชื่อมโยงสู่ตลาดคุณภาพสูง รวมถึงการบูรณาการเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของชุมชนและความต้องการของตลาด โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์สู่ตลาดคุณภาพสูง** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์สู่ตลาดคุณภาพสูง เพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพและผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวยอมรับและเชื่อมั่นในชุมชนที่ได้มาตรฐาน CBT Thailand และเพื่อให้ชุมชนท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์มีเครื่องมือในการสื่อสารและส่งเสริมการตลาดแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพสูง **โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมวิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นให้เกิดความร่วมมือและการพัฒนาเครือข่ายผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในแหล่งท่องเที่ยวในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย สร้างศักยภาพชุมชนและผู้ประกอบการในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย และสร้างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ในเขตพัฒนาการท่องเที่ยววิถีชีวิตชายฝั่งอ่าวไทย **โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์** ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาชุมชน ผู้ประกอบการ และบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

050101

ให้มีความพร้อมในการรองรับการขยายตัวของการท่องเที่ยว รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ รวมทั้ง ส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สร้างสรรค์ หลากหลาย และตรงกับความต้องการของชุมชน และความต้องการของตลาด

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะและศักยภาพของผู้ประกอบการและบุคลากรการท่องเที่ยวในชุมชน การเพิ่มความหลากหลายของกิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในพื้นที่ การยกระดับมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว สินค้า และบริการให้ได้คุณภาพ ตลอดจนการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เพื่อให้สามารถต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ความหลากหลายของรูปแบบการท่องเที่ยว สินค้า และบริการ** ซึ่งไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับประสบการณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมมากกว่าการบริโภคสินค้าและบริการเพียงอย่างเดียว **การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยว** ยังไม่ทั่วถึง ทำให้นักท่องเที่ยวขาดความเชื่อมั่นและไม่สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากทุนทางวัฒนธรรมได้เต็มศักยภาพ การจัดทำโครงการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับ**การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมยังมีความซ้ำซ้อนและขาดการบูรณาการเชิงพื้นที่ส่งผลให้การพัฒนากระจุกตัวและไม่ต่อเนื่อง** อีกทั้ง**ชุมชนและบุคลากรภาคการท่องเที่ยวยังขาดสมรรถนะด้านการบริหารจัดการธุรกิจ นวัตกรรม และการตลาดดิจิทัล** ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันปัจจุบัน นอกจากนี้ **การดำเนินงานยังขาดระบบข้อมูลและตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนรายได้** การจ้างงาน และผลกระทบทางเศรษฐกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้การวางแผนและการจัดสรรงบประมาณขาดความแม่นยำและไม่สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การยกระดับมาตรฐานและระบบรับรองคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั้งสินค้า บริการ และประสบการณ์ทางวัฒนธรรม** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและมูลค่าเพิ่มจากทุนทางวัฒนธรรม ควบคู่กับ**การพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ และเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์** เช่น ศิลปะร่วมสมัย อาหาร วรรณกรรม ดนตรี และการออกแบบ เป็นต้น เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ นอกจากนี้ ควรส่งเสริม**การพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและชุมชนให้มีสมรรถนะด้านการบริหารจัดการ การออกแบบประสบการณ์ การตลาดดิจิทัล และการเพิ่มมูลค่าสินค้า**เพื่อให้สามารถเป็นผู้ประกอบการสร้างสรรค์ที่บริหารจัดการได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งควร**ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน สถาบันการศึกษา และชุมชน เพื่อสร้างระบบนิเวศการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์**ที่เข้มแข็งเกิดการ**หมุนเวียนรายได้ภายในพื้นที่** และ**สร้างคุณค่าด้านการท่องเที่ยว**ได้อย่างยั่งยืน

050102

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

Y1 050102

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☺	

ค่าเป้าหมาย
จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 5 เมือง

ค่าเป้าหมาย
จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล (เมือง/ชุมชน)				
050102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **5 เมือง/ชุมชน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **6 เมือง/ชุมชน** (สะสม 11 เมือง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **10 เมือง/ชุมชน** (สะสม 21 เมือง)	**ไม่น้อยกว่า 12 เมือง/ชุมชน**	**ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 50** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 20** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 66.67** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566-2568) มีจำนวนเมือง/ชุมชน สะสมทั้งหมด **21 เมือง/ชุมชน**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 175** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 140** ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ *จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล เป็นการรวมสะสมไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน ภายในปี 2570

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล คือ แหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destinations TOP 100) จัดทำโดย Green Destinations (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destinations TOP 100) จำนวน 10 แห่ง ได้แก่ (1) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา จังหวัดกระบี่ (2) อุทยานหลวงราชพฤกษ์ จังหวัดเชียงใหม่ (3) อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (4) เมืองเก่าอุทัยธานี จังหวัดอุทัยธานี (5) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด (6) ชุมชนท่าชัย ศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย (7) ตลาดโบราณชากแง้ว จังหวัดชลบุรี (8) ชุมชนเชียงคาน จังหวัดเลย (9) เมืองเก่าน่าน จังหวัดน่าน และ (10) เมืองเก่าพัทยา (นาเกลือ)

050102

จังหวัดชลบุรี และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ประเทศไทยได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destinations TOP 100) จำนวน 6 แห่ง ได้แก่ (1) เวียงภูเพียงแช่แห้ง อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน (2) เชียงคาน อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย (3) เมืองหัวหิน อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (4) ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา (5) เมืองโบราณอู่ทอง อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี และ (6) เมืองเก่าอุทัยธานี อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี ส่งผลให้มีจำนวนเมือง/ชุมชนสะสมรวม จำนวน 21 เมือง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 66.67 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 12 เมือง/ชุมชน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 175 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 140 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในระดับพื้นที่ การยกระดับแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมให้มีความพร้อมต่อการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนในภูมิภาคต่าง ๆ รวมทั้งมีการเสริมสร้างความรู้ด้านการสื่อความหมายและการจัดกิจกรรมเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์เพื่อยกระดับแหล่งวัฒนธรรมให้เป็นพื้นที่เรียนรู้ของชุมชน ตลอดจนการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลและเมตาเวิร์สเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของพื้นที่ ผ่านการสำรวจข้อมูลและการออกแบบห่วงโซ่คุณค่าที่สนับสนุนการเชื่อมโยงตลาดนักท่องเที่ยวรุ่นใหม่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายเพื่อสร้างพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยส่วนภูมิภาค** ของสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมเครือข่ายและความร่วมมือการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยในส่วนภูมิภาค พัฒนาความรู้ ความเข้าใจของบุคลากรส่วนภูมิภาคเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมทั้ง ผลักดันให้เกิดพื้นที่ทางศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัยแห่งใหม่ในส่วนภูมิภาคที่ช่วยสร้างบรรยากาศของเมืองที่ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ **โครงการเยือนสิม ยลศิลป์ การเสริมคุณค่าอุโบสถพื้นถิ่น ด้วยการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์บนฐานวัฒนธรรม**ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาทักษะการสื่อความหมายและการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ และยกระดับอุโบสถพื้นถิ่นให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ในชุมชนโดยมีการวัดผลความสำเร็จของการดำเนินการร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง **โครงการการพัฒนาเมตาเวิร์สและห่วงโซ่คุณค่าเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและเป็นแหล่งเรียนรู้ทุกช่วงวัยและตลอดชีวิต** ซึ่งมุ่งเน้นสำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา พัฒนาเมตาเวิร์สแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา และพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าเพื่อส่งเสริมศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมของชุมชนลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา

050102

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาเมืองและชุมชนให้มีความพร้อมต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ โดยเน้นการรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นควบคู่กับการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ความสะอาด และความปลอดภัย ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการผ่านการพัฒนาศักยภาพชุมชนและการทำการตลาดเชิงรุก เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพและกระจายรายได้สู่ชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การรักษาอัตลักษณ์ท้องถิ่นให้คงอยู่โดยไม่ทำให้ทุนทางวัฒนธรรมและวิถีดั้งเดิม**ถูกกลืนหายไปหรือมุ่งสู่ความเป็นสากลมากเกินไปจนขาดเอกลักษณ์เฉพาะตัว การยกระดับโครงสร้างพื้นฐาน การคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความพร้อมและสามารถรองรับประสบการณ์ท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ **การพัฒนามาตรฐานและความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยวในชุมชน การมีระบบจัดการเหตุฉุกเฉิน**เพื่อลดความเสี่ยงด้านอาชญากรรมและสร้างความเชื่อมั่นแก่นักท่องเที่ยว รวมถึง **การพัฒนาองค์ความรู้และด้านนวัตกรรมสร้างสรรค์ วัฒนธรรม และการบริหารเมืองร่วมสมัย**ให้กับบุคลากรในพื้นที่ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในการเดินทางไปยังแต่ละพื้นที่ได้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน ระบบคมนาคม และสิ่งอำนวยความสะดวกให้มีความเชื่อมโยง สะดวก** และรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับ**การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยวผ่านการพัฒนาระบบจัดการเหตุฉุกเฉิน** รวมถึงการป้องกันอาชญากรรมและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อยกระดับความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ **ควรส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมสร้างสรรค์ใหม่ ๆ ที่สะท้อนถึงอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน รวมถึงการส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในชุมชนและผู้ประกอบการในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว** ตลอดจน**ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่และจัดชุดสิทธิประโยชน์ที่มีความเหมาะสม**เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาเมืองและชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่มีคุณภาพในระยะยาว

050103

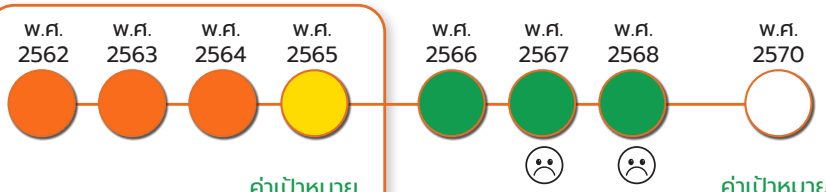
แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

Y1 050103

จ.3 | พณ.

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050103	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 125** (เพิ่มขึ้น 25 สินค้า รวม 45 สินค้า)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ขยายตัวร้อยละ 51.11** (เพิ่มขึ้น 23 สินค้า รวม 68 สินค้า)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ขยายตัวร้อยละ 44.12** (เพิ่มขึ้น 30 สินค้า รวม 98 สินค้า)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์พัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	**แย่ลง ร้อยละ 59.11** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 13.68** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 630.29** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 630.29** ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

050103

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา จัดทำโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า สินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนจำนวน 30 สินค้า ซึ่งเมื่อรวมกับจำนวนสินค้าและบริการฯ ตั้งแต่ พ.ศ. 2566 – 2568 ส่งผลให้มียอดสะสมจำนวน 98 สินค้า เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 44.12 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 51.11 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 13.68 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 630.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

จำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

ที่มาของข้อมูล : กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์ที่มีรากฐานจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น การยกระดับมาตรฐานและความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการและชุมชนสามารถนำสินค้าหรือบริการเข้าสู่กระบวนการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการยกระดับสินค้าและบริการจากฐานภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและสมุนไพรสู่การเสริมสร้างเศรษฐกิจเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม** ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมุ่งเน้นให้สินค้าและบริการที่มีฐานจากภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้านไทยและสมุนไพร ที่มีคุณภาพ มาตรฐาน และปลอดภัย เพื่อประโยชน์ต่อการดูแลสุขภาพได้อย่างถูกต้องตามหลักการ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งคนไทยและต่างชาติที่มีเป้าหมายเพื่อการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ทางวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นของจังหวัดยะลาสู่การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา**ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ซึ่งมุ่งเน้นสนับสนุนการจัดทำคำขอจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อให้ผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา และยกระดับความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดยะลา

050103

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงผลผลิตของโครงการตั้งแต่ระดับต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้การเฟ้นหาอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมในระยะแรกสามารถต่อยอดสู่การพัฒนาสินค้าและบริการเชิงสร้างสรรค์และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาในปีถัดไป รวมถึงให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะผู้ประกอบการและวิสาหกิจชุมชนในการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาให้มีความรวดเร็ว และเข้าถึงได้สะดวกมากขึ้น อีกทั้งให้การสนับสนุนด้านการตลาดสำหรับสินค้าและบริการที่ได้รับการคุ้มครองแล้ว เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ผู้ประกอบการอาจยังไม่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา** การ**ขาดผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่การให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง** รวมถึง**ผู้ประกอบการมีข้อจำกัดด้านต้นทุน เวลา เอกสาร และค่าใช้จ่าย**ที่อาจเกิดขึ้น อีกทั้งสินค้าและบริการบางประเภทยังขาดเอกลักษณ์ที่แตกต่างและโดดเด่น และไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถยื่นขอขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาได้ นอกจากนี้ **การขาดข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับทรัพยากรทางวัฒนธรรมของพื้นที่ ความซับซ้อนของกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาและการเข้าถึงบริการการขึ้นทะเบียน** ล้วนเป็นข้อจำกัดต่อการส่งเสริมให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนมากขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การส่งเสริมและสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะที่จำเป็นแก่ชุมชนและผู้ประกอบการ** ผ่านการอบรม การให้คำปรึกษาเชิงลึก และ**การจัดตั้งศูนย์บริการในพื้นที่** ควบคู่กับ**การยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ โดยการออกแบบผลิตภัณฑ์ให้มีความโดดเด่นและมีมาตรฐาน**เพื่อผลักดันให้สินค้าและบริการท่องเที่ยวของประเทศไทยเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญามากขึ้น พร้อมทั้งให้**การสนับสนุนด้านการตลาดและการสร้างแบรนด์**เพื่อสนับสนุนให้สินค้าและบริการได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย นอกจากนี้ **ควรบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานด้านวัฒนธรรม อุตสาหกรรมและทรัพย์สินทางปัญญา** เพื่ออำนวยความสะดวก ลดขั้นตอนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในการดำเนินการขึ้นทะเบียนเพื่อยกระดับสินค้าท้องถิ่นให้สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพในอนาคต

050201

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น

Y1 050201

จ.3 | กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการเปลี่ยนแปลงการใช้ข้อมูลที่เทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ มาเป็นการใช้ข้อมูลตัวชี้วัดจริงตามแผนแม่บทฯ คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา รวมทั้ง ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050201	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 64.07 (รายได้ 77,701.42 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 215.10 (รายได้ 244,833.31 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัวร้อยละ 68.42 (รายได้ 412,363.72 ล้านบาท)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 813.47 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 235.73 ☺	แย่ลง ร้อยละ 68.19 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 684.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 684.20 ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

050201

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ จัดทำโดย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีรายได้ 412,363.72 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 68.42 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีรายได้ 244,833.31 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 215.10 สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 68.19 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 684.20 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินการส่งเสริมรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจผ่านการขยายฐานตลาดและกระตุ้นการใช้จ่ายนักท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อนทั่วไปกลุ่มตลาดกลาง – บน โดยจัดกิจกรรมทางการตลาดสำหรับกลุ่มตลาดใหม่ (First visit) และกลุ่มตลาดศักยภาพ (Revisit) กลุ่มความสนใจพิเศษ (กลุ่ม Wedding & Honeymoon/กลุ่ม Green Tourism) และกลุ่มกีฬา โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการการตลาดเชิงรุกในกลุ่มประเทศศักยภาพใหม่ ภูมิภาคตะวันออกกลาง** ของสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นเพิ่มรายได้จากนักเดินทางคุณภาพผ่านการจัดประชุมและการเดินทางเพื่อเป็นรางวัลของลูกค้าองค์กรจากประเทศเป้าหมายศักยภาพ โดยเฉพาะกลุ่มประเทศตะวันออกกลางให้เข้ามาจัดงานในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้ง เพื่อให้เกิดการเข้าถึงกลุ่มลูกค้า (ผู้ซื้อ) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสร้างเวทีในการพบปะและเจรจาธุรกิจให้แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมไมซ์ไทย **โครงการสนับสนุนและการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว (Sport Tourism) ตามโมเดลเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model)** ของการกีฬาแห่งประเทศไทย ซึ่งมุ่งเน้นส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยวและนันทนาการ รวมทั้งกิจกรรมกีฬาอาชีพ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและพัฒนาอุตสาหกรรมการกีฬา เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ สร้างรายได้ให้กับประเทศจากการท่องเที่ยวเชิงกีฬา เมื่อมีนักท่องเที่ยว

050201

เดินทางเข้ามาร่วมชมงานในประเทศไทย รวมถึงกระตุ้นเศรษฐกิจและการจ้างงานในท้องถิ่น โดยมีกิจกรรมกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว เป็นกลไกสำหรับการสร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ในท้องถิ่นและภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการอำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ การพัฒนายกระดับศักยภาพของภาคเอกชนไทยให้ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล การส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนในการดำเนินธุรกิจ การกำหนดมาตรการนโยบายเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการเติบโตของภาคธุรกิจ และการจูงใจให้ภาคเอกชนพัฒนายกระดับตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การแข่งขันทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศต่าง ๆ** ในการแย่งชิงกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ทำให้ในปัจจุบันการท่องเที่ยวคุณภาพสูงของไทยเผชิญความท้าทายจากการพัฒนาขึ้นของนานาประเทศในการพยายามดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงเข้าสู่ประเทศของตน นอกจากนี้ **การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของไทยยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐ** โดยเฉพาะ**นโยบายที่จูงใจต่อการเลือกประเทศไทยให้เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ** อาทิ การลดหย่อนภาษี การอำนวยความสะดวกการตรวจคนเข้าเมือง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การสร้างเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยในภาพรวมให้เป็นที่รับรู้ในเวทีนานาชาติอย่างโดดเด่นและต่อเนื่อง** พร้อมทั้ง**สร้างจุดขายใหม่ให้กับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจของประเทศไทยให้มีความแตกต่างและทันสมัย**กว่ารูปแบบการนำเสนอของประเทศคู่แข่ง ในขณะเดียวกันภาครัฐ**ควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจอย่างเป็นรูปธรรม** โดยเฉพาะการกำหนด**มาตรการนโยบายเชิงรุกเพื่อสนับสนุนการเติบโตของภาคธุรกิจ** รวมทั้ง**ทบทวนและปรับปรุงกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรค**ต่อการเติบโตของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจมากยิ่งขึ้น

050202

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย

Y1 050202

จ.3

TCEB

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติตามดัชนี ICCA อยู่ใน 23 อันดับแรก

ค่าเป้าหมาย
การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลกภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

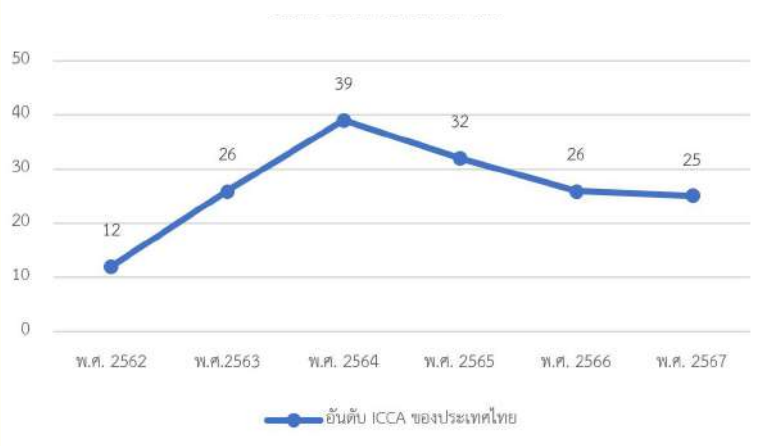
ตัวชี้วัด :	การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติ* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050202	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 32 ของโลก (ทั้งหมด 151 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 26 ของโลก (ทั้งหมด 155 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 25 ของโลก (ทั้งหมด 160 ประเทศ)	ไม่เกินอันดับที่ 24 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 17.95	ดีขึ้น ร้อยละ 18.75	ดีขึ้น ร้อยละ 3.85		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ *อันดับการเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดการประชุมนานาชาติมีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

050202

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย พิจารณาจากการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย จัดทำโดยสมาคมการจัดประชุมนานาชาติ (International Congress and Convention Association : ICCA) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทยอยู่ในอันดับที่ 25 ของโลก จากทั้งหมด 160 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 26 ของโลก จากทั้งหมด 155 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.85 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 24 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อันดับ ICCA ของประเทศไทย

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการประมูลสิทธิ์การจัดงานประชุมนานาชาติ การสร้างภาพลักษณ์ที่น่าสนใจและน่าดึงดูดในการเป็นสถานที่ประชุมนานาชาติของประเทศไทย และการแก้ไขอุปสรรคด้านความสะดวกในการจัดประชุมนานาชาติในประเทศไทย โดยเฉพาะประเด็นด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการประมูลสิทธิ์การจัดงานประชุมนานาชาติสำคัญให้เข้ามาจัดในประเทศไทย (Local Host) อีกทั้งต่อยอดการจัดงานที่ประสบความสำเร็จให้เข้ามาจัดงานในประเทศอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานอย่างบูรณาการและเป็นระบบในการอำนวยความสะดวกการเข้ามาจัดประชุมนานาชาติในประเทศไทย พัฒนาเครือข่ายสมาคมในประเทศให้มีความร่วมมือในระดับภูมิภาคและนานาชาติ และส่งเสริมภาพลักษณ์ของประเทศไทยให้เป็นที่รับรู้ในเวทีโลก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

050202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทยมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การแข่งขันระหว่างประเทศทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก**เพื่อแย่งชิงการเป็นจุดหมายปลายทางด้านการจัดประชุมนานาชาติมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น อันเนื่องมาจากความพยายามของแต่ละประเทศในการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของตนให้ก้าวสู่การเป็นการท่องเที่ยวเชิงคุณภาพสูง นอกจากนี้ **กฎระเบียบและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมนานาชาติยังคงเป็นอุปสรรค**ต่อการดึงดูดและรองรับการจัดงานในระดับสากล ทั้งในด้านการขออนุญาต การออกวีซ่า การนำเข้าอุปกรณ์ การรักษาความปลอดภัย และข้อจำกัดด้านการใช้สถานที่สาธารณะ ตลอดจน**อำนาจในการบริหารจัดการของหน่วยงานที่รับผิดชอบยังมีข้อจำกัด**ทำให้ความยืดหยุ่นในการตัดสินใจและการดำเนินงานไม่เพียงพอที่จะตอบสนองต่อการแข่งขันที่ดำเนินไปอย่างรวดเร็ว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทยบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **ศึกษาและติดตามทิศทางการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบและความนิยมในการจัดประชุมนานาชาติอย่างต่อเนื่อง** เพื่อทำความเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะสามารถนำไปใช้ใน**การปรับปรุงนโยบายและกำหนดกลยุทธ์ในการดึงดูดการจัดประชุมนานาชาติ**ให้เข้ามาจัดในประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้นโยบายด้านการจัดประชุมนานาชาติของประเทศไทยมีประสิทธิภาพ ตอบสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง อีกทั้งยังช่วยให้หน่วยงานที่รับผิดชอบมีความคล่องตัวในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ **ควรมีการทบทวนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดประชุมนานาชาติอย่างเป็นระบบ** และดำเนินการแก้ไขปรับปรุงในส่วนที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อสร้างโอกาสของประเทศไทยในการพัฒนาไปสู่การเป็นจุดหมายปลายทางการจัดประชุมระดับนานาชาติอย่างยั่งยืน

050301

แผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

Y1 050301

จ.3 | กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☹	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงาม และแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050301 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565 - 2566) พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย* (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050301	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 43.47 (รายได้ 237,828.27 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 24.44 (รายได้ 295,946.73 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 10 (รายได้ 325,541.40 ล้านบาท)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 8 ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 8 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1,221.28 ☺	แย่ลง ร้อยละ 43.78 ☹	แย่ลง ร้อยละ 59.08 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 125 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 125 ของค่าเป้าหมาย บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ : *ข้อมูลอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2568 อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูลโดย สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งคาดว่าจะสามารถรายงานได้ภายใน พ.ศ. 2569

050301

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีรายได้ 325,541.40 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 10 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีรายได้ 295,946.73 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 24.44 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 59.08 อย่างไรตามเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 125 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบข้อมูล การยกระดับมาตรฐานบริการ และการเพิ่มศักยภาพอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ มีการจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกของผู้ประกอบการและรายจ่ายของนักท่องเที่ยวให้ครอบคลุมทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ รวมถึงการพัฒนาหลักเกณฑ์และรูปแบบบริการด้านแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกตามห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นการจัดเก็บข้อมูลรายได้ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทย ทุกประเภท ให้ครอบคลุมตามนิยามและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทยตามที่ระบุไว้ในแผนแม่บทย่อยทั้งในภาพรวมของประเทศ และในระดับพื้นที่ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและแสดงถึงศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และสามารถขยายผลต่อไปในด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยเฉพาะการนวดเพื่อสุขภาพที่ยังขาดมาตรฐานวิชาชีพและการบริการ รวมทั้งเพื่อสำรวจและจัดเก็บข้อมูลด้านรายจ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ และรายจ่ายหลักที่นักท่องเที่ยวใช้จ่ายเพื่อการท่องเที่ยวในสาขานี้ ซึ่งจะทำให้ผู้ประกอบการได้พัฒนาปรับปรุงการให้บริการเพื่อสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

050301

โครงการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร ของกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้บริการสุขภาพน้ำพุร้อน น้ำพุแร่ในศูนย์เวลเนส ประเภทที่พักนักท่องเที่ยว และองค์ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนทางเลือกพร้อมทั้งประเมินศูนย์เวลเนสให้เป็น Thainess Wellness Destination ที่มีเอกลักษณ์ความเป็นไทยและมีอัตลักษณ์เฉพาะแต่ละพื้นที่ให้ครอบคลุมทั่วประเทศ เพื่อการสร้างสุขภาพ สร้างเศรษฐกิจ และเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน และเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้เยี่ยมชมเอกลักษณ์ความเป็นไทย

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานบุคลากรและสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงการเสริมสร้างความปลอดภัยและคุณภาพสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานสากล โดยได้ดำเนินโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพพื้นที่ด้านเวลเนส การยกระดับมาตรฐานการแพทย์แผนไทยและการนวดไทย การควบคุมกำกับมาตรฐานสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และการส่งเสริมผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีอัตลักษณ์เฉพาะพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การขาดนิยามกลางของคำว่า Wellness ในระดับประเทศ** ซึ่งทำให้การรวบรวมข้อมูล การจำแนกกิจกรรม และการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจของสาขานี้ไม่สามารถสะท้อนภาพรวมที่แท้จริงได้ นำไปสู่ความไม่สอดคล้องของข้อมูลระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ **ยังไม่มีหน่วยงานกลางในการกำกับ ดูแล และประสานงานเชิงนโยบาย ทำให้การบริหารจัดการทั้งด้านมาตรฐาน คุณภาพบริการและการตลาดเกิดความซ้ำซ้อนและขาดทิศทางชัดเจน** ขณะเดียวกันการแข่งขันในตลาดท่องเที่ยวสุขภาพระดับโลกมีมากขึ้น โดยหลายประเทศมีการพัฒนาคุณภาพบริการและระบบโครงสร้างพื้นฐานที่เหนือกว่าประเทศไทย ประกอบกับภาพลักษณ์ด้านความปลอดภัยและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อประเทศไทยยังเป็นปัจจัยฉุดรั้งความสามารถในการดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพสูงให้เดินทางเข้ามาให้ประเทศเพิ่มเติม รวมทั้ง **กฎหมายและขั้นตอนการอนุญาตที่ยังไม่สอดคล้องกับรูปแบบธุรกิจ Wellness ยุคใหม่** อาทิ Tele-wellness หรือบริการสุขภาพเฉพาะบุคคล ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยเผชิญต้นทุนสูงและไม่สามารถพัฒนาบริการใหม่ได้ทันต่อความต้องการของตลาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การจัดทำนิยามกลางและกรอบมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ** เพื่อแก้ไขปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูลและสนับสนุนการกำหนดมาตรการส่งเสริมที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย พร้อมทั้ง**ยกระดับมาตรฐานบริการและสมรรถนะบุคลากรด้านสุขภาพและแพทย์แผนไทยให้สอดคล้องกับแนวโน้มบริการสุขภาพสมัยใหม่** รวมถึง**ควรปรับปรุงกฎหมายและขั้นตอนการอนุญาตที่เป็นอุปสรรค**ต่อการพัฒนาบริการสุขภาพรูปแบบใหม่ให้มีความทันสมัย และเอื้อต่อการประกอบธุรกิจบริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมากขึ้น

050302

แผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

Y1 050302

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☹	

ค่าเป้าหมาย
อันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย โดย Global Wellness Institute ดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ 12

ค่าเป้าหมาย
รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก ภายในปี 2570

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050302 สถานการณ์ พ.ศ. 2566-2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565 -2566) พิจารณาจากการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จัดทำโดยสถาบันด้านสุขภาพสากล ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

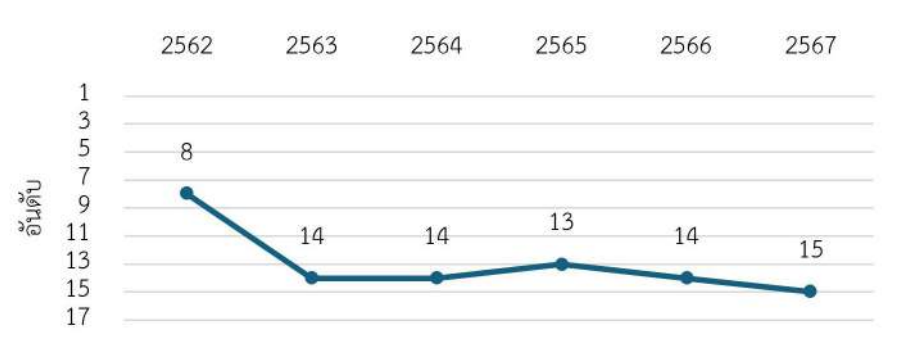
ตัวชี้วัด :	รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050302	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **อันดับที่ 13 ของโลก** (ทั้งหมด 218 ประเทศ) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 14 ของโลก** (ทั้งหมด 218 ประเทศ) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 15 ของโลก** (ทั้งหมด 218 ประเทศ)	**ไม่เกิน อันดับที่ 12 ของโลก**	**ไม่เกิน อันดับที่ 6 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 7.69** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 7.14** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 6.67** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 25.00 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 150.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : *อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

050302

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย พิจารณาจากอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย จัดทำโดยสถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 ของโลก จากทั้งหมด 218 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 14 ของโลก จากทั้งหมด 218 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 25.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 150.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

ที่มาของข้อมูล : สถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพผ่านการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในพื้นที่ท่องเที่ยว การพัฒนาเมืองและแหล่งท่องเที่ยวให้รองรับบริการด้านเวลเนสด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนยกระดับคุณภาพบริการและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว รวมถึงพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบข้อมูลให้สนับสนุนการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและยกระดับมาตรฐานการให้บริการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพควบคู่กับการขยายรูปแบบบริการมูลค่าสูงและการตลาดเฉพาะกลุ่ม ตลอดจนการส่งเสริมให้สถานประกอบการเข้าสู่มาตรฐานมากขึ้น รวมถึงพัฒนาระบบข้อมูลและการสื่อสารเพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อคุณภาพบริการของไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

050302

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่ครอบคลุมของฐานข้อมูลรายได้ตลอดห่วงโซ่มูลค่า** ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ใช้ในการจัดอันดับระดับนานาชาติไม่สามารถสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของประเทศได้อย่างครบถ้วน รวมทั้ง**ผลิตภัณฑ์และบริการด้านสุขภาพยังไม่มีความหลากหลาย**และส่วนใหญ่ยังเน้นบริการด้านกายภาพ อาทิ สปาและการนวดไทย จึงไม่สามารถขยายไปสู่บริการสุขภาพเชิงลึกหรือเชิงป้องกันที่มีมูลค่าสูงได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ **ความพร้อมของบุคลากรด้านสุขภาพและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ**ยังมีข้อจำกัดทั้งด้าน**มาตรฐานวิชาชีพ ความสามารถทางภาษา** และ**ภาพลักษณ์การให้บริการ** ส่งผลให้ประเทศไทยยังไม่สามารถแข่งขันได้เต็มศักยภาพกับประเทศที่มีความพร้อมด้านบริการสุขภาพในระดับสูงกว่า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **พัฒนาฐานข้อมูลรายได้ด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่มูลค่า** เพื่อให้ข้อมูลที่ใช้ในการจัดอันดับสะท้อนศักยภาพของประเทศได้อย่างถูกต้องและลดข้อจำกัดด้านข้อมูลที่มีอยู่ในปัจจุบัน ควบคู่กับ**การเพิ่มความหลากหลายของผลิตภัณฑ์และบริการสุขภาพที่มีมูลค่าเพิ่มสูง** เพื่อตอบสนองกลุ่มนักท่องเที่ยวคุณภาพสูง นอกจากนี้ควรเร่ง**ยกระดับสมรรถนะบุคลากรด้านสุขภาพและด้านการท่องเที่ยว** โดยเฉพาะ**มาตรฐานวิชาชีพและทักษะภาษา** เพื่อให้คุณภาพบริการสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล รวมทั้ง**พัฒนากลไกการตลาดเชิงรุกและสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัย** เพื่อเสริมความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

050303

แผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

Y1 050303

จ.3 สธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
					☹	☹	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว เฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว (ร้อยละต่อปี)

	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050303	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 396.42** (จำนวน 139 แห่ง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 59.71** (จำนวน 222 แห่ง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อัตราการเพิ่มขึ้น ร้อยละ 55.86** (จำนวน 346 แห่ง)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์พัฒนาได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 เป็นปีแรกที่มีการจัดเก็บข้อมูล	**แย่ลง ร้อยละ 84.94** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 6.45** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 279.30 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 279.30 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

050303

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์ Nuad Thai Premium Award จำนวน 346 แห่ง เทียบเท่าอัตราการเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 55.86 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐานผ่านเกณฑ์ Nuad Thai Premium Award จำนวน 222 แห่ง เทียบเท่าอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 59.71 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.45 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 279.30 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

จำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ที่ได้รับมาตรฐาน

ที่มาของข้อมูล : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ ผ่านการยกระดับหลักเกณฑ์ การส่งเสริมเข้าสู่ระบบรับรองมาตรฐาน และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในสาขาที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสนับสนุนการพัฒนาเส้นทางผลิตภัณฑ์ และกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้มีความหลากหลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการการส่งเสริมให้เข้าสู่ระบบรับรอง และการสร้างความเชื่อมั่นต่อมาตรฐานด้านสุขภาพของประเทศ ซึ่งสะท้อนผ่านการดำเนินงานปี 2568 ที่มุ่งพัฒนาหลักเกณฑ์และระบบรับรอง การคัดเลือกสถานประกอบการต้นแบบ การจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกด้านบริการสุขภาพ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์มาตรฐาน Thai World Class Spa และ Nuad Thai Premium ในวงกว้าง ที่เป็นการสนับสนุนให้สถานประกอบการฯ มีความพร้อมในการยกระดับสู่มาตรฐานระดับสากลและช่วยต่อยอดการยกระดับคุณภาพบริการเชิงสุขภาพของไทยให้มีความน่าเชื่อถือและแข่งขันได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

050303

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การรับรองมาตรฐาน** เช่น Thai World Class Spa และ Nuad Thai Premium ยังไม่สามารถสร้างความแตกต่างด้านรายได้หรือการตลาดได้อย่างแท้จริง ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนมากขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่มาตรฐาน นอกจากนี้ **สถานประกอบการขนาดกลาง ขนาดเล็ก และระดับชุมชนยังประสบข้อจำกัดด้านงบประมาณและศักยภาพในการปรับปรุงสถานที่**ให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กำหนด ขณะเดียวกันขั้นตอน**ด้านกฎหมายและใบอนุญาตประกอบกิจการด้านสุขภาพยังมีความซับซ้อน** ส่งผลให้การเปิดกิจการใหม่ทำได้ยาก รวมทั้งการประชาสัมพันธ์มาตรฐานไทยในตลาดต่างประเทศยังไม่แพร่หลาย ทำให้มาตรฐานของไทยยังไม่ได้รับการยอมรับ ตลอดจน**การขาดทักษะสำคัญของแรงงานในสถานประกอบการ** โดยเฉพาะทักษะบริการ การจัดการความปลอดภัย และการใช้ภาษาที่สาม เป็นปัจจัยสำคัญที่ต่อคุณภาพบริการและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **ปรับปรุงมาตรฐานให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล** พร้อมทั้ง**สนับสนุนผู้ประกอบการฯ ทุกระดับให้สามารถยกระดับสถานที่และบริการได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด** นอกจากนี้ **ควรพัฒนาสมรรถนะบุคลากรด้านภาษา การสื่อสารทางการแพทย์และการจัดการความปลอดภัย**เพื่อให้บริการมีคุณภาพและน่าเชื่อถือ ควบคู่กับการ**ลดความซับซ้อนของกฎหมายและขั้นตอนใบอนุญาตด้านสุขภาพ** เพื่อให้เอื้อต่อการเปิดและพัฒนากิจการสุขภาพให้มีคุณภาพมากขึ้น อีกทั้งควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์มาตรฐานไทยในระดับนานาชาติ**ร่วมกับแพลตฟอร์มตัวกลางจองการท่องเที่ยว**ออนไลน์ (Online Travel Agency) เพื่อเพิ่มการยอมรับของสถานประกอบการไทยในตลาดโลก

050401

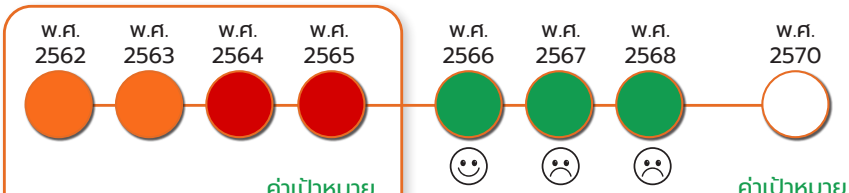
แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น

Y1 050401

จ.3 กก.

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050401 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 -2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565-2566) พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566-2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050401	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 195.66 (รายได้ 81,457.73 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 72.76 (รายได้ 140,724.85 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 28.15 (รายได้ 180,338.43 ล้านบาท)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 474.11 ☺	แย่ลง ร้อยละ 62.81 ☹	แย่ลง ร้อยละ 61.31 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 402.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 402.14 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

050401

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีรายได้ 180,338.43 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 28.15 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีรายได้ 140,724.85 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 72.76 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 61.31 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ7 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 402.14 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาต่อยอดภาคอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำให้ทันสมัย ได้มาตรฐาน สอดคล้องกับลักษณะเฉพาะธุรกิจเรือสำราญทางน้ำของไทย และทันต่อการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่เกิดขึ้นทั่วโลก โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการพัฒนาและส่งเสริมศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำอย่างยั่งยืน (Holistic Blue Leisure Destination)** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรม บริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ให้รองรับการท่องเที่ยวสำราญทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน ตามแนวคิด BCG Model และ Blue Economy พร้อมทั้งออกแบบเส้นทาง พัฒนาสินค้าและบริการ และผลักดันให้แหล่งท่องเที่ยวได้รับมาตรฐานระดับประเทศและสากล เพื่อเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสำราญทางทะเล **โครงการพัฒนาฐานข้อมูลการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาฐานข้อมูลสำมะโนธุรกิจการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่มีความละเอียด ครบถ้วน ตามห่วงโซ่คุณค่า และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมและนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่มีประสิทธิภาพและสามารถปฏิบัติได้จริง

050401

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวทางน้ำให้มีความหลากหลาย สร้างความเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางน้ำในภูมิภาค พยายามลดข้อจำกัดด้านกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวทางน้ำ และสนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรเข้าสู่ภาคธุรกิจการท่องเที่ยวทางน้ำเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเรือสำราญและนักท่องเที่ยว** โดยเฉพาะท่าเรือที่มีความสามารถในการรองรับการเข้าเทียบท่าขนาดใหญ่และสิ่งอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตราคนเข้าเมืองของนักท่องเที่ยว ทำให้ศักยภาพในการเป็นประเทศต้นทางและปลายทางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำของประเทศไทยมีน้อยกว่าประเทศอื่นในภูมิภาค นอกจากนี้ ไทยยังเผชิญกับ**ความท้าทายจากการบูรณาการระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ** ที่**ขาดการเชื่อมโยงการพัฒนาการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำอย่างเป็นองค์รวม โดยเฉพาะการวางแผนเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระหว่างจุดเทียบท่าต่าง ๆ** และ**การเชื่อมโยงระหว่างแหล่งท่องเที่ยวในแผ่นดิน (Inland)** กับจุดเทียบท่าเรือสำราญ ทำให้การกระจายนักท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำยังไม่ครอบคลุมภาคการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **จัดทำแผนปฏิบัติการ (Action plan) ให้มีความชัดเจน**ในการดำเนินการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำอย่าง**บูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**และเร่งดำเนินการตามแผนงานดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะ**การลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับต่อการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ** รวมทั้งควรพัฒนาทักษะแรงงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำให้มีมาตรฐานและพร้อมรองรับต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต ทั้งนี้ **การจัดทำแผนงานและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม**จะส่งเสริมให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันการเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำในระดับนานาชาติได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศมีรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้นและเป็นการผลักดันในประเทศไทยเป็นจุดหมายการเดินทางในหลากหลายรูปแบบของภูมิภาค

050402

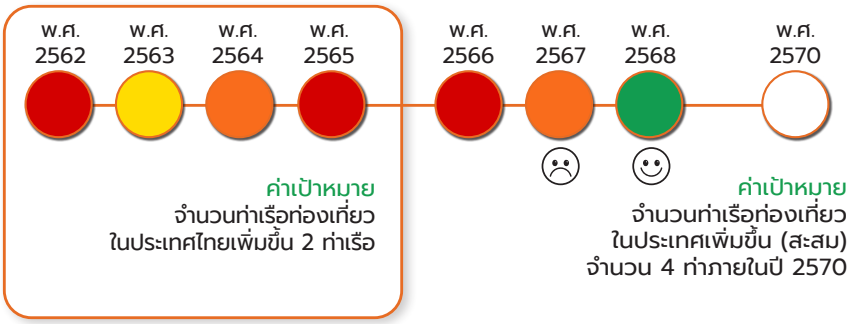
แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

Y1 050402

จ.3 คค.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

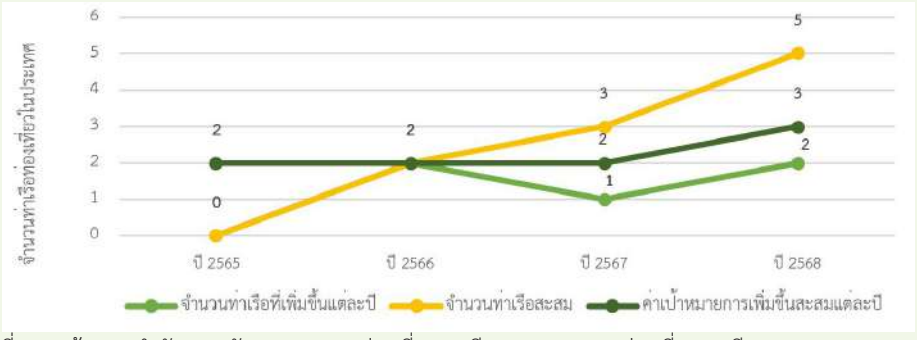
ตัวชี้วัด :	จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050402	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **จำนวน 2 ท่า**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น 1 ท่า** (สะสม จำนวน 3 ท่า)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้น 2 ท่า** (สะสม จำนวน 5 ท่า)	**ไม่น้อยกว่า 3 ท่า**	**ไม่น้อยกว่า 4 ท่า***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2565 ไม่มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวที่สร้างแล้วเสร็จ	**แย่ลง ร้อยละ 50** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 66.67** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) **มีจำนวนท่าเรือสะสม 5 ท่า**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 166.67** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 125** ของค่าเป้าหมายบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ *จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น เป็นการรวมสะสมไม่น้อยกว่า 4 ท่า ภายในปี 2570

050402

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จัดทำโดยกรมเจ้าท่า (ข้อมูล พ.ศ.2568) พบว่า มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 2 ท่า ทำให้มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศสะสมรวมทั้งหมด จำนวน 5 ท่า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 1 ท่า สะสมจำนวน 3 ท่า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 66.67 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 3 ท่า) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 166.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 4 ท่า) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 125 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

จำนวนที่เพิ่มขึ้นของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศ

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการก่อสร้างปรับปรุงท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวขนาดกลางในการเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวตอนในของแผ่นดิน นอกจากนี้ในปี 2568 ยังไม่มีการดำเนินการก่อสร้างท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่มีขนาดใหญ่ อาทิ ท่าเทียบเรือสำราญ และท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวในบริเวณชายทะเล อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเลือกพื้นที่เพื่อก่อสร้างและปรับปรุงท่าเรือท่องเที่ยวของภาครัฐ ซึ่งเป็นไปตามปัจจัยด้านศักยภาพของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวผู้ใช้บริการ และความคุ้มค่าด้านผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

050402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การขาดแผนงานพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวขนาดใหญ่**ตามศักยภาพที่แท้จริงของพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเป็นท่าเรือท่องเที่ยว ในขณะเดียวกันยังมี**อุปสรรคด้านการบริหารจัดการพื้นที่ให้มีความเหมาะสมต่อการก่อสร้างท่าเรือ**เพื่อการท่องเที่ยว ทั้งกฎระเบียบและความซับซ้อนในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน รวมถึงการได้รับการยอมรับจากชุมชนและประชาชนในท้องถิ่นในการเข้ามาพัฒนาพื้นที่ให้เป็นท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **ขับเคลื่อนการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางน้ำ โดยเฉพาะท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่อยู่ในแผนงานของแต่ละหน่วยงานให้เป็นการดำเนินงานระยะเร่งด่วน** เพื่อให้การเพิ่มขึ้นของจำนวนท่าเรือเป็นไปอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องต่อการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ นอกจากนี้ เพื่อให้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเติบโตได้อย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรมีการวางแผนร่วมกันอย่างเป็นระบบในการลงทุนเพื่อก่อสร้างและพัฒนายกระดับท่าเรือ**เพื่อการท่องเที่ยวในระยะกลางและระยะยาว และสามารถพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายแวะพักสำคัญของเรือสำราญขนาดใหญ่ในภูมิภาค

050501

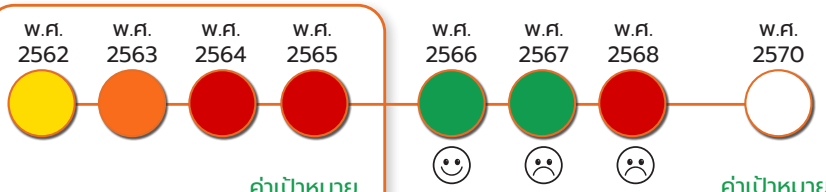
แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน

Y1 050501

จ.3 | กก.

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัว
ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ
ที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทย
กับประเทศสมาชิกอาเซียน
ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัว
ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทย
กับประเทศสมาชิกอาเซียน
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

หมายเหตุ **เป้าหมาย 050501 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050501	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัว ร้อยละ 13.47 (จำนวนนักท่องเที่ยว 7.14 ล้านคน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัว ร้อยละ 12.32 (จำนวนนักท่องเที่ยว 8.02 ล้านคน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) หดตัว ร้อยละ 9.98 (จำนวนนักท่องเที่ยว 7.22 ล้านคน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 90.84 ☺	แย่ลง ร้อยละ 8.54 ☹	แย่ลง ร้อยละ 181.01 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 199.60 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 199.60 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

050501

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนอยู่ที่ 7.22 ล้านคน เทียบเท่ากับอัตราการหดตัวตัวร้อยละ 9.98 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวฯ จำนวน 8.02 ล้านคน เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 12.32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 181.01 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 199.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากประเทศสมาชิกอาเซียน

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับศักยภาพภาคการท่องเที่ยว การเพิ่มคุณภาพมาตรฐานบริการและการสร้างความเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อส่งเสริมการฟื้นตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยโดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการท่องเที่ยวทางใครทางมันส์ฉบับสร้างสรรค์ไปกับเส้นทาง 5F เชื่อมโยงไทย - ลาว – จีนตอนใต้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอารยธรรมล้านนา** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พร้อมทั้งดำเนินการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยและอาเซียน เพื่อยกระดับคุณภาพบริการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้ได้มาตรฐานสากล **โครงการการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมต่อเพื่อรองรับตลาดท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาค** ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาเส้นทางและรูปแบบการท่องเที่ยวเฉพาะที่เหมาะสมกับศักยภาพของภูมิภาคและอนุภูมิภาคอาเซียน รวมถึงประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์ผ่านแพลตฟอร์ม และฝึกอบรมแรงงาน เพื่อรองรับการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวชายแดนหลังสถานการณ์โควิด-19 **โครงการพัฒนาระบบรางชุมทางหาดใหญ่สู่การเป็น HUB ด้านการท่องเที่ยวทางราง** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นปรับปรุง และพัฒนาศักยภาพเส้นทางการท่องเที่ยวทางรางชุมทางหาดใหญ่และพื้นที่เชื่อมโยงให้เป็นศูนย์กลาง (HUB) ในการเชื่อมต่อการเดินทางและระบบรางในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา

050501

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ประกอบสำคัญของภาคการท่องเที่ยวในหลายด้านโดยเฉพาะการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการเดินทาง เช่น การพัฒนาระบบรางเพื่อเชื่อมโยงการเดินทางระหว่างเมืองและระหว่างประเทศ การส่งเสริมการท่องเที่ยวตามรอยเส้นทางซอฟต์พาวเวอร์ ซึ่งช่วยสร้างอัตลักษณ์และมูลค่าเพิ่มให้กับพื้นที่ท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมต่อเพื่อรองรับตลาดในภูมิภาคอาเซียนและอนุภูมิภาค ตลอดจนการยกระดับมาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยวและการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันได้ในระดับภูมิภาค โดยการดำเนินงานดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะเชิงยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาคุณภาพบริการและการส่งเสริมความเชื่อมโยงการเดินทางและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและด่านพรมแดน**ที่ยังไม่เอื้อต่อการเดินทางแบบไร้รอยต่อ **ความล่าช้าในขั้นตอนตรวจคนเข้าเมืองและระบบเชื่อมต่อระหว่างประเทศ**ที่ยังไม่สมบูรณ์ ขณะเดียวกัน**สถานการณ์ด้านภูมิรัฐศาสตร์และความไม่มั่นคงในบางพื้นที่ชายแดนของประเทศ**ยังเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ประเด็น**ด้านความปลอดภัยและความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวที่ยังได้รับการสะท้อนในเชิงลบ** และ**ข้อจำกัดด้านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในประเทศและระหว่างประเทศอาเซียน** ตลอดจน**ข้อจำกัดด้านศักยภาพของผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ชายแดนที่ยังไม่เข้มแข็ง** เป็นปัจจัยที่ยังต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจังเพื่อให้ประเทศไทยสามารถก้าวสู่การเป็นศูนย์กลางการเดินทางในภูมิภาคอาเซียนได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **พัฒนามาตรการด้านความปลอดภัยในพื้นที่ท่องเที่ยว ระบบขนส่งสาธารณะ** และ**ด่านพรมแดน** ควบคู่กับ**การยกระดับมาตรฐานบริการอย่างต่อเนื่อง** ทั้งนี้ควร**เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบตรวจคนเข้าเมืองให้มีความสะดวก รวดเร็ว** และรองรับการเดินทางข้ามพรมแดนได้อย่างไร้รอยต่อ ตลอดจน**พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงอาเซียนและอนุภูมิภาค** นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้น**การประชาสัมพันธ์ด้านภาพลักษณ์ความปลอดภัยและความพร้อมของประเทศไทย** เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อการเดินทางระหว่างประเทศตลอดจนควรใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือของอาเซียนให้มากขึ้น ทั้งในด้านการประสานนโยบายการเปิดเส้นทางท่องเที่ยวร่วม และ**การให้สิทธิประโยชน์พิเศษแก่นักท่องเที่ยว** เพื่อเพิ่มแรงจูงใจในการเดินทางและขยายจำนวนนักท่องเที่ยวภายในภูมิภาค

050601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

Y1 050601

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2568 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดย TTC I อยู่ในอันดับ 1 ใน 70

ค่าเป้าหมาย
การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

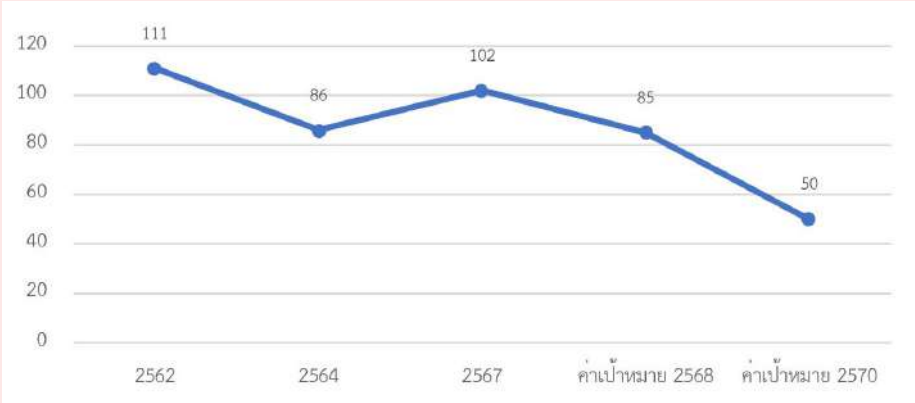
ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050601	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 86 ของโลก** (จากทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 102 ของโลก** (จากทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 102 ของโลก** (จากทั้งหมด 119 ประเทศ)	**ไม่เกินอันดับที่ 85 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 22.52 ☺	**แย่ลง** คิดเป็นร้อยละ 18.60 ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 49.02 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ *อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ มีการประเมินจัดอันดับทุก ๆ 2 ปี โดย พ.ศ. 2565-2566 ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

050601

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น พิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 102 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับที่ 102 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 85 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่50 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 49.02 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

อันดับด้านความมั่นคงปลอดภัย (Safety and Security)

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับความปลอดภัยของชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว รวมถึงมาตรฐานความปลอดภัยทางด้านต่าง ๆ และการนำเทคโนโลยีเข้ามาประยุกต์ใช้กับระบบในการส่งเสริมความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะระบบในการตรวจคนเข้าเมือง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการตรวจประเมินและรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยว** ของกรมการท่องเที่ยว ซึ่งมุ่งเน้นส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว พร้อมทั้งดำเนินการตรวจประเมินรับรองมาตรฐานการท่องเที่ยวไทยและอาเซียน เพื่อยกระดับคุณภาพบริการของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยให้ได้มาตรฐานสากล **โครงการบูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากอุบัติเหตุทางรถจักรยานยนต์ที่เกิดกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งมุ่งเน้นกำหนดแนวทางป้องกัน แก้ไขปัญหา และขั้นตอนการจัดการเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการให้เช่ารถจักรยานยนต์แก่นักท่องเที่ยว พร้อมทั้งเผยแพร่และสร้างความตระหนักรู้ด้านความปลอดภัย เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ยกระดับภาพลักษณ์ความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว และเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ โครงการยกระดับการจัดการ “แหล่งท่องเที่ยวต้นแบบ ปลอดภัย ไม่เสี่ยงโรค” ของกรมควบคุมโรค ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาสมรรถนะของระบบการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขของประเทศ โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข

050601

ระหว่างประเทศ (PHEIC) ให้สามารถเตรียมพร้อม เฝ้าระวัง และตอบโต้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบเฝ้าระวังของช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศและด่านควบคุมโรคติดต่อ ให้เป็นไปตามกรอบของกฎอนามัยระหว่างประเทศ พ.ศ. 2548

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ การขับเคลื่อนตามตัวชี้วัดโดยเฉพาะการดำเนินงานด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว การยกระดับมาตรฐานการจัดการให้ “เมืองไทยปลอดภัย” นอกจากนี้ ยังมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในภารกิจด้านความปลอดภัย เพื่อคัดกรองผู้เดินทางเข้าประเทศอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ผ่านการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยร่วมกับระบบฐานข้อมูลอื่น ทำให้เกิดการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การที่ภาครัฐและหน่วยงานที่รับผิดชอบยังขาดความชัดเจนด้านนโยบาย**และ**แนวทางในการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวกลุ่มชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย** ผ่านการบริหารจัดการโดยกองทุนส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะ**การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าเมืองของนักท่องเที่ยวต่างชาติ** เพื่อนำมาจัดซื้อประกันภัยให้กับนักท่องเที่ยวและบริหารจัดการระบบในการปกป้องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว ทำให้ในปัจจุบันนักท่องเที่ยวยังขาดหลักประกันที่เป็นรูปธรรมในการรับรองความเสียหายที่อาจจะเกิดต่อชีวิตและทรัพย์สินในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **เร่งประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในการจัดทำแผนบูรณาการร่วมกัน**เพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวในทุกมิติ โดยภาครัฐควรเร่งดำเนิน**การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการท่องเที่ยวจากนักท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบโดยเร็ว** เพื่อให้สามารถนำงบประมาณจากการเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าว มาใช้ในการบริหารจัดการกระบวนการสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดซื้อประกันเพื่อรับรองความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยว

050602

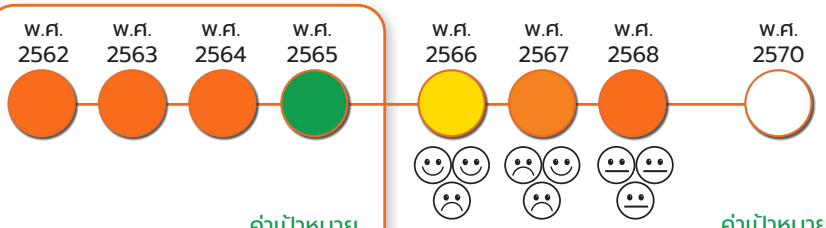
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น

Y1 050602

จ.3 กก.

ค่าเป้าหมาย
อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย TTCI อยู่ในอันดับ 1 ใน 50

ค่าเป้าหมาย
1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก ภายในปี 2570
2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก ภายในปี 2570
3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลกภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2569	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050602	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 12 ของโลก** (ทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 22 ของโลก** (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 22 ของโลก** (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	**ไม่เกินอันดับที่ 19 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 45.45 ☺	แย่ลง ร้อยละ 83.33 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 86.36 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 54.55 ของค่าเป้าหมาย

050602

ตัวชี้วัด :	2. การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2569	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050602	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 50 ของโลก (ทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 46 ของโลก (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 46 ของโลก (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 30.56 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 8.00 ☺	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.83	คิดเป็นร้อยละ 97.83 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	3 การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2569	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050602	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 76 ของโลก (ทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 81 ของโลก (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 81 ของโลก (ทั้งหมด 119 ประเทศ)	ไม่เกินอันดับที่ 59 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 6.58 ☹	แย่ลง ร้อยละ 6.58 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 72.84 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 17.28 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\left(\frac{54.55 + 97.83 + 17.28}{3}\right)$

คิดเป็นร้อยละ 56.55 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ *อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวได้แก่ (1) ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ (2) ด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล และ (3) ด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ มีการประเมินจัดอันดับทุก ๆ 2 ปีโดย พ.ศ. 2565-2566 ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

050602

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

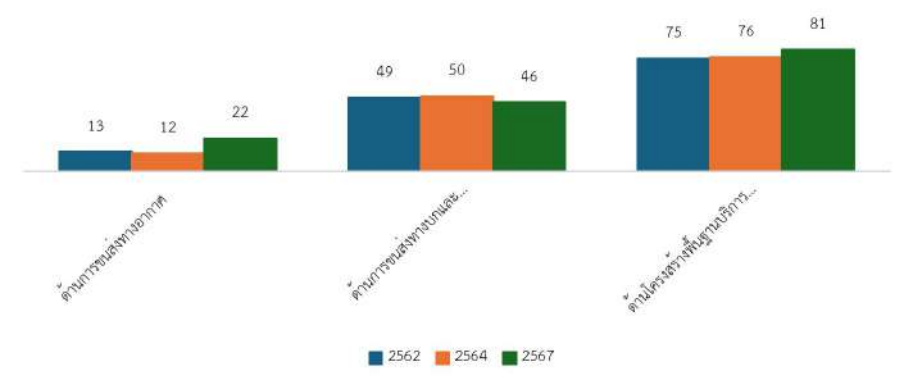
1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 22 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับ 22 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 19 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 54.55 ของค่าเป้าหมาย

2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 46 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับ 46 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.83 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.83 ของค่าเป้าหมาย

3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 81 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับ 81 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 59 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.84 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 17.28 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 3 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 56.55 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว จำแนกตัวชี้วัด

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

050602

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ ทั้งการปรับปรุงมาตรฐานเส้นทางคมนาคมเชื่อมระหว่างแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาระบบข้อมูลและฐานข้อมูลเพื่อบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงพื้นที่ และการยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากล อีกทั้งยังส่งเสริมการใช้ยานพาหนะพลังงานสะอาด ระบบขนส่งสาธารณะ และนวัตกรรมเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ควบคู่ไปกับการฟื้นฟูและจัดการทรัพยากรชายฝั่งและพื้นที่ท่องเที่ยวธรรมชาติให้มีความปลอดภัยและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับประสิทธิภาพระบบคมนาคม การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน และการเสริมความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในพื้นที่ท่องเที่ยว ควบคู่กับการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการผลักดันให้เกิดระบบฐานข้อมูลเชิงลึกและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่ทั่วถึงของโครงสร้างพื้นฐานในหลายพื้นที่** และ**การเชื่อมโยงระหว่างเมืองหลักกับเมืองรองที่ยังไม่สมบูรณ์** รวมทั้ง**ศักยภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานในพื้นที่ที่แตกต่างกันมาก** ทำให้การพัฒนาไม่ต่อเนื่องเท่าที่ควร นอกจากนี้ **ขาดเอกภาพในความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน**ส่งผลให้การดำเนินโครงการในเชิงบูรณาการมีความล่าช้า ตลอดจน**การวางแผนพัฒนายังขาดเครื่องมือ ข้อมูล และเทคโนโลยีที่เหมาะสม** จึงทำให้การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายเกิดความล่าช้าและไม่เต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ** โดยเฉพาะการเร่ง**พัฒนาความเชื่อมโยงของโครงข่ายคมนาคมและการบริหารจัดการการเข้าออกสู่แหล่งท่องเที่ยวทั้งเมืองหลักและเมืองน่าเที่ยว**เพื่อแก้ปัญหาคอขวดและลดความเหลื่อมล้ำของพื้นที่ รวมทั้ง**ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน อาทิ ห้องน้ำสาธารณะ ทางเดินเท้า จุดพักริมทาง ระบบขนส่งสาธารณะ และระบบป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง** เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวและยกระดับความปลอดภัยในพื้นที่ นอกจากนี้ ควร**พัฒนาระบบข้อมูลกลางและแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านการท่องเที่ยวเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ วางแผน และบริหารจัดการแบบเชิงรุก**ควบคู่กับ**ส่งเสริมการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี** อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้าสำหรับการท่องเที่ยว การออกแบบการให้บริการเพื่อการเข้าถึงของทุกกลุ่ม (Universal Design) และระบบติดตามคุณภาพมาตรฐานบริการ เพื่อสร้างประสบการณ์ท่องเที่ยวที่น่าประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

050603

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

Y1 050603

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	😐	

ค่าเป้าหมาย
อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ อยู่ในอันดับ 1 ใน 110

ค่าเป้าหมาย
การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

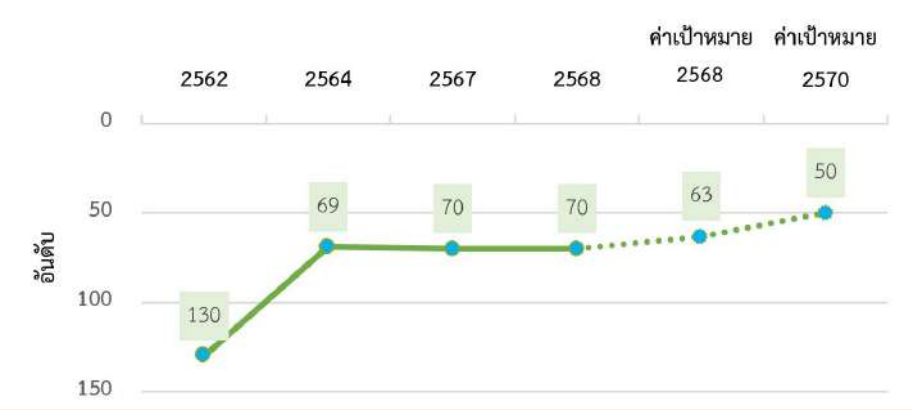
ตัวชี้วัด :	การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
050603	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **อันดับที่ 69 ของโลก** (จากทั้งหมด 117 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 70 ของโลก** (จากทั้งหมด 119 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 70ของโลก** (จากทั้งหมด 119 ประเทศ)	**ไม่เกินอันดับที่ 63 ของโลก**	**ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 46.92** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 1.45** ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 90.00 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : *อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติมีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น ทั้งนี้ มีการประเมินจัดอันดับทุก ๆ 2 ปี โดย พ.ศ. 2565-2566 ไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

050603

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น พิจารณาจาก อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ด้านความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 70 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับ 70 ของโลก จากทั้งหมด 119 ประเทศ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 63 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 71.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

อันดับความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)

ที่มาของข้อมูล : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินการในการส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาต้นแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชน BCG Model** ขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ซึ่งมุ่งเน้นพัฒนายกระดับ และปรับปรุงแผนการท่องเที่ยวโดยชุมชนเชิงสร้างสรรค์ตามแนวทาง BCG Model ให้เกิดต้นแบบที่สามารถเชื่อมโยงสู่ตลาดมูลค่าสูง พร้อมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจทางธุรกิจเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนผ่านนวัตกรรม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปลูกฝังจิตสำนึกและสร้างความตระหนักรู้ด้านการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้แก่นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และชุมชน การยกระดับสิ่งอำนวยความสะดวกและมาตรฐานแหล่งท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการส่งเสริมแนวคิดการท่องเที่ยวคาร์บอนสุทธิเป็นศูนย์และการลดก๊าซเรือนกระจก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

050603

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดความรู้และจิตสำนึกที่ดีในการรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ไม่เป็นเอกภาพ**ทำให้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมยังไม่สอดคล้องกัน **การขาดฐานข้อมูลและระบบติดตามผลกระทบจากการท่องเที่ยวในระดับพื้นที่** รวมถึง**การขาดแรงจูงใจและกลไกสนับสนุนให้ภาคเอกชนและชุมชนปรับเปลี่ยนสู่การท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** นอกจากนี้ ยังมีความท้าทายจาก**การท่องเที่ยวเกินขีดความสามารถของพื้นที่ (Overtourism)** ซึ่งส่งผลต่อการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน **การขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม** อาทิ ระบบจัดการขยะ น้ำเสีย และพลังงานสะอาด ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลต่อความหลากหลายทางชีวภาพและความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **จัดทำมาตรฐานกลางและระบบรับรองด้านความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล** เช่น สภาการท่องเที่ยวยั่งยืนโลก (Global Sustainable Tourism Council : GSTC) **พัฒนากลไกบูรณาการนโยบายระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่นในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างเป็นเอกภาพ ควบคู่กับการสร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกที่ดีด้านสิ่งแวดล้อมแก่ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่น** พร้อมกับ**การพัฒนาระบบข้อมูลและการติดตามประเมินผล**ที่สามารถสะท้อนผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมมาตรการธุรกิจสีเขียว การใช้พลังงานสะอาด และการจัดการขยะและน้ำเสียอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ **สนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น** เพื่อสร้างการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึง**การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล** เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในระยะยาว

แผนแม่บท
06

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะในทุกมิติให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ
และสังคมด้วยผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน พร้อมระบบการจัดการเมือง
ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่

จ.1

มท.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะช่วยยกระดับการบริหารจัดการให้มีช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลงและมีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมไปสู่ภูมิภาคอื่น ๆ อย่างทั่วถึง เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชน ควบคู่กับการสร้างความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรมในพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีพื้นที่และเมืองที่น่าอยู่เพิ่มขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
060001	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6
060002	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	แผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ภายในปี 2570
060003	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
060101	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ	(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 (2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง
060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง
060202	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง ต่อ 1 ภาค ภายในปี 2570

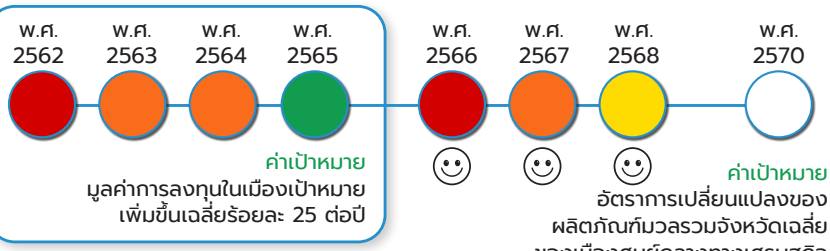
เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

Y2 060001

จ.2

สศช.

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060001 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

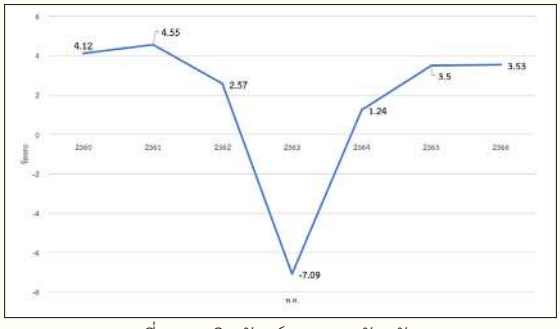
ตัวชี้วัด :	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
060001	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ 1.24 (มูลค่า 11,030,041 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 3.50 (มูลค่า 11,966,606 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 3.53 (มูลค่า 12,551,130 ล้านบาท)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.42	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้นร้อยละ 117.49 ☺	ดีขึ้นร้อยละ 182.26 ☺	ดีขึ้นร้อยละ 0.86 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.76	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 79.86 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ 14 จังหวัด ได้แก่
ภาคกลาง : กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล (สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม
ภาคเหนือ : เชียงใหม่
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : ขอนแก่นและนครราชสีมา
ภาคใต้ : สงขลาและภูเก็ต
เมืองในระเบียงเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก : ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า GPP เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจทั้ง 14 แห่ง มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 12,551,130 ล้านบาท และหากพิจารณา ณ ราคาที่แท้จริง จะเทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.53 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565)

ที่ขยายตัวร้อยละ 3.50 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.86 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.42) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ

อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP
เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ

ที่มา : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด
แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2566, สศช.

ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.76 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

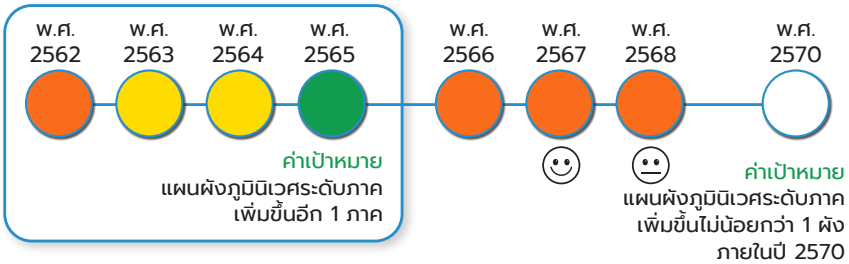
ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ **(1) เศรษฐกิจในภูมิภาคยังคงพึ่งพาการท่องเที่ยวและการบริโภคภาคเอกชนเป็นหลัก** เห็นได้ชัดจากภาคใต้และภาคตะวันออกมีแนวโน้มฟื้นตัวได้ค่อนข้างเร็ว ในขณะที่ภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ยังคงฟื้นตัวได้ช้าใน พ.ศ. 2567 เพราะพึ่งพาภาคเกษตรกรรมและการส่งออกสินค้าปฐมภูมิ ซึ่งได้รับผลกระทบจากสภาพภูมิอากาศที่แปรปรวนและอุปสงค์โลกที่ชะลอตัว **(2) การลงทุนของภาคเอกชนในการผลิตอุตสาหกรรมชะลอตัวเพราะความกังวลเกี่ยวกับความไม่แน่นอนทางการเมือง** ประกอบกับสภาวะเศรษฐกิจโลกซบเซา **(3) ผลผลิตของภาคเกษตรกรรมเผชิญความเสี่ยงจากสภาพภูมิอากาศแปรปรวน** ได้แก่ ปรากฏการณ์เอลนีโญและลานีญาก่อให้เกิดภัยแล้งและน้ำท่วมในหลายพื้นที่ สร้างความเสียหายต่อผลผลิตทางการเกษตรในหลายพื้นที่ และส่งผลกระทบโดยตรงต่อรายได้ของเกษตรกร และการบริโภคของเอกชน (ครัวเรือน) ในพื้นที่ภูมิภาคต่าง ๆ อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวโดยสรุปแม้ว่าสภาพเศรษฐกิจในภูมิภาคของ พ.ศ. 2567 ขยายตัวดีกว่า พ.ศ. 2566 แต่ยังคงมีลักษณะการฟื้นตัวที่ไม่สมดุลและไม่ทั่วถึง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) กระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากและการเพิ่มกำลังซื้อโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนและเศรษฐกิจสร้างสรรค์** สินค้า OTOP และบริการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและกระจายรายได้เข้าสู่ชุมชนโดยตรง ไม่กระจุกตัวในเมืองท่องเที่ยวหลัก ลดความเหลื่อมล้ำของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาค **(2) ส่งเสริมการลงทุนในภูมิภาคอื่น ๆ และพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ** ซึ่งมีศักยภาพด้วยมาตรการจูงใจทางภาษีหรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เพื่อดึงดูดการลงทุนภาคเอกชน เพื่อสร้างงานและกิจกรรมทางเศรษฐกิจใหม่ ๆ และช่วยลดความแออัดในเมืองหลักและกระจายรายได้สู่ภูมิภาค **(3) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงภูมิภาค** โดยเร่งรัดโครงการก่อสร้างด้านคมนาคม เช่น รถไฟทางคู่ทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง และศูนย์กลางโลจิสติกส์ จะช่วยลดต้นทุนการขนส่งและเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานระหว่างภูมิภาคเข้ากับตลาดหลักและประเทศเพื่อนบ้าน ช่วยให้สินค้าจากภูมิภาคสามารถเข้าถึงตลาดได้ง่ายขึ้น ทั้งยังสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นให้ภาคเอกชนตัดสินใจลงทุนอย่างต่อเนื่อง แม้อยู่ภายใต้ภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวหรือความไม่แน่นอนทางการเมือง และ **(4) บริหารจัดการความเสี่ยงจากสภาพอากาศแปรปรวน** โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น เกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture) และ Internet of Things (IoT) ในภาคการเกษตร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน รวมทั้งใช้มาตรการประกันภัยพืชผล เพื่อคุ้มครองความเสียหายหรือสูญเสียต่อพืชผลที่เกิดจากภัยพิบัติธรรมชาติหรือศัตรูพืช เพื่อสร้างความมั่นคงด้านรายได้ของเกษตรกร

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี

Y2 060002

จ.2 ทส.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	แผนผังภูมินิเวศระดับภาค (ผัง)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
060002	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ความก้าวหน้าในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ร้อยละ 50** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ร้อยละ 59.09** ผังพื้นที่จังหวัดในภาคกลาง 2 ผัง จากทั้งหมด 22 ผัง (ร้อยละ 9.09) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ร้อยละ 59.09** ผังพื้นที่จังหวัดในภาคกลาง 2 ผัง จากทั้งหมด 22 ผัง (ร้อยละ 9.09) (proxy)***	**แผนผังภูมินิเวศระดับภาค เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง** **ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ร้อยละ 72.73** (proxy)***	**แผนผังภูมินิเวศระดับภาค เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง** **ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง ร้อยละ 100** (proxy)***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางจึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือแล้วเสร็จได้	**ดีขึ้น ร้อยละ 58.09** 🙂	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 81.25 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 59.09 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 060002 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ การกำหนดค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดเทียบเคียงมาจากการคำนวณความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลาง โดยได้พิจารณาใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงดังกล่าวในสถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 และได้มีการปรับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 – 2568 และ พ.ศ. 2570 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดเทียบเคียงให้สามารถวัดผลได้

ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี พิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางคงเดิม อยู่ที่ร้อยละ 59.09 เนื่องจาก ในปีงบประมาณ 2568 สผ. ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค ส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศในช่วงเวลาดังกล่าวได้ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่เป็นข้อมูลเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางร้อยละ 72.73) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ความก้าวหน้าสะสมในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคกลางร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.09 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี อาทิ **(1) การจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดทำแผนผังภูมินิเวศไม่ต่อเนื่อง** เป็นผลให้จำนวนพื้นที่ซึ่งมีแผนผังภูมินิเวศในระดับภาคมีจำนวนต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทฯ จึงเกิดความล่าช้าในการมีกรอบการพัฒนาเมืองน่าอยู่สำหรับพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ **(2) การใช้ประโยชน์แผนผังภูมินิเวศยังไม่แพร่หลาย** ประกอบกับไม่มีกฎหมายบังคับใช้แผนผังภูมินิเวศเป็นการเฉพาะ จึงไม่สามารถแสดงความจำเป็นเร่งด่วนในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) พิจารณาหาแหล่งเงินอื่นสนับสนุนการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ** อาทิ ทุนวิจัยประยุกต์ จากแหล่งทุนต่าง ๆ เช่น สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว) เป็นต้น รวมไปถึงแหล่งเงินจากองค์กรระหว่างประเทศที่สังกัดองค์การสหประชาชาติหรือทั่วไป และ **(2) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์แผนผังภูมินิเวศอย่างกว้างขวาง** โดยเริ่มต้นจากหน่วยงานต่าง ๆ ภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึง **วางระบบปรับปรุงข้อมูลประกอบแผนผังภูมินิเวศให้เป็นปัจจุบัน** โดยพิจารณาใช้กลไกของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นต้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง

Y2 060003

จ.2 สศช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☺	● ☹	● ☹	○

ค่าเป้าหมาย
อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี

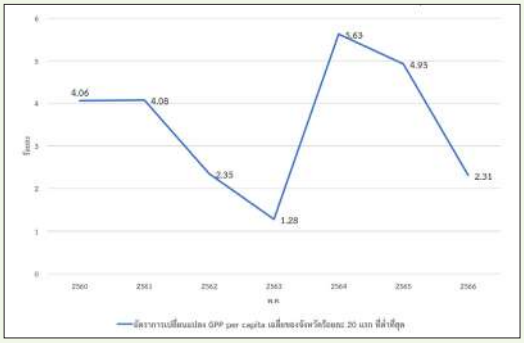
**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060003 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด (ร้อยละต่อปี)				
060003	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ 5.63 (มูลค่า 73,684 บาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 4.93 (มูลค่า 76,613 บาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 2.31 (มูลค่า 79,347 บาท)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 346.50 ☺	แย่ลง ร้อยละ 12.43 ☹	แย่ลง ร้อยละ 53.14 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100.43 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100.43 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากร (GPP per capita) เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า GPP per capita เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรก มีมูลค่า (ณ ราคาประจำปี) 79,347 บาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 76,613 บาท และหากพิจารณาอัตราการขยายตัว ณ ราคาประจำปีจะเทียบเท่าการขยายตัวร้อยละ 2.31 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP per captipa เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด

ที่มาของข้อมูล : ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด ณ ราคาประจำปี ฉบับ พ.ศ. 2566, สศช.

พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ขยายตัวร้อยละ 4.93 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 53.14 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลงได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **(1) ภาระหนี้สินและความเปราะบางทางการเงิน** โดยเฉพาะอัตราส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ของประเทศไทยอยู่ในระดับสูงที่สุดแห่งหนึ่งในภูมิภาค ซึ่งจำกัดความสามารถในการบริโภคของประชาชนในระดับพื้นที่ **(2) การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว** ประเทศไทยเข้าสู่ “สังคมสูงวัยระดับสุดยอด” (Super-Aged Society) อย่างรวดเร็ว ซึ่งนำไปสู่การขาดแคลนแรงงานในบางพื้นที่ พร้อมกับเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายสวัสดิการสังคม และอาจฉุดรั้งอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจในระยะยาว โดยเฉพาะพื้นที่ภาคเหนือมีสัดส่วนประชากรสูงวัยสูงสุดเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ **(3) ภัยพิบัติทางธรรมชาติเกิดบ่อยครั้งและมีความรุนแรงมากขึ้น** เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้เกิดความสูญเสียและความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการ ซึ่งซ้ำเติมสภาพความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่เพิ่มขึ้น โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) การแก้ไขปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างเป็นระบบ** รัฐบาลและธนาคารแห่งประเทศไทยควรเร่งออกมาตรการช่วยเหลือลูกหนี้อย่างตรงจุด ทั้งการปรับโครงสร้างหนี้ (Debt Restructuring) และการเพิ่มการเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการจัดตั้งหน่วยงานพิเศษเพื่อจัดการหนี้เสีย **(2) การรับมือกับสังคมสูงวัย** ภาครัฐต้องเร่งขับเคลื่อนนโยบายที่มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมทั้งด้านการเงินและแรงงาน เช่น การขยายอายุเกษียณ การสร้างแรงจูงใจทางภาษีสำหรับการออมเพื่อวัยเกษียณ และการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุ และ **(3) การตั้งรับปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** โดยหน่วยงานต่าง ๆ ต้องเร่งปฏิบัติตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (National Adaptation Plan: NAP) ประกอบด้วย 6 สาขา ได้แก่ การจัดการทรัพยากรน้ำ เกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การท่องเที่ยว สาธารณสุข ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์

060101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

Y1 060101

จ.3

ค.ศ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹☺☺	☺☹😐	☹☹☺	

ค่าเป้าหมาย

1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ จำนวน 6 เมือง
2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา
3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จำนวน 5 เมือง

ค่าเป้าหมาย

1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี
2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ต่อปี
3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)				
060101	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (ณ สิ้นเดือน ต.ค.) **ขยายตัวร้อยละ 3.41** (มูลค่า 45,908.89 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ณ สิ้นเดือน ต.ค.) **ขยายตัวร้อยละ 4.49** (มูลค่า 47,968.98 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ณ สิ้นเดือน ต.ค.) **ขยายตัวร้อยละ 2.24** (มูลค่า 49,042.99 ล้านบาท)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.20**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 26.50** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 31.67** ☺	**แย่ลงร้อยละ 50.11** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.38**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 36.13** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 63.77** ของค่าเป้าหมาย

060101

ตัวชี้วัด :	2. อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ)				
060101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 31.52 (มูลค่า 182,932,270 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ขยายตัวร้อยละ 8.95 (มูลค่า 199,297,585 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ขยายตัวร้อยละ 1.13 (มูลค่า 201,553,374 ล้านบาท)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 225.38 ☺	แย่ลง ร้อยละ 71.61 ☹	แย่ลง ร้อยละ 87.37 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) ขยายตัวเฉลี่ย ร้อยละ 13.87	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 226.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 2,773.33 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	3. จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม)				
060101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนเมืองสะสม 36 เมือง (เพิ่มขึ้น 6 เมือง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนเมืองสะสม 36 เมือง (เพิ่มขึ้น 0 เมือง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - พ.ย.) จำนวนเมืองสะสม 37 เมือง (เพิ่มขึ้น 1 เมือง)	จำนวน เมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 59 เมือง	จำนวน เมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 105 เมือง
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 20 ☺	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 2.78 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 35.24 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด อยู่ที่ คิดเป็นร้อยละ **66.34** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 ร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{63.77+100+35.24}{3} = 66.34$

หมายเหตุ : จังหวัดเป้าหมายทั้ง 27 จังหวัด ประกอบด้วย
(1) ภาคเหนือ 6 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย น่าน พิษณุโลก นครสวรรค์ ลำปาง และตาก
(2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม
(3) ภาคกลางและภาคตะวันออก 6 จังหวัด ได้แก่ สระบุรี ราชบุรี พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระแก้ว และตราด
(4) ภาคใต้ 7 จังหวัด ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ยะลา ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และนราธิวาส

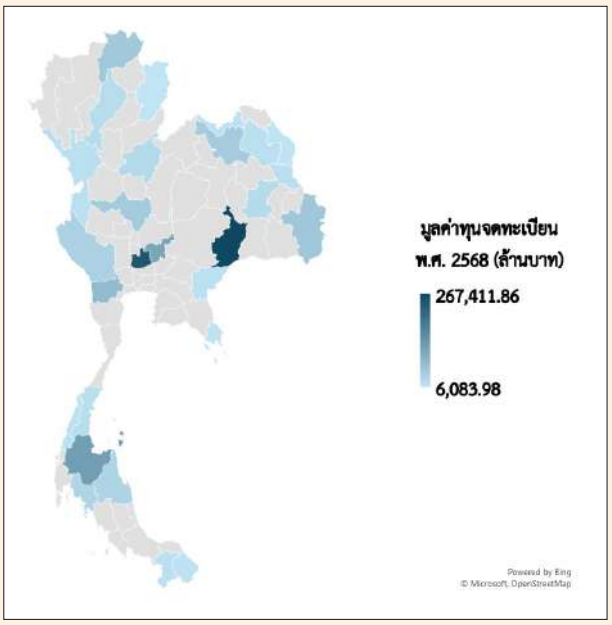
เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ โดยพิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย จัดทำโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ณ สิ้นเดือน ต.ค.) พบว่า มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของทั้ง 27 จังหวัดเป้าหมาย มีมูลค่า 49,042.99 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.24 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ณ สิ้นเดือน ต.ค.) ที่ขยายตัวร้อยละ 4.49 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 50.11 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 36.13 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.38 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 63.77 ของค่าเป้าหมาย

060101

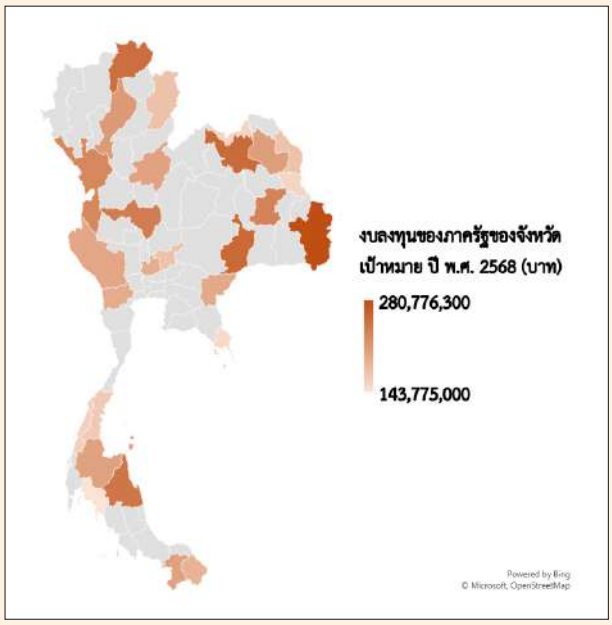
(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงบประมาณ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า งบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของ 27 จังหวัดเป้าหมาย (รวมจังหวัดในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน) มีมูลค่า 201,553,374 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.13 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ขยายตัวร้อยละ 31.52 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 87.37 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 226.00 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 ต่อปี) พบว่า อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 13.87 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,773.33 ของค่าเป้าหมาย

มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลของจังหวัดเป้าหมาย พ.ศ. 2568

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พ.ย. 68

งบลงทุนภาครัฐของจังหวัดเป้าหมาย พ.ศ. 2568

ที่มา : สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2567

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - พ.ย.) พบว่า มีจำนวนเมืองอัจฉริยะเพิ่มขึ้น 1 เมือง รวมเป็นจำนวนเมืองสะสม 37 เมือง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนเมืองอัจฉริยะ 36 เมือง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.78 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 59 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 62.71 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 105 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 35.24 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66.34 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

060101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการยกระดับการบริหารจัดการเมืองในเชิงรุก เพื่อรองรับความไม่แน่นอนในอนาคต โดยเน้นการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีขั้นสูง ให้เป็นฐานข้อมูลกลางของประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัล การรองรับเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ และการสร้างความยืดหยุ่นในการรับมือกับภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายเมืองน่าอยู่อัจฉริยะตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะเพื่อรองรับสภาพการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วยข้อมูลสามมิติคู่เสมือน** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) มุ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศที่ทันสมัยและต่อเนื่อง โดยบูรณาการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำข้อมูลไปใช้วางแผนและบริหารจัดการพื้นที่ในมิติต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานข้อมูลกลางและกลไกสนับสนุนเพื่อลดข้อจำกัดด้านความพร้อมของพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการลงทุนระบบจากส่วนกลางที่ท้องถิ่นสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้โดยไม่ต้องลงทุนซ้ำซ้อน เพื่อแก้ปัญหาการดำเนินงานแบบแยกส่วนและส่งเสริมการเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจในระดับกลุ่มจังหวัด อาทิ การบูรณาการข้อมูลเพื่อบริหารจัดการภัยพิบัติและโครงสร้างพื้นฐานข้ามเขต พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมด้านเครื่องมือดิจิทัลที่เป็นมาตรฐานเดียวกันให้แก่หน่วยงานในพื้นที่ เพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการวิเคราะห์ศักยภาพและดึงดูดการลงทุนให้กระจายตัวไปยังเมืองรองตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ และสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาภาคต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจแบบไร้รอยต่อ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **(1) การพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญไปยังเมืองต่าง ๆ โดยภาคเอกชนในภูมิภาคยังคงกระจุกตัวอยู่ในบางพื้นที่เป็นหลัก** ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ นนทบุรี ชลบุรี และระยอง เห็นได้ชัดจากมูลค่าการจดทะเบียนจัดตั้งนิติบุคคล ซึ่งมุ่งเน้นไปในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยในช่วง 9 เดือนแรกของ พ.ศ. 2568 มีมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ EEC คิดเป็นร้อยละ 33 ของเงินลงทุนทั้งหมดจากนักลงทุนต่างชาติในไทย ซึ่งมาจากประเทศญี่ปุ่น จีน และสิงคโปร์ และเป็นไปตามนโยบายภาครัฐในการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เช่น ยานยนต์ไฟฟ้า (EV) อิเล็กทรอนิกส์ และศูนย์ข้อมูล (Data Center) ส่วนในพื้นที่อื่น ๆ พบว่ามีการขยายตัวของการลงทุนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว บริการ อาหารและที่พัก ซึ่งได้รับผลกระทบเชิงบวกมาจากการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยว **(2) การลงทุนภาครัฐ**

060101

ในเมืองเป้าหมายต่าง ๆ ในภูมิภาคประสบความล่าช้า เนื่องจากกระบวนการจัดตั้งรัฐบาล และการอนุมัติร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ดี ในภาพรวมทั้งประเทศ ผลการเบิกจ่ายงบลงทุนจากงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (สิ้นสุดไตรมาสที่ 3) คิดเป็นร้อยละ 43.8 ของเป้าหมาย และมีอัตราการเบิกจ่ายสะสมอยู่ที่ร้อยละ 30.7 ของงบประมาณรวม **(3) การพัฒนาเมืองเป้าหมายให้เป็นเมืองอัจฉริยะอยู่ในระยะแรกของการปรับเปลี่ยนกลไกการรับรองเพื่อมอบตราสัญลักษณ์** ให้สามารถดำเนินการได้อย่างคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ จึงยังมีเมืองที่ได้รับการรับรองไม่มาก ณ ปัจจุบัน (ตุลาคม 2568) มีข้อเสนอแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่อยู่ระหว่างกระบวนการกลั่นกรองจำนวน 218 แห่ง ใน 63 จังหวัด พื้นที่เหล่านี้จะได้รับการรับรองเพื่อมอบตราสัญลักษณ์เมืองอัจฉริยะในระยะต่อไป ดังนั้น จึงมีโอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายจำนวนเมืองอัจฉริยะตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **(1) สนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชนในพื้นที่ซึ่งมีศักยภาพในบางอุตสาหกรรม** อาทิ อุตสาหกรรมไมซ์ (MICE) ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่สำคัญ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ การประชุม (Meetings) การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (Incentives) การประชุมเชิงวิชาการ/นานาชาติ (Conventions) และการจัดแสดงสินค้า/นิทรรศการ (Exhibitions) รวมไปถึงการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ระดับนานาชาติ (Medical Hub) **(2) เร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี** โดยเฉพาะงบลงทุนภาครัฐของโครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน เช่น โครงการพัฒนาระบบคมนาคม อาทิ รถไฟความเร็วสูง รถไฟฟ้าส่วนต่อขยาย รวมทั้งโครงการบริหารจัดการน้ำ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการจ้างแรงงานในระดับพื้นที่ได้จำนวนหนึ่ง และ **(3) ยกระดับเมืองที่อยู่ในเขตส่งเสริมเมืองอัจฉริยะ** ซึ่งเป็นพื้นที่บ่มเพาะเมืองให้มีความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่ตอบสนองความต้องการของพื้นที่ในการสร้างความยืดหยุ่นและความทั่วถึงของเมือง

060201

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาพื้นที่เมือง ชุมชน เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน

Y1 060201

จ.3 ทส.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☺	

ค่าเป้าหมาย จำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในเมืองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน จำนวน 5 เมือง

ค่าเป้าหมาย จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060201 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม)				
060201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนเมืองสะสม 7 เมือง	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนเมืองสะสม 20 เมือง (เพิ่มขึ้น 13 เมือง) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) จำนวนเมืองสะสม 32 เมือง (เพิ่มขึ้น 12 เมือง)	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 24 เมือง	จำนวนเมืองสะสม ไม่น้อยกว่า 30 เมือง
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 46.15 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 185.71 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 60 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 133.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 106.67 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน พิจารณาจากจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน ซึ่งผ่านการรับรองจากคณะกรรมการอำนวยการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนที่มีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมทำหน้าที่เป็นเลขานุการของคณะกรรมการ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนสะสม 32 เมือง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ที่มีจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนสะสม จำนวน 20 เมือง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 60.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (จำนวนเมืองสะสม

ไม่น้อยกว่า 24 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 133.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (จำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 30 เมือง) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 106.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษของเมือง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ ด้านการจัดการขยะ ได้มีการส่งเสริมการลดปริมาณขยะที่ต้นทางและการคัดแยกขยะในชุมชน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บและกำจัด พร้อมทั้งสนับสนุนการนำกลับมาใช้ประโยชน์ และควบคู่กับการอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวผ่านการปลูกต้นไม้และพัฒนาพื้นที่สาธารณะ เพื่อเพิ่มความร่มรื่นและศักยภาพในการดูดซับมลพิษ ขณะที่ด้านการบำบัดน้ำเสีย ได้ปรับปรุงและควบคุมระบบบำบัดน้ำเสียของชุมชนให้เป็นไปตามมาตรฐานก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ รวมถึงการลดก๊าซเรือนกระจก ได้ส่งเสริมการลดการเผาในพื้นที่เกษตร การจัดการเชื้อเพลิงธรรมชาติ และการปลูกต้นไม้เพิ่มเพื่อลดการปล่อยคาร์บอน นอกจากนี้ ด้านพลังงานสะอาด ได้ส่งเสริมการใช้พลังงานหมุนเวียน โดยเฉพาะการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ในอาคาร และด้านคุณภาพอากาศ ได้มีการเฝ้าระวังค่าฝุ่น PM 2.5 เพิ่มพื้นที่ปลูกต้นไม้ และแจ้งเตือนประชาชนเมื่อค่าฝุ่นเกินมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ (1) การส่งเสริมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนารูปแบบและการจัดเก็บข้อมูลที่มีความครบถ้วนและหลากหลาย (2) การนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการจัดเก็บข้อมูล (3) เพิ่มศักยภาพภาคส่วนที่เกี่ยวข้องโดยการพัฒนาความรู้และทักษะที่จำเป็น และ (4) บูรณาการการจัดการคุณภาพน้ำเสียแบบองค์รวม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืนมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **(1) ข้อจำกัดด้านงบประมาณในการก่อสร้างและการจัดหาพื้นที่เหมาะสม**สำหรับเป็นที่ตั้งโรงบำบัดน้ำเสียและโรงกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน ซึ่งต้องอยู่ห่างไกลจากชุมชนและเมือง **(2) ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมไม่มีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องและขาดมาตรฐานร่วมกัน** จึงไม่สามารถบูรณาการข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ และไม่สามารถประเมินสถานการณ์ของปัญหาได้อย่างถูกต้อง **(3) การขาดบุคลากรทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ** ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

060201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 ที่มีสถานการณ์ดีขึ้นเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **(1) กำหนดพื้นที่สำหรับก่อสร้างโรงบำบัดน้ำเสียและโรงกำจัดขยะไว้ในพื้นที่ผังนโยบายระดับจังหวัด** เนื่องจากพื้นที่เหล่านี้ต้องมีระยะห่างจากเมืองหรือชุมชน เพื่อความปลอดภัยและสุขภาพของประชาชน **(2) รวบรวมข้อมูลจริงในระดับพื้นที่** เพื่อให้การประเมินสถานการณ์ปัญหาเป็นไปอย่างถูกต้องแม่นยำ และการเสนอแนวทางแก้ไขเหมาะสมกับสภาพปัญหาได้มากที่สุด อาทิ ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ควรเก็บข้อมูลแท้จริงของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นและองค์ประกอบของขยะ ปริมาณขยะที่หน่วยงานรับผิดชอบสามารถเก็บรวบรวม และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล รวมไปถึงปริมาณขยะตกค้าง และ **(3) สนับสนุนการใช้รูปแบบการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน** เพื่อก่อสร้าง เดินระบบ และบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะ เพื่อลดภาระงบประมาณ และส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพ ความเชี่ยวชาญและนวัตกรรมจากเอกชน

060202

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบท เกษตรกรรมและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม

Y1 060202

จ.3

กส.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
พื้นที่ที่มีการดำเนินการสงวนรักษาอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรม และศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่น บนฐานธรรมชาติ และฐานวัฒนธรรม อย่างยั่งยืนในพื้นที่ อย่างน้อยใน 3 จังหวัด ของ 1 ภาค

ค่าเป้าหมาย
พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง ต่อ 1 ภาค ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
060202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นประกอบการวางผังภูมินิเวศ ระดับภาค (ภาคกลาง) แล้วเสร็จ** (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ผังภูมินิเวศระดับจังหวัด จำนวน 2 ผัง (ภาคกลาง)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ผังภูมินิเวศระดับจังหวัด จำนวน 2 ผัง (ภาคกลาง)**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3.3 ผังต่อ 1 ภาค**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผังต่อ 1 ภาค**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลาง จึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือแล้วเสร็จได้	**ดีขึ้น ร้อยละ 200**[1]	**คงเดิม**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 60.64 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : *** เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับระดับพื้นที่ จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

[1] ข้อมูลสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2567 ได้มีการเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า โดยใช้ตัวชี้วัดพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ ทำให้สถานการณ์ พ.ศ. 2567 สามารถคำนวณและเปรียบเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ได้ในรูปแบบตัวเลข

060202

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม พิจารณาจากพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศจัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่ามีแผงผังภูมินิเวศระดับจังหวัดในภาคกลางแล้วเสร็จ 2 จังหวัดคงเดิม ได้แก่ จังหวัดเพชรบูรณ์และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เนื่องจากในปีงบประมาณ 2568 สผ. ยังไม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคและพื้นที่ ส่งให้ไม่สามารถดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่ในช่วงเวลาดังกล่าวได้ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567) ซึ่งเป็นข้อมูลเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3.3 ผังต่อ 1 ภาค) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 60.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผังต่อ 1 ภาค) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศและผังพื้นที่ เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ที่สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการพัฒนาตามศักยภาพของระบบนิเวศให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมเชิงนิเวศ รวมถึงเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงการใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการจัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในพื้นที่ภาคใต้** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มุ่งจัดทำผังภูมินิเวศและแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติในพื้นที่ภาคใต้ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการพื้นที่ในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและมรดกทางธรรมชาติ ที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และพัฒนา รวมทั้งยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน โดยดำเนินการแล้วเสร็จใน 14 จังหวัด ประกอบด้วย ชุมพรสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และระนอง **โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายพื้นที่สร้างสรรค์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน** ของสำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายและประชาชนในพื้นที่ควบคู่กับการยกระดับสมรรถนะของผู้นำและผู้ปฏิบัติงานให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อการพัฒนาพื้นที่ให้เอื้อต่อการเติบโตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างยั่งยืน **โครงการพัฒนาย่านเมืองเก่าเพื่อการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ด้านศิลปวัฒนธรรม จังหวัดน่าน** ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการพัฒนาไปสู่เมืองสร้างสรรค์น่าน โดยดำเนินการสร้างเครือข่ายและเปิดพื้นที่แหล่งเรียนรู้ เพื่อให้ประชาชนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นหาอัตลักษณ์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปสู่การสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจและสร้างรายได้หมุนเวียนในพื้นที่

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ โดยหน่วยงานรับผิดชอบได้สร้างการรับรู้และเผยแพร่แผนผังภูมินิเวศ พร้อมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง อาทิ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำแนวทาง/มาตรการการใช้ประโยชน์พื้นที่ภายใต้แผนผังภูมินิเวศไปวางแผนการพัฒนาพื้นที่ รวมถึงขับเคลื่อนให้มีการเชื่อมโยงข้อมูลแผนผังภูมินิเวศกับแพลตฟอร์มข้อมูลเมืองอัจฉริยะ (City Data Platform) เพื่อเพิ่มโอกาสในการเรียนรู้ให้กับเมืองได้นำไปใช้ประกอบการจัดทำเมืองอัจฉริยะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **(1) พื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศยังขาดแผนผังภูมินิเวศ** เพราะขาดงบประมาณในการจัดทำอย่างต่อเนื่อง **(2) การขาดตัวอย่างในการประยุกต์ใช้แผนผังภูมินิเวศที่แล้วเสร็จ** โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์สำหรับวางแผนพัฒนาพื้นที่ **(3) การขาดความเชื่อมโยงระหว่างแผนผังภูมินิเวศและผังนโยบายระดับจังหวัดและผังนโยบายระดับภาค** ซึ่งข้อมูลจากแผนผังภูมินิเวศจะช่วยกำหนดประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ **(1) สนับสนุนงบประมาณดำเนินการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง** เพื่อให้การจัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในปี พ.ศ. 2570 **(2) สร้างพื้นที่ต้นแบบในการนำแนวทางดำเนินงานภายใต้แผนผังภูมินิเวศที่เสร็จสมบูรณ์ไปใช้วางแผนการพัฒนาพื้นที่** เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ให้หน่วยงานหรือภาคีการพัฒนานำไปประยุกต์ใช้ รวมไปถึงสร้างความร่วมมือหรือพันธมิตรระดับหน่วยงานปฏิบัติหรือท้องถิ่นที่ยอมรับและทดลองใช้ประโยชน์แผนผังภูมินิเวศ และ **(3) บูรณาการแผนผังภูมินิเวศกับการจัดทำผังนโยบายระดับจังหวัด และผังนโยบายระดับภาค** ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์แผนผังภูมินิเวศในทางปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

แผนแม่บท
07

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

โครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนา ต่อยอดกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
กระตุ้นให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม
ยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ
ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล

จ.1

สศช.

การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาส่งผลให้โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยมีการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ และประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น จากการเพิ่มสัดส่วนกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน การส่งเสริมประชาชนติดตั้ง Solar rooftop การกำกับดูแลระบบจัดการพลังงานของโรงงานให้มีมาตรฐาน โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์มีแนวโน้มที่ดีขึ้นแต่ยังมีหลายเป้าหมายที่มีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตที่ต้องให้ความสำคัญ ทั้งในส่วนของการพัฒนาระบบการขนส่งทางรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้า การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองให้มีความครอบคลุมเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070001	ความสามารถด้านการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานไม่เกินอันดับที่ 38 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070101	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11
070102	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ไม่เกินกว่าอันดับที่ 25 หรือคะแนนไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
070103	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7
070104	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ใน (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และ (2) ในเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10
070105	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน ภายใน พ.ศ. 2570
070201	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง	สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 60
070202	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19-22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

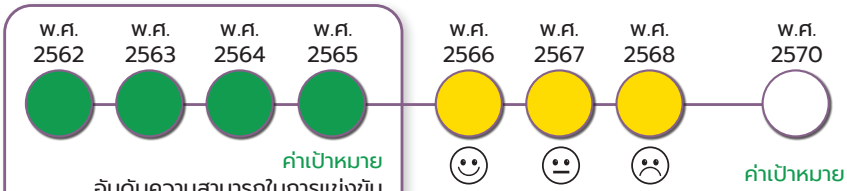
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
070203	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท ภายใน พ.ศ. 2570
070204	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด	จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/โครงการนำร่อง/โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ระยะ ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ ภายใน พ.ศ. 2570
070301	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น	อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21 ภายใน พ.ศ. 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น

Y2 070001

ค่าเป้าหมาย อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่อันดับที่ไม่เกิน 45

ค่าเป้าหมาย อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่อันดับที่ไม่เกิน 38 ภายในปี พ.ศ.2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน (อันดับ)				
070001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 47	ไม่เกิน อันดับที่ 41	ไม่เกิน อันดับที่ 38
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 2.27 ☺	คงเดิม 😐	แย่ลง ร้อยละ 9.30 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 87.23 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.85 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ: *อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย พิจารณาจากรายงานความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน จัดทำโดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 47 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่อันดับที่ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 9.30 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 41) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 87.23 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 38) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.85 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานของประเทศไทย (Infrastructure)	2023	2024	2025
Overall ranking	43	43	47
โครงสร้างพื้นฐานขั้นพื้นฐาน (Basic Infrastructure)	22	23	25
โครงสร้างพื้นฐานด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health & Environmental)	53	55	58
โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี (Technological Infrastructure)	25	25	32
โครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Infrastructure)	39	40	37
โครงสร้างพื้นฐานด้านการศึกษา (Education)	54	54	55

ที่มา : IMD World Competitiveness Yearbook 2025

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น อาทิ **ด้านคมนาคมขนส่ง** การขาดความพร้อมของรถจักร ล้อเลื่อน และบุคลากรของการรถไฟแห่งประเทศไทย ยังคงเป็นข้อจำกัดในการส่งเสริมการขนส่งทางราง ทำให้ประเทศไทยยังคงพึ่งพาการขนส่งทางถนนในสัดส่วนที่สูง ขณะที่การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transportation) ยังเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการขนส่งทางราง ซึ่งต้องพึ่งพาการบูรณาการทั้งในส่วนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ขณะที่การให้บริการรถโดยสารสาธารณะอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเฉพาะการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเชื่อมต่อการเดินทางในรูปแบบต่าง ๆ การพัฒนาระบบบัตรโดยสารร่วมและโครงสร้างค่าโดยสารร่วม ตลอดจนการสนับสนุนให้มีการประยุกต์เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการจราจรยังขาดประสิทธิภาพ **ด้านพลังงาน** ความเข้มข้นของการใช้พลังงานหรือการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายของไทยที่ลดลง แสดงถึงภาพรวมการใช้พลังงานในประเทศยังขาดประสิทธิภาพ เนื่องจากโครงสร้างเศรษฐกิจมีการพึ่งพาอุตสาหกรรมที่ใช้พลังงานมาก และการใช้พลังงานในภาคขนส่งยังคงพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล ขณะที่การจัดหาพลังงานหมุนเวียนในต้นทุนที่เหมาะสมควบคู่กับการพัฒนาระบบกักเก็บพลังงานเพื่อลดความผันผวนของการใช้พลังงานหมุนเวียนยังคงเป็นประเด็นที่ท้าทายที่สำคัญ **ด้านดิจิทัล** การส่งเสริมให้ภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน สามารถประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อขับเคลื่อนและพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัล พร้อมทั้งการลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เกิดจากโอกาสในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Divide) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระหว่างกลุ่มคนในเขตเมืองและเขตชนบท โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใน**ด้านคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์**ได้แก่ การเร่งจัดทำกฎหมาย

ลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... อาทิ การกำหนดอัตราค่าใช้ประโยชน์รางและการจัดสรรความถี่ในการเดินรถ การเร่งรัดจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. .... เพื่อผลักดันการใช้ตั๋วร่วมและโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมให้เป็นรูปธรรม การพัฒนาระบบขนสาธารณะรอง (Feeder System) อาทิ รถโดยสารและเรือโดยสาร ตามแนวคิดการเดินทางอย่างไร้รอยต่อ เพื่อเชื่อมต่อการเดินทางให้ผู้โดยสารสามารถเข้าสู่โครงข่ายรถไฟฟ้าที่เป็นโครงข่ายหลักได้สะดวก รวมถึงเร่งพัฒนาศูนย์กลางโลจิสติกส์เชื่อมโยงระบบรางกับรูปแบบอื่น (Multimodal Hubs) โดยเฉพาะเส้นทางระหว่างสถานีไอซีดีลาดกระบัง - ท่าเรือแหลมฉบัง **ด้านพลังงาน** ได้แก่ ภาครัฐควรยกระดับประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม ลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิลในภาคคมนาคมและขนส่งผ่านการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้าควบคู่กับการสนับสนุนการผลิตพลังงานหมุนเวียนให้สอดคล้องกับศักยภาพเชิงพื้นที่ และการพัฒนาระบบกักเก็บพลังงานเพื่อเพิ่มเสถียรภาพของระบบไฟฟ้าในระยะยาว **ด้านดิจิทัล** ได้แก่ ภาครัฐควรเร่งรัดขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านสื่อสัญญาณสายเคเบิลใยแก้วนำแสง (Fiber-To-The-x: FTTx) ให้ครอบคลุมหมู่บ้านเป้าหมายในเขตภูมิภาคพร้อมกับการลดช่องว่างดิจิทัล (Digital Divide) ผ่านการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลในกลุ่มเป้าหมายสำคัญโดยเฉพาะกลุ่มคนในเขตเมืองและเขตชนบท และการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน

070101

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

Y1 070101

จ.3 คค.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
			ค่าเป้าหมาย สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี	😐	☺	☺	ค่าเป้าหมาย สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 070101 พิจารณาจาก สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

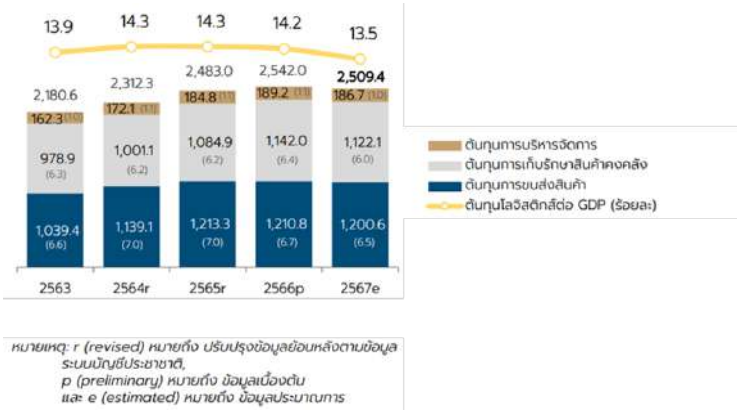
070101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ* (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070101	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 14.29** ต้นทุนโลจิสติกส์รวม 2,483 พันล้านบาท ต่อ GDP 17,378 พันล้านบาท (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 14.16** ต้นทุนโลจิสติกส์รวม 2,542 พันล้านบาท ต่อ GDP 17,955 พันล้านบาท (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 13.51** ต้นทุนโลจิสติกส์รวม 2,509.4 พันล้านบาท ต่อ GDP 18,578.8 พันล้านบาท	**น้อยกว่า ร้อยละ 8.85**	**เฉลี่ยน้อยกว่า ร้อยละ 11**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.91** 🙂	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.59** 🙂		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 13.99**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 65.51** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 78.63** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ: * สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง พิจารณาจากสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยมีมูลค่ารวม 2,509.4 พันล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 18,578.8 พันล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP คิดเป็นร้อยละ 13.51 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยมีมูลค่ารวม 2,542 พันล้านบาท ขณะที่ GDP ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 17,955 พันล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP คิดเป็นร้อยละ 14.16 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.59 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (น้อยกว่าร้อยละ 8.85) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 65.51 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11) พบว่า ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ที่ร้อยละ 13.99 ต่อปี ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทย ประจำปี 2567

070101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะระบบถนนและระบบรางให้มีความครอบคลุมและเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจและประตูการค้าที่สำคัญ เพื่อให้ระบบรางเป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งสินค้า รองรับการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง (Shift Mode) และสนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) ระบบถนนเพื่อครอบคลุมการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการอบรมเพื่อยกระดับศักยภาพเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในการบริหารจัดการโลจิสติกส์ระบบควบคุมอุณหภูมิ (Cold Chain) และการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทานของสินค้าเกษตรแต่ละชนิดเพื่อลดต้นทุนและลดความสูญเสียในห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตร ตลอดจนการเสริมศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ระบบอัตโนมัติ และปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการบริหารจัดการคลังสินค้า การคำนวณเส้นทางและการวางแผนพื้นที่จัดส่ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนโลจิสติกส์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการสร้างเสริมขีดความสามารถการดำเนินธุรกิจให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมด้วยการบริหารจัดการโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน** ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสถานประกอบการในภาคอุตสาหกรรมเพื่อลดต้นทุนโลจิสติกส์ ผ่านกิจกรรมการพยากรณ์และการวางแผนความต้องการลูกค้า การจัดซื้อจัดหา การบริหารสินค้าคงคลัง ไปจนถึงการส่งมอบสินค้าและบริการ **โครงการการเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการอุตสาหกรรมกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบนด้วยการบริหารจัดการการขนส่งเพื่อการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาคและการส่งออกสู่กลุ่มประเทศแม่โขงล้านช้าง** ของสำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม โดยพัฒนาให้ผู้ประกอบการมีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน เพื่อยกระดับการบริหารจัดการขนส่งที่มีประสิทธิภาพและลดต้นทุนค่าขนส่งสินค้า

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอต่อความต้องการในการขนส่งสินค้าทางราง อาทิ การจัดหารถโบกี้บรรทุกตู้สินค้าทดแทนแคร่สินค้าเก่าที่ชำรุดไม่พร้อมใช้งาน รวมถึงการผลักดันร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... เพื่อเปิดโอกาสในภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและให้บริการขนส่งสินค้าทางราง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

070101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การสนับสนุนให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากถนนสู่รางและน้ำ** เพื่อลดต้นทุนการขนส่งและโลจิสติกส์ ซึ่งในภาพรวมยังมีข้อจำกัด เนื่องจากโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา รวมถึงยังไม่สามารถใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานทางรางที่แล้วเสร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีสาเหตุหลักมาจากการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ แคร่ รถจักร ซึ่งอยู่ระหว่างการจัดหา ประกอบกับต้นทุนที่เกิดจากการยกขนสินค้าหลายครั้ง (Double handling) ทำให้ต้นทุนการขนส่งสินค้าทางรางและทางน้ำยังไม่สามารถแข่งขันกับการขนส่งทางถนนได้ จึงยังไม่สามารถจูงใจให้ผู้ประกอบการปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งมาสู่ทางรางและทางน้ำได้ **ผู้ประกอบการรายย่อยในภาคเกษตร อุตสาหกรรม และผู้ให้บริการโลจิสติกส์** ยังมีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเงินลงทุนรวมถึงขาดแรงจูงใจในการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการขนส่งและเก็บรักษาสินค้าคงคลัง **การพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับ** เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานในการบริหารจัดการโลจิสติกส์

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การผลักดันให้มีการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานทางรางและทางน้ำ**ที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จ การเร่งจัดหาหัวรถจักร แคร่ รถโบกี้บรรทุก ตู้สินค้า และอุปกรณ์อื่นที่จำเป็นต่อการให้บริการ เพื่อให้สามารถรองรับปริมาณความต้องการขนส่งทางรางที่เพิ่มขึ้น **การผลักดันการจัดทำกฎหมายลำดับรอง**ภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... เพื่อเปิดให้ภาคเอกชนเข้ามาใช้โครงสร้างพื้นฐานของรัฐและให้บริการขนส่งสินค้าทางรางได้ ตลอดจน**การกำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสม** เพื่อจูงใจผู้ประกอบการให้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากถนนไปสู่ทางรางและทางน้ำอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การกำหนดมาตรการทางภาษีหรือจัดหาแหล่งทุน** เพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาใช้ยกระดับมาตรฐานและควบคุมคุณภาพสินค้าปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อลดความสูญเสียในกระบวนการรวบรวมและขนส่งสินค้าเกษตร รวมถึงปรับปรุงระบบการบริหารจัดการคลังสินค้าและการให้บริการขนส่งสินค้าให้มีประสิทธิภาพ

070102

แผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

Y1 070102

จ.3 คค.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือค่าคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.50 คะแนน

ค่าเป้าหมาย ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ไม่เกินกว่า 25 หรือค่าคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.60 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย* (อันดับ/คะแนน)				
070102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 34/3.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 34/3.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 34 /3.50 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 32 /ไม่น้อยกว่า 3.53 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 25 /ไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 2.64	คงเดิม	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย /คะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็น ร้อยละ 99.15 ของค่าเป้าหมาย	อันดับคิดเป็นร้อยละ 73.53 ของค่าเป้าหมาย /คะแนนคิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

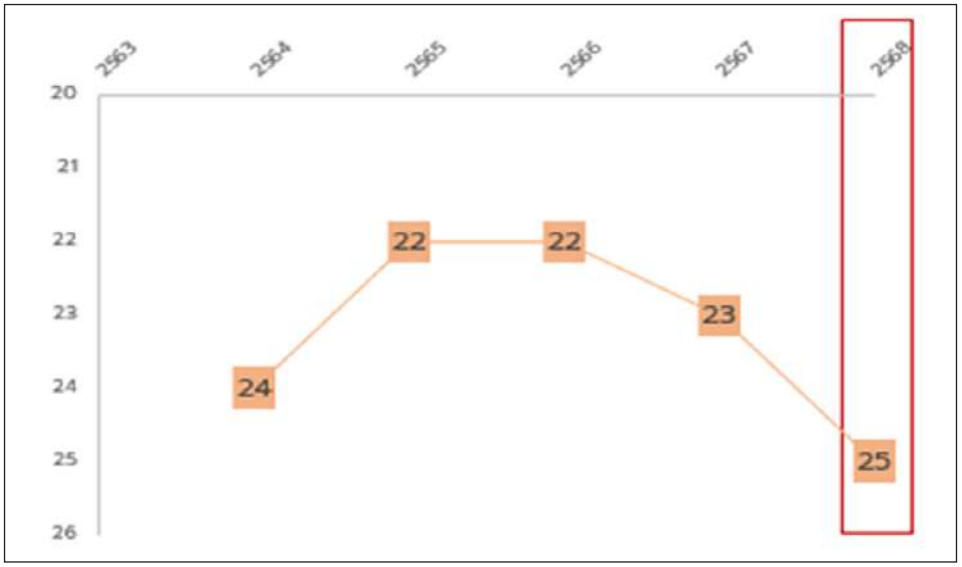
หมายเหตุ: * ดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น
((กรณีที่เป้าหมายมีการกำหนดค่าเป้าหมายแบบมีหลายค่า โดยมีการใช้คำว่า หรือ จะพิจารณาใช้ตัวชี้วัดที่มีสถานการณ์ใกล้เคียงค่าเป้าหมายมากที่สุดในการคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย (ในกรณี ใช้ค่าร้อยละของคะแนนที่มีสถานการณ์ใกล้ค่าเป้าหมายมากที่สุด คือ 97.22))

070102

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น พิจารณาจากดัชนีวัดประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (LPI) จัดทำโดยธนาคารโลก เมื่อ**พิจารณาที่การจัดอันดับ** สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ 34 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 34 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 32) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 25) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ เมื่อ**พิจารณาที่ระดับคะแนน** พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประเทศไทยได้รับ 3.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ 3.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาที่คงเดิม ขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 3.53 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.15 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 3.60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ **ในการคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมายใช้ค่าร้อยละของคะแนนซึ่งมีสถานการณ์ใกล้ค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 มากกว่า** ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเพิ่มเติมจากตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ปัจจัยย่อยด้านสาธารณูปโภคพื้นฐาน (Basic Infrastructure) จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) พบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2566 – 2568 มีทิศทางอันดับการพัฒนาที่ลดลงจากอันดับที่ 22 เป็น 23 และ 25 ตามลำดับ จึงอาจสะท้อนทิศทางสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง

อันดับของปัจจัยย่อยด้านสาธารณูปโภคพื้นฐานของ IMD

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitive Yearbook 2025

070102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงกับประตูการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการปรับปรุงระบบ National Single Window (NSW) พิธีการศุลกากรและกระบวนการนำเข้า ส่งออก และนำผ่าน เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ลดระยะเวลา เอกสาร และขั้นตอนการดำเนินงานให้แก่ผู้ประกอบการ อาทิ การพัฒนาธุรกรรมการให้บริการนำเข้าส่งออกให้เป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ NSW โดยสามารถดำเนินการแล้วร้อยละ 99.79 การพัฒนาระบบการยื่นคำขอใบอนุญาต/ใบรับรองแบบ Single Submission โดยสามารถดำเนินการแล้วในสินค้าที่ควบคุมโดยกรมวิชาการเกษตร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และกรมปศุสัตว์ และการปรับพิกัดศุลกากรให้สอดคล้องกับพิกัดศุลกากรสากลเพื่อรองรับการควบคุมสินค้าและการอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมทั้งขยายการเชื่อมโยงข้อมูลและใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์กับต่างประเทศ อาทิ ASEAN Customs Declaration Document (ACDD) กับ 9 ประเทศอาเซียน e-Phyto กับอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และจีน และ e-CO ระหว่างไทย-ญี่ปุ่น นอกจากนี้ได้เร่งดำเนินการจัดตั้งศูนย์บริการค้าชายแดนเบ็ดเสร็จจุดเดียว จังหวัดหนองคาย (Nong Khai Border Trade One Stop Service : NKBTOSS) เพื่อเป็นพื้นที่นำร่องในการยกระดับการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการนำเข้า–ส่งออก และยกระดับคุณภาพการบริการ ณ ด่านชายแดนที่มีความสำคัญต่อการเชื่อมโยงการค้ากับอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพิธีการศุลกากร เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าส่งออกและถ่ายลำสินค้า อาทิ **การแก้ไขระเบียบพิธีการศุลกากร** กรณีสินค้าหลายตู้ภายใต้ใบตราส่งเดียว เพื่อรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ **การออกประกาศกำหนดพิธีการศุลกากรถ่ายลำทางอิเล็กทรอนิกส์** (ประกาศกรมศุลกากรที่ 186/2567) เพื่อให้สามารถถ่ายลำตู้สินค้าแบบ Full Container Load ภายในท่าเทียบเรือเดียวกัน **การพัฒนาระบบ NSW** ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างภาครัฐและเอกชน เช่น ระบบเพื่อการกำกับตัวสินค้า (Cargo Regulatory NSW) และระบบเพื่อการกำกับยานพาหนะ (Land/Maritime/Air Transport Regulatory NSW) ซึ่งช่วยเพิ่มความโปร่งใส ลดขั้นตอน และเสริมประสิทธิภาพการติดตามควบคุมสินค้าได้ตามมาตรฐานสากล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

070102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ความล่าช้าในการพัฒนาโครงข่ายโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมขนส่งและสิ่งอำนวยความสะดวก**ให้เชื่อมต่อกันอย่างสมบูรณ์และการขาดความพร้อมของอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ส่งผลให้การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ **การพัฒนาระบบ NSW ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์กับระบบหรือแพลตฟอร์มการให้บริการต่าง ๆ** ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากข้อจำกัดด้านกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการอนุมัติอนุญาต การชำระเงินและการรับรองลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ **กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้ายังไม่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจโลจิสติกส์และไม่สอดรับกับบริบทการค้าสมัยใหม่** อาทิ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตและควบคุมสินค้าที่นำผ่านราชอาณาจักร (ยกเว้นกฎหมายศุลกากร) ที่กำหนดให้สินค้าถ่ายลำ (Transshipment) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และขั้นตอนเช่นเดียวกับสินค้าผ่านแดน (Transit) ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการดำเนินกิจกรรมถ่ายลำในประเทศไทย **การอำนวยความสะดวกในขนส่งสินค้าชายแดนยังมีข้อจำกัด** จากความไม่พร้อมของโครงสร้างพื้นฐานและรูปแบบการดำเนินงานของประเทศเพื่อนบ้านที่ยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีกฎระเบียบและวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน รวมถึงการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ประเทศเพื่อนบ้านในการพิจารณาอนุมัติหรืออนุญาต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเร่งรัดการพัฒนาและบริหารจัดการโครงสร้างพื้นฐานคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวกให้สามารถเปิดให้บริการได้ตามแผน การผลักดันการพัฒนาระบบ NSW ให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูล**ระหว่างภาครัฐและเอกชน (B2G) และระหว่างภาคเอกชนและภาคเอกชน (B2B) ได้อย่างสมบูรณ์ และครอบคลุมคำขอใบรับรองและใบอนุญาตที่จำเป็นและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ตลอดจนให้ความสำคัญกับ**การทบทวนและปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง**กับการขนส่งสินค้าให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจโลจิสติกส์และสอดคล้องกับการค้าสมัยใหม่ โดยเฉพาะประเด็นการอนุญาตและการควบคุมสินค้านำผ่าน (Transit) และการถ่ายลำ (Transshipment) โดยปรับปรุงกฎหมาย อาทิ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. 2522 (ของกระทรวงพาณิชย์) พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 (ของกรมศุลกากร) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการในการผลิต การนำเข้า การส่งออก การนำผ่าน และการมีไว้ในครอบครองเพื่อใช้รับจ้างซึ่งวัตถุอันตรายที่สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยารับผิดชอบ (ของกระทรวงสาธารณสุข) เพื่อให้สามารถยกเว้นการขอใบอนุญาตสำหรับสินค้าที่มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการอุปโภคบริโภคหรือจำหน่ายในประเทศ และสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลาง (Hub) ในการบริหารจัดการโลจิสติกส์และกิจกรรมการถ่ายลำสินค้าในระดับภูมิภาค นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การเจรจาเชิงรุกกับประเทศเพื่อนบ้าน**เพื่อลดอุปสรรคทางการค้าและการขนส่งสินค้าข้ามแดนและผ่านแดน

070103

แผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

Y1 070103

จ.3 คค.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☹	● ☺	● ☺	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางราง ต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางราง ต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ภายใน พ.ศ. 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 070103 พิจารณาจาก สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

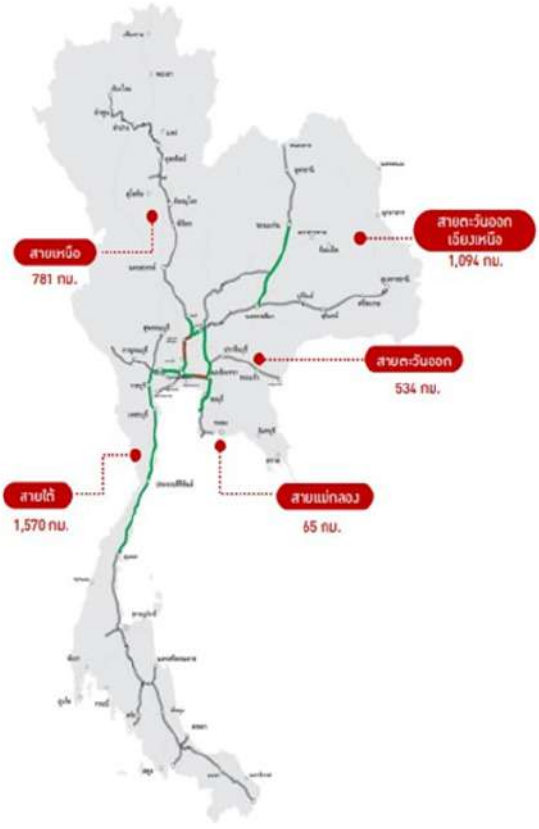
ตัวชี้วัด :	สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070103	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 1.33** ปริมาณขนส่งทางราง 11.37 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศทั้งหมด 855.67 ล้านตัน (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 1.39** ปริมาณขนส่งทางราง 12.12 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศทั้งหมด 872.92 ล้านตัน (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 1.52** ปริมาณการขนส่งทางราง 13.00 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งภายในประเทศทั้งหมด 854.30 ล้านตัน	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10.76**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 4.51** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.51** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 9.35** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 1.41**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 14.13** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 20.14** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

070103

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีปริมาณการขนส่งทางราง 13.00 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด 854.30 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.52 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีปริมาณขนส่งทางราง 12.12 ล้านตัน/ปี ต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด 872.92 ล้านตัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 9.35 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10.76) พบว่า มีสถานการณ์โดยคิดเป็นร้อยละ 14.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่า มีสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดเฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ที่ร้อยละ 1.41 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20.14 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการขนส่งสินค้าทางรางอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ **การก่อสร้างรถไฟทางคู่** รวมจำนวน 10 เส้นทาง ระยะทางรวม 1,841 กม. ประกอบด้วย (1) การก่อสร้างรถไฟทางคู่ ระยะที่ 1 จำนวน 7 เส้นทาง ระยะทาง 993 กม. ปัจจุบันเปิดให้บริการแล้ว 5 เส้นทาง ระยะทางรวม 713 กม. และที่เหลืออีก 2 เส้นทาง อยู่ระหว่างการก่อสร้างงานโยธา/ติดตั้งระบบอาณัติสัญญาณและโทรคมนาคม คาดว่าจะเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2569 - 2571 (2) การก่อสร้างรถไฟทางคู่สายใหม่ จำนวน 2 เส้นทาง ระยะทาง 681 กม. ได้แก่ ช่วงเด่นชัย-เชียงราย-เชียงของ และช่วงบ้านไผ่-มุกดาหาร-นครพนม ปัจจุบันอยู่ระหว่างการก่อสร้าง คาดว่าจะเปิดให้บริการในปี 2571 และ (3) การก่อสร้างรถไฟทางคู่ ระยะที่ 2 จำนวน 1 เส้นทาง ได้แก่ ช่วงขอนแก่น - หนองคาย ระยะทาง 167 กม.

โดยการดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้โครงข่ายทางรถไฟส่วนใหญ่เป็นทางคู่ ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเดินรถให้มีความเร็วและความตรงต่อเวลาเพิ่มขึ้น และภายหลังจากเปิดให้บริการทางคู่สายใหม่จะทำให้โครงข่ายทางรถไฟของประเทศมีระยะทางเพิ่มขึ้นจาก 4,049 กม. เป็น 4,730 กม. และมีความครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นจาก 49 จังหวัด เป็น 54 จังหวัด

070103

นอกจากนี้ ภาครัฐได้มี**การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการขนส่ง** ได้แก่ การก่อสร้างศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย และศูนย์การขนส่งชายแดน จังหวัดนครพนม เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์บริหารโลจิสติกส์ และรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบระหว่างทางถนนกับทางราง (Multimodal Transportation) การจัดหารถโบกี้บรรทุกตู้สินค้า (บทต.) จำนวน 946 คัน โดยมีแผนการรับมอบรถรอบแรกในเดือนมกราคม พ.ศ. 2571 จำนวน 154 คัน เพื่อนำไปใช้ในเส้นทางระหว่างสถานีไอซีดี ลาดกระบัง - ท่าเรือแหลมฉบัง ซึ่งจะช่วยเพิ่มศักยภาพของการขนส่งสินค้าทางรางให้สามารถรองรับปริมาณความต้องการขนส่งสินค้าที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง **การเตรียมจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ....** อาทิ การจัดทำมาตรฐานการประกอบกิจการระบบขนส่งทางราง เพื่อให้ภาครัฐสามารถกำกับดูแลการขนส่งทางรางได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการศึกษาเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขต่าง ๆ ภายใต้กฎหมายลำดับรอง โดยเฉพาะแนวทางการให้เอกชนเข้าร่วมเดินรถขนส่งทางราง อาทิ การกำหนดอัตราขั้นสูงและหลักเกณฑ์การทบทวนอัตราค่าขนส่ง ค่าใช้ประโยชน์จากราง ค่าบริการในการประกอบกิจการขนส่งทางราง ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากทางถนนสู่ทางราง (Shift Mode) ลดต้นทุนโลจิสติกส์และยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปี 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การเตรียมความพร้อมการประกาศใช้บังคับร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... รวมถึงดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ช่วยสนับสนุนให้ระบบขนส่งทางรางเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศ** ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดความพร้อมของรถจักรและล้อเลื่อน**ในการให้บริการขนส่งทางราง ทำให้ไม่สามารถปรับเพิ่มจำนวนขบวนรถสินค้าได้ภายหลังจากเปิดให้บริการทางคู่ ระยะที่ 1 ในขณะที่การขนส่งทางรางยังจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่งจากทางถนนเข้าสู่ทางราง แต่ที่ผ่านมาประสบปัญหา**ขาดความพร้อมของเครื่องมือ/อุปกรณ์ยกขนตู้สินค้าและขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการการขนส่ง**ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ ทำให้การขนส่งทางรางยังคงไม่สามารถแข่งขันกับการขนส่งทางถนนที่สามารถเข้าถึงจุดต้นทาง - ปลายทางของสินค้า แม้ว่าจะมีต้นทุนต่อหน่วยที่ต่ำกว่าก็ตาม นอกจากนี้ การเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการขนส่งทางรางภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร ในขณะที่คาดว่าภายหลังจากประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. .... ภาครัฐและภาคเอกชนจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมให้บริการเดินรถขนส่งทางรางประมาณ 2 – 4 ปี และอาจดำเนินการได้ในบางเส้นทางที่มีความคุ้มค่า ทำให้เป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการขนส่งทางรางยังคงเป็นเป้าหมายที่มีความท้าทายอย่างมาก

070103

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด กรมการขนส่งทางราง จำเป็นต้องเร่ง**ผลักดันกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ....** โดยเฉพาะการจัดสรรตารางการเดินรถเพื่อเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการประกอบกิจการขนส่งทางรางให้เกิดความชัดเจน โดยเร็ว รฟท. ต้องเร่งแก้ไขปัญหา**การขาดความพร้อมของรถจักรและล้อเลื่อนในการให้บริการ** พร้อมทั้ง**จัดหาผู้ประกอบการให้บริการยกขนตู้สินค้า**ที่ย่านกองเก็บตู้สินค้า ควบคู่กับการปรับกลยุทธการตลาดและจัดทำแผนธุรกิจเชิงรุกที่ช่วยจูงใจให้มีการขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้เกิดการใช้ประโยชน์ระบบรางได้อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้ง**เร่งสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา**ในการสนับสนุนการต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีด้านระบบรางไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมระบบรางของประเทศที่จะช่วยยกระดับเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

070104

แผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

Y1 070104

จ.3

คค.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
				☺	☺☹	☹☺	

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 และเมืองหลักในภูมิภาคเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในกรุงเทพมหานครและปริมณฑลเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี พ.ศ. 2570

หมายเหตุ : ** 070104 พิจารณาจากสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ใน (1) กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (2) เมืองหลักในภูมิภาค ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

070104

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070104	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 9.79** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 968.26 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 9,892.42 ล้านคน - เที่ยว/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 14.46** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 1,226.39 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 8,479.94 ล้านคน - เที่ยว/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 11.71** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 1,068.43 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 9,121.20 ล้านคน - เที่ยว/ปี	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 58.58**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 40**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 18.38** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 47.70** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 19.02** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 11.99**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 19.99** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 29.98** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเมืองหลักในภูมิภาค (เมืองหลักในภูมิภาค พ.ศ. 2566 – 2570 ได้แก่ เชียงใหม่ นครราชสีมา และภูเก็ต) (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070104	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 0.82** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค 16,789 คน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 2.04 ล้านคน - เที่ยว/ปี (เป็นปีเริ่มต้นที่อยู่ระหว่างการรวบรวมข้อมูลและพัฒนาแบบจำลองปริมาณการเดินทางในเมืองหลักในภูมิภาค)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 0.74** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค ระบบขนส่งสาธารณะ 5.54 ล้านคน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 744.70 ล้านคน - เที่ยว/ปี (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 2.63** ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค 30.40 ล้านคน - เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดในเขตเมืองในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 1,156.59 ล้านคน - เที่ยว/ปี	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 16.15**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลปีฐาน	**แย่ลง ร้อยละ 9.76**	**ดีขึ้น ร้อยละ 255.41** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 1.40**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 16.28** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 14.00** ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด อยู่ที่ร้อยละ 23.12

หมายเหตุ: การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 070104 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเมืองหลักในภูมิภาค

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(29.98+14.00)}{2} = 21.99$

คิดเป็นร้อยละ 21.99 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

070104

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้

(1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 1,068.43 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 9,121.20 ล้านคน-เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.71 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 1,226.39 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งสิ้น 8,479.94 ล้านคน-เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.46 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 19.02 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 58.58) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 19.99 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40) พบว่า มีสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ที่ร้อยละ 11.99 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.98 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเมืองหลักในภูมิภาค จัดทำโดย สนข. กระทรวงคมนาคม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 30.40 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเขตเมืองในภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 1,156.59 ล้านคน-เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.63 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ 5.54 ล้านคน-เที่ยว/ปี ต่อปริมาณการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเมืองหลักในภูมิภาค รวมทั้งสิ้น 744.70 ล้านคน-เที่ยว/ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 255.41 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 16.15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 16.28 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า มีสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดของการเดินทางฯ ในเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ที่ร้อยละ 1.40 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 14.00 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 21.99 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การลงทุนพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะ**ในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยการก่อสร้างรถไฟฟ้าภายใต้แผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (M-Map) เพื่อเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทาง โดยปัจจุบันเปิดให้บริการแล้ว 14 เส้นทาง ระยะทาง 279.84 กม. และอยู่ระหว่างการก่อสร้างงานโยธา/ติดตั้งงานระบบไฟฟ้าและเดินรถ 3 เส้นทาง ระยะทาง 59.5 กม. ได้แก่ (1) สายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย – มีนบุรี (กำหนดเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2571) (2) สายสีส้ม ช่วงศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย - บางขุนนนท์ (กำหนดเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2573) และ (3) สายสีม่วง ช่วงเตาปูน - ราษฎร์บูรณะ (วงแหวนกาญจนาภิเษก) (กำหนดเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2573) รวมถึงอยู่ระหว่างการเตรียมประกวดราคาจ้างก่อสร้างโครงการระบบรถไฟชานเมืองสายสีแดง ส่วนต่อขยาย จำนวน 2 เส้นทาง ระยะทาง

070104

ที่มา: กรมการขนส่งทางราง

รวม 29.30 กม. ได้แก่ (1) ช่วงรังสิต – มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต และ (2) ช่วงศิริราช - ตลิ่งชัน - ศาลายา และสถานีเพิ่มเติม 3 สถานี (สถานีสะพานพระราม 6 สถานีบางกรวย - กฟผ. และสถานีบ้านฉิมพลี) กำหนดเปิดให้บริการในปี 2572 ทั้งนี้ ภายหลังจากเปิดให้บริการครบทุกเส้นทางใน พ.ศ. 2573 จะส่งผลให้มีโครงข่ายรถไฟฟ้าครอบคลุมพื้นที่เพิ่มขึ้นเป็น 368.64 กม. สำหรับการพัฒนาระบบรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารสาธารณะ ที่ผ่านมาผู้ให้บริการได้มีการจัดหายานพาหนะใหม่ที่ใช้พลังงานไฟฟ้า (Electric Vehicle) ควบคู่กับภาครัฐ (กรมการขนส่งทางบกและกรมเจ้าท่า) ได้มีการปรับปรุงเส้นทางให้บริการและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการ อาทิ ป้ายรถประจำทาง ท่าเรืออัจฉริยะ (Smart Bus Terminal and Smart Pier) เพื่อยกระดับคุณภาพการให้บริการให้มีมาตรฐาน รวมถึงปรับปรุงจุดเชื่อมต่อการเดินทางล้อ - ราง - เรือ ภายใต้แผนพัฒนาการเดินทางทางน้ำในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลและการเชื่อมต่อการเดินทางรูปแบบอื่น (W-Map) ของ สนข. นอกจากนี้ ที่ผ่านมา คค. ได้ดำเนินนโยบายรถไฟฟ้า 20 บาทตลอดสาย โดยนำร่องในระบบรถไฟชานเมืองสายสีแดงและรถไฟฟ้าสายฉลองรัชธรรม และอยู่ระหว่างการจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. .... เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางในระบบขนส่งสาธารณะ และสนับสนุนให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้น

สำหรับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค ยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร โดยปัจจุบันการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) อยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนความเหมาะสมของโครงการเพื่อมิให้เกิดภาระทางการเงินแก่ภาครัฐในระยะยาว อย่างไรก็ดี ในเบื้องต้น คค. ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาในระยะแรกเป็นระบบรถโดยสารไฟฟ้า (EV Bus) มาให้การให้บริการ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนก่อนที่จะพัฒนาเป็นระบบรถไฟฟ้าในระยะต่อไป คาดว่าจะเริ่มดำเนินการในปี 2569 ทั้งนี้ สนข. ได้มีการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองให้สอดคล้องกับการพัฒนาเมืองภายใต้แนวคิดการพัฒนาพื้นที่โดยรอบสถานีขนส่งมวลชน (Transit Oriented Development: TOD) โดยจะนำร่องพัฒนาเมืองที่มีศักยภาพจำนวน 17 แห่ง ทั่วประเทศ ภายใน พ.ศ. 2569 เพื่อให้เกิดการพัฒนาเมืองที่น่าอยู่และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปี 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบตั๋วร่วมในระบบขนส่งสาธารณะ โดยได้มีการศึกษาจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อให้มีความพร้อมรองรับการประกาศบังคับใช้พระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม รวมทั้งได้มีการศึกษาจัดทำแผนบูรณาการการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง อาทิ การศึกษาพัฒนาระบบการคมนาคมเพื่อเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในพื้นที่กรุงเทพฯ และพื้นที่ต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาจุดเชื่อมต่อและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการเดินทาง เพื่อลดระยะเวลาในการเปลี่ยนถ่ายระบบขนส่งที่ใช้ร่วมกันได้หรือระบบตั๋วร่วม รวมถึงเพิ่มความครอบคลุม ลดความทับซ้อน

ของรถโดยสาร จัดให้มีการให้บริการอย่างเพียงพอและมีอัตราค่าโดยสารที่เหมาะสม ตลอดจนการปรับปรุงทางเท้าการเชื่อมต่อ เพื่อให้ประชาชนสามารถเดินทางเชื่อมต่อเข้าสู่สถานีรถไฟฟ้าหรือสถานีขนส่งสาธารณะไปยังจุดหมายปลายทางได้โดยสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น โดยการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. ....** โดยเฉพาะมาตรฐานทางเทคโนโลยีของระบบบัตรโดยสารร่วม อัตราค่าโดยสารร่วม และการพัฒนาศูนย์บริหารจัดการรายได้กลาง (CCH) ยังอยู่ระหว่างการศึกษาของ สนข. คาดว่าจะต้องใช้ระยะเวลาในการศึกษาประมาณ 2 - 3 ปี ทำให้ยังขาดความพร้อมในการขับเคลื่อนระบบตั๋วร่วมไปสู่การปฏิบัติในระยะอันใกล้ แต่การเดินทางด้วยระบบรถไฟฟ้าจำเป็นต้องอาศัยระบบขนส่งสาธารณะรอง (Feeder System) ในการเดินทางเข้าสู่สถานี แต่ปัจจุบัน**ระบบ feeder ยังไม่เพียงพอและไม่ครอบคลุมพื้นที่ให้บริการ** รวมถึงระบบรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารส่วนใหญ่ยังคงไม่สามารถรักษาระดับการให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐาน

สำหรับการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค มีประเด็นสำคัญ อาทิ **การดำเนินโครงการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาคยังคงอยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนความเหมาะสม** ของโครงการ โดยยังไม่มีแผนการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ในขณะที่รูปแบบการเดินทางของประชาชน**ทางเลือกในการเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคลผ่านระบบแอปพลิเคชันต่าง ๆ** ทั้งในส่วนของการเดินทางส่วนบุคคล **การเดินทางร่วมกัน (shared mobility)** ซึ่งมีความสะดวกสบายและมีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่าการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะที่ต้องมีการเชื่อมต่อการเดินทางหลายรูปแบบ ส่งผลให้อาจไม่สามารถจูงใจให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับ**การเร่งจัดทำกฎหมายลำดับรองภายใต้ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจัดการระบบตั๋วร่วม พ.ศ. ....** โดยเฉพาะการพัฒนาเทคโนโลยีของระบบบัตรตั๋วร่วมและโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมในระบบขนส่งสาธารณะให้สามารถนำมาใช้ในทางปฏิบัติได้โดยเร็ว โดยนำร่องในระบบรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกรวดเร็วและลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะของประชาชน และ**เร่งพัฒนายกระดับระบบรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อทำหน้าที่เป็นระบบขนส่งสาธารณะรอง (Feeder System)** ในการเดินทางเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้าที่เป็นโครงข่ายหลักของการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล **สำหรับการขับเคลื่อนให้สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาคเพิ่มขึ้น** คค. ควรเร่งดำเนินการตามแผนการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาค โดยเร่งดำเนินการจัดหาระบบรถโดยสารไฟฟ้า (EV Bus) มาให้บริการในระยะแรกโดยเฉพาะจังหวัดเชียงใหม่ นครราชสีมา และภูเก็ต ให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรติดขัดและลดภาระค่าใช้จ่ายในการเดินทางของประชาชน ตลอดจนช่วยส่งเสริมท่องเที่ยวและการพัฒนาเศรษฐกิจของเมืองภูมิภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ

070105

แผนแม่บทย่อย โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง

Y1 070105

จ.3 มก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☹	● ☺	● ☺	○

ค่าเป้าหมาย อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน

ค่าเป้าหมาย อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน ภายในปี พ.ศ. 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 070105 พิจารณาจาก อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2562 – 2567

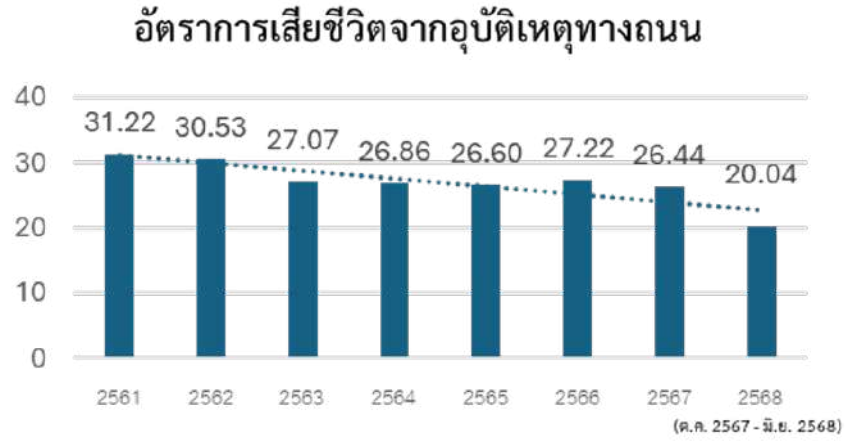
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน* (คนต่อประชากร 1 แสนคน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070105	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **จำนวน 27.22 คน** ต่อประชากร 1 แสนคน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **จำนวน 26.44 คน** ต่อประชากร 1 แสนคน (Revised)** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ต.ค. 2566 - มิ.ย. 2567) **จำนวน 26.26 คน** ต่อประชากร 1 แสนคน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ต.ค. 2567 - มิ.ย. 2568) **จำนวน 20.04 คน** ต่อประชากร 1 แสนคน	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10.76**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 2.33** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 2.87** ☺	**ดีขึ้นร้อยละ 23.69** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 109.78 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 59.88 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ: * อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

070105

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง พิจารณาจากอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนของศูนย์ความร่วมมือด้านข้อมูลการบาดเจ็บ กระทรวงสาธารณสุข (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงดำเนินการ ต.ค. 2567 - มิ.ย. 2568) พบว่า อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน มีค่าเท่ากับ 20.04 คนต่อประชากร 1 แสนคน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงดำเนินการ ต.ค. 2566 - มิ.ย. 2567) ที่มีค่าเท่ากับ 26.26 คนต่อประชากร 1 แสนคน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.69 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกิน 22 คนต่อประชากร 1 แสนคน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 109.78 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570(ไม่เกิน 12 คน ต่อประชากร 1 แสนคน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.88 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : ศูนย์ความร่วมมือด้านข้อมูลการบาดเจ็บ กระทรวงสาธารณสุข โดยจัดเก็บข้อมูลตามปีงบประมาณ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 โดยมีแนวทาง ได้แก่ (1) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนตลอดทั้งปี และ (2) ด้านมาตรการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนช่วงเทศกาลและช่วงวันหยุด ซึ่งการยกระดับมาตรการด้านความปลอดภัยทางถนนอย่างเป็นระบบผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนอย่างต่อเนื่อง โดยดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางถนนให้มีความปลอดภัยมากขึ้น ทั้งการแก้ไขจุดเสี่ยงอุบัติเหตุและจุดอันตราย การติดตั้งป้ายและเครื่องหมายจราจรที่ชัดเจน ตลอดจนปรับปรุงผิวทาง ระบบระบายน้ำ และระบบไฟส่องสว่างให้ได้มาตรฐาน เพื่อป้องกันและลดความรุนแรงของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนน นอกจากนี้ยังได้เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด การตรวจจับความเร็วและการตรวจวัดปริมาณแอลกอฮอล์ของผู้ขับขี่เพื่อสร้างวินัยและจิตสำนึกในการใช้รถใช้ถนนของประชาชนร่วมกับการใช้มาตรการ “ปรับเป็นพินัย” พร้อมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลและฐานข้อมูลอุบัติเหตุแบบบูรณาการ อาทิ การจัดทำ

070105

ระบบฐานข้อมูลกลาง การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงคมนาคม เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ วางแผน และกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเดินทางและขนส่งสินค้าจากทางถนนสู่ระบบรางเพื่อลดปริมาณการเดินทาง โดยเร่งรัดพัฒนาโครงข่ายรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลให้ทั่วถึง ครอบคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มทางเลือกในการเดินทาง ปัจจุบันโครงการรถไฟฟ้าเปิดให้บริการแล้ว 13 เส้นทาง แบ่งเป็นอยู่ระหว่างก่อสร้าง 5 โครงการ รวมทั้งมีการทดสอบนโยบายค่าโดยสารรถไฟฟ้าสูงสุด 20 บาท สำหรับรถไฟฟ้าสายสีม่วงและสายสีแดง ขณะที่กรุงเทพมหานครมีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบและควบคุมการฝ่าฝืน อาทิ ระบบกล้องตรวจจับความเร็วอัตโนมัติ ระบบตรวจจับการฝ่าสัญญาณจราจร ระบบ AI วิเคราะห์การจราจร และระบบเซ็นเซอร์ตรวจจับปริมาณรถ เพื่อขับเคลื่อนมาตรการเชิงป้องกันเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การรณรงค์ให้สวมหมวกนิรภัยและคาดเข็มนิรภัย การลดการใช้โทรศัพท์ขณะขับขี่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง มีประเด็นที่สำคัญ ประกอบด้วย **การบังคับใช้กฎหมายด้านการจราจรและขนส่งอย่างเข้มงวดโดยเฉพาะในจังหวัดที่มีสถิติอุบัติเหตุสูงสุด 10 อันดับแรก เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ใช้ถนน** ได้แก่ การขับรถเร็วเกินอัตราที่กฎหมายกำหนด การดื่มแล้วขับ และการไม่สวมหมวกหรือคาดเข็มนิรภัย รวมถึง**การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางถนนที่มีความเสี่ยงหรือจุดอันตรายภายใต้ข้อจำกัดด้านงบประมาณ** จึงจำเป็นต้องมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/แผนงาน ที่คำนึงถึงสถิติปริมาณผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตหรือความรุนแรงของอุบัติเหตุ นอกจากนี้**ระบบบูรณาการข้อมูลการบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (Road Traffic Injury Data Collaboration: RTIDC)** ซึ่งเป็นฐานข้อมูลร่วมของกระทรวงสาธารณสุข บริษัท กลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ จำกัด และสำนักงานตำรวจแห่งชาติจะเป็นกลไกสำคัญที่จะช่วยสนับสนุนการวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุและกำหนดนโยบายความปลอดภัยทางถนน อย่างไรก็ดี ในการบังคับใช้กฎหมายจราจรยังขาดความเชื่อมโยงระหว่างระบบใบสั่งอิเล็กทรอนิกส์กับกลไกการนำข้อมูลไปบริหารจัดการในเชิงปฏิบัติ เนื่องจากยังขาดหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ขับเคลื่อนข้อมูลสู่กระบวนการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งยังเป็นประเด็นท้าทายสำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการลดอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอย่างยั่งยืน

070105

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการขนส่งทางบก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ **ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดโดยมุ่งเน้นจังหวัดและพื้นที่สำคัญ** โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามากำกับดูแลการจราจร อาทิ กล้องตรวจจับความเร็วอัตโนมัติ กล้องตรวจจับการฝ่าสัญญาณไฟจราจร ระบบจดจำป้ายทะเบียน **การขยายผลการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบและควบคุมการฝ่าฝืน**เพื่อขับเคลื่อนมาตรการเชิงป้องกันเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงของผู้ใช้รถใช้ถนนให้ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมายที่สำคัญในแต่ละจังหวัดทั่วประเทศ **สนับสนุนมาตรการรณรงค์ด้านความปลอดภัยและการจัดอบรมให้ความรู้ด้านจราจร**สำหรับผู้ใช้รถใช้ถนนอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยทางถนนและการกำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะ รวมถึง**การบูรณาการฐานข้อมูลอุบัติเหตุร่วม** เพื่อยกระดับการนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ผ่านการขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายเชิงพื้นที่ (Area-based) โดยมุ่งเน้นการจัดลำดับความสำคัญในจุดที่เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง (Black Spot) และพื้นที่เสี่ยงสูง เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณเป็นไปอย่างคุ้มค่า ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถวิเคราะห์สถานการณ์อุบัติเหตุแบบเรียลไทม์ โดยมีหน่วยงานกลาง (Single Command) ระดับจังหวัดที่รับผิดชอบอย่างชัดเจนในการประสานงานขับเคลื่อนนโยบายและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

070201

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

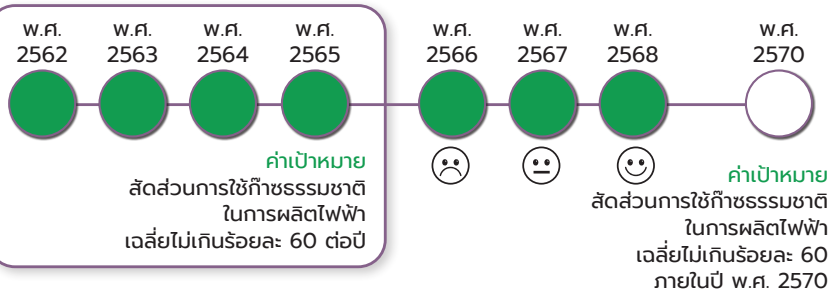
เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง

Y1 070201

จ.3

พน.

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 070201 พิจารณาจาก สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า* (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 58.00** การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 129,402.00 GWh ต่อการผลิตไฟฟ้ารวม 223,283.30 GWh (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 58.00** การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 136,590.00 GWh ต่อการผลิตไฟฟ้ารวม 235,500 GWh (Revised)** (ข้อมูล ม.ค - มิ.ย 2567) **ร้อยละ 61.00*** การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 74,453.94 GWh ต่อการผลิตไฟฟ้ารวม 122,054.00 GWh	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 56.00** (ม.ค. - มิ.ย. 2568) การผลิตไฟฟ้าด้วยก๊าซธรรมชาติ 63,937.44 GWh ต่อการผลิตไฟฟ้ารวม 114,174 GWh	**มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 60**	**มีสัดส่วนเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 60**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 9.23** ☹	**คงเดิม** 😐	**ดีขึ้น ร้อยละ 8.20** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 57.33**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 107.14 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 104.66 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับสีเขียว ในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ: * สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

070201

การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง พิจารณาจากสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า จัดทำโดยสำนักงานโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) พบว่า มีสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าอยู่ที่ร้อยละ 56.00 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) ที่มีค่าสัดส่วนร้อยละ 61.00 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.20 ในขณะที่ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 มีสัดส่วนไม่เกินร้อยละ 60 พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 107.14 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (สัดส่วนเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 60 ต่อปี) พบว่า ค่าเฉลี่ยของสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 มีสัดส่วนร้อยละ 57.33 ซึ่งมีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 104.66 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการพลังงานในสถานการณ์วิกฤตราคาพลังงาน อาทิ **มาตรการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนส่วนเพิ่ม** ระยะที่ 2 โดยรับซื้อพลังงานไฟฟ้าเพิ่มเติมจากผู้ผลิตไฟฟ้ารายเล็ก (SPP) และ/หรือผู้ผลิตไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (VSPP) จากสัญญาเดิมและนอกเหนือจากกลุ่มสัญญาเดิมในรูปแบบสัญญา Non-Firm **มาตรการการรับซื้อไฟฟ้าโครงการเทินหินบุนเพิ่มเติม** ระยะสั้น 1 ปี **การปลดโรงไฟฟ้าแม่เมาะ** เครื่องที่ 8 และ 11 **การเพิ่มสัดส่วนกำลังผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน** (Renewable energy) ตามแผนการเพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดภายใต้แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 - 2580 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 ในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2573 (ปรับปรุงเพิ่มเติม ครั้งที่ 2) อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าด้วยพลังงานสะอาด ให้สอดคล้องกับความต้องการใช้ไฟฟ้า รวมถึงอยู่ระหว่างจัดทำระเบียบการเปิดใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access: TPA) และพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการใช้หรือเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า (Wheeling Charge) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

070201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลงอย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ก๊าซธรรมชาติที่ยังคงเป็นปัจจัยหลักในการรักษาเสถียรภาพและความมั่นคงของระบบโครงข่ายไฟฟ้า** เพื่อรองรับความผันผวนจากการขยายตัวของการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน และการบริหารจัดการปริมาณก๊าซธรรมชาติให้สอดคล้องความต้องการใช้ในภาคการผลิตไฟฟ้าและภาคอุตสาหกรรม **การจัดสรรการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน** เพื่อให้เกิดการแข่งขันของผู้ประกอบการซึ่งจะทำให้ผู้ใช้ก๊าซธรรมชาติทุกกลุ่มได้ประโยชน์สูงสุดตามนโยบายการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ 2

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว และสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องใน**การจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย (PDP)** ฉบับใหม่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว โดยมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าด้วยการเพิ่มกำลังการผลิตจากพลังงานสะอาด ควบคู่กับ **การลดการพึ่งพาเชื้อเพลิงฟอสซิล** เพื่อเพิ่มเสถียรภาพความมั่นคงทางพลังงานและบริหารจัดการต้นทุนให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม นอกจากนี้ **ควรเร่งกำหนดหลักเกณฑ์และระเบียบ**ว่าด้วยการเปิดให้ใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าแก่บุคคลที่สาม (Third Party Access Code: TPA Code) และโครงสร้างอัตราค่าบริการในการเชื่อมต่อระบบโครงข่ายไฟฟ้า (Wheeling Charge) เพื่อสนับสนุนกลไกการเข้าถึงและการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดของทุกภาคส่วน อีกทั้งควรเร่ง**วางแผนบริหารจัดการอุปสงค์การใช้ก๊าซธรรมชาติในภาคอุตสาหกรรมอย่างเป็นระบบ** เพื่อรองรับกับนโยบายการส่งเสริมการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ระยะที่ 2

070202

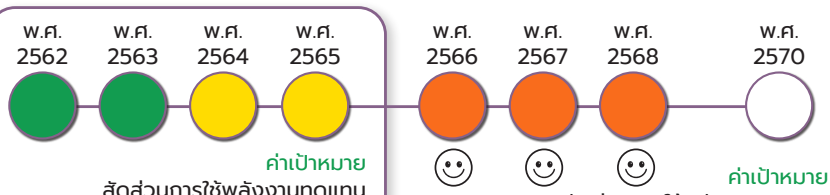
แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น

Y1 070202

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน เชื้อเพลิงชีวภาพ เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 15 – 18 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน เชื้อเพลิงชีวภาพ เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 – 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ภายในปี พ.ศ. 2570

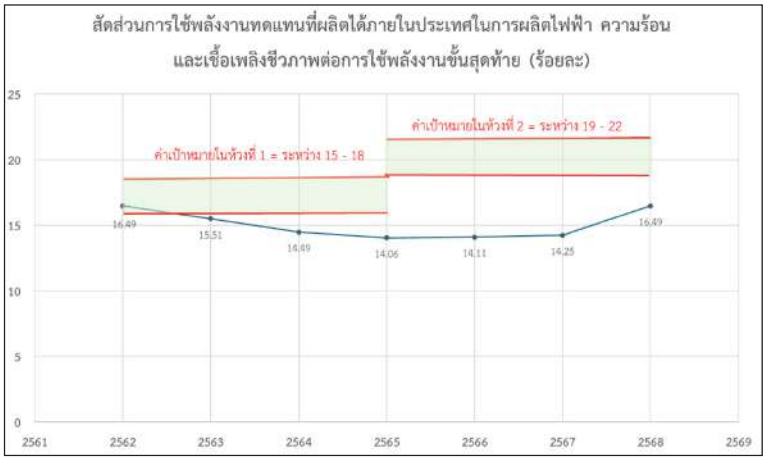
หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 070202 พิจารณาจาก สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 14.11** การใช้พลังงานทดแทน 11,718.00 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,068.00 ktoe	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 14.25** การใช้พลังงานทดแทน 11,827.53 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,019.99 ktoe (Revised)** **ร้อยละ 15.72** (ม.ค. - มิ.ย. 2567) การใช้พลังงานทดแทน 7,771.00 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 49,425.00 ktoe	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 16.49** (ม.ค. - มิ.ย. 2568) การใช้พลังงานทดแทน 8,327.21 ktoe ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 50,508.21 ktoe	**มีสัดส่วน ร้อยละ 22.21**	**สัดส่วนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ร้อยละ 19 - 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 20.50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.36** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.99** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 4.90** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ย ร้อยละ 14.95**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 74.25** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 72.93** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

070202

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย จัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) พบว่า สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 16.49 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 15.72 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 4.90 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (สัดส่วนร้อยละ 22.21) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19–22 ต่อการใช้พลังงานในขั้นสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 20.50) พบว่า มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย เฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ที่ร้อยละ 14.95 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.93 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือกต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายที่ร้อยละ 30 ภายในปี พ.ศ. 2580 ตามแผนพัฒนาพลังงานทดแทนและพลังงานทางเลือก พ.ศ. 2561 – 2580 (AEDP2018) อาทิ จัดหาไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในรูปแบบ Feed-in Tariff (FiT) เพิ่มเติม ส่งเสริมให้ประชาชนติดตั้งระบบ Solar Rooftop ผลิตไฟฟ้าใช้เอง ภายใต้แผนเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานสะอาดในช่วงปี พ.ศ. 2564-2573 รวมถึงสนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่ที่ระบบไฟฟ้าเข้าไม่ถึง สนับสนุนการใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่มีส่วนผสมของเชื้อเพลิงชีวภาพ โดยส่งเสริม B7 เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหลักในกลุ่มน้ำมันดีเซล และส่งเสริมให้ E10 เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงหลักในกลุ่มน้ำมันเบนซิน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลด้านไฟฟ้าของประเทศไทยเพื่อใช้ในการจัดทำค่าพยากรณ์**

ความต้องการไฟฟ้าระยะยาว ของสำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน โดยศึกษาแนวทางการบริหารจัดการข้อมูลด้านไฟฟ้าของประเทศไทย เพื่อให้การจัดทำค่าพยากรณ์ความต้องการไฟฟ้าในระยะยาวมีความใกล้เคียงกับความเป็นจริงและสะท้อนสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะช่วยให้ประมาณการความต้องการไฟฟ้าของประเทศทั้งในระบบและนอกระบบมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการผลิตพลังงานจากวัตถุดิบพลังงานทดแทนที่มีอยู่ภายในประเทศให้ได้เต็มตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยส่งเสริมภาครัฐและเอกชนให้มีการพัฒนาศักยภาพการผลิตพลังงานทดแทนด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อเพิ่มสัดส่วนการผลิตพลังงานทดแทนภายในประเทศเผชิญกับ**ความท้าทายเชิงยุทธศาสตร์**ที่สำคัญหลายประการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านศักยภาพของทรัพยากรและพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาโครงการ ตลอดจนเสถียรภาพของแหล่งพลังงานจากลมและแสงอาทิตย์ที่มีความผันผวน ส่งผลต่อความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานระบบโครงข่ายไฟฟ้าที่ยังไม่พร้อมรองรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนในระดับสูงได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ **ต้นทุนของเทคโนโลยีระบบกักเก็บพลังงานและเชื้อเพลิงชีวภาพ** บางประเภทยังคงอยู่ในระดับสูง **การเปลี่ยนแปลงนโยบายและเทคโนโลยี** โดยเฉพาะการสิ้นสุดมาตรการอุดหนุนราคาน้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง (มีผลวันที่ 24 กันยายน 2569) **การเปลี่ยนผ่านสู่ยานยนต์ไฟฟ้า** (EV Disruption) ซึ่งส่งผลให้อุปสงค์การใช้น้ำมันเชื้อเพลิงชีวภาพในภาคการขนส่งทางถนนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพลังงาน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ควรต้องให้ความสำคัญกับการพิจารณา**ความเหมาะสมในการลงทุนในการเพิ่มกำลังการผลิต**ไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพจากพลังงานหมุนเวียนให้สอดคล้องกับศักยภาพในแต่ละพื้นที่ รวมถึงเร่ง**ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน** เพื่อรองรับการผลิตและการใช้พลังงานหมุนเวียนอย่างเพียงพอ และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ **ควรกำหนดมาตรการ/แนวทางการส่งเสริมการลงทุนธุรกิจใหม่ในห่วงโซ่อุปทานน้ำมันเชื้อเพลิง** เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับการยกเลิกการอุดหนุนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง อาทิ ปิโตรเคมีขั้นปลาย (พลาสติกชีวภาพ) เชื้อเพลิงอากาศยานยั่งยืน (Sustainable Aviation Fuel: SAF) น้ำมันดีเซลชีวภาพสังเคราะห์ (Biodiesel Hydrogenated Diesel: BHD)

070203

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น

Y1 070203

จ.3 พน.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ไม่เกิน 7.4 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท	☺	☺	☺	ค่าเป้าหมาย ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาทภายในปี พ.ศ. 2570

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 070203 พิจารณาจาก ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

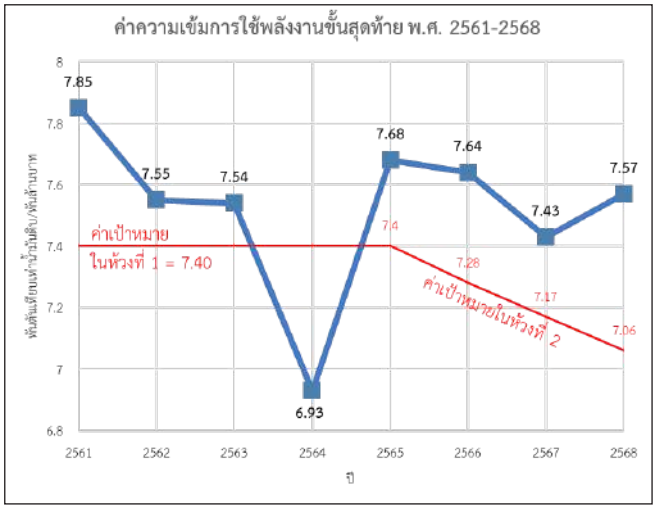
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย* (Energy Intensity: EI) (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070203	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **EI 7.64** พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Baht) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,152 ktoe ต่อ GDP 10,902 พันล้านบาท (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **EI 7.43** พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Baht) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 83,020 ktoe ต่อ GDP 11,180 พันล้านบาท (Revised)** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - มิ.ย. 2567) **EI 7.67** พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Baht) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 42,814 ktoe ต่อ GDP 5,580 พันล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - มิ.ย 2568) **EI 7.57** พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Baht) การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 43,638 ktoe ต่อ GDP 5,762 พันล้านบาท	**EI ไม่เกิน 7.24 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/ Billion Baht)**	**EI ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/ Billion Baht)**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.52** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.75** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.30** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.64 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 90.49 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ: * ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

070203

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย จัดทำโดยกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) กระทรวงพลังงาน (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) พบว่า มีค่าเท่ากับ 7.57 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ (ktoe) /พันล้านบาท (การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 43,638 ktoe ต่อ GDP 5,762 พันล้านบาท) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - มิ.ย.) ที่มีค่า EI 7.67 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (การใช้พลังงานขั้นสุดท้าย 42,814 ktoe ต่อ GDP 5,580 พันล้านบาท) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.30 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (EI ไม่เกิน 7.24 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (EI ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.49 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและสนับสนุนด้านอนุรักษ์พลังงานตามแผนอนุรักษ์พลังงานอาทิ การกำกับดูแลการอนุรักษ์พลังงานสำหรับโรงงานควบคุมให้มีระบบจัดการพลังงานตามมาตรฐานการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็กด้วยการตรวจวิเคราะห์สภาพการใช้พลังงานต่อปริมาณผลผลิต เพื่อให้สถานประกอบการปรับปรุงกระบวนการผลิต การกำกับดูแลให้อาคารควบคุมของรัฐและเอกชนสามารถปฏิบัติตาม พ.ร.บ. การส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 ได้อย่างถูกต้อง การส่งเสริมเกณฑ์มาตรฐานและการใช้อุปกรณ์พลังงานของ พพ. (ฉลากประหยัดพลังงานประสิทธิภาพสูง) และ กฟผ. (ฉลากประหยัดไฟฟ้าเบอร์ 5) รวมถึงการให้คำปรึกษาแนะนำการออกแบบก่อสร้าง

070203

อาคารหรือดัดแปลงอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน และเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน และการจัดการฝึกอบรมด้านการอนุรักษ์พลังงานและอนุรักษ์พลังงานให้แก่ภาคประชาชน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎหมายและเกณฑ์มาตรฐานเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน ยกระดับการบังคับใช้ให้มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในโรงงานและอาคารขนาดกลางและเล็กทั่วประเทศ รวมถึงการศึกษาและออกแบบมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานเพื่อลดการสูญเสียพลังงานและลดต้นทุนในการผลิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ข้อจำกัดในการเข้าถึงเทคโนโลยีและเครื่องจักร**ที่มีประสิทธิภาพอันเนื่องจากอุปสรรคด้านแหล่งเงินทุน โดยเฉพาะในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ยังคงพึ่งพาเครื่องจักรและกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิม **มาตรการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคและการผลิตให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ** จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาและการขับเคลื่อนมาตรการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงค่านิยมและผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพลังงาน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการผลักดันให้เกิด **การส่งเสริมการลงทุนและการปรับเปลี่ยนเครื่องจักร อุปกรณ์ประสิทธิภาพสูง และวัสดุเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน** ในทุกภาคส่วนผ่านมาตรการจูงใจทางการเงินและการคลัง อาทิ การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนและการร่วมลงทุนสำหรับการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรในภาคอุตสาหกรรม และสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการลงทุนด้าอุปกรณ์ประหยัดพลังงาน รวมถึง**ยกระดับการกำกับดูแลให้มีความเข้มงวดและครอบคลุม**ยิ่งขึ้นทั้งมาตรฐานการออกแบบอาคาร และมาตรฐานอุปกรณ์ไฟฟ้า นอกจากนี้ ต้องจัดให้มีการบูรณาการข้อมูลพลังงานในระดับประเทศในการติดตามและตรวจสอบการใช้พลังงานทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายและการวางแผนบริหารจัดการพลังงานของประเทศในระยะยาวอย่างมีประสิทธิภาพ

070204

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด

Y1 070204

จ.3 | พน.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย
จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/ โครงการนำร่อง/ โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ 8 แผนงาน/โครงการ

ค่าเป้าหมาย
จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/ โครงการนำร่อง/ โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ ภายใน พ.ศ. 2570

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 070204 พิจารณาจากจำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/ โครงการนำร่อง/ โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/ โครงการนำร่อง/ โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า (แผนงาน/โครงการ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070204	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวน 2 แผนงาน/โครงการ (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวน 5 แผนงาน/โครงการ (Revised)** สะสม 7 แผนงาน/โครงการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) จำนวน 1 แผนงาน/โครงการ	ไม่น้อยกว่า 1 แผนงาน/ โครงการ	ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/ โครงการ ภายใน พ.ศ. 2570
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 90.91 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 150 ☺	แย่ลง ร้อยละ 80 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) จำนวนแผนงาน/ โครงการ รวม 8 แผนงาน/โครงการ	บรรลุค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 266.67 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีโครงข่ายสมาร์ทกริด พิจารณาจากจำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา/ โครงการนำร่อง/ โครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนพลังงาน (สนพ.) กระทรวงพลังงาน (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวน 1 แผนงาน/โครงการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่จำนวน 5 โครงการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็น

070204

ร้อยละ 80 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 1 แผนงาน/โครงการ) พบว่า มีสถานการณ์บรรลุค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 266.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินโครงการนำร่องและการศึกษาแนวทางสนับสนุนการพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด ตามแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทย ระยะปานกลาง พ.ศ. 2565 – 2574 อาทิ โครงการนำร่องการตอบสนองด้านโหลดและระบบบริหารจัดการพลังงาน (Demand Response: DR) ระยะที่ 2 ศึกษาและออกแบบแนวทางสนับสนุนรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับการลงทุนและใช้งานระบบกักเก็บพลังงานระดับโครงข่าย เพื่อเสริมความสามารถของระบบไฟฟ้าในการรองรับพลังงานหมุนเวียนและการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน จัดทำแนวทางเชื่อมต่อและบูรณาการข้อมูลการอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า ให้สามารถติดตามและนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนบริหารจัดการระบบไฟฟ้าและการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการศึกษานโยบายการส่งเสริมการใช้ระบบกักเก็บพลังงานในภาคธุรกิจไฟฟ้าเพื่อรองรับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน** ของ สนพ. เพื่อพิจารณารูปแบบการส่งเสริมหรือรูปแบบธุรกิจที่เหมาะสมกับการลงทุนหรือการจัดหาระบบกักเก็บพลังงานในระดับ Grid Scale มาใช้ร่วมกับระบบไฟฟ้า เพื่อให้ระบบไฟฟ้ารองรับการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้นได้ และรองรับการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน **(2) โครงการพัฒนาแนวทางการเชื่อมต่อข้อมูลการอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า** ของ สนพ. เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีการบูรณาการการใช้ข้อมูลร่วมกัน ทั้งในด้านการวางแผนบริหารจัดการระบบไฟฟ้า ความสามารถในการติดตามกิจกรรมการอัดประจุไฟฟ้าจากยานยนต์ไฟฟ้าครอบคลุมทุกพื้นที่และสามารถใช้ข้อมูลดังกล่าวในการวางแผนการลงทุนระบบไฟฟ้าอย่างเหมาะสม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการศึกษาและจัดทำแนวทางสนับสนุนสำหรับระบบกักเก็บพลังงานระดับโครงข่ายสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ให้ภาครัฐพัฒนากลไกบริหารจัดการพลังงานเพื่อรองรับการตอบสนองด้านโหลด และเพิ่มศักยภาพระบบไฟฟ้าในการรองรับพลังงานหมุนเวียน ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการขยายผลโครงการนำร่องในพื้นที่ที่มีศักยภาพในอนาคต และการพัฒนาแนวทางเชื่อมต่อและบูรณาการข้อมูลการอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้าช่วยเสริมความพร้อมของระบบไฟฟ้าในการบริหารจัดการข้อมูลใช้งานจริงทั่วประเทศ สนับสนุนการวางแผนระบบอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นไปตามข้อเสนอแนะที่มุ่งให้หน่วยงานรัฐเตรียมความพร้อมต่อระบบไฟฟ้าที่ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการในอนาคตซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

070204

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีโครงข่ายสมาร์ทกริดดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง และมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การจัดลำดับการลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด** โดยคำนึงถึงต้นทุนพลังงานไฟฟ้าโดยรวมเป็นสำคัญ **ข้อจำกัดด้านการติดตามและประเมินผล**ประสิทธิภาพการดำเนินงานของเทคโนโลยีหลักที่จำเป็นต่อการวางแผนและพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด เช่น การตอบสนองด้านโหลด (Demand Response) ระบบบริหารจัดการพลังงาน และระบบกักเก็บพลังงาน (Energy Storage System) **ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี**ทั้งด้านอุปสงค์และอุปทานด้านไฟฟ้า **พฤติกรรมการใช้พลังงานไฟฟ้า**ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วภายใต้บริบทการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน (Energy Transition) จะส่งผลต่อการเลือกใช้เทคโนโลยีในการวางแผนและการพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้การปรับปรุงและการพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีโครงข่ายสมาร์ทกริด จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ยังสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (กระทรวงพลังงาน คณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย การไฟฟ้านครหลวง และการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค) ยังต้องการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในการ**นำผลการศึกษาจากโครงการนำร่องสู่การปฏิบัติ**ในระดับพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขวางขึ้น เพื่อวางรากฐานระบบไฟฟ้าให้มีความยืดหยุ่น และทันสมัย พร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างมั่นคง รวมถึงควร**ส่งเสริมการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ในการวางแผนและบริหารจัดการระบบไฟฟ้าแบบองค์รวม นอกจากนี้ ควร**ศึกษาแนวทางการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้า**ทั้งในมิติของโครงสร้างพื้นฐานและโครงสร้างอัตราค่าบริการ เพื่อรองรับกระบวนการเปลี่ยนผ่านด้านพลังงาน (Energy Transition) ของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อประชาชนโดยรวมเป็นสำคัญ

070301

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

Y1 070301

จ.3 ดศ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565: ค่าเป้าหมาย อัตราส่วนครัวเรือนที่มีการใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ 70

พ.ศ. 2566 ☹ พ.ศ. 2567 ☹ พ.ศ. 2568 ☺

พ.ศ. 2570: ค่าเป้าหมาย อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 21 ภายใน พ.ศ. 2570

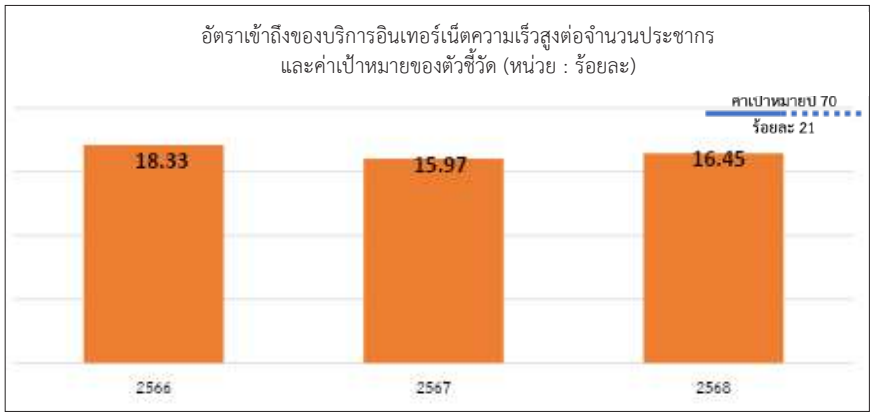
หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 070301 พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงของอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
070301	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 18.33** ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 10,403,267 คนต่อประชากร 66,090,475 คน (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 15.97** ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 10,669,252 คนต่อประชากร 66,052,615 คน (Revised)** (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ข้อมูล ม.ค. - ก.ย. 2567) **ร้อยละ 15.90** ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 10,577,663 คนต่อประชากร 66,052,615 คน (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ข้อมูล ม.ค. - ก.ย. 2568) **ร้อยละ 16.45** ผู้ลงทะเบียนการใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง 10,917,852 คนต่อประชากร 65,932,105 คน	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 17.65**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 5.12** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 12.88** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 3.46** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.20 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 78.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

070301

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (สำนักงาน กสทช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - ก.ย.) พบว่า มีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงแบบประจำที่ต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 16.45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ ม.ค. - ก.ย.) ที่คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.90 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 3.46 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 17.65) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.33 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มา: สำนักงาน กสทช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับประชาชนและการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตต่อประชาชน อาทิ **การลดความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลระหว่างเมืองกับชนบท** โดยการจัดให้มี “ศูนย์ดิจิทัลชุมชน” เพื่อให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง อุปกรณ์ดิจิทัล และบุคลากรสนับสนุน รวมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับท้องถิ่นซึ่งกระจายอยู่ใน 77 จังหวัดทั่วประเทศ **การพัฒนาทักษะดิจิทัลให้กับประชาชนผ่านหลักสูตร** ได้แก่ หลักสูตร Electronic Data Certification (EDC) และหลักสูตรการฝึกอบรมประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 15,000 คนเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมและพัฒนาทักษะการใช้กฎหมายดิจิทัล โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง** จัดทำโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) มุ่งเน้นการสร้างกำลังคนและการสร้างความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงด้านดิจิทัลผ่านหลักสูตรต่าง ๆ ที่ช่วยเพิ่มศักยภาพและพัฒนาทักษะทางด้านดิจิทัล ซึ่งจะสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอย่างต่อเนื่อง

070301

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้ การดำเนินธุรกิจ และการประกอบอาชีพเพิ่มมากขึ้น ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาทักษะศักยภาพและสมรรถนะในการเข้าใจ เข้าถึง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) ของประชาชน อีกทั้งยังได้ขับเคลื่อนการเปิดให้ใช้โครงข่ายแบบเปิด (Open Access Network) เพิ่มเติมโดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้ามาเชื่อมต่อกับโครงข่ายเน็ตประชารัฐอย่างต่อเนื่อง โดยในปัจจุบันมีผู้ขอใช้บริการโครงข่ายแบบเปิดรวม 3 ราย มีปริมาณใช้งานรวมทั้งสิ้น 253,095 Port ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Supply)** แม้มีความก้าวหน้าในการเชื่อมต่อและเปิดให้ใช้โครงข่ายแบบเปิด (Open Access Network) มากขึ้น แต่โครงสร้างการบริหารจัดการโครงข่ายยังขาดกฎระเบียบรองรับในบางมิติ อาทิ การกำหนดอัตราค่าการใช้โครงข่าย การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารสินทรัพย์ที่ชัดเจน **ด้านการพัฒนาทักษะและความต้องการใช้บริการอินเตอร์เน็ตของประชาชน (Demand)** ยังขาดการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในประเด็นว่าหลักสูตรและการอบรมที่มีอยู่ในปัจจุบันสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนหรือตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคตหรือไม่ และผู้อบรมสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาการดำเนินธุรกิจ และการประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงใด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดศ. และสำนักงาน กสทช. ควรให้ความสำคัญกับ**การกำหนดกฎระเบียบที่รองรับการดำเนินงานภายใต้หลักการ Open Access Network โดยเร็ว** อาทิ การกำหนดอัตราค่าการใช้โครงข่ายและหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารสินทรัพย์ เพื่อสร้างความชัดเจนด้านบทบาท หน้าที่ และกลไกการแข่งขันของผู้ให้บริการในตลาด และเพื่อให้การพัฒนาขยายโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลมีประสิทธิภาพและมีความยั่งยืนในด้านมิติของการ**พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้กับประชาชน** ดศ. ควรประสานงานกับกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงแรงงาน กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ เพื่อให้การพัฒนาหลักสูตรและรูปแบบการอบรมให้มีความสอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพและทักษะพื้นฐานที่ประชาชนต้องใช้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้ง**ติดตามประเมินผลการอบรมอย่างเป็นระบบ** เพื่อให้มั่นจำได้ว่าโครงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลต่าง ๆ สามารถยกระดับความสามารถการใช้เทคโนโลยีและการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากอินเตอร์เน็ตของประชาชนได้

แผนแม่บท
08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

พัฒนาขีดความสามารถการเป็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทยให้มีความเข้มแข็ง มีทักษะ และจิตวิญญาณควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้มีมาตรฐาน ทั้งทางการเงิน การเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ด้วยนโยบายของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจ

จ.1 สสว.

สสว.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะยังไม่สามารถส่งผลให้ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด แต่มีหลายเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมาย อาทิ ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศและด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการสนับสนุนและปรับปรุงนโยบายของภาครัฐที่สอดคล้องกับความต้องการของวิสาหกิจ อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นต้องมุ่งเน้นการเพิ่มมูลค่าสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่และมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการสนับสนุนให้มีการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ตลอดจนส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าการส่งออกและมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
080001	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570
080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับ 1 ใน 30 ภายในปี 2570
080201	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570
080202	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ภายในปี 2570
080301	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 1 เท่า ภายในปี 2570
080302	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ภายในปี 2570
080303	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570
080401	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น	ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ (1) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 ภายในปี 2570 (2) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

Y2 080001

จ.2 สสว. สสว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☺	● ☹	● ☹	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 45

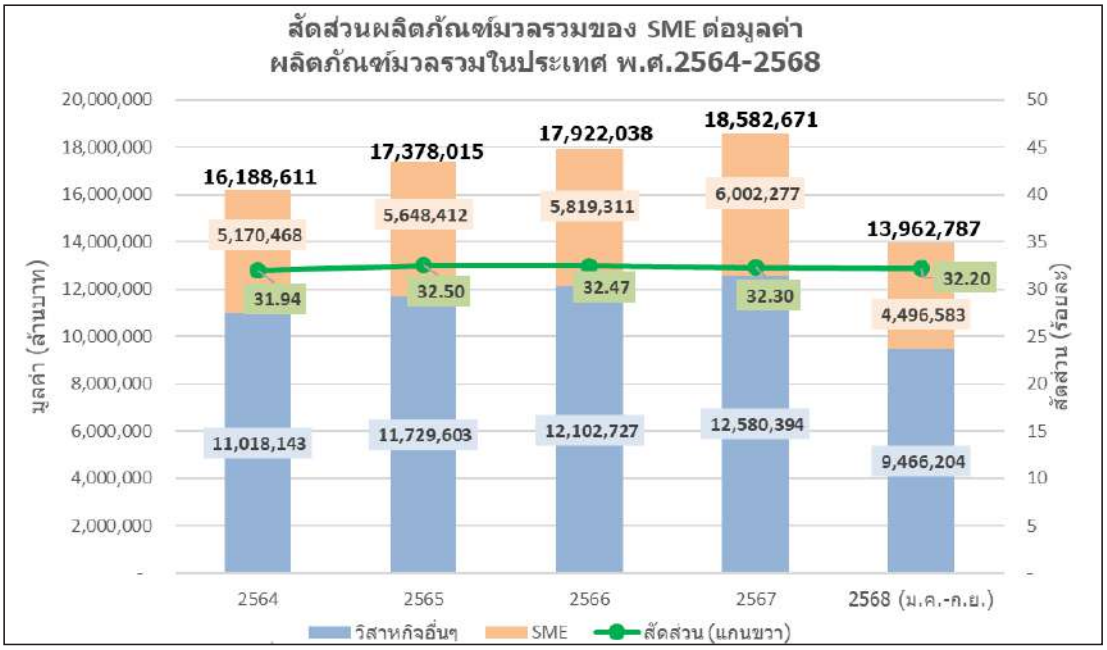
ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ภายในปี 2570

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 080001 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080001	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 32.47** มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5,819,311 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,922,038 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ก.ย.) **สัดส่วนร้อยละ 32.23** มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,434,806 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,759,442 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 32.30** มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 6,002,277 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 18,582,671 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - ก.ย.) **สัดส่วนร้อยละ 32.20** มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,496,583 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,962,787 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 43.36**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 1.77** ☺	**แย่ลงร้อยละ 0.10** ☹	**แย่ลงร้อยละ 0.08** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 32.32**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 74.55** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 80.81** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ข้อมูล พ.ศ. 2568 (ม.ค.-ก.ย.) พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,496,583 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,962,787 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.20 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 (ม.ค. - ก.ย.)) ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 4,434,806 ล้านบาท ต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 13,759,442 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 32.23 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.08 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 43.36) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 74.55 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40) พบว่า สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เฉลี่ยร้อยละ 32.32 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.81 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศขยายตัว อาทิ การส่งเสริมและพัฒนาโดยหน่วยงานภาครัฐส่วนใหญ่มีลักษณะทั่วไป **ไม่ตรงกับต้องการของผู้ประกอบการและขาดการส่งต่อความช่วยเหลือระหว่างหน่วยงาน** ขณะเดียวกัน **การพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีของผู้ประกอบการเกิดขึ้นอย่างจำกัด** ซึ่งกระทบต่อความสามารถในการปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่มีความรวดเร็ว รุนแรง และมีความไม่แน่นอนสูง นอกจากนี้ **ผู้ประกอบการส่วนมากอยู่นอกระบบไม่สามารถเข้าถึงการสนับสนุนของภาครัฐ** ส่งผลให้หน่วยงานรัฐขาดข้อมูลในการออกแบบมาตรการเชิงลึกเพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละขนาดและประเภท ทั้งนี้ การดำเนินงานในระยะต่อไปหน่วยงานของรัฐควร**บูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานในการวินิจฉัยปัญหาการพัฒนา และการส่งต่อให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการอย่างเป็นระบบ** ตลอดจนยกระดับการให้บริการที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพโดยใช้ประโยชน์จากระบบดิจิทัลภาครัฐ พร้อมทั้ง**พัฒนาระบบสิทธิประโยชน์จูงใจให้ผู้ประกอบการ SME เข้าสู่ระบบ** ควบคู่กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจและการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ ตลอดจน**พัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมสำหรับผู้ประกอบการ SME และผลักดันนวัตกรรมพร้อมใช้สู่ตลาดและการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์** อาทิ การร่วมลงทุนหน่วยงานภาครัฐและผู้ประกอบการ SME รวมถึงส่งเสริมการแข่งขันทางการค้าที่เป็นธรรมเพื่อเอื้อให้เกิดการสร้างนวัตกรรมของผู้ประกอบการ

080101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

Y1 080101

จ.3 | สสว. สสว.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 (ค่าเป้าหมาย)
อัตราการขยายตัว
จำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจ
เริ่มต้นขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570 (ค่าเป้าหมาย)
อัตราการขยายตัว
จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่
เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15
ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

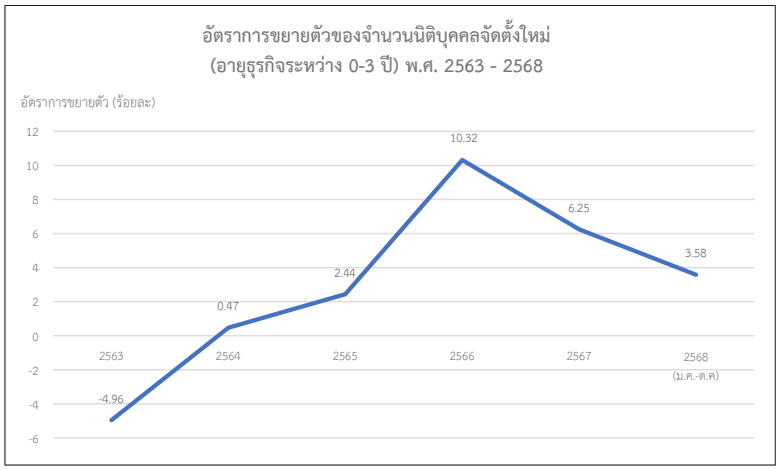
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080101	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 10.32** จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 234,543 ราย (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ต.ค.) **ขยายตัวร้อยละ 3.65** จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 218,815 ราย **ขยายตัวร้อยละ 6.25** จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 249,191 ราย (revised)** (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - ต.ค.) **ขยายตัวร้อยละ 3.58** จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ 226,644 ราย	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.49**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 322.87** ☺	**แย่ลงร้อยละ 39.51** ☹	**แย่ลงร้อยละ 2.06** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.72**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 18.36** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 44.77** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

*** หมายเหตุ : เป้าหมาย 080101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ อัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ จัดทำโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า

080101

จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (อายุธุรกิจระหว่าง 0 – 3 ปี ตามนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) จัดทำโดยกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ. 2568 (ม.ค. - ต.ค.)) พบว่า มีจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ จำนวน 226,644 ราย คิดเป็นอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.58 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 (ม.ค. - ต.ค.)) ที่มีจำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ จำนวน 218,815 ราย ซึ่งคิดเป็นอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 3.65 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.06 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 18.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 6.72 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 44.77 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบ่มเพาะนักศึกษา/Startup การฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะการเป็นผู้ประกอบการ อาทิ ทักษะทางการเงินและภาษี การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และการตลาดออนไลน์ รวมถึงการให้บริการที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำแก่ผู้ประกอบการ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการสร้างผู้ประกอบการสินค้าและบริการทางวัฒนธรรมรุ่นใหม่สู่ CEO (Chief Executive Officer)** ของสำนักงานปลัดกระทรวงวัฒนธรรม ซึ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทย ผ่านการสร้างความรู้ในด้านการออกแบบเครื่องประดับ การออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ ซอฟต์แวร์ (เกมและแอนิเมชัน) เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมสร้างสรรค์

080101

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญการเชื่อมโยงและเผยแพร่ข้อมูลความรู้ และหลักสูตรการพัฒนาผู้ประกอบการผ่านระบบการเรียนรู้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม SME Academy 365 รวมถึงการพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์จูงใจให้ SME เข้าสู่ระบบเพื่อให้เข้าถึงมาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการของภาครัฐ ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทย มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **กฎหมายและกฎระเบียบที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการเริ่มต้นธุรกิจและการแข่งขัน ความยุ่งยากในการเข้าถึงบริการของภาครัฐ** รวมถึง**การพัฒนาทักษะผู้ประกอบการ**ที่ส่วนใหญ่เป็นการอบรมทักษะพื้นฐานและเป็นหลักสูตรที่ไม่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ ซึ่งส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การจะทำให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การพัฒนาระบบสิทธิประโยชน์จูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบ**อย่างเป็นทางการ **การพัฒนาฐานข้อมูลผู้ประกอบการ**ที่ทันสมัยครบถ้วน **การปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมและพัฒนาผู้ประกอบการ** โดยมุ่งเน้นพัฒนาทักษะขั้นสูงหรือทักษะเฉพาะทางที่จำเป็น รวมถึงทักษะสำหรับอนาคตเพื่อสร้างผู้ประกอบการที่พร้อมรับความเสี่ยงและสามารถปรับตัว ได้แก่ ทักษะดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและลดต้นทุน (อาทิ การรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ประโยชน์ข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อทำความเข้าใจลูกค้าและคาดการณ์แนวโน้มตลาด การใช้ช่องทางดิจิทัลและแพลตฟอร์มออนไลน์ การใช้ปัญญาประดิษฐ์และการใช้บริการคลาวด์) ทักษะเชิงกลยุทธ์และธุรกิจ (อาทิ การจัดการกระแสเงินสด การวางแผนงบประมาณ การวิเคราะห์งบการเงิน การกำหนดทิศทางธุรกิจ) และทักษะด้านความเป็นผู้ประกอบการ (อาทิ ความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วและยืดหยุ่น การคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ การทำความเข้าใจลูกค้า การสื่อสารและการเจรจาต่อรอง) นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับ**การอำนวยความสะดวกด้วยการลดขั้นตอนการพิจารณาอนุมัติ/อนุญาต และการลดกฎหมายและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น** อันจะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการที่ได้รับการพัฒนาสามารถเริ่มต้นธุรกิจหรือปรับเปลี่ยนธุรกิจได้สะดวก

080102

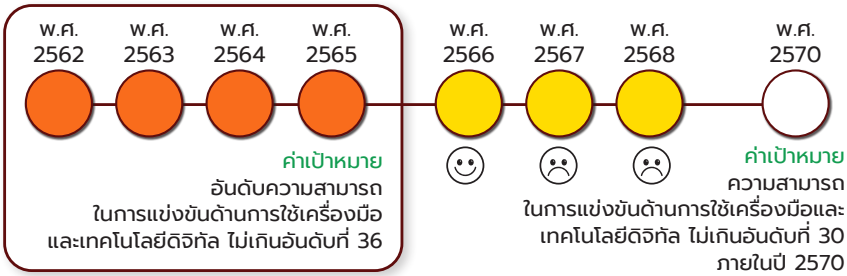
แผนแม่บทย่อย | การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น

Y1 080102

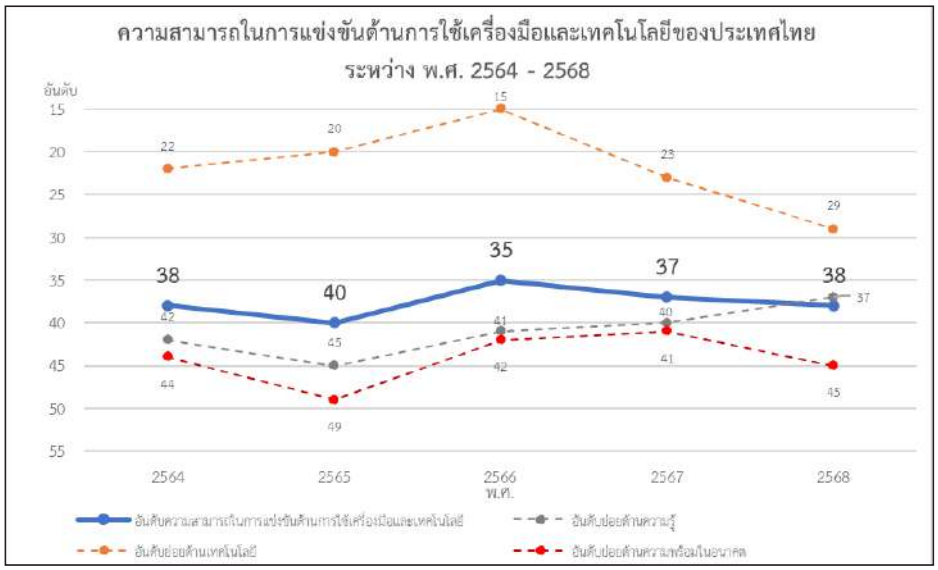
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล* (อันดับ)				
080102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 35 (จากทั้งหมด 64 เขตศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 37 (จากทั้งหมด 67 เขตศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 38 (จากทั้งหมด 69 เขตศรษฐกิจ)	ไม่เกิน อันดับที่ 34	ไม่เกิน อันดับที่ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 12.50 ☺	แย่ลง ร้อยละ 5.71 ☹	แย่ลง ร้อยละ 2.70 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 89.47 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล จัดทำโดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 38 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 37 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 2.70 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 34) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.47 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 78.95 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

080102

ที่มาของข้อมูล : สถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ควบคู่ไปกับการยกระดับศักยภาพวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผ่านกระบวนการปรับเปลี่ยนธุรกิจสู่ดิจิทัล โดยส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการให้เหมาะสมกับบริบทของธุรกิจ พร้อมทั้งจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้คำปรึกษา รวมถึงการทำหน้าที่เชื่อมโยงผู้ให้บริการด้านดิจิทัลกับผู้ประกอบการเพื่อขยายโอกาสทางธุรกิจ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมศักยภาพสูง อาทิ เศรษฐกิจสร้างสรรค์และอัญมณีและเครื่องประดับ พร้อมมุ่งเน้นการสร้างระบบนิเวศทางธุรกิจที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้ประกอบการและการขยายช่องทางการตลาด ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจไทยด้วยดิจิทัล** ของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการให้มีทักษะ ความรู้ และความสามารถในการประยุกต์ใช้ระบบดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงสามารถเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมกับลักษณะและความต้องการของแต่ละธุรกิจ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความจำเป็นของการนำเทคโนโลยีมาใช้ดำเนินธุรกิจ พร้อมทั้งจัดหาผู้เชี่ยวชาญและที่ปรึกษาเชิงลึก ตลอดจนมีพี่เลี้ยงสนับสนุนการเชื่อมโยงกับเครือข่าย รวมทั้งการให้ทุนสนับสนุน (Grant) และการให้บริการด้านการวิเคราะห์ทดสอบและรับรองคุณภาพ ตลอดจนการส่งเสริมนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

080102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความแตกต่างของระดับความพร้อมในกลุ่มผู้ประกอบการ** ทั้งด้านองค์ความรู้และศักยภาพทางการเงิน เป็นผลให้ผู้ประกอบการยังคงขาดทักษะดิจิทัลและการบริหารจัดการธุรกิจสมัยใหม่ ประกอบกับ **ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการลงทุนด้านเทคโนโลยี** นอกจากนี้ ไทยยัง**ขาดแคลนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสำหรับทำหน้าที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือที่ปรึกษาแก่ภาคธุรกิจ** ในขณะที่**ด้านกลไกภาครัฐยังขาดประสิทธิภาพในการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน** ทั้งมิติการสนับสนุนและการเชื่อมโยงข้อมูลตลอดจนยังขาดระบบติดตามผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม ส่งผลให้ผู้ประกอบการปรับตัวไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดและสูญเสียโอกาสในการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**สร้างความตระหนักรู้และปรับเปลี่ยนแนวคิด (Mindset Shift)** ให้ผู้ประกอบการเห็นถึงประโยชน์และมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีให้เหมาะสมกับสถานการณ์และประเภทของธุรกิจผ่านการจัดทำแผนที่นำทางที่ชัดเจน พร้อมทั้ง**ส่งเสริมการต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา**เพื่อสร้างมูลค่าระยะยาว ควบคู่ไปกับการเร่ง**พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการตรวจสอบรับรองมาตรฐาน** ให้มีความรวดเร็วในต้นทุนที่เหมาะสม และการดำเนินมาตรการทางการเงินที่หลากหลายและเข้าถึงง่ายในรูปแบบเงินอุดหนุน หรือการร่วมจ่ายเพื่อลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจน**การบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ การเพิ่มสัดส่วนตำแหน่งงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์** พร้อมกฎหมายที่รองรับ นอกจากนี้ ท่ามกลางพลวัตของเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว ยังต้อง**เร่งผลักดันโครงการสนับสนุนการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก**เพื่อยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการและขีดความสามารถในการแข่งขันทางดิจิทัลของประเทศให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

080201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น

Y1 080201

จ.3

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☺	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัว
สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่
ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัว
สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่
เพิ่มขึ้นเฉลี่ย
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

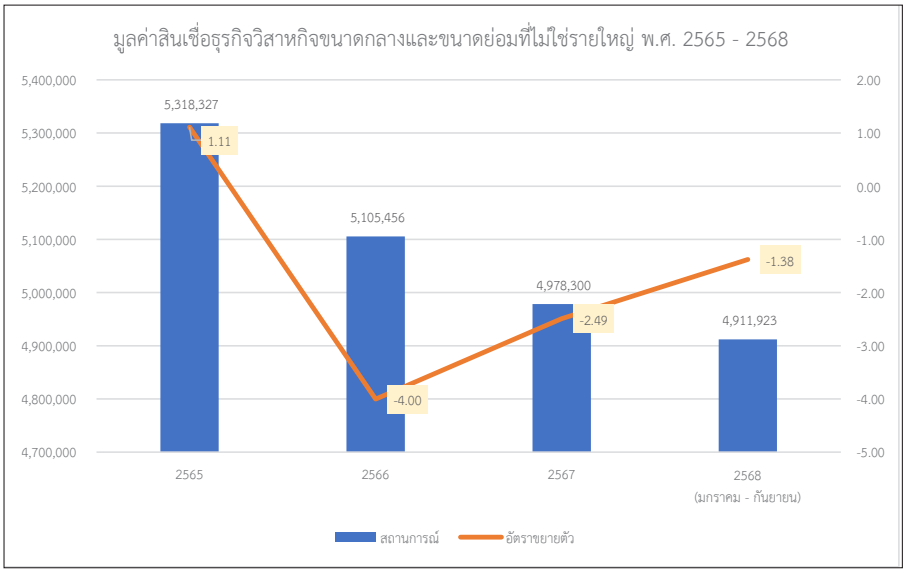
**หมายเหตุ : เป้าหมาย 080201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **หดตัวร้อยละ 4.00** มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 5,105,456 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ก.ย.) **หดตัวร้อยละ 2.53** มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,980,556 ล้านบาท **หดตัวร้อยละ 2.49** มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,978,300 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค.- ก.ย.) **หดตัวร้อยละ 1.38** มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 4,911,923 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.08**	**ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 460.27** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 37.78** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 45.47** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.62**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -7.22** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ – 26.24** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

080201

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยธนาคารแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ณ สิ้นเดือนกันยายน) พบว่า มูลค่าสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ที่ 4,911,923 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 1.38 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ณ สิ้นเดือนกันยายน) ที่มีค่า 4,980,556 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 2.53 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 45.47 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.08) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ –7.22 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.62 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -26.24 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : ธนาคารแห่งประเทศไทย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการบรรเทาภาระหนี้สิน การสนับสนุนเงินทุนที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ อาทิ การปรับโครงสร้างหนี้ การพักชำระหนี้ การลดอัตราดอกเบี้ยชั่วคราว และการขยายระยะเวลาชำระหนี้ รวมถึงการให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำแก่ผู้ประกอบการสำหรับวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เช่น สินเชื่อสำหรับการลงทุน สินเชื่อหมุนเวียน สินเชื่อฟื้นฟูกิจการสำหรับ SME ที่ได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการค้ำประกันสินเชื่อให้ SME ที่ขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันสามารถเข้าถึงแหล่งทุนได้สะดวก อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางการเงิน การพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่ธุรกิจดิจิทัลและธุรกิจสีเขียว การพัฒนาระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิตและข้อมูล ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มอัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การชะลอตัวทางเศรษฐกิจ ความพร้อมของเครื่องมือทางการเงิน** โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่มีความหลากหลายตอบโจทย์ผู้ประกอบการ การใช้ระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางเครดิตและข้อมูล และความรวดเร็วในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงิน ตลอดจน**ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร**และ**มาตรการสนับสนุนทางการเงินจากภาครัฐ**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้อัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การเร่งรัดและขยายผลการพักชำระหนี้ การลดดอกเบี้ย การยืดระยะเวลาชำระหนี้** และ**การจัดสรรสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ** สำหรับ SME ที่มีความเสี่ยงสูงแต่มีแผนฟื้นฟูเศรษฐกิจชัดเจนเพื่อเสริมสภาพคล่องและเงินทุน รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายทั้งประเภทสินเชื่อและวงเงินที่ตรงกับความต้องการในแต่ละขนาดและประเภทธุรกิจ และการผ่อนปรนเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงได้สะดวก นอกจากนี้ ควรมี**การเร่งรัดการพิจารณาให้ค้ำประกันสินเชื่อ**ให้รวดเร็วขึ้น **การส่งเสริมให้สถาบันการเงินใช้ข้อมูลอื่นในการประเมินความเสี่ยงและพิจารณาให้สินเชื่อ** (อาทิ ข้อมูลการซื้อขายออนไลน์ การชำระหนี้ คำสั่งซื้อ ใบแจ้งหนี้) เพื่อเปิดโอกาสให้ SME ที่ไม่มีประวัติทางการเงิน/หลักทรัพย์ค้ำประกันเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายขึ้น รวมถึงขยายผลและบังคับใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจโดยการพัฒนาระบบประเมินทรัพย์สินในการค้ำประกันสินเชื่อให้ครอบคลุมในแต่ละประเภทธุรกิจ นอกจากนี้ ควร**ให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการหนี้และการวางแผนทางการเงิน**ตลอดจนสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีข้อมูลทางการเงินที่น่าเชื่อถือและพร้อมสำหรับการขอสินเชื่อโดยส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดทำบัญชีและการบริหารจัดการการเงินให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่ธนาคารยอมรับ อีกทั้งควร**ประชาสัมพันธ์ข้อมูลมาตรการทางการเงินให้ผู้ประกอบการรับรู้อย่างแพร่หลายในวงกว้าง**ผ่านช่องทางที่ SME โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยเข้าถึงได้สะดวก อาทิ โซเชียลมีเดีย เครือข่ายในพื้นที่ ตลอดจนเร่งรัด**การพัฒนาความรู้ทักษะ (Upskill) หรือเรียนรู้ทักษะใหม่ (Reskill) ในความรู้ด้านการเงิน (Financial Literacy) ความรู้ด้านดิจิทัล (Digital Literacy) และองค์ความรู้และทักษะด้านการดำเนินธุรกิจ** อาทิ การส่งเสริมการขาย การเงินและการจัดการบัญชี ระบบดูแลธุรกิจ และการบริหารจัดการธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มหรือช่องทางที่กำหนดโดยมีการติดตามประเมินผลลัพธ์ที่ได้จากโครงการฯ อาทิ การเพิ่มขึ้นของทักษะและรายได้ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ยกระดับมาตรการพัฒนาความรู้ทักษะ หรือเรียนรู้ทักษะใหม่ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นต่อไป

080202

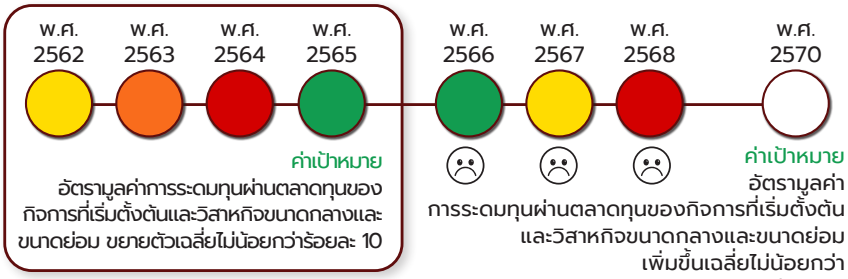
แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

Y1 080202

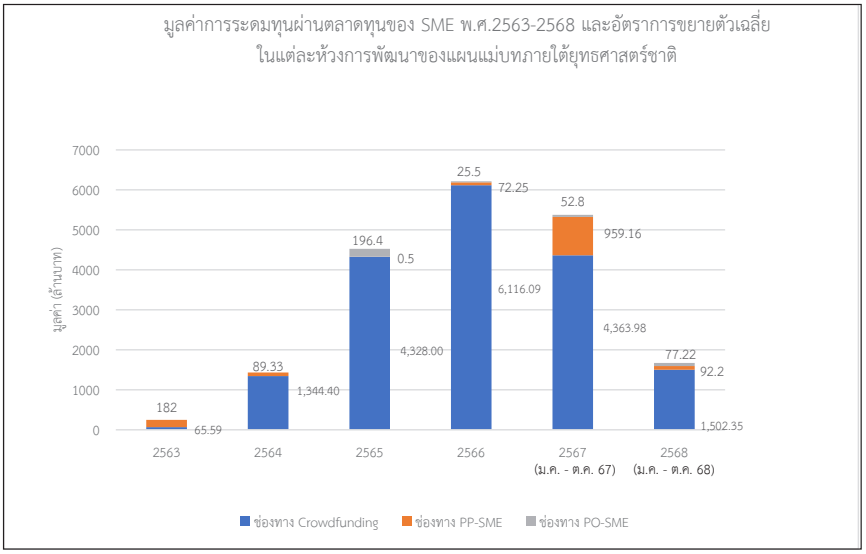
หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 080202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 พิจารณาจากอัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัวร้อยละ 37.33** มูลค่าการระดมทุนฯ 6,213.84 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ต.ค.) **หดตัวร้อยละ 3.21** มูลค่าการระดมทุนฯ 4,970.16 ล้านบาท (revised)* **หดตัวร้อยละ 13.48** มูลค่าการระดมทุนฯ 5,375.94 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค.-ต.ค.) **หดตัวร้อยละ 66.36** มูลค่าการระดมทุนฯ 1,671.77 ล้านบาท	**ขยายตัว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12.05**	**ขยายตัวเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 12**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 82.69** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 136.12** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 1,964.92** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **หดตัว เฉลี่ยร้อยละ 14.17**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -550.74** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ – 118.12** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

080202

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้นพิจารณาจากอัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนฯ (เดือน มค. - ต.ค.) อยู่ที่ 1,671.77 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2567 (เดือน ม.ค - ต.ค.) ที่มีมูลค่า 4,970.16 ล้านบาท แสดงถึงอัตรามูลค่าการระดมทุนฯ ที่หดตัวร้อยละ 66.36 จากการระดมทุนผ่านระบบคราวด์ฟันดิง (crowdfunding) และการเสนอขายหลักทรัพย์ในวงจำกัด (PP-SME) ที่ลดลงมากถึงร้อยละ 62.5 และร้อยละ 89.87 ตามลำดับ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (เดือน มค. - ต.ค.) ที่มีอัตราหดตัวร้อยละ 3.21 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1,964.92 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 12.05) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -550.74 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี) พบว่า อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ณ สิ้นเดือนตุลาคม หดตัวเฉลี่ยร้อยละ 14.17 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ –118.12 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงเกณฑ์รองรับการระดมทุนที่เหมาะสมและการให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการด้านตลาดทุน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

080202

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้ประกอบการ SME อย่างต่อเนื่อง การจัดตั้งตลาดรองรับสำหรับกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถระดมทุนได้ในวงกว้าง โดยการเข้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไลฟ์เอ็กซ์เช้นจ์ (LiVE Exchange หรือ LiVEx) การปรับปรุงเกณฑ์การระดมทุนเพื่อลดอุปสรรค ไม่เป็นภาระต่อผู้ประกอบการ รวมถึงมีความหลากหลายและสอดคล้องกับกิจการทุกขนาด ประเภท และวัตถุประสงค์ของการระดมทุนของ SME อาทิ เกณฑ์การระดมทุนผ่านตราสารหนี้ที่มีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้ในกิจกรรมด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เกณฑ์การระดมทุน SPO ในตลาดหลักทรัพย์ LiVEx ตลอดจนการร่วมมือกับพันธมิตรในการส่งเสริมความรู้การระดมทุนผ่านตลาดทุนให้กับผู้ประกอบการ SME ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดความพร้อมและความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์การระดมทุน**ผ่านตลาดทุนของผู้ประกอบการ รวมถึง**แรงจูงใจในการระดมทุนของนักลงทุนยังอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ**อันเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการเพิ่มมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง การจัดหาที่ปรึกษาให้คำปรึกษาแนะนำผู้ประกอบการ**ในการเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสมกับลักษณะธุรกิจและการเตรียมตัวเข้าสู่กระบวนการระดมทุน **การจัดทำมาตรการจูงใจหรือสนับสนุนกลไกการลงทุน**ที่มีการบริหารจัดการความเสี่ยงเพื่อดึงดูดนักลงทุนสถาบันหรือผู้ลงทุนที่มีความสามารถในการรับความเสี่ยงสูง รวมถึง**การลดหรือปรับปรุงหลักเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการระดมทุน** อันจะช่วยเพิ่มโอกาสให้ SME เข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านตลาดทุนได้มากขึ้น

080301

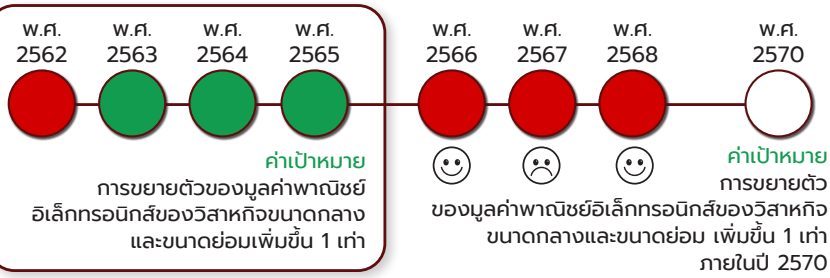
แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

Y1 080301

จ.3 | พณ.

ค่าเป้าหมาย การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น 1 เท่า

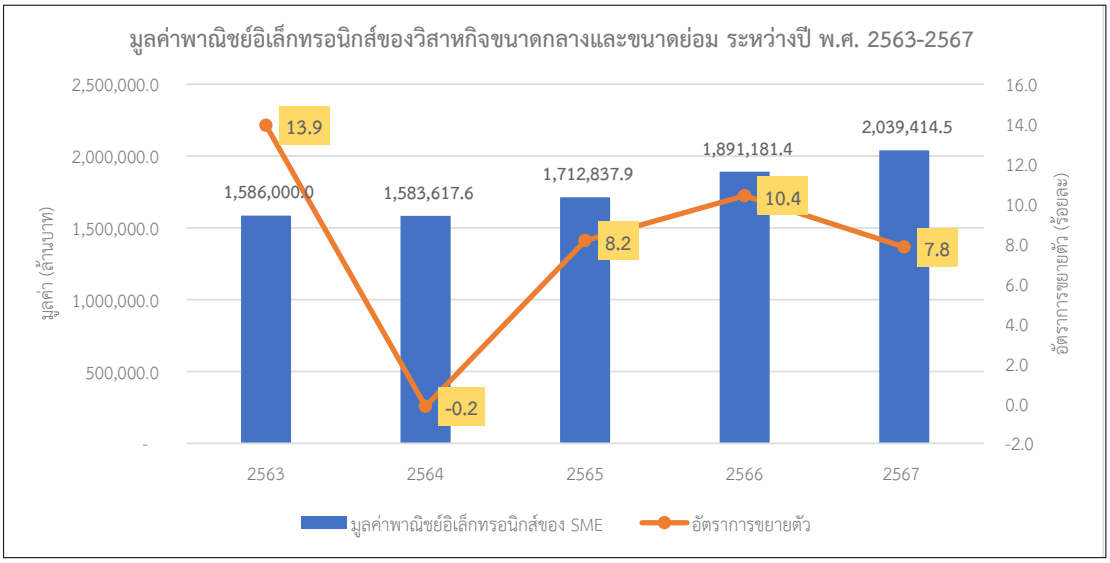
ค่าเป้าหมาย การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (เท่า)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080301	**ขยายตัวร้อยละ 10.41** มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,891,181.35 ล้านบาท	**หดตัวร้อยละ 42.78** มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,082,058.71 ล้านบาท	**ขยายตัวร้อยละ 14.72** มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,241,292.00 ล้านบาท	**เพิ่มขึ้น ร้อยละ 72.20**	**เพิ่มขึ้น 1 เท่า**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 27.60** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 510.90** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 134.40** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 20.38** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 36.23** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ในปี พ.ศ. 2568 พบว่า ขยายตัวร้อยละ 14.72 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 ที่หดตัวร้อยละ 42.78 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 134.40 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นร้อยละ 72.20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20.38 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้น 1 เท่า หรือมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เท่ากับ 3,425,675.82 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 36.23 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

080301

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการให้ความรู้และคำปรึกษาแนะนำด้านการตลาดดิจิทัลและการค้าออนไลน์ การพัฒนาทักษะ Content Creator และ Live ขายสินค้า การพัฒนาแพลตฟอร์มพาณิชย์ดิจิทัล การจับคู่ธุรกิจจากแพลตฟอร์มพันธมิตร รวมถึงการขยายช่องทาง Cross Border e-Commerce กับพันธมิตรต่างประเทศ อาทิ การส่งเสริมการขายสินค้าในร้าน TOPTHAI บนแพลตฟอร์มพันธมิตรพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในต่างประเทศ (อาทิ สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์) ตลอดจนอำนวยความสะดวกในการขอรับเครื่องหมายรับรองผู้ประกอบการธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (DBD Registered) เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ซื้อ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการกระตุ้นยอดขายเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการร้านค้าออนไลน์** และ **(2) โครงการพัฒนาระบบบริหารข้อมูลผู้ประกอบการออนไลน์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นใน Digital Ecosystem** ของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า โดยบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและพันธมิตรด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาทักษะการค้าออนไลน์ พร้อมสนับสนุนให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการค้าออนไลน์ อีกทั้งพัฒนาระบบยืนยันตัวตนและฐานข้อมูลร้านค้าออนไลน์ เพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคในการเลือกซื้อสินค้าออนไลน์หรือทำธุรกรรมผ่านช่องทาง e-Commerce มากขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำสิทธิประโยชน์จูงใจให้ผู้ประกอบการจดทะเบียนพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ การให้ความรู้และพัฒนาทักษะด้านตลาดดิจิทัลแก่ผู้ประกอบการ รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและระบบการชำระเงิน ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

080301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การทะลักเข้ามาของสินค้านำเข้าราคาถูกที่ไม่ได้มาตรฐานจากต่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบเชิงลบต่อผู้ประกอบการและผู้บริโภคภายในประเทศ** ขณะเดียวกัน**ต้นทุนแฝงสำหรับการซื้อขายสินค้าผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ที่ค่อนข้างสูง** ก่อให้เกิดการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม รวมถึง**ปัญหาการหลอกลวง การรั่วไหลของข้อมูล และภัยไซเบอร์** ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของผู้ซื้อ นอกจากนี้ ยังมี**ข้อจำกัดการเข้าถึง Cross Border e-Commerce ของผู้ประกอบการ** โดยเฉพาะทักษะในการวิเคราะห์ตลาดและการขาดแคลนข้อมูลตลาดเฉพาะประเทศ อาทิ แนวโน้มผู้บริโภค มาตรฐาน กฎระเบียบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การกำกับดูแลการนำเข้าสินค้าผิดกฎหมายและสินค้าที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐาน**โดยให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด **การผลักดันมาตรการเพื่อกำกับดูแลการประกอบธุรกิจผู้ให้บริการแพลตฟอร์มซื้อขายสินค้าและบริการออนไลน์ให้เกิดการปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรม** โดยเฉพาะการคิดค่าธรรมเนียมและค่าโฆษณาบนแพลตฟอร์ม **การขยายผลการใช้ประโยชน์แพลตฟอร์มออนไลน์ Thailand Post Mart** ของบริษัท ไปรษณีย์ไทย จำกัด ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มของหน่วยงานภาครัฐไทยที่พัฒนาขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งมีระบบตรวจสอบคุณภาพสินค้า และระบบโลจิสติกส์ที่สามารถให้บริการผู้ประกอบการในการขนส่งสินค้าให้ผู้บริโภคแบบครบวงจร รวมถึง**การบังคับใช้มาตรการจัดเก็บอากรนำเข้าสินค้าที่ขายผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ตั้งแต่บาทแรก** ซึ่งจะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2569 อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ควรมุ่งเน้น**การเพิ่มประสิทธิภาพมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์** ทั้งกลไกการกำกับดูแล และการให้องค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้บริโภค ตลอดจน**การพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับการค้าออนไลน์ให้กับผู้ประกอบการ** อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลและการกำหนดกลยุทธ์การขาย การบริหารลูกค้า และการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ตลอดจนยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเพื่อเข้าสู่ Cross Border e-Commerce โดยจัดหาผู้เชื่อมโยงตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อเติมเต็มและปิดช่องว่างด้านการตลาดสำหรับผู้ประกอบการไทย

080302

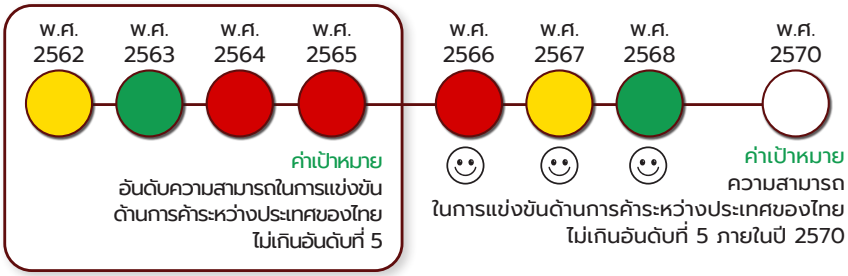
แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น

Y1 080302

จ.3 พณ.

ค่าเป้าหมาย
อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย ไม่เกินอันดับที่ 5

ค่าเป้าหมาย
ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย ไม่เกินอันดับที่ 5 ภายในปี 2570

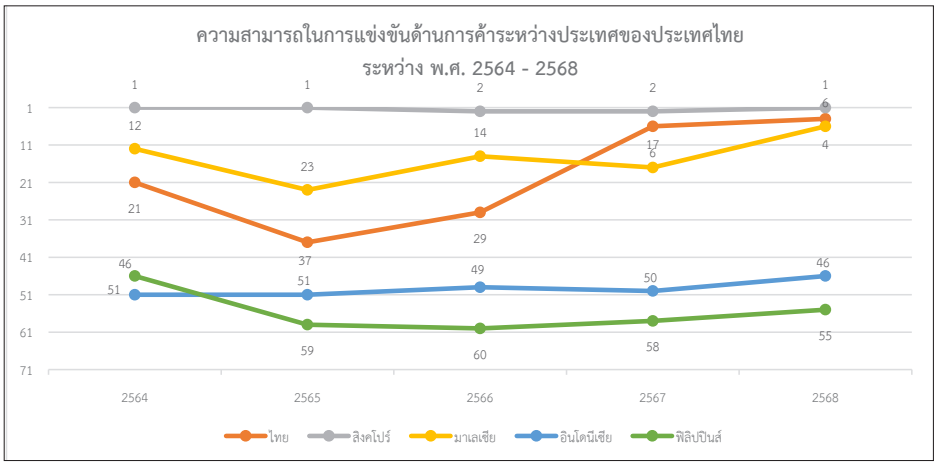
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ* (อันดับ)				
080302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 29** (จากทั้งหมด 64 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 6** (จากทั้งหมด 67 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 4** (จากทั้งหมด 69 เขตเศรษฐกิจ)	**ไม่เกิน อันดับที่ 5**	**ไม่เกิน อันดับที่ 5**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 21.62** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 79.31** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 33.33** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 125.00 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 125.00 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

*หมายเหตุ: อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ จัดทำโดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 จากจำนวนเขตเศรษฐกิจที่ได้รับการจัดอันดับรวม 69 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 6 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่มีแนวโน้มดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับที่ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 125.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

080302

ที่มาของข้อมูล : สถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้มีคุณภาพมาตรฐานทัดเทียมระดับสากลเพื่อรองรับการส่งออก โดยเน้นการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาสร้างมูลค่าเพิ่มและเอกลักษณ์เฉพาะตัวให้กับสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร ควบคู่ไปกับการพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ การรับรองมาตรฐานการผลิตที่สำคัญ อาทิ การตรวจวิเคราะห์ทางโภชนาการและมาตรฐานฮาลาล รวมถึงการปรับปรุงฉลากภาษาต่างประเทศให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเป้าหมายศักยภาพสูงอย่างกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง พร้อมทั้งเร่งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจผ่านการขยายช่องทางการตลาดที่หลากหลาย การจับคู่ธุรกิจ และการเชื่อมโยงเครือข่ายการค้า เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืนในระบบเศรษฐกิจโลก โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมชีวภาพฮาลาลจากสารสกัดสมุนไพรศาสดาอิสลาม (Islamic Prophetic Herbs) เพื่อตลาดฮาลาลสุขภาพและตลาดโลกมุสลิม** ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ **(2) โครงการเพิ่มความสามารถการแข่งขันด้วยนวัตกรรมอาหารเพื่อสร้างโอกาสการเข้าถึงตลาดตะวันออกกลาง** ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยทั้ง 2 โครงการ มุ่งเน้นการส่งเสริมความรู้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูปและนวัตกรรมอาหารของไทย พร้อมทั้งขยายโอกาสการเข้าถึงตลาดผ่านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในกลุ่มประเทศมุสลิมและตะวันออกกลาง ตลอดจนยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการไทยในด้านคุณภาพ และโภชนาการด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานฮาลาล

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ การทดสอบและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การพัฒนาเครือข่ายธุรกิจ ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

080302

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศได้อย่างต่อเนื่องและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ความล่าช้าในการปรับตัวสู่มาตรฐานเศรษฐกิจสีเขียว** เช่น การดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance: ESG) และมาตรการปรับราคาคาร์บอนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (Carbon Border Adjustment Mechanism: CBAM) เป็นต้น ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังเน้นเพียงการส่งเสริมด้านการตลาดมากกว่าการยกระดับมาตรฐานการผลิต ซึ่งเสี่ยงต่อการสูญเสียโอกาสในการเชื่อมโยงกับระบบห่วงโซ่อุปทานของตลาดโลก ประกอบกับ**โครงสร้างของภาครัฐที่จะส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคบริการศักยภาพสูงยังไม่เห็นผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจน** เมื่อเทียบกับงบประมาณที่ลงทุน รวมถึง**อุปสรรคเชิงระบบจากขั้นตอนภาครัฐที่ซับซ้อน** การเบิกจ่ายล่าช้าที่กระทบสภาพคล่อง และปัญหาความเหลื่อมล้ำในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นทำให้การเข้าถึงสิทธิประโยชน์กระจุกตัว ซึ่งเป็นข้อจำกัดที่ต้องเร่งแก้ไขเพื่อรักษาและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**ส่งเสริมอุตสาหกรรมศักยภาพสูงเพื่อสร้างจุดขายใหม่ในเวทีโลก** อาทิ การส่งเสริมผู้ประกอบการให้ปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจสีเขียว พร้อมทั้ง**สนับสนุนให้ได้รับการรับรองมาตรฐานสากลที่เกี่ยวข้อง** อาทิ Carbon Footprint หรือ ISO 20121 โดยเร่งรัดกระบวนการตรวจสอบรับรอง และ**การสนับสนุนค่าใช้จ่ายผ่านระบบ BDS ด้วยการขยายขอบเขตบริการ**ควบคู่ไปกับการยกระดับการเข้าถึงแหล่งทุน เพื่อช่วยลดต้นทุนค่าธรรมเนียมทางการเงิน และ**ประสานความร่วมมือในการจัดหาสินเชื่อระยะสั้น** (Bridging Loan) เพื่อเสริมสภาพคล่องให้แก่ผู้ประกอบการระหว่างรอการเบิกจ่ายเงินจากภาครัฐ

080303

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

Y1 080303

จ.3 พ.ณ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	☺	☹	☺	○

ค่าเป้าหมาย สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25

ค่าเป้าหมาย สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

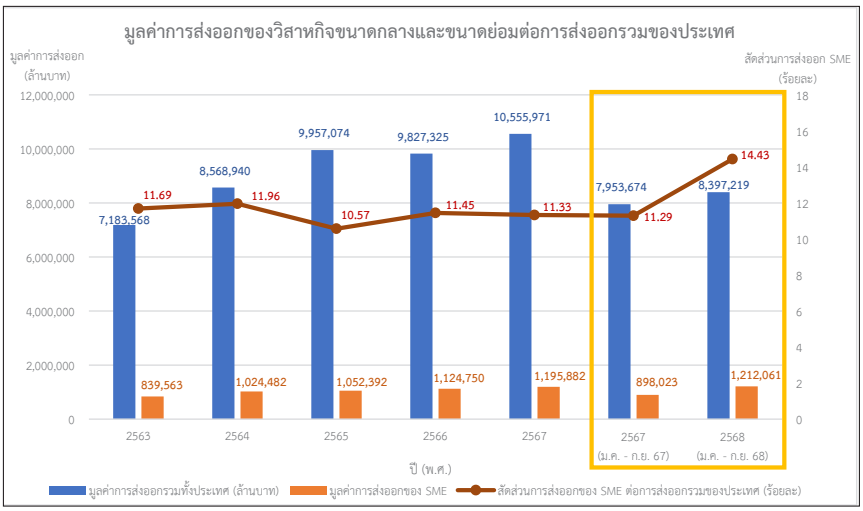
**หมายเหตุ : เป้าหมาย 080303 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 พิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
080303	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 11.45** มูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,124,750 ล้านบาท ต่อมูลค่าส่งออกรวม 9,827,325 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (ม.ค. - ก.ย.) **สัดส่วนร้อยละ 11.29** มูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 898,023 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวม 7,953,674 ล้านบาท **สัดส่วนร้อยละ 11.33** มูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,195,882 ล้านบาท ต่อมูลค่าส่งออกรวม 10,555,971 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) (ม.ค. - ก.ย.) **สัดส่วนร้อยละ 14.43** มูลค่าส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 1,212,060 ล้านบาท ต่อมูลค่าส่งออกรวม 8,397,219 ล้านบาท	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25.18**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 8.29** ☺	**แย่ลงร้อยละ 1.01** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 27.84** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **สัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ 12.40**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 57.32** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 62.01** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

080303

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ในช่วง 9 เดือนแรก (ม.ค. - ก.ย.) มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 1,212,060 ล้านบาท เปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ 8,397,219 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.43 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 ในช่วงเวลาเดียวกัน (ม.ค. - ก.ย.) ที่มีมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 898,023 ล้านบาท ต่อมูลค่าการส่งออกรวมของประเทศ 7,953,674 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.29 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 27.84 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25.18) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 57.32 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เฉลี่ยร้อยละ 12.40 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 62.01 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : ข้อมูลมูลค่าการส่งออกจากกรมศุลกากร และประมวลผลข้อมูลโดย สสว.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME_s) ให้เป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่ขับเคลื่อนธุรกิจด้วยเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับแบรนด์สินค้าไทยสู่สากล ผ่านการพัฒนามาตรฐานสินค้าและบริการที่ตอบสนองต่อแนวโน้มโลก การสร้างความแตกต่างโดยใช้อัตลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรม รวมถึงการเร่งเสริมสร้างองค์ความรู้เชิงลึกด้านการค้าระหว่างประเทศ กฎระเบียบการค้าสมัยใหม่ และการผลักดันให้เกิดการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) การสร้างโอกาสในการเข้าถึงช่องทางการตลาดทั้งในรูปแบบออนไลน์และ

ออฟไลน์ การเจรจาจับคู่ธุรกิจ และการสร้างเครือข่ายพันธมิตรทางการค้า เพื่อกระตุ้นการส่งออกสินค้าและบริการไทยไปยังตลาดเป้าหมายทั่วโลก อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพื่อเป็นผู้ส่งออกรายใหม่ โดยอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงข้อมูลตลาด พร้อมทั้งส่งเสริมการสร้างเอกลักษณ์และการพัฒนาสินค้า รวมถึงการทดสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย ตลอดจนการส่งเสริมและให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า ซึ่งสอดคล้องกับบางส่วนของแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มอัตราการขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ความพร้อมในการยกระดับมาตรฐานสินค้าและกระบวนการผลิต ซึ่งยังมีข้อจำกัดด้าน**การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้าและบริการ**และ**การพัฒนาการเข้าถึงระบบการทดสอบและรับรองมาตรฐาน**ให้สอดคล้องกับกติกาการค้าใหม่อย่างเพียงพอด้วยต้นทุนต่ำ โดยเฉพาะ**มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน** อาทิ มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (CBAM) และกฎหมายสินค้าปลอดการตัดไม้ทำลายป่า (EUDR) ที่ถือเป็นอุปสรรคสำคัญและต้องใช้ระยะเวลาในการปรับตัว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขยายตัวของการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาและยกระดับสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดเป้าหมาย** โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและตอบสนองต่อกระแสโลก ควบคู่ไปกับการเร่งรัด**การสร้างมาตรฐานและการรับรองคุณภาพสินค้า** รวมถึง**การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา**เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและสร้างความเชื่อมั่นในระดับสากล นอกจากนี้ควรสนับสนุนข้อมูลเชิงลึกด้านตลาดต่างประเทศ (Market Intelligence) เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ตลาดและวางแผนธุรกิจ การจัดหาผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ตลอดจนการสนับสนุนด้านการเงิน อาทิ แหล่งทุนเพื่อการพัฒนาสินค้าให้ได้มาตรฐาน และการบริหารจัดการความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน พร้อมทั้ง**พัฒนากลไกตัวกลางทางการค้า (Traders)** เพื่อทำหน้าที่รวบรวมสินค้าจากผู้ประกอบการรายย่อยให้มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมต่อการส่งออก นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้ทูตพาณิชย์ทำหน้าที่สนับสนุนข้อมูลตลาดเชิงลึกและแนวโน้มล่วงหน้า โดยวิเคราะห์โอกาสและความเสี่ยงของตลาด สินค้าที่มีความต้องการ และคู่แข่งสำคัญ รวมถึงให้คำแนะนำด้านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องมาตรฐานการขึ้นทะเบียนสินค้า พร้อมทั้ง**จัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์สินค้าและสนับสนุนผู้ประกอบการเข้าร่วมงานแสดงสินค้า** การจับคู่ธุรกิจ และการเจรจาซื้อขายสินค้าในต่างประเทศ ตลอดจนเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงมาตรการในประเทศให้สอดคล้องกับข้อกำหนดปลายทาง เพื่อผลักดันให้ผู้ประกอบการ SME_s สามารถเข้าสู่ตลาดเป้าหมายในต่างประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม

080401

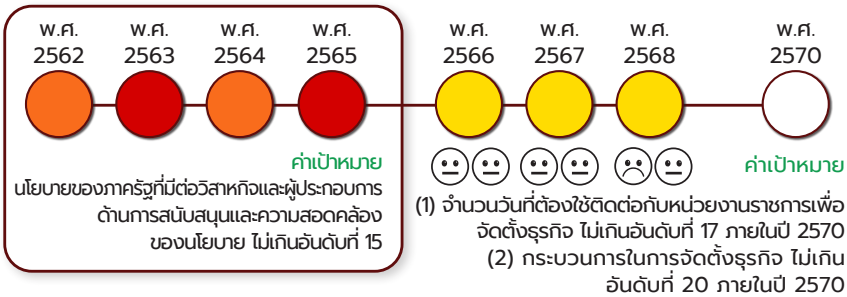
แผนแม่บทย่อย การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

Y1 080401

จ.3 สสว. สสว.

นโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย ไม่เกินอันดับที่ 15

(1) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ 17 ภายในปี 2570
(2) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ ไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ* (อันดับ)				
080401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 20** (จากทั้งหมด 64 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 20** (จากทั้งหมด 67 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 21** (จากทั้งหมด 69 เขตเศรษฐกิจ)	**ไม่เกิน อันดับที่ 19**	**ไม่เกิน อันดับที่ 17**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงที่ 😐	คงที่ 😐	แย่ลง ร้อยละ 5.00 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 90.48 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.95 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 24** (จากทั้งหมด 64 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 24** (จากทั้งหมด 67 เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 24** (จากทั้งหมด 69 เขตเศรษฐกิจ)	**ไม่เกิน อันดับที่ 22**	**ไม่เกิน อันดับที่ 20**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงที่ 😐	คงที่ 😐	คงที่ 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(80.95 + 83.33)}{2}$ • สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 • สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100					คิดเป็นร้อยละ 82.14 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ * อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจและอันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

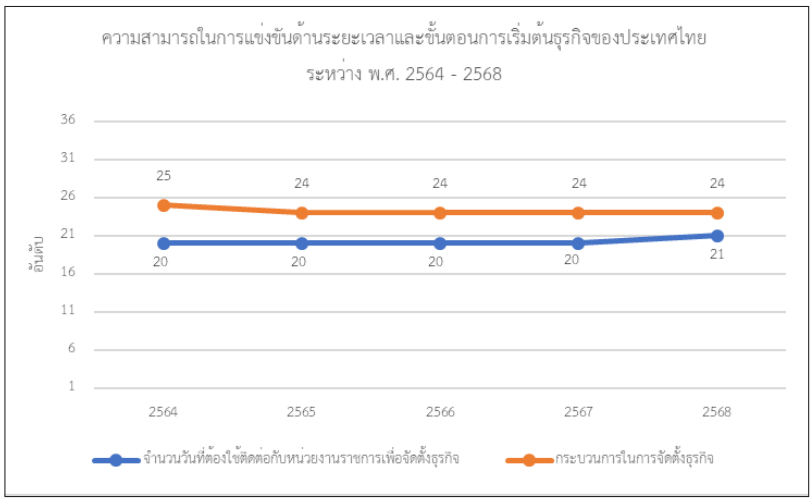
080401

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น พิจารณาจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ จัดทำโดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 21 จากจำนวนเขตเศรษฐกิจที่ได้รับการจัดอันดับรวม 69 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่ในอันดับที่ 20 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 5.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 19) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.48 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 17) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.95 ของค่าเป้าหมาย

(2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ จัดทำโดยสถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า อยู่ในอันดับที่ 24 จากจำนวน 69 เขตเศรษฐกิจ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) อยู่ในอันดับที่ 24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงที่ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 22) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 82.14 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : สถาบันพัฒนาการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD)

080401

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขึ้นทะเบียน SME และการพัฒนาฐานข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึงการให้สิทธิประโยชน์ที่ตรงกับความต้องการของ SME โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการหนึ่งรหัสหนึ่งผู้ประกอบการ (SME ONE ID) (2) โครงการขับเคลื่อนให้ MSME ปรับเปลี่ยนธุรกิจให้ตอบสนองต่อมาตรฐาน/การกีดกันทางการค้า (BDSP)** ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และ **(3) โครงการประเมินและพัฒนาศักยภาพด้านนวัตกรรมกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อมเพื่อเติบโตไปสู่วิสาหกิจขนาดกลาง** ของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนโยบายของภาครัฐ ผ่านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการกลาง เพื่อให้สามารถออกแบบและกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม่นยำ และสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจและผู้ประกอบการในแต่ละขนาด ประเภทธุรกิจและพื้นที่ รวมถึงส่งต่อการให้ความช่วยเหลือ SME ระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเติบโตของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของประเทศไทยอย่างยั่งยืน ภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนโครงการสำคัญ อาทิ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการขึ้นทะเบียน SME ONE ID (หนึ่งรหัส หนึ่งผู้ประกอบการ) ซึ่งเป็นการสร้างรหัสอ้างอิงกลางของผู้ประกอบการ SME สำหรับใช้ในการยืนยันตัวตนและเชื่อมโยงบริการต่าง ๆ ของภาครัฐแบบครบวงจร โดยเชื่อมต่อระบบ SME ONE ID กับระบบบริการดิจิทัลของหน่วยงานที่มีทำหน้าที่ส่งเสริมและพัฒนา SME ผ่าน API (Application Programming Interface) โดย ณ เดือนกันยายน 2568 มีจำนวนผู้ประกอบการ SME ที่ขึ้นทะเบียนสะสมรวม 1,101,624 ราย แบ่งเป็น (1) นิติบุคคล 932,977 ราย (2) บุคคลธรรมดา 64,227 ราย และ Pre-Startup 21,549 ราย และ (3) วิสาหกิจชุมชน 82,871 ราย และมีการเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ รวมสะสม 18 หน่วยงาน อาทิ กรมสรรพากร สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงอุตสาหกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม) และสำนักงานประกันสังคม ตลอดจนการขยายผลการพัฒนาแบบจำลองการประเมินศักยภาพ SME (SME Scoring) ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสถานการณ์การดำเนินธุรกิจ โดยผู้ประกอบการสามารถนำผลการประเมินศักยภาพไปใช้ในการพัฒนายกระดับศักยภาพธุรกิจ และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้รับโอกาสในการเข้าถึงการบริการสนับสนุนด้านการพัฒนาธุรกิจจากหน่วยงานบริการทางธุรกิจทั้งภาครัฐและเอกชน (BDSP) ได้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

080401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความล่าช้าในการบูรณาการฐานข้อมูลผู้ประกอบการจากหลายหน่วยงาน** ส่งผลให้ภาครัฐขาดระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการที่ครบถ้วนเป็นมาตรฐานเดียวเพื่อให้การวิเคราะห์และการออกแบบนโยบาย การปรับปรุงมาตรการ/โครงการส่งเสริมและพัฒนาตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละขนาด ประเภทธุรกิจ และพื้นที่ ลดปัญหาความซ้ำซ้อน และสนับสนุนให้เกิดการส่งต่อความช่วยเหลือผู้ประกอบการระหว่างหน่วยงานอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมี**ปัญหาการรับรู้และโอกาสการเข้าถึงมาตรการ/โครงการส่งเสริมและพัฒนา SME ของผู้ประกอบการ** โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดเล็กและผู้ประกอบการรายย่อยในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งรัดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลผู้ประกอบการกลาง (SME ONE ID)** ให้แล้วเสร็จและใช้งานได้อย่างเต็มรูปแบบ โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดร่วมระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้ภาครัฐมีฐานข้อมูลที่แม่นยำและเป็นปัจจุบัน สามารถใช้ในการกำหนดนโยบายและมาตรการ/โครงการส่งเสริมและพัฒนาที่สอดคล้องและตรงตามเป้าหมายมากขึ้น รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบและลดความซ้ำซ้อนของขั้นตอนการขออนุญาตต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการลดจำนวนวันและกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจตามเป้าหมายของ IMD นอกจากนี้ ควรจัดทำมาตรฐานระยะเวลาการให้บริการในการอนุมัติ/อนุญาตของภาครัฐ (Service Level Agreement: SLA) และขยายผลการให้บริการภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจครบวงจร ณ จุดเดียว ภายใต้ศูนย์กลางข้อมูลให้ธุรกิจติดต่อราชการแบบเบ็ดเสร็จ (Biz Portal) พร้อมทั้งเร่ง**ประสานความร่วมมือในการรวบรวมและประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารการให้บริการและมาตรการ/โครงการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ** ผ่านแพลตฟอร์ม SME CONNEXT ที่อยู่ในรูปแบบ e-service แบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว และการประชาสัมพันธ์ที่ตรงกับช่องทางการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของ SME แต่ละขนาด ประเภทธุรกิจ และพื้นที่ อีกทั้งควรดำเนินการติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงโครงการสำคัญที่มีผลกระทบสูง อาทิ การส่งเสริมผู้ประกอบการเพื่อการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การส่งเสริมผู้ประกอบการผ่านระบบ BDS (Business Development Service) การดำเนินการตามแนวทางพิจารณาการปฏิบัติทางการค้าที่เป็นธรรมเกี่ยวกับระยะเวลาการให้สินเชื่อการค้า กรณีผู้ประกอบธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) เป็นผู้ขายสินค้าอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการให้บริการและการพัฒนา SME ของภาครัฐ

แผนแม่บท
09

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เชื่อมโลก เชื่อมไทย เพิ่มการลงทุนจากในและต่างประเทศ
เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม
เพื่อการเติบโตในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

จ.1 สศช.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้มูลค่า**การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้** อย่างไรก็ตาม **การเติบโตทางเศรษฐกิจยังไม่ขยายตัวเท่าที่ควรและต่ำกว่าค่าเป้าหมายในทุกพื้นที่** ซึ่งยังต้องให้ความสำคัญกับการ**เร่งรัดให้ผู้ได้รับบัตรส่งเสริมการลงทุนเริ่มดำเนินการลงทุนจริง** เพื่อให้เม็ดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจ การ**เชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานระหว่างผู้ประกอบการรายใหญ่กับผู้ประกอบการในพื้นที่** และการ**พัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย** เพื่อให้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
090001	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เฉลี่ยร้อยละ 5
090002	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
090101	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3
090102	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท
090204	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
090205	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท
090301	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3
090302	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

Y2 090001

จ.2 สศช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☹	☺	

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

**หมายเหตุ : เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ 090001 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2568 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)				
090001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ **4.39** (5,610,516 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ **1.24** (6,058,891 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ **1.49** (6,126,226 ล้านบาท)	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.63**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 186.90** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 71.79** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 20.37** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 2.37**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 22.50 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 47.50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย**

การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 1.49 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 20.37 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.63) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 22.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า **มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ที่ร้อยละ 2.37 ต่อปี** (ณ ราคาที่แท้จริง) มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 47.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นในระยะต่อไป ท่ามกลางสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังคงมีความผันผวนและบริบทการพัฒนาทั้งในและต่างประเทศที่มีพลวัตสูงซึ่งอาจส่งผลกระทบมากขึ้นต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน เกี่ยวข้องกับประเด็นสำคัญ อาทิ **การกระตุ้นให้เกิดการขยายตัวกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง** ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ ซึ่งต้องดำเนินการให้เหมาะสมกับศักยภาพ/โอกาสและข้อจำกัดที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่ **การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการที่ผลิตในพื้นที่** ซึ่งยังคงเผชิญข้อจำกัดทั้งในด้านผลิตภาพการผลิตที่ยังต้องพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมยังไม่ทั่วถึงในเศรษฐกิจทุกระดับ การลงทุนด้านวิจัยและพัฒนายังค่อนข้างน้อย ทักษะและจำนวนแรงงานที่ยังไม่สอดรับกับความต้องการของตลาดและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ค่อนข้างล่าช้า ขณะที่โครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาแล้วเสร็จบางส่วนยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อย่างเต็มศักยภาพ **ห่วงโซ่อุปทานในพื้นที่ยังต้องพัฒนาให้เข้มแข็งและเชื่อมโยงกันมากขึ้น** รวมทั้งสามารถยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ที่เป็นความเสี่ยงต่าง ๆ

ทั้งนี้ ในการสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ต้องบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน **เพื่อเร่งพัฒนาโครงการสำคัญในพื้นที่โดยเฉพาะโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน**ให้แล้วเสร็จและได้ใช้ประโยชน์โดยเร็ว และ**ผลักดันการลงทุนของภาคเอกชน**และขยายผลเพื่อเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจของพื้นที่ **เพิ่มประสิทธิภาพการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ**และเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นให้มากขึ้น ซึ่งจะช่วยกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษสู่พื้นที่เกี่ยวเนื่องอย่างทั่วถึง **ยกระดับผลิตภาพการผลิต/บริการ และผลิตบุคลากรและกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคใหม่และความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและบริการในพื้นที่**เพื่อสร้างงานและลดการย้ายถิ่นฐาน ซึ่งจะช่วยลดการกระจุกตัวของการเติบโตทางเศรษฐกิจ และ**สนับสนุนการวิจัย/พัฒนาและนำสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ควบคู่กับถ่ายทอดเทคโนโลยีและพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม**ในการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการผลิต/บริการในพื้นที่ รวมทั้ง**การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันเพื่อการส่งออกสินค้า**ที่ได้มาตรฐานและเป็นไปตามกติกาของตลาดโลก เช่น BCG สินค้า/บริการสีเขียว พลังงานสะอาด ตลอดจน**นโยบายและการดำเนินงานของภาครัฐต้องพร้อมรับและปรับเปลี่ยนได้อย่างรวดเร็วเพื่อตอบสนองอย่างทันท่วงทีต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น**ในระดับประเทศและระหว่างประเทศ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

Y2 090002

จ.2 สศช.

พ.ศ. 2562 – 2563 – 2564 – 2565 – 2566 – 2567 – 2568 – 2570

ค่าเป้าหมาย มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท

ค่าเป้าหมาย มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท

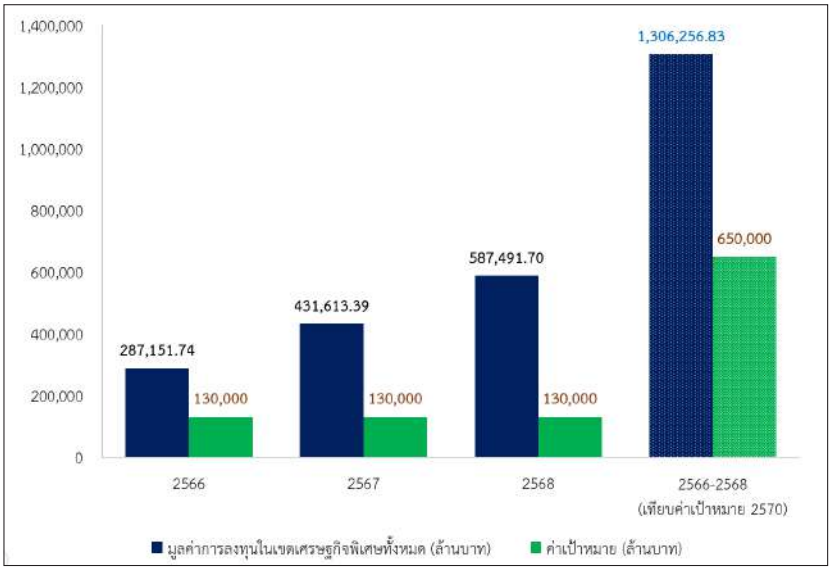
**หมายเหตุ : เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ 090002 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น (ล้านบาท)				
090002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 287,151 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 431,613 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 587,492 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 130,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 12.60 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 50.31 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 36.12 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) มูลค่าการลงทุนรวมสะสม 1,306,256.83 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 451.92 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 200.96 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดมีมูลค่ารวม 587,492 ล้านบาท (ประกอบด้วยการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 541,651 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 92.20 การลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 43,457 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.40 และการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 2,384 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.40) เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่ารวม 431,613 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 36.12 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 130,000 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 451.92 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (มูลค่ารวมสะสมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท) พบว่า **มูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 มีมูลค่ารวมสะสม 1,306,256.83 ล้านบาท** ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 200.96 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ EXIM BANK
ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจ** สังคม สิ่งแวดล้อม และนโยบายด้านเศรษฐกิจการค้า และการลงทุน ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและห่วงโซ่อุปทานโลกและภูมิภาค **การเสริมสร้างขีดความสามารถในการลงทุนและการแข่งขันของภาคธุรกิจในระดับภูมิภาค**เพื่อสนับสนุนให้เกิดการลงทุนเพิ่มขึ้นโดยเฉพาะในกิจการเป้าหมายของแต่ละเขตเศรษฐกิจพิเศษ และพัฒนาสู่อุตสาหกรรมและบริการมูลค่าสูงในอนาคต **การต่อยอดขยายผลจากการลงทุนของภาคเอกชนให้เกิดประโยชน์กับพื้นที่มากขึ้น** เช่น การนำวัตถุดิบในพื้นที่มาแปรรูปเพิ่มมูลค่า การจ้างแรงงาน การถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ผู้ประกอบการท้องถิ่นและชุมชน

อย่างไรก็ดี เพื่อสนับสนุนให้พื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถดึงดูดการลงทุนได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ต้องมี**การผลักดันภาคเอกชนที่ได้รับอนุมัติส่งเสริมการลงทุนแล้วให้เริ่มดำเนินการลงทุนโดยเร็ว**เพื่อให้มีการดำเนินธุรกิจที่จะช่วยสร้างงาน สร้างรายได้ ให้แก่ภาคส่วนในพื้นที่ **เร่งยกระดับศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่และพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน** ทั้งด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญให้ได้มาตรฐาน การพัฒนาบุคลากร/แรงงานที่มีคุณภาพ การอำนวยความสะดวกการประกอบธุรกิจและการปรับปรุงแก้ไขเพื่อลดข้อจำกัด/ขั้นตอนด้านกฎระเบียบ/กฎหมาย การสร้างโอกาสการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสิทธิประโยชน์ที่จูงใจ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ และการเพิ่มขีดความสามารถในการบริหารจัดการความเสี่ยงต่าง ๆ รวมทั้งการเสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน **สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการอย่างจริงจังและต่อเนื่อง**ทั้งด้านการแข่งขันและการพัฒนาสู่อุตสาหกรรม/บริการมูลค่าสูง โดยเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ และ**ดำเนินการประชาสัมพันธ์/การตลาดเชิงรุกให้ตรงกับกลุ่มนักลงทุนเป้าหมาย**เพื่อดึงดูดการลงทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง**ติดตามและประเมินแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง**ทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อ**ปรับนโยบาย/แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้เหมาะสมได้อย่างทันท่วงที**

090101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย
การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

Y1 090101

จ.3

EEC สกพอ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3

พ.ศ. 2566 ☺ พ.ศ. 2567 ☹ พ.ศ. 2568 ☹ พ.ศ. 2570 ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ต่อปี

**หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 090101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2568 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

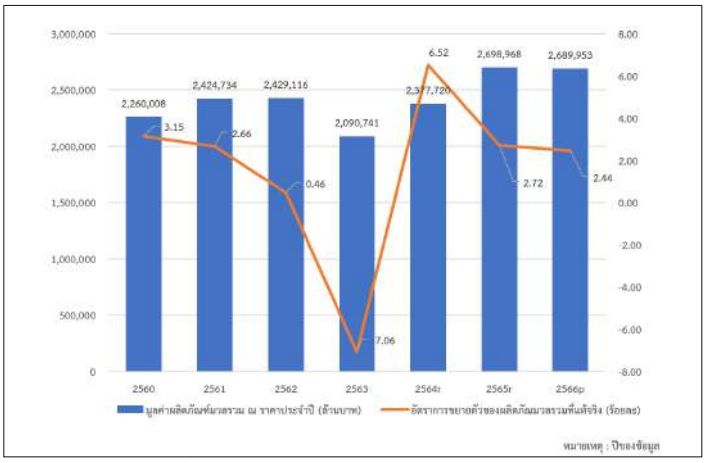
ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (เฉลี่ยร้อยละ)				
090101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ 6.52 (2,377,720 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 2.72 (2,698,968 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 2.44 (2,689,953 ล้านบาท)	ขยายตัว ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7.47	ขยายตัวเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 192.38 ☺	แย่ลง ร้อยละ 58.35 ☹	แย่ลง ร้อยละ 10.25 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3.89 ต่อปี	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 32.64 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 61.79 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 2,689,953 ล้านบาท (ณ ราคาประจำปี) เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 2.44 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่า 2,698,968 ล้านบาท เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 2.72 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาลดลง คิดเป็นร้อยละ 10.25 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7.47) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 32.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย

090101

พ.ศ. 2570 (ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ต่อปี) พบว่า **มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ที่ร้อยละ 3.89 ต่อปี** (ณ ราคาที่แท้จริง พ.ศ. 2564 - 2566) ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 61.79 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

มูลค่าและอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม ของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาเชิงพื้นที่เพื่อเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งครอบคลุมทั้งมิติด้านโครงสร้างพื้นฐาน อุตสาหกรรม เทคโนโลยี ทรัพยากรมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยได้มีการพัฒนา ปรับปรุงและก่อสร้างเส้นทางคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและรองรับกิจกรรมในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง มุ่งเน้นพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ ยานยนต์สมัยใหม่ ดิจิทัล หุ่นยนต์ และเทคโนโลยีอัจฉริยะ และเศรษฐกิจ BCG เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ พัฒนาบุคลากรและแรงงานที่มีทักษะสอดคล้องตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่ พัฒนาระบบบริการสุขภาพและการแพทย์ฉุกเฉินเพื่อรองรับการขยายตัวของประชากร และยกระดับการผลิตและการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงเศรษฐกิจชุมชนกับภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและสร้างความยั่งยืนของการลงทุนสู่ชุมชนผ่านกองทุนพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจของพื้นที่ อาทิ การพัฒนาและขยายศักยภาพระบบโครงสร้างพื้นฐานหลักเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งให้เกิดความเชื่อมโยงทั้งภายในพื้นที่และระหว่างพื้นที่อย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกให้พร้อมรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

090101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การชะลอตัวของเศรษฐกิจและการค้าโลก** ผลกระทบจากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก ซึ่งส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่การผลิต **ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์** ทั้งในตะวันออกกลางและในภูมิภาค ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน **ความผันผวนของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** นอกจากนี้ ยังเผชิญกับ**ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างที่สำคัญทั้งด้านแรงงาน การลงทุน และผลิตภาพการผลิต**ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ รวมทั้ง**การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม** ส่งผลให้เศรษฐกิจในภาพรวมของพื้นที่มีอัตราขยายตัวในระดับต่ำ ตลอดจน**การดำเนินโครงการลงทุนด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่**ในพื้นที่ยังมีความล่าช้ากว่าแผนที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับการสนับสนุนให้มี**การลงทุนในกิจการฐานความรู้และนวัตกรรม และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในภาคธุรกิจด้วยเทคโนโลยีขั้นสูง** อาทิ การนำระบบอัตโนมัติ (Intelligent Automation) และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ เพื่อยกระดับผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน การสนับสนุนการพัฒนาสู่การเปลี่ยนผ่านไปสู่อุตสาหกรรมใหม่และอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry) โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาดควบคู่กับการเพิ่มสัดส่วนการใช้ปัจจัยการผลิตภายในประเทศ (Local Content) เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลก **การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการ SMEs กับภาคธุรกิจขนาดใหญ่และบริษัทต่างชาติ** เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพิ่มโอกาสการขยายตลาดและยกระดับมาตรฐานการผลิต **การบริหารความเสี่ยงจากสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่มีพลวัตสูง** โดยเฉพาะด้านสิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุน เพื่อจูงใจให้เกิดการลงทุนหรือปรับรูปแบบธุรกิจไปสู่กิจการที่ใช้เทคโนโลยีและแรงงานขั้นสูงขึ้น และเสริมสร้างปัจจัยสนับสนุนที่เอื้อให้เกิดการเพิ่มผลิตภาพ รวมทั้ง**การพัฒนาทุนมนุษย์ให้มีสมรรถนะสูง** มีทักษะที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจยุคใหม่และสามารถปรับตัวได้อย่างยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ตลอดจน**การเร่งรัดการดำเนินโครงการสำคัญในพื้นที่** โดยเฉพาะโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐานหลักที่เป็นการร่วมทุนระหว่างภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้ **ภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือและเพิ่มบทบาทในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนา**เพื่อให้พื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นฐานการค้าและการลงทุนของประเทศได้อย่างยั่งยืน

090102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

Y1 090102

จ.3

EEC สกพอ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท

ค่าเป้าหมาย มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท

**หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 090102 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2567

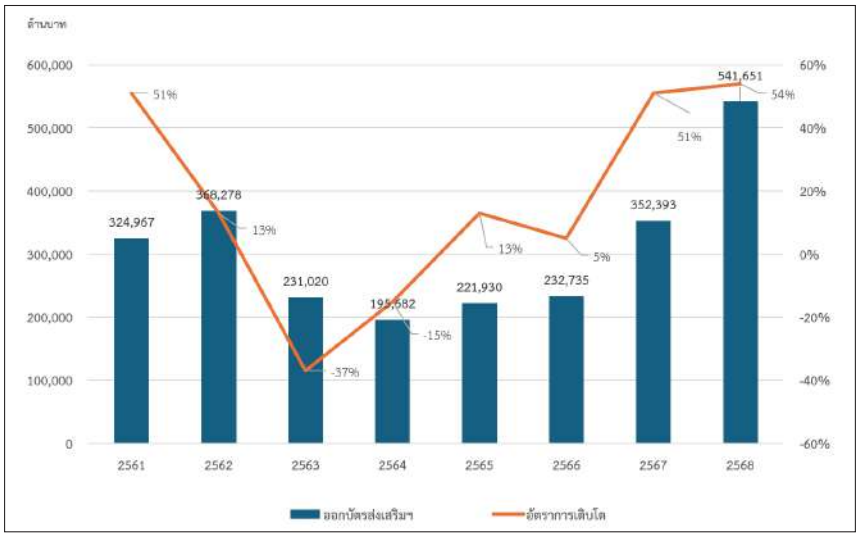
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ล้านบาท)				
090102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 232,735 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 352,393 ล้านบาท (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 541,651 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.87	ดีขึ้น ร้อยละ 51.41	ดีขึ้น ร้อยละ 53.71		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) มูลค่ารวมสะสม 1,126,779 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 541.65 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 225.36 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวม 541,651 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุน รวม 352,393 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 53.71 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 541.65 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 (มูลค่ารวมสะสมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท) พบว่า **การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 มีมูลค่ารวมสะสม 1,126,779 ล้านบาท** มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 225.36 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

090102

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ อาทิ มาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษ ภาคตะวันออก มาตรการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน และมาตรการส่งเสริมการย้ายฐานการผลิตแบบครบวงจรของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน การชักจูงการลงทุนแบบมุ่งเป้า การพัฒนาเครื่องมือด้านสิทธิประโยชน์และการประกาศกำหนดเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มเติม ซึ่งได้ช่วยเพิ่มพื้นที่รองรับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมายและกิจการที่เกี่ยวข้อง ภายใต้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 รวมทั้งการส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุนทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบสาธารณูปโภคอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาทักษะบุคลากรในรูปแบบ EEC Model ผ่านหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว โดยสร้างเครือข่ายความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะบุคลากรให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการ ตลอดจนการพัฒนาระบบบริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จครบวงจร (EEC-OSS) เพื่อช่วยอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับบริการยื่นคำขอ อนุมัติ อนุญาต ผ่านทางออนไลน์ และงานบริการด้านอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาความพร้อมของปัจจัยที่ช่วยดึงดูดการลงทุนเพื่อรองรับการลงทุนใหม่/ขยายกิจการ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นด้านฐานคมนาคม โลจิสติกส์ ดิจิทัล และสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ มาตรการดึงดูดการลงทุนทั้งทางภาษีและไม่ใช่ภาษี และการเพิ่มศักยภาพของแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการ รวมทั้งการยกระดับผู้ประกอบการรายย่อยให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนามากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

090102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุน**จากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก มาตรการกีดกันทางการค้าของสหรัฐฯ และการแข่งขันเพื่อดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ **การเตรียมความพร้อมในด้านต่าง ๆ** เช่น กำลังแรงงานให้มีความเพียงพอและมีทักษะความสามารถตามความต้องการของตลาด โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม ดิจิทัล สาธารณูปโภค/สาธารณูปการและระบบการอำนวยความสะดวก การลงทุนที่มีคุณภาพและเพียงพอ **การเพิ่มโอกาสและขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทย**ให้เข้าไปมีบทบาทในห่วงโซ่การผลิตของอุตสาหกรรมเป้าหมาย **การปรับตัวเข้าสู่ระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมบนห่วงโซ่อุปทานสีเขียว** อาทิ การใช้พลังงานหมุนเวียน การสร้างระบบการตรวจสอบย้อนหลังการลดร่องรอยคาร์บอน (Carbon Footprint) เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการการค้าระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในระยะต่อไปให้สามารถดึงดูดการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และได้ประโยชน์จากการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับ**การบริหารความเสี่ยงจากความผันผวน**ของระบบเศรษฐกิจและการเงินโลก การประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้และชักจูงนักลงทุนแบบมุ่งเป้า **การเร่งรัดนักลงทุนที่ได้รับการอนุมัติและออกบัตรส่งเสริมการลงทุน**แล้วให้เริ่มดำเนินโครงการลงทุนโดยเร็ว **การถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้ความเชี่ยวชาญ** และ**การสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนอย่างต่อเนื่อง** รวมทั้ง**การจัดทำมาตรการรองรับที่ชัดเจนสำหรับกรณีที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายการค้า**ของสหรัฐอเมริกาหรือความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์อื่น ๆ ควบคู่กับการเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักให้แล้วเสร็จตามเป้าหมาย **การเพิ่มประสิทธิภาพระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการและทรัพยากรน้ำให้เพียงพอ**ต่อการเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคต การพัฒนาทักษะแรงงานและผู้ประกอบการในพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อให้พร้อมรองรับการเติบโตของพื้นที่ และการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การให้ความสำคัญกับ**การบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมที่เป็นมาตรฐานสากล และการเพิ่มการบูรณาการฐานข้อมูลภาครัฐอย่างเป็นระบบ**เพื่ออำนวยความสะดวกและเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน เพื่อให้เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นฐานการลงทุนด้านการผลิตและนวัตกรรมชั้นนำของภูมิภาคต่อไป

090204

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

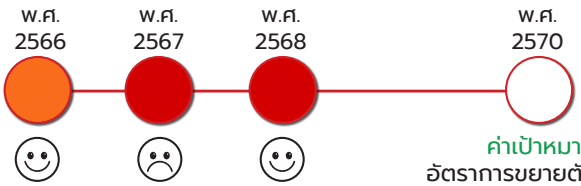
เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

หมายเหตุ : เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

Y1 090204

จ.3 สศช.

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

**หมายเหตุ : เป้าหมายแผนย่อย 090204 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

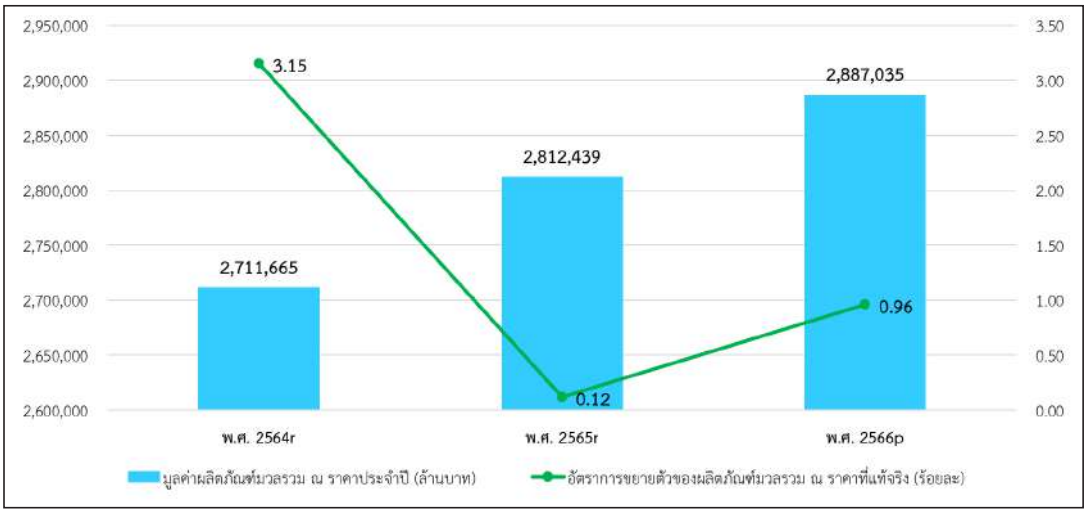
ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (เฉลี่ยร้อยละ)				
090204	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ 3.15 (2,711,665 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ 0.12 (2,812,439 ล้านบาท) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ 0.96 (2,887,035 ล้านบาท)	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7.51	เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 187.37 ☺	แย่ลง ร้อยละ 96.22 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 706.11 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.41	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 12.80 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 28.23 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่า 2,887,035 ล้านบาท (ณ ราคาปัจจุบัน) เทียบเท่าอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 0.96 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.12 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 706.11 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7.51) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 12.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (เพิ่มขึ้น

090204

เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มี**อัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2564 – 2566) ที่ร้อยละ 1.41 ต่อปี** (ณ ราคาที่แท้จริง) ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 28.23 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

มูลค่าและอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิพิเศษ 4 ภาค

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ตามองค์ประกอบการพัฒนาสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุน (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (3) การพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ (4) การพัฒนาแรงงานและสนับสนุนผู้ประกอบการ และ (5) การวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งปัจจุบันคณะอนุกรรมการภายใต้ กพศ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำรายละเอียดการขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงฯ และดำเนินโครงการสำคัญตามองค์ประกอบการพัฒนาดังกล่าว อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญด้านคมนาคม การดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาทักษะฝีมือบุคลากร/แรงงาน ยกระดับความสามารถผู้ประกอบการ และผลิตกำลังคน รองรับคลัสเตอร์อุตสาหกรรมและบริการเป้าหมายในระเบียงฯ ทั้ง 4 ภาค ทั้งในด้านองค์ความรู้ เงินทุน และการสร้างเครือข่าย อาทิ การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะทางธุรกิจการค้าให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อรองรับการพัฒนาพื้นที่ระเบียงฯ ประมาณ 1,000 คนต่อปี การพัฒนาฝีมือแรงงานตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละระเบียงฯ ประมาณ 800 คนต่อปี

090204

การสร้างและยกระดับความสามารถของวิสาหกิจฐานนวัตกรรมด้านเกษตรและอาหาร การเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการในพื้นที่ระเบียงฯ และผู้ประกอบการต่างประเทศ การสร้างเครือข่ายกับอุทยานวิทยาศาสตร์ในภาคเพื่อเป็นกลไกเชื่อมโยงการดำเนินงานด้านวิจัยและพัฒนาระหว่างสถาบันการศึกษาและผู้ประกอบการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ** ที่ยังมีความไม่สมดุลของอุปทานและอุปสงค์ เนื่องจากต้องเผชิญกับสถานการณ์และบริบทการพัฒนาที่ไม่แน่นอนและมีการเปลี่ยนแปลงที่มีพลวัตสูง **การกระจายประโยชน์ไปยังพื้นที่เกี่ยวเนื่อง**ยังต้องเพิ่มเติมการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้พื้นที่เกี่ยวเนื่องสามารถได้รับประโยชน์จากการพัฒนาระเบียงฯอย่างทั่วถึง **การพัฒนาคนให้ตรงกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม** โดยเฉพาะความต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว **การส่งเสริมการทำวิจัยให้ตรงกับความต้องการของภาคเอกชน** โดยงานวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจยังไม่สามารถนำไปเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจของภาคการผลิตและบริการได้มากเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ส่งเสริมให้เกิดการเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทาน**เพื่อให้เกิดการไหลของสินค้าและบริการตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถกระจายประโยชน์จากการพัฒนาระเบียงฯ ไปยังพื้นที่เกี่ยวเนื่อง **สนับสนุนแรงงานทักษะในพื้นที่ให้สามารถเข้าสู่ตลาดแรงงาน**ในปัจจุบันที่เผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพื่อให้แรงงานมีรายได้ที่เหมาะสมกับความสามารถ และยกระดับรายได้เฉลี่ยครัวเรือนในพื้นที่ **พัฒนากลไก/ช่องทางที่เป็นทางการให้หน่วยงานภาครัฐ-เอกชน-ภาควิชาการของจังหวัดในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษได้ร่วมหารือและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกัน** อย่างเป็นเอกภาพและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของพื้นที่และสถานการณ์การพัฒนาได้อย่างทันท่วงที รวมทั้ง**เฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์การพัฒนาอย่างใกล้ชิด ควบคู่กับการเสริมสร้างความยืดหยุ่น (Resilience)** ของห่วงโซ่อุปทานให้สามารถรับมือกับความเสี่ยงจากสถานการณ์โลก ภัยพิบัติและปัญหาความมั่นคงบริเวณชายแดน

090205

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

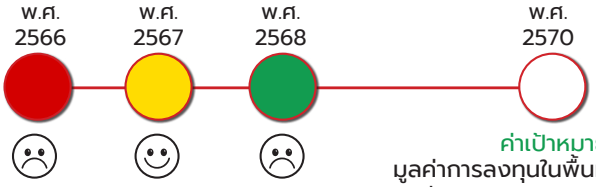
เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น

หมายเหตุ : * เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

Y1 090205

จ.3 สศช.

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

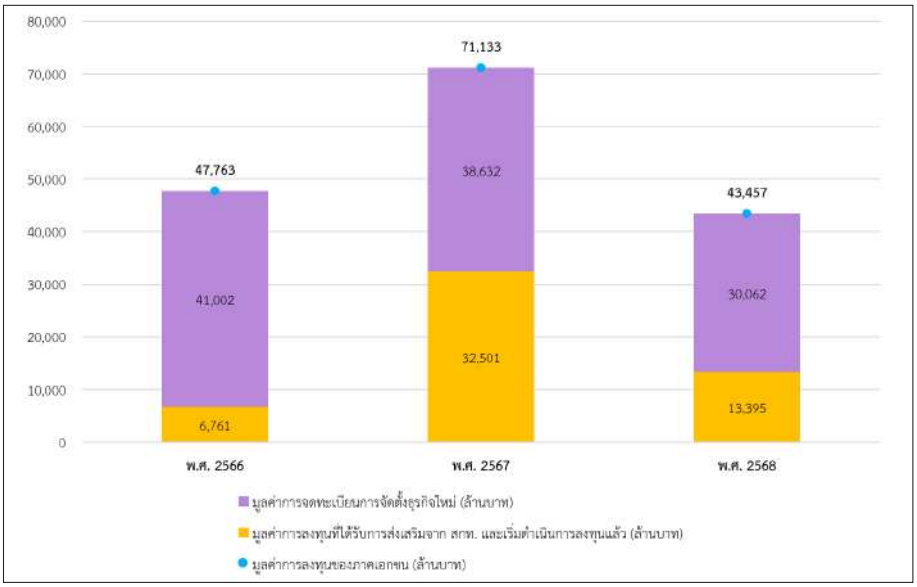
ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (ล้านบาท)				
090205	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 47,763 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 71,133 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 43,457 ล้านบาท	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท (มูลค่ารวมสะสม)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 51.71 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 48.93 ☺	แย่ลง ร้อยละ 38.90 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) มูลค่ารวมสะสม 162,353 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 144.86 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 108.24 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนรวม 43,457 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. และเริ่มดำเนินการลงทุนแล้ว มีมูลค่า 13,395 ล้านบาท จำนวน 73 โครงการ (จากมูลค่าของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น 129,233 ล้านบาท จำนวน 392 โครงการ) และการจัดตั้งธุรกิจใหม่มีมูลค่ารวม 30,062 ล้านบาท จำนวน 15,660 ราย และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 71,133 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 38.90 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาท)

090205

พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 144.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (มูลค่ารวมสะสมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท) พบว่า **การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 มีมูลค่ารวมสะสม 162,353 ล้านบาท** ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 108.24 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

มูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค เพื่อให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่จะเป็นศูนย์กลางความเจริญของภาคและฐานการลงทุนแห่งใหม่ของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านมาตรการส่งเสริมการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน และหน่วยงานที่รับผิดชอบได้จัดทำรายละเอียดของแผนขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ครอบคลุมทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ การพัฒนาแรงงานและผู้ประกอบการ และการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี เพื่อพัฒนาให้ระเบียงฯ มีความพร้อมและสามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้นำแผนขับเคลื่อนฯ ไปสู่การปฏิบัติ และดำเนินโครงการสำคัญตามองค์ประกอบการพัฒนาดังกล่าว โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน เพื่อยกระดับทักษะแรงงานและวิทยากร ในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ให้มีความเชี่ยวชาญสอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและโมเดล BCG Economy ของแต่ละท้องถิ่น เพื่อเตรียมกำลังคนคุณภาพสูง

ให้พร้อมรองรับการลงทุนและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ช่วยกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค และสร้างความมั่นคงทางอาชีพให้แก่ประชาชนอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมของพื้นที่เพื่อดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชน โดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบทั้งภายในพื้นที่ระเบียงฯ และเชื่อมโยงพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนการพัฒนาตามจุดเน้นของแต่ละระเบียงฯ โดยเฉพาะการยกระดับโครงข่ายคมนาคมทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ และพัฒนาระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการให้ครอบคลุมและทั่วถึงทุกพื้นที่ระเบียงฯ เพื่อสนับสนุนการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนและเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเตรียมความพร้อมของกำลังแรงงานและพัฒนาผู้ประกอบการให้ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมในอนาคตและกิจการที่มุ่งเน้นในระเบียงฯ โดยจัดเตรียมหลักสูตรการศึกษาให้เพียงพอและตรงตามความต้องการ พัฒนาฝีมือแรงงาน (Upskill/Reskill/New Skill) และบ่มเพาะผู้ประกอบการท้องถิ่นเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการที่จะเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **สถานการณ์และบริบทการพัฒนาที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในพื้นที่ระเบียงฯ และเชื่อมโยงระหว่างประเทศ** เช่น สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นทั้งในประเทศและตามแนวชายแดน การปิดด่านพรมแดน ภัยพิบัติ อาชญากรรมและความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น **การปรับเปลี่ยนนโยบายด้านการค้าการลงทุนของประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศในภูมิภาคและประเทศเศรษฐกิจหลัก** ซึ่งอาจส่งผลให้ห่วงโซ่อุปทานโลกเกิดความไม่แน่นอนและกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุนและการตัดสินใจเคลื่อนย้ายการลงทุนในระยะต่อไป ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและบริการในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและการกระจายประโยชน์ไปยังพื้นที่ใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อีกทั้งสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การติดตามสถานการณ์และบริบทการพัฒนา**ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นและการตัดสินใจลงทุนของนักลงทุน เพื่อป้องกันการย้ายฐานการผลิต **ทบทวนและปรับปรุงนโยบาย/มาตรการส่งเสริมการลงทุนต่าง ๆ** โดยเฉพาะคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย/สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนทางภาษีและสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ใช่ภาษีเพื่อให้สอดรับกับแนวโน้ม/ทิศทางการลงทุนและความต้องการของผู้ประกอบการรายใหญ่และรายย่อยโดยเฉพาะผู้ประกอบการในพื้นที่ และ**ส่งเสริมการดำเนินการด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เชิงรุก**ให้ตรงกับกลุ่มนักลงทุนเป้าหมายในแต่ละระเบียงฯเพื่อให้นักลงทุนทั้งนักลงทุนไทยและต่างชาติเกิดแรงจูงใจและความเชื่อมั่นที่จะตัดสินใจเข้ามาลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ มากยิ่งขึ้น

090301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

Y1 090301

จ.3 | สศช.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565: ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ร้อยละ 3.0 ต่อปี

พ.ศ. 2566 ☺ | พ.ศ. 2567 ☹ | พ.ศ. 2568 ☹

พ.ศ. 2570: ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี

**หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 090301 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานฯ พ.ศ. 2567

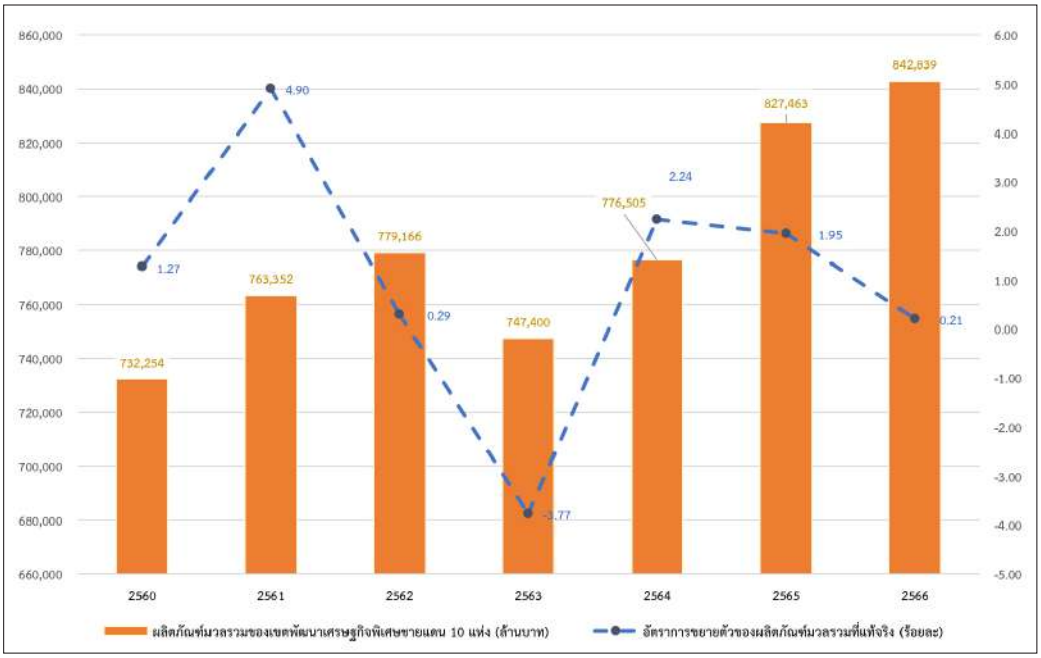
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (เฉลี่ยร้อยละ)				
090301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ขยายตัวร้อยละ **2.24** **(776,505 ล้านบาท)** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัวร้อยละ **1.95** **(827,463 ล้านบาท)** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ขยายตัวร้อยละ **0.21** **(842,839 ล้านบาท)**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.93**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 159.47** ☺	**แย่ลงร้อยละ 12.95** ☹	**แย่ลงร้อยละ 89.46** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ **1.47**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 5.24 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 48.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า อัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 0.21 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.95 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงคิดเป็นร้อยละ 89.46 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.93) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 5.24 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี) พบว่า **มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 ที่ร้อยละ 1.47 ต่อปี** (ณ ราคาที่แท้จริง) ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 48.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

090301

มูลค่าและอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อให้เกิดเป็นพื้นที่เศรษฐกิจใหม่และสนับสนุนการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ โดยลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จและได้มาตรฐานมากขึ้นเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง การค้าและการลงทุน รวมทั้งการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ และเชื่อมโยงกับพื้นที่อื่น บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการและแรงงานในพื้นที่เพื่อรองรับกิจการเป้าหมายของเขตฯ ชายแดน และเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันของสินค้าและบริการของผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อเชื่อมโยงตลาดภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจชายแดนและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ โครงการขยายการค้าการลงทุนชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการค้าการลงทุนและสร้างเครือข่ายนักธุรกิจและผู้ประกอบการในการค้าการลงทุนชายแดนไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงประเทศภายใต้กรอบความร่วมมือ GMS ACMECS IMT-GT และ BIMSTEC เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกันของนักลงทุน และเพิ่มช่องทางและโอกาสทางการตลาดของสินค้าและบริการของไทยในตลาดประเทศเพื่อนบ้านและประเทศที่สาม

090301

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการดึงดูดการลงทุนของภาคเอกชนที่จะช่วยเพิ่มอุปสงค์ให้เศรษฐกิจชายแดน โดยเฉพาะในกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่ม 88 ประเภทกิจการ ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดน ผ่านการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนทั้งไทยและต่างชาติ พร้อมทั้งส่งเสริมให้การผลิตและการบริการในพื้นที่ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดมากขึ้น และพัฒนาทักษะแรงงานและศักยภาพผู้ประกอบการในการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ ได้กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จให้เกิดประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงระบบการผลิต/บริการของพื้นที่ชายแดนกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่นและการเข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานในระดับภูมิภาคและประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **วัตถุดิบระดับต้นน้ำ**จากผู้ผลิตรายย่อยที่ยังไม่สามารถควบคุมปริมาณของวัตถุดิบให้สม่ำเสมอและเพียงพอที่จะสามารถจำหน่ายไปสู่ผู้ประกอบการได้ตรงกับความต้องการของอุตสาหกรรมการผลิตในขั้นกลางน้ำ **การพัฒนาและยกระดับความสามารถของแรงงานและผู้ประกอบการในพื้นที่** โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายย่อยเพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ/ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ที่สามารถรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทอุตสาหกรรมสมัยใหม่ **การยกระดับและเพิ่มมูลค่าสินค้าและผลิตภัณฑ์** ให้มีมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลเพื่อสร้างอุปสงค์ต่อสินค้าที่ผลิตในพื้นที่ **การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานด้านการอำนวยความสะดวกการค้าการลงทุนและด้านโลจิสติกส์**ที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพ **การยกระดับช่องทางการตลาดและการประชาสัมพันธ์สู่แพลตฟอร์มออนไลน์**เพื่อขยายขอบเขตการกระจายข้อมูลที่สำคัญในรูปแบบที่น่าสนใจ การสร้างความเข้าใจและความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการพัฒนาเขตฯ ชายแดน และการสร้างความเชื่อมั่นต่อมุมมองเชิงบวกของนักลงทุนไทยและต่างชาติรายเดิมให้เร่งขยายการลงทุน และรายใหม่ให้ตัดสินใจเข้ามาลงทุนในพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานของกิจการเป้าหมายในเขตฯ ชายแดน โดยเฉพาะในขั้นตอนของวัตถุดิบระดับต้นน้ำ**จากผู้ผลิตรายย่อยให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อความต้องการของผู้ประกอบการในพื้นที่เพื่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด/สนับสนุนการผลิตและบริการให้มีความต่อเนื่องและกระจายรายได้สู่ภาคเกษตรในพื้นที่ **การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการยกระดับการผลิตและบริการ** เพื่อเพิ่มผลผลิตและรักษาคุณภาพของผลผลิตให้ได้มาตรฐานเดียวกันภายในพื้นที่ รวมถึงสร้างรายได้ให้มากขึ้น และ**การพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง** เพื่อบูรณาการความร่วมมือให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและครอบคลุมในประเด็นสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดน ให้เท่าทันต่อสถานการณ์และพลวัตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการเร่งดำเนินการเพื่อลดอุปสรรคในการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตฯ ชายแดนเพื่อดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดประโยชน์โดยรวมต่อพื้นที่

090302

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

Y1 090302

จ.3

สกท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท	☹	☺	☹	ค่าเป้าหมาย มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570

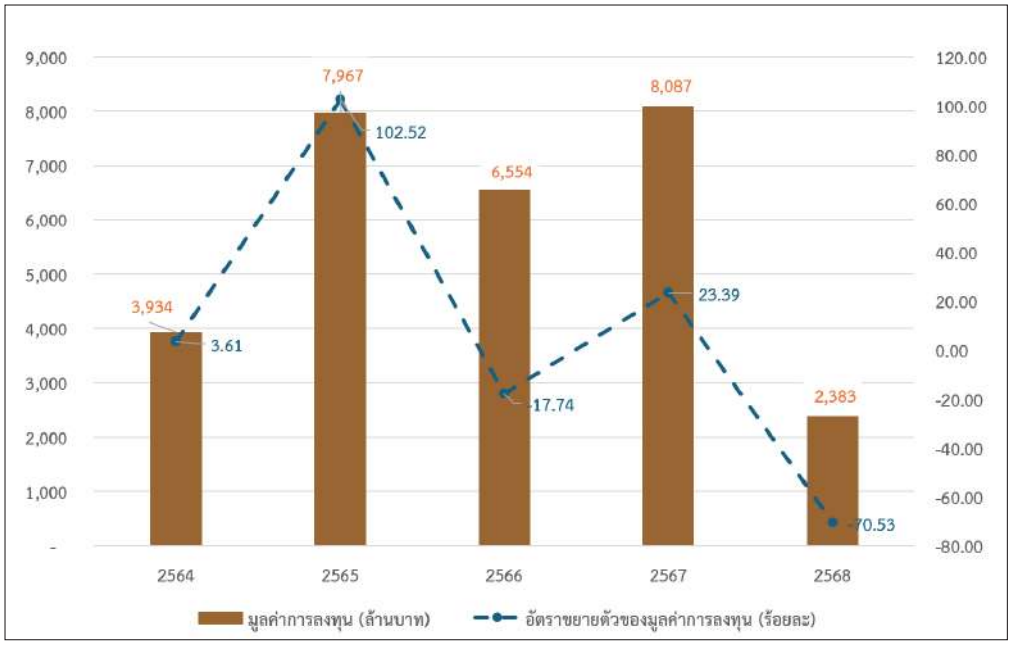
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน (ล้านบาท)				
090302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 6,553.74 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 8,087.39 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 2,383.70 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 17.74 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 23.40 ☺	แย่ลง ร้อยละ 70.53 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ.2566-2568) มูลค่ารวมสะสม 17,024.83 ล้านบาท	สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 119.18 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 170.25 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่ามีมูลค่าการลงทุนรวม 2,383.70 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 8,087.39 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 70.53 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2,000 ล้านบาท) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 119.18 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (มูลค่ารวมสะสม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท) พบว่า **ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มีมูลค่ารวมสะสม 17,024.83 ล้านบาท** ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 170.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

090302

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กรมพัฒนาธุรกิจการค้า และ EXIM BANK
ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนและพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนให้มีความพร้อมและแข่งขันได้มากขึ้น โดยเฉพาะการให้สิทธิประโยชน์เพิ่มเติมผ่านการออกมาตรการทางภาษีของกรมสรรพากร และการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญ อาทิ การก่อสร้างและปรับปรุงด่านศุลกากร/อาคารจุดผ่านแดนถาวร และการบริหารจัดการศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จด้านแรงงานต่างด้าว รวมทั้งการยกระดับมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ เพิ่มศักยภาพการแข่งขัน และเชื่อมโยงพื้นที่ชายแดนกับตลาดทั้งในและต่างประเทศ สำหรับในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 2,383.70 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. และเริ่มดำเนินการลงทุนแล้ว รวม 892 ล้านบาท (ร้อยละ 37.42) การลงทุนจากมูลค่าทุนจดทะเบียนของนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ 1,475.30 ล้านบาท (ร้อยละ 61.89) และการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยสำหรับผู้ประกอบการในเขตฯ สงขลา 16.40 ล้านบาท (ร้อยละ 0.69) ในกิจการประเภทธุรกิจผลิตภัณฑ์ยางและกิจการประเภทธุรกิจการขนส่ง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนโดยเฉพาะการลงทุนในกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่ม 88 ประเภทกิจการตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนของ สกท. ในพื้นที่เขตฯ ชายแดน

090302

ผ่านการประชาสัมพันธ์เชิงรุกไปยังกลุ่มเป้าหมายโดยตรงในหลากหลายช่องทาง การกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่ก่อสร้างแล้วเสร็จเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการพัฒนาศักยภาพของแรงงานและผู้ประกอบการภายในพื้นที่เขตฯ ชายแดนให้มีทักษะอาชีพตามความต้องการของตลาด และสามารถใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นเพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะสูง เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับเพิ่ม/ต่อยอดธุรกิจ รวมทั้งการเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาเขตฯ ชายแดนเพื่อเสริมสร้างปัจจัยที่สนับสนุนให้เกิดการลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่งขนาดใหญ่ของประเทศที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เขตฯ ชายแดนและโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดน** ซึ่งอาจได้รับผลกระทบจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอกประเทศที่ควบคุมได้ยาก เช่น ความชัดเจนและความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ สถานการณ์ความมั่นคงบริเวณชายแดน เสถียรภาพทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน ความสัมพันธ์ทวิภาคีระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาค และความเสี่ยงทางภูมิรัฐศาสตร์โลก **การแข่งขันภายในภูมิภาค**ที่กำหนดปัจจัยดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในกิจการและรูปแบบการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดึงดูดการลงทุนของประเทศลดลง **จำนวนประชากรที่อยู่ในช่วงวัยแรงงานลดลง** ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงทั้งความสามารถในการแข่งขันและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและการดึงดูดการลงทุน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อีกทั้ง สถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้เป้าหมายนี้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุน/การประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งในพื้นที่และข้ามพรมแดน โดยเฉพาะการเร่งแก้ไขปัญหา**บริเวณพื้นที่ชายแดนและประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อเชื่อมโยงใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานข้ามพรมแดน** ซึ่งจะช่วยอำนวยความสะดวกและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการทั้งภายในและนอกพื้นที่เขตฯ ชายแดนในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยสามารถ**ใช้เวทีหารือ/กลไกขับเคลื่อนการพัฒนาที่มีอยู่ให้เต็มประสิทธิภาพ**ทั้งกลไกระดับประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประสานความร่วมมือบนฐานของประโยชน์ร่วมกัน และการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการภายในเขตฯ ชายแดนสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีที่สูงขึ้น เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน สร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการ และลดการพึ่งพาแรงงาน

แผนแม่บท
10

การปรับเปลี่ยนค่านิยม และวัฒนธรรม

พัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ
ด้วยการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

จ.1

วธ.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้สถานการณ์ในการปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรมของคนไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะในการส่งเสริมให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมและการสร้างสื่อในสังคมไทยให้มีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประชาชนและทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ที่ปลอดภัยสร้างสรรค์ อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญในการสร้างความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม โดยให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการสร้างสภาพแวดล้อมในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่ดีอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
100001	คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุข และเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
100101	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	(1) ประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น เป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 ภายในปี 2570 (2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
100301	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น	สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิตสังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

Y2 100001

จ.2

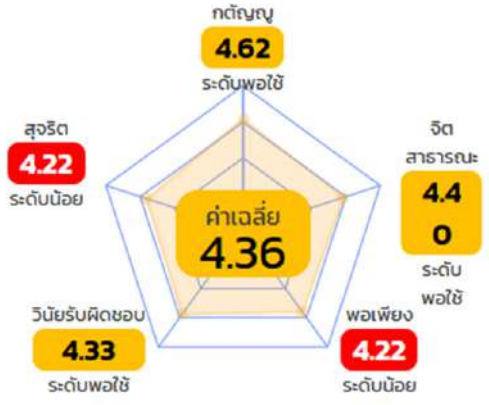
วธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีฐาน	☺	☹	☺	ค่าเป้าหมาย ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน ในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ (คะแนน)				
100001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 4.73	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 4.32	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 4.36	ไม่น้อยกว่า 4.58	ไม่น้อยกว่า 5.10
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 3.73 ☺	แย่ลง ร้อยละ 8.67 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 0.93 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 95.19 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 85.49 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ พิจารณาจากดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ซึ่งประกอบด้วย (1) กตัญญู (2) จิตสาธารณะ (3) พอเพียง (4) วินัยรับผิดชอบ และ (5) สุจริต จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ค่าเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน อยู่ที่ 4.36 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 4.32 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.93

ที่มาของข้อมูล : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 4.58 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.19 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน) พบว่า มีค่าคิดเป็นร้อยละ 85.49 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ในการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรม ให้คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรักและภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น ยังคงเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะความจำเป็นเร่งด่วนในการ**ยกระดับคุณธรรมด้านความพอเพียง ความสุจริต และวินัยรับผิดชอบ** ซึ่งปัจจุบันยังอยู่ในระดับน้อย ประกอบกับคุณธรรมด้านความกตัญญูที่มีแนวโน้มลดลง ทั้งในกลุ่มเด็ก เยาวชน และวัยทำงาน ดังนั้นภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญในการ**ขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านกลไกทางสังคมที่สำคัญ** ดังนี้ **1) กลไกสถาบันครอบครัว** พ่อแม่และผู้ปกครองพึงปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิต ทั้งในมิติของความพอเพียง ความสุจริต และความรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแสดงออกถึงความกตัญญู ซึ่งถือเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ตระหนักรู้ในคุณความดีและละเว้นการกระทำความผิด อันเป็นการหนุนเสริมความเข้มแข็งให้แก่สถาบันครอบครัวและสังคมอย่างยั่งยืน **2) กลไกสถานศึกษา** ควรมุ่งเน้นการวางรากฐานวินัยทางการเงินและการวางแผนเพื่อความมั่นคงตั้งแต่วัยเยาว์ ผ่านการจัดกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการออกแบบ อาทิ กิจกรรมปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคเพื่อลดรายจ่ายฟุ่มเฟือย สัปดาห์แห่งการออม และการบริหารจัดการทรัพยากรเหลือใช้ เพื่อปลูกฝังทัศนคติและสร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินที่ดีในระยะยาว **3) กลไกสื่อมวลชน** ทั้งสื่อดั้งเดิมและสื่อออนไลน์ ควรทำหน้าที่นำเสนอเนื้อหาที่สอดแทรกค่านิยมและจริยธรรมอันดีงาม โดยปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย รวมถึงการใช้ประโยชน์จากสื่อบันเทิงที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน อาทิ TikTok Instagram ภาพยนตร์ ซีรีส์วาย (Y Series) และซีรีส์ยูริ (Yuri Series) เป็นสื่อกลางในการสื่อสารเพื่อเข้าถึงกลุ่มเด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

100101

แผนแม่บทย่อย

การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติ ตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

Y1 100101

จ.3 วธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺☺	☺☹	☹☹	

ค่าเป้าหมาย
ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย
ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 และต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ในปี 2570

หมายเหตุ: * ผลสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ได้มีการขยายกลุ่มตัวอย่างการสำรวจครอบคลุมกลุ่มคนไทยใน 3 ช่วงวัย ได้แก่ 13-24 ปี 25-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป และใช้ชื่อว่าผลสำรวจทุนชีวิต และได้มีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของ พ.ศ.2566 ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ)				
100101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 91.07	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 92.06	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 91.29	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 93.71	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 97
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 0.99 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.09 ☺	แย่ลง ร้อยละ 0.84 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.42 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 94.11 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (คะแนน)				
100101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 83.80 คะแนน *Revised	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 77.57 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 78.52 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 7.33 ☺	แย่ลง ร้อยละ 7.43 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 1.22 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 112.17 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 112.17 ของค่าเป้าหมาย

100101

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายสำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{94.11 + 100}{2}$

คิดเป็นร้อยละ 97.06 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1) **รายงานการประเมินผลตัวชี้วัดจำนวนประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม** ซึ่งประกอบด้วย (1) ด้านการช่วยเหลือผู้อื่น (2) ด้านการตอบแทนผู้มีพระคุณ (3) ด้านการให้อภัย (4) ด้านพอเพียง (5) ด้านความมีวินัย และ (6) ด้านความซื่อสัตย์สุจริต จัดทำโดยกรมการศาสนา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 91.29 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.06 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.84 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 93.71) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 97) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.11 ของค่าเป้าหมาย
2) **ผลสำรวจสถานการณ์ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย*** จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) ซึ่งประกอบด้วย (1) พลังตัวตน (2) พลังครอบครัว (3) พลังสร้างปัญญา (4) พลังเพื่อนและกิจกรรม และ (5) พลังชุมชน (6) พลังที่ทำงาน จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่า 78.52 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 77.57 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.22 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.17 ของค่าเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์ของเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 97.06 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

100101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะและการเป็นพลเมืองที่ดีในหลากหลายมิติ ทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนเยาวชน ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายทางสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและยกระดับคุณธรรมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ การส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรมมาพัฒนาต่อยอด การพัฒนาระบบศูนย์กลางข้อมูลสารสนเทศด้านคุณธรรมเพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการวางแผนเชิงนโยบาย รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและคุณภาพของสื่อมวลชนในการผลิตสื่อส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสร้างการรับรู้ กระตุ้นให้สังคมเกิดความตระหนัก และเกิดแรงบันดาลใจจนนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาเครือข่ายคุณธรรมผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคใหม่สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Moral Leaders Community Development towards SDGs)** ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพและสร้างเครือข่ายผู้นำการเปลี่ยนแปลงยุคใหม่ โดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดในการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาคุณธรรมในมิติต่าง ๆ มุ่งสู่การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) อย่างเป็นรูปธรรม **(2) โครงการพัฒนาทักษะกระบวนการและโค้ชคุณธรรม (Train-the-Trainer: Moral Capacity Development Program)** ของศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพวิทยากรส่งเสริมคุณธรรม ทั้งระดับกระบวนกร (Facilitator) และที่ปรึกษา (Coach) ให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) เพื่อทำหน้าที่ถ่ายทอดองค์ความรู้และขับเคลื่อนมาตรฐานองค์กรคุณธรรม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และพร้อมรับมือกับผลกระทบหรือการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

100101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุล ทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น อาทิ **การเสริมสร้างความรู้ด้านวินัยทางการเงิน และการรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมสาธารณะเพื่อชุมชนและสังคม** เนื่องจากพฤติกรรมการใช้จ่ายเกินความจำเป็นจากบริการผ่อนชำระสินค้าแบบ “ซื้อก่อน จ่ายทีหลัง” (Buy Now Pay Later : BNPL) ที่มีให้บริการทั้งในร้านค้าแบบออฟไลน์และบนแพลตฟอร์มออนไลน์ อาทิ บริการ SPayLater ของ Shopee หรือ LazPayLater ของ Lazada ซึ่งกระตุ้นให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าได้ง่ายขึ้น จนอาจนำไปสู่พฤติกรรมการผ่อนชำระสินค้าโดยไม่จำเป็นและใช้จ่ายเกินตัวมากขึ้น โดยจากรายงาน Thailand Buy Now Pay Later Market Report 2025 คาดการณ์ว่าในปี 2568 ตลาด BNPL ในประเทศไทยจะขยายตัวถึงร้อยละ 14.9 มีมูลค่าตลาดประมาณ 127.5 แสนล้านบาท และจะขยายตัวต่อเนื่องที่อัตราการเติบโตเฉลี่ย (CAGR) ร้อยละ 10.9 ไปจนถึงปี 2573 นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมด้วยความเป็นมิตร และเอื้ออาทรช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีได้ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความจำเป็นในการพึ่งพาอาศัยกันในชุมชนจนกลายเป็นสังคมแบบต่างคนต่างอยู่ มุ่งแสวงหาความสำเร็จและความสุขส่วนตัวจนขาดความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้เป้าหมายในการพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์และมีความพร้อมในทุกมิติบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างความรู้ด้านวินัยทางการเงิน** โดยเฉพาะการสร้างนิสัยการออมและการวางแผนการเงินเพื่อความมั่นคงในอนาคต โดยควรเริ่มปลูกฝังทัศนคติและนิสัยทางการเงินที่ดีตั้งแต่วัยเด็กเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเติบโตขึ้นไปเป็นคนที่มีวินัยทางการเงิน นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการจัดกิจกรรม**เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในชุมชนและสร้างชุมชนที่เอื้ออาทร** เช่น การสร้างพื้นที่สาธารณะเพื่อให้เป็นพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับคนทุกช่วงวัยมาทำกิจกรรมร่วมกัน การส่งเสริมระบบสวัสดิการชุมชน อาทิ ธนาคารเวลา ที่มีกลไกให้สมาชิกต้องมีส่วนร่วมในการให้และรับความช่วยเหลือ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและสัมพันธภาพที่ดีของคนในชุมชน

100201

แผนแม่บทย่อย การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

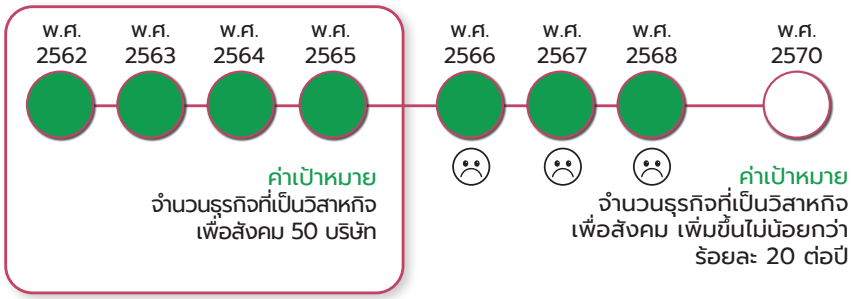
เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

Y1 100201

จ.3

สวส. สวส.

หมายเหตุ: * เป้าหมาย 100201 พิจารณาจากจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม (ร้อยละต่อปี) จัดเก็บข้อมูลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ ได้มีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี)				
100201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.77** (รวม 267 องค์กร)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.22** (รวม 329 องค์กร)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 21.58** (รวม 400 องค์กร)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 44.46** ☹	**แย่ลงร้อยละ 6.24** ☹	**แย่ลงร้อยละ 7.06** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 107.9 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 107.9 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้**

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม จัดเก็บข้อมูลโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า กิจการที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม มีจำนวนทั้งสิ้น 400 กิจการ โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.58 จากปีก่อนหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีกิจการที่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมจำนวน 329 กิจการ โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 23.22 จากปี 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 7.06 อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 107.9 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

100201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มกิจการเพื่อสังคม โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบดิจิทัลเพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและง่าย สนับสนุนให้มีการพัฒนาองค์ความรู้และเสริมสร้างศักยภาพเพื่อให้วิสาหกิจเพื่อสังคมมีความเข้มแข็ง การจัดกิจกรรมอบรมสร้างการรับรู้เกี่ยวกับวิสาหกิจเพื่อสังคมและบ่มเพาะการเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคม การจัดเวทีเสริมสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมเพื่อผนึกพลังทุกภาคส่วนในการส่งเสริมแนวทางการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านหลักการ ESG (Environment, Social, Governance) ที่ลงลึกถึงระดับฐานราก อีกทั้ง สนับสนุนให้ภาคเอกชนตระหนักถึงบทบาทในการพัฒนาสังคม ควบคู่ไปกับผลประกอบการที่ยั่งยืน เพื่อเชื่อมโยงทรัพยากร ความรู้ และบทบาทของแต่ละภาคส่วนในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่ “เศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง” จากระดับชุมชนสู่ระดับประเทศ ตลอดจนภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และสถาบันการเงิน ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมให้เติบโตอย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรมสมัชชาวิสาหกิจเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนงานในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการผลักดันให้มีช่องทางในการส่งเสริมให้วิสาหกิจเพื่อสังคมสามารถเข้าถึงการสนับสนุนด้านเงินทุนจากแหล่งทุนอื่น อาทิ กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการสนับสนุนทั้งในรูปแบบของเงินอุดหนุนเพื่อการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเงินกู้เพื่อการบริหารจัดการน้ำเสีย ของเสีย และอากาศเสีย นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์วิสาหกิจเพื่อสังคมมากขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้และเป็นที่ยอมรับของสังคมในวงกว้าง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

100201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ผู้ประกอบการยังขาดความรู้ความเข้าใจในหลักการของวิสาหกิจเพื่อสังคม** รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 และยังขาดทักษะที่จำเป็นในการดำเนินธุรกิจเพื่อสังคมและการเป็นผู้ประกอบการในสังคมยุคใหม่ อีกทั้ง ยังมี**ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนหมุนเวียน**เพื่อใช้ในการดำเนินงานและขยายธุรกิจให้เกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น จะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 ที่มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้า ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **เร่งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคม** และสิทธิประโยชน์ที่จะได้รับตามกฎหมาย รวมถึงควร**ส่งเสริมการพัฒนาเครื่องมือและกลไกสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง** ทั้งในด้านความรู้ การประสานแหล่งทุน และการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนผสานกันให้เกิดเป็นระบบนิเวศน์เพื่อสังคมและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการเติบโตของวิสาหกิจเพื่อสังคมได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากวิสาหกิจเพื่อสังคมจำเป็นต้องสร้างได้ทั้งคุณค่าในเชิงเศรษฐกิจและคุณค่าเชิงสังคมไปพร้อมกัน อีกทั้ง ควรเร่งประสานและบูรณาการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำโครงการและการดำเนินงานให้สามารถบรรลุเป้าหมายร่วมกัน

100301

แผนแม่บทย่อย การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

Y1 100301

จ.3 กปส.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○

ค่าเป้าหมาย
ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ความตระหนัก และการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (คะแนน)				
100301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **82.05 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **82.32 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **83.06 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ.2566 เป็นปีแรกที่มีการเก็บข้อมูล	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.33** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.90** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.83 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 103.83 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้**

100301

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัย และสร้างสรรค์ พิจารณาจากสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ จัดทำโดยกรมประชาสัมพันธ์ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 83.06 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีคะแนน 82.32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.90 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.83 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตสื่อสร้างสรรค์และสื่อที่มีคุณภาพ การจัดการข่าวปลอม และการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาช่องทางการสื่อสารของรัฐให้เป็นสื่อสาธารณประโยชน์ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่ม และส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรด้านการประชาสัมพันธ์และสื่อสารมวลชนมีศักยภาพในการสื่อสารที่เหมาะสมกับยุคดิจิทัล มีทักษะที่จำเป็นโดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อให้สามารถรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ และดำเนินการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน ยังคงเป็นเรื่องของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสื่อและการพัฒนาสมรรถนะการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ อาทิ **กลไกในการกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานจริยธรรมสื่อทั้งในช่องทางเดิมและช่องทางสมัยใหม่** เพื่อให้มีการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมทั้ง**ทักษะด้านการประเมินคุณค่าและตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล**เพื่อไม่ให้ถูกหลอกลวงจากมิจฉาชีพ ที่พบว่าคนไทยมีแนวโน้มถูกหลอกลวงจากโทรศัพท์สายเรียกเข้าที่ไม่รู้จักและถูกส่ง SMS หลอกลวงเพิ่มขึ้นในแต่ละปี เนื่องจากปัจจุบันมิจฉาชีพได้นำเทคโนโลยี AI มาใช้ในการหลอกลวงอย่างแพร่หลาย ทำให้กลโกงมีความซับซ้อน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

100301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็งสามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานจริยธรรมสื่ออย่างเคร่งครัด**โดยเฉพาะสื่อสมัยใหม่เพื่อให้มีการผลิตและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง พร้อมทั้ง**เร่งยกระดับทักษะการรู้เท่าทันสื่อสารสนเทศ โดยเฉพาะทักษะด้านการประเมินคุณค่าและตรวจสอบความน่าเชื่อถือ**ของข้อมูลเพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนไม่ให้ถูกเอาเปรียบและหลอกลวงจากมิจฉาชีพ รวมทั้งการรู้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัล และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขในยุคดิจิทัล

แผนแม่บท

11

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในทุกมิติ และในทุกช่วงชีวิตอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม และจริยธรรม พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและประเทศ

จ.1 พม.

แม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา จะส่งผลให้**วัยเด็กมีพัฒนาการสมวัยมากขึ้น** ซึ่งอาจเป็นผลจากความเข้มแข็งและความอบอุ่นของสถาบันครอบครัว ตลอดจน**คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง** อย่างไรก็ตาม ยังคง**ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ** ทั้งด้านสติปัญญา และด้านอารมณ์ รวมถึงการส่งเสริมทักษะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อ**สนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น** นอกจากนี้ ควร**สนับสนุนการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูง** ทั้งแรงงานไทยในต่างประเทศและแรงงานชาวต่างชาติให้เข้ามาร่วมพัฒนาตลาดแรงงานไทยมากยิ่งขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
110001	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน ภายในปี 2570

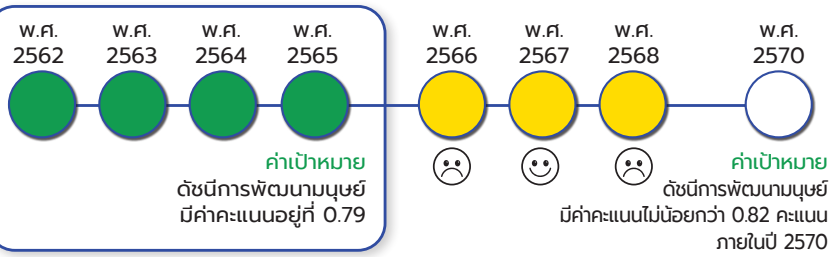
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
110101	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน ภายในปี 2570
110201	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570
110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
110401	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
110402	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570
110501	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

Y2 110001

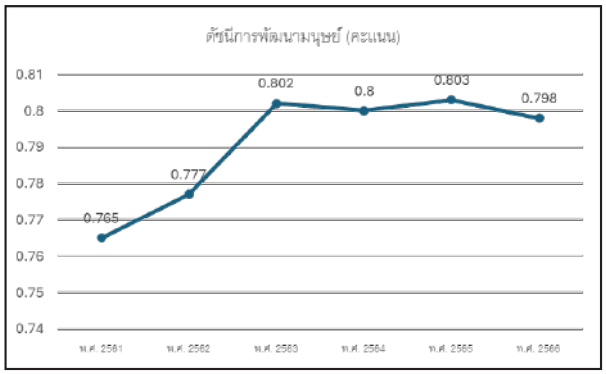
จ.2 พม.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน)				
110001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.800 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.803 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.798 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.809 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 0.24 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 0.38 ☺	แย่ลง ร้อยละ 0.62 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.64 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.32 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ จัดทำโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **ดัชนีการพัฒนามนุษย์ มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.798 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่า 0.803 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 0.62 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.809 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.64 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.32 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มา : Human Development Report 2025, UNDP ประมวลผลโดย สศช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ คุณภาพการศึกษาและทักษะอาจยังไม่ตอบโจทย์เศรษฐกิจยุคใหม่ และการใช้ประโยชน์และความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล โดยมีประเด็นท้าทายที่สำคัญในแต่ละด้าน ได้แก่ **(1) ด้านความเข้มแข็งของครอบครัว** หนี้สินครัวเรือนทำให้ครอบครัวยังมีความเปราะบางทางการเงิน และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้ง ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของแต่ละครัวเรือน **(2) ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย** สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 0 – 2 ปี ยังขาดความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการขยายการให้บริการที่มีคุณภาพ **(3) ด้านการพัฒนาวัยเรียนและวัยรุ่น** ขาดการส่งเสริม Growth mindset ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วอาจลดทอนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึก **(4) ด้านการพัฒนาวัยแรงงาน** โดยระบบการศึกษายังไม่สามารถผลิตแรงงานที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดงาน แรงงานจบใหม่เผชิญกับความเสี่ยงจากการตกงานและการเติบโตของปัญญาประดิษฐ์อย่างก้าวกระโดด ขณะที่การดึงดูดแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังขาดการกำหนดนโยบายและมาตรการดึงดูดกำลังคนที่ครอบคลุมทุกมิติ และขาดกลยุทธ์เพื่อช่วงชิงกำลังคนในสาขาปัญญาประดิษฐ์ และหุ่นยนต์โดยเฉพาะ **(5) ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ** ยังขาดระบบที่สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานต่อเนื่อง และผู้ดูแลยังไม่เพียงพอกับระดับความต้องการที่หลากหลาย

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **การสร้างครอบครัวเข้มแข็ง** ควรเร่งสร้างความรอบรู้ทางการเงินและบรรเทาภาระหนี้ครัวเรือน และสร้างขีดความสามารถในการปรับตัว เพื่อป้องกันและลดผลกระทบและความเปราะบางจากภาวะวิกฤติต่าง ๆ **การพัฒนาเด็กปฐมวัย** สร้างครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้เพียงพอทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ **ด้านการพัฒนาวัยเรียนวัยรุ่น** มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมากขึ้น และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อเสริมการเรียนรู้อย่างมีจริยธรรม **กลุ่มแรงงาน** สร้างทักษะพื้นฐาน ตั้งแต่ช่วงวัยเรียน สร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ และสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ **ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงให้กับผู้สูงอายุ** ควรปฏิรูปการจ้างงานผู้สูงอายุ สนับสนุนการปรับเปลี่ยนและเพิ่มพูนทักษะ ตั้งแต่วัยก่อนสูงอายุ เพื่อสร้างการทำงานอย่างต่อเนื่อง และยกระดับผู้ดูแลและอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐาน และสร้างความตระหนักให้ประชากรวัยก่อนสูงอายุเตรียมพร้อมสำหรับทางด้านการเงิน

110101

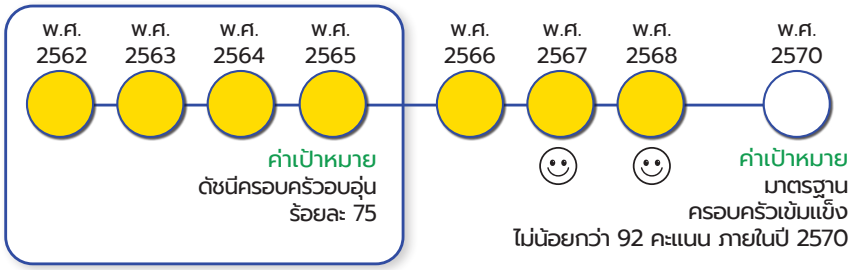
แผนแม่บทย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

Y1 110101

จ.3 พม.

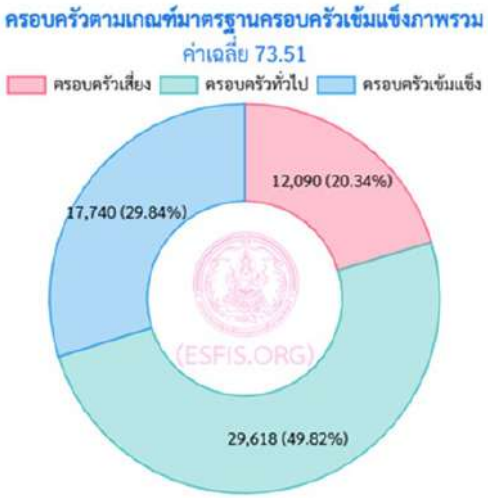

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง (คะแนน)				
110101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **71.47 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **73.12 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **73.51 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 79.41 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มองค์ประกอบในตัวชี้วัด จาก 5 ด้าน เป็น 7 ด้าน	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.3** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.53** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.57 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 79.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น พิจารณาจากมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง จัดทำโดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวมค่าคะแนนอยู่ที่ 73.51 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 73.12 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.53 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 79.41 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.57 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

110101

ที่มา: Publish dashboard มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง
https://esfis.org/publicDashboardsFamilyStandard/list

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องความเสมอภาค บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ การพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ครอบครัวพร้อมปรับตัวต่อวิกฤติต่าง ๆ การพัฒนากลไกในระดับพื้นที่ให้ขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการสำหรับครอบครัวกลุ่มเปราะบาง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เป็นกลไกพัฒนาครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้อย่างเป็นระบบ และยกระดับให้เป็นกลไกแห่งการเรียนรู้ในชุมชนที่สามารถนำองค์ความรู้สู่ครอบครัวโดยตรง และสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวในชุมชนได้ **โครงการการพัฒนาการให้บริการด้านบำบัดอารมณ์จิตใจแก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านบำบัดอารมณ์จิตใจให้แก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต และพัฒนาพื้นที่นำร่องครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้ถูกกระทำและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ และ**โครงการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ดำเนินการผลักดันให้มีฐานข้อมูลสารสนเทศ/ศูนย์ข้อมูลกลางด้านครอบครัวเดี่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดูแลสนับสนุนครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเปราะบางได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีหลากหลายรูปแบบ และการสร้างความรู้ด้านการเงินเพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน การพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวในระดับพื้นที่และจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในระดับจังหวัด เพื่อส่งเสริม คุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

110101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **หนี้สินครัวเรือน** โดยเฉพาะหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลที่เกิดจากการกู้ยืมจากแหล่งกู้ที่เข้าถึงง่ายและขาดกระบวนการตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้ นำไปสู่ความเสี่ยงในการก่อหนี้เกินตัว[1] ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครอบครัว **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ**ที่เพิ่มความเสี่ยงทางด้านสุขภาพและรายได้ของครัวเรือน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนต้องเติบโตในสภาพเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง สะท้อนจากผลสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัว ประจำปี พ.ศ. 2568 ที่การพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังคงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 67.72 โดยมีครอบครัวเสี่ยงสูงที่สุดถึงร้อยละ 21.47 ซึ่งสูงกว่าครอบครัวเสี่ยงในองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งหมด ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารเงินที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ส่งเสริมความรอบรู้ทางการเงิน** ที่ตอบโจทย์พฤติกรรมและความต้องการเฉพาะของแต่ละครอบครัว **การเร่งบรรเทาภาระหนี้ครัวเรือน** โดยเฉพาะลูกหนี้รายย่อยที่เหลือยอดหนี้เสียไม่สูง และการเร่งพัฒนาเครดิตสกอร์ เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีเครดิตเดิมสามารถเข้าถึงแหล่งทุน และลดการพึ่งพาหนี้นอกระบบ รวมทั้ง **การสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวและป้องกันเพื่อลดผลกระทบและความเปราะบางจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ โดยการส่งเสริมพัฒนาทักษะแรงงานทุกกลุ่ม** เพื่อเพิ่มโอกาสและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และลดความเปราะบางทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

[1] รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 2 ปี 2568, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2025/08/1.-publisher_q2-68.pdf)

110201

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

Y1 110201

จ.3 สธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	☹	☹	☺	ค่าเป้าหมาย ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย (ร้อยละ)				
110201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 79.73	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 77.10	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 82.31	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 79.73	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 6.34 ☹	แย่ลง ร้อยละ 3.30 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 6.76 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.24 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.84 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น พิจารณาจากดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัย อยู่ที่ร้อยละ 82.31** สะท้อนจากพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตนเองและสังคม ของเด็กอายุ 9 18 30 42 และ 60 เดือน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอยู่ที่ร้อยละ 77.10 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.76 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 79.73) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.24 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.84 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

110201

ที่มา : กรมอนามัย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพด้วยการยกระดับความรู้ความสามารถของครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะของพ่อแม่ผู้ปกครองในการสร้างครอบครัวเพื่อสร้างการเกิด และการเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างมีคุณภาพ และการใช้กลไกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนการขยายศูนย์ดูแลเด็กอ่อน 0 – 2 ปี โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการการหาลำดับพันธุกรรมของเอกซอนในยีนกลุ่มโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดไทย** ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์การกลายพันธุ์ของยีนที่มีความสัมพันธ์กับโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิด และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการวินิจฉัยโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก เพื่อลดการสูญเสียชีวิตหรือความพิการในช่วงวัยทารก

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และครอบครัวตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านนิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ การใช้เวลาเล่นกับลูกเพื่อส่งเสริมความรักความผูกพันในครอบครัว การคัดกรองพัฒนาการเชิงรุกในรูปแบบของรถพัฒนาการเคลื่อนที่ที่นำของเล่น หนังสือนิทาน อุปกรณ์ และองค์ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัยไปในพื้นที่ห่างไกล การพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี และหลักสูตรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดของหลักสูตร การพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการไฮสโคปและการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และการขับเคลื่อนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งมีการประเมินตนเอง ผ่านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (Early Childhood Development Information System) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

110201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 0 – 2 ปี** ที่สามารถเข้าถึงได้ยังมีอยู่อย่างจำกัด และยังไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นจนถึงในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ**ครูหรือผู้ดูแลเด็กอาจยังขาดวุฒิการศึกษาและคุณสมบัติที่เหมาะสม** นอกจากนี้ การขยายศูนย์ดูแลและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั่วประเทศยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า และอาจยังขาดทรัพยากรทางด้านบุคลากร งบประมาณในการจัดการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการขยายการให้บริการที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมช่วงอายุต่ำกว่า 2 ปี** ให้เป็นทางเลือกสำหรับพ่อแม่ที่มีความจำเป็นต้องกลับเข้าสู่การทำงาน และลดภาระการฝากเลี้ยงนอกระบบ โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาควิชาการที่มีความพร้อมทางเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้ง**สนับสนุนการสร้างครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้เพียงพอ การพัฒนาทักษะในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง** ด้วยการพัฒนากลไกเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการดูแลเด็กกับพ่อแม่และผู้ปกครอง

110301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผล ตลอดชีวิตดีขึ้น

Y1 110301

จ.3 ศธ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565: ค่าเป้าหมาย คะแนนความสามารถในการแข่งขันแข่งขันพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570: ค่าเป้าหมาย ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต (คะแนน)				
110301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 66 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 65 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 64 คะแนน (proxy)**	ไม่น้อยกว่า 66.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 6.45 ☺	แย่ลง ร้อยละ 1.52 ☹	แย่ลง ร้อยละ 1.54 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 91.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 110301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2563 ใช้ตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันแข่งขันพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และสถานการณ์ พ.ศ. 2564 – 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงคือ ข้อมูลคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ประเทศไทยมีคะแนน**

ของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์ในภาพรวมที่ 64 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 65 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.54 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 66.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ตัวชี้วัด	การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD		
	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	การเปลี่ยนแปลง
ภาพรวมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์	65 คะแนน	64 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ
(1) ด้านสถานการณ์ผลิตภาพแรงงาน	อันดับ 35 5.99 คะแนน	อันดับ 38 5.83 คะแนน	↓ แย่ลง 3 อันดับ ลดลง 0.16 คะแนน
(2) การฝึกปฏิบัติงาน	อันดับ 21 5.82 คะแนน	อันดับ 22 5.93 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.11 คะแนน
(3) ความเพียงพอของแรงงานทักษะ	อันดับ 29 5.81 คะแนน	อันดับ 34 5.83 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.02 คะแนน
(4) ทักษะด้านการเงิน	อันดับ 37 5.91 คะแนน	อันดับ 37 5.89 คะแนน	– อันดับคงที่ ลดลง 0.02 คะแนน
(5) วัฒนธรรมของประเทศเปิดกว้างต่อแนวคิดของชาวต่างชาติ	อันดับ 9 8.01 คะแนน	อันดับ 10 8.02 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.01 คะแนน
(6) การปรับตัวเมื่อเจอความท้าทายใหม่	อันดับ 27 6.93 คะแนน	อันดับ 22 6.97 คะแนน	↑ ดีขึ้น 5 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.04 คะแนน
(7) ค่านิยมของสังคมสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	อันดับ 27 6.66 คะแนน	อันดับ 40 6.09 คะแนน	↓ แย่ลง 13 อันดับ ลดลง 0.57 คะแนน
(8) ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี	อันดับ 39 6.60 คะแนน	อันดับ 41 6.67คะแนน	↓ แย่ลง 2 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.07 คะแนน

ที่มา : รายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD), 2568

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาทักษะทางด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี** ผ่านการพัฒนาชุดความรู้และครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การอ่าน และการจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะกระบวนการคิดและการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ผ่านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ด้วย Problem - Based Learning **การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาทวิภาคีในระบบอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง** เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย และ**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ และทักษะแห่งอนาคต** ที่เข้าถึงได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย** ของกรมสุขภาพจิต ที่มีการร่วมมือกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย

และนวัตกรรม ดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการจัด “ระบบโรงพยาบาลคู่เครือข่าย” เพื่อสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา พัฒนาศักยภาพบุคลากรและรับการส่งต่อเพื่อดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง และกรมสุขภาพจิต ขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือทางด้านสุขภาพจิตนักศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และ**โครงการพัฒนาการทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษสำหรับช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น (12-18 ปี) ด้วยระบบการทดสอบแบบดิจิทัล (Digital Testing)** ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถภาษาอังกฤษสำหรับช่วงวัยเรียน/วัยรุ่นตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถของตนเองและนำผลไปใช้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศให้เทียบเท่ามาตรฐานนานาชาติ ตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยให้มีความพร้อมด้านภาษา

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนทัศน์การจัดการเรียนรู้ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต อาทิ ทักษะด้าน STEM และภาษาอังกฤษ รวมถึงการยกระดับศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาและสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดการส่งเสริม Growth mindset** ที่กระตุ้นการเรียนรู้และความกล้าที่จะคิด วิเคราะห์ แสดงออก และลงมือปฏิบัติเมื่อเผชิญกับปัญหา สะท้อนได้จากข้อมูลผลการสอบ PISA ประจำปี 2565 พบว่า นักเรียนร้อยละ 54 เชื่อว่าตนเองไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ได้[1] **การขยายตัวของปัญญาประดิษฐ์อย่างรวดเร็ว**ที่ถึงแม้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ แต่ก็อาจทำให้ผู้เรียนพึ่งพาเครื่องมือจนลดทอนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึกและทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้ **ความไม่สอดคล้องของทักษะกับความต้องการของตลาดงาน** โดยแรงงานอายุ 20 – 59 ปี กว่าร้อยละ 56 มีคุณวุฒิทางวิชาการไม่สอดคล้องกับความต้องการของอาชีพ[2] และผู้สำเร็จการศึกษาสาขา STEM จำนวนมากทำงานทักษะต่ำระดับและส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ส่งผลต่อการเติบโตทางด้านรายได้ และการเข้าถึงการอบรมเพื่อยกระดับทักษะให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

[1] PISA Results 2022 (Volume III) - Factsheets: Thailand (https://www.oecd.org/en/publications/pisa-results-2022-volume-iii-factsheets_041a90f1-en/thailand_ff214311-en.html?utm_source=chatgpt.com)
[2] สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (2568). รายงานสรุป การพัฒนาทุนมนุษย์ในประเทศไทย การศึกษาช่องว่าง อุปสรรค และทางเลือกเชิงนโยบาย.

110301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **สร้าง** Growth Mindset ผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดสร้างสรรค์ ทดลองแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจ และทักษะของครูให้เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น สามารถตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์และเปิดโอกาสให้มีการลองผิดลองถูกโดยปราศจากการติเตียนเชิงลบ **พัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้**และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการพัฒนาจริยธรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา **แก้ไขปัญหาความไม่สอดคล้องของทักษะ** โดยบูรณาการข้อมูลตลาดงานและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดและพัฒนาระบบประเมินทักษะ คำแนะนำงาน ข้อมูลการฝึกอบรมส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

110401

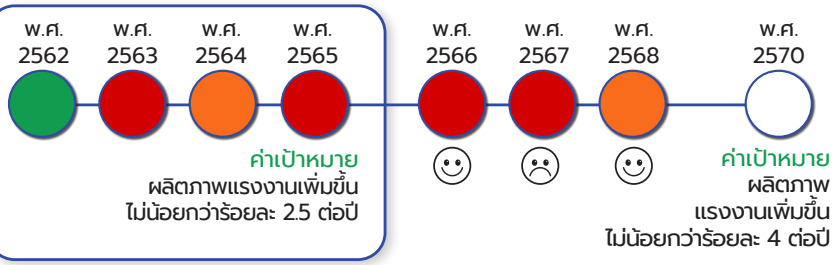
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

Y1 110401

จ.3 | รง.

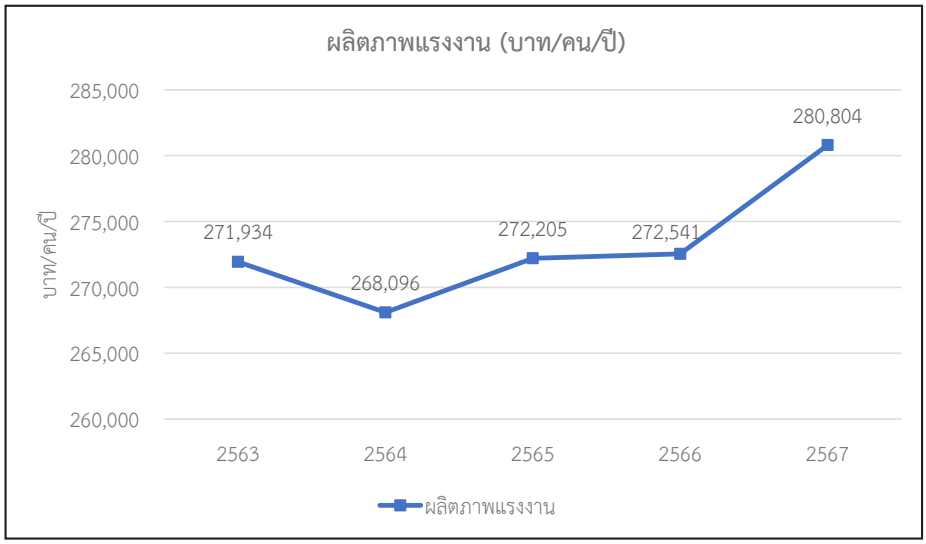
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละต่อปี)				
110401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53** 272,205 บาท/คน/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12** 272,541 บาท/คน/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.03** 280,804 บาท/คน/ปี	**เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4**	**เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 208.6** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 92.15** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 2,358.19** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น พิจารณาจากผลิตภาพแรงงาน ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **ผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 280,804 บาท/คน/ปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.03 จากปีก่อนหน้า** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2,358.19 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับ

110401

ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาฝีมือและสมรรถนะของแรงงาน**ให้สอดคล้องและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อาทิ เทคโนโลยีอัตโนมัติ การใช้ระบบปฏิบัติการหุ่นยนต์ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ อีคอมเมิร์ซ (e - Commerce) การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย Generative AI และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) การผลิตสินค้าชุมชน และทักษะทางการตลาด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจแรงงานเพื่อประมาณการอุปสงค์และอุปทานแรงงาน และเตือนภัยด้านแรงงาน เพื่อให้การพัฒนาแรงงานสอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะอีคอมเมิร์ซ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย Generative AI และทักษะทางการตลาด การสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาผ่านการบูรณาการการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานและเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเชื่อมโยงกับระบบธนาคารหน่วยกิต เพื่อนำมาตรฐานฝีมือแรงงานและการเรียนรู้นอกระบบมาเทียบโอนในระดับปริญญาตรี และการร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาแรงงานยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

110401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การเติบโตของปัญญาประดิษฐ์อย่างก้าวกระโดด** ที่สามารถทำงานที่มีลักษณะทำซ้ำ ๆ และงานขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถทดแทนแรงงานที่ขาดทักษะได้ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงที่สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้แรงงานจบใหม่ที่ขาดประสบการณ์และมีทักษะไม่ตรงกับความต้องการทำให้เสี่ยงต่อการไม่มีงานทำ **ระบบการศึกษาอาจยังไม่สามารถผลิตแรงงานที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดงาน** ระบบการพัฒนาทักษะและระบบมาตรฐานอาชีพขาดการบูรณาการทั้งในเชิงหลักสูตรและเป้าหมาย ส่งผลให้แรงงานจำนวนมากไม่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานใหม่ในอนาคต **แรงงานขาดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ** สะท้อนจากผลการสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จากประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 57 ล้านคนมีผู้ต้องการพัฒนาขีดความสามารถเพียง 5.33 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.3 **การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น** หากไม่สามารถเพิ่มพูนและปรับเปลี่ยนทักษะผู้สูงอายุควบคู่กับการส่งเสริมการจ้างงานต่อเนื่อง ก็จะส่งผลกระทบต่อผลิตภาพแรงงานและต้นทุนของผู้ประกอบการได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**สร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความต้องการของตลาดและโครงสร้างอาชีพในอนาคต** โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีอัตโนมัติ การใช้ระบบปฏิบัติการหุ่นยนต์ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) การพัฒนาสิทธิประโยชน์ที่จูงใจแรงงานให้เข้าสู่ระบบพัฒนาทักษะเพื่อปรับทักษะเดิมและเพิ่มพูนทักษะใหม่ อาทิ การให้คูปองเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาทักษะ โดยให้ความสำคัญกับแรงงานนอกระบบซึ่งเป็นแรงงานที่มีความไม่มั่นคงทางรายได้และขาดการเข้าถึงระบบอบรมและพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบ **พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรมที่มุ่งสร้างทักษะพื้นฐาน** ทั้งทักษะการอ่านเขียน ทักษะดิจิทัล ทักษะอารมณ์สังคม ตั้งแต่ในช่วงวัยเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่วัยแรงงานอย่างมีคุณภาพ **ส่งเสริมการนำระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิต** ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ **สร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต** ที่สนับสนุนให้แรงงานปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึง**ปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงาน**ให้มีความปลอดภัยสำหรับคนทุกกลุ่มทุกวัย

110402

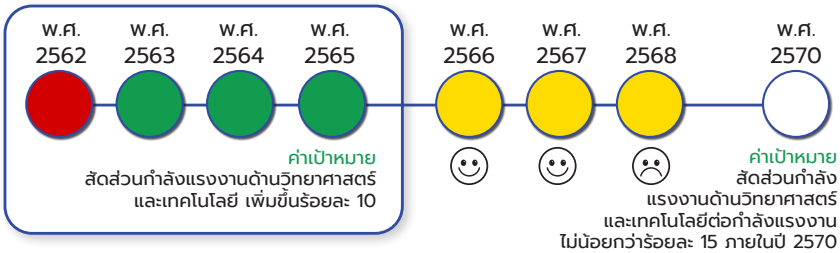
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

Y1 110402

จ.3 | รง.

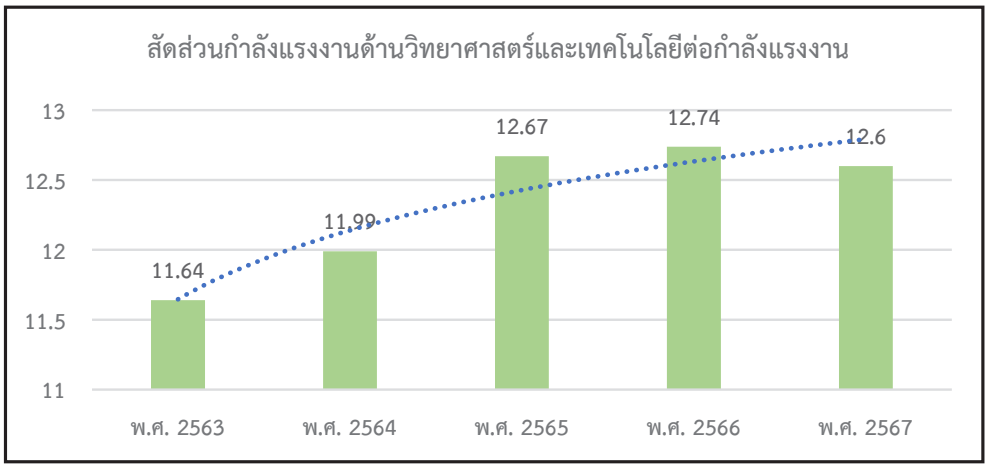

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
110402	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 12.67** (กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,055,522 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 39,903,310 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 12.74** (กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 40,447,220 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 12.60** (กำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,102,969 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 40,484,120 คน)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 13.49**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 5.67** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.55** ☺	**แย่ลง ร้อยละ -1.09** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.4 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 84 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายลดลง พิจารณาจากสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า **มีกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 5,102,969 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด 40,484,120 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมดจำนวน 40,447,220 คน คิดเป็นร้อยละ 12.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนากำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ -1.09 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.4 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

110402

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ เพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านการ**ปรับปรุง Long-Term Resident Visa (LTR Visa)** ให้ครอบคลุมอาจารย์ชาวต่างชาติในสถาบันการศึกษาและอาชีวศึกษาในสาขาต่าง ๆ **การผ่อนคลายกฎระเบียบเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน**ของกลุ่มผู้มีทักษะเชี่ยวชาญพิเศษและผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานจากประเทศไทยให้กับนายจ้างในต่างประเทศ และ**การผ่อนคลายข้อกำหนดด้านรายได้** โดยบริษัทนายจ้างในต่างประเทศที่มีผู้เชี่ยวชาญทำงานจากประเทศไทย จากเดิมขั้นต่ำ 150 ล้านเหรียญสหรัฐ เป็น 50 ล้านเหรียญสหรัฐในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา และให้รวมถึงบริษัทลูกที่มีบริษัทแม่ ซึ่งมีรายได้ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 50 ล้านเหรียญสหรัฐถือหุ้นทั้งสิ้นด้วย เพื่อดึงดูดกลุ่มแรงงานทักษะสูงของบริษัทที่กำลังเติบโต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไทยยังขาดแคลน และสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูงจากเดิม 80,000 เหรียญสหรัฐต่อปี เป็นการลงทุนในทรัพย์สินที่มั่นคงและการลงทุนระยะยาวในไทยไม่น้อยกว่า 500,000 เหรียญสหรัฐ ส่งผลให้คำขอกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูงเพิ่มขึ้นเท่าตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน **การร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย** อาทิ Semiconductor ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ **ตลอดจนการดึงดูดการลงทุนโครงการขนาดใหญ่** ในธุรกิจ Data center เซมิคอนดักเตอร์ **การอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนอย่างครบวงจร** ผ่านการรวมบริการของศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน และศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาตทั้งกลุ่มต่างชาติที่เข้ามาทำงานภายใต้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI Visa) LTR Visa และ Smart Visa สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจใหม่ ณ จุดเดียว อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่ไทยยังขาดแคลน และการผ่อนคลายข้อกำหนดด้านรายได้เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูง ขณะที่การดึงดูดคนไทยให้กลับเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายมีการขยายสาขาการให้ทุนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การปรับรูปแบบการจัดสรรทุนตามนโยบาย

การพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ของประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ และปัญญาประดิษฐ์ การเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าปฏิบัติงานตอบแทนทุน เพื่อให้ผู้รับทุนกลับมาสอนหนังสือและทำงานวิจัยสนับสนุนผู้ประกอบการและสตาร์ทอัพไทย ควบคู่กับการปรับกฎระเบียบที่ผู้รับทุนสามารถทำงานใช้ทุนกับต้นสังกัดได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดการกำหนดนโยบายและมาตรการ**ดึงดูดกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยในต่างประเทศที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการสรรหาผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย มาตรการจูงใจทางการเงินและสวัสดิการ **การสร้างช่องทางการเข้าถึงตลาดงานในประเทศ และการพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและพัฒนา** เพื่อดึงดูดให้คนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และ**การขาดกลยุทธ์เพื่อช่วงชิงกำลังคน**ที่มีความสามารถในอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ และหุ่นยนต์ที่กำลังได้รับผลกระทบจากปัญหาภูมิรัฐศาสตร์โลกและกำลังเป็นที่ต้องการของทั่วโลก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**กำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อดึงดูดคนไทยในต่างประเทศที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการสรรหา** อาทิ การให้ทุนสนับสนุนและอิสระในการทำการวิจัยให้แก่ นักวิชาการ นักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) ทั้งที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา และที่อยู่ในช่วงต้นอาชีพ **การจัดให้มีมาตรการจูงใจทางการเงินและสวัสดิการ** อาทิ เงินอุดหนุนค่าที่พัก เงินช่วยซื้อบ้าน และมาตรการการลดหย่อนหรือคืนภาษีเงินได้บุคคล การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยและพัฒนา และ**การผ่อนคลายกฎระเบียบด้านการอนุญาตการเข้าและพำนักในประเทศ**ให้กับกลุ่มผู้มีความสามารถสูง อาทิ วีซ่าที่อนุญาตให้นักวิจัยต่างชาติในสาขา STEM สามารถย้ายถิ่นฐานเข้ามาพำนักในประเทศได้โดยไม่ต้องมีงานทำก่อน โดยอาจมุ่งที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักวิจัยต่างชาติที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศหรือผู้ที่สอนหรือวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

110501

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

Y1 110501

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	● ☺	● ☹	● ☺	○

ค่าเป้าหมาย จำนวนผู้สูงอายุมีศักยภาพ มีงานทำ และรายได้เหมาะสม เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

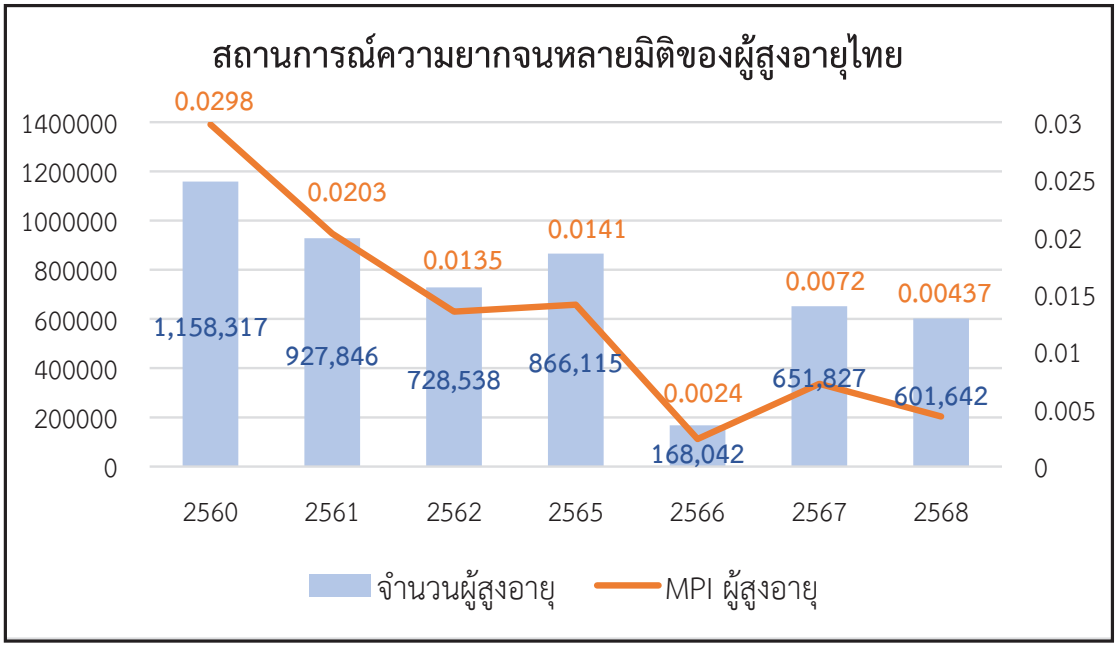
หมายเหตุ : * ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละต่อปี)				
110501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.0024	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.0072	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 0.00437	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี	ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 82.98 ☺	แย่ลง ร้อยละ 200 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 39.30 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้นพิจารณาจาก ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ดัชนีความยากจนหลากหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ อยู่ที่ 0.00437** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.0072 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 39.30 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

110501

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP)
หมายเหตุ ไม่มีรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ 2564 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการ การยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมทางด้านการเงิน สุขภาพ และการปรับปรุงบ้านให้ปลอดภัยในกลุ่มก่อนสูงอายุ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **โครงการพัฒนาศักยภาพด้านความรอบรู้ทางสุขภาพของผู้สูงอายุในการรับมือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขด้านโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่ภาคเหนือตอนบนประเทศไทย** ของกรมควบคุมโรค ที่มุ่งเน้นการยกระดับความสามารถของผู้สูงอายุในการดูแลตนเองและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินทางสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับความรอบรู้ทางสุขภาพ เข้าใจและสามารถประเมินข่าวสารสุขภาพได้อย่างถูกต้อง รวมถึงนำความรู้นั้นไปปรับใช้ในการป้องกันโรค การดูแลสุขภาพ และการดำรงชีวิต อีกทั้ง ยังมุ่งพัฒนานวัตกรรมการสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง และบูรณาการความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพในระดับชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และ**โครงการส่งเสริมศักยภาพและสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับสถานการณ์สังคมสูงอายุระดับสุดยอด** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพผู้สูงอายุจังหวัดบุรีรัมย์ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในทักษะด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวและใช้ศักยภาพของตนให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

110501

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจผ่านการยกระดับการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราภาพตั้งแต่วัยทำงานผ่านการพัฒนาสลากออมทรัพย์ของกองทุนการออมแห่งชาติ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับการทำงานในวัยสูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานในอาชีพเดิมหรือปรับตัวสู่อาชีพใหม่ได้ การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการหลอกลวงทางไซเบอร์ การปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านและชุมชน และบริการสาธารณะให้เหมาะสมและปลอดภัยตลอดจนการยกระดับระบบการดูแลระยะยาวในระดับพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ยังคงทำงาน เพราะมีเงินออมต่ำ และทำงานเป็นแรงงานนอกระบบ** ทำให้ขาดความมั่นคงทางรายได้และความคุ้มครองทางสังคม **การมีอคติทางอายุและระบบค่าจ้างที่ยังยึดตามหลักอาวุโส** ทำให้ภาคเอกชนขาดแรงจูงใจในการจ้างงาน **ด้านระบบสุขภาพและการดูแลระยะยาว** ที่เน้นการรักษามากกว่าการป้องกันส่งผลให้งบประมาณทั้งทางด้านระบบบำนาญและด้านสุขภาพภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามโครงสร้างประชากรอยู่แล้วมีความเสี่ยงด้านการคลังมากยิ่งขึ้น ขณะที่จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการผู้ดูแลในระดับต่าง ๆ เพิ่มสูงขึ้น แต่ยังขาดความเพียงพอทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อีกทั้ง ยังมีที่มาของแหล่งงบประมาณจากภาครัฐเป็นหลัก นอกจากนี้ **การพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัยยังไม่เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล** กฎหมายควบคุมอาคารยังไม่ครอบคลุมที่อยู่อาศัยทั่วไป รวมถึง ยังขาดมาตรการสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิมให้มีความปลอดภัยเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถสูงวัยในที่เดิมได้อย่างปลอดภัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น จะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ปฏิรูปการจ้างงานและรูปแบบรายได้ที่ยืดหยุ่น** โดยยึดโยงกับสมรรถนะและศักยภาพในการทำงาน **การพัฒนามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนจ้างงานที่เหมาะกับผู้สูงอายุ** อาทิ มาตรการลดหย่อนภาษีให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ และการให้เงินอุดหนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม **พัฒนาระบบและมาตรการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนและเพิ่มพูนทักษะ** โดยเฉพาะในกลุ่มก่อนสูงอายุเพื่อสร้างการทำงานในตำแหน่งเดิมได้อย่างต่อเนื่อง การปรับสู่อาชีพใหม่ และการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการหรือสตาร์อัพ **การสร้างงานภาครัฐโดยเฉพาะในท้องถิ่น**เพื่อลดข้อจำกัดด้านการเดินทาง **พลิกโฉมระบบการดูแลระยะยาว**

110501

สู่ฐานชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการพัฒนายกระดับผู้ดูแลและอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐาน ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม **การทบทวนแนวคิดการดูแลระยะยาว** ที่ประชาชนผู้รับบริการ ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว และ**สร้างความตระหนักให้ประชากรวัยก่อนสูงอายุเตรียมพร้อมสำหรับการปรับปรุงที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินและมาตรการจูงใจ** อาทิ การลดหย่อนภาษีในกลุ่มสินค้าและบริการเพื่อการปรับปรุงบ้านและสนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อการสูงวัยในที่เดิม อาทิ การเปลี่ยนห้องว่างในบ้านผู้สูงอายุให้เป็นห้องเช่า ซึ่งจะช่วยเพิ่มรายได้และลดความโดดเดี่ยวทางสังคมของผู้สูงอายุ

แผนแม่บท
12

การพัฒนาการเรียนรู้

ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย

จ.1

ศธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมาจะส่งผลให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น ตลอดจนส่งผลให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาสำหรับเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้มีการศึกษาที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ดี ยังต้องให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาสมรรถนะ ศักยภาพ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้คนไทยสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570
120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น	(1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไป ของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570 2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570
120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอด

Y2 120001

จ.2 ศธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○

ค่าเป้าหมาย
(1) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ เฉลี่ย 470 คะแนน และ (2) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา อันดับที่ 45

ค่าเป้าหมาย
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

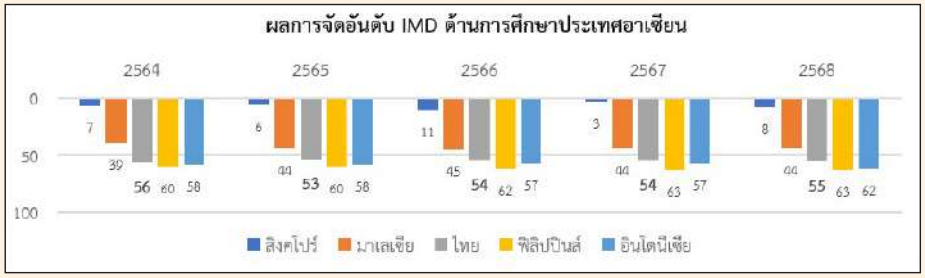
ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา *(อันดับ)				
120001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **อันดับที่ 54** (จาก 64 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **อันดับที่ 54** (จาก 67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **อันดับที่ 55** (จาก 69 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจ)	**ไม่เกินอันดับที่ 49**	**ไม่เกินอันดับที่ 40**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 1.89 ☹	คงที่ 😐	แย่ลง ร้อยละ 1.85 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 89.09 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 69 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจทั่วโลก และอยู่ในอันดับที่ 3 จาก 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน โดยเมื่อพิจารณารายตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาที่มีทั้งหมด 19 ตัวชี้วัด มีอันดับดีขึ้น 6 ตัวชี้วัด อันดับคงที่ 2 ตัวชี้วัด และอันดับแย่ลง 11 ตัวชี้วัด โดยไม่มีตัวชี้วัดใดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับดีขึ้นอย่างชัดเจน ขณะที่ตัวชี้วัดที่มีการเปลี่ยนแปลงอันดับลดลงอย่างชัดเจน ได้แก่

การศึกษาในมหาวิทยาลัยตอบโจทย์การแข่งขัน ที่ลดจากอันดับที่ 38 เป็นอันดับที่ 51 และการศึกษาระดับประถมและมัธยมตอบสนองความสามารถในการแข่งขัน ที่ลดจากกอันดับที่ 35 เป็นอันดับที่ 47 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาของประเทศไทยอยู่อันดับที่ 54 จาก 67 ประเทศ/เขตเศรษฐกิจทั่วโลก สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.85 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.09 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.73 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา ปี 2567-2568

ที่มาของข้อมูล : IMD World Competitiveness Yearbook

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต อาทิ **การกระจายทรัพยากรทางการศึกษา** การจัดสรรอัตราครูตามอัตราส่วนนักเรียน โดยการจัดสรรครูจำแนกตามสังกัดไม่ได้มีการจำแนกตามรายชั้นของผู้เรียน ทำให้อัตราส่วนนักเรียนต่อครูยังไม่สะท้อนข้อมูลที่แท้จริง รวมทั้งยังคงเผชิญปัญหาครูไม่ครบชั้น/ไม่ครบวิชา โดยเฉพาะในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และการจัดสรรงบประมาณในการอุดหนุนการจัดการเรียนการสอนตามรายหัวนักเรียนเป็นหลัก ส่งผลให้ทรัพยากรทางการศึกษากระจุกตัวอยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ที่มีนักเรียนจำนวนมาก รวมทั้งสถานการณ์โครงสร้างประชากรของไทยที่มีอัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่อง ทำให้แนวโน้มการจัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาของภาครัฐลดลงในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศโดยตรง **การเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา** ยังเผชิญความท้าทายจากอัตราส่วนประชากรที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากเป็นช่วงชั้นเรียนที่ไม่ได้รับการอุดหนุนค่าใช้จ่ายเพื่อเรียนฟรีจากรัฐ และปัญหาเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้มีความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาระหว่างกลุ่มเด็กที่มีเศรษฐฐานะสูงสุด (Decile 10) กับกลุ่มเด็กที่มีเศรษฐฐานะต่ำสุด (Decile 1) อยู่ในระดับที่สูง โดยในปี 2567 กลุ่มเศรษฐฐานะสูงสุด เข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 84.33 ขณะที่กลุ่มเศรษฐฐานะต่ำสุด เข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาถึงร้อยละ 7.61 หรือห่างกัน 11 เท่า ขณะที่**คุณภาพการศึกษาไทย**

ยังไม่สามารถขยายผลการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะอย่างทั่วถึง ทำให้เด็กไทยส่วนใหญ่ขาดทักษะที่จำเป็นเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่โลกการทำงาน การผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจทั้งในเชิงคุณวุฒิการศึกษาและระดับการศึกษา ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันและการพัฒนาของประเทศ

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ควรพิจารณา**ออกแบบวิธีการจัดสรรทรัพยากร**ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัดสรรงบประมาณผ่านผู้เรียน การจัดสรรงบประมาณที่ยืดหยุ่น โดยคำนึงถึงความแตกต่างกันของขนาดโรงเรียน สภาพปัญหา และบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเพียงพอและมีประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังควรเร่ง**ขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านสู่ระบบการศึกษาที่เน้นสมรรถนะ** ให้ครอบคลุมทุกช่วงชั้น ทุกสังกัดสถานศึกษา สนับสนุนการพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีสมรรถนะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้และสามารถเป็นกำลังคนคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคธุรกิจ รวมทั้ง**ปรับปรุงกลไกการช่วยเหลือทางการเงินเพื่อการเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา**สำหรับนักเรียนกลุ่มเฉพาะ เพื่อสร้างโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างไร้รอยต่อ และควรพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น รองรับความหลากหลายของวิธีการเรียนของผู้เรียน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

Y2 120002

จ.2 ศร.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) ไม่น้อยกว่า 50.1 คะแนน

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 (ร้อยละ)

120002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 41.02** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน **สัดส่วนร้อยละ 82.04** (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 34.33** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน **สัดส่วนร้อยละ 68.67** (การเก็บข้อมูลมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 98.73** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล จำนวน 3,788,216 คน ต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษา จำนวน 3,836,923 คน (มีการเก็บข้อมูลเป็นปีแรก)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42.89**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบการเปลี่ยนแปลงกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากเก็บข้อมูลเป็นปีแรก	**แย่ลง ร้อยละ 16.30** (proxy)***	ไม่สามารถเทียบการเปลี่ยนแปลงกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ตัวชี้วัดแตกต่างกัน		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 230.19 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 164.55 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 120002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการเก็บข้อมูลสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษาเป็นปีแรก

คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษา[1] จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในสังกัด สพฐ. (ปีการศึกษา 2567) ที่มีข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล (จำนวน 3,788,216 คน) ต่อผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ปีการศึกษา 2568) ทั้งหมดที่อยู่ในสถานศึกษา (จำนวน 3,836,923 คน) คิดเป็นร้อยละ 98.73 ทั้งนี้ ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2568 ได้ เนื่องจากสถานการณ์ของ พ.ศ. 2567 เทียบเคียงโดยใช้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด และข้อมูลดังกล่าวมีน้ำหนักเป็นครึ่งหนึ่งของการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 42.89) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 230.19 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 164.55 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการพัฒนาให้คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น อาทิ **การจัดทำข้อมูลการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญา**ยังแสดงเพียงผลการคัดเลือกการเข้าร่วมกิจกรรม หรือผลการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อห้องเรียนความเป็นเลิศประเภทต่าง ๆ ซึ่งยังไม่สามารถสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่าการส่งต่อการพัฒนาดังกล่าวสอดคล้องกับพหุปัญญาของผู้เรียนหรือไม่ ขณะที่ **ความครอบคลุมของระบบข้อมูลผู้มีความสามารถพิเศษตามหลักพหุปัญญา** ยังครอบคลุมเพียงผู้เรียนสังกัด สพฐ. ทำให้เกิดช่องว่างในการส่งต่อการพัฒนากำลังคนที่มีความสามารถพิเศษของประเทศในภาพรวม สถานศึกษาและผู้สอนมุ่งจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษโดย**ขาดแผนหรือแนวทางการส่งต่อการพัฒนา** และยัง**ขาดการสร้างสภาพแวดล้อมและการมีส่วนร่วม**ในการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญาของผู้มีความสามารถพิเศษกับภาคส่วนอื่น เช่น การดึงเครือข่ายวิชาการร่วมออกแบบหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับการรองรับการพัฒนาต่อยอดพหุปัญญาเฉพาะด้าน หรือการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีส่วนในการแนะแนวและร่วมส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน เป็นต้น

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐเร่งรัดการ**จัดทำข้อมูลพหุปัญญา**ที่สะท้อนการส่งต่อการพัฒนาเชิงประจักษ์และครอบคลุมผู้เรียนทุกสังกัด พัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญารายบุคคลที่มี**การบูรณาการ**กัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการส่งต่อการพัฒนาและออกแบบแนวทางการเรียนรู้ รวมทั้งมี**ระบบติดตามผลลัพธ์การพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล** เพื่อเป็นฐานข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการวางแนวทางพัฒนากำลังคนของประเทศในห้วงถัดไป และพัฒนาการมีส่วนร่วมของภาคส่วนที่หลากหลายในการส่งต่อการพัฒนาพหุปัญญา

[1]การส่งต่อ คือ การส่งต่อการพัฒนาจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง จากลำดับปัจจุบันไปยังลำดับต่อไป หรือจากหลักสูตรเดิมไปยังหลักสูตรใหม่ตามศักยภาพ/พหุปัญญา โดยในกรณีนี้การส่งต่อ หมายถึง การส่งต่อการพัฒนาเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ในปีการศึกษา 2567) สู่ระดับชั้นที่สูงขึ้น คือ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 (ในปีการศึกษา 2568) ซึ่งเป็นประชากรเด็กนักเรียนกลุ่มเดียวกัน

120101

แผนแม่บทย่อย การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

Y1 120101

จ.3 ศร.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ ร้อยละ 50
(2) อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลงร้อยละ 20 และ (3) อัตราการเข้าเรียนสุทธิระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย
(1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ภายในปี 2570
(2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่
1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570
2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570
3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570
4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : ด้วยตัวชี้วัดที่ (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ของปี 2567 มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ (คะแนน)				
120101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 38.89 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 85.86 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 121.58 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 52.62 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบการเปลี่ยนแปลงกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากเก็บข้อมูลเป็นปีแรก	ดีขึ้น ร้อยละ 120.74 (revised)**	ดีขึ้น ร้อยละ 41.60		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 231.04 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 202.63 ของค่าเป้าหมาย

120101

ตัวชี้วัด :	2. สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ 1) ภาษาไทย (ร้อยละ) 2) ภาษาอังกฤษ (ร้อยละ) 3) คณิตศาสตร์ (ร้อยละ) 4) วิทยาศาสตร์ (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 59.21 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 9.26 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 4.59 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 5.74 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 19.7	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 55.13 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 8.80 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 6.22 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 3.13 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 18.32	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1) ภาษาไทย ร้อยละ 47.94 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 7.00 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 5.60 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 8.20 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 17.19	1) ภาษาไทย ร้อยละ 65.09 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 9.2 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 7.48 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 5.42 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 21.80	1) ภาษาไทย ร้อยละ 85 2) ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 3) คณิตศาสตร์ ร้อยละ 10 4) วิทยาศาสตร์ ร้อยละ 10 เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 28.75
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	1) ภาษาไทย ดีขึ้น ร้อยละ 9.81 2) ภาษาอังกฤษ ดีขึ้น ร้อยละ 13.06 3) คณิตศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ 13.56 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ 36.02 ดีขึ้น ร้อยละ 11.33 ☺	1) ภาษาไทย แย่ลง ร้อยละ 6.89 2) ภาษาอังกฤษ แย่ลง ร้อยละ 4.97 3) คณิตศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ 35.51 4) วิทยาศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ 45.47 แย่ลง ร้อยละ 5.45 ☹	1) ภาษาไทย แย่ลง ร้อยละ 13.04 2) ภาษาอังกฤษ แย่ลง ร้อยละ 20.45 3) คณิตศาสตร์ แย่ลง ร้อยละ 9.97 4) วิทยาศาสตร์ ดีขึ้น ร้อยละ 161.98 ดีขึ้น ร้อยละ 29.63 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) ภาษาไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 73.65 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 76.09 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 74.87 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 151.29 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 93.67	1) ภาษาไทย คิดเป็นร้อยละ 56.40 ของค่าเป้าหมาย 2) ภาษาอังกฤษ คิดเป็นร้อยละ 70.00 ของค่าเป้าหมาย 3) คณิตศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 56.00 ของค่าเป้าหมาย 4) วิทยาศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 82.00 ของค่าเป้าหมาย เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 66.10
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 120101 มี 2 ตัวชี้วัด (1) ตัวชี้วัดที่ 1 = 202.63 ทั้งนี้ สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดค่าให้เป็น 100 (2) ตัวชี้วัดที่ 2 มีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(\text{ภาษาไทย} + \text{ภาษาอังกฤษ} + \text{คณิตศาสตร์} + \text{วิทยาศาสตร์})}{4} = 66.10$ (3) โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(100 + 66.10)}{2} = 83.05$				**คิดเป็นร้อยละ 83.05 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ จัดทำโดยสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีคะแนนอยู่ที่ 121.58 คะแนน[1] และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล

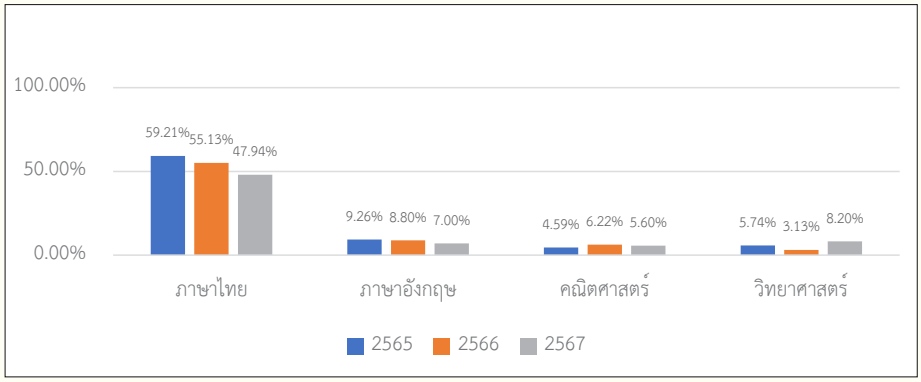
พ.ศ. 2567) ที่มีคะแนนอยู่ที่ 85.86 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.60 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 52.62 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 231.04 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 202.63 ของค่าเป้าหมาย

แผนงานหลัก	ค่าเป้าหมาย	พ.ศ. 2567		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)	พ.ศ. 2568		คิดเป็นร้อยละ	เทียบค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)
		ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)			ทั้งหมด (คน)	ผลการดำเนินการ (คน)		
1. การส่งเสริมครูภาษาอังกฤษให้ได้รับการทดสอบความสามารถทางภาษาอังกฤษ ตามกรอบมาตรฐาน CEFR หรือมาตรฐานอื่น ๆ	ร้อยละ 60	42,827	35,776	83.54	**139.23**	50,170	49,308	98.28	**163.80**
2. การส่งเสริมการพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning/ครูยุคใหม่	ร้อยละ 60	555,606	528,356 (revised)**	95.10 (revised)**	**158.49** (revised)**	613,036	1,032,995	168.50	**280.84**
3. การส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,138,372	197,661	17.36	**28.94**	1,246,770	193,212	15.50	**25.83**
4. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ สวัสดิการ สวัสดิภาพ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 60	1,123,225	113,001	10.06	**16.77**	1,213,505	115,237	9.50	**15.83**
				คิดเป็นคะแนน	**85.86** (revised)**			คิดเป็นคะแนน	**121.58**

(2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลักต่อจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย (2) ภาษาอังกฤษ (3) คณิตศาสตร์ (4) วิทยาศาสตร์ จัดทำโดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบฯ ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม วิชาภาษาไทย ร้อยละ 47.94 วิชาภาษาอังกฤษ ร้อยละ 7.00 วิชาคณิตศาสตร์ ร้อยละ 5.60 และวิชาวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 8.20 (เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 17.19) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 55.13 8.80 6.22 และ 3.13 ตามลำดับ (เฉลี่ย 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 18.32) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาในภาพรวมที่ดีขึ้น โดยมีวิชาที่สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด 1 วิชา คือ วิชาวิทยาศาสตร์ โดยปรับตัวสูงขึ้นถึงร้อยละ 161.98 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และมีวิชาที่สถานการณ์การพัฒนาแย่ลง 3 วิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งปรับตัวลดลงเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ร้อยละ 13.04 20.45 และ 9.97 ตามลำดับ ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65.09 9.2 7.48 และ 5.42 ตามลำดับ) พบว่า ทั้ง 4 วิชามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 73.65 76.09 74.87 และ 151.29 ของค่าเป้าหมายตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 93.97 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 10 10 และ 10 ตามลำดับ) พบว่า ทั้ง 4 วิชามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 56.40 70.00 56.00 และ 82.00 ของค่าเป้าหมายตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 66.10

120101

สัดส่วนนักเรียนชั้น ม. 3 ที่สอบผ่านร้อยละ 50 ใน 4 วิชาหลัก ปี 2565 -2567

ที่มาของข้อมูล : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 83.05 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมต่อการจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะการวัดและประเมินผลรูปแบบใหม่ การยกระดับความสามารถของผู้เรียนให้มีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพครู ผู้เรียน และระบบการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ พลิกโฉมครูวัดประเมินผลด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลยกระดับคุณภาพผู้เรียนให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21** โดยสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะด้านการวัดประเมินผลตามหลักสูตรฐานสมรรถนะ (Competency Based Curriculum) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ดังกล่าว โดยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการอบรมพัฒนา รวมถึงนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ **(2) โครงการการบูรณาการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายของนักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสู่การสร้างประโยชน์เพื่อสังคม** โดยโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ ที่มุ่งเน้นการสร้างต้นแบบโครงการการบูรณาการผสมผสานแนวคิดและเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแต่ละกิจกรรมไปสู่โครงการที่สร้างประโยชน์และการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม (Community Engagement Program: CEP) รวมถึงสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ชุมชน ครอบครัว หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างเป็นรูปธรรม และมุ่งสร้างผู้นำเยาวชนในการสร้างพลังทางสังคมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับสมรรถนะของผู้เรียนมากขึ้น การพัฒนาศักยภาพครูผู้สอนควบคู่กับการลดภาระงานที่ไม่จำเป็น การส่งเสริมรูปแบบการจัดการการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมและความสนใจของผู้เรียนเป็นสำคัญและสนับสนุนการเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติ ตลอดจนการพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ และสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ให้ทันสมัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **(1) การปรับตัวของระบบการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI)** การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้ครูและผู้เรียนจำนวนมากยังไม่พร้อมต่อการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลแบบใหม่ ช่องว่างด้านโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลและความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงอุปกรณ์ยังคงเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนรูปแบบการเรียนรู้สมัยใหม่ แม้ว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีความพยายามในการส่งเสริมการใช้สื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาอย่างต่อเนื่อง แต่ยังพบว่าการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษายังอยู่ในระดับไม่สม่ำเสมอและมีความเหลื่อมล้ำสูง โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนในชนบท และโรงเรียนที่มีทรัพยากรจำกัด รวมไปถึงการพัฒนาทักษะของครูในด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ยังไม่เพียงพอ ทั้งในมิติการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบดิจิทัล การใช้เครื่องมือ AI เพื่อสนับสนุนการสอน ครูจำนวนมากไม่มีโอกาสเข้าถึงการฝึกอบรมเชิงลึกหรือการใช้งานจริง ซึ่งอาจส่งผลต่อความสามารถในการพัฒนาทักษะสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างทั่วถึง **(2) ระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต** การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตยังมีความไม่เชื่อมโยงระหว่างการศึกษาระบบเดิม การฝึกอบรม การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล และการเรียนรู้นอกระบบ ทำให้ข้อมูลและการเรียนรู้ของผู้เรียนกระจัดกระจายและไม่สามารถสะสมเป็นคุณวุฒิหรือหน่วยสมรรถนะที่ได้รับการยอมรับร่วมกันได้ แม้หลายหน่วยงานจะมีการจัดอบรม พัฒนาทักษะใหม่ หรือสนับสนุนหลักสูตรออนไลน์เพิ่มมากขึ้น แต่การเชื่อมโยงระหว่างระบบต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล มาตรฐานทักษะ และการรับรองผลการเรียนรู้ยังไม่เป็นระบบเดียวกัน รวมไปถึงการขาดแพลตฟอร์มกลางสำหรับรวบรวมผลการเรียนรู้จากหลายแหล่งและการไม่สอดประสานระหว่างภาคการศึกษาและภาคแรงงานในการยอมรับผลการเรียนรู้ดังกล่าว ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ผลการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาตนเองหรือเข้าสู่เส้นทางอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ **(3) การนำระบบข้อมูลด้านการเรียนรู้มาใช้ในการคาดการณ์และวิเคราะห์เชิงลึก** แม้จะมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษาในหลายหน่วยงาน แต่ระบบข้อมูลการเรียนรู้ของประเทศยังมีข้อจำกัดสำคัญทั้งในด้านความเชื่อมโยงของข้อมูลมาตรฐานข้อมูลร่วม และความสามารถในการนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้วิเคราะห์เชิงลึกเพื่อติดตามคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนในระดับรายบุคคล ระดับสถานศึกษา และระดับพื้นที่ ทำให้การนำข้อมูลมาใช้มักเน้นการรายงานผลย้อนหลังมากกว่าการใช้เพื่อคาดการณ์ความเสี่ยงหรือปัญหาล่วงหน้า อาทิ การติดตามนักเรียนที่มีแนวโน้มหลุดจากระบบ การวิเคราะห์ช่องว่างทักษะ หรือการระบุพื้นที่ที่ต้องการการสนับสนุนเพิ่มเติม ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผลการเรียนรู้ ทักษะ สมรรถนะของผู้เรียน รวมถึงข้อมูลด้านครูและบริบทโรงเรียนยังมีการกระจายตัวอยู่ในหลายระบบ และมีรูปแบบที่แตกต่างกัน ทำให้การประมวลผลข้อมูลสำหรับการใช้ประโยชน์เชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรเพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำเป็นไปอย่างจำกัด

120101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **(1) การปรับตัวของระบบการศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI)** ควรจัดทำกรอบนโยบายและสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI เพื่อการเรียนรู้ควบคู่กับการพัฒนาครูและสถานศึกษาให้สามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลได้อย่างมีคุณภาพ กำหนดมาตรฐานสมรรถนะด้านดิจิทัลและ AI Literacy สำหรับผู้เรียนและครูในแต่ละช่วงชั้น พัฒนา/ขยายหลักสูตรอบรมเชิงลึกสำหรับครูในการออกแบบการเรียนรู้และการใช้เครื่องมือ AI สนับสนุนการสอนและการประเมินผล รวมถึงส่งเสริมโครงการนำร่องในสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย (ขนาดเล็ก–ขนาดใหญ่ พื้นที่เมือง–ชนบท) เพื่อพัฒนาต้นแบบการใช้ AI และดิจิทัลในห้องเรียนที่สามารถนำไปขยายผลได้ในวงกว้าง **(2) การพัฒนาระบบแพลตฟอร์มกลางด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต** โดยให้มีการเชื่อมโยงการเรียนรู้ในระบบ นอกระบบ หลักสูตรออนไลน์และการฝึกอบรมจากหน่วยงานต่าง ๆ เข้าด้วยกัน พร้อมทั้งพัฒนาระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) เพื่อรองรับการสะสมและแปลงผลการเรียนรู้จากหลายแหล่งให้เป็นสมรรถนะหรือคุณวุฒิที่ได้รับการยอมรับ และ **(3) การนำระบบข้อมูลด้านการเรียนรู้มาใช้ในการคาดการณ์และวิเคราะห์เชิงลึก** ควรพัฒนาระบบข้อมูลการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงข้อมูลผู้เรียน ครู ผลการเรียนรู้ สมรรถนะ และบริบทสถานศึกษาจากหลายหน่วยงานเข้าด้วยกันภายใต้มาตรฐานข้อมูลกลางเดียวกัน พร้อมทั้งเสริมสร้างความสามารถในการใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้านการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน คาดการณ์ความเสี่ยง และออกแบบมาตรการสนับสนุนที่ตรงกลุ่มเป้าหมาย

120201

แผนแม่บทย่อย การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

Y1 120201

จ.3 ศธ.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล ร้อยละ 10 และ
(2) สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา ร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อ เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
120201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 82.04** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,871,486 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,718,951 คน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 68.67** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 3,231,001 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,705,135 คน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 88.41** เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล จำนวน 3,931,966 คน ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จำนวน 4,447,621 คน (มีการเก็บข้อมูลเป็นปีแรก)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)		**แย่ลง ร้อยละ 16.30** (proxy)***	**ไม่สามารถเทียบการเปลี่ยนแปลงกับปีก่อนหน้าได้ เนื่องจากใช้ตัวชี้วัดแตกต่างกัน**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 120201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีการเก็บข้อมูลสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด เป็นปีแรก

120201

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคล ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัด สพฐ. ได้รับการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา จำนวน 3,931,966 คน จากเด็กนักเรียนในระดับชั้นดังกล่าวทั้งหมด จำนวน 4,447,621 คนคิดเป็นร้อยละ 88.41 ทั้งนี้ ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2568 ได้ เนื่องจากสถานการณ์ของ พ.ศ. 2567 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการคัดกรองผ่านระบบสำรวจแววความสามารถพิเศษด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด อย่างไรก็ดี เมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2568 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 176.81 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพผู้สอน พร้อมทั้งเสริมสร้างแหล่งเรียนรู้และระบบนิเวศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมพหุปัญญาของผู้เรียน ตั้งแต่การอบรมพัฒนาสมรรถนะผู้สอนแต่ละช่วงชั้นให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับพหุปัญญาและสามารถใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน อาทิ การนำพหุปัญญาเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การพัฒนาการเรียนรู้สู่เส้นทางอาชีพตามแนวทางพหุปัญญา และการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศตามพหุปัญญาแต่ละด้านของผู้เรียน รวมทั้งการส่งเสริมสถานศึกษา/แหล่งเรียนรู้เพื่อรองรับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียนและเปิดช่องทางแสดงความสามารถพิเศษ เช่น การสนับสนุนห้องเรียนหรือสถานศึกษาเฉพาะทางตามความสามารถพิเศษของผู้เรียน (ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ กีฬา ภาษา ศิลปะ/ดนตรี/นันทนาการ และการประดิษฐ์) การจัดค่ายวิชาการและการจัดการแข่งขันความเป็นเลิศเป็นพื้นที่แสดงความสามารถ เป็นต้น **อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568**

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้ให้กับสถานศึกษาและผู้สอนให้มีสมรรถนะเพียงพอ สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนรู้ตามพหุปัญญาแต่ละด้านกับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน มีการพัฒนาปรับหลักสูตรการเรียนรู้ตามความถนัดของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังมีความพยายามในการริเริ่มการวิจัยและพัฒนาระบบฐานข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เติมเต็มศักยภาพเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ระบบการคัดกรองและฐานข้อมูลพหุปัญญา** ยังครอบคลุมผู้เรียนในสังกัด สพฐ.

120201

เป็นหลัก ซึ่งหากไม่สามารถขยายไปสู่ผู้เรียนสังกัดอื่นจะทำให้ข้อมูลการคัดกรองพหุปัญญาไม่สามารถสะท้อนความสามารถพิเศษของผู้เรียนในภาพรวมทั้งประเทศ และจะเป็นความท้าทายต่อการติดตามและส่งต่อการพัฒนานักเรียนที่มีความสามารถพิเศษอย่างเป็นระบบระหว่างสถานศึกษาและต่างสังกัด อีกทั้ง การสำรวจแววความสามารถพิเศษที่ดำเนินการในปัจจุบันเน้นที่การประเมินพฤติกรรมบ่งชี้ในลักษณะ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” ซึ่งอาจยากต่อการระบุระดับความสามารถพิเศษ และการต่อยอดไปใช้ประโยชน์ในการวางเส้นทางการพัฒนาผู้เรียน นอกจากนี้ การบูรณาการและการบริหารข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติ แม้เริ่มมีหน่วยงานให้ความสนใจแต่ยังไม่เกิดผลเป็นรูปธรรม ขณะที่แม้**การพัฒนาสมรรถนะผู้สอนและสถานศึกษา**จะเป็นมาตรการที่ภาครัฐให้ความสำคัญและมีความก้าวหน้าในการดำเนินการมากที่สุด แต่สถานศึกษาเองยังขาดแผนการดำเนินการในประเด็นดังกล่าวที่ชัดเจน ทำให้การพัฒนาพหุปัญญาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนขาดทิศทาง อีกทั้งการส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียนยังไม่ได้ถูกบูรณาการให้เป็นวิชาเลือกอิสระหรือกิจกรรมที่เลือกได้ตามความสามารถและความสมัครใจของผู้เรียน ขาดการผนวกการวัดและประเมินผลการพัฒนาพหุปัญญาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ในชั้นเรียน ซึ่งจะเป็นฐานของการติดตามข้อมูลการพัฒนาเชิงประจักษ์ในระยะยาว นอกจากนี้ **การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุปัญญา** ยังต้องการการขยายผลไปสู่ระบบนิเวศการเรียนรู้นอกห้องเรียนและสถานศึกษาผ่านมาตรการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคี (ครอบครัว ชุมชน ภาควิชาการ) ในการบริหารจัดการและส่งเสริมการพัฒนาพหุปัญญา โดยเฉพาะการสร้างความร่วมมือให้ครอบครัวเป็นกลไกในการกระตุ้นและติดตามการพัฒนาพหุปัญญาของผู้เรียน หรือการร่วมมือกับเครือข่ายทางวิชาการเข้ามาส่งเสริมการออกแบบ/พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลที่สอดคล้องกับแนวทางพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เติมเต็มศักยภาพเพิ่มขึ้นจะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว ขณะเดียวกัน เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการ**ยกระดับการคัดกรองและฐานข้อมูลพหุปัญญาให้ครอบคลุมผู้เรียนในสถานศึกษาทุกสังกัด** ซึ่งสามารถดำเนินการนำร่องโดยขยายผลการใช้ระบบสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของ สพฐ. ควบคู่กับ**การพัฒนาแบบคัดกรองให้มีความละเอียด สามารถจำแนกแยกแยะระดับความสามารถพิเศษของผู้เรียน และเร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลพหุปัญญาแห่งชาติให้เกิดเป็นรูปธรรม** ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียนที่เป็นประโยชน์ต่อการติดตามและประเมินผลระดับนโยบาย รวมทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สอนและสถานศึกษาในการพิจารณาใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการจัดกิจกรรม ออกแบบการเรียนรู้ และการส่งต่อการพัฒนาที่สอดคล้องกับพื้นฐานพหุปัญญาของผู้เรียนในสังกัด ทำให้การส่งต่อการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องไม่ขาดช่วง นอกจากนี้ ยังควรมี**มาตรการผนวกการส่งเสริมพหุปัญญาเข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรสถานศึกษา** อาทิ การจัดทำเป็นวิชาเลือกอิสระ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนา หรือการผนวกรวมการประเมินพัฒนาการทางพหุปัญญาเข้ากับการประเมินในชั้นเรียน และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาพหุปัญญาซึ่งเป็นได้ทั้งครอบครัว ศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งเรียนรู้ของชุมชนและเอกชน รวมทั้งภาควิชาการ ให้มามีส่วนร่วมในการติดตาม พัฒนา และส่งต่อผู้เรียนให้เกิดการพัฒนาพหุปัญญาเชื่อมโยงกับพื้นที่นอกห้องเรียน สู่การต่อยอดเป็นกำลังคนสมรรถนะสูงและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

แผนแม่บท

13

การเสริมสร้างให้คนไทย มีสุขภาวะที่ดี

ส่งเสริมการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ นำไปสู่การมีศักยภาพ
ในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุนให้ทุกภาคส่วน
มีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดีและมีทักษะสุขภาวะที่เหมาะสม

จ.1
สธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในช่วงที่ผ่านมาจะเอื้อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงระบบบริการสาธารณสุขได้เพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามระดับความรู้ด้านสุขภาวะของคนไทยยังมีแนวโน้มลดลง และยังคงปรากฏความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพในบางพื้นที่และบางกลุ่มประชากรอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้นการเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำจึงเป็นภารกิจสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อยกระดับศักยภาพของประชาชนในการป้องกัน เฝ้าระวัง และจัดการกับปัญหาสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาระบบสุขภาพและคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยในระยะยาว

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
130001	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 72 ปี ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
130101	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรมีคะแนนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ภายในปี 2570
130201	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น	ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข”ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
130301	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570
130401	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง	กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
130501	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น	1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติเหตุใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี 2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น

Y2 130001

จ.2 สธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☺	

ค่าเป้าหมาย อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี

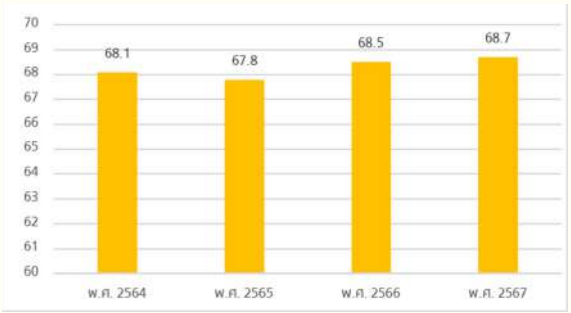
ค่าเป้าหมาย อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 72 ปี ภายในปี 2570

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 130001 ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลสถานการณ์ของปีที่ผ่านมาส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ปี)				
130001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 67.8 ปี (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 68.5 ปี (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 68.7 ปี	ไม่น้อยกว่า 69.2 ปี	ไม่น้อยกว่า 72 ปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 0.44 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 1.03 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 0.29 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.28 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 95.42 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี (ปี)

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้น และมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้นพิจารณาจากอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดี โดยมูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีเมื่อแรกเกิดมีค่าเท่ากับ 68.7 ปี และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.5 ปี สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.29 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 69.2 ปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.28 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 72 ปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.42 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น อาทิ **การดำเนินงานด้านสุขภาพที่ยังขาดการบูรณาการอย่างเป็นเอกภาพระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ** ทั้งในระดับนโยบายและระดับพื้นที่ อันส่งผลให้การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพ การสร้างเสริมองค์ความรู้และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การจัดบริการสุขภาพผ่านสื่อดิจิทัล แอปพลิเคชัน และการแพทย์ทางไกล **รวมถึงการพัฒนารูปแบบและกลไกการจัดบริการด้านสุขภาพ ขาดความต่อเนื่องและประสิทธิภาพ** นอกจากนี้ ยังเผชิญกับ**ปัญหาข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่เป็นเท็จ** หรือมีความไม่ครบถ้วน ตลอดจนการอวดอ้างสรรพคุณของผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งมีแหล่งที่มาทั้งจากบุคลากรทางการแพทย์และผู้ประกอบการ โดยเฉพาะการเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจด้านสุขภาพของประชาชน ปัจจัยดังกล่าวส่งผลต่อการสร้างเสริมให้เกิดสังคมสุขภาพดี และการสนับสนุนให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่สอดคล้องกับความจำเป็นด้านสุขภาพของตนเอง ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยระยะเวลา ความต่อเนื่อง และความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งหน่วยงานทางการแพทย์และสาธารณสุข หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ดังนั้น เพื่อให้เกิดสังคมสุขภาพดีอย่างยั่งยืน จึงมีข้อเสนอแนะ**ให้หน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยกำหนดสุขภาพบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ** เพื่อนำไปสู่การกำหนดมาตรการและแนวทางเชิงนโยบายที่มีความยั่งยืนและเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งถ่ายทอดสู่ระดับพื้นที่ให้สามารถนำไปปรับใช้ได้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ โดยมุ่งเน้น**การสร้างเสริมสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ** การส่งเสริมการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ที่ดีต่อสุขภาพ การกีดกันการเข้าถึงผลิตภัณฑ์ที่ไม่เหมาะสม การพัฒนาและเชื่อมโยงระบบบริการทางการแพทย์เพื่อให้ประชาชนทุกพื้นที่สามารถเข้าถึงบริการได้อย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง **รวมถึงการจัดทำระบบฐานข้อมูลสุขภาพระดับประเทศที่ครอบคลุม ทันต่อเหตุการณ์ และสนับสนุนการจัดการข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพเชิงรุกอย่างมีประสิทธิภาพ** เพื่อป้องกันข้อมูลที่เป็นเท็จหรือคลาดเคลื่อน และสนับสนุนการตัดสินใจด้านสุขภาพของประชาชนอย่างเหมาะสม

130101

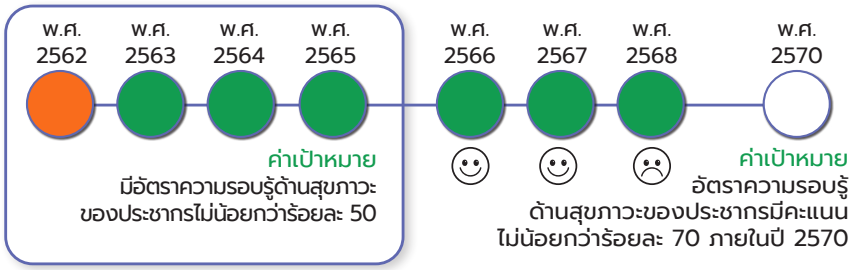
แผนแม่บทย่อย การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

Y1 130101

จ.3 สธ.

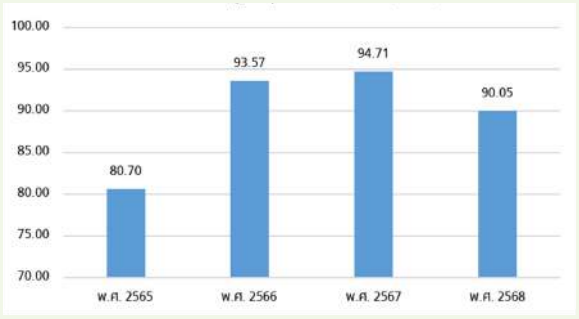

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร (ร้อยละ)				
130101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 93.57	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 94.71	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 90.05	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 16.86 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.22 ☺	แย่ลง ร้อยละ 4.92 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 128.64 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 128.64 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น พิจารณาจากอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร จากผลการสำรวจ Rapid Survey ผ่านระบบสาสุขอุ่นใจ จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 90.05 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากร (ร้อยละ)

ที่มาของข้อมูล : กรมอนามัย

130101

ที่มีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 94.71 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 4.92 อย่างไรก็ดีเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 128.64 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะในทุกช่วงวัยอย่างเท่าเทียม โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการสื่อสารเข้ามาช่วย อาทิ การใช้แอปพลิเคชัน “ทางรัฐ” และการเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้องได้อย่างสะดวกรวดเร็ว นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำโครงการ “3 รู้ อยู่รอด” เพื่อให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงสถานะสุขภาพและรู้วิธีการแก้ปัญหาสุขภาพของตนเอง และการสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ ผ่านศิลปะ วัฒนธรรม และการเล่าเรื่องเพื่อลดช่องว่างและเข้าถึงประชาชนที่มีความหลากหลาย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการสร้างความรอบรู้ด้านผลิตภัณฑ์สุขภาพทุกช่วงวัย “คนไทยคิดได้ ใช้เป็น”** ของสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเพื่อสร้างศักยภาพของประชาชนในการคิด วิเคราะห์ ตัดสินใจ และปรับพฤติกรรมสุขภาพได้อย่างมีวิจารณญาณผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายทุกช่วงวัยโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เป็นพื้นฐานกำหนดแนวทางใหม่ถือเป็นการพัฒนาที่เน้น “คนเป็นศูนย์กลาง” (People-Centered Development) และ “ความยั่งยืนทางสุขภาวะ” **(2) โครงการสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพวัยแรงงาน และป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพด้วยแพคเกจเฝ้าระวังสุขภาพ** ของกรมควบคุมโรค ที่มุ่งเน้นการพัฒนาแรงงานไทยให้มีความรอบรู้ด้านสุขภาพและทักษะในการเฝ้าระวังป้องกันโรคจากการประกอบอาชีพ ผ่านการใช้แพคเกจเฝ้าระวังสุขภาพเป็นเครื่องมือเสริมสร้างศักยภาพในการดูแลตนเองอย่างยั่งยืน **(3) โครงการยกระดับการพัฒนาองค์กรและชุมชนรอบรู้ในการจัดการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพเพื่อลดปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง** ของกรมอนามัย เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงโรคไม่ติดต่อเรื้อรังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพขององค์กรและชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการจัดการสุขภาพของตนเอง โดยบูรณาการความร่วมมือของภาคีเครือข่าย เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ ลดปัจจัยเสี่ยงจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเข้าถึงองค์ความรู้ด้านสุขภาวะของประชาชนที่มีความหลากหลาย โดยการสอดแทรกองค์ความรู้ด้านสุขภาพผ่านการใช้ศิลปะ การเล่าเรื่อง การสร้างสรรค์รูปแบบการสื่อสารที่เข้าถึงง่ายและน่าสนใจ เพื่อลดช่องว่างในการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนกลุ่มเปราะบาง สร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมสุขภาวะที่ดีอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

130101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การรู้เท่าทันสื่อและข้อมูลเท็จที่ปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพตามความเชื่อที่ไม่มีหลักฐานทางวิชาการรองรับ** ข้อมูลที่ขัดแย้งกับหลักฐานทางวิชาการ หรือข้อมูลที่มาจากการตีความหรือบิดเบือนหลักฐานทางวิชาการ โดยเฉพาะในสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผู้เผยแพร่ข้อมูลบางรายเป็นบุคลากรทางการแพทย์ หรือบุคคลที่มีประวัติการศึกษาและประวัติการประกอบอาชีพที่มีความน่าเชื่อถือ ทำให้ประชาชนสับสน และนำไปสู่การตัดสินใจด้านสุขภาพที่ไม่เหมาะสม ซึ่งประชาชนจำนวนมาก โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุหรือผู้ที่ขาดโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยี **ยังขาดทักษะพื้นฐานในการใช้เครื่องมือดิจิทัลและแอปพลิเคชันอย่างมีวิจารณญาณ** ไม่รู้ว่าจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลอย่างไรหรือใช้เครื่องมือยืนยันข้อเท็จจริงอย่างไร นอกจากนี้ คนในสังคมส่วนใหญ่ยังขาดความตระหนักถึงผลกระทบของการแชร์ข้อมูลเท็จต่อสังคม ทำให้เกิดการแชร์ข้อมูลอย่างไร้ความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีจะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนแต่สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้นเพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เสริมสร้างทักษะให้แก่ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง** อาทิ การตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลและการตรวจสอบแหล่งที่มาที่น่าเชื่อถือ การสร้างความตระหนักคิดและตรวจสอบก่อนแชร์ นอกจากนี้ ควรมีป้ายกำกับเนื้อหาข้อมูลที่มีแหล่งที่มาที่เป็นทางการหรือผ่านการตรวจสอบแล้วว่าเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการนำข้อมูลด้านสุขภาวะไปปรับใช้ในการดูแลสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

130201

แผนแม่บทย่อย การใช้ชุมชนเป็นฐานรากในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดีและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

Y1 130201

จ.3 สธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☺	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอก ไม่เกินร้อยละ 100

ค่าเป้าหมาย
ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข"ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

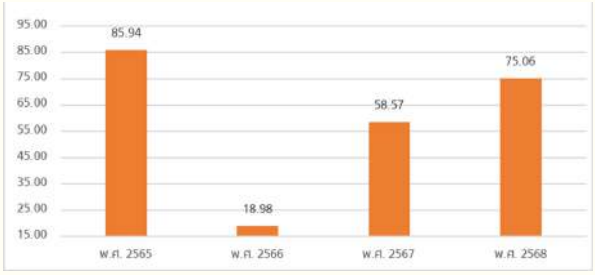
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
130201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 18.98 (1,377 ตำบล)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 58.57 (4,249 ตำบล)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) จำนวนตำบลที่ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75.06 (5,446 ตำบล)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 77.91 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 208.59 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 28.15 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 83.4 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83.4 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

130201

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น พิจารณาจากตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ จัดทำโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” มีจำนวนทั้งสิ้น 5,446 ตำบล จากตำบลทั่วประเทศทั้งหมด 7,256 ตำบล โดยคิดเป็นร้อยละ 75.06 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ.2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” มีจำนวนทั้งสิ้น 4,249 ตำบล จากจำนวนตำบลทั่วประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 58.57 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 28.15 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.4 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ (ร้อยละต่อปี)

ที่มาของข้อมูล : กรมสนับสนุนบริการ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Area-based health system) ผ่านการพัฒนาแกนนำสุขภาพให้มีความรู้ ความสามารถ และความเข้มแข็งในการดูแลสุขภาพของตนเอง ครอบครัว และชุมชน พร้อมสร้างพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันเพื่อออกแบบแนวทางแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพกายและจิตใจ การคัดกรองและเฝ้าระวังป้องกันโรค การดูแลผู้สูงอายุ การสร้างพื้นที่สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน การจัดการสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมอาหารปลอดภัย เพื่อให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองและเข้าถึงโอกาสทางสุขภาวะอย่างทั่วถึง ควบคู่กับการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยใช้ข้อมูลชุมชนในการตัดสินใจ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของกลไกชุมชนร่วมกันวางแผนขับเคลื่อนงานสุขภาวะอย่างเป็นระบบ และเกิดพื้นที่ในการเป็นชุมชนสุขภาพดีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการต่อยอดและขยายความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายในระดับชุมชนให้ครอบคลุมทุกมิติ โดยเน้นการส่งเสริมสุขภาพบนฐานพื้นที่ร่วมกับทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการ เพื่อให้กระบวนการทำงานเชื่อมโยงกันอย่างไร้รอยต่อและมุ่งสู่เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น โดยให้ชุมชนเป็นฐานสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ ผ่านการส่งเสริมบทบาทภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม รวมถึงการเสริมศักยภาพแกนนำสุขภาพ โดยเฉพาะอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่ให้มีทักษะในการบริหารจัดการประเด็น

สุขภาพ การจัดการความรู้ และการขับเคลื่อนกิจกรรมสุขภาพที่เหมาะสมกับบริบทของชุมชน ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสร้างสุขภาวะที่ยั่งยืนให้กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การดำเนินงานที่ขาดความต่อเนื่อง** เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นโครงการระยะสั้นที่มุ่งผลลัพธ์เฉพาะกิจ จึงไม่เอื้อต่อการพัฒนาเชิงระบบหรือการขยายผลในระยะยาว อีกทั้ง **การประสานงานและการบูรณาการการทำงานในระดับพื้นที่** ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานยังไม่เป็นเอกภาพเท่าที่ควร ส่งผลให้กระบวนการสร้างเสริมสุขภาพในพื้นที่ไม่เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ **หลายชุมชนยังมีข้อจำกัดด้านศักยภาพของแกนนำและผู้นำท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ยังไม่กว้างขวาง** ทำให้การสร้างแรงจูงใจและการปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพที่ยั่งยืนเป็นไปได้ยาก จึงกลายเป็นความท้าทายสำคัญต่อการพัฒนาชุมชนสุขภาพดีในภาพรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญใน**การดำเนินการที่มีความต่อเนื่องในระดับพื้นที่** โดยเปลี่ยนผ่านจากการดำเนินงานเชิงโครงการสู่การสร้างระบบและกรอบปฏิบัติงานระยะยาว แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย งบประมาณ หรือบุคลากร นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้นำชุมชนแกนนำสุขภาพ** และเครือข่ายอาสาสมัครในหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมให้พื้นที่ที่เป็นต้นแบบถ่ายทอดประสบการณ์และวิธีการทำงานแก่พื้นที่อื่น เพื่อเสริมความเข้มแข็งของระบบการขับเคลื่อนจากฐานราก ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านศักยภาพของพื้นที่และทำให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการงานสุขภาพได้ด้วยตนเองอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้ง ให้ความสำคัญกับ**การเพิ่มระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน** เช่น การสร้างความความรู้สึกเป็นเจ้าของ การใช้ข้อมูลสุขภาพของชุมชนเพื่อกระตุ้นให้เกิดการตระหนักรู้ การสร้างแรงจูงใจ และการออกแบบสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และการสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในกิจกรรมสำคัญของชุมชนโดยตรง เพื่อให้เกิดความผูกพันกับผลลัพธ์ด้านสุขภาพในพื้นที่ของตนเอง ลดภาวะพึ่งพิงหน่วยงานรัฐ และก่อให้เกิดการจัดการสุขภาพโดยชุมชนได้อย่างยั่งยืน

130301

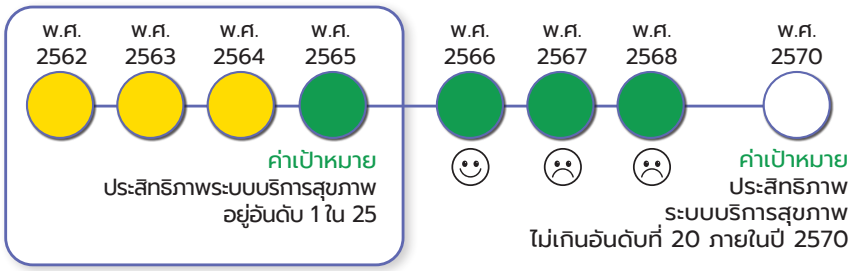
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น

Y1 130301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ* (อันดับ)				
130301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 7 (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (อันดับที่ 9) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 10 (proxy)***	ไม่เกินอันดับ 20	ไม่เกินอันดับ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 12.50 ☺	แย่ลง ร้อยละ 28.57 ☹	แย่ลง ร้อยละ 11.11 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 200 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 200 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

หมายเหตุ: * ตัวชี้วัดประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น
*** เป้าหมาย 130301 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพจัดเก็บโดย Numbeo Survey

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน ที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีระบบสุขภาพ จัดทำโดย Numbeo Survey (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าอันดับระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยลดลงมาอยู่ที่อันดับที่ 10 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอันดับระบบบริการสุขภาพของประเทศไทยอยู่อันดับที่ 9 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง

การจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพ (Healthcare Index)

ที่มาของข้อมูล : Numbeo Survey

130301

คิดเป็นร้อยละ 11.11 อย่างไรก็ดีเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 200 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำของระบบบริการสุขภาพระหว่างส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยผลักดันการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริการ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีด้าน AI เข้ามาช่วยสนับสนุนระบบการแพทย์ทางไกล ช่วยวิเคราะห์ข้อมูลและวางแผนการรักษา ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการได้ดียิ่งขึ้น โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการพัฒนาระบบการคัดกรองประชาชนกลุ่มเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรงในสังคมและการติดตามดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงสูงต่อการก่อความรุนแรงในชุมชน** ของกรมสุขภาพจิตมุ่งเน้นการพัฒนาระบบคัดกรองเฝ้าระวังและติดตามดูแลผู้ป่วยจิตเวชที่มีความเสี่ยงต่อการก่อความรุนแรงในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ผู้ป่วยได้รับการรักษาและดูแลต่อเนื่อง ลดการกำเริบซ้ำ และป้องกันเหตุความรุนแรงในสังคม **(2) โครงการยกระดับการให้บริการเวชศาสตร์ฟื้นฟูทางไกล (Telerehabilitation)** ของสภากาชาดไทย มุ่งพัฒนาระบบฟื้นฟูสมรรถภาพผ่านเทคโนโลยีสื่อสารทางไกล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและการเข้าถึงบริการของผู้ป่วยทุกกลุ่ม ลดความเหลื่อมล้ำทางสุขภาพ ลดค่าใช้จ่ายและความเสี่ยงจากการเดินทาง พร้อมทั้งพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลต้นแบบให้เป็นแนวทางการให้บริการเวชศาสตร์ฟื้นฟูทางไกลอย่างเป็นระบบของประเทศ **(3) โครงการผลิตภัณฑ์สารทดแทนกระดูกที่ผลิตในประเทศไทย สำหรับใช้ในการผ่าตัดทางออร์โธปิดิกส์และทันตกรรม ตามมาตรฐาน ISO13485** ของสภากาชาดไทย เพื่อลดการพึ่งพาการนำเข้า ลดต้นทุนการรักษา และเพิ่มโอกาสให้ผู้ป่วยโดยเฉพาะผู้สูงอายุเข้าถึงการรักษาโรคกระดูกได้อย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รองรับสังคมผู้สูงอายุที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วในประเทศ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการนำระบบการแพทย์ทางไกลมาช่วยเสริมประสิทธิภาพการทำงาน รวมถึงพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ในการดูแลรักษาผู้ป่วยได้อย่างทันท่วงที จะช่วยลดความแออัดในสถานพยาบาลและเพิ่มอัตราการเข้าถึงบริการสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ห่างไกล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

130301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้เพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการที่ได้มาตรฐานและมีคุณภาพของคนที่อาศัยในพื้นที่ห่างไกลและชายขอบ** ซึ่งมีปัจจัยทางภูมิศาสตร์ เศรษฐกิจและสังคม ที่ทำให้ประชากรกลุ่มนี้ยังคงเผชิญกับอุปสรรคสำคัญในการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานอย่างแท้จริง อาทิ การเข้าถึงเครื่องมือแพทย์เฉพาะทางหรือเครื่องมือแพทย์เทคโนโลยีสูงที่มักกระจุกตัวอยู่ในเขตเมืองหรือโรงพยาบาลที่มีโรงเรียนแพทย์ การขาดแคลนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทาง ทำให้ไม่สามารถได้รับการรักษาโรคที่ซับซ้อนในโรงพยาบาลใกล้บ้านได้ ซึ่งที่ผ่านมามีความพยายามในการรักษาบุคลากรทางการแพทย์ให้คงอยู่ในพื้นที่ชนบทและห่างไกล อาทิ การเพิ่มเงินสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษเพื่อชดเชยความขาดแคลนและภาระงาน รวมถึงการสนับสนุนความก้าวหน้าในวิชาชีพ และการจัดสวัสดิการต่าง ๆ อาทิ บ้านพักและค่าเดินทาง แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในพื้นที่ห่างไกลได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยมีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้นจะบรรลุตามค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 มีสถานการณ์แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าแต่สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**นำเทคโนโลยีการแพทย์ทางไกล (Telemedicine/Telehealth) เข้ามาช่วยลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงบริการสุขภาพ โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทและห่างไกล** เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่สะดวกมากยิ่งขึ้น ลดระยะเวลาเดินทาง ประหยัดค่าใช้จ่าย และสามารถเข้าถึงแพทย์เฉพาะทาง โดยได้รับวินิจฉัย คำปรึกษาและคำแนะนำผ่าน video conference ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแพทย์เฉพาะทางในพื้นที่ห่างไกลและชายขอบได้ในระดับหนึ่ง และหากผู้ป่วยต้องได้รับการรักษาที่ซับซ้อนหรือทำหัตถการ สามารถนำเทคโนโลยีการผ่าตัดทางไกลด้วยหุ่นยนต์ (Robotic Telesurgery) เข้ามาช่วยได้ ซึ่งประเทศไทยมีการทดลองใช้หุ่นยนต์ผ่าตัดทางไกลครั้งแรก เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2568 ซึ่งจะเป็นอีกก้าวสำคัญในการนำเทคโนโลยีเข้ามาแก้ปัญหาขาดแคลนแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง นอกจากนี้ ประเทศไทยควรเร่งพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านอินเทอร์เน็ตในพื้นที่ห่างไกลให้มีความเสถียรและรวดเร็ว รวมถึงควรเร่งฝึกอบรมเจ้าหน้าให้มีทักษะและความเชี่ยวชาญเพื่อสามารถใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

130401

แผนแม่บทย่อย การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

Y1 130401

จ.3

สธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพทุกจังหวัดไม่ต่ำกว่า 0.67	☺	☹	☹	ค่าเป้าหมาย กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

**หมายเหตุ: สถานการณ์ พ.ศ. 2566-2567 พิจารณาจากจำนวนคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลต่อจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกมิติด้านสุขภาพดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2566-2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล (ร้อยละต่อปี)				
130401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 92.19** (86,278 คน จาก 93,588 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 10.25** (37,612 คน จาก 366,774 คน) ข้อมูล พ.ศ. 2567 ช่วง 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 0.82** (3,000 คน จาก 366,774 คน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 0.27** (1,239 คน จาก 451,426 คน)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 63.67** ☺	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **แย่ลง ร้อยละ 88.88** ☹	(ข้อมูล พ.ศ. 2568 ช่วง 3 เดือนแรก) **แย่ลง ร้อยละ 66.44** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 0.27 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 0.27 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

130401

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง พิจารณาจากจำนวนคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลต่อจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกมิติด้านสุขภาพ ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) พบว่า สัดส่วนกลุ่มคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลคิดเป็นร้อยละ 0.27[1] (จำนวน 1,239 คน จาก 451,426 คน) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ.2567 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่มีสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายที่ได้รับการสำรวจอยู่ที่ร้อยละ 0.82 (3,000 คน จาก 366,774 คน) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 66.44 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 0.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญ การปรับระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้ประชาชนเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพได้มากยิ่งขึ้น เช่น การดำเนินนโยบาย NCDs clinic plus อย่างต่อเนื่องของกระทรวงสาธารณสุข เพื่อเพิ่มคุณภาพการจัดบริการแก่ผู้ป่วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การมุ่งเน้นให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันและชะลอการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังที่สำคัญ โดยเฉพาะโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคไตเรื้อรัง การขยายการดำเนินงานของกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติให้คุ้มครองสิทธิการเข้าถึงบริการของประชาชนมากยิ่งขึ้น เช่น การขยายพื้นที่ดำเนินงานตามนโยบาย 30 บาทรักษาทุกที่ การส่งเสริมการจ้างงานผู้ช่วยเหลือดูแลผู้มีภาวะพึ่งพิง การสนับสนุนให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านสำหรับการเป็นด่านหน้าในการดูแลและคัดกรองสุขภาพของประชาชน รวมถึงการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ ผ่านกระบวนการสมัชชาสุขภาพเฉพาะประเด็น เรื่อง การสานพลังสร้างสภาวะแวดล้อมทางกายภาพและสังคมเพื่อลดโรคไม่ติดต่อ Ecosystem ซึ่งมีการนำร่องไปแล้ว 8 จังหวัด และอยู่ระหว่างการขับเคลื่อนให้เกิดการขยายผลไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ต่อไป อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของหน่วยบริการที่อยู่ภายใต้สังกัดของตนเองเป็นสำคัญ ในส่วนของการบูรณาการความร่วมมือให้เกิดการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่เป็นองค์รวมและสอดคล้องกับความต้องการในระดับพื้นที่ยังไม่ปรากฏเป็นรูปธรรมมากนัก รวมถึงการธำรงรักษาบุคลากรในพื้นที่ยังไม่ปรากฏสถานการณ์ที่ดีขึ้น โดยพบว่า มี 10 จังหวัดที่มีจำนวนแพทย์สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขที่ปฏิบัติงานจริงต่ำกว่าร้อยละ 60 ของกรอบอัตรากำลังแพทย์ที่สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขกำหนด ได้แก่ บึงกาฬ สระแก้ว เลย อ่างทอง แม่ฮ่องสอน ตาก เพชรบูรณ์ ปทุมธานี ระนอง

[1] สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP ประจำปี 2568 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยรายงานฉบับนี้ได้จัดทำช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 สศช.จึงได้พิจารณาการใช้ข้อมูลการดำเนินการในพื้นที่ในช่วง 3 เดือนแรกภายหลังของการประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP (วันที่ 22 กรกฎาคม ถึง วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2568) มาเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนา สำหรับเป้าหมาย 130401 ในรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568

น่าน[2] และงานวิจัยของสถาบันวิจัยระบบสาธารณสุขยังปรากฏผลลัพธ์ที่น่ากังวลว่า การถ่ายโอน รพ.สต. ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ก่อให้เกิดการลดลงของบริการสุขภาพ โดยเฉพาะบริการระดับปฐมภูมิและการควบคุมโรค อีกทั้ง จากผลการดำเนินงานของ ศจพ. ได้สะท้อนภาพอย่างชัดเจนว่า การให้ความช่วยเหลือกลุ่มคนที่ยากจนในมิติด้านสุขภาพยังไม่รวดเร็วเพียงพอในการยกระดับกลุ่มคนเป้าหมายได้ สะท้อนให้เห็นว่ายังไม่มีการนำข้อเสนอแนะไปพิจารณาดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง ยังมีช่องว่างที่เป็นอุปสรรคต่อการลดความเหลื่อมล้ำ มีประเด็นที่สำคัญ โดยเฉพาะ**การแยกส่วนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพตั้งแต่ระดับนโยบายจนถึงระดับพื้นที่** การมีงบประมาณที่จำกัดในการยกระดับระบบบริการสุขภาพในพื้นที่ให้สอดคล้องกับการจัดบริการแก่ประชาชนในพื้นที่ **ความเหลื่อมล้ำของการกระจายทรัพยากร** โดยเฉพาะการสูญเสียบุคลากรให้แก่ภาคเอกชน ภายใต้บริบทการเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยบริการภาคเอกชนและหน่วยบริการภาครัฐในเขตเมืองสำหรับรองรับการเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ การถ่ายโอนภารกิจ รพ.สต. ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดยังประสบปัญหาทั้งงบประมาณและบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง ยังมีช่องว่างที่เป็นอุปสรรคต่อการลดความเหลื่อมล้ำบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมของ**การพัฒนาระบบสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับพื้นที่ร่วมกันระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง** โดยมุ่งเน้นที่ประชาชนเป็นศูนย์กลาง และให้**ความสำคัญกับการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงานในระดับประเทศและระดับพื้นที่** การกระจายและคงบุคลากรให้มีสัดส่วนที่เหมาะสมในทุกพื้นที่ ตลอดจนการพัฒนาระบบเชื่อมต่อและส่งต่อการจัดบริการแต่ละระดับเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่รวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพิ่มประสิทธิภาพและการใช้ประโยชน์ของการลงทุนด้านสุขภาพที่เหมาะสมและคุ้มค่าในการยกระดับสุขภาพของประชาชนในแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะการเพิ่มความรวดเร็วของการช่วยเหลือผู้ที่มีความยากจนในมิติด้านสุขภาพ

[2] ปลัด สธ. ประชุม คกก.แพทยสภา เสนอ 6 แนวทางจัดสรรแพทย์ใช้ทุนปี 2569 เน้นจังหวัดขาดแคลน เพิ่มค่าตอบแทน https://www.thaigov.go.th/th/news/101134

130501

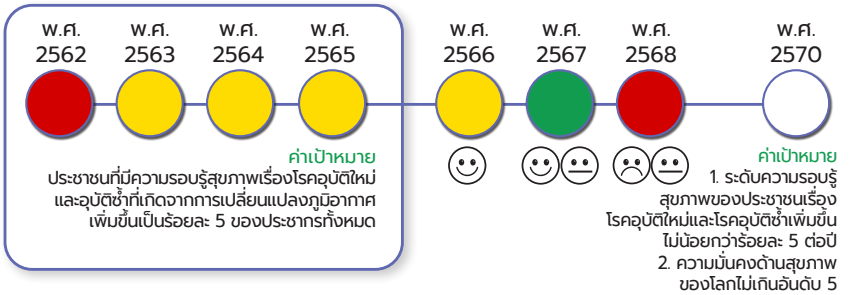
แผนแม่บทย่อย การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น

Y1 130501

จ.3 สธ.

หมายเหตุ: เป้าหมาย 130501 มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลตัวชี้วัดจากตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นตัวชี้วัดระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำตามเล่มแผนแม่บทฯ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์ พ.ศ. 2566 -2568 ส่งผลให้สีสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชน เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (ร้อยละต่อปี)				
130501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.29** ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (ไข้หวัดใหญ่) อยู่ที่ร้อยละ 61.48	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 8.49** ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (Mpox) อยู่ที่ร้อยละ 66.70	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ลดลง ร้อยละ 16.39** ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (Mpox) อยู่ที่ร้อยละ 55.77	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของข้อมูลสถานการณ์ พ.ศ. 2565**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ดีขึ้น ร้อยละ 97.83** ☺	(ข้อมูล พ.ศ. 2568 ช่วง 3 เดือนแรก) **แย่ลง ร้อยละ 293** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -327.74 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -327.74 ของค่าเป้าหมาย**

130501

ตัวชี้วัด :	2. ความมั่นคงด้านสุขภาพ* (อันดับ)				
130501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของเล่มรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 5	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 5	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับ 5	อันดับ ไม่เกิน 5	อันดับ ไม่เกิน 5
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ☺	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด					คิดเป็นร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

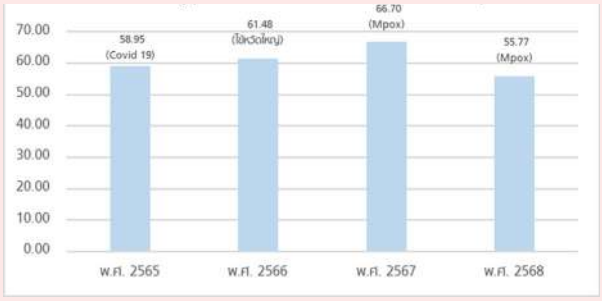
* หมายเหตุ: การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(0 + 100)}{2}$
- สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0
- สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

หมายเหตุ: * อันดับความมั่นคงด้านสุขภาพที่มีค่าลดลงสะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้นจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้นโดยพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ จัดทำโดยกรมควบคุมโรค (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (Mpox) อยู่ที่ร้อยละ 55.77 โดยลดลงร้อยละ 16.39 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูลพ.ศ. 2567) ที่ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ (Mpox) อยู่ที่ร้อยละ 66.70 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.22 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 293 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -327.74 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชน
เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ

ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมโรค

130501

(2) ความมั่นคงด้านสุขภาพ จัดทำโดย Global Health Security Index ศูนย์ความมั่นคงทางสุขภาพประจำมหาวิทยาลัย Johns Hopkins สหรัฐอเมริกา (ข้อมูลล่าสุดปี พ.ศ. 2565) พบว่า อันดับความมั่นคงด้านสุขภาพของไทยอยู่ในอันดับที่ 5 จาก 195 ประเทศ โดยยังไม่มีการรายงานข้อมูลการประเมินดัชนีความมั่นคงด้านสุขภาพในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (อันดับไม่เกิน 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (อันดับไม่เกิน 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านโรคและภัยสุขภาพในรูปแบบดิจิทัลที่มีความทันสมัยและเชื่อมโยงกัน สร้างขีดความสามารถของบุคลากรและเครือข่ายด้านระบาดวิทยาในทุกระดับเพื่อให้การตอบสนองต่อสถานการณ์โรคเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนพัฒนาโครงสร้างระบบบริการสุขภาพสำหรับโรคอุบัติใหม่และโรคที่มีแนวโน้มเกิดซ้ำ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการยกระดับฐานข้อมูลด้านระบาดวิทยาโรคและภัยสุขภาพในรูปแบบดิจิทัล (Digital Platform) และสร้างความเข้มแข็งกลไกความร่วมมือเครือข่ายทั้งระดับชาติและนานาชาติ** ของกรมควบคุมโรค มุ่งเน้นการพัฒนาระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพทันสมัย และเชื่อมโยงข้อมูลได้แบบ Real-time พร้อมเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรด้านระบาดวิทยาและเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ เพื่อยกระดับสมรรถนะของประเทศตามมาตรฐานสากลและสนับสนุนการตัดสินใจด้านสาธารณสุขอย่างแม่นยำและรวดเร็ว **(2) โครงการพัฒนาศักยภาพ ระบบการดูแลโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ (High performance EID care system)** ของกรมควบคุมโรค เป็นการมุ่งเน้นการยกระดับระบบบริการสุขภาพด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Health) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูแลรักษา และส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยแบบ Real-time ให้มีความรวดเร็ว แม่นยำ และเชื่อมโยงไร้รอยต่อ พร้อมเสริมขีดความสามารถของประเทศในการตอบโต้โรคอุบัติใหม่-อุบัติซ้ำได้อย่างมีประสิทธิภาพ **(3) โครงการพัฒนากลไกเตรียมความพร้อมรับมือโรคอุบัติซ้ำ กรณีโรคติดต่อนำโดยยุงลาย ของกรมควบคุมโรค** มุ่งเน้นการเสริมสร้างระบบเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เอื้อต่อการแพร่พันธุ์ของยุงลาย โดยเน้นพัฒนาศักยภาพบุคลากรท้องถิ่น การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และยกระดับความพร้อมของพื้นที่ต่อโรคไข้เลือดออก ซิก้า และไข้ปวดข้อยุงลาย

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสาร

ด้านสุขภาพผ่านการพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม การบูรณาการงานสร้างเสริมความรอบรู้และการสื่อสารความเสี่ยงของโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ อาทิ โรคฝีดาษวานร ไปในกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคและพัฒนาศักยภาพบุคลากร/อาสาสมัครระดับท้องถิ่นเพื่อป้องกันและควบคุมโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำ โดยเฉพาะในพื้นที่เขตชายแดน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ความสามารถในการเข้าถึงช่องทางข้อมูลด้านโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำของประชาชนยังมีข้อจำกัด อันเนื่องมาจาก**ความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัลและข้อจำกัดของความสามารถการคัดกรองและเข้าถึงข้อมูลที่ถูกต้อง ความไม่ต่อเนื่องของการขับเคลื่อนแผนงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง**ในการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพ อีกทั้ง การดำเนินงานยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะพื้นที่ชายแดนซึ่งมีความเสี่ยงสูงต่อโรคติดต่อข้ามพรมแดน แต่ยังประสบปัญหาการขาดแคลนทรัพยากร ทั้งบุคลากร เครื่องมือ และระบบข้อมูล นอกจากนี้ ความแตกต่างด้านวัฒนธรรม ภาษา ระบบสุขภาพ กฎหมาย และแนวปฏิบัติที่แตกต่างกันกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา ลาว และมาเลเซีย ยังเป็นอุปสรรคสำคัญที่ส่งผลกระทบกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการนำผลประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพมาใช้ใน**การปรับปรุงมาตรการสื่อสารความเสี่ยงและยกระดับความรู้ความเข้าใจด้านโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำแก่ประชาชน**ที่สอดคล้องกับบริบทความต้องการ การเร่งพัฒนาระบบข้อมูลสุขภาพที่เชื่อมโยงกันได้เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการตอบสนองต่อความเสี่ยงด้านโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ การส่งเสริมบทบาทภาคประชาชนและเครือข่ายสุขภาพชุมชนให้เป็นตัวกลางในการสื่อสารข้อมูลที่ถูกต้องไปยังประชาชนในพื้นที่ **การวางแนวทางการขับเคลื่อนแผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความต่อเนื่อง** โดยกำหนดบทบาทและภารกิจของแต่ละหน่วยงานให้ชัดเจน และมีกลไกบูรณาการเพื่อวางแผนและติดตามความก้าวหน้าร่วมกันเป็นระยะ ๆ การเสริมศักยภาพของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะจังหวัดในพื้นที่ชายแดนด้วยการจัดสรรทรัพยากร บุคลากร และระบบข้อมูลที่มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับความต้องการ ตลอดจนการยกระดับความร่วมมือด้านสาธารณสุขกับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อการเฝ้าระวังและควบคุมโรคข้ามพรมแดนอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนแม่บท
14

ศักยภาพการกีฬา

มุ่งส่งเสริมการใช้กีฬาและนันทนาการบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา
โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชน
อย่างมีมาตรฐานและครบวงจร ตลอดจนพัฒนาทักษะทางกีฬา
สู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติเพื่อการประกอบอาชีพ

จ.1

กก.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาได้ช่วยสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมนักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติมากขึ้น แต่ในขณะเดียวกัน การส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไปออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมออาจยังไม่เพียงพอ จึงยังคงต้องให้ความสำคัญต่อการสร้างแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดการออกกำลังกายที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เพื่อยกระดับสุขภาพของคนไทยให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
140001	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา	ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
140101	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
140201	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ	ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7
140301	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น	บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา

Y2 140001

จ.2 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ยไม่น้อยกว่า) 68 ปี

ค่าเป้าหมาย ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)				
140001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ลดลง ร้อยละ 2.33 ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 41.76**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.01 ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 42.60**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.90 ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 42.98**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15.18**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากใช้ดัชนีศักยภาพการกีฬา พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก	**ดีขึ้น ร้อยละ 185.97** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 55.23** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) **เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 0.19**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 5.92 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 1.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย**

คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา พิจารณาจากดัชนีศักยภาพการกีฬา ซึ่งเป็นดัชนีผสม ประกอบด้วย (1) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ (2) ร้อยละของประชากรที่มีค่าดัชนีมวลกายอยู่ในเกณฑ์ปกติ (18.6 - 24) (3) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่มีโรคประจำตัว และ (4) ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด จัดทำโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 42.98 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.90 จากปีก่อนหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีดัชนีศักยภาพการกีฬาอยู่ที่ 42.60 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.01 จากปี 2566 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 55.23 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15.18) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 5.92 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10) พบว่า ดัชนีศักยภาพการกีฬา ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ 0.19 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 1.90 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการเสริมสร้างศักยภาพการกีฬาและยกระดับสุขภาพของคนไทยให้ดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา อาทิ **ความไม่ต่อเนื่องของการออกกำลังกายและการขาดระบบติดตามผลทางกายภาพที่ชัดเจน** ความไม่เสถียรของระบบจัดเก็บตัวชี้วัดที่ทำให้ข้อมูลไม่เป็น Real-time และ**ความล่าช้าในการจัดส่งผลงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานของบุคลากร** ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนบุคลากรผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางการกีฬา

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ควร**มุ่งขับเคลื่อนกีฬาเป็นวิถีชีวิตด้วยนวัตกรรม**เพื่อสร้างแรงจูงใจและความต่อเนื่องในการออกกำลังกาย โดยการพัฒนาระบบบันทึกกิจกรรมด้านสุขภาพเพื่อบันทึกกิจกรรมทางกายและนำมาแลกสิทธิประโยชน์ นอกจากนี้ ควรมี**การเร่งรัดปรับปรุงระบบจัดเก็บข้อมูลด้านการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ** เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แม่นยำสำหรับการพิจารณาทบทวนแผนงาน/ โครงการ ตลอดจน**การร่วมกันกำหนดมาตรฐานรับรองคุณวุฒิ**หรือติดตามพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการกีฬาอย่างต่อเนื่อง

140101

แผนแม่บทย่อย

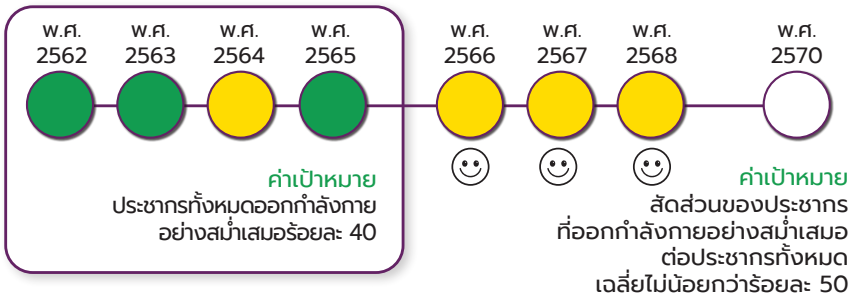
การส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐาน ให้กลายเป็นวิถีชีวิตและส่งเสริมให้ประชาชน การมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกายกีฬา และนันทนาการ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการ อย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

Y1 140101

จ.3 กก.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด (เฉลี่ยร้อยละ)				
140101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 42.18** จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 24,955,030 คน ประชากรทั้งหมด 59,163,181 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **สัดส่วนร้อยละ 44.39** จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 26,262,537 คน ประชากรทั้งหมด 59,169,099 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **สัดส่วนร้อยละ 46.78** จำนวนประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 27,895,166 คน ประชากรทั้งหมด 59,630,892 คน	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 54.48**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 4.42**	**ดีขึ้นร้อยละ 5.23**	**ดีขึ้นร้อยละ 5.39**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เฉลี่ยร้อยละ 44.45**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 85.87** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 88.90** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

140101

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด จัดทำโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 27,895,166 คน ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 59,630,892 คน คิดเป็นร้อยละ 46.78 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ 26,262,537 คน ต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด 59,169,099 คน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.38 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 54.48) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.87 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า สัดส่วนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อจำนวนประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปทั้งหมด ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 เฉลี่ยร้อยละ 44.45 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและส่งเสริมสุขภาพที่หลากหลาย อาทิ พัฒนาทักษะการว่ายน้ำเพื่อความปลอดภัย สร้างผู้นำด้านการออกกำลังกาย ส่งเสริมวิทยาศาสตร์การกีฬา การจัดกิจกรรมเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย และสำรวจข้อมูลการออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาของประชาชน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลสถิติการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของประชาชน (CALORIES CREDIT CHALLENGE) ระยะที่ 3** ของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาที่มุ่งเน้นการพัฒนาและขับเคลื่อนแพลตฟอร์มดิจิทัลกลางเพื่อรวบรวม วิเคราะห์ และใช้ประโยชน์จากข้อมูลการออกกำลังกายของประชาชนทั่วประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ โดยบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายมากขึ้น ตลอดจนใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) กำหนดนโยบายกีฬาไทยอย่างยั่งยืน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้ในการส่งเสริมกิจกรรมทางกายเชิงรุก โดยเน้นที่ความถี่ในการทำกิจกรรม ความง่ายในการทำตามและการเชื่อมโยงกิจกรรมทางกายเข้ากับชีวิตประจำวัน อาทิ การเผยแพร่ภาพอินโฟกราฟิกที่แสดงวิธีการเพิ่มกิจกรรมทางกายง่าย ๆ ในที่ทำงาน การเดินขึ้นบันไดแทนลิฟต์ การทำกิจกรรมออกกำลังกาย เช่น 10-Minute Movement Challenge บนแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

140101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **พื้นที่สาธารณะสำหรับออกกำลังกายหรือสนามกีฬาในชุมชน**อาจไม่เพียงพอ หรือขาดการบำรุงรักษา ทำให้สภาพไม่พร้อมใช้งาน โดยเฉพาะในเขตชนบทหรือพื้นที่แออัด นอกจากนี้ยังมีประเด็นด้าน**การขาดความต่อเนื่องในการออกกำลังกายหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ** เนื่องจากไม่มีเวลาออกกำลังกาย แค่ทำงาน เรียนหนังสือ หรือการดูแลครอบครัวก็รู้สึกว่าไม่มีเวลาเพียงพอสำหรับการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ทำให้การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งหากขาดแรงบันดาลใจและความตระหนักในระยะยาว ซึ่งที่ผ่านมาหลายภาคส่วนพยายามกระตุ้นให้คนไทยออกกำลังกาย แต่ยัง**ขาดการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** อาทิ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการใน**การสร้างสภาพแวดล้อมหรือสถานที่ออกกำลังกายให้ปลอดภัย** โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการจัดสรรงบประมาณ และกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและจัดกิจกรรมกีฬาเพื่อสุขภาพในชุมชน และ**ควรบูรณาการความร่วมมือ**กับกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่สอดคล้องกับบริบทและช่วงวัยของคนในชุมชนเพื่อส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และทำกิจกรรมนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงเป็น**การสร้างความตระหนักถึงการดูแลสุขภาพ**ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในระยะยาว

140201

แผนแม่บทย่อย การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

Y1 140201

จ.3 กก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○

ค่าเป้าหมาย
อันดับการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับ 7 ในระดับเอเชีย

ค่าเป้าหมาย
ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 140201 พิจารณาจากความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ทั้งนี้ มีการทบทวนวิธีการคำนวณร้อยละของการบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้ค่าสีสถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติเพิ่มขึ้น (เฉลี่ยร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
140201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้น** **ร้อยละ 46.46** อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 20.69 **เอเชียนเกมส์ 2023** จำนวนเหรียญ 58 จำนวนนักกีฬา 934 ความสำเร็จ ร้อยละ 6.21 **เอเชียนพาราเกมส์ 2023** จำนวนเหรียญ 108 จำนวนนักกีฬา 307 ความสำเร็จ ร้อยละ 35.18	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ลดลง** **ร้อยละ 20.18** อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 24.87 **โอลิมปิก 2024** จำนวนเหรียญ 6 จำนวนนักกีฬา 51 ความสำเร็จ ร้อยละ 11.76 **พาราลิมปิก 2024** จำนวนเหรียญ 30 จำนวนนักกีฬา 79 ความสำเร็จ ร้อยละ 37.97	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **คงเดิม** อัตราความสำเร็จ เฉลี่ยร้อยละ 24.87 (เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดการแข่งขันซีเกมส์ 2025 วันที่ 9 – 20 ธันวาคม 2568 จึงยังไม่ปรากฏอัตราความสำเร็จของนักกีฬาฯ)	**เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7**	**เพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 7**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากใช้อัตราความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก	**แย่ลง** **ร้อยละ 22.78** ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 – 2568) **เพิ่มขึ้นเฉลี่ย** **ร้อยละ 22.21**	**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 288.22 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 317.30 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุค่าเป้าหมาย**

140201

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ พิจารณาจากความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ ซึ่งเป็นดัชนีผสม ประกอบด้วย (1) จำนวนนักกีฬาที่ประเทศไทยส่งเข้าร่วมการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ (รายมหกรรมการแข่งขันในรอบปี) (2) จำนวนเหรียญที่ได้รับจากการเข้าร่วมการแข่งขันในมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติ (รายมหกรรมการแข่งขันในรอบปี) ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อัตราความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติเฉลี่ยร้อยละ 24.87 โดยลดลงร้อยละ 20.18 จาก พ.ศ. 2566 (ใช้ข้อมูลเดิม พ.ศ. 2567 เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดการแข่งขันซีเกมส์ 2025 วันที่ 9 – 20 ธันวาคม 2568 จึงยังไม่ปรากฏอัตราความสำเร็จของนักกีฬาฯ) ส่งผลให้มีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายคงเดิมเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 288.22 ของค่าเป้าหมายซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี) พบว่า อัตราความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2568 เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 22.21 ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 317.30 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ หากพิจารณาเพิ่มเติมโดยใช้สถานการณ์เทียบเคียงจากการที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมการแข่งขัน The World Games 2025 ซึ่งนักกีฬาไทยสามารถสร้างผลงานระดับนานาชาติได้ดี โดยสร้างผลงาน ได้เหรียญรวม 15 เหรียญ แบ่งเป็น 4 เหรียญทอง 4 เหรียญเงิน และ 7 เหรียญทองแดง ในหลายชนิดกีฬา อาทิ มวยไทย ยูยิตสู เรือมังกร เปตอง และสนุกเกอร์ ในขณะเดียวการแข่งขัน Asian Winter Games 2025 ประเทศได้รับอีก 1 เหรียญทองแดง ซึ่งถือเป็นเหรียญแรกของไทยในประวัติศาสตร์การแข่งขันกีฬาฤดูหนาว สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนสนับสนุนการพัฒนานักกีฬา บุคลากร และสโมสรอาชีพให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ โดยเน้นการเสริมสร้างศักยภาพเชิงโครงสร้าง การกำหนดมาตรฐานองค์กรกีฬา การพัฒนาคุณภาพทางวิชาชีพ และการบูรณาการความร่วมมือกับสมาคมกีฬาและเครือข่ายที่เกี่ยวข้องโดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการพัฒนาบริหารจัดการองค์กรกีฬาอาชีพให้มีมาตรฐาน**ของการกีฬาแห่งประเทศไทย เป็นการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนานักกีฬา บุคลากร และองค์กรกีฬาอาชีพของไทยให้มีมาตรฐานระดับสากล สามารถต่อยอดสู่การแข่งขันในระดับนานาชาติ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับความพร้อมทั้งด้านร่างกายและจิตใจของนักกีฬา โดยดำเนินการพัฒนาหลักสูตรเฉพาะทางสำหรับผู้ที่มีความประสงค์หรือมีศักยภาพในการก้าวสู่การเป็นนักกีฬาอาชีพ ตลอดจนพัฒนาระบบการสร้างและยกระดับสมรรถนะนักกีฬาอย่างต่อเนื่องสู่ความเป็นเลิศ

อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นด้านการกำหนดแนวทางสนับสนุนให้นักกีฬาสามารถต่อยอดและพัฒนาสายอาชีพของตนทั้งในระหว่างที่อยู่ในวงการกีฬาและหลังจากสิ้นสุดเส้นทางอาชีพนักกีฬา ตลอดจนการพิจารณามาตรการลดหย่อนภาษีให้แก่สมาคมกีฬาที่มีการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและการติดตามความก้าวหน้าของชนิดกีฬาสมัยใหม่ที่มีแนวโน้มเติบโตสูง เช่น กีฬาอิเล็กทรอนิกส์ (E-Sport) ยังไม่ปรากฏความชัดเจนว่ามีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมในช่วงที่ผ่านมา

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **ความต่อเนื่องในการพัฒนานักกีฬาสู่ความเป็นเลิศและประเด็นด้านภาพลักษณ์ของประเทศ**ซึ่งมีปัญหาทั้งด้านการคัดเลือกนักกีฬาทีมชาติ **มาตรฐานการบริหารจัดการแข่งขัน** SEA Games โดยพบข้อกังวลทั้งในด้านความโปร่งใสในการตัดสิน ความไม่สอดคล้องของหลักเกณฑ์การแข่งขันกับมาตรฐานสากล และการกำกับดูแลที่ขาดความเป็นอิสระ ตลอดจนความน่าเชื่อถือในการจัดงาน ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวไม่เพียงส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประเทศสมาชิก หากยังส่งผลต่อการยอมรับในคุณภาพมาตรฐานของนักกีฬาไทย ทั้งในด้านศักยภาพ ความเป็นมืออาชีพ และความพร้อมในการต่อยอดสู่การแข่งขันระดับนานาชาติ ข้อจำกัดและข้อวิจารณ์เหล่านี้สะท้อนว่าประเทศในภูมิภาครวมถึงประเทศไทยเองยังขาดความพร้อมในหลายมิติสำหรับการทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพจัดมหกรรมการแข่งขันหรือเวทีแสดงศักยภาพทางการกีฬาในระดับนานาชาติ ทั้งในแง่ระบบบริหารจัดการ มาตรฐานการดำเนินงาน และความน่าเชื่อถือของกลไกการกำกับ ติดตาม ซึ่งล้วนเป็นปัจจัยเชื่อมโยงโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพนักกีฬาและการยกระดับวงการกีฬาให้สอดคล้องกับหลักสากลอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความท้าทายที่ยังคงมีอยู่ทั้งในด้านมาตรฐานการแข่งขัน ภาพลักษณ์ประเทศ และข้อวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับความโปร่งใสและหลักธรรมาภิบาลจากกรณีการบริหารจัดการ ซึ่งสะท้อนข้อจำกัดเชิงระบบด้านการกำกับดูแลกีฬา ความเป็นธรรม ในการตัดสินและความพร้อมด้านโครงสร้างในการรองรับการเป็นเจ้าภาพระดับนานาชาติ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**เร่งยกระดับมาตรฐานการแข่งขันและระบบบริหารจัดการกีฬา** เสริมสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรกีฬาไทย **พัฒนาสมรรถนะนักกีฬาและบุคลากรอย่างมีมาตรฐานสากล** ตลอดจนส่งเสริมชนิดกีฬาสมัยใหม่ พร้อมทั้งดำเนินมาตรการ**ฟื้นฟูและยกระดับภาพลักษณ์ของประเทศผ่านการสื่อสารเชิงรุก** การถอดบทเรียนจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาและการนำข้อเสนอแนะเชิงปรับปรุงมาพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและเพิ่มขีดศักยภาพของประเทศในเวทีนานาชาติอย่างยั่งยืน

140301

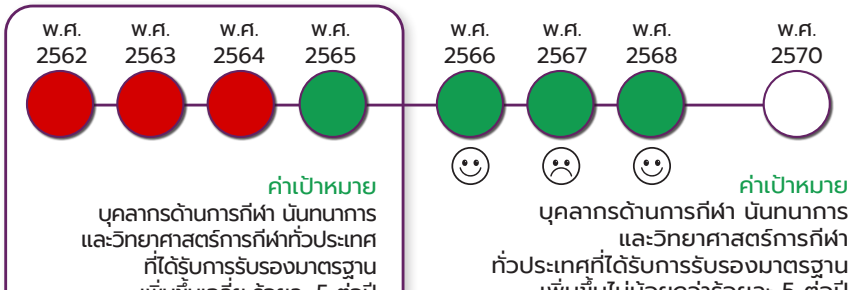
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

Y1 140301

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 140301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ซึ่งมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อยละต่อปี)				
140301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 138.08** จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 8,278 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.15** จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 8,787 คน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.60** จำนวนบุคลากรฯ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน 10,070 คน	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 451.72** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 95.55** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 137.46** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 292.02 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 292.02 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้**

140301

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้นพิจารณาจากจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวน 10,070 คน เพิ่มขึ้นจาก 8,787 คน ในปี 2567 (คิดเป็นร้อยละ 14.60) อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่เพิ่มขึ้นจาก 8,278 คน ใน พ.ศ. 2566 (คิดเป็นร้อยละ 6.15) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 137.46 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 292.02 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับมาตรฐานบุคลากรด้านการกีฬาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล โดยพัฒนามาตรฐานวิชาชีพทางการกีฬา และจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรกีฬาและวิทยาศาสตร์การกีฬา บุคลากรด้านผู้ตัดสินกีฬาระดับพื้นฐาน ผู้ฝึกสอนกีฬาระดับพื้นฐาน อาสาสมัครกีฬา ผู้นำการออกกำลังกาย ตลอดจนบุคลากรด้านบริหารจัดการกีฬาชุมชน เพื่อให้ได้รับการรับรองในระดับที่สูงขึ้นและเป็นที่ยอมรับมากขึ้น รวมถึงให้ความสำคัญกับการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อยกระดับบุคลากรของไทยและการกีฬาไทยในเวทีโลก โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 อาทิ **โครงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรการกีฬาด้านบริหารจัดการกีฬาชุมชนอย่างยั่งยืน** ของกรมพลศึกษา ที่มุ่งเน้นการจัดทำหลักสูตรนักบริหารจัดการกีฬาชุมชน (ต้นแบบ) เพื่อเป็นหลักสูตรแกนกลางในการพัฒนาเจ้าหน้าที่พลศึกษาและอาสาสมัครกีฬาให้มีความรู้ไปส่งเสริมสนับสนุน และขับเคลื่อนการเล่นกีฬาและออกกำลังกายของเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วประเทศ **โครงการจัดทำหลักสูตรนักวิทยาศาสตร์การกีฬาเพื่อการพัฒนาบุคลากรการกีฬาที่ได้มาตรฐาน** ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นการจัดทำหลักสูตรนักวิทยาศาสตร์การกีฬา และสามารถนำหลักสูตรไปกระจายเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา (ผู้ตัดสินกีฬา) ให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สามารถให้บริการด้านการกีฬาถ่ายทอดความรู้ให้เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้อง ตลอดจนต่อยอดความเชี่ยวชาญสู่ระดับนานาชาติ สอดคล้องกับความต้องการของสมาคมกีฬาหรือองค์กรทางการกีฬาในการพัฒนาการกีฬาของชาติ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมทักษะ โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพผู้ตัดสินกีฬา และบุคลากรด้านการกีฬาในระดับท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม ในปี 2568 การดำเนินงานเพื่อพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการให้มีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น ยังไม่ปรากฏอย่างชัดเจนในประเด็นการลงทุนในระบบโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลด้านการบริหารการกีฬา การฝึกอบรมทักษะด้านเทคโนโลยีและภาษาและการบูรณาการความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายเพื่อพัฒนาระบบรับรองมาตรฐานบุคลากรและการวิเคราะห์เชื่อมโยงความต้องการของตลาดแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

140301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานขยายตัวเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ บุคลากรด้านกีฬายังจำเป็นต้องเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยีการจัดการและวิเคราะห์ข้อมูลกีฬา อาทิ **การนำ AI มาใช้เพื่อติดตามการฝึกซ้อมและการแข่งขัน**เพื่อสามารถระบุจุดแข็ง จุดอ่อน ลดความเสี่ยงในการบาดเจ็บของนักกีฬา และนำไปสู่การปรับแผนการฝึกซ้อมได้อย่างแม่นยำ ซึ่งที่ผ่านมาบุคลากรยังขาดความเชี่ยวชาญในการวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างเต็มศักยภาพ อีกทั้ง ยัง**ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์กับผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ** ทำให้บุคลากรไทยขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเทคนิคการฝึกสอนที่ทันสมัย นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและทรัพยากร ซึ่งยังไม่สามารถจัดสรรงบประมาณเพื่อกระจายการฝึกอบรมบุคลากรในปริมาณที่เพียงพอและเหมาะสมในทุกภูมิภาคได้ รวมถึงการ**ขาดงบประมาณในการอุดหนุนให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องในชุมชนหลังการฝึกอบรม** และ**ปัญหาของระบบรับรองมาตรฐานที่ขาดความต่อเนื่องและแรงจูงใจ** โดยเฉพาะในการฝึกอบรมผู้ตัดสินกีฬาและผู้ฝึกสอนกีฬาระดับพื้นฐานในท้องถิ่น ซึ่งประสบปัญหาที่ไม่สามารถบังคับให้ผู้เข้ารับการอบรมปฏิบัติตามเงื่อนไขส่งผลงานเพื่อขอรับรองมาตรฐานได้อย่างสมบูรณ์ ส่งผลให้จำนวนผู้ที่สนใจต่อยอดวิชาชีพไปสู่ระดับที่สูงขึ้นมีไม่มากพอ และยัง**ขาดกลไกในการสร้างแรงจูงใจและความก้าวหน้าในอาชีพที่ชัดเจน**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าเป้าหมายการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว และสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีทางการกีฬา**อย่างเต็มศักยภาพ สามารถวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลไปใช้เพื่อยกระดับศักยภาพนักกีฬาไทยให้ทัดเทียมนานาชาติ **การแลกเปลี่ยนหรือฝึกอบรมบุคลากรในต่างประเทศ**เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมฝึกอบรมบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการอย่างทั่วถึงในทุกภูมิภาค รวมถึง**การสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมต่อเนื่องในชุมชนอย่างสม่ำเสมอหลังการฝึกอบรม** เพื่อให้เกิดการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จริงควบคู่กันไปกับ**การเสริมสร้างระบบการรับรองมาตรฐานบุคลากรให้มีความเข้มแข็งและเป็นเอกภาพยิ่งขึ้น** อีกทั้ง **บูรณาการฐานข้อมูลบุคลากรทางกีฬาในระดับประเทศ** เพื่อให้การวางแผนและการติดตามผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดทำเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในอาชีพและเป็นแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาการกีฬาไทยอย่างยั่งยืน

แผนแม่บท

15

พลังทางสังคม

ดึงพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับของสังคม
ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น
และกลุ่มทางเศรษฐกิจสังคมมาเป็นพลังสังคม ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม
และประเทศให้เกิดความแข็งแกร่งและยั่งยืน

จ.1

พม.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้สถานการณ์ในการสร้างพลังทางสังคมมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในบางส่วน อาทิ การเตรียมความพร้อมด้านสุขภาพก่อนยามสูงอายุ และการขับเคลื่อนงานของภาคีเครือข่ายในพื้นที่มีความต่อเนื่อง แต่สถานการณ์ภาพรวมยังเผชิญความท้าทายในระดับสูง ทั้งสัดส่วนการออมภาคครัวเรือนที่ลดลงและการเข้าถึงการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ครอบคลุม รวมถึงปริมาณทุนทางสังคมที่ขยายตัวต่ำ ดังนั้น จึงยังคงต้องให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงฐานข้อมูลการพัฒนาคนให้เป็นเอกภาพ เพื่อการชี้เป้าที่แม่นยำ การเร่งสร้างวินัยทางการเงินและการออมภาคบังคับ รวมถึงการกำหนดมาตรการจูงใจให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทในการร่วมแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและเตรียมความพร้อมให้ทุกภาคส่วนสามารถรองรับสังคมสูงวัยได้อย่างสมบูรณ์และยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
150001	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี

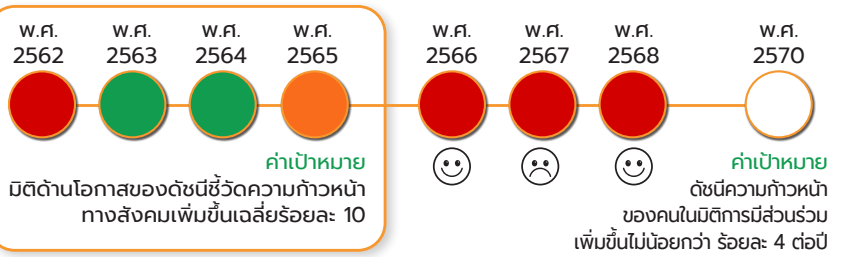
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
150101	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570
150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น	สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพและสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ภายในปี 2570
150202	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

Y2 150001

จ.2 พม.

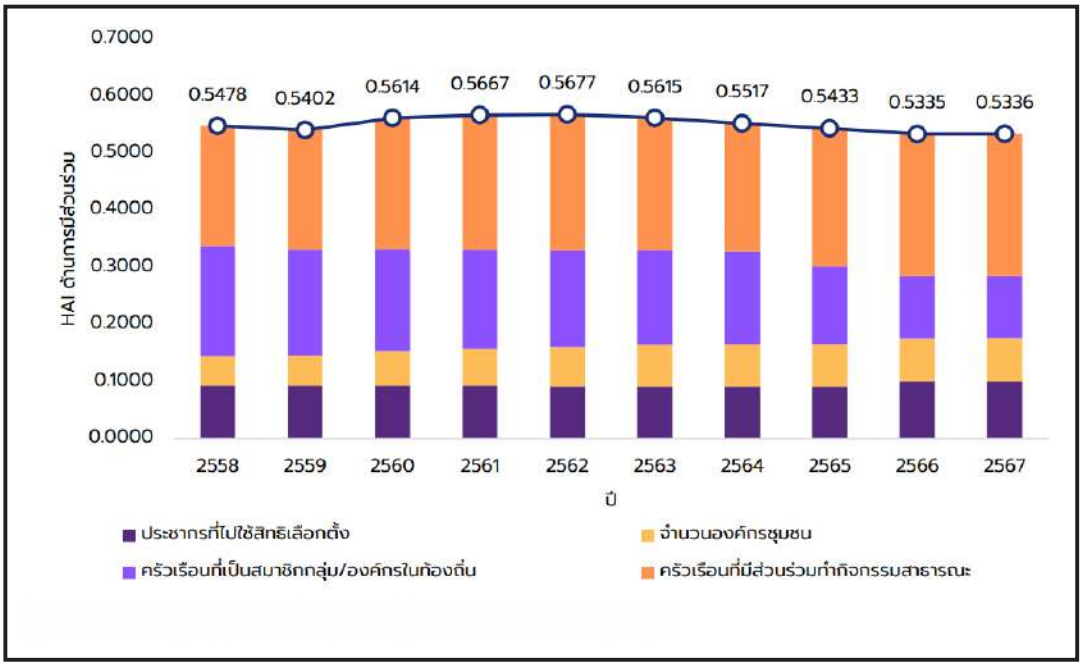

** หมายเหตุ : กระบวนการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคนมีการปรับปรุงวิธีการคำนวณและข้อมูลตัวชี้วัดย้อนหลังตั้งแต่ปี 2558 -2566 ซึ่งเป็นการปรับปรุงการจัดทำดัชนีความก้าวหน้าของคนใน 2 ส่วนสำคัญ ได้แก่ (1) การจัดการข้อมูลที่ขาดไป (Imputation of Missing Data) และ (2) การปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัด เพื่อให้สอดคล้องกับแหล่งที่มาของข้อมูลและสะท้อนสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงของการพัฒนามนุษย์อย่างแท้จริง ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม (ร้อยละต่อปี)				
150001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ลดลงร้อยละ 1.5226 (ค่าดัชนี 0.5433) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ลดลงร้อยละ 1.8038 (ค่าดัชนี 0.5335) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0187 (ค่าดัชนี 0.5336) (Revised)**	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4	เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 12.76 ☺	แย่ลง ร้อยละ 18.47 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 101.04 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 0.47 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในมิติการมีส่วนร่วม ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม 0.5336 โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.0187 จากปีก่อนหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.5335 หรือมีการลดลงที่ร้อยละ 1.8038 จาก พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 101.04 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มา : รวบรวมและประมวลผล โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ในการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น ยังคงเผชิญกับความท้าทายที่สำคัญหลายประการ โดยเฉพาะ**การลดลงของการรวมกลุ่มในรูปแบบที่เป็นทางการหรือกิจกรรมทางสังคมในลักษณะกายภาพ** ที่ส่วนหนึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและวิถีชีวิตของประชาชนที่ให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การลดลงของการรวมตัวทางกายภาพกลับถูกทดแทนด้วยพลวัตของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ที่พื้นที่ของการมีส่วนร่วมได้ถูกย้ายฐานจากชุมชนทางภูมิศาสตร์ไปสู่ชุมชนเสมือนจริงบนแพลตฟอร์มยอดนิยมอย่าง Facebook LINE และ TikTok เนื่องจากความสะดวกรวดเร็วในการเข้าถึงข้อมูล และความสามารถในการรวมกลุ่มตามความสนใจเฉพาะด้านที่ไร้พรมแดน ซึ่งในหลายกรณีความเข้มข้นของการหารือและมีส่วนร่วมในโลกออนไลน์ก็นำไปสู่การขับเคลื่อนกิจกรรมในโลกแห่งความเป็นจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรพิจารณา**ทบทวนเครื่องมือชี้วัดและกลยุทธ์การส่งเสริมการมีส่วนร่วมใหม่** โดยไม่ยึดติดกับรูปแบบกิจกรรมในพื้นที่เพียงอย่างเดียว และ**เร่งสร้างพื้นที่รองรับและเชื่อมโยงพลังจากชุมชนออนไลน์** ให้สามารถเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมและเท่าทันกับปัจจัยสภาพแวดล้อมของสังคมยุคใหม่อย่างแท้จริง อาทิ ศูนย์ประสานงานอาสาสมัครออนไลน์ในภาวะภัยพิบัติ การสร้างพื้นที่คลังปัญญาท้องถิ่นออนไลน์ที่ดึงองค์ความรู้ ปราชญ์ชาวบ้าน หรือทักษะวิชาชีพของผู้สูงอายุหลังเกษียณ มาถ่ายทอดสู่คนรุ่นใหม่

150101

แผนแม่บทย่อย การเสริมสร้างทุนทางสังคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Y1 150101

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ดัชนีวัดทุนทางสังคม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10				ค่าเป้าหมาย ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 150101 พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ด้วยข้อมูลองค์กรชุมชน ในปี 2566 และ 2567 มีการเปลี่ยนแปลงส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงในปีนั้น ๆ มีค่าสีที่เปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏไว้ในรายงานฯ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)				
150101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 0.18** (รวม 96,027 แห่ง) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 0.35** (รวม 96,199 แห่ง) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 0.54** (รวม 96,379 แห่ง)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.23 จากปีฐาน**	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากใช้ข้อมูล พ.ศ.2565 เป็นปีฐาน	**ดีขึ้น ร้อยละ 94.44** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 54.29** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 10.33 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 3.60 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย**

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม ประกอบด้วย **(1) องค์กรชุมชน** (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2567) จัดทำโดยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) มีจำนวน 95,576 แห่ง **(2) องค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคมที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม มีจำนวน 650 แห่ง และ **(3) สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand)** (ข้อมูล พ.ศ. 2568) จัดทำโดยสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย มีจำนวน 153 แห่ง มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 96,379 แห่ง หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นรวมร้อยละ 0.54 จาก พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ที่มีอยู่ 95,859 แห่ง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ.2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 96,199 แห่ง หรือเทียบเท่าการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.35

150101

จากปีฐาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 54.29 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.23 จากปีฐาน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 10.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากปีฐาน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 3.60 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนทางสังคม โดยเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นให้เข้มแข็ง สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน โดยเน้นการสร้างหุ้นส่วนการพัฒนาทางสังคม ที่เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีบทบาทในการเป็นกลไกการทำงานทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ ทั้งภาคประชาสังคม ภาคเอกชน/องค์กรภาคธุรกิจ (CSR) และกลุ่มเยาวชนคนรุ่นใหม่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่ายภาคประชาสังคม ในการทำงานร่วมกับขบวนองค์กรชุมชนเพื่อขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะสู่จังหวัดจัดการตนเอง** ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ส่งเสริมการพัฒนาอย่างบูรณาการระหว่างขบวนองค์กรชุมชน หน่วยงานภาคีภาครัฐ และภาคเอกชน ในการขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของจังหวัด ให้สามารถบริหารจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ **(2) โครงการมาตรการบริหารจัดการของภาคีเครือข่ายผู้นำเยาวชนรุ่นใหม่** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำเยาวชนรุ่นใหม่ผ่านการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย ให้สามารถพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงให้ความสำคัญกับการสร้างหุ้นส่วนการพัฒนาในการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ โดยเน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ชุมชนท้องถิ่น ผ่านการพัฒนาศักยภาพของภาคีเครือข่ายการขับเคลื่อนงาน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานที่มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ให้ไว้ อาทิ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ได้สนับสนุนองค์กรชุมชนและเครือข่ายในการพัฒนาและฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่น โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากฐาน TPMAP ร่วมกับข้อมูลของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (Logbook) และข้อมูลที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานต่าง ๆ มาใช้ในการออกแบบแนวทางการแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เพื่อให้ตอบโจทย์บริบทและความต้องการของชุมชนและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

150101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนมีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **เทคโนโลยีสารสนเทศ ฐานข้อมูลการพัฒนาสังคม** ที่ยังมีข้อจำกัดในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงานและการนำข้อมูลไปใช้เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนงานของภาคีการพัฒนาในพื้นที่ รวมทั้ง**มาตรการจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่ภาคีเครือข่าย**ที่ยังไม่ต่อเนื่อง และขาดระบบติดตามหรือประเมินผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการดำเนินงานระยะต่อไป เพื่อให้ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**เชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง** และสนับสนุนให้ภาคประชาสังคมมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลในระดับชุมชน เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเป็นเจ้าของข้อมูล เข้าถึงได้อย่างทั่วถึง และสามารถนำไปใช้ในการตัดสินใจวางแผนและกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาในพื้นที่ของตนเองร่วมกับภาคีการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมี**การกำหนด/ปรับปรุงมาตรการจูงใจและการสร้างขวัญกำลังใจ** ให้ตอบสนองต่อความต้องการและข้อจำกัดของแต่ละภาคีเครือข่าย เพื่อกระตุ้นการมีส่วนร่วมได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

150201

แผนแม่บทย่อย | การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

Y1 150201

จ.3 | พ.ม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☹ ☺	☹ ☹	

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 60เทียบกับจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ภายในปี 2570

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด (ร้อยละ)				
150201	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) **สัดส่วนครัวเรือนที่มีการเก็บออมร้อยละ 95.9** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนครัวเรือนที่มีการเก็บออมร้อยละ 96.4** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **สัดส่วนครัวเรือนที่มีการเก็บออมร้อยละ 91.5** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 62.87**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 1.13** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 0.52** ☺	**แย่ลงร้อยละ 5.08** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 145.54** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 140.77** ของค่าเป้าหมาย
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละของวัยทำงานอายุ 25-59 ปีที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุโดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 40.45** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละของวัยทำงานอายุ 25-59 ปีที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุโดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 37.5** (proxy)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละของวัยทำงานอายุ 25-59 ปีที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุโดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ร้อยละ 45.82** (proxy)**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 62.87**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 6.78** ☹	**แย่ลงร้อยละ 7.29** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 22.19** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 72.88** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 70.49** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด **หมายเหตุ** : การคำนวณสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายสำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100+70.49}{2}$					**คิดเป็นร้อยละ 85.25** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 150201 สถานการณ์ พ.ศ.2566-2568 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมาพิจารณาร่วมกัน ได้แก่ มิติเศรษฐกิจ ใช้ข้อมูลร้อยละของครัวเรือนที่มีการเก็บออม จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ มิติสุขภาพ ใช้ข้อมูลพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของประชากรวัยทำงาน ช่วงอายุ 25-59 ปี จัดทำโดยกรมอนามัย

150201

ประชากรไทยมีการเตรียมความพร้อมก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น
พิจารณาจากสัดส่วนประชากรอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคมสุขภาพ และสภาพแวดล้อมต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ทั้งหมด ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บข้อมูลตามนิยามของตัวชี้วัดดังกล่าว จึงพิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลในมิติต่าง ๆ ได้แก่

1) **มิติทางเศรษฐกิจ** พิจารณาจากการสำรวจการติดตามระดับความรู้และการเข้าถึงบริการทางการเงินของครัวเรือน ในส่วนของร้อยละครัวเรือนที่มีการเก็บออม จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2567) พบว่า สัดส่วนครัวเรือนที่มีการเก็บออม อยู่ที่ร้อยละ 91.5 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 96.4 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 5.08 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 62.87) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 145.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 140.77 ของค่าเป้าหมาย
2) **มิติสุขภาพ** พิจารณาจากร้อยละของวัยทำงานอายุ 25-59 ปี ที่มีการเตรียมความพร้อมเพื่อยามสูงอายุโดยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2568) พบว่า มีสัดส่วนร้อยละ 45.82 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 37.5 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 22.19 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 62.87) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 72.88 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 70.49 ของค่าเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 มิติ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 85.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับ **ใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมและรับมือกับประชากรทุกกลุ่มวัย ให้มีความพร้อมทั้งด้านการเงิน สุขภาพ สังคมและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้กลุ่มประชากรดังกล่าวเข้าสู่วัยสูงอายุด้วยสุขภาพแข็งแรง มีรายได้เพียงพอต่อการใช้ชีวิต รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ชีวิต มีทัศนคติที่ดี และสามารถช่วยเหลือดูแลตนเองได้อย่างยาวนานที่สุด **การเตรียมความพร้อมเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของแรงงานวัยเกษียณ** ของกระทรวงแรงงาน เป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเกษียณอย่างมีคุณภาพ โดยจัดอบรมแก่กลุ่มเป้าหมาย อายุ 25 – 59 ปี อาทิ ด้านวินัยทางการเงินและการออม การใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง การดูแลสุขภาพ **การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมประชากรวัยแรงงานก่อนเข้าสู่วัยผู้สูงอายุยุคใหม่อย่างมีคุณภาพ**

ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของประชากรกลุ่มอายุ 50 – 59 ปี ด้วยการจัดทำแผนพัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุรายบุคคล เพื่อนำไปสู่สังคมผู้สูงอายุยุคใหม่ที่มีคุณภาพ (Smart Aging Society) **การเติมรู้ เตรียมพร้อมก่อนสูงวัย** ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อสร้างความตระหนักให้ทุกภาคส่วนเห็นความสำคัญในการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น สุขภาพ อาชีพเสริม สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย และรู้เท่าทันเทคโนโลยี อย่างไรก็ตาม สำหรับเป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการก้าวเข้าสู่**สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ของประเทศไทย** จึงมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสม ทั้งด้านความมั่นคงทางสังคม การเงิน สภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัย ตลอดจนการดูแลสุขภาพให้แข็งแรงก่อนเข้าสู่วัยสูงอายุ โดยเฉพาะในกลุ่ม Pre Aging (อายุ 51 – 59 ปี) เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ ที่จะส่งผลให้เกิดค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามมา ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชากรไทยมีการเตรียมความพร้อมก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การส่งเสริมการออม** โดยเฉพาะในกลุ่มประชากรแรงงานนอกระบบและผู้ประกอบอาชีพอิสระ แม้ว่ารัฐบาลจะมีเครื่องมือส่งเสริมการออมหลายรูปแบบให้กับประชาชน แต่ยังคงมีช่องว่างที่ต้องเติมเต็ม ควรปรับเปลี่ยนความคิดให้มีการออมเงินก่อนใช้จ่าย รวมทั้งสนับสนุนการเข้าถึงเงินออมทางเลือก ซึ่งเป็นการออมเงินภาคสมัครใจ เช่น ประกันสังคม ม.40 กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เป็นต้น เพื่อให้ได้รับบำเหน็จบำนาญหลังเกษียณ เพราะหากไม่มีการวางแผนการเงินที่ดี เมื่อประสบภาวะเจ็บป่วยจะเป็นการสร้างวิกฤติทางการเงินซ้ำซ้อนแก่ประชากรกลุ่มดังกล่าว **ปัญหา** Sandwich Generation หรือกลุ่มประชากรช่วงวัย 40 – 60 ปี ที่กลายเป็นกลุ่มรับภาระดูแลประชากรวัยสูงอายุ ได้แก่ พ่อ แม่ ขณะที่ตนเองต้องเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุในไม่ช้า ซึ่งกลุ่มประชากรดังกล่าวนี้อาจยังขาดการวางแผนชีวิตทั้งด้านการเงินและการดูแลสุขภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชากรไทยมีการเตรียมความพร้อมก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**ให้ความรู้และสร้างความตระหนักเรื่องการเงินที่เหมาะสมกับกลุ่มวัย** อาทิ กลุ่มเยาวชน กลุ่มวันทำงาน กลุ่ม Pre-Aging ซึ่งประชากรแต่ละกลุ่มจะมีทัศนคติ พฤติกรรม และความจำเป็นในการใช้จ่ายที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มีรูปแบบการออมที่ต่างกันด้วย อย่างไรก็ตาม ควรกำหนดให้การออมเงินเพื่อเกษียณอายุ เป็นภาคบังคับของประชากรวัยแรงงานทั้งในและนอกระบบ เพื่อสร้างความมั่นคงให้กับประชาชนทุกคนอย่างเท่าเทียม นอกจากนี้ แม้ว่าประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการดูแลสุขภาพมากขึ้น แต่ประชาชนทุกคนต้อง**ตระหนักในการตั้งรับกับการเข้าสู่วัยสูงอายุ** ทั้งกาย สมอง และจิตใจ โดยดูแลตัวเองให้เป็นนิสัย เพื่อให้เกิดปัญหาสุขภาพน้อยที่สุด

150202

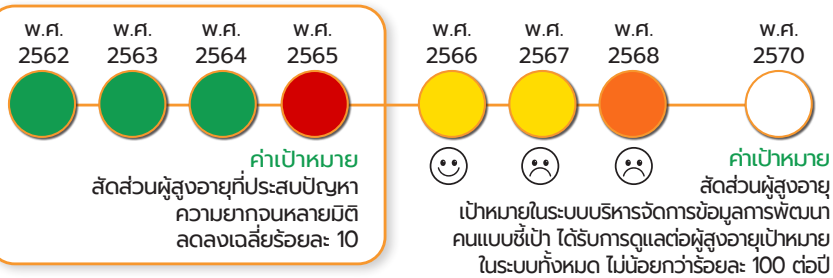
แผนแม่บทย่อย การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Y1 150202

จ.3 พม.

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติลดลงเฉลี่ยร้อยละ 10

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
150202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 99.999	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 93.093 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 3 เดือนแรก) ร้อยละ 95.447	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 3 เดือนแรก ร้อยละ 59.251*	ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคน (ร้อยละ 100)	ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคน (ร้อยละ 100)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 0.12 ☺	แย่ลง ร้อยละ 6.91 ☹	แย่ลง ร้อยละ 37.92 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 59.25 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 59.25 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

* หมายเหตุ : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP ประจำปี 2568 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยรายงานฉบับนี้ได้จัดทำช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 สศช.จึงได้พิจารณาการใช้ข้อมูลการดำเนินการในพื้นที่ในช่วง 3 เดือนแรกภายหลังของการประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP (วันที่ 22 กรกฎาคม ถึง วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2568) มาเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนา สำหรับเป้าหมาย 150202 ในรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2568

ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาจากสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) พบว่า ผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ได้รับการดูแลฯ มีสัดส่วนเท่ากับ 59.251 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่มีสัดส่วนเท่ากับ 95.447 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 37.92 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน

150202

(ผู้สูงอายุเป้าหมายฯ ทุกคนได้รับความช่วยเหลือ) พบว่า มีสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 59.25 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ทั้งการพัฒนาศักยภาพ ส่งเสริมการเรียนรู้ ฝึกอบรมทักษะด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นให้แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งส่งเสริมสุขภาพ และส่งเสริมการประกอบอาชีพ อาทิ จัดหาสถานที่ที่จะรองรับและดูแลกลุ่มผู้สูงอายุในหลาย ๆ ลักษณะ ไม่ว่าจะเป็นลักษณะที่พอดูแลตัวเองได้เป็นกลุ่มที่ติดสังคม หรือกลุ่มที่ติดบ้าน หรือท้ายที่สุดเป็นกลุ่มที่ติดเตียง รวมทั้งให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีความกระฉับกระเฉง (Active ageing) ให้ผู้สูงอายุอยู่ในสถานะเป็นผู้ติดสังคมให้มากที่สุดและให้นานที่สุด อีกทั้งการทำให้ช่วงระยะเวลาของการติดบ้านและติดเตียงเป็นช่วงเวลาที่สั้นที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ภาระงานของบุคลากรทางด้านสาธารณสุข รวมทั้งงบประมาณที่จะใช้ในการดูแลผู้สูงอายุน้อยลงไปได้ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมสุขภาพ และนันทนาการแบบองค์รวมของผู้สูงอายุ** ของสภากาชาดไทย ที่พัฒนาระบบและกลไกเพื่อสนับสนุนการปรับตัวของประชากรผู้สูงอายุในการดูแลส่งเสริมสุขภาพให้เหมาะสม เพื่อยืดและชะลอความเสื่อมทางสุขภาพและสามารถส่งเสริมให้หน่วยงานและผู้ดูแลผู้งอายุมีสถานที่สาธิตการเตรียมความพร้อมเพื่อผู้สูงอายุให้เหมาะสม ส่งเสริมการสร้างสรรค์เทคโนโลยีและนวัตกรรมสำหรับการส่งเสริมและฟื้นฟูศักยภาพผู้สูงอายุ ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีกิจกรรมทำต่อเนื่องด้านสุขภาพ รวมทั้งสร้างสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน เพื่อเพิ่มคุณค่าของผู้สูงอายุ และ **(2) โครงการป้องกันความบกพร่องจากการเคลื่อนไหวในผู้สูงอายุผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยแพลตฟอร์ม Smart Motion Analysis โดยใช้การวิเคราะห์การเคลื่อนไหวแบบ 3 มิติ และเทคโนโลยีหน่วยประมวลผลใกล้แหล่งข้อมูล** ของมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง ที่มุ่งเน้นการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพเชิงป้องกันสำหรับผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการออกกำลังกายอย่างปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยงต่อการบกพร่องทางการเคลื่อนไหวและการหกล้ม ทั้งยังมุ่งสร้างระบบสนับสนุนการดูแลผู้สูงอายุด้วยเทคโนโลยี Edge Computing และ Motion Analysis เพื่อให้สามารถประเมินและติดตามสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างความมั่นใจให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้อย่างยั่งยืนในชุมชน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุในทุกมิติ อาทิ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง การส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่เหมาะสม และทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก เพื่อเพิ่มโอกาสการทำงาน สร้างรายได้และหลักประกันความมั่นคงในอนาคตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การสร้างแรงจูงใจและขยายสิทธิประโยชน์ให้นายจ้างที่จ้างงานผู้สูงอายุ การกำหนดมาตรการเพื่อเตรียมการและรองรับคลื่นสึนามิผู้สูงอายุ อาทิ ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการพัฒนาระบบการดูแลระยะกลาง ระยะยาว และให้ครอบคลุมผู้สูงอายุทุกพื้นที่ การปรับปรุง

150202

ของโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุ การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุอยู่ในถิ่นที่อยู่ที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การยกระดับมาตรฐานที่อยู่อาศัยที่ดำเนินการโดยภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนความเป็นธรรมทางดิจิทัลสำหรับผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ

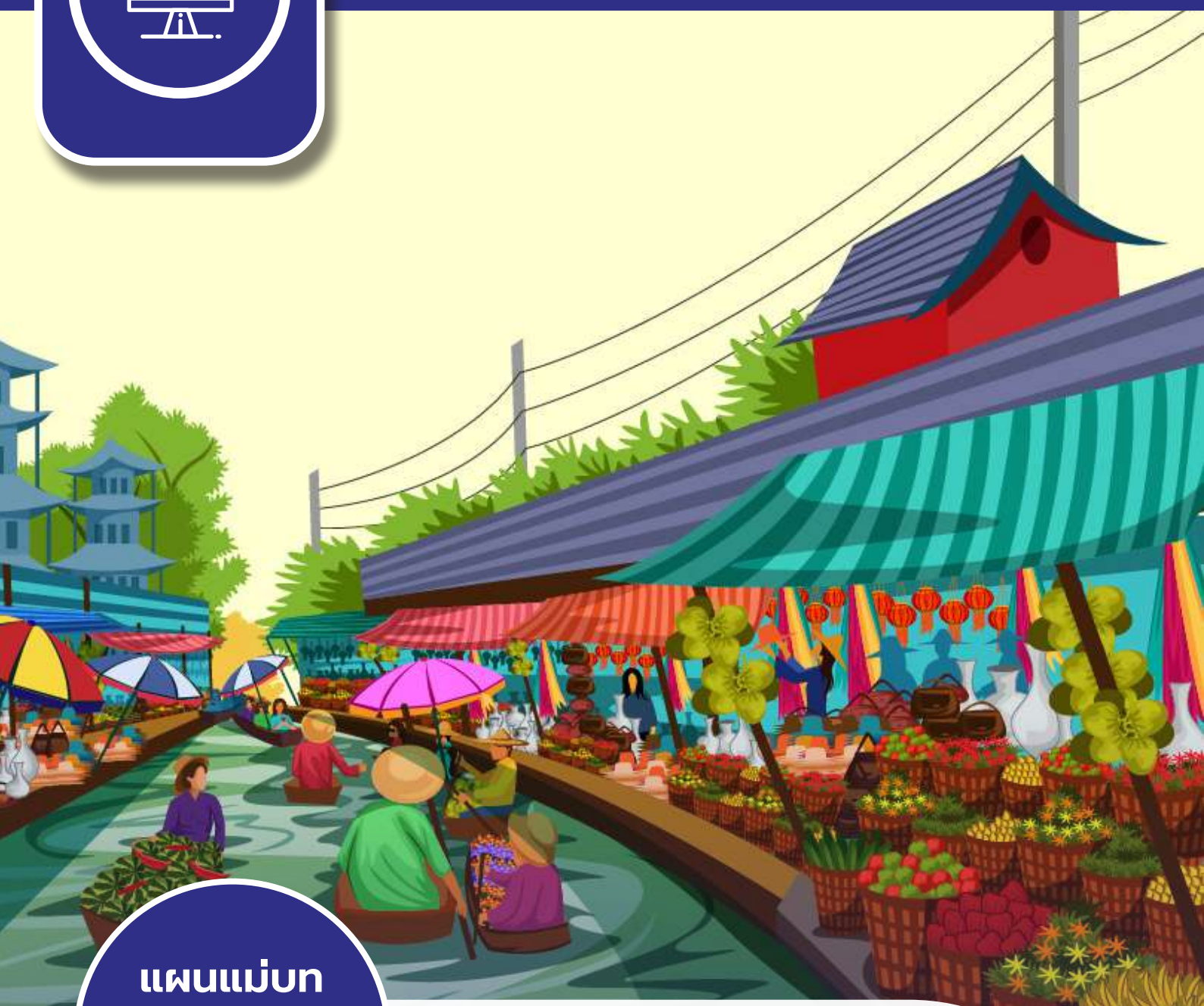
ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ **ปัญหาทางด้านสาธารณสุขและการดูแลสุขภาพ** สัดส่วนผู้สูงอายุที่มีโรคเรื้อรัง เช่น เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขเพิ่มขึ้นอย่างมาก รวมทั้งจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้สูงอายุ และการเข้าถึงบริการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ห่างไกลและชนบท **ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม** ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีรายได้น้อย และไม่มีเงินออมที่เพียงพอ รวมทั้งจำนวนแรงงานในวัยทำงานลดลง ส่งผลกระทบต่อการผลิตและเศรษฐกิจ และภาระในการดูแลผู้สูงอายุตกอยู่กับครอบครัว ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชีวิตส่วนตัวและการทำงาน **ปัญหาทางด้านเทคโนโลยี** ความไม่คุ้นเคยกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ ส่งผลต่อการเข้าถึงบริการและข้อมูล และการเข้าถึงเทคโนโลยี โดยเฉพาะผู้สูงอายุในพื้นที่ห่างไกล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นตามเป้าหมายที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบุคลากรด้านสาธารณสุข** เพื่อให้บริการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมและทั่วถึง **การส่งเสริมการออมและการวางแผนการเงินตั้งแต่ก่อนวัยเกษียณ** เพื่อให้ผู้สูงอายุมีเงินออมเพียงพอหลังเกษียณ **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ** เพื่อให้ผู้สูงอายุมีบทบาทในสังคมและรู้สึกมีคุณค่า **การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อผู้สูงอายุ** เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตได้อย่างสะดวกและปลอดภัย อย่างไรก็ตาม สังคมสูงวัยเป็นความท้าทายที่สังคมไทยต้องเผชิญ การแก้ปัญหาเหล่านี้ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งการวางแผนและการเตรียมความพร้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยให้สังคมไทยสามารถรับมือกับปัญหาและก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพได้อย่างยั่งยืน

แผนแม่บท
16

เศรษฐกิจฐานราก

เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน
สามารถพึ่งพาตนเอง ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง
และเป็นธรรม ยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่
ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น

จ.1
กค.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งดำเนินการให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานราก พร้อมทั้งการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากอย่างต่อเนื่อง ร่วมกับการเพิ่มศักยภาพให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมากยิ่งขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
160001	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

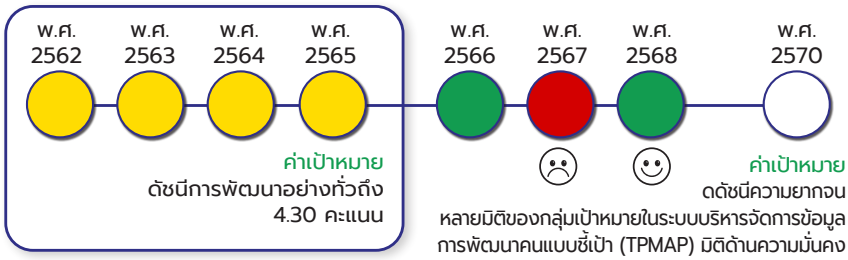
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
160201	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
160202	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

Y2 160001

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ* (ร้อยละต่อปี)				
160001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ลดลง ร้อยละ 5.38** (0.0826)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.12** (0.0860)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ลดลง ร้อยละ 16.74** (0.0716)	**ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**	**ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2565 เป็นข้อมูลปีฐาน	**แย่ลง ร้อยละ 176.46** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 506.79** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 334.88 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 334.88 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

* หมายเหตุ : ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจที่มีค่า**ลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น**

รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายในระบบ TPMAP มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจลดลงร้อยละ 16.74 (0.716) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าเพิ่มขึ้น ร้อยละ 4.12 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 506.79 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 334.88 ของค่าเป้าหมาย **ซึ่งส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ประมวลผลโดย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง อาทิ **ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี โดยเฉพาะเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI)** ที่ส่งผลทำให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาและยกระดับทักษะของแรงงานให้ทันต่อความต้องการของตลาดแรงงานในปัจจุบัน **การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไม่เท่าเทียมกัน** ทำให้กลุ่มที่เข้าถึงได้เปรียบทางเศรษฐกิจ ขณะที่กลุ่มที่เข้าไม่ถึงอาจถูกทิ้งไว้ข้างหลัง อาจทำให้บางอาชีพต้องตกงาน นอกจากนี้ยังมีประเด็นท้าทายจาก**ระดับหนี้สาธารณะและหนี้ครัวเรือนเพิ่มสูงขึ้น** ซึ่งส่งผลต่อเสถียรภาพทางการคลังของประเทศในระยะยาว โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **การส่งเสริมการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของประชาชนผู้มีรายได้น้อยและผู้ประกอบการรายย่อยในการใช้เทคโนโลยีแพลตฟอร์มสำหรับการประกอบอาชีพ** เพื่อให้สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในกระบวนการผลิต และเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมาตรฐานสินค้า เพื่อเพิ่มโอกาสในการมีรายได้สูงขึ้น นอกจากนี้ **การให้ความรู้ด้านการเงินและการบริหารหนี้สำหรับประชากรที่มีรายได้น้อย** โดยส่งเสริมการใช้เครื่องมือดิจิทัลที่เน้นการแก้ปัญหาหนี้ การวางแผนทางการเงิน การออม การลงทุนในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทางการเงิน รวมถึงการเข้าถึงฐานข้อมูลมาตรการการช่วยเหลือและข้อมูลการบริหารหนี้และการบริหารทางการเงิน เพื่อยกระดับรายได้ให้มีความมั่นคงและยั่งยืน และ**การประยุกต์ใช้ทุนทางวัฒนธรรมร่วมกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์** เพื่อเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการด้วยการใช้การเล่าเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่มาและคุณค่าของสินค้า โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น และสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร

160101

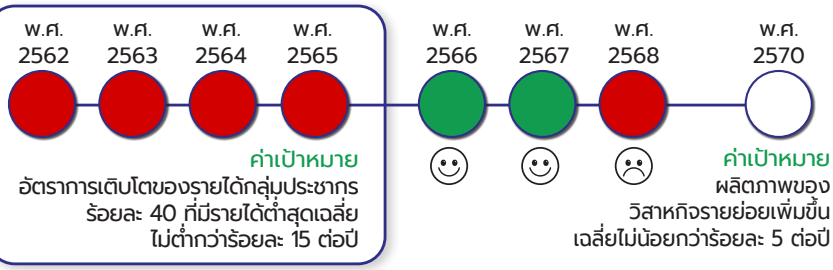
แผนแม่บทย่อย การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น

Y1 160101

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 160101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาจากผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 – 2567

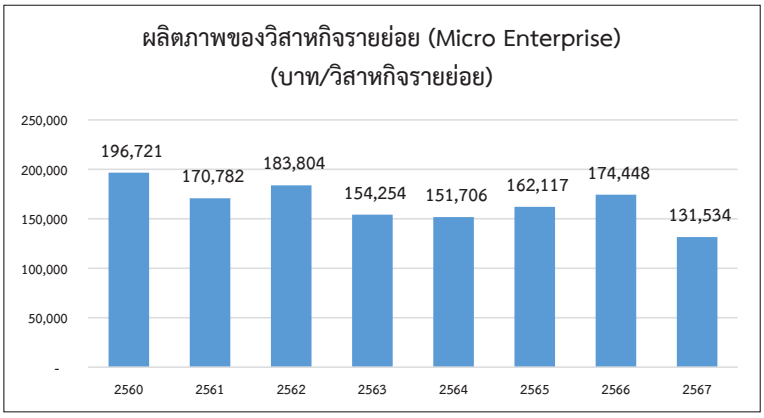
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (เฉลี่ยร้อยละ)				
160101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ขยายตัว ร้อยละ 6.86** ((162,117 บาท/วิสาหกิจรายย่อย) (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 442,124 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,727,186 ราย))	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ขยายตัว ร้อยละ 7.61** ((174,448 บาท/วิสาหกิจรายย่อย) (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 477,906 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,739,530 ราย)) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **หดตัว ร้อยละ 24.6** ((131,534 บาท/วิสาหกิจรายย่อย) (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 361,775 ล้านบาท ต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อย 2,750,444 ราย))	**เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5**	**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 515.55** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 10.84** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 423.42** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) **หดตัว เฉลี่ยร้อยละ 3.38**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 492.01 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ -169.94 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย**

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น พิจารณาจากผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย โดยคำนวณจากมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศของวิสาหกิจรายย่อยต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อยทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลิตภาพวิสาหกิจรายย่อยมีอัตราการหดตัวถึงร้อยละ 24.6 (131,534 บาท/วิสาหกิจรายย่อย) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 7.61 (174,448 บาท/วิสาหกิจรายย่อย) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 423.42 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ

160101

492.01 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเฉลี่ย ใน พ.ศ. 2566 – 2568 หดตัวถึงร้อยละ 3.38 โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -169.94 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งและเติบโตอย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรและวิสาหกิจชุมชนสามารถนำเทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ มาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นที่เป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ ตลอดจนการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้การขับเคลื่อนด้วยโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **(1) โครงการยกระดับเศรษฐกิจฐานรากกลุ่มเกษตรกรผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ภายใต้การใช้โมเดลเศรษฐกิจ BCG สู่เกษตรกรรมยั่งยืน** ที่ยกระดับเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่เป้าหมายโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อพัฒนาการผลิตและแปรรูปข้าวอินทรีย์ตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG และส่งเสริมชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจฐานรากสู่ความยั่งยืน **(2) โครงการพัฒนาและยกระดับเศรษฐกิจฐานรากกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตมันสำปะหลัง ภายใต้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่** ซึ่งเป็นการยกระดับการผลิตและเพิ่มมูลค่ามันสำปะหลังในจังหวัดอุดรธานีและหนองบัวลำภู โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาปรับใช้กับการผลิต พร้อมทั้งนำเหง้ามันสำปะหลังเหลือทิ้งมาแปรรูปเป็นถ่านอัดแท่งและน้ำส้มควันไม้ เพื่อสร้างรายได้ใหม่ ลดต้นทุน และพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจฐานรากตามแนวทางโมเดลเศรษฐกิจ BCG **(3) โครงการยกระดับภูมิปัญญาการผลิตเส้นไหม และการเพิ่มมูลค่าการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผลพลอยได้จากการผลิตไหมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมกับพื้นที่** ที่มุ่งยกระดับการผลิตและแปรรูปไหมในจังหวัดอุดรธานีและหนองบัวลำภู โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสาวไหมกึ่งอัตโนมัติและโรงอบพลังงานแสงอาทิตย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและสร้างรายได้ให้เกษตรกร พัฒนาชุมชนต้นแบบ

160101

เศรษฐกิจฐานราก และลดความเหลื่อมล้ำภายใต้โมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งทั้ง 3 โครงการดังกล่าวเป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย โดยอาศัยความร่วมมือของสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ตลอดจนการยกระดับทักษะของผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยให้เข้มแข็งผ่านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และการนำทรัพยากรท้องถิ่นมาต่อยอดพัฒนาผลิตภัณฑ์ และพัฒนาขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ผู้ประกอบการรายย่อยขาดองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการพัฒนามาตรฐานสินค้า** ตลอดจนการแปรรูปวัตถุดิบเพื่อเพิ่มมูลค่า และการนำเทคโนโลยีมาใช้ รวมถึง**การขาดโอกาสในการเข้าถึงตลาด** เนื่องจากสินค้าไม่ได้รับการยกระดับคุณภาพและมาตรฐาน ซึ่งทำให้ไม่สามารถยกระดับศักยภาพและความสามารถของผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังประสบปัญหาในการ**ขาดโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย** ทำให้การผลิตและการดำเนินงานยังคงอยู่ในวงจำกัดและมีต้นทุนสูง ส่งผลให้ผลผลิตและบริการที่ออกมาไม่สามารถเข้าถึงช่องทางการตลาดที่หลากหลาย และครอบคลุมความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้ ทำให้ขาดโอกาสในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพโดยรวม นอกจากนี้ยังมี**ความไม่ยั่งยืนของกลไกการรวมกลุ่มและการบริหารจัดการ** ทำให้การบริหารจัดการองค์กร การกระจายผลประโยชน์ หรือการสร้างอำนาจต่อรองในตลาดเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพและขาดความต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาและยกระดับองค์ความรู้ผู้ประกอบการรายย่อย** ผ่านการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมกระบวนการผลิตเพื่อการสร้างมูลค่าเพิ่มและยกระดับมาตรฐานสินค้า ที่สอดคล้องกับอุปสงค์ของตลาด อาทิ การแปรรูปวัตถุดิบเกษตรขั้นต้นสู่ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูงและการยกระดับมาตรฐาน GAP หรือ GMP ควบคู่กับ **การสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลและกลไกทางการเงิน** โดยการจัดตั้งกองทุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรและการพัฒนาแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ชุมชน รวมถึง**การบูรณาการความร่วมมือกับภาคธุรกิจเอกชนขนาดใหญ่ในลักษณะหุ้นส่วนเชิงยุทธศาสตร์** เพื่อเชื่อมโยงผู้ประกอบการรายย่อยเข้าสู่ระบบห่วงโซ่อุปทานสมัยใหม่ โดยมุ่งเน้นการเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบต้นน้ำแก่อุตสาหกรรมแปรรูปหรือธุรกิจค้าปลีกสมัยใหม่ **การส่งเสริมระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมตามโมเดลเศรษฐกิจ BCG** เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางธุรกิจ ดังเช่นการบริหารจัดการของเสียเป็นศูนย์ (Zero Waste) และ**การประยุกต์ใช้ทุนทางวัฒนธรรมร่วมกับเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy)** เพื่อสร้างจุดขายที่แตกต่าง อาทิ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการสร้างแบรนด์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

160201

แผนแม่บทย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Y1 160201

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

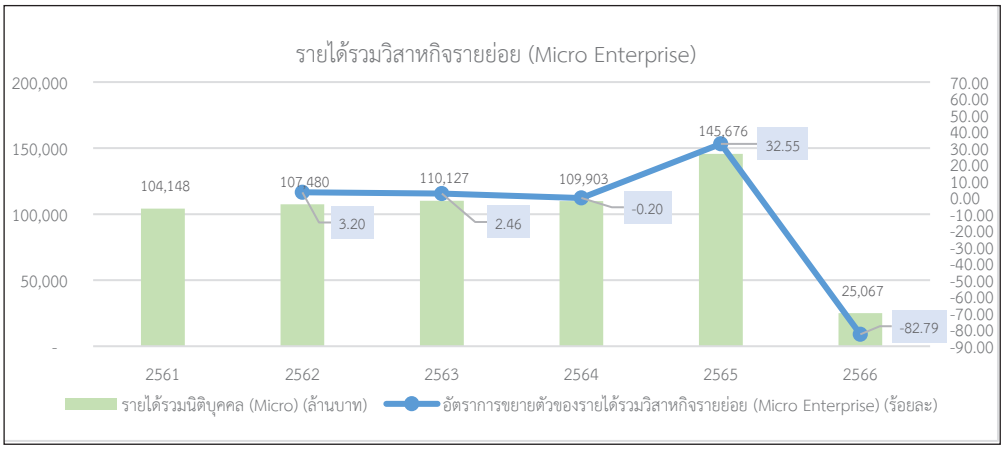
ค่าเป้าหมาย สอัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP เฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 30 ของปีฐาน

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

ตัวชี้วัด :	อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย (ร้อยละต่อปี)				
160201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) หดตัว ร้อยละ 0.20 (109,903 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ขยายตัว ร้อยละ 32.55 (145,676 ล้านบาท)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) หดตัว ร้อยละ 82.79 (25,067 ล้านบาท)	ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4	ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 108.26 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 16,102.64 ☺	แย่ลง ร้อยละ 354.36 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2567 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) หดตัว รวมร้อยละ 50.44	ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 2,069.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -252.23 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย จัดทำโดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า รายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยหดตัวถึงร้อยละ 82.79 (25,067 ล้านบาท) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 32.55 (145,676 ล้านบาท) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 354.36 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 2,069.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า อัตราการขยายตัวสะสมของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย ใน พ.ศ. 2566 – 2568 หดตัวถึงร้อยละ 50.44 โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -252.23 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

160201

ที่มาของข้อมูล : ข้อมูลงบการเงินนิติบุคคลจากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า และประมวลผลข้อมูลโดย สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การยกระดับศักยภาพเศรษฐกิจฐานราก** ทั้งด้านการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการ การพัฒนาศักยภาพการผลิต การพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ การเชื่อมโยงความร่วมมือทางการค้าอนุภูมิภาค รวมถึงการสร้างโอกาสทางการตลาด โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอัตลักษณ์เมืองใต้ เชื่อมโยงการค้าโลก ปี 2568 ของสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์** โดยเป็นการดำเนินการที่มุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับเกษตรกร ผู้ประกอบการฐานราก ผู้ประกอบการ SMEs, Micro SMEs รวมถึงผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ ให้มีความรู้ สามารถแข่งขันได้ รวมถึงสร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางการตลาดรูปแบบใหม่ ๆ และสร้างเครือข่ายทางการค้า รวมทั้งประชาสัมพันธ์สินค้าอัตลักษณ์ สินค้าเด่น ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนในชุมชนพื้นที่เป้าหมาย นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายทางการตลาดของผู้ประกอบการเศรษฐกิจกิจฐานราก รวมถึงการเพิ่มทักษะให้กับผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

160201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะประเด็นด้าน**การปรับตัวของผู้ประกอบการด้านทักษะในการวางแผนจัดการความเสี่ยงและการเตรียมพร้อมจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยี** การเพิ่มขีดความสามารถและโอกาสด้านช่องทางการตลาดออนไลน์เพื่อเข้าถึงกลุ่มผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมสำหรับลดต้นทุนการผลิตและยกระดับคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์สำหรับเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ด้านการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนาแพลตฟอร์มทางการตลาดโดยเฉพาะการขยายตลาดเข้าสู่แพลตฟอร์มออนไลน์และพัฒนากลยุทธ์การตลาด** อาทิ การเล่าเรื่องเกี่ยวกับแหล่งที่มาและคุณค่าของสินค้า การวางแผนจัดการความเสี่ยง การพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมในการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มขีดความสามารถผู้ประกอบการด้านการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้ผลิตภัณฑ์และยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ตรงตามความต้องการของตลาด มาตรการควบคุมมาตรฐานและราคาสินค้านำเข้าเพื่อป้องกันการกดราคาสินค้าท้องถิ่น ขยายการส่งออกสินค้าเชื่อมโยงตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น เช่น อัญมณี เครื่องประดับ และสินค้าเกษตรและสินค้าแปรรูปทางการเกษตร โดยเฉพาะข้าวหอมมะลิและน้ำตาล เป็นต้น

160202

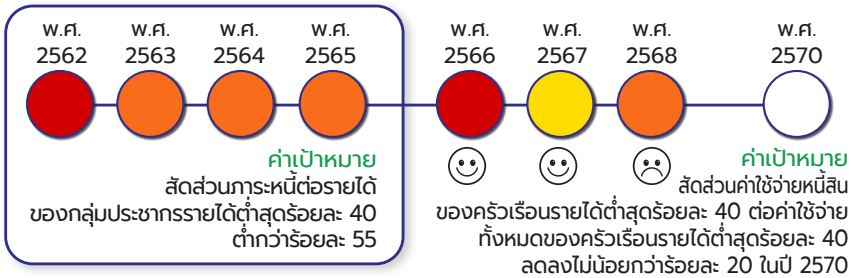
แผนแม่บทย่อย การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

Y1 160202

จ.3 มท.

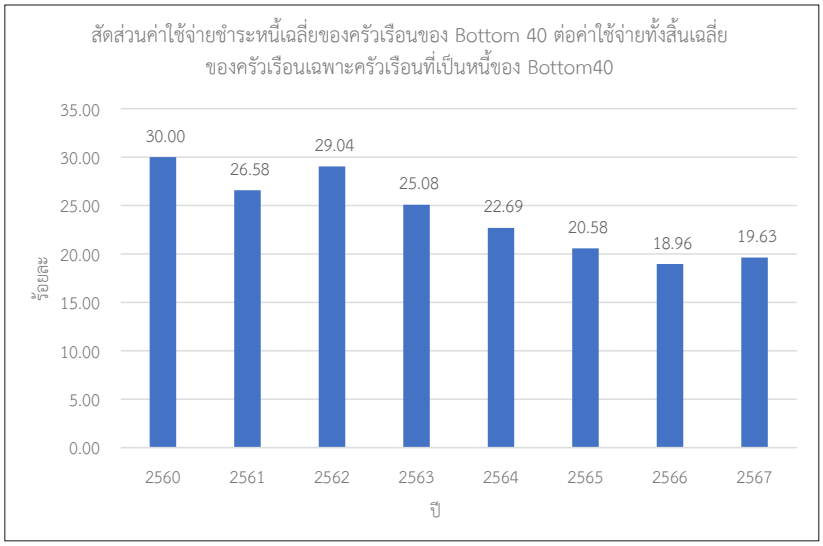

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
160202	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ลดลง ร้อยละ 9.30** ((ร้อยละ 20.58) (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,278 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 15,926 บาท/ครัวเรือน/เดือน))	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ลดลง ร้อยละ 7.88** ((ร้อยละ 18.96) (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,324 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 17,533 บาท/ครัวเรือน/เดือน))	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.58** ((ร้อยละ 19.63) (ค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 3,239 บาท/ครัวเรือน/เดือน ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ 16,496 บาท/ครัวเรือน/เดือน)	**ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4**	**ลดลง ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 2.45** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 15.27** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 145.2** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - 2568) **ลดลงสะสมรวม ร้อยละ 13.61**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 89.39** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 68.04** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง พิจารณาจาก สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติและประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ.2567) พบว่า มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.58 (ร้อยละ 19.63) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีสัดส่วนลดลงอยู่ที่ร้อยละ 7.88 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 145.2 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 4) พบว่า สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.39

ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า อัตราการลดลงสะสมของสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ใน พ.ศ. 2566 – 2568 คิดเป็นร้อยละ 13.61 โดยมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 68.04 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการสร้างองค์ความรู้ต่อการจัดการหนี้สินและการบริหารการเงิน รวมถึงการสร้างรายได้ อาทิ การส่งเสริมการบริหารจัดการหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร การส่งเสริมทักษะทางการเงินเพื่อบริหารจัดการหนี้สิน ผ่านกระบวนการพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ บูรณาการการจัดการหนี้สินตามฐานศักยภาพครัวเรือนและชุมชน เพื่อเป็นต้นแบบในการบริหารจัดหนี้ของกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่าร้อยละ 40 การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเพื่อแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินของเกษตรกร โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ให้กับคนในชุมชนฐานราก อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมอบรมหรือสัมมนาโดยผู้เชี่ยวชาญที่สามารถช่วยให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับด้านการเงิน การออม และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล การสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจเพื่อสร้างความมั่นคงทางด้านรายได้ โดยสนับสนุนการสร้างงานและกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ การเรียนรู้ให้ทันกับเทคโนโลยี นวัตกรรมใหม่ๆ ที่เปลี่ยนไป อาทิ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มทักษะอาชีพ การทำตลาดออนไลน์ในแพลตฟอร์มที่ทันสมัย

160202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การขาดความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเกี่ยวกับการบริหารหนี้และการบริหารการเงิน**สำหรับประชากรกลุ่มรายได้น้อยเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบัน เนื่องจากเทคโนโลยีสามารถเป็นเครื่องมือในการเข้าถึงบริการทางการเงินและการบริหารหนี้มีการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว **การขาดองค์ความรู้ทางการเงิน** อาทิ การขาดความรู้วิธีการจัดการรายรับ-รายจ่ายอย่างมีประสิทธิภาพ และการขาดการเข้าถึงข้อมูลและเครื่องมือเกี่ยวกับมาตรการช่วยเหลือหรือผลิตภัณฑ์ทางการเงิน รวมถึง**การขาดการมีรายได้ที่มั่นคง** อาทิ การเข้าไม่ถึงมาตรการในการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และการเพิ่มทักษะรวมถึงองค์ความรู้การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างรายได้ให้ผู้มีรายได้น้อย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ **การให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเกี่ยวกับการบริหารหนี้และการบริหารการเงินสำหรับประชากรกลุ่มรายได้น้อย** อาทิ การสร้างและส่งเสริมเครื่องมือดิจิทัลที่เน้นการแก้ปัญหาหนี้โดยใช้แอปพลิเคชันการจัดการหนี้ เน้นการใช้งานง่ายสำหรับการบริหารทางการเงิน การบันทึกรายรับ-รายจ่ายเพื่อให้รู้ถึงสถานะทางการเงิน **การให้องค์ความรู้ทางการเงิน** อาทิ การให้ความรู้เกี่ยวกับการวางแผนทางการเงิน การออม การลงทุนในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ทางการเงิน การเข้าถึงฐานข้อมูลมาตรการการช่วยเหลือและข้อมูลการบริหารหนี้และการบริหารทางการเงิน รวมถึงการเข้าถึงองค์ความรู้พื้นฐานด้านการเงินและการออมในการบริหารจัดการหนี้สินของกลุ่มประชากรผู้มีรายได้น้อย **การส่งเสริมอาชีพเพื่อยกระดับรายได้ให้มีความมั่นคง** อาทิ การพัฒนาทักษะ โดยจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ที่จำเป็นต่อการสร้างรายได้และส่งเสริมการต่อยอดทางอาชีพ เพื่อให้สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงแก่ผู้มีรายได้น้อยในระยะยาวได้

แผนแม่บท
17

ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
ของประชากรทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาพ และทุกกลุ่ม
โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

จ.1

พม.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางให้สามารถเข้าถึงการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืนเพิ่มมากขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
170001	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
170101	คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มมากขึ้น	สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20 ภายในปี 2570
170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น	คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

Y2 170001

จ.2 พม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	● ☹	● ☺	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 70

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

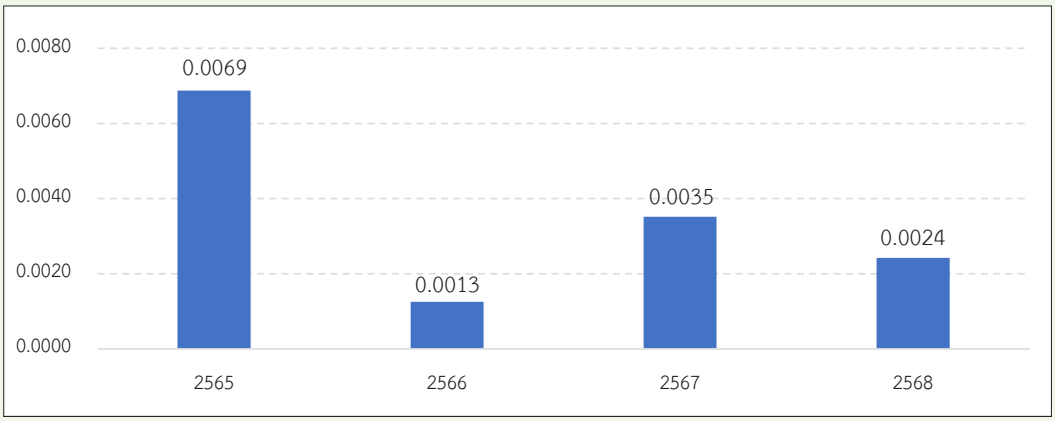
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ* (ร้อยละต่อปี)				
170001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ.2566) **ลดลง ร้อยละ 81.78** (0.0013)	(ข้อมูล พ.ศ.2567) **เพิ่มขึ้น ร้อยละ 180.85** (0.0035)	(ข้อมูล พ.ศ.2568) **ลดลง ร้อยละ 31.13** (0.0024)	**ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**	**ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2565 เป็นข้อมูลปีฐาน	**แย่ลง ร้อยละ 321.14** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 117.21** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 622.58 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 622.58 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

*หมายเหตุ : ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือที่มีค่า**ลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น**

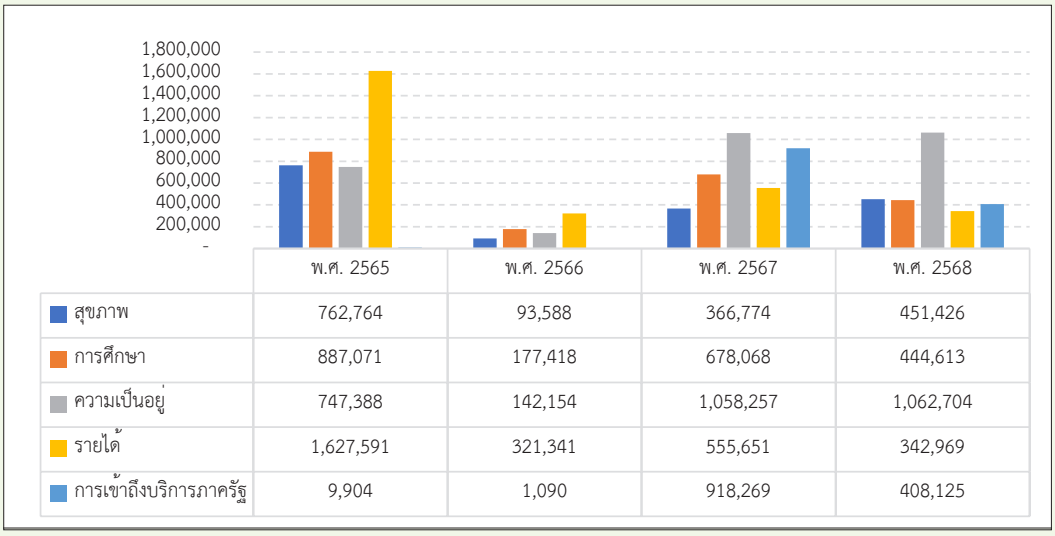
คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงร้อยละ 31.13 (0.0024) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 180.85 (0.0035) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 117.21 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 622.58 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI)

ที่มาของข้อมูล : ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)
โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จำนวนคนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์แยกรายมิติ

	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568
สุขภาพ	762,764	93,588	366,774	451,426
การศึกษา	887,071	177,418	678,068	444,613
ความเป็นอยู่	747,388	142,154	1,058,257	1,062,704
รายได้	1,627,591	321,341	555,651	342,969
การเข้าถึงบริการภาครัฐ	9,904	1,090	918,269	408,125

ที่มาของข้อมูล : ประมวลผลจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)
โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายสำคัญในการทำให้คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น คือ **ความเหลื่อมล้ำเชิงโครงสร้าง**ที่ผลักให้ครัวเรือนยากจนจำนวนมากตกมาตรฐานในหลายมิติพร้อมกัน ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา ความเป็นอยู่ รายได้ หรือการเข้าถึงสิทธิ ซึ่งสะท้อนว่าปัญหาไม่ได้มาจากความสามารถของแต่ละครัวเรือน แต่**เกิดจากระบบบริการรัฐที่ยังไม่ทั่วถึง ไม่เชื่อมโยง** และไม่มีการดูแลรายครัวเรือนแบบต่อเนื่อง

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ จำเป็นต้องขยับไปสู่ระบบสวัสดิการเชิงรุก ผ่าน**การเชื่อมฐานข้อมูลสวัสดิการให้เป็นระบบเดียวเพื่อให้สามารถติดตามดูแลครัวเรือนเปราะบางแบบรายกรณีได้อย่างตรงเป้า** เพื่อให้ความช่วยเหลือเข้าถึงประชาชนได้จริง ครอบคลุม และป้องกันการตกหล่นของคนเป้าหมายที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือ (Exclusion Error) ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการงบประมาณเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

170101

แผนแม่บทย่อย การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐานและหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

Y1 170101

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	☺	☹	☹	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 : 30 : 20 ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 170101 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากสัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับความช่วยเหลือต่อคนในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ (ร้อยละ) โดยเทียบการดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรก ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : สัดส่วนของประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) (ร้อยละ)

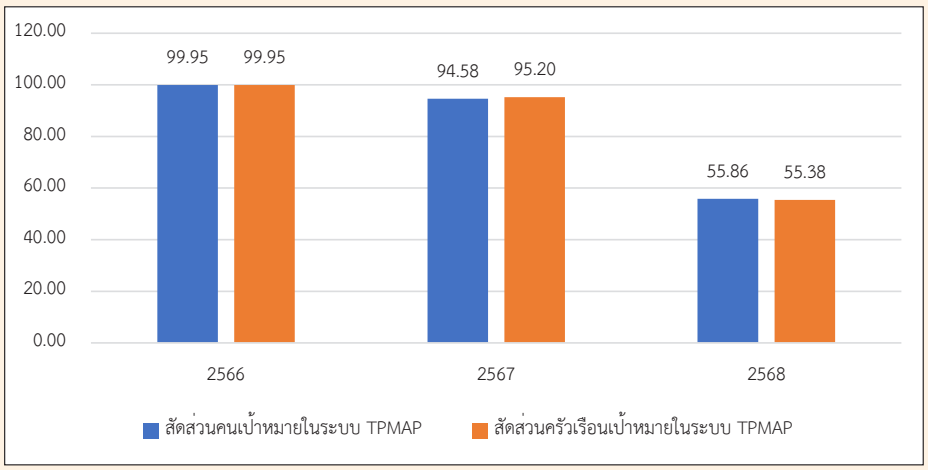
170101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 99.99** (655,306 คน จาก 655,321 คน) (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 93.19** (367,908 คน จาก 394,827 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568 ช่วง 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 55.86** (17,804 คน จาก 31,872 คน) (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20**	**ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20**
		(ข้อมูล พ.ศ. 2567 ช่วง 3 เดือนแรก) **ร้อยละ 94.58** (34,130 คน จาก 36,130 คน) (revised)** (proxy)***		**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100** (proxy)***	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100** (proxy)***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.10** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 6.82** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 40.94** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 55.86 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 55.86 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 170101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนประชากรกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางจำแนกตามการมีหลักประกัน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ และสถานการณ์ พ.ศ. 2567- 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ สัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และใช้ค่าเป้าหมายจากตัวชี้วัดเทียบเคียงเป็นค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน โดยกำหนดให้แต่ละปีมีการดำเนินการไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการทั้งการสำรวจกลุ่มคนเป้าหมายและการช่วยเหลือคนเป้าหมายเพื่อให้เกิดการพัฒนาของคนและส่งผลต่อการลดจำนวนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP

170101

คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงสัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก)[1] พบว่า สัดส่วนคนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับความช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายที่ได้รับการสำรวจ คิดเป็นร้อยละ 55.86 (จำนวน 17,804 คน จาก 31,872 คน) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567 ในช่วงการดำเนินการ 3 เดือนแรก) ที่มีสัดส่วนการให้ความช่วยเหลือต่อคนเป้าหมายที่ได้รับการสำรวจอยู่ที่ร้อยละ 94.58 (จำนวน 34,130 คน จาก 36,130 คน) สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 40.94 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ.2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 55.86 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

สัดส่วนคน/ครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับความช่วยเหลือต่อคน/ต่อครัวเรือนในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจ (ร้อยละ) โดยเทียบการดำเนินการในช่วง 3 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566 - 2568

ที่มาของข้อมูล : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)
ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมความปลอดภัยในการทำงาน และการขยายหลักประกันสังคมให้ครอบคลุมแรงงานนอกระบบและแรงงานอิสระ** การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคเชิงรุก ผ่านการเฝ้าระวังสินค้าไม่ปลอดภัย การกำกับดูแลธุรกิจขายตรง และการเสริมพลังให้เครือข่ายผู้บริโภค การจัดสวัสดิการสังคมที่ครอบคลุมกลุ่มเปราะบาง ผ่านการให้เงินช่วยเหลือ การพัฒนาที่อยู่อาศัย การสร้างอาชีพ และการสร้างโอกาส

[1]สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP ประจำปี 2568 เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยรายงานฉบับนี้ได้จัดทำช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 สศช.จึงได้พิจารณาการใช้ข้อมูลการดำเนินการในพื้นที่ในช่วง 3 เดือนแรกภายหลังของการประกาศกลุ่มคนเป้าหมายของระบบ TPMAP (วันที่ 22 กรกฎาคม ถึง วันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2568) มาเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนา สำหรับเป้าหมาย 170101 ในรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2568

170101

ทางการศึกษาที่เสมอภาค ผ่านโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายพื้นฐานและทุนการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุตามสิทธิ/สวัสดิการที่จะได้รับรายบุคคลเพื่อบูรณาการข้อมูลจากทุกภาคส่วนที่ขับเคลื่อนงานด้านผู้สูงอายุ รวมถึงการบูรณาการร่วมกับฐานข้อมูลผู้มีรายได้น้อยจากบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่เสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนระหว่างหน่วยงานภาครัฐ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายหลักในการทำให้คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น ยังคงเป็น**การตกหล่นจากระบบ** ซึ่งเกิดขึ้นเมื่อผู้ที่ควรได้รับสวัสดิการกลับไม่ได้รับการช่วยเหลือส่งผลให้มาตรการของรัฐไม่สามารถครอบคลุมผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือจริง สาเหตุสำคัญมาจากการที่ภาครัฐยังไม่มีฐานข้อมูลประชาชนที่เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงาน ทำให้ข้อมูลกระจัดกระจาย ไม่สมบูรณ์ และไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะข้อมูลด้านเศรษฐฐานะที่มีความผันแปรสูง จึงยากต่อการตรวจสอบและนำไปสู่ความคลาดเคลื่อนในการคัดกรองสิทธิ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คนไทยทุกคนโดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้อง**ยกระดับการจัดทำฐานข้อมูลเชิงรุก** โดยขยายขอบเขตให้มีความเชื่อมโยงระหว่างการจัดสวัสดิการต่าง ๆ ในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เบี้ยผู้สูงอายุ เบี้ยผู้พิการ บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ผู้รับเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด ทั้งนี้ **ต้องให้ความสำคัญกับความถูกต้อง ความครบถ้วนและคุณภาพของข้อมูล**เพื่อปิดช่องว่างความเสี่ยงที่กลุ่มเป้าหมายอาจตกหล่นจากระบบ นอกจากนี้ **จากการลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานสะท้อนให้เห็นว่า** ความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความยากจนในกลุ่มเป้าหมายไม่ได้เกิดจากมาตรการสนับสนุนเพียงอย่างเดียว **แต่ยังคงต้องมีความมุ่งมั่น ทัศนคติที่เหมาะสม และความร่วมมือของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างมีนัยสำคัญ** ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนงานดังกล่าวบรรลุผลอย่างยั่งยืน **ควรกำหนดให้มีการพัฒนาและยกระดับทัศนคติ ค่านิยมการทำงาน และศักยภาพของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่** ซึ่งเป็นปัจจัยเชิงนโยบายที่สำคัญในการลดความยากจนแบบพุ่งเป้าของประเทศ โดยควรบูรณาการเป็นแนวทางปฏิบัติร่วมระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและภาคีการพัฒนาในพื้นที่ เพื่อให้เกิดกลไกสนับสนุนที่เป็นระบบและเสริมพลังให้การดำเนินงานสามารถสร้างผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

170201

แผนแม่บทย่อย มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

มีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

Y1 170201

จ.3 พม.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
					☺	☹	

ค่าเป้าหมาย ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงร้อยละ 10 ต่อปี

ค่าเป้าหมาย คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

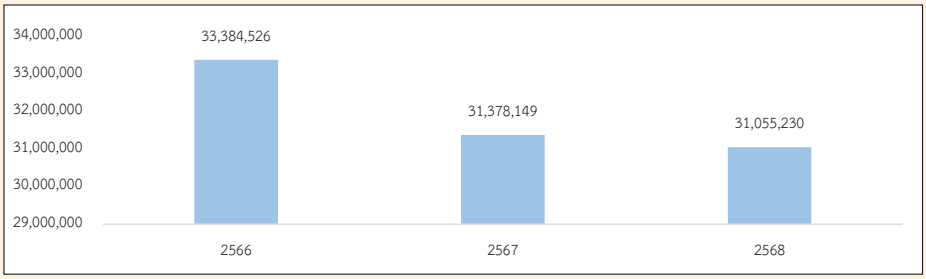
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (ร้อยละต่อปี)				
170201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP 33,384,526 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ลดลง ร้อยละ 6.01** (จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP 31,378,149 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568 **ลดลง ร้อยละ 1.03** (จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP 31,055,230 คน)	**ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 10** (27,041,466 คน)	ในห้วง 5 ปีลดลงไม่น้อยกว่า **ร้อยละ 10 ต่อปี** (21,903,588 คน)
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลปีฐาน	**ดีขึ้น ร้อยละ 6.01** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 82.88** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 85.16 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 58.22 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

การมีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น พิจารณาจากคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP ลดลงร้อยละ 1.03 (จำนวน 31,055,230 คน) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP ลดลงร้อยละ 6.01 (จำนวน 31,378,149 คน) สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 82.88 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี หรือ มีจำนวนคนเปราะบางน้อยกว่า 27,041,466 คน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.16 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ในห้วง 5 ปี ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี หรือ มีจำนวนคนเปราะบางน้อยกว่า 21,903,588 คน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 58.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

170201

จำนวนคนเปราะบางเป้าหมายในระบบ TPMAP

ที่มาของข้อมูล : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)
ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยเน้นการสนับสนุนค่าใช้จ่ายและขยายโอกาสทางการศึกษา การดูแลและฟื้นฟูสมรรถภาพทางสุขภาพจิตและผู้ป่วย การจัดหาแหล่งเงินกู้เพื่อที่อยู่อาศัยและการจัดที่ดินทำกิน รวมถึงการยกระดับคุณภาพชีวิตและหลักประกันของแรงงานนอกระบบ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานข้อมูลและเทคโนโลยี เช่น โครงการแพลตฟอร์มข้อมูลกลุ่มเปราะบาง ศูนย์ข้อมูลที่อยู่อาศัย และแอปพลิเคชันสำรวจผู้สูงอายุ รวมถึงการพัฒนากลไกช่วยเหลือและการเข้าถึงสิทธิ ผ่านโครงการศูนย์เร่งรัดจัดการสวัสดิภาพและโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเข้าถึงข้อมูลสิทธิประโยชน์ และยังส่งเสริมการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านกลไกองค์กรภาคประชาสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะที่เสนอให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการติดตามกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการหนุนเสริมและเติมเต็มช่องว่างการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้มีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ คือ **การแยกส่วนของการดำเนินงาน (Fragmentation)** อาทิ **การขาดฐานข้อมูลที่เป็นเอกภาพและมีคุณภาพ** เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ยังเน้นการพัฒนาแพลตฟอร์มและระบบฐานข้อมูลของตนเองอย่างแยกส่วน ทำให้ขาดการบูรณาการข้อมูลกลุ่มเปราะบางข้ามหน่วยงาน ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพในการสำรวจข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีติดตามกลุ่มเป้าหมาย อีกทั้ง การที่โครงการยังเน้นการ “พัฒนาระบบการสำรวจ” และ “การพัฒนาระบบฐานข้อมูล” ของตนเองยังชี้ให้เห็นว่าคุณภาพข้อมูลที่มีอยู่เดิมนั้นไม่เพียงพอ หรือขาดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการติดตาม **ความท้าทายด้านกลไกการตอบสนองที่ล่าช้าและไม่เป็นองค์รวม** เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่ยังไม่เชื่อมโยงโดยตรงกับกลไก

เชิงนโยบายและปฏิบัติที่มีภารกิจหลักในการขับเคลื่อนการแก้ไขและการพัฒนาคน ตามหลักการของศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (ศจพ.) อีกทั้ง มีการจัดตั้ง “ศูนย์เร่งรัด” หรือ “กลไกเพิ่มประสิทธิภาพ” ในการเข้าถึงสิทธิ ซึ่งสะท้อนว่าระบบปกติยังขาดความรวดเร็วและไม่สามารถให้ความช่วยเหลือแบบองค์รวมได้ และ**ความไม่ต่อเนื่องในการดำเนินงานของภาคส่วนอื่น โดยเฉพาะการให้ภาคประชาสังคมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม**ในการจัดสวัสดิการยังอยู่ในระยะเริ่มต้น ไม่ใช่การทำงานร่วมกันในระดับปฏิบัติการที่เต็มรูปแบบ จึงยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ และปัญหาการตกหล่นของกลุ่มเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้มีระบบและกลไกการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษสามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ **พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลุ่มเปราะบางเชิงบูรณาการระดับพื้นที่ที่มีคุณภาพ** โดยปรับจากการจัดเก็บข้อมูลแบบแยกส่วนไปสู่การเชื่อมโยงฐานข้อมูลหลักของภาครัฐ พร้อมทั้งประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการวิเคราะห์ ระบุ และติดตามกลุ่มเปราะบาง รวมถึงให้มีระบบเฝ้าระวังที่สามารถคาดการณ์แนวโน้มที่อาจจะเกิดขึ้น พร้อมเสนอแนะแนวทาง วิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมในแต่ละบริบทของพื้นที่เพื่อให้เกิดการดำเนินงานเชิงรุก ซึ่งจะช่วยลดข้อจำกัดด้านความแม่นยำและความครอบคลุมในการสำรวจให้ความช่วยเหลือและเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูลด้านสังคมในภาพรวม **พัฒนากลไกการตอบสนองอย่างรวดเร็วและเป็นองค์รวม** โดยยกระดับการดำเนินงานของศจพ. ให้เป็นกลไกหลักในการบูรณาการ ประสานงาน และส่งต่อความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องให้ความสำคัญโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ควบคู่กับการผลักดันมาตรการทางกฎหมายเพื่อลดขั้นตอนการเข้าถึงสิทธิ และสนับสนุนการจัดสรรสวัสดิการและความช่วยเหลือที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาและความจำเป็นของครัวเรือนเปราะบาง **ส่งเสริมการจัดทำโครงการเชิงพื้นที่** เพื่อค้นหาและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ตกหล่น โดยเน้นการเสริมบทบาทนำของหน่วยงานระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคประชาสังคม ให้เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินโครงการที่ตอบสนองปัญหาและความต้องการจำเพาะของพื้นที่ เช่น การสำรวจและให้ความช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางที่ไม่ปรากฏในฐานข้อมูลส่วนกลางหรือกลุ่มในพื้นที่ห่างไกลที่หน่วยงานระดับกลางเข้าถึงได้ยาก **ปรับกลไกการสนับสนุนงบประมาณจากการจัดสรรโดยรวม**ให้ทุกท้องถิ่น ไปสู่การจัดสรรงบประมาณเฉพาะโครงการเชิงรุกที่ริเริ่มโดย อปท. หรือภาคประชาสังคม เพื่อเติมเต็มช่องว่างการจัดสวัสดิการที่ระบบหลักของรัฐยังเข้าไม่ถึง หรือยังขาดความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง กลไกดังกล่าวจะช่วยสร้างแรงจูงใจ สนับสนุนทรัพยากร และส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีบทบาทในการพัฒนาบริการสาธารณะ เพื่อเสริมประสิทธิผลของการทำงานภาครัฐ และก่อให้เกิดระบบการให้ความช่วยเหลือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

อนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครองอย่างมีส่วนร่วม
เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ
และการเติบโตอย่างยั่งยืน

จ.1
ทส.

แม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปีที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่ามีความก้าวหน้าในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การมีสมรรถนะด้านสิ่งแวดล้อมที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนในประเด็นอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการเติบโตอย่างยั่งยืน อาทิ การจัดการปัญหามลพิษอันมีสาเหตุมาจากประสิทธิภาพในการจัดการขยะที่อาจจะยังไม่เพียงพอและมลพิษทางอากาศที่มาจากฝุ่นและควันจากการเผาไหม้ การบริหารจัดการพื้นที่ป่าโดยการฟื้นฟูและอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว รวมทั้งการยกระดับในการเพิ่มคุณภาพของแหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
180001	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกน้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570
180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น	สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ภายในปี 2570 (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ภายในปี 2570
180201	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570
180301	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ไม่น้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570
180401	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน ที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
180402	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย	(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
180403	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570
180501	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

Y2 180001

จ.2 ทส.

พ.ศ. 2562 | พ.ศ. 2563 | พ.ศ. 2564 | พ.ศ. 2565 | พ.ศ. 2566 | พ.ศ. 2567 | พ.ศ. 2568 | พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกอยู่ในระดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก

ค่าเป้าหมาย ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกน้อยกว่าอันดับ 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก* (อันดับ)				
180001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 45	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 43	อันดับที่ 43	อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.65 ☺	แย่ลง ร้อยละ 4.65 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 4.44 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.02 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : อันดับความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกที่มีอันดับลดลงสะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน พิจารณาจากอันดับความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก จากรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals : SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 43 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับที่ 45 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.44 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (อันดับที่ 43) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมายซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (น้อยกว่าอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.02 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้สภาพแวดล้อมของประเทศไทย มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน อาทิ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพอันเป็นผลจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลให้ระบบนิเวศทั้งบนบกและ

ในทะเลอ่อนแอลง พื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ถูกทำลาย ชนิดพันธุ์ท้องถิ่นหลายชนิดลดจำนวนลงและการรุกรานจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ทำให้สมดุลระบบนิเวศยิ่งถดถอย **การเผชิญความท้าทายด้านโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ยังเป็นแบบเส้นตรง**ซึ่งห่วงโซ่การผลิตส่วนใหญ่ยังไม่รองรับการหมุนเวียนของทรัพยากรในขณะเดียวกันผู้ประกอบการรายเล็กยังขาดเทคโนโลยี เงินทุน สิทธิประโยชน์ และองค์ความรู้ในการปรับตัวสู่เศรษฐกิจสีเขียวอย่างเต็มรูปแบบ **การขยายตัวของเมืองยังนำมาซึ่งปัญหาการใช้ทรัพยากรเกินขนาด มลพิษทางบก น้ำ และอากาศ** โดยพบปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มสูงขึ้นทั้งจากเมืองและแหล่งท่องเที่ยวขณะที่ประเทศไทยยังประสบปัญหาสถานที่กำจัดขยะที่ได้มาตรฐานยังไม่เพียงพอ **ข้อจำกัดในการควบคุมของเสียอันตรายและสารเคมีจากภาคเกษตรและอุตสาหกรรม**ที่ยังไม่มีระบบกำกับดูแลอย่างเข้มแข็ง **ปัญหาด้านมลพิษทางน้ำ**ที่ยังต้องเร่งยกระดับการจัดการน้ำเสียในเขตเมืองชุมชนหนาแน่น และนิคมอุตสาหกรรมผ่านมาตรการจูงใจและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อเพิ่มการบำบัดก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ **ปัญหาด้านมลพิษทางอากาศ**ที่ยังต้องการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานหลายภาคส่วนเพื่อผลักดันการใช้พลังงานสะอาดและเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ **ความท้าทายในการขับเคลื่อนสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**ซึ่งจำเป็นต้องพัฒนามาตรฐานข้อมูลคาร์บอนให้ทัดเทียมนานาชาติ ทั้งด้านการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบ (MRV) รวมถึงการออกแบบกลไกการลดก๊าซเรือนกระจก อาทิ ภาษีคาร์บอน การซื้อขายเครดิตคาร์บอน และการยกระดับมาตรฐานการรับรองโครงการเพื่อตอบโจทย์ตลาดโลก อีกทั้งยังต้องสร้างการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม (Just Transition) เพื่อไม่ให้แรงงาน ชุมชน และภาคธุรกิจถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ควบคู่กับการสร้างงานใหม่และเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของประเทศ สุดท้าย ความท้าทายที่สำคัญ คือ การเสริมประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการกิจกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชนอย่างยั่งยืนในระยะยาว

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ **เร่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลักดันให้ประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน** ทั้งการ**สนับสนุนให้เกิดกฎหมาย**เพื่อผลักดันให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร เช่น ร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. .... เป็นต้น รวมทั้งควรเร่งผลักดันการประกาศใช้พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... เพื่อ**เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า**ให้สอดคล้องกับกฎระเบียบโลก ซึ่งล้วนเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาว **ยกระดับระบบบริหารจัดการมลพิษทั้งระบบ**โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายผ่านการส่งเสริมบทบาทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการคัดแยก เก็บรวบรวม และควบคุมการลักลอบทิ้งของเสีย สำหรับด้านน้ำเสียและมลพิษทางอากาศ**ควรส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม**เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบำบัด การสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และท้องถิ่น และเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อลดผลกระทบทั้งด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**ควรเร่งดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกรายสาขา**เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตามหลักการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ที่มุ่งสู่การเป็น Net Zero ภายใน พ.ศ. 2593 ที่**ควรส่งเสริมการขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**และ**ผลักดันให้เกิดการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ**ที่เกี่ยวเนื่องและบูรณาการกันในทุกสาขา อาทิ เสริมสร้างความสามารถของชุมชนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ การฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งด้วยแนวทางเชิงนิเวศ (Nature-based Solutions) รวมทั้ง**มุ่งสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของประชาชน**เป็นอีกความท้าทายสำคัญที่รัฐ**ควรออกแบบมาตรการที่ผูกโยงกับพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน**และ**สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อต่อการปรับพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม**อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของสังคมไทยในการปกป้องสิ่งแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตในระยะยาว

180101

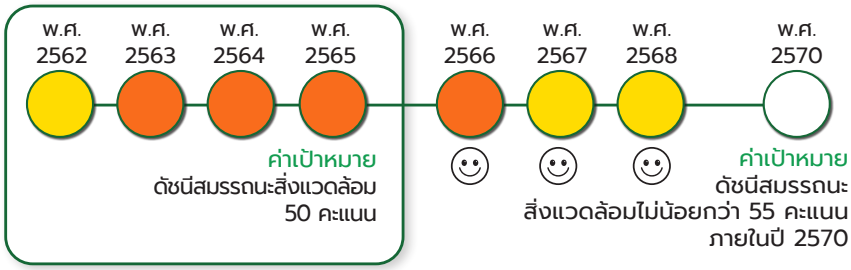
แผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

Y1 180101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (คะแนน)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
180101	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 38.10 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 45.50 คะแนน	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่น้อยกว่า 48.80 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน
		(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 45.20 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 46.00 คะแนน (proxy)***		
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 19.42	ดีขึ้น ร้อยละ 19.42	ดีขึ้น ร้อยละ 1.77 (proxy)***		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.26 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 83.64 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 180101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมข้อมูลไทยเนื่องจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Yale & Columbia) มีรอบการจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี ซึ่งไม่มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2568

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (EPI Yale & Columbia) ที่มีการรายงานทุก 2 ปี ซึ่งไม่มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2568 จึงพิจารณาเทียบเคียงจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมข้อมูลไทย จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่ใช้รูปแบบการคำนวณและค่าถ่วงน้ำหนักตาม EPI Yale & Columbia แต่ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานในประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 46.00 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 45.20 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.77 อย่างไรก็ตาม

180101

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 48.80 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.26 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.64 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ภาพแสดงแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าคะแนน EPI Yale & Columbia / EPI+ / และ EPI Thiland

ตัวชี้วัด :	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Yale & Columbia)	อันดับ 121 49.88 คะแนน	N/A	อันดับ 78 45.4 คะแนน	N/A	อันดับ 108 38.1 คะแนน	N/A	อันดับ 91 45.50 คะแนน	N/A
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ข้อมูลไทย (EPI+)	27.10 คะแนน	34.80 คะแนน	27.10 คะแนน	38.40 คะแนน	40.40 คะแนน	47.40 คะแนน	45.20 คะแนน	46.00 คะแนน
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ประเทศไทย (EPI Thailand)	72.60 คะแนน	72.60 คะแนน	71.00 คะแนน	73.10 คะแนน	78.10 คะแนน	77.70 คะแนน	74.40 คะแนน	75.70 คะแนน

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.)

หมายเหตุ *EPI Yale & Columbia มีข้อจำกัดในการที่แต่ละรอบประเมินจะมีการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบ การถ่วงน้ำหนัก และวิธีการประเมินทุกรอบ ทำให้มีข้อจำกัดในการเปรียบเทียบผลการพัฒนาในรูปแบบปีต่อปี สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) จึงได้ดำเนินโครงการศึกษาเพื่อประเมินดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของไทย โดยข้อมูลล่าสุดปี 2568 ประเทศไทยมีค่าดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (EPI+) ที่ใช้รูปแบบการคำนวณและค่าถ่วงน้ำหนักตาม EPI ของมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย แต่ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานในประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน คำนวณค่าคะแนนได้ 46.00 คะแนน และค่าคะแนนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) เป็นตัวชี้วัดที่ได้รับการคัดเลือกว่ามีความเหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย สอดคล้องกับนโยบายและแผนของประเทศ มีค่าคะแนน 75.70 คะแนน อย่างไรก็ตาม ในการประเมินยังมีข้อจำกัดในเชิงข้อมูลในบางตัวชี้วัดย่อย ในห้วงการพัฒนาต่อไปจึงอาจมีการนำ EPI+ และ EPI Thailand ที่ศึกษาเสร็จสมบูรณ์แล้วมาเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบในการติดตามประเมินผลเป้าหมายการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในบริบทต่อไปได้

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญ กับการดำเนินการต่อเนื่องด้าน**การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bio – Circular – Green Economy : BCG)** โดยมุ่งพัฒนาพลังงานหมุนเวียน เกษตรอินทรีย์ และอุตสาหกรรมสีเขียว เพิ่มประสิทธิภาพให้กับผู้ผลิตฐานผลิตเดิม สนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูงมากขึ้น โดยการนำโมเดล BCG ไปใช้ในธุรกิจ SME ไทย ในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพยากรชีวภาพ การเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน การสร้างธุรกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เช่น การผลิตพลังงานสะอาด การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลิตภัณฑ์คาร์บอนต่ำ เป็นต้น **การส่งเสริมการพัฒนาฐานข้อมูลที่ช่วยสนับสนุนการบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น** อาทิ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ข้อมูลสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ข้อมูลสนับสนุนการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายเชื่อมต่อเครือข่ายคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มุ่งเน้นดำเนินการพัฒนาแพลตฟอร์มการตรวจสอบข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญ และพัฒนารองรับการใช้งานระบบภูมิสารสนเทศเชิงพื้นที่ ข้อมูลเชิงพื้นที่ด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับจังหวัด พัฒนาและต่อยอดระบบแสดงผลข้อมูลพื้นที่นำร่องที่มีความสำคัญด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับโลก ระดับประเทศและระดับท้องถิ่น **โครงการยกระดับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นดำเนินการให้ประเทศไทยสามารถขยายผลและยกระดับการดำเนินงานตามเป้าหมายการสร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (SDG 12) เป้าประสงค์ 12.60 ได้กำหนดให้บริษัทขนาดใหญ่เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านความยั่งยืน โดยคำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (Environmental, Social and Governance : ESG) **โครงการเพิ่มรายการผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและ**

180101

การขับเคลื่อนการเลือกใช้สินค้าและบริการตามบัญชีสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นพัฒนาและปรับปรุงปริมาณสินค้าในบัญชี รวมถึงระบบการสืบค้นข้อมูลรายการผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในบัญชีสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และง่ายต่อการใช้งานมากขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการ**พัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง**เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การจัดทำแพลตฟอร์ม SCPAllGreen Platform ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม **ประกาศใช้นโยบาย Thailand Taxonomy ระยะที่ 2** เพื่อผลักดันนโยบายเศรษฐกิจสีเขียวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ ความท้าทายจากโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ยังพึ่งพาการผลิตแบบเส้นตรง (ผลิต – ใช้ – ทิ้ง) เนื่องจากห่วงโซ่การผลิตส่วนใหญ่ยังไม่ถูกออกแบบให้รองรับการหมุนเวียนของทรัพยากร **ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี สิทธิประโยชน์ทางภาษี เงินทุน และองค์ความรู้ด้านการปรับตัว**โดยเฉพาะผู้ประกอบการรายเล็กที่ยังขาดแรงจูงใจและศักยภาพในการปรับตัวสู่เศรษฐกิจสีเขียวและโมเดล BCG รวมทั้งการนำวัสดุใช้แล้วกลับมาหมุนเวียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ **ช่องว่างของข้อมูลและมาตรฐาน**ที่ทำให้การติดตามผลยังไม่แม่นยำ เนื่องจากไม่มีระบบข้อมูลแบบครบวงจรครอบคลุมวัตถุดิบ ผลิตภัณฑ์ และของเสียจึงยากต่อการเชื่อมโยงและประเมินผลอย่างเป็นระบบ **การเผชิญความท้าทายของการเข้าสู่ช่วงบังคับใช้เต็มรูปแบบของมาตรการ CBAM** ใน พ.ศ. 2569 ซึ่งกำหนดให้ผู้นำเข้าต้องจัดทำข้อมูลการปล่อยคาร์บอนของสินค้าที่นำเข้าอย่างละเอียด ส่งผลให้ผู้ประกอบการไทยอาจต้องแบกรับต้นทุนสูงขึ้นในการตรวจสอบและยืนยันข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกตลอดห่วงโซ่การผลิตซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของทั้งภาคธุรกิจและภาครัฐในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง**ทั้งการสนับสนุนให้เกิดกฎหมายเพื่อผลักดันให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร เช่น ร่างพระราชบัญญัติจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... ร่างพระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พ.ศ. .... เป็นต้น **การส่งเสริมการลงทุนด้านเศรษฐกิจสีเขียว การลงทุนพลังงานหมุนเวียน การจัดการของเสีย และการฟื้นฟูระบบนิเวศ ผ่าน Green Bond และ Green Taxonomy การส่งเสริมและสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจ BCG** โดยเฉพาะการลดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงเทคโนโลยี เงินทุน และองค์ความรู้ เน้นการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าครบวงจร ส่งเสริมการวิจัย นวัตกรรม การลงทุน และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถ **การลดการพึ่งพาทรัพยากรฟอสซิล การยกระดับรายได้ของชุมชน**โดยผลักดันให้ SMES สามารถเปลี่ยนผ่านไปสู่ธุรกิจสีเขียว (Green Transition) รวมทั้ง**การให้ความสำคัญกับการเร่งผลักดันฐานข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้วอย่างต่อเนื่อง**ให้สามารถเก็บได้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ตลอดห่วงโซ่อุปทาน เป็นข้อมูลภาพรวมระดับประเทศที่สามารถบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลมาต่อยอดใช้งานในการขับเคลื่อนและประเมินผลการขับเคลื่อนต่อไป นำไปสู่การเผยแพร่ข้อมูลส่งต่อที่เกิดประโยชน์อย่างแท้จริง

180102

แผนแม่บทย่อย | การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

Y1 180102

จ.3 กส.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 – พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2567 – พ.ศ. 2568 – พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภท ได้แก่
(1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 32 ของพื้นที่ทั้งประเทศ
(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งประเทศ
(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท ร้อยละ 2 ของพื้นที่ทั้งประเทศ

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทของต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่
(1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570
(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 12 ภายในปี 2570
(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :
สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่
(1) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ (ร้อยละ)
(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ)
(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ (เพิ่มขึ้นร้อยละ)

	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
180102	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) (1) พื้นที่ป่าไม้ฯ ร้อยละ 31.57 (102.14 ล้านไร่ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่)) (2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) (1) พื้นที่ป่าไม้ฯ ร้อยละ 31.47 (101.82 ล้านไร่ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่)) (2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) (1) พื้นที่ป่าไม้ฯ ร้อยละ 31.46 (101.79 ล้านไร่ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (323.53 ล้านไร่)) (2) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (3) ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล (proxy)***	**(1) ร้อยละ 31.98** **(2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.40** **(3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.60**	**(1) ร้อยละ 33** **(2) เพิ่มขึ้นร้อยละ 12** **(3) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 0.06** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 0.32** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 0.03** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.37 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 95.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

***หมายเหตุ :: เป้าหมาย 180102 ข้อมูล พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาเทียบเคียงพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติจากข้อมูลพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย จัดทำโดยกรมป่าไม้ สำหรับพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลเนื่องจากยังไม่มีการจำแนกข้อมูลพื้นที่ป่าให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่

(1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ พิจารณาเทียบเคียงจากพื้นที่ป่าไม้ของประเทศไทย จัดทำโดยกรมป่าไม้ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีพื้นที่ป่าไม้ฯ จำนวน 101.79 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.46 ของพื้นที่ทั้งประเทศ ที่มีจำนวน 323.53 ล้านไร่ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีพื้นที่ป่าไม้ฯ จำนวน 101.82 ล้านไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.47 ของพื้นที่ทั้งประเทศสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง

180102

คิดเป็นร้อยละ 0.03 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ร้อยละ 31.98) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.37 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ร้อยละ 33) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 95.33 ของค่าเป้าหมาย

(2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าประเภทดังกล่าวให้ครอบคลุมนิยามตามที่กำหนดไว้

(3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น พบว่า ไม่มีการจัดทำข้อมูลจำแนกพื้นที่ป่าประเภทดังกล่าวให้ครอบคลุมนิยามตามที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 95.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การจัดทำฐานข้อมูล**สำหรับนำมาสนับสนุนการปฏิบัติงานหน่วยงานภาคสนามในกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ที่เกี่ยวข้อง ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น **การป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ การลาดตระเวนเชิงคุณภาพ (smart mangrove parto)** มาใช้ในการปฏิบัติงานป้องกันรักษาป่าชายเลน ครอบคลุมพื้นที่ 24 จังหวัดชายฝั่งทะเล การติดตามการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าชายเลนจากข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียม และ**การจัดทำแผนที่ เครื่องหมายแสดงแนวเขตพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์เพื่อสงวนอนุรักษ์**ฟื้นฟูป่าชายเลนให้คงสภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการป้องกันรักษาป่า พัฒนาและเพิ่มพื้นที่สีเขียว** ของกรมป่าไม้ ที่มุ่งเน้นการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อหยุดยั้งและฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมและอนุรักษ์พื้นที่ป่าผ่านการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ รวมทั้งพัฒนาระบบการรับรองไม้มาตรฐานสากลเพื่อรองรับการปลูกไม้เศรษฐกิจและการส่งออกไม้ **โครงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าอนุรักษ์** ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ที่มุ่งเน้นเพื่อฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ที่เสื่อมโทรม พื้นที่ป่าต้นน้ำเสื่อมโทรมในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ **โครงการฟื้นฟู คืนถิ่นพันธุ์พืชใกล้สูญพันธุ์ พันธุ์พืชที่ถูกคุกคาม เพื่อคืนความสมดุลสู่ระบบนิเวศ** ขององค์การสวนพฤกษศาสตร์ ที่มุ่งเน้นฟื้นฟูและคืนพันธุ์ไม้สู่ถิ่นกำเนิดแบบบูรณาการทุกภาคส่วน เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของประชาชนในท้องถิ่น ในส่วนของความคืบหน้าของการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับป่าเศรษฐกิจ พบว่าได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนไม้เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมไม้แห่งชาติ ภายใต้คณะกรรมการนโยบายป่าไม้แห่งชาติ เมื่อวันที่ 8 เมษายน 2568 เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการเพิ่มพื้นที่ป่าเศรษฐกิจและป่าชุมชนให้บรรลุเป้าหมายที่ร้อยละ 15 ของประเทศ ตามนโยบายป่าไม้แห่งชาติและแผนแม่บทพัฒนาการป่าไม้แห่งชาติ ทั้งนี้ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจส่วนใหญ่ดำเนินการโดยภาคเอกชน รวมถึงเกษตรกรรายย่อย องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ หรือเป็นการดำเนินการในพื้นที่ป่าที่มีศักยภาพในการเป็นป่าเศรษฐกิจ โดยกรมป่าไม้ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งไม้โตเร็วและโตช้าในที่ดินกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายที่ดินหรือที่ดินที่รัฐอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ เพื่อให้มีไม้ใช้สอยเพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

ลดการนำเข้าไม้จากต่างประเทศ เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพด้านป่าไม้ อีกทั้งเป็นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการใช้ประโยชน์ ซึ่งในปัจจุบันมีโครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจทั้งหมด 4 โครงการ ได้แก่ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้เศรษฐกิจในพื้นที่ปลูกไม้ยางพาราและพื้นที่เกษตรกรรม โครงการส่งเสริมการปลูกไม้โตเร็วเพื่ออุตสาหกรรม โครงการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และโครงการปลูกป่าเศรษฐกิจในพื้นที่โครงการจัดที่ดินทำกินให้ชุมชน (คทช.)

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับ**การเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและควบคุมไฟป่า** จากข้อมูลใน พ.ศ. 2567 พบว่า การเกิดไฟป่าทั้งจำนวนครั้งที่เกิดและพื้นที่ความเสียหายลดลงเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2566 โดยใน พ.ศ. 2567 ความถี่ในการเกิดไฟป่ามีจำนวนเพียง 756 ครั้ง และมีพื้นที่เสียหาย 17,805 ไร่ ลดลงจาก พ.ศ. 2566 ที่มีความถี่ในการเกิดไฟป่าจำนวน 2,375 ครั้ง และมีพื้นที่เสียหาย 37,427 ไร่ ทั้งนี้ มีจำนวนพื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการฟื้นฟู จำนวน 22,600 ไร่ พื้นที่ป่าที่ได้รับการส่งเสริมจัดตั้งและพัฒนาป่าชุมชน จำนวน 244 ป่าชุมชน และมีจำนวนราษฎรในชุมชนที่ได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน จำนวน 200 ป่าชุมชน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน (land use change)** ที่มีการแปลงสภาพพื้นที่ป่าไม้ไปเป็นพื้นที่เกษตรกรรม พื้นที่ชุมชน และสิ่งปลูกสร้าง **การกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ การบุกรุกพื้นที่ป่ายังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**ที่ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ป่าไม้ในประเทศไทยอย่างชัดเจน สังเกตได้จากการเกิดภาวะโลกร้อน อากาศที่ร้อนจัด และภัยแล้งที่ยาวนานขึ้นส่งผลต่ออัตราการอยู่รอดของต้นไม้ในโครงการปลูกป่าและทำให้เกิดไฟป่าได้ง่ายขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เพิ่มประสิทธิภาพการคุ้มครองพื้นที่ป่าและการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด** เพื่อป้องกันการบุกรุกและลดการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ควบคู่กับการ**ฟื้นฟูป่าเสื่อมโทรมและการเพิ่มพื้นที่ป่า**อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นการฟื้นฟูเชิงนิเวศ การปลูกป่าที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ การติดตามดูแลหลังการปลูกอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสนับสนุนให้มีการ**ใช้มาตรการหรือกลไกทางเศรษฐศาสตร์ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูป่า พัฒนาระบบบริหารจัดการไฟป่าเชิงรุก** โดยลดความเสี่ยงจากเชื้อเพลิงสะสม เพื่อป้องกันไม่ให้พื้นที่ป่าที่ได้รับการฟื้นฟูหรือปลูกใหม่ถูกทำลาย ซึ่งจะเป็นการรักษาสมดุลของระบบนิเวศและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจน**การเตรียมความพร้อมรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ** โดยเฉพาะผลกระทบจาก**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**

180201

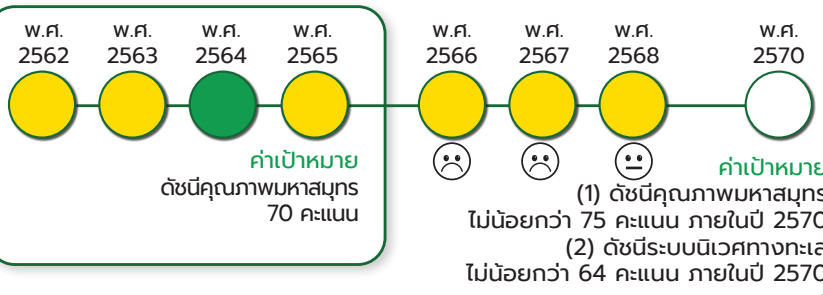
แผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

Y1 180201

จ.3 กส.

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 180201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (คะแนน)				
180201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 71 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 69 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 11.25 ☹	แย่ลง ร้อยละ 1.41 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 101.45 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล (คะแนน)				
180201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล	ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180201 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร กับดัชนีระบบนิเวศทางทะเล
ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ.2568) มีการรายงานเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 93.33

คิดเป็นร้อยละ 93.33
ของค่าเป้าหมาย
อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) **ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร** จัดทำโดยทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าอยู่ที่ 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 69 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.45 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย

(2) **ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล** จัดทำโดยสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า อยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ซึ่งมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 93.33 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทรของประเทศไทย

	ผลการดำเนินงาน					
	2563	2564	2565	2566	2567	2568
ดัชนีคุณภาพมหาสมุทรของประเทศไทยด้วยการประเมิน OHI Global	77	79	80	71	70	70
ดัชนีคุณภาพมหาสมุทรของประเทศไทยด้วยการประเมิน OHI Go		79.91	74.94	75.16	71.67	75.16

ที่มาของข้อมูล : กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง,2568

ทั้งนี้ เพื่อให้ผลการประเมินสอดคล้องกับบริบทไทยมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยได้มีการจัดดัชนีคุณภาพมหาสมุทรประเมินระดับภูมิภาคแบบ GO (Ocean Health Index GO : OHI GO ซึ่งเป็นตัวชี้วัด OHI ที่ปรับเปลี่ยนบางชั้นข้อมูลและบางเป้าหมาย แต่ยังคงใช้วิธีการประเมินแบบ Global assessment หรือเป็นการใช้สูตรคำนวณโดยรวมแบบเดียวกับ OHI Global โดยใน พ.ศ. 2568 พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนดัชนีคุณภาพมหาสมุทร 75.16 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 ที่มีค่าอยู่ที่ 71.67 คะแนน สะท้อนให้เห็นแนวโน้มการพัฒนาดีขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการพัฒนาระบบการประมงที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางเศรษฐกิจ BCG (Bio - Circular - Green Economy)** โดยส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางทะเล พัฒนาการจัดการของเสียให้เป็นระบบครบวงจร รวมทั้งจัดตั้งศูนย์เรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบจากเศรษฐกิจภาคทะเล **การดำเนินงานด้านการอนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอนุรักษ์และฟื้นฟูป่าชายเลน ป่าชายหาด และป่าพรุ ฟื้นฟูปะการังเทียม โดยมุ่งเน้นการเพิ่มพื้นที่สีเขียวและการฟื้นฟูระบบนิเวศให้กลับมาสมบูรณ์โดยขับเคลื่อนไปพร้อมกันกับ**ประเด็นคาร์บอนเครดิตและการสร้างแหล่งดูดซับคาร์บอนที่มีประสิทธิภาพสูง** ผ่านการจัดพื้นที่อยู่อาศัยในเขตป่าชายเลนอย่างเหมาะสม รวมถึงการติดตามและประเมินการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างต่อเนื่อง **รวมถึงประเด็นการจัดการการแพร่ระบาดของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (ปลาหมอคางดำ)** ซึ่งมีการประกาศเป็นวาระแห่งชาติ พ.ศ. 2567 - 2570

180201

โดยกำหนดมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ การกำจัด การใช้ประโยชน์ การปล่อยปลาผู้ล่า การเฝ้าระวัง การวิจัย การฟื้นฟู และการสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เพื่อควบคุมและลดผลกระทบอย่างเป็นระบบ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการสำรวจวิจัยศักยภาพ ภัยคุกคาม และอัตราการกักเก็บคาร์บอนของระบบนิเวศหญ้าทะเล เพื่อรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ที่มุ่งเน้นองค์ความรู้เพิ่มเติมและสร้างมาตรฐานการจัดการ อนุรักษ์ และฟื้นฟูบรรเทาและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างยั่งยืน **โครงการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบฐานข้อมูลเชิงพื้นที่การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งทะเล เพื่อการจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง** ของกรมทรัพยากรทางทะและชายฝั่ง ที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบฐานข้อมูลเชิงพื้นที่การเปลี่ยนแปลงพื้นที่ชายฝั่งทะเลไทยโดยบูรณาการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมและชั้นข้อมูลภูมิสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับข้อมูลในพื้นที่จริงเพื่อใช้เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนข้อมูลเชิงพื้นที่ในภาพกว้างที่เป็นปัจจุบัน **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและคุ้มครองพื้นที่ทางทะเล** ของกรมทรัพยากรทางทะและชายฝั่ง ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นที่คุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมความร่วมมือ**ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน **การพัฒนาระบบการบริหารจัดการทรัพยากรประมง**ที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ภัยคุกคามที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ซึ่งส่งผลกระทบอย่างต่อเนื่องต่อการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Loss) ในระบบนิเวศที่ทำให้เกิดการสูญเสียพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ การลดลงอย่างต่อเนื่องของชนิดพันธุ์และหญ้าทะเลต่าง ๆ **การเพิ่มขึ้นของระดับน้ำทะเลและการกัดเซาะชายฝั่ง** อันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมืองบริเวณใกล้พื้นที่ชายฝั่งทำให้เกิดปัญหาการใช้ทรัพยากรเกินขนาด การสูญเสียพื้นที่ชุ่มน้ำชายฝั่ง มลพิษทางทะเล และปัญหาขยะทะเล นำไปสู่สถานการณ์ความเสื่อมโทรมของระบบนิเวศและทรัพยากรสัตว์น้ำในหลายพื้นที่ รวมทั้ง**ความท้าทายจากการรุกรานของชนิดพันธุ์ต่างถิ่น**ที่ส่งผลกระทบอย่างมากในการทำให้ความสมดุลของระบบนิเวศลดลง ทำให้ชนิดพันธุ์พื้นถิ่นบางชนิดลดจำนวนลงหรือสูญพันธุ์ไปในที่สุด

180201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เสริมสร้างความสามารถของพื้นที่ชายฝั่งในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ** โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนชายฝั่งมีการวางแผนเพื่อรับมือความเสี่ยงดังกล่าว อาทิ การใช้โครงสร้างป้องกันชายฝั่งอย่างเหมาะสม การจัดทำแผนปรับตัวในระดับตำบลที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้พื้นที่ชายฝั่งมีความยืดหยุ่นและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ **การฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งด้วยแนวทางเชิงนิเวศ แนวปะการัง หญ้าทะเล และป่าชายเลน** โดยการประยุกต์ใช้แนวทางเชิงนิเวศ (Nature - based Solutions) **การกำหนดเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งอย่างสมดุล (Zoning) และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งที่ทับซ้อนกันระหว่างกิจกรรมประมง การท่องเที่ยว อุตสาหกรรม และการอนุรักษ์** ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและสร้างแรงกดดันต่อทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ ให้เกิดการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ และแยกกิจกรรมที่มีผลกระทบสูงออกจากพื้นที่เปราะบาง พร้อมทั้งทบทวนกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความสอดคล้องและสามารถบังคับใช้ร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้ง**เร่งจัดการพัฒนาการจัดการขยะทะเล**จากกิจกรรมประมง ท่องเที่ยวและชุมชนชายฝั่ง ซึ่งถือเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงเนื่องจากยังคงพบขยะจากกิจกรรมประมงและท่องเที่ยวในสัดส่วนสูง จึงควรดำเนินมาตรการลดและจัดการขยะทะเลอย่างครบวงจร ตั้งแต่การควบคุมต้นทางจากเรือประมงและนักท่องเที่ยว

180301

แผนแม่บทย่อย การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

Y1 180301

จ.3 กส.

พ.ศ. 2562 พ.ศ. 2563 พ.ศ. 2564 พ.ศ. 2565 พ.ศ. 2566 พ.ศ. 2567 พ.ศ. 2568 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมในสาขาพลังงานและขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสียลดลงอย่างน้อย ร้อยละ 12 จากกรณีปกติ

ค่าเป้าหมาย
(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570
(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ (ร้อยละ)				
180301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 10.87 (60.34 MtCO2e)	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 11.75 (65.23 MtCO2e)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 13.65 (75.81 MtCO2e)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 14.50	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 14.24 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 8.10 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 16.17 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.14 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 68.25 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ (อันดับ)				
180301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) อันดับที่ 10	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) อันดับที่ 34	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 72	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 36	ไม่น้อยกว่า อันดับที่ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 240.00 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 49.25 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 111.76 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 200.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 180.00 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180301 มี 2 ตัวชี้วัด คือ ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ และดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 68.25 และร้อยละ 180.00 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้

$$\frac{68.25+180.00}{2} = 124.12$$

คิดเป็นร้อยละ 124.12
ของค่าเป้าหมาย
บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

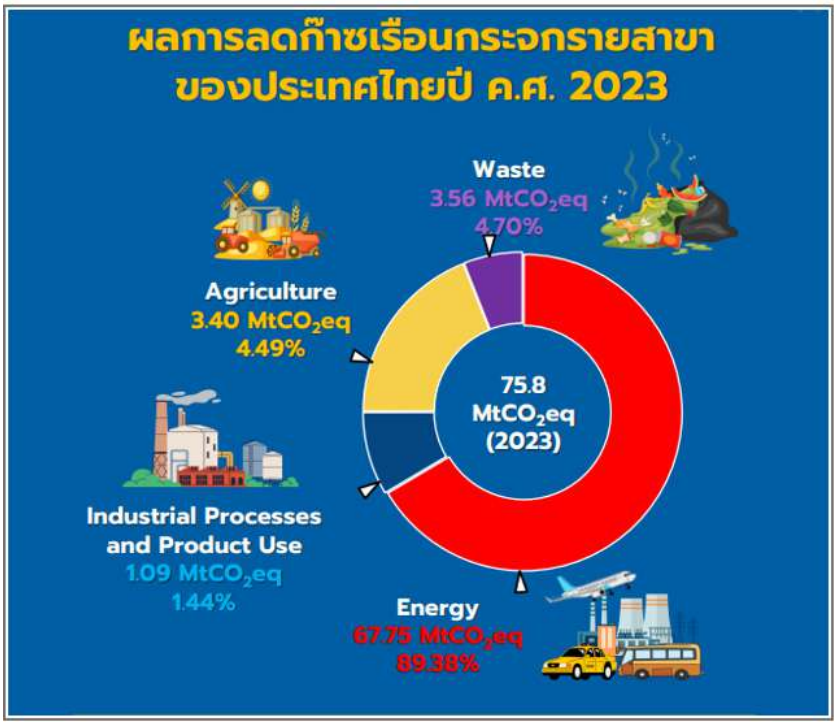
180301

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) **ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ** จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า สามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 75.81 ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO2e) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่า 65.23 ล้านตัน คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO2e) คิดเป็นร้อยละ 11.75 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 16.17 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 14.50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.14 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 68.25 ของค่าเป้าหมาย

(2) **ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ** จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 72 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่อยู่ในอันดับที่ 34 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 111.76 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 36) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 200.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าอันดับที่ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 180.00 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 124.12 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม

180301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การขับเคลื่อนการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย** เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการมุ่งสู่การบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกรายสาขาและของประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนา 5 ประเด็น 17 แผนงาน เพื่อบรรลุเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ซึ่งใน พ.ศ. 2568 ประเทศไทยได้มีการจัดส่งการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด ฉบับที่ 2 (NDC3.0) เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568 ที่แสดงถึงการยกระดับความมุ่งมั่นในการลดก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มมากขึ้นภายใน พ.ศ. 2578 เพื่อมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นศูนย์ภายใน พ.ศ. 2593 รวมทั้ง การเสนอร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... ซึ่งจะใช้เป็นกรอบในการดำเนินงานที่สำคัญของประเทศให้สามารถผลักดันมาตรการเชิงนโยบายที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนให้เกิดขึ้นได้ และผลักดันกลไกสำคัญทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการปรับตัวตามกติกาใหม่ของการค้าโลก เพื่อให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ตามที่ได้กำหนดไว้ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการสร้างความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ของสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นเสริมสร้างสมรรถนะและขีดความสามารถในการป้องกันและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาวะภูมิอากาศในทุกภาคส่วน **โครงการยกระดับภาคอุตสาหกรรม เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality)** ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม ที่มุ่งเน้นวิเคราะห์และคำนวณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของอุตสาหกรรมเป้าหมาย พร้อมจัดทำแนวทางการลดและชดเชยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเพื่อมุ่งสู่เป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน **โครงการพัฒนากระบวนการซื้อและขายคาร์บอนเครดิตในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายของไทย** ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ที่มุ่งเน้นศึกษากระบวนการสร้างและการปลดปล่อยการปล่อยคาร์บอนและก๊าซเรือนกระจกในทุกขั้นตอนการผลิตอ้อยจนถึงการผลิตน้ำตาลตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อนำไปสู่การศึกษาและจัดทำแนวทางการบริหารจัดการคาร์บอนทั้งระบบ และพัฒนาแนวทางการซื้อและขายคาร์บอนเครดิตในระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการลดก๊าซเรือนกระจก อาทิ **การใช้ผลการลดก๊าซเรือนกระจก ITMOs ผ่านการลงทุนจากมูลนิธิ Klik (The Foundation for Climate Protection and Carbon Offset Klik)** ของสมาพันธรัฐสวิส ในโครงการนำร่อง “Bangkok e-bus Program” **การจัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดภาวะโลกร้อนจากการทำนาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Thai - Rice NAMA)** โดยใช้เทคโนโลยี อาทิ การทำนาเปียกสลับแห้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

180301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลงอย่างยั่งยืน อาทิ **การสร้างมาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลสำหรับการตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการกักเก็บและการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์** เพื่อยกระดับคุณภาพของสถิติให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องผลักดัน**การบังคับใช้กลไกและมาตรการทั้งในภาคบังคับและภาคสมัครใจ** และ**การยกระดับมาตรฐานการรับรองโครงการลดก๊าซเรือนกระจก**ให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล พร้อมทั้งศึกษา**กลไกการกำหนดราคาคาร์บอนที่เหมาะสม** เช่น ภาษีคาร์บอนและการซื้อขายเครดิตคาร์บอน เพื่อให้สามารถนำมาปรับใช้ในบริบทของประเทศไทยได้อย่างเหมาะสม **การส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของภาคเอกชน** เพื่อสนับสนุนการปรับเปลี่ยนและพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการเปลี่ยนผ่านสู่การผลิตและสังคมคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยสร้างการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรม กระตุ้นเศรษฐกิจ สร้างงานใหม่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในตลาดโลก รวมทั้งสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อันจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมไทยในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลงจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการ**ยกระดับการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการลดก๊าซเรือนกระจกรายสาขา** เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกตามหลักการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนดที่มุ่งสู่การเป็น Net Zero ภายใน พ.ศ. 2593 รวมทั้ง ให้ความสำคัญกับ**การขับเคลื่อนแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ซึ่งเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและสร้างการมีส่วนร่วมของของทุกภาคส่วนให้สามารถรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนการ**เร่งผลักดันร่างพระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... ให้มีผลใช้บังคับ ควบคู่กับการตระเตรียมเครื่องมือและกลไกภายใต้ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีความพร้อมต่อการดำเนินงานภายหลังร่างพระราชบัญญัติมีผลบังคับใช้**

180401

แผนแม่บทย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบ ให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

Y1 180401

จ.3 กส.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	☹	☺	○

ค่าเป้าหมาย
คุณภาพของน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินอยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ร้อยละ 35 ของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 180401 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดินแหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
180401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 84.67	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 84.27 (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 84.36	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 87.14	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูลสัดส่วนน้ำบาดาลแย่ลง	แย่ลง ร้อยละ 0.47 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 0.11 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96.80 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.73 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ประกอบด้วย
1. สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อจำนวนแหล่งน้ำทั้งประเทศ
2. สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อจำนวนจุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล
3. สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเหมาะสม

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษซึ่งพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ สัดส่วนน้ำผิวดินฯ สัดส่วนน้ำทะเลฯ และสัดส่วนน้ำบาดาลฯ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 84.36 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าร้อยละ

84.27 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87.14) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.73 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

รายละเอียดตัวชี้วัด	2564	2565	2566	2567
ส่วนส่วนคุณภาพนื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย	**ร้อยละ**	**ร้อยละ**	**ร้อยละ**	**ร้อยละ**
พิจารณาจากทั้ง 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1. สัดส่วนน้ำผิวดิน 2. สัดส่วนน้ำทะเล 3. สัดส่วนน้ำบาดาล		84.67	84.27	84.36
พิจารณาจาก 2 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1. สัดส่วนน้ำผิวดิน 2. สัดส่วนน้ำทะเล เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บสัดส่วนน้ำบาดาล	90.00			
สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อจำนวนแหล่งน้ำทั้งประเทศที่มีจำนวน 59 แหล่ง (เกณฑ์เหมาะสมพิจารณาจากคุณภาพน้ำที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก/ดี/พอใช้)	90.00	84.00	81.00	80.00
สัดส่วนแหล่งน้ำทะเลที่มีคุณภาพเหมาะสมต่อจำนวนจุดตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเลที่มีจำนวน 210 จุด (พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566) และจำนวน 535 จุด (พ.ศ. 2568)	90.00	91.00	96.00	97.00
สัดส่วนแหล่งน้ำบาดาลที่มีคุณภาพเหมาะสม	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	79.00	75.80	76.10

ที่มาของข้อมูล : กรมควบคุมมลพิษและกรมทรัพยากรน้ำบาดาล

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการกฎหมาย เทคโนโลยี การมีส่วนร่วม และงานวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของประเทศอย่างเป็นระบบและยั่งยืน** อาทิ การตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษให้มีการระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง เพื่อเป็นกลไกส่งเสริมการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก 3Rs (Reduce/Reuse/Recycle) และ BCG Model การพัฒนาระบบคาดการณ์โดยใช้หลักการ Machine Learning จากฐานข้อมูลคุณภาพน้ำและการเกิดแพลงก์ตอนบลูมในอดีต ส่งผลให้สามารถคาดการณ์การเกิดปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีล่วงหน้าได้อย่างแม่นยำและเป็นประโยชน์ต่อการแจ้งเตือนพื้นที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

180401

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการกฎหมาย เทคโนโลยี การมีส่วนร่วม และงานวิจัย** เพื่อยกระดับคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินของประเทศอย่างเป็นระบบและยั่งยืน รวมทั้งการส่งเสริมโรงงานอุตสาหกรรมใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพตามหลัก 3Rs (Reduce/Reuse/Recycle) และ BCG Model ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การเร่งเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการน้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะในเขตเมืองและชุมชนหนาแน่น และเขตนิคมโรงงานอุตสาหกรรม** ซึ่งการใช้มาตรการจูงใจ หรือการบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้นให้ผู้ประกอบการ ชาวบ้านและชุมชน ตระหนัก และเข้าร่วมในการติดตั้งอุปกรณ์ในการดักจับหรือบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติให้เพิ่มมากขึ้น จะสามารถส่งผลให้การดำเนินงานในการทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ใน พ.ศ. 2570

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการ**บูรณาการการทำงานร่วมกันในการจัดการน้ำเสียตั้งแต่ต้นทาง** ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทุกครัวเรือน โดยการใช้นวัตกรรมต่าง ๆ ในการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการน้ำเสีย การบังคับใช้กฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ อย่างเคร่งครัด ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่ทำให้ทุกภาคส่วนมีการดำเนินการในการบริหารจัดการน้ำเสียได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานที่กำหนดนำไปสู่การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

180402

แผนแม่บทย่อย : การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

Y1 180402

จ.3 อก.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานของประเทศไทย ร้อยละ 35 ของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด				ค่าเป้าหมาย (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไป ที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 180402 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ และสัดส่วนคุณภาพอากาศอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
180402	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) **ร้อยละ 79.41** ต่อพื้นที่เป้าหมายจำนวน 34 แห่ง (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 70.59** ต่อพื้นที่เป้าหมายจำนวน 34 แห่ง (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 76.32** ต่อพื้นที่เป้าหมายจำนวน 38 แห่ง	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.87**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 155.91** ☺	**แย่ลงร้อยละ 11.11** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 8.12** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 88.17 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 84.80 ของค่าเป้าหมาย**

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
180402	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) **ร้อยละ 75.34** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 72.99** (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 71.30**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 83**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 2.53** ☺	**แย่ลงร้อยละ 3.12** ☹	**แย่ลงร้อยละ 2.32** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 85.90 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 79.22 ของค่าเป้าหมาย**

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 180402 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมายและสัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 84.80 และ 79.22 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ดังนี้

สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{84.80+79.22}{2} = 82.01$

คิดเป็นร้อยละ 82.01 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

180402

คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) **สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 76.32 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าร้อยละ 70.59 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 8.12 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.87) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.17 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.80 ของค่าเป้าหมาย

(2) **สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย** จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 71.30 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่าร้อยละ 72.99 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 2.32 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 83) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 85.90 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.22 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 82.01 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การขับเคลื่อนตามแผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 - 2580) และแผนปฏิบัติการด้านการจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน 3 ระยะ** เพื่อใช้เป็นแผนหลักและทิศทางในการดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นกรอบแนวทางที่ใช้ในการบริหารจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน **การจัดทำแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2568 - 2570 และระยะ 5 ปี** เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการขับเคลื่อนการปฏิบัติการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง ที่กำหนดให้มีการพัฒนาและบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันในทุกภาคส่วนเกี่ยวกับการจัดการปัญหาฝุ่นละอองให้เป็นระบบ โดยป้องกันและลดสาเหตุการเกิดที่แหล่งกำเนิด กำกับควบคุมการทำให้เกิดฝุ่นละอองสู่บรรยากาศ รวมทั้งการพัฒนาระบบการเฝ้าระวังการเตือนภัยและการจัดการในสถานการณ์วิกฤตคุณภาพอากาศ เพื่อให้การบริหารจัดการอากาศมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทั้งพื้นที่เมือง พื้นที่ป่า พื้นที่เกษตรกรรม **การจัดทำมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง พ.ศ. 2569** เพื่อแก้ไขปัญหามลพิษข้ามแดน และเตรียมความพร้อมในเชิงระบบโดยมีการปรับปรุงกฎระเบียบและเตรียมความพร้อมของอุปกรณ์ เครื่องมือ ที่จะนำไปใช้ปฏิบัติหรือบังคับใช้ได้ทันในช่วงเผชิญเหตุสถานการณ์ฝุ่นละออง พ.ศ. 2569 **การจัดทำร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ....** ที่ใช้กำหนดกลไกในการบริหารจัดการมลพิษทางอากาศและเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยต่อชีวิตของประชาชน การดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกาลดภาษีประจำปีสำหรับรถพลังงานไฟฟ้า พ.ศ. 2565 โดยกำหนดให้รถที่จดทะเบียนใหม่ระหว่างวันที่ 9 พฤศจิกายน 2565 – 10 พฤศจิกายน 2568 ได้รับการลดภาษีประจำปี ร้อยละ 80 เป็นเวลา 1 ปี นับแต่วันจดทะเบียน โดยมาตรการดังกล่าวครอบคลุมรถใหม่จากโรงงานทุกประเภทยานยนต์ไฟฟ้า โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

อาทิ **โครงการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับยานพาหนะ** ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นการดำเนินการตรวจสอบ ตรวจจับ ติดตามและบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยการห้ามใช้รถยนต์ที่มีค่าควันดำเกินเกณฑ์ที่มาตรฐานกำหนดซึ่งจะสนับสนุนการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ ตามแผนปฏิบัติการลดมลพิษทางอากาศ **โครงการพัฒนากลไกระดับอำเภอเพื่อการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ กรณีฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 2.5 ไมครอน** ของกรมควบคุมโรค ที่มุ่งเน้นจัดทำข้อมูลสถานการณ์มลพิษสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ (Health Profile) กรณีฝุ่น PM2.5 ระดับอำเภอ พัฒนาศักยภาพในการให้บริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมของหน่วยบริการสุขภาพในโรงพยาบาลชุมชนและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล **โครงการการตรวจและวิเคราะห์โรงงานที่ก่อเหตุเดือดร้อนแก่ชุมชนและสร้างผลกระทบร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อม** ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม ที่มุ่งเน้นการเพิ่มระดับขีดความสามารถ ในการตรวจวัดระดับชนิด ประเภทสารมลพิษจากเหตุร้องเรียนเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงาน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การใช้พลังงานสะอาดในภาคคมนาคม การส่งเสริมเกษตรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเทคโนโลยีและวิจัยในการจัดการกับมลพิษ ตลอดจนการเร่งรัดให้ร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. ....** ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทยมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การผลักดันการใช้พลังงานสะอาดในภาคอุตสาหกรรม** เนื่องจากมาตรการส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นที่การจัดการมลพิษจากโรงงานอุตสาหกรรมมากกว่าการเปลี่ยนมาใช้พลังงานสะอาด **การบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการในการจัดการมลพิษ**ที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นประเด็นที่ต้องบูรณาการการดำเนินการจากหลายหน่วยงาน **การประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพจากมลพิษทางอากาศและมาตรการรองรับผลกระทบ**ที่ยังบังคับใช้ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเปราะบางในทุกพื้นที่ ตลอดจน**การสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน**ในการป้องกันปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนที่ยังไม่เป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คุณภาพอากาศและเสียงอยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทยบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ผลักดันประเด็นการใช้พลังงานทางเลือกหรือพลังงานสะอาดในภาคอุตสาหกรรม การประสานงานอย่างเป็นระบบในการบังคับใช้กฎหมายหรือมาตรการในการจัดการมลพิษ**ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการจัดการต้นเหตุของปัญหามลพิษทางอากาศอย่างมีประสิทธิภาพและการลดผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้น นอกจากนี้ ควร**ให้ความสำคัญในการดำเนินการด้านการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ**ที่เกิดขึ้นต่อประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางเพื่อที่จะนำมาสู่การบริหารจัดการในการลดผลกระทบให้เกิดขึ้นให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ในประเทศ ควรส่งเสริมให้ภาคส่วนต่าง ๆ **พัฒนาเครื่องมือในการติดตามและตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง**ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งการ**สร้างความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ**อย่างเป็นรูปธรรม

180403

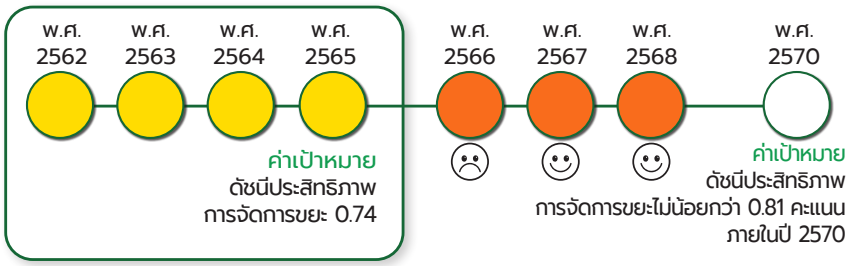
แผนแม่บทย่อย การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

Y1 180403

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ (คะแนน)				
180403	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.43 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 36.76 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 13.95 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 2.04 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 61.73 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น พิจารณาจากดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ซึ่งเป็นดัชนีผสมจัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ 0.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 0.49 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.04 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 61.73 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

180403

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การยกระดับระบบจัดการขยะของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพ**โดยยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องและการจัดการขยะมูลฝอยแบบคลัสเตอร์ในแต่ละจังหวัด รวมทั้งการจัดการขยะอาหารโดยการปรับปรุงระบบการจัดซื้อ การจำหน่าย และการบริโภคอาหาร การลดราคาอาหารใกล้หมดอายุ การบริจาคอาหารส่วนเกิน การนำขยะอาหารไปใช้เลี้ยงสัตว์ ผลิตพลังงาน และทำปุ๋ยอินทรีย์ **การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้บริโภค**ในเรื่องการคัดแยกขยะครัวเรือนในกรุงเทพมหานคร โดยมีการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมเก็บขยะที่แตกต่างตามพฤติกรรมการแยกขยะในอัตราค่าธรรมเนียม 20 บาทต่อเดือนสำหรับครัวเรือนที่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการแยกขยะ และ 60 บาทต่อเดือนสำหรับครัวเรือนที่ไม่แยกขยะ **การปรับปรุงกฎหมายและกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง**เพื่อกำหนดมาตรการด้านสุขลักษณะและค่าธรรมเนียมการจัดการ มุ่งเน้นการปรับปรุงกฎหมาย มาตรฐานและมาตรการสนับสนุนการผลิตที่ปลอดภัย เพื่อลดความเสี่ยงต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน รวมทั้งการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องภายใต้พระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 เพื่อรองรับพันธกรณีด้านการค้าและมาตรฐานสากลและพันธกรณีที่ประเทศไทยเป็นภาคี **การทบทวนและปรับปรุงมาตรฐานเกี่ยวข้องกับสารพิษตกค้างและการส่งเสริมการผลิตพืชที่ปลอดภัยจากสารอันตราย** ผ่านระบบมาตรฐานและการใช้สารชีวภัณฑ์ และการดำเนินงานตามพันธกรณีข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อควบคุมและลดการใช้สารเคมีอันตราย **การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ....** ซึ่งกำหนดให้ผู้ผลิตและผู้นำเข้ามีหน้าที่รวบรวมซากผลิตภัณฑ์เข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง **การจัดทำร่างหลักเกณฑ์การถอดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์** เพื่อใช้ควบคุมกิจการสะสมวัตถุหรือสิ่งของที่ชำรุดใช้แล้วหรือเหลือใช้ ตลอดจน**การขับเคลื่อนระบบจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนระดับจังหวัด** ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ การแยกทิ้ง ณ ต้นทาง การจัดวางภาชนะหรือตู้ drop - off การกำหนดจุดทิ้งที่เหมาะสม การเก็บรวบรวม การขนส่ง การจัดเก็บชั่วคราว และการส่งกำจัดตามหลักวิชาการ มูลฝอยติดเชื้อ มุ่งเน้น**การพัฒนาระบบการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ**ที่ได้มาตรฐาน เพื่อควบคุมและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพประชาชน โดยการพัฒนาระบบ E-manifest และการเชื่อมโยงกับระบบ I - manifest เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการควบคุมและติดตาม รวมทั้ง**การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**ในการควบคุมกำกับและส่งเสริมการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม (Cluster) วัตถุอันตราย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและสถานบริการการสาธารณสุขของประเทศ เพื่อคุ้มครองสุขภาพของประชาชน** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อและมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชนและสถานบริการการสาธารณสุขของประเทศถูกจัดการอย่างถูกต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต**โดยการจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... **การผลักดันให้ผู้ผลิตและผู้ประกอบการรับผิดชอบบรรจุภัณฑ์หลังการใช้ การดำเนินการแก้ไขปัญหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วประเทศ**ให้เป็นไปตามหลักวิชาการและมาตรฐานสิ่งแวดล้อมโดยยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องและระบบคลัสเตอร์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

180403

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ปริมาณขยะมูลฝอยที่เพิ่มขึ้น** มาจากชุมชนเมืองและแหล่งท่องเที่ยว **ความไม่เพียงพอของสถานที่กำจัดขยะที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ข้อจำกัดในการจัดการและกำกับดูแลของเสียอันตรายจากแหล่งกำเนิดขนาดเล็ก** เช่น อู่ซ่อมรถยนต์ ร้านถ่ายเอกสาร ครัวเรือน เป็นต้น ตลอดจนสารเคมีอันตรายในภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมที่ไม่มีระบบการติดตาม ควบคุม กำกับดูแลที่มีมาตรฐาน ทำให้ของเสียอันตรายเหล่านี้ยังถูกทิ้งรวมกับขยะมูลฝอยทั่วไปหรือบางกรณีมีการเททิ้งลงท่อระบายน้ำหรือเผาในที่โล่ง รวมทั้ง**พฤติกรรมของผู้ประกอบการและประชาชน**ที่อาจยังไม่ตระหนักมากเพียงพอในการคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และสารเคมีอันตราย ส่งผลให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการผลักดันให้มี**การบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมี อาทิ การจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นไปตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิตและส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมทั้ง**การกำหนดกลไกเพื่อยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย** ของเสียอันตรายจากชุมชน ซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในเรื่องการบริหารจัดการและการรวบรวมเข้าสู่ระบบการจัดการให้มากขึ้นพร้อมการผลักดันการเป็นศูนย์รวบรวมระดับจังหวัดให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ตลอดจน**การสร้างกระบวนการรับรู้ให้กับประชาชน**เกี่ยวกับปัญหามลพิษจากการจัดการขยะและของเสียอันตรายที่ไม่ถูกต้องและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นให้มีบทบาทในการคัดแยกเก็บรวบรวมและเฝ้าระวังการลักลอบทิ้งขยะให้มากยิ่งขึ้น

180501

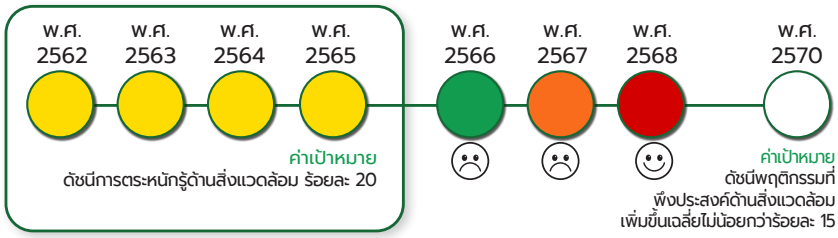
แผนแม่บทย่อย การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

Y1 180501

จ.3 ทส.

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 180501 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2567 พิจารณาจาก ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม (เฉลี่ยร้อยละ)				
180501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.50 ดัชนีฯ 16.25** (1) 283,904 คน (2) 306 องค์กร (3) 1,233 กิจการ/องค์กร /โรงเรียน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 20.50 ดัชนีฯ 12.92** (1) 290,592 คน (2) 308 องค์กร (3) 1,825 กิจการ/องค์กร /โรงเรียน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.35 ดัชนีฯ 7.58** (1) 298,980 คน (2) 325 องค์กร (3) 2,124 กิจการ/องค์กร /โรงเรียน (revised)**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 13.90**	**เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 0.83** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 1.51** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.02** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)			(พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2568) **ลดลงเฉลี่ย ร้อยละ 7.12**	**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 51.20 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 47.44 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย
1. จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) (คน)
2. จำนวนองค์กรเอกชน (NGOs) ด้านสิ่งแวดล้อม (องค์กร) ซึ่งมีอัตราส่วนเป็นสองเท่าขององค์ประกอบอื่น ๆ เนื่องจากการจัดตั้งองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมเป็นกิจกรรมที่สามารถส่งผลต่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในวงกว้างอย่างยั่งยืน
3. จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G – Green) (กิจการ/องค์กร) และจำนวนโรงเรียน Eco – School (โรงเรียน)

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี พิจารณาจาก ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวน 298,980 คน เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 290,592 คน เพิ่มขึ้นจำนวน 8,388 คน คิดเป็นร้อยละ 2.89

180501

(2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGOs) ด้านสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวน 325 องค์กร เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 308 องค์กร เพิ่มขึ้นจำนวน 17 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 5.52

(3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (G – Green) พบว่า มีจำนวน 224 กิจการ/องค์กร เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 346 แห่ง ลดลงจำนวน 122 กิจการ/องค์กร คิดเป็นร้อยละ 35.26 และจำนวนโรงเรียน ECO – School จัดทำโดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวน 1,900 แห่ง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 1,479 แห่ง เพิ่มขึ้นจำนวน 421 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 16.38

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการพิจารณาจากทั้ง 3 องค์ประกอบ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีฯ มีค่าอยู่ที่ 7.58 คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 41.35 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าดัชนีฯ อยู่ที่ 12.92 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 20.50 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.02 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 51.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า ดัชนีฯ ในช่วง พ.ศ. 2566 – 2568 ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 7.12 มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 47.44 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การสร้างความตระหนักรู้และศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** เพื่อการสร้างขีดความสามารถในด้านการรับรู้ การสร้างจิตสำนึก รวมถึงการมีส่วนร่วมและเสริมพลังเครือข่ายทุกภาคส่วน **การยกระดับกรอบความคิดในการติดตามแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม** เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาระบบติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ภาคีเครือข่ายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูล **การสร้างความตระหนักรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม** เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมด้านกิจกรรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสู่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเสริมสร้างความตระหนักรู้และเสริมศักยภาพด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ** ของกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมให้สามารถปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **โครงการยกระดับกระบวนทัศน์ในการติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน** ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่มุ่งเน้นพัฒนาระบบติดตามประเมินผลแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมซึ่งครอบคลุมนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ภาคีเครือข่ายสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ฐานข้อมูลในระบบติดตามและประเมินผลตามแผนจัดการฯ **โครงการสร้างความตระหนักรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน** ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรทางการศึกษาตลอดจนบุคคลทั่วไป

180501

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การสร้างแรงจูงใจในการทำให้คนในพื้นที่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในพื้นที่ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์** ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ระดับความยากในการปรับพฤติกรรมพื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อมจากระดับง่ายไปสู่ระดับซับซ้อน** โดยพบว่าปัจจุบันคนไทยยังมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสิ่งแวดล้อมในระดับง่ายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน อาทิ การประหยัดพลังงาน การประหยัดน้ำ แต่ยังไม่มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นรูปธรรมในระดับซับซ้อน อาทิ การคัดแยกขยะอย่างเคร่งครัด การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากระดับความตระหนักถึงผลเสียของสิ่งแวดล้อมในระยะยาวที่อาจจะยังไม่ถูกผลักดันมากเพียงพอ **ความท้าทายในการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบการจัดการในกิจกรรมที่ดีต่อสิ่งแวดล้อม**เพื่อทำให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของคนไทย รวมทั้ง**การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและการติดตามประเมินผล**ให้มีความชัดเจนและเข้าถึงข้อมูลได้มากยิ่งขึ้น สามารถวัดผลคนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**สร้างมาตรการที่ทำให้เกิดแรงผลักดันในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสิ่งแวดล้อมของคนไทย**ไปสู่ระดับที่มีความซับซ้อนมากขึ้นและควรออกแบบมาตรการที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมกับการเพิ่มประสิทธิภาพและพัฒนาให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เพื่อทำให้เกิดการเปลี่ยนจากพฤติกรรมไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม **พัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด สร้างระบบฐานข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย**เพื่อการติดตามและประเมินผล ตลอดจน**พัฒนาแนวทางส่งเสริมการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสิ่งแวดล้อมของคนไทย**ร่วมกับการเสริมสร้างความร่วมมือและบูรณาการทำงานระหว่างภาครัฐและภาคีเครือข่ายอย่างต่อเนื่อง

แผนแม่บท

19

การบริหาร จัดการน้ำทั้งระบบ

การพัฒนาการจัดการเชิงลุ่มน้ำเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ
เพื่อปรับสมดุลด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์น้ำในทุกมิติ

จ.1
สทนช.

ถึงแม้ว่าการขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปีที่ผ่านมาจะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการยกระดับศักยภาพของการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังต้องให้ความสำคัญในการเร่งฟื้นฟูระบบนิเวศและคุณภาพของแหล่งน้ำแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำทั่วประเทศ ทั้งแหล่งน้ำในเขตชนบทและเขตเมือง การเสริมสร้างขีดความสามารถในการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภาพน้ำทั้งระบบ ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงทางน้ำของประเทศในภาพรวมที่ดียิ่งขึ้น สามารถรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมได้อย่างยั่งยืนในอนาคต

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570
190002	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	ผลิตภาพจากการใช้น้ำไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570
190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190102	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190103	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
190201	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570
190202	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

Y1 ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย — ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

190301

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
(3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
(3.3) ลำน้ำสาขาใน 22 ลุ่มน้ำ (ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดี มีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

Y2 190001

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				😐	🙂	😐	

ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นอยู่ในระดับ 2 (60 คะแนน)

ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ (คะแนน)				
190001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **60 – 78 คะแนน** (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **64.87 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **64.87 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 63 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**ดีขึ้น ร้อยละ 8.12** 🙂	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.97 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 64.87 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 64.87 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 63 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.97 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : (ร่าง) รายงานสรุปความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ ปี 2567 สทนช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น อาทิ **การพัฒนาขีดความสามารถของแต่ละท้องถิ่นในการบริหารจัดการน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐาน** ซึ่งการสร้างระบบน้ำประปาในพื้นที่ห่างไกลอาจไม่คุ้มค่าในการลงทุน รวมทั้งการกำหนดค่าบริการในบางท้องถิ่นอยู่ในอัตราที่ต่ำมากซึ่งอาจส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านงบประมาณในการบริหารจัดการทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณของน้ำประปา **การบูรณาการการเชื่อมโยงฐานข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ คาดการณ์ วางแผนการตัดสินใจต่าง ๆ** ที่อาจจะยังไม่มีประสิทธิภาพที่เพียงพอสำหรับให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีฐานข้อมูลกลางไว้สำหรับบูรณาการในการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ **การเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาพื้นที่ของตนเอง** เพื่อยกระดับคุณภาพน้ำประปาให้ได้มาตรฐานและมีราคาที่เหมาะสม โดยให้มีระบบติดตามและประเมินผลระบบน้ำประปาทุกปี เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถประเมินปัญหาของตนเองและหาแนวทางแก้ปัญหาได้ถูกต้อง และพัฒนาองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นในการประมาณการต้นทุนและการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมทำให้มีกำไรเพียงพอในการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ **การส่งเสริมการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ (IWRM)** โดยให้มีกลไกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำที่เคยดำเนินการไปแล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น ช่วยสร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำให้กับทุกภาคส่วน รวมทั้งการส่งเสริมให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายรับรู้ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างครอบคลุม มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

Y2 190002

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☹	😐	

ค่าเป้าหมาย
ระดับความมั่นคง และ/หรือผลิตภาพจากการใช้น้ำ (บาท/ลูกบาศก์เมตร) ตามแต่ละด้านและเพิ่ม 3 เท่า จากค่าเฉลี่ย พ.ศ. 2561

ค่าเป้าหมาย
ผลิตภาพจากการใช้น้ำ ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร)				
190002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **7.49** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **6.77** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **6.77** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	**ไม่น้อยกว่า 10.85** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร	**ไม่น้อยกว่า 19** ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 4.61** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 9.61** ☹	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 62.40** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 35.63** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ พิจารณาจากผลิตภาพการใช้น้ำซึ่งวัดจากประสิทธิภาพการใช้น้ำจากภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ประมวลผลโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีมูลค่า 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีมูลค่า 6.77 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 10.85 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 62.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 35.63 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ อาทิ **การดำเนินงานด้านการเพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำที่ยังขาดการบูรณาการ**อย่างเป็นรูปธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ส่งผลให้มาตรการใช้น้ำอย่างประหยัดและการสร้างมูลค่าเพิ่มขาดความเชื่อมโยงในระดับพื้นที่และระดับลุ่มน้ำ **ข้อจำกัดของข้อมูลด้านผลิตภาพการใช้น้ำ** ไม่ว่าจะเป็นด้านมาตรฐาน การเข้าถึง ความครบถ้วน และระบบการรวบรวมจัดเก็บ ทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคส่วนต่าง ๆ ได้อย่างแม่นยำ **การพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมเพื่อยกระดับการใช้น้ำอย่างคุ้มค่า**ซึ่งเป็นมาตรการที่สำคัญ อาทิ เทคโนโลยีลดการสูญเสียน้ำ การรีไซเคิลน้ำ การนำน้ำกลับมาใช้ใหม่ และโมเดลธุรกิจน้ำที่ยังไม่เพียงพอต่อการสร้างความสามารถแข่งขันของประเทศ **ศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและข้อจำกัดของกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน การขาดแรงจูงใจทางเศรษฐศาสตร์** โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ด้านการเพิ่มผลิตภาพน้ำจำเป็นต้อง**พัฒนากลไกการบูรณาการ**ระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการประสานงานร่วมกันด้านนโยบาย แผนงานในระดับพื้นที่และระดับลุ่มน้ำเพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางสอดคล้องกัน และ**พัฒนาระบบข้อมูลด้านผลิตภาพการใช้น้ำ**ให้มีมาตรฐานกลางที่สามารถรวบรวมและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง ทันสมัย และนำไปใช้ประโยชน์เชิงนโยบายได้จริง ภาคการเกษตรจำเป็นต้องได้รับการ**สนับสนุนด้านเทคโนโลยีและการจัดการน้ำเพื่อเพิ่มผลิตภาพอย่างเป็นระบบ** อาทิ การส่งเสริมระบบชลประทานอัจฉริยะ การใช้น้ำตามความต้องการของพืช และการผลักดันเกษตรแม่นยำสูงควบคู่กับมาตรการจูงใจให้เกษตรกรใช้น้ำอย่างคุ้มค่า และการจัดทำเกณฑ์ผลิตภาพจากการใช้น้ำสำหรับพืชเศรษฐกิจหลัก สำหรับในด้านการกำกับติดตามและประเมินผล หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดตัวชี้วัดผลิตภาพการใช้น้ำที่สามารถวัดผลได้จริงทั้งในระดับสถาบันน้ำ ภาคเกษตร ภาคชุมชนเมือง และภาคอุตสาหกรรม พร้อมทั้งพัฒนาระบบติดตามประเมินผลแบบบูรณาการ เพื่อให้สามารถตรวจสอบความก้าวหน้าตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานได้อย่างถูกต้อง โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ **ด้านการเพิ่มมูลค่าจากการใช้น้ำ** ควรเร่ง**ส่งเสริมการพัฒนาและถ่ายทอดนวัตกรรมด้านการใช้น้ำอย่างประหยัด** เช่น เทคโนโลยีลดการสูญเสียน้ำ การบำบัดน้ำกลับมาใช้ใหม่ และการจัดการน้ำเสียชุมชนอย่างเหมาะสม **การจัดทำแผนบำรุงรักษาเชิงป้องกันและการเพิ่มศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**ในการบริหารจัดการและจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการหมุนเวียนทรัพยากรน้ำให้สามารถนำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้ง**การสร้างการสื่อสารสาธารณะและการเสริมสร้างความตระหนักรู้ของประชาชน** อาทิ การจัดทำสื่อความรู้ด้านการใช้น้ำอย่างประหยัด การคัดแยกน้ำเสีย การดูแลระบบบำบัดน้ำในชุมชน และวิธีการใช้น้ำในภาคเกษตรอย่างคุ้มค่า เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

Y2 190003

จ.2 สทนช.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				😐	😐	😐	

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย ร้อยละ 20 ของแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
190003	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 17.96** (1) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมาย 227 คลอง ต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ 1,161 คลอง (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟู 2 คลอง ต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ 131 คลอง (proxy)***	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 190003 ข้อมูล พ.ศ. 2566 - 2568 พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ได้แก่ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ โดยพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครและลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศเนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลตามนิยามของตัวชี้วัดตามแผนแม่บท ฯ

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์ และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี พิจารณาจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ และสัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลตามนิยามของตัวชี้วัดดังกล่าว จึงพิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ และสัดส่วนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ประกอบด้วย (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ โดยพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครและลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 17.96 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 17.96 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.23 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.23 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี อาทิ **การฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองที่เสื่อมโทรม** อันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนเมืองและการรุกล้ำพื้นที่ริมฝั่งคลองที่ส่งผลให้เกิดปัญหาการทิ้งขยะและระบายน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำโดยตรงโดยไม่ผ่านระบบบำบัด **ความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติ** อาทิ การเติบโตของพืชที่ทำให้เกิดสิ่งกีดขวางทางน้ำ การสะสมของตะกอนดินที่ส่งผลให้ท้องน้ำตื้นเขิน **การขาดกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ** โดยปัจจุบันมีเพียงอนุสัญญาแรมซาร์ที่เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศและมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่กลไกที่สามารถใช้บังคับได้อย่างเข้มงวดสำหรับการจัดการปัญหาด้านการอนุรักษ์ฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติและพื้นที่ชุ่มน้ำในประเทศไทย ทำให้พื้นที่ชุ่มน้ำขนาดเล็กจำนวนมากไม่ถูกให้ความสำคัญและถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นพื้นที่ทำการเกษตร หรือที่ตั้งชุมชนหลายแห่งถูกเปลี่ยนสภาพไปจากเดิมโดยสิ้นเชิงจนไม่สามารถฟื้นฟูกลับมาได้ ส่งผลให้จำนวนพื้นที่ชุ่มน้ำมีแนวโน้มที่จะลดลงและยากต่อการผลักดันให้เป็นไปตามค่าเป้าหมายอย่างยิ่ง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องมีการบูรณาการการขับเคลื่อนร่วมกันใน**การวางแผนการขยายตัวของชุมชนเมืองในอนาคต**ให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยสร้างความร่วมมือกับประชาชนริมฝั่งแม่น้ำลำคลองในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำ สร้างความเข้าใจแก่สังคมทั้งภาครัฐและภาคเอกชนให้ตระหนักถึงความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำต่อระบบนิเวศและสามารถเป็นแหล่งกักเก็บน้ำที่มีความสำคัญในการบรรเทาการเกิดอุทกภัย **การบังคับใช้มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเข้มงวด การศึกษาและจัดทำฐานข้อมูลสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ**เพื่อให้สามารถระบุความสำเร็จของค่าเป้าหมายได้ เพื่อให้สามารถบรรลุตามค่าเป้าหมายได้ภายใน พ.ศ. 2570

190101

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

Y1 190101

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย (1) ความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค อยู่ในระดับ 3.25 (2) ความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับ 2.5				ค่าเป้าหมาย (1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 65 ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190101 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจาก (1) ดัชนีความมั่งคนด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (คะแนน)				
190101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 11.43 ☺	แย่ลง ร้อยละ 10.26 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม (คะแนน)				
190101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 78 – 96 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 78 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 60.15 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 60.15 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 54.46 ☺	แย่ลง ร้อยละ 22.88 ☹	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด **คิดเป็นร้อยละ 92.94** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 190101 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัดดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 93.33 และ ร้อยละ 92.54 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณค่าสีสภานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย $\frac{93.33+92.54}{2} = 92.94$

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 60.15 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 60.15 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายเป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 92.94 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการยกระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค โดยการจัดทำแผนขับเคลื่อนน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภค (พ.ศ. 2566 – 2580) เพื่อพัฒนาและขยายเขตระบบประปาและโครงสร้างพื้นฐานน้ำสะอาด การบำรุงรักษาระบบประปาอย่างต่อเนื่อง การเพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำต้นทุน และการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำให้ได้มาตรฐาน รวมถึงการส่งเสริมการเข้าถึงน้ำประปาของประชาชนในพื้นที่หาน้ำยาก และพื้นที่สูง ให้มีน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน นอกจากนี้ หน่วยงานของรัฐยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลทรัพยากรน้ำอย่างยั่งยืน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงน้ำสะอาดได้อย่างทั่วถึง มีคุณภาพ และลดความเหลื่อมล้ำด้านบริการสาธารณะ และลดความเสี่ยง เพิ่มความมั่นคงของน้ำอุปโภคบริโภคในระยะยาว โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเมืองและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย** ของกรมควบคุมมลพิษ ที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียในชุมชน **โครงการลดผลกระทบจากภาคปศุสัตว์ร่วมแก้ปัญหาลุ่มน้ำวิกฤติอย่างยั่งยืน** ของกรมปศุสัตว์ ที่มุ่งเน้นการบำบัดน้ำเสียในลุ่มน้ำวิกฤติรวมทั้งการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร **โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสมสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG6) ภายในปี พ.ศ. 2570** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปาให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน โดยการขยายระบบประปาแบบโครงข่ายเพื่อเพิ่มการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคในชุมชนชนบท ผ่านการพัฒนาแหล่งน้ำบาดาลและแหล่งน้ำดิบสำหรับผลิตประปาหมู่บ้าน รวมทั้ง

190101

เสริมศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อลดต้นทุนบริการ มีการตรวจสอบและยกระดับคุณภาพน้ำประปา การเฝ้าระวังโรคที่เกี่ยวกับน้ำ และแนวทางลดต้นทุนบริการในพื้นที่ห่างไกล รวมทั้งมีการติดตามและผลักดันระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชน พร้อมกลไกการจัดเก็บค่าบริการเพื่อให้ระบบมีความยั่งยืน รวมถึงการบูรณาการข้อมูล การเฝ้าระวังคุณภาพของน้ำ และการพัฒนาคลังข้อมูลน้ำแห่งชาติ เพื่อสนับสนุนการวางแผนและการตัดสินใจในระดับจังหวัด ลุ่มน้ำ และพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การพัฒนาระบบประปาท้องถิ่นมีความแตกต่างกันในแต่ละพื้นที่** โดยระบบจำหน่ายยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากประชาชนไม่มีความพร้อม สามารถใช้บ่อน้ำตื้นหรือบ่อบาดาลได้ การก่อสร้างระบบจำหน่ายในพื้นที่ห่างไกลมีความไม่คุ้มค่า และบางพื้นที่ปริมาณน้ำประปาไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากขาดแคลนน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปา ระบบประปาไม่ได้รับการบำรุงรักษาจนเกิดน้ำสูญเสียอยู่ในระดับสูง เนื่องจากการกำหนดค่าบริการที่ต่ำมากทำให้หลายพื้นที่ขาดทุน ส่งผลต่องบประมาณในการดูแลรักษาระบบผลิตและระบบจ่ายน้ำ โดยสภาพท่อจ่ายน้ำเป็นท่อเก่าอายุใช้งานนานจนทำให้ท่อแตกรั่ว เกิดน้ำสูญเสียปริมาณมาก อีกทั้ง ในหลายพื้นที่ยังเป็นท่อซีเมนต์ใยหิน ซึ่งส่งผลต่อความปลอดภัยระยะยาวที่อาจมีสารประกอบของซีเมนต์ปนเปื้อนส่งผลต่อคุณภาพน้ำประปาได้ **การพัฒนาระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน** การตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาโดยในช่วงน้ำหลากน้ำมีตะกอนส่งผลให้คุณภาพน้ำมีปัญหา และมีปัญหาน้ำเสีย รวมทั้ง**ขาดแคลนเจ้าหน้าที่ประปาที่มีความรู้ในการดูแลคุณภาพน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐาน**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการมาตรการเชิงบูรณาการ โดยการเพิ่ม**ศักยภาพขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบประปาพื้นที่ของตนเอง** เพื่อยกระดับคุณภาพน้ำประปา ให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม โดยให้มีระบบติดตามและประเมินผลระบบประปาทุกปี เพื่อให้ทุกพื้นที่สามารถประเมินปัญหาของตนเองและหาแนวทางแก้ปัญหาได้ถูกต้อง และพัฒนาองค์ความรู้ให้กับท้องถิ่นในการประมาณต้นทุนและการกำหนดราคาขายที่เหมาะสมกับต้นทุน เพื่อให้มีกำไรเพียงพอในการดูแลบำรุงรักษาระบบประปาให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ เพื่อลดน้ำสูญเสียซึ่งไม่ก่อให้เกิดรายได้ รวมถึงมีการตรวจสอบคุณภาพน้ำประปาในทุกหมู่บ้านอย่างสม่ำเสมอ และ**เสริมความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎหมายเพื่อควบคุมการระบายน้ำเสียจากโรงงานและชุมชน** โดยใช้มาตรการทางเทคนิคและการตรวจติดตามเชิงรุกเพื่อให้การปล่อยน้ำเสียเป็นไปตามมาตรฐานก่อนเข้าสู่พื้นที่ชุมชนและพื้นที่สาธารณะ พร้อมทั้ง**พัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ในการดูแลคุณภาพน้ำประปาให้เป็นไปตามมาตรฐานให้เพียงพอต่อความต้องการ**

190102

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

Y1 190102

จ.3

มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ อยู่ในระดับ 3				ค่าเป้าหมาย ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190102 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ (คะแนน)				
190102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 - 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 62.50 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 62.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 63.33 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 11.11	ดีขึ้น ร้อยละ 4.17	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.69 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 62.5 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 62.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 63.33 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.69 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การจัดระบบป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง การจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำ รวมทั้งการบรรเทาอุทกภัยในเชิงพื้นที่อย่างเป็นระบบในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่วิกฤติ (Area based) แก้ปัญหาด้วยระบบธรรมชาติ (Nature Based Solution) เพิ่มขีดความสามารถองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปรับตัวและเผชิญเหตุ ปรับปรุงเขื่อน/อ่างเก็บน้ำรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและมีแผนจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มขีดความสามารถการจัดการธรณีพิบัติภัยแผ่นดินถล่ม** ของกรมทรัพยากรธรณี ที่มุ่งเน้นกำหนดขอบเขตพื้นที่มีโอกาสได้รับผลกระทบจากแผ่นดินถล่มและพื้นที่ปลอดภัยที่ง่ายต่อการใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบจากธรณีพิบัติภัยดินถล่ม **โครงการระบบนวัตกรรมภูมิสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยน้ำท่วมในเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาระบบนวัตกรรมภูมิสารสนเทศเพื่อเฝ้าระวังและเตือนภัยน้ำท่วมในเมืองและพื้นที่เศรษฐกิจสำคัญ พร้อมทั้งประเมินผลกระทบเชิงเศรษฐกิจ-สังคมของพื้นที่เฝ้าระวังภัยพิบัติด้านน้ำ **โครงการสำรวจข้อมูลคันกั้นน้ำในลุ่มน้ำชี โดยเทคโนโลยีระบบการทำแผนที่แบบเคลื่อนที่ 3 มิติ** ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลการสำรวจด้วยระบบสำรวจแบบเคลื่อนที่เพื่อสร้างแบบจำลองภูมิประเทศความละเอียดสูงเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการรองรับพื้นที่เสี่ยงภัยบริเวณลุ่มน้ำชี

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบระบายน้ำและการป้องกันน้ำท่วมในระดับพื้นที่เสี่ยง (Area-based) เช่น การปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ การพัฒนาอาคารบังคับน้ำ และการปรับปรุงเขื่อนเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนงานด้านน้ำท่วมในแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การพัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าและระบบตรวจวัดข้อมูลน้ำ โดยมีการบำรุงรักษาสถานีโทรมาตรทั่วประเทศ การจัดทำมาตรฐานข้อมูลน้ำ (น้ำฝน น้ำท่า แหล่งน้ำขนาดใหญ่) และการสนับสนุนข้อมูลภูมิสารสนเทศสำหรับเตือนภัยน้ำท่วม น้ำแล้ง รวมถึงระบบตรวจติดตามมวลดินเคลื่อนตัวในพื้นที่เสี่ยง การวางแผนจัดการความเสี่ยงและแผนฉุกเฉินด้านน้ำ เช่น การจัดทำแผนปฏิบัติการฉุกเฉินของเขื่อนหลักหลายแห่ง การวางแผนพื้นที่ชะลอน้ำ การเตรียมโครงสร้างพื้นฐานรองรับภัยน้ำ และการยกระดับศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถบริหารจัดการเหตุการณ์น้ำท่วม ภัยแล้งในพื้นที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความซับซ้อนของภัยพิบัติด้านน้ำที่ทวีความรุนแรงและความถี่เพิ่มขึ้น**จากผลของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดน้ำท่วม น้ำแล้ง และอุทกภัยฉับพลันในรูปแบบที่คาดการณ์ได้ยาก **โครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำบางแห่งยังไม่ได้รับการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพ** อาทิ อ่างเก็บน้ำ ระบบระบายน้ำ และโครงสร้างป้องกันน้ำท่วมหลายแห่งมีอายุการใช้งานนาน ขาดการบำรุงรักษา และบางพื้นที่ยังขาดโครงข่ายการส่งน้ำที่ทันสมัย โดยเฉพาะชุมชนเมืองที่มีการขยายตัวรวดเร็ว **ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี การพยากรณ์ และระบบเตือนภัยล่วงหน้า** แม้ประเทศไทยมีระบบเตือนภัยในหลายพื้นที่ แต่ยังมีความครอบคลุมไม่ทั่วถึง และต้องการเทคโนโลยีที่มีความแม่นยำสูงขึ้น รวมทั้งการสื่อสารความเสี่ยงให้ประชาชนเข้าใจง่ายและนำไปปฏิบัติได้จริง การยกระดับศักยภาพบุคลากรและกลไกประสานงานข้ามหน่วยงาน บทบาทหน่วยงานมีความทับซ้อน ส่งผลให้การดำเนินงานขาดความคล่องตัวและประสิทธิภาพในการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**บูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ** โดยเฉพาะการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลสถานการณ์น้ำให้มีความครบถ้วน ทันสมัย และแม่นยำ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจและสื่อสารความเสี่ยงต่อประชาชน รวมทั้งการ**ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและวางระบบบำรุงรักษา**ให้มีความพร้อมรองรับสถานการณ์น้ำที่เกิดขึ้น ผ่านกลไกการจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำร่วมกันในระดับลุ่มน้ำและพื้นที่เสี่ยง ตลอดจน**การพัฒนาระบบแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าให้ครอบคลุม เข้าถึงง่าย และตอบสนองต่อภัยพิบัติด้านน้ำได้อย่างทันท่วงที** ซึ่งจะช่วยลดความเปราะบางและเพิ่มศักยภาพของประเทศในการรับมือกับภัยพิบัติในอนาคต

190103

แผนแม่บทย่อย การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

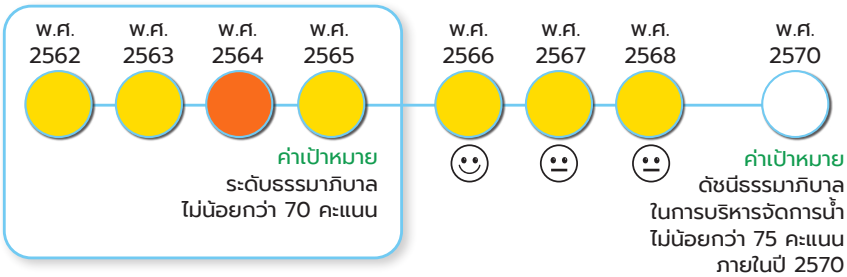
เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

Y1 190103

จ.3

สทนช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ (คะแนน)				
190103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 70 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 71.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 32.08	คงเดิม	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.67 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : เป้าหมาย 190103 พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการใช้น้ำ โดยใช้ข้อมูลจากรายงานการจัดทำตัวชี้วัดของ SDG 6.5.1 ระดับการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ (Integrated Water Resources Management : IWRM) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่มีการประเมินทุก 3 ปี โดยประเมินครั้งล่าสุดใน พ.ศ. 2566 (ประเมินครั้งต่อไปใน พ.ศ. 2569)

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 70 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 71.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190103

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับแผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรม การยกระดับขีดความสามารถในการกำกับดูแลรูปแบบการถือครองทรัพยากรน้ำตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อสนับสนุนความมั่นคงทางอาหาร ความสามารถในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการมีส่วนร่วมทางสังคม โดยคำนึงถึงการจัดสรรน้ำอย่างเท่าเทียม การสร้างเครือข่ายองค์กรผู้ใช้น้ำในระดับลุ่มน้ำ และการพัฒนาศักยภาพชุมชนในการบริหารจัดการน้ำเชิงพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถแก้ไขปัญหาด้านน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะในส่วนของแผนการบรรเทาอุทกภัยในพื้นที่ลุ่มน้ำต่าง ๆ สร้างความมั่นคงน้ำทั้งด้านเกษตร และน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ประชาชน การจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขต 22 ลุ่มน้ำ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารทรัพยากรน้ำของประเทศ การปรับปรุงกฎหมายลำดับรอง โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายว่าด้วยทรัพยากรน้ำ การจัดตั้งและพัฒนาองค์กรผู้ใช้น้ำ พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การบริหารจัดการน้ำร่วมกันของ**หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดการบูรณาการ**ในการกำหนดพื้นที่เป้าหมาย การจัดทำแผน/การเสนอโครงการ **การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด**และเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้ง**ขาดการบูรณาการการเชื่อมโยงฐานข้อมูล**สำหรับการวิเคราะห์ คาดการณ์ วางแผนและตัดสินใจต่าง ๆ ซึ่งต้องเร่งผลักดันการทำงานแบบบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งหาแนวทางในการทางลดการทำงานแบบแยกส่วน (Siloed Organization) ที่จะส่งผลให้เกิดการทำงานหรือการใช้งบประมาณที่ซ้ำซ้อน นอกจากนี้ **หน่วยงานมีการถ่ายโอนภารกิจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก แต่พบว่า**บางแห่ง**ยังไม่มีศักยภาพในการดำเนินการหรือการดูแลบำรุงรักษา** เช่น ระบบประปาหมู่บ้าน การพัฒนาแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตรน้ำฝนและพื้นที่ชลประทาน การจัดการน้ำเสีย เป็นต้น

190103

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการ**ส่งเสริมการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ** (Integrated Water Resources Management : IWRM) และบูรณาการของการจัดการน้ำในภาคส่วนและข้อบังคับต่าง ๆ มีกลไกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการน้ำที่เคยดำเนินการไปแล้วอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น สร้างความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำให้กับทุกภาคส่วน อีกทั้งควร**ส่งเสริมให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายรับรู้ข้อมูลแนวทางการบริหารจัดการน้ำอย่างครอบคลุม** มีส่วนร่วมในการตัดสินใจและดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง และ**สนับสนุนและถ่ายทอดความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เพื่อให้การบริหารจัดการน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

190201

แผนแม่บทย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

Y1 190201

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
		ค่าเป้าหมาย ความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ 1.5					ค่าเป้าหมาย ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190201 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (คะแนน)				
190201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 - 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 55.90 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 55.90 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 54.43 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 31.87	แย่ลง ร้อยละ 6.83	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 102.70 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 55.90 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 55.90 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 54.43 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 102.70 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

190201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมือง และการบำรุงรักษาและลดการสูญเสียน้ำ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำในทุกพื้นที่อย่างต่อเนื่องเพื่อลดการสูญเสียน้ำพร้อมทั้งดำเนินการขยายโครงข่ายระบบประปาให้ครอบคลุมความต้องการของประชาชนทั้งในพื้นที่ห่างไกลและในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม พร้อมทั้งเร่งบูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน เพื่อลดการกีดขวางทางน้ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การบริหารจัดการคุณภาพน้ำยังไม่สามารถรองรับปริมาณน้ำเสียที่ต้องดำเนินการบำบัด**ได้โดยเฉพาะการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชน จากรายงานสถานการณ์มลพิษ พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพียง 189 แห่ง โดยมีปริมาณน้ำเสียเฉลี่ยอยู่ที่ 100,880.22 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีน้ำเสียที่เข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนเพียงร้อยละ 16 เท่านั้น โดยมีสาเหตุมาจากระบบบำบัดน้ำเสีย อุปกรณ์หรือส่วนประกอบต่าง ๆ เช่น สถานีสูบน้ำหรือท่อส่งน้ำเสียที่ชำรุด ส่งผลให้ไม่สามารถบำบัดน้ำเสียได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ รวมถึง**เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังมีความรู้ความเข้าใจในการบำบัดน้ำเสียที่ไม่เพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติ**และยังไม่ให้ความสำคัญในการทำงานและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียเท่าที่ควร นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมืองและการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน** เพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ด้านการบริหารจัดการคุณภาพน้ำ** โดยเฉพาะการบริหารจัดการน้ำเสียชุมชนด้วย**การสำรวจและปรับปรุงซ่อมแซมอุปกรณ์หรือส่วนประกอบต่าง ๆ ให้มีความพร้อมและสามารถบำบัดน้ำเสีย**ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พร้อมทั้ง**เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อสร้างความตระหนักรู้และการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ควร**เร่งบูรณาการผังน้ำให้สอดคล้องกับการใช้ประโยชน์ที่ดิน** การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตเมือง การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ**ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการน้ำในเขตเมือง** เพื่อให้รองรับกับสถานการณ์อุทกภัยและภัยแล้งที่มีความรุนแรงขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

190202

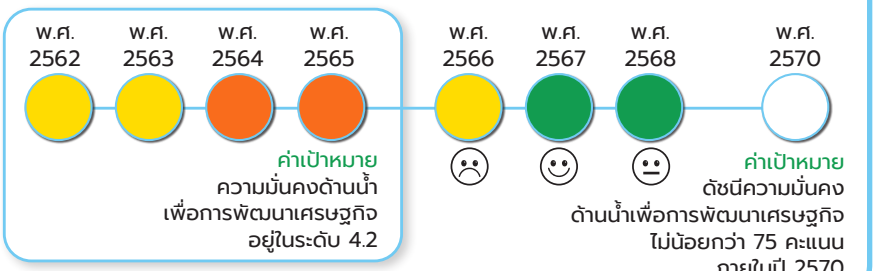
แผนแม่บทย่อย การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่า และสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

Y1 190202

จ.3 สทนช.

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190202 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (คะแนน)				
190202	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 60 - 78 คะแนน (ใช้ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 76 คะแนน (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 76 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 18.37 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 26.67 ☺	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100.44 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 101.33 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจจัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีคะแนนอยู่ที่ 76 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 76 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 75.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.44 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 101.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

190202

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและเพิ่มผลิตภาพน้ำเพื่อการเกษตร ผ่านการปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อสนับสนุนเกษตรอินทรีย์ เกษตรผสมผสาน เกษตรแปรรูป ในพื้นที่ต้นแบบ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยมุ่งเน้นการเพิ่มศักยภาพการผลิตภาคเกษตรกรรมและสร้างแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นพร้อมทั้ง เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับนานาชาติ **โครงการพัฒนาระบบวิเคราะห์สมดุลน้ำระดับลุ่มน้ำสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงลุ่มน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ** ของสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการศึกษาและพัฒนาระบบแบบจำลองวิเคราะห์สมดุลน้ำระดับลุ่มน้ำสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงลุ่มน้ำเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ** ของสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) ที่มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำภาคการเกษตร ด้วยเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ ร่วมกับข้อมูลการตรวจวัดภาคพื้นดิน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการผลักดันการปรับปรุงแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานด้านน้ำต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี เร่งรัดการพัฒนาระบบกระจายน้ำเชื่อมโยงน้ำข้ามลุ่มน้ำผ่านการบริหารจัดการอย่างบูรณาการ รวมทั้งควรมีการตรากฎหมาย ระเบียบ และมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการผันน้ำข้ามลุ่มน้ำ พร้อมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้านอุปสงค์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **การบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำทั้งลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ**ผ่านการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะในภาคการเกษตรที่มีสัดส่วนการใช้น้ำมากที่สุด เสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ใช้น้ำ ในส่วน**โครงการก่อสร้างส่วนใหญ่ยังขาดการเตรียมความพร้อมของโครงการ**ทั้งด้านพื้นที่และการขออนุญาตใช้พื้นที่ประเภทต่าง ๆ ส่งผลให้โครงการมีการดำเนินการล่าช้าและไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ระยะเวลาดำเนินงานมากกว่า 1 ปี จะยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ของโครงการภายในระยะเวลาของแผนที่กำหนดไว้

190202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น จะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว หากแต่ใน พ.ศ. 2568 ที่มีสถานการณ์คงเดิมเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาผลิตภาพน้ำเพื่อการเกษตร การสร้างแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้เกษตรกรไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น**อย่างต่อเนื่อง ผ่านการผลักดันการเกษตรมูลค่าสูง ส่งเสริมการเพาะปลูกที่เหมาะสมกับพื้นที่ เช่น การปลูกพืชใช้น้ำน้อยในพื้นที่แห้งแล้ง การทำนาเปียกสลับแห้ง พร้อมทั้งส่งเสริมการใช้น้ำเพื่อการเกษตรอย่างคุ้มค่า **การนำเทคโนโลยีระบบการวิเคราะห์สมดุลมาใช้เพื่อการบริหารจัดการความต้องการใช้น้ำทั้งลุ่มน้ำอย่างบูรณาการ**ผ่านการจัดการน้ำที่มีประสิทธิภาพ สนับสนุนการรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้แก่เครือข่ายผู้ใช้น้ำ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การวางแผนโครงการและเร่งรัดดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลากำหนด** เพื่อให้มีสิ่งก่อสร้างที่สามารถรองรับสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม

190301

แผนแม่บทย่อย การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

Y1 190301

จ.3 ทส.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				😐	😐	😐	

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 50 ของพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนลำน้ำสายหลักใน 25 ลุ่มน้ำได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 20
(3) พื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar Site ความสำเร็จร้อยละ 90 และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติความสำเร็จร้อยละ 90
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขต กทม. ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ได้รับการฟื้นฟู ร้อยละ 90 ของพื้นที่เป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
(3.2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี
(3.3) ลำน้ำสาขาใน 22 ลุ่มน้ำ (ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมาย) ในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ร้อยละ 19.55	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 56.52	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 34.59 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย

190301

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ตัวชี้วัด :	(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**(1) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20** **(2) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90** **(3) ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายฯ**	**(1) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20** **(2) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ตัวชี้วัด :	(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นขุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย (ร้อยละต่อปี)				
190301	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	**ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล**	**อยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำข้อมูล**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากไม่มีการจัดเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้เนื่องจากอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 1 ตัวชี้วัด

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้าหมาย 190301 มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่
(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย

ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) **มีการรายงานข้อมูลเพียงตัวชี้วัดที่ (1) จึงทำให้การคำนวณสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 26.07**

คิดเป็นร้อยละ 26.07
ของค่าเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

190301

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟู ต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) ที่ได้รับการฟื้นฟูร้อยละ 19.55 (ดำเนินการ 227 คลอง จาก 1,161 คลองใน กทม.) และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ที่มีค่าร้อยละ 19.55 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะที่ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 56.52) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 34.59 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่

(3.1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(3.2) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย จัดทำโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการจัดทำข้อมูล

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยที่ใช้เพียงตัวชี้วัด (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 26.07 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น โดยดำเนินการจัดทำแผนหลักการอนุรักษ์และฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำ ปัจจุบันอยู่ขั้นตอนการจัดทำหลักเกณฑ์และการรับฟังความคิดเห็นจากพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เมื่อดำเนินการแล้วเสร็จหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะนำแผนหลักดังกล่าวไปดำเนินการเพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับ

190301

การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเมืองให้มีคุณภาพ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมชุมชนเมืองและการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย** ของกรมควบคุมมลพิษที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการบำบัดน้ำเสียในชุมชน **โครงการลดผลกระทบจากภาคปศุสัตว์ร่วมแก้ปัญหาลุ่มน้ำวิกฤติ**อย่างยั่งยืน ของกรมปศุสัตว์ ที่มุ่งเน้นการบำบัดน้ำเสียในลุ่มน้ำวิกฤติรวมทั้งการนำน้ำเสียที่ผ่านการบำบัดแล้วมาใช้ประโยชน์ทางด้านการเกษตร **โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำบริโภคให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสมสู่เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDG6) ภายในปี พ.ศ. 2570** ของกรมอนามัย ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูป่าต้นน้ำที่เสื่อมโทรม โดยมีพื้นที่ป่าที่ได้รับการปลูกฟื้นฟู จำนวน 12,606 ไร่ คิดเป็น ร้อยละ 36 และการเพิ่มประสิทธิภาพในการควบคุม กำกับและบังคับกับแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำในพื้นที่เป้าหมาย มีแหล่งกำเนิดมลพิษทางน้ำที่ได้รับการตรวจสอบคิดเป็นร้อยละ 84.56 นอกจากนี้ หน่วยงานยังอยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบรวบรวมน้ำเสียใหม่ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ กฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบันถึงแม้จะมีปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แต่**กระบวนการปรับปรุงแก้ไขทางกฎหมายยังใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้กฎหมายที่ปรับปรุงแก้ไขนั้นยังไม่สามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างทันท่วงที** อีกทั้งกฎหมายบางส่วนยังขาดความครอบคลุมและชัดเจนในการกำหนดบทนิยาม ทำให้เกิดช่องว่างและข้อจำกัดในการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบกับ**หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่ได้ดำเนินการหรือปฏิบัติตามแนวทางและมาตรการในการบำบัดน้ำเสียเท่าที่ควร** ส่งผลให้การจัดการน้ำเสียขาดประสิทธิภาพ และอาจนำไปสู่การเสื่อมโทรมของคุณภาพแหล่งน้ำ ในขณะเดียวกัน **ยังขาดข้อมูลในการวัดและประเมินผลที่เป็นปัจจุบัน**ทำให้ไม่สามารถขับเคลื่อนและประเมินผลเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนา อีกทั้ง**การขยายตัวของพื้นที่ชุมชนเมืองที่รุกล้ำคลองสาธารณะ** เป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการน้ำ และยังส่งผลให้ทัศนียภาพของเมืองไม่เป็นระเบียบเรียบร้อยอีกด้วย

190301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งผลักดันกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว**เพื่อให้หน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทปัจจุบันอย่างทันการณ์ รวมทั้งควร**ส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามแนวทางและมาตรการที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัดและต่อเนื่อง** โดยมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพัฒนาและจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนที่มีคุณภาพได้มาตรฐานก่อนปล่อยสู่แหล่งน้ำสาธารณะ วางแผนแยกท่อน้ำทิ้งออกจากท่อระบายน้ำฝนและน้ำที่บำบัดแล้ว พร้อมทั้งมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของภาครัฐในการซ่อมบำรุงระบบบำบัดน้ำเสีย นอกจากนี้ **ควรเร่งรัดจัดทำข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน**ในส่วนของสัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย **และดำเนินการผลักดันการจัดทำข้อมูลตัวชี้วัดที่ยังไม่ได้ดำเนินการให้แล้วเสร็จ** ได้แก่ (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย (2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (3) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่) ริมแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตาม ได้อย่างต่อเนื่อง และสะท้อนความสำเร็จของการดำเนินงานได้อย่างแท้จริง รวมถึง**การพัฒนาแพลตฟอร์มข้อมูลน้ำแบบบูรณาการเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบาย** ด้วยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและเครื่องมือปัญญาประดิษฐ์มาประยุกต์ใช้เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการแหล่งน้ำ แก้ไขปัญหาการบุกรุกพื้นที่ริมตลิ่งซึ่งส่งผลให้เกิดการพังทลายของตลิ่งและลดพื้นที่กักเก็บน้ำ วางแผนอนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งน้ำบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลนิเวศควบคู่กับการแก้ปัญหาโดยอาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน (Nature-based Solutions: NbS) สอดคล้องกับภูมิสังคมแต่ละพื้นที่

แผนแม่บท
20

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ภาครัฐทันสมัย มีประสิทธิภาพ บริการประชาชนสะดวก รวดเร็ว
โปร่งใส บุคลากรภาครัฐมีความเป็นมืออาชีพ
มุ่งพัฒนาภายใต้หลักการภาครัฐของประชาชน
เพื่อประชาชนและส่วนรวม

จ.1

สำนักงาน ก.พ.ร.

ถึงแม้การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้งานบริการภาครัฐมีการปรับตัวเป็นดิจิทัลมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากล มีความคล่องตัว และมีการเปิดให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการบริการสาธารณะเพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องเร่งยกระดับสมรรถนะและเสริมสร้างค่านิยมของบุคลากรภาครัฐในการทำงานที่ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อให้การบริการภาครัฐสามารถตอบสนองต่อความต้องการของทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
200001	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
200002	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	(1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570 (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

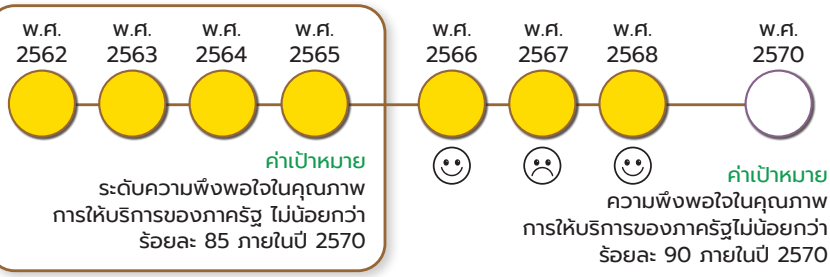
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
200101	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น	สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570
200201	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570
200202	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ	การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำและรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปีภายในปี 2570
200203	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ	สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570
200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม	(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2570 (2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570
200302	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนนภายในปี 2570
200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว	สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570
200501	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่นและเป็นมืออาชีพ	(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570 (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่า 93 คะแนนภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

Y2 200001

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ (ร้อยละ)				
200001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 83.24** (10,422 ตัวอย่าง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 83.03** (9,815 ตัวอย่าง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 83.20** (11,251 ตัวอย่าง)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85.35**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้นร้อยละ 1.90** ☺	**แย่ลงร้อยละ 0.25** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 0.20** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 97.48** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 92.44** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ พิจารณาจากความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่รวบรวมผลการสำรวจจากประชาชนผู้ใช้บริการจากหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ จังหวัด รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน องค์กรอิสระ หน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทั่วประเทศ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการภาครัฐที่ตอบพึงพอใจรวมคิดเป็นร้อยละ 83.20 จากผู้ตอบแบบสำรวจรวมจำนวน 11,251 ตัวอย่าง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐร้อยละ 83.03 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 0.20 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85.35) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.48 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้การ**บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ** อาทิ ด้านบริการผ่านช่องทางออนไลน์ ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ ด้านสถานที่และการอำนวยความสะดวก ด้านขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ ที่มีร้อยละของความพึงพอใจต่อการให้บริการภาครัฐต่ำกว่าค่าเป้าหมายในทุกด้าน โดยมีค่าความพอใจต่อการให้บริการ ร้อยละ 81.99 85.70 84.43 และ 84.64 ตามลำดับ ถึงแม้ว่าในด้านขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการจะมีความพึงพอใจสูงขึ้นจากปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะประเด็นความรวดเร็วในการให้บริการ ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาการให้บริการผ่านช่องทางออนไลน์ของหน่วยงานรัฐที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) ด้านบริการผ่านช่องทางออนไลน์** ที่เน้นการออกแบบโดยยึดผู้ใช้งานเป็นศูนย์กลาง พัฒนาระบบและแอปพลิเคชันให้มีความง่ายต่อการใช้งาน สามารถเข้าถึงได้ทุกกลุ่มผู้ใช้ เร่งรัดการบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูล เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถทำธุรกรรมและบริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว สร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการยืนยันตัวต้นทาง พัฒนาและจัดให้มีช่องทางรับฟังความคิดเห็นออนไลน์ โดยผู้รับบริการสามารถติดตามสถานะเรื่องร้องเรียนได้ **(2) ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการ** โดยจัดให้มีการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรดิจิทัลภาครัฐที่ให้บริการอย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างทัศนคติเชิงบริการ อบรมเน้นย้ำเรื่องความเต็มใจที่จะให้บริการ รวมถึงการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนแก่ผู้รับบริการ การปรับโครงสร้างและขนาดกำลังคน รวมถึงการสรรหาบุคลากรที่เป็นผู้ปฏิบัติงานเฉพาะด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล **(3) ด้านสถานที่และการอำนวยความสะดวก** โดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับการรับบริการ จัดหาอุปกรณ์และพัฒนาระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพให้เพียงพอต่อการใช้งาน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการระบบคิวและระบบการนัดหมายล่วงหน้า และ **(4) ด้านขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ** โดยปรับปรุงกระบวนการในระบบให้กระชับครบถ้วนตามกฎระเบียบ สามารถทำงานได้สะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น และลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเกินความจำเป็น รวมถึงการปรับปรุงกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ล้าสมัยหรือไม่เอื้อต่อการทำงานในรูปแบบดิจิทัล นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ส่งเสริมการใช้ลายเซ็นดิจิทัลเพื่อให้การทำงานเป็น Paperless ตลอดกระบวนการ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อลดข้อจำกัดทางกายภาพ เวลา และพื้นที่ ทั้งนี้ การดำเนินการตามข้อเสนอแนะเหล่านี้จะช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถยกระดับคุณภาพบริการ ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างรวดเร็ว โปร่งใส และสร้างความประทับใจให้กับผู้ใช้บริการได้มากขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

Y2 200002

จ.2 ดศ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
ค่าเป้าหมาย							ค่าเป้าหมาย

ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการจัดลำดับขององค์กรสหประชาชาติอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุด 60 อันดับแรก

(1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลกภายในปี 2570
(2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : **เป้าหมาย 200002 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 พิจารณาจากสัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ) ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์* (อันดับ)				
200002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 55 (จำนวน 193 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 52 (จำนวน 193 ประเทศ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 52 (จำนวน 193 ประเทศ)	ไม่เกินอันดับที่ 51 ของโลก	ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 3.51	ดีขึ้น ร้อยละ 5.45	คงเดิม		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 98.08 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ)				
200002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 11.3 (32 หน่วยงาน จาก 292 หน่วยงาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 24.74 (71 หน่วยงานจาก 287 หน่วยงาน) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 54.24 (160 หน่วยงาน จาก 295 หน่วยงาน)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 93.49	ดีขึ้น ร้อยละ 118.94	ดีขึ้น ร้อยละ 119.24		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 271.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 271.20 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(96.15 + 100)}{2}$					คิดเป็นร้อยละ 98.08 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : *อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นการประเมินความพร้อมของการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และความสามารถของภาครัฐในนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการให้บริการประชาชน จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ให้อยู่ในอันดับ 52 จาก 193 ประเทศทั่วโลก โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับ 52 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 51) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.08 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.15 ของค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อภาครัฐระดับกรมทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่มีความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐในระดับ 4 ขึ้นไป มีจำนวน 160 หน่วยงาน จากหน่วยงานที่ได้รับการสำรวจทั้งหมด 295 หน่วยงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 54.24 โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวน 71 หน่วยงานที่มีความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลฯ จากหน่วยงานที่ได้รับการสำรวจทั้งหมด 287 หน่วยงาน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 24.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 119.24 ซึ่งในภาพรวมหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่ามีความโดดเด่นด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ที่มีความโดดเด่นมากที่สุด โดยเฉพาะการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสมัยใหม่ในการดำเนินงานมากที่สุด อาทิ เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับ AI, Internet of Things (IoT), Cloud Computing อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 271.20 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 98.08 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

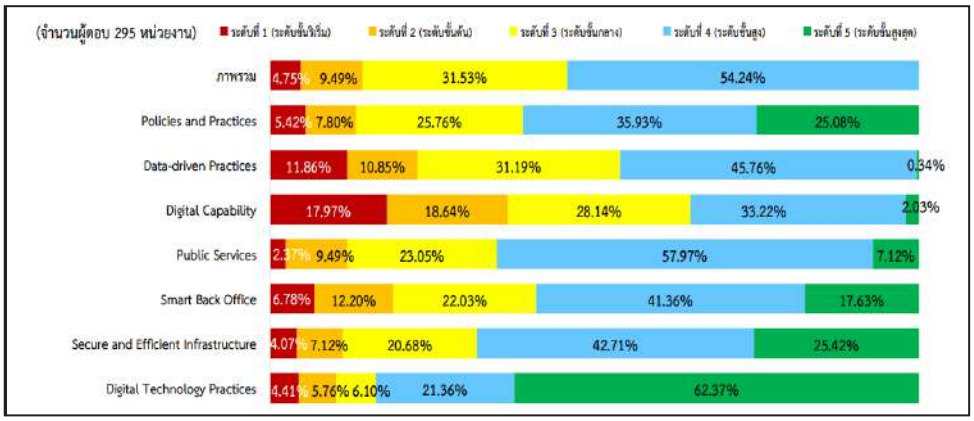
อันดับ/คะแนนดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI) ของประเทศไทย พ.ศ. 2563-2567

ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI)	ข้อมูล พ.ศ. 2563	ข้อมูล พ.ศ. 2565	ข้อมูล พ.ศ. 2567
ภาพรวมดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Government Development Index : EGDI)	อันดับ 57 0.7665 คะแนน	อันดับ 55 0.7660 คะแนน	อันดับ 52 0.8351 คะแนน
1) ดัชนีทุนมนุษย์ (Human Capital Index: HCI)	0.7470 คะแนน	0.7879 คะแนน	0.8032 คะแนน
2) ดัชนีโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคม (Telecommunication Infrastructure Index: TII)	0.7107 คะแนน	0.7338 คะแนน	0.9410 คะแนน
3) ดัชนีการบริการออนไลน์ (Online Service Index: OSI)	0.8118 คะแนน	0.7763 คะแนน	0.7611 คะแนน

ที่มาของข้อมูล : UN E-Government Survey 2024 โดยสหประชาชาติ (UN)

หมายเหตุ : 1) สหประชาชาติจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ทุก 2 ปี โดยในปี 2563-2567 มีประเทศที่ได้รับการจัดอันดับทั้งสิ้น 193 ประเทศ
2) การอ่านค่าคะแนน (Value) หากค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง มีพัฒนาการและความพร้อมในด้านนั้น ๆ สูง

ผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐระดับกรมหรือเทียบเท่า พ.ศ. 2568

ที่มาของข้อมูล : รายงานผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2568 โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

แม้ที่ผ่านมาหลายหน่วยงานของรัฐได้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการติดต่อสื่อสารกับประชาชนเพิ่มมากขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าภาพรวมความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลและการนำไปใช้ อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นท้าทายที่สำคัญ อาทิ ควรให้ความสำคัญกับ**การพัฒนาทักษะดิจิทัลให้แก่ศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐ**ที่อาจยังต้องพัฒนาให้เพียงพอต่อการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถเป็นรัฐบาลดิจิทัลได้อย่างแท้จริง ดังนั้น การขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายในระยะต่อไป หน่วยงานของรัฐควรเร่งให้เกิด**การดำเนินงาน/การจัดทำบริการในรูปแบบดิจิทัลที่ได้มาตรฐาน** การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงาน และ**การเชื่อมต่องานบริการภาครัฐออนไลน์กับแพลตฟอร์มกลาง**เพื่อนำไปสู่การให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จด้วยระบบดิจิทัล โดยต้องคำนึงถึงการให้บริการที่เข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มอย่างสะดวกและทั่วถึง ความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัลและมาตรการคุ้มครองข้อมูล รวมทั้ง**การพัฒนายกระดับทักษะดิจิทัลที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในยุคดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ** ตลอดจนการส่งเสริมให้**หน่วยงานจัดทำชุดข้อมูลที่เป็นประโยชน์และเปิดเผยในรูปแบบดิจิทัล** เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและการนำข้อมูลไปพัฒนาต่อยอดในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

200101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบริการประชาชน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

Y1 200101

จ.3 | สำนักงาน ก.พ.ร.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนความสำเร็จของกระบวนงานที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัล ร้อยละ 100 (ทั้งหมด 2,180 งานบริการ)

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570

หมายเหตุ : ** เป้าหมาย 200101 สถานการณ์ พ.ศ. 2567 - 2568 พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 - 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
200101	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 62.04** (งานบริการที่เห็นว่าควรพัฒนาเพื่อให้บริการในรูปแบบ e – Service 2,376 / 3,830 งานบริการภาครัฐรวมทั้งสิ้น) (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 68.43** (งานบริการที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลและสามารถให้บริการในรูปแบบ e – Service แล้ว 1,626 / 2,376 งานบริการที่สามารถพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลได้) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 77.08** (งานบริการที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลและสามารถให้บริการในรูปแบบ e – Service แล้ว 2,701 / 3,504 งานบริการที่สามารถพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลได้)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้ เนื่องจากเป็นการสำรวจสถานะของการให้บริการ e-Service ของ พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก	ไม่สามารถเทียบสถานการณ์ได้ เนื่องจากการคำนวณงาน e-Service ของ พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2567 มีหลักเกณฑ์ที่ต่างกัน	**ดีขึ้น ร้อยละ 12.64** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 128.47 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 128.47 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

หมายเหตุ: *** สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงโดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจงานบริการของหน่วยงานภาครัฐตามคู่มือสำหรับประชาชนที่มีการเผยแพร่ผ่านศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ ซึ่งพิจารณาจากงานบริการที่เห็นว่าสามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ใน e-Service ต่อรูปแบบดิจิทัลต่องานบริการภาครัฐรวม

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า กระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนในรูปแบบของดิจิทัล (e-Service) ดำเนินการได้แล้ว 2,701 งานบริการต่อ

200101

กระบวนงานที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบของดิจิทัล (e-Service) ทั้งหมด 3,504 งานบริการ คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 77.08 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนในรูปแบบ e-Service ดำเนินการแล้ว 1,626 งานบริการจากกระบวนงานที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบ e-Service ทั้งหมด 2,376 งานบริการ มีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 68.43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 12.64 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 128.47 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล การสร้างความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ยกระดับการให้บริการประชาชน และพัฒนาคุณภาพบุคลากรในทุกภาคส่วน อาทิ การยกระดับองค์กรสู่ยุคดิจิทัล การสร้างโครงสร้างพื้นฐาน และการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์ การเพิ่มขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและภารกิจเฉพาะทาง การปรับปรุงกระบวนการภายในและการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อให้องค์กรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น การอำนวยความสะดวกและยกระดับคุณภาพการให้บริการของภาครัฐสู่รูปแบบดิจิทัล โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการประชาชนด้วย Digital ID** ของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน มุ่งเน้นยกระดับการให้บริการของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานไปสู่ระบบดิจิทัลอย่างสมบูรณ์ โดยใช้ระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (DOPA-Digital ID) ของกรมการปกครองเป็นแกนหลักในการยืนยันตัวตน เพื่ออำนวยความสะดวกทั้งแก่ประชาชนและสถานประกอบกิจการ และ**โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลเพื่อแรงงานไทยไปต่างประเทศ (Digital Platform for Thai Oversea Employment Administration)** ของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ที่มุ่งเน้นการพัฒนาและปรับปรุงระบบอิเล็กทรอนิกส์ในกระบวนการจัดส่งแรงงานไทยไปทำงานต่างประเทศให้เป็นระบบดิจิทัลแบบครบวงจร (Digital Government) เพื่อยกระดับความสะดวกปลอดภัย และประสิทธิภาพในการให้บริการ

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการยกระดับและปรับปรุงประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐให้อยู่ในรูปแบบการบริการออนไลน์ที่เป็นไปตามมาตรฐานด้านดิจิทัล รวมทั้งการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) และรูปแบบต่าง ๆ ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น** แม้ว่าการบรรลุเป้าหมายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 แล้ว แต่ยังมีประเด็นท้าท้ายที่อาจส่งผลให้ไม่สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างต่อเนื่องที่สำคัญ ได้แก่ **ด้านบุคลากร**

200101

และวัฒนธรรมองค์กร ที่ทำให้เกิดช่องว่างทางทักษะในการเรียนรู้ของเจ้าหน้าที่รัฐจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว การขาดแคลนบุคลากรเฉพาะทางด้านดิจิทัล แรงต้านการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรแบบเดิมที่คุ้นชินกับระบบกระดาษและขั้นตอนที่ซับซ้อน ทำให้เกิดแรงต้านในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานสู่ระบบดิจิทัล เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจขาดภาวะผู้นำดิจิทัลในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์และผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจริง ไม่ใช่แค่เชิงนโยบาย **ด้านเทคโนโลยีและความมั่นคงปลอดภัย** การเปลี่ยนผ่านทางเทคโนโลยีที่มีความหลากหลายและการทำงานแยกส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ทำให้ยากต่อการเชื่อมโยงข้อมูลรวมทั้งภัยคุกคามทางไซเบอร์ในการบริการภาครัฐที่เข้าสู่ระบบออนไลน์อาจตกเป็นเป้าหมายของการโจมตี **ด้านกระบวนการและกฎระเบียบ** ที่อาจไม่เอื้อต่อความเร็ว อาทิ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐมักใช้เวลานาน ไม่ทันต่อเทคโนโลยีที่เปลี่ยนเร็ว ทำให้เทคโนโลยีที่ได้มาอาจตกรุ่นก่อนใช้งานจริง หรือกฎหมายบางฉบับยังไม่รองรับการทำงานแบบดิจิทัล การธรรมาภิบาลข้อมูลอาจยังขาดความชัดเจนในการเป็นเจ้าของข้อมูลและการเปิดเผยข้อมูล และ**ด้านการให้บริการ**ที่มีความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล อาทิ กลุ่มเปราะบาง ผู้สูงอายุ หรือผู้อยู่ในพื้นที่ห่างไกล อาจเข้าไม่ถึงบริการผ่านแอปพลิเคชันที่รัฐต้องแบกรับต้นทุนในการดูแลทั้งช่องทางดิจิทัลและช่องทางปกติคู่ขนานกันไป รวมทั้งความเชื่อมั่นของผู้ใช้งานที่ประชาชนยังมีความกังวลเรื่องความเสถียรของระบบ (ระบบล่ม) และความปลอดภัยของข้อมูลส่วนตัว หากเกิดเหตุการณ์ข้อมูลรั่วไหลเพียงครั้งเดียว อาจทำลายความเชื่อมั่นที่สร้างมาทั้งหมด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าเป้าหมาย**งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น** จะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างต่อเนื่อง และรับมือกับความท้าทายและสร้างความมั่นใจว่าการพัฒนางานบริการภาครัฐสู่ดิจิทัลจะยั่งยืนและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับ **(1) ด้านบุคลากรและวัฒนธรรมองค์กร** โดยเร่งสร้างและพัฒนาทักษะดิจิทัลที่มุ่งเน้นทั้งทักษะด้านเทคนิคและการใช้เครื่องมือดิจิทัล รวมถึงทักษะด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อลดช่องว่างทางทักษะจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เปิดรับการเปลี่ยนแปลงในทุกระดับชั้น และพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล เพื่อสร้างวิสัยทัศน์และความเข้าใจในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ด้านดิจิทัล **(2) ด้านเทคโนโลยีและความมั่นคงปลอดภัย** โดยบูรณาการระบบและข้อมูลภาครัฐ ในการกำหนดนโยบายและมาตรฐานการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานอย่างชัดเจน ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อยกระดับศูนย์ปฏิบัติการความมั่นคงปลอดภัย (SOC) ของภาครัฐให้มีประสิทธิภาพสูงสุด พัฒนาระบบที่ยืดหยุ่นและทันสมัยสามารถปรับขนาดและอัปเดตได้ง่าย **(3) ด้านกระบวนการและกฎระเบียบ** โดยปฏิรูปกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้รองรับดิจิทัล และวางกรอบธรรมาภิบาลข้อมูลที่ชัดเจน และ **(4) ด้านการให้บริการและความเชื่อมั่น** โดยจัดให้มีช่องทางการเข้าถึงบริการที่หลากหลาย พร้อมทั้งให้ความรู้และทักษะการใช้ดิจิทัลแก่กลุ่มผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส สร้างความเสถียรและความโปร่งใสในการพัฒนาระบบที่มีความทนทานสูง พร้อมสื่อสารให้ประชาชนทราบถึงมาตรการรักษาความปลอดภัยและความพร้อมของระบบอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่องหากเกิดเหตุข้อมูลรั่วไหล เพื่อฟื้นฟูความเชื่อมั่นของประชาชนที่อาจสั่นคลอนได้

200201

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

Y1 200201

จ.3 | สศช.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565: ค่าเป้าหมาย ทุกแผนงาน/โครงการภายใต้ 15 ประเด็นเร่งด่วนของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ มีผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568: ☹ ☺ ☹

พ.ศ. 2570: ค่าเป้าหมาย สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

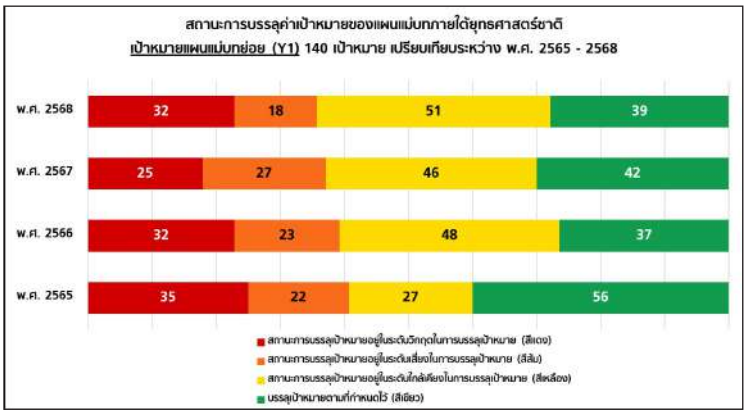
** หมายเหตุ : เป้าหมาย 200201 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2568 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมาย แผนแม่บทย่อยทั้งหมด ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ ซึ่งอาจมีค่าเปลี่ยนแปลงจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566-2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
200201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 26.43** (เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 37 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 30.00** (เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 42 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 27.86** (เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 39 เป้าหมาย ต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด จำนวน 140 เป้าหมาย)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 53.33**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 33.93** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 13.51** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 7.14** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 52.23 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย**

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด (140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)) จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย Y1 ที่บรรลุเป้าหมายจำนวน 39 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของเป้าหมาย Y1 ทั้งหมด และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีเป้าหมาย Y1 ที่บรรลุแล้วจำนวน 42 เป้าหมาย คิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 30.00 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 7.14 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 53.33) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 52.23 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 27.86 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

200201

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

หมายเหตุ : พ.ศ. 2565 เป็นสถานะการบรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติในปีสุดท้ายของห้วง 5 ปีแรกของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2560 - 2580) (ฉบับเดิม)
พ.ศ. 2566 – 2568 เป็นสถานการณ์บรรลุเป้าหมายการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงระบบครบวงจรการบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ตั้งแต่การวางแผนงบประมาณ (Plan) การขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ (Do) การติดตามประเมินผล (Check) และการรายงานผล/ปรับปรุงแผน (Act) ได้แก่ การวางแผนและจัดทำยุทธศาสตร์ อาทิ การจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปี การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำคำของบประมาณ การจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัด การทบทวนแผนพัฒนาการศึกษา การจัดทำแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงาน รวมทั้งมุ่งเน้นการติดตามตรวจสอบ และประเมินผล และการขับเคลื่อนและยกการระดับคุณภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนระดับที่ 3 ของหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแผนปฏิบัติราชการรายปีและระยะ 5 ปี แต่อาจยังขาดการบูรณาการการจัดทำแผนฯ ระหว่างหน่วยงานเท่าที่ควร ซึ่งสะท้อนได้จากแผนปฏิบัติการด้าน... ส่วนใหญ่ที่จัดทำโดยไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรี หลายแผนมีเนื้อหาและเป้าหมายทับซ้อนกัน และยังขาดการเชื่อมโยงเป้าหมายของแผนไปยังเป้าหมายของแผนระดับชาติ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตามเป้าหมายแผนแม่บทฯ อาจยังขาดการจัดเก็บข้อมูลที่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน สะท้อนได้จากบางเป้าหมายแผนแม่บทฯ ที่ไม่มีข้อมูลที่สะท้อนเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ที่อาจสะท้อนเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การเลือกความเกี่ยวข้องของบางหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจยังไม่ครอบคลุมกับภารกิจการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงาน รวมถึงหน่วยงานอาจยังไม่ได้มีการนำข้อมูลปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับมาใช้ประกอบการวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอโครงการฯ เท่าที่ควร สะท้อนได้จากการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่มี (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ที่ผ่านการจัดลำดับความสำคัญจำนวน 309 โครงการ จาก (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ จำนวนทั้งสิ้น 3,297 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.37 โดยหน่วยงานเลือกความเกี่ยวข้องฯ ทั้งสิ้น 13,522 ความเกี่ยวข้อง แบ่งเป็นความเกี่ยวข้องหลัก 1,695 ความเกี่ยวข้อง และความเกี่ยวข้องสนับสนุน 11,835 ความเกี่ยวข้อง โดยได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทั้งสิ้น

200201

258 โครงการ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 83.50 รวมถึงมีปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ปัจจัยกล่องแดง) มีจำนวน 531 ปัจจัย จากทั้งหมด 1,864 ปัจจัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.49 ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินงานเป็นปีที่ 3 ของห้วงที่ 2 ผลสัมฤทธิ์อาจยังไม่บรรลุเป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การจัดทำแผน การจัดทำโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่เป็นลักษณะการทำงานแบบแยกส่วน อาจขาดการบูรณาการ** และเป็นงานเดิมที่อาจหมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกอบกับการจัดทำโครงการของหน่วยงานอาจยังไม่สามารถปิดช่องว่างของการพัฒนาตามเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม **การจัดทำแผนระดับที่ 3 ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... หลายแผนมีเนื้อหาและเป้าหมายทับซ้อนกัน** อาจยังขาดการเชื่อมโยงเป้าหมายของแผนไปยังเป้าหมายของแผนระดับชาติ รวมทั้งมีตัวชี้วัดที่สะท้อนกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ รวมถึง**ข้อมูลตัวชี้วัดที่ไม่มีการจัดเก็บและมีการจัดเก็บไม่ต่อเนื่อง**อาจทำให้ไม่สามารถติดตามและประเมินการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและสะท้อนประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ **หน่วยงานและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ อาจยังมีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ**ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควร อาจขาดความเข้าใจแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติและบทบาทภารกิจของหน่วยงานในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **การยกระดับคุณภาพแผนงานและโครงการที่มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหา ลดความซ้ำซ้อนและการทำงานแบบแยกส่วน** โดยยุบรวมแผนที่มีเป้าหมายหรือภารกิจทับซ้อนกันให้เหลือเพียงแผนหลักที่จำเป็น และต้องเชื่อมโยงเป้าหมาย ไปยังเป้าหมายแผนแม่บทฯ (Y1) และยุทธศาสตร์ชาติ (Z) ให้ชัดเจนในระดับโซ่คุณค่าฯ รวมทั้งคัดกรองโครงการแบบเข้มข้น กำหนดเกณฑ์การพิจารณาโครงการของหน่วยงานรัฐใหม่ โดยต้องไม่ใช่เพียง “งานประจำที่ทำต่อกันมา” แต่ต้องเป็นโครงการที่ “ปิดช่องว่าง” การพัฒนาตามสถานการณ์ปัจจุบัน ส่งเสริมการบูรณาการข้ามหน่วยงานแทนการของบประมาณแบบแยกส่วน และตัดโครงการที่หมดความจำเป็นออกไป โดยเปลี่ยนจาก “ภารกิจนำ” เป็น “เป้าหมายนำ” โดยปรับวิธีคิดในการจัดทำแผนจากเดิมที่ตั้งต้นด้วย Function-based ให้เป็น Agenda-based เพื่อลดกำแพงระหว่างหน่วยงานและเกิดการแบ่งงานที่ชัดเจนว่าใครคือ “เจ้าภาพหลัก” และ “เจ้าภาพร่วม” **ปฏิรูประบบข้อมูลและตัวชี้วัด** โดยกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดของแผนระดับที่ 3 และโครงการต่างๆ จากเดิมที่เน้นวัด Process/Output ให้เป็นตัวชี้วัดระดับ Outcome/Impact เพื่อสะท้อนผลสำเร็จที่แท้จริงรวมทั้ง สร้างมาตรฐานและวินัยทางข้อมูล โดยกำหนดให้การจัดเก็บและนำเข้าข้อมูลผลการดำเนินงานเป็น KPI บังคับของหน่วยงาน โดยต้องจัดเก็บอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน หากไม่มีข้อมูลประกอบการรายงาน ให้ถือว่าโครงการนั้นยังไม่บรรลุผล และ**สร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาศักยภาพของภาคีการพัฒนา** โดยสร้างความเข้าใจในบทบาทภารกิจและหน้าที่ของหน่วยงาน และเพิ่มการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย สื่อสารบทบาทที่ชัดเจนให้หน่วยงานรัฐเข้าใจอย่างชัดเจนว่าภารกิจของตน “ไปตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติด้านไหน” และ “มีความสำคัญอย่างไร” เพื่อลดความรู้สึกว่าเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้น กำหนดกลไกหุ้นส่วนการพัฒนา โดยสร้างเวทีหรือกลไกให้ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ เข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่กระบวนการ “ร่วมคิด/ร่วมวางแผน” ไม่ใช่เพียงรับทราบหรือร่วมกิจกรรม เพื่อดึงศักยภาพและทรัพยากรจากภายนอกมาช่วยขับเคลื่อนเป้าหมาย

200202

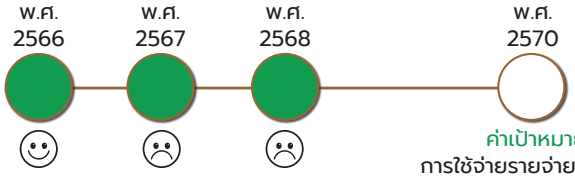
แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

Y1 200202

จ.3 กค.

ค่าเป้าหมาย
การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

หมายเหตุ : **เป้าหมาย 200202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566-2568 พิจารณาจากการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566-2567

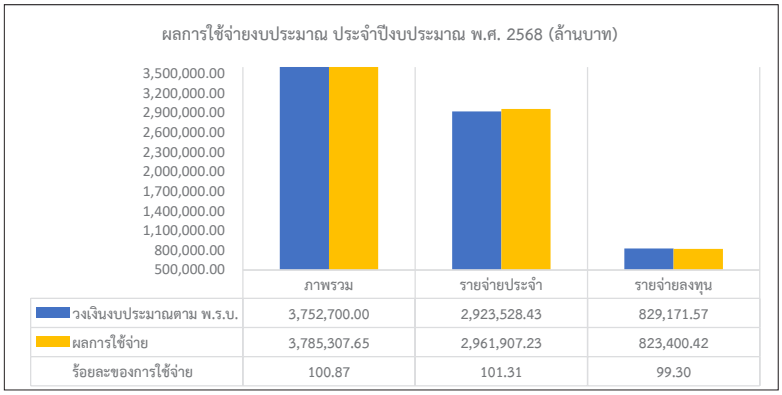
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
200202	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 102.00** (การใช้จ่ายภาพรวม 3,248,753.12 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,185,000.00 ลบ.) (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 101.99** (การใช้จ่ายภาพรวม 3,549,256.32 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,480,000.00 ลบ.)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 100.87** (การใช้จ่ายภาพรวม 3,785,307.65 ลบ. จากวงเงินงบประมาณ 3,752,700.00 ลบ.)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.25** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 0.01** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 1.10** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100.87 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 100.87 ของค่าเป้าหมาย บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ พิจารณาจากรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จัดทำโดยกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่ามีผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมของประเทศ จำนวน 3,785,307.65 ล้านบาท จากวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 3,752,700.00 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 100.87 ของวงเงินงบประมาณ ประกอบด้วย ผลการใช้จ่ายรายจ่ายประจำ 2,961,907.23 ล้านบาท (ร้อยละ 101.31 ของวงเงินงบรายจ่ายประจำ) และผลการใช้จ่าย

200202

รายจ่ายลงทุน 829,171.57 ล้านบาท (ร้อยละ 99.30 ของวงเงินงบลงทุน) โดยเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีผลการใช้จ่ายงบประมาณภาพรวมจำนวน 3,549,256.32 ล้านบาท จากวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น 3,480,000.00 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 101.99 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 1.10 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100.87 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

	ภาพรวม	รายจ่ายประจำ	รายจ่ายลงทุน
วงเงินงบประมาณตาม พ.ร.บ.	3,752,700.00	2,923,528.43	829,171.57
ผลการใช้จ่าย	3,785,307.65	2,961,907.23	823,400.42
ร้อยละของการใช้จ่าย	100.87	101.31	99.30

ที่มาของข้อมูล : ระบบบริหารการเงินการคลังภาครัฐแบบอิเล็กทรอนิกส์ใหม่ (New GFMIS Thai) กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง, ข้อมูลตั้งแต่ต้นปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568

หมายเหตุ : 1) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ประกอบด้วย ผลการเบิกจ่าย และการก่อหนี้ผูกพัน (การจัดซื้อจัดจ้างที่ได้ดำเนินการลงนามในสัญญาจ้าง หรือออกใบสั่งซื้อ/ใบสั่งจ้าง และได้ดำเนินการจัดทำ PO ในระบบ New GFMIS Thai)
2) การเบิกจ่ายและการใช้จ่ายรายจ่ายประจำเกินร้อยละ 100 เนื่องจากมีการเบิกจ่ายงบกลาง รายการเงินเบี้ยหวัดบำเหน็จบำนาญ รายการ เงินช่วยเหลือข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ และรายการค่าใช้จ่ายการรักษาพยาบาลข้าราชการ ลูกจ้าง และพนักงานของรัฐ สูงกว่าวงเงินที่ได้รับจัดสรร

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับการให้บริการทางภาษีสู่ระบบดิจิทัลอย่างครบวงจรผ่านการดำเนินการหลัก ได้แก่ การวิจัยและออกแบบนวัตกรรมการบริการอิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบ One Portal เพื่อให้การบริการชำระภาษีแบบรวมศูนย์เป็นเรื่องง่ายสำหรับประชาชน รวมทั้งการพัฒนาระบบนิเวศทางภาษีในการให้บริการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตยุคดิจิทัล รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบภาษีที่เปิดให้ภาคเอกชนนำไปพัฒนาต่อยอดได้ (ส่งเสริมการใช้ Service Provider) การเพิ่มประสิทธิภาพและความสะดวกให้แก่ผู้เสียภาษีสามารถใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายขึ้นภายใต้ระบบงานเดียวกัน โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการบริการทางอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบ One Portal** ของกรมสรรพากร กระทรวงการคลัง โดยใช้เงินนอกงบประมาณดำเนินการ ซึ่งมุ่งเน้นศึกษาวิจัยและพัฒนาต้นแบบการให้บริการทางภาษีที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีชีวิตและการประกอบธุรกิจในยุคดิจิทัล พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบบริการภาษีของกรมสรรพากรที่ภาคเอกชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านผู้ให้บริการตัวแทน (Service Provider) และยกระดับการให้บริการด้วยการพัฒนาระบบงานที่ทำให้ผู้เสียภาษีใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ของกรมสรรพากรได้ง่ายภายใต้ระบบงานเดียวกัน กรมสรรพากรได้รับข้อมูลจากการยื่นแบบแสดงรายการภาษีแบบ Real time สามารถตรวจสอบข้อมูลการยื่นแบบและชำระภาษีได้อย่างรวดเร็ว ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการใช้เทคโนโลยีช่วยจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลรายได้และทรัพย์สินของประชาชน เพื่อนำไปสู่การขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายและผู้ที่เข้าเกณฑ์การเสียภาษีได้มากขึ้น ควบคู่ไปกับการทบทวนมาตรการลดหย่อน/ยกเว้นภาษี การให้สิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมและมีเพียงเท่าที่จำเป็น การบริหารการใช้จ่ายภาษีของภาครัฐ ที่มุ่งพัฒนากระบวนการจัดสรรงบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้พุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศ โดยมีการพิจารณาจัดลำดับความสำคัญโครงการ/การดำเนินงานตามความจำเป็นและความคุ้มค่าในสถานการณ์ปัจจุบันบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งคำนึงถึงการรักษาวินัยการเงินการคลัง เพื่อบริหารจัดการพื้นที่ทางการคลังให้สามารถรองรับการดำเนินนโยบายที่จำเป็นในระยะต่อไป นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญกับการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงสร้างความโปร่งใสในด้านข้อมูลภาษีและการใช้จ่ายกับประชาชน เพื่อสร้างการตระหนักรู้และการยอมรับในนโยบายภาษี ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากการคำนึงถึงด้านประสิทธิภาพการใช้จ่ายภาครัฐแล้ว ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีถือเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ **งบประมาณสำหรับการดำเนินนโยบายหรือลงทุนสิ่งใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาประเทศมีงบประมาณอย่างจำกัด** เนื่องจากงบประมาณอาจถูกนำไปใช้เพิ่มขึ้นเพื่อชำระหนี้/ดอกเบี้ยและรายจ่ายที่ยากต่อการลดทอน รายจ่ายที่ต้องจัดสรรตามโครงสร้างและกฎหมาย เช่น เงินเดือนบุคลากรภาครัฐ สวัสดิการประชาชน โครงการที่ผูกพันมาจากอดีต **ข้อมูลรายได้และทรัพย์สินที่อาจยังไม่ครบถ้วนและไม่ครอบคลุมประชาชน** ซึ่งเป็นข้อจำกัดต่อการดึงรายได้บุคคล/นิติบุคคลเข้ามาในระบบภาษี และการขาดกลไกที่ใช้คัดกรองผู้ที่จะได้รับเงินช่วยเหลือในการดำเนินนโยบายเงินให้เปล่า เพื่อลดความยากจนเฉพาะหน้าและการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะสั้น นอกจากนี้ ยังมีความท้าทายด้านกระบวนการงบประมาณที่อาจยังขาด **การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานในมิติต่าง ๆ** ที่นอกเหนือจากผลการเบิกจ่าย อาทิ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การปิดช่องว่างการพัฒนา ซึ่งส่งผลให้ขาดข้อมูลเชิงลึกสำหรับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้คุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในปีงบประมาณต่อ ๆ ไป

200202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จะบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดแล้ว หากแต่ในสถานการณ์ พ.ศ. 2568 แย่ลงกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีเพื่อช่วยยกระดับขีดความสามารถทางด้านรายได้ภาครัฐ ทั้ง**การใช้เทคโนโลยีช่วยจัดเก็บและตรวจสอบข้อมูลรายได้และทรัพย์สินของประชาชน** เพื่อนำไปสู่การขยายฐานภาษีให้ครอบคลุมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายและผู้ที่เข้าเกณฑ์การเสียภาษีได้มากขึ้น พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบบริการภาษีของกรมสรรพากรที่ภาคเอกชนสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้ เพื่อส่งเสริมการพัฒนาระบบบริการภาษีอิเล็กทรอนิกส์ผ่านผู้ให้บริการตัวแทน (Service Provider) และยกระดับการให้บริการด้วยการพัฒนาระบบงานที่ทำให้ผู้เสียภาษีใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายภายใต้ระบบงานเดียวกัน และช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ควบคู่ไปกับ**การทบทวนมาตรการลดหย่อน/ยกเว้นภาษี การให้สิทธิพิเศษทางภาษีต่าง ๆ** ให้มีความเหมาะสมและมีเพียงเท่าที่จำเป็นต่อการบริหารการใช้จ่ายภาษีของภาครัฐ ที่มุ่ง**พัฒนากระบวนการจัดสรรงบประมาณที่มีอย่างจำกัดให้พุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศ** โดยพิจารณาจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/การดำเนินงานตามความจำเป็นและคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาประเทศ รวมทั้งคำนึงถึงการรักษาวินัยการเงินการคลัง เพื่อบริหารจัดการทางการคลังให้สามารถรองรับการดำเนินนโยบายที่จำเป็นในระยะต่อไป นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญกับการ**ใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด** ตลอดจนการ**ใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณ** เพื่อให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ รวมถึงสร้างความโปร่งใสในด้านข้อมูลภาษีและการใช้จ่ายกับประชาชน เพื่อสร้างการตระหนักรู้และการยอมรับในนโยบายภาษีของภาครัฐ

200203

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย เพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

Y1 200203

จ.3

สศช.

พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
☹	☹	☺	ค่าเป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่า ที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

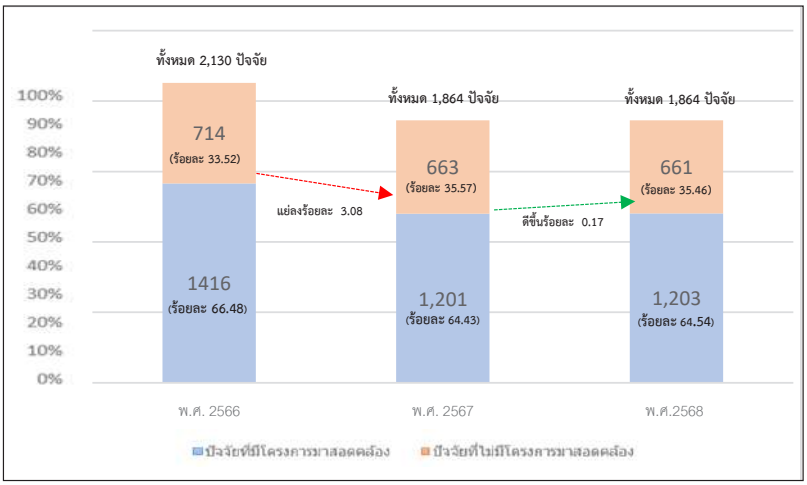
ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
200203	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 66.48** (ปัจจัยที่มีโครงการมารองรับจำนวน 1,416 ปัจจัย จากจำนวนปัจจัยทั้งหมด 2,130 ปัจจัย)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 64.43** (ปัจจัยที่มีโครงการมารองรับจำนวน 1,201 ปัจจัย จากจำนวนปัจจัยทั้งหมด 1,864 ปัจจัย)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 64.54** (ปัจจัยที่มีโครงการมารองรับจำนวน 1,203 ปัจจัย จากจำนวนปัจจัยทั้งหมด 1,864 ปัจจัย)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 76.29**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 23.00** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 3.08** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.17** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 84.60 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 64.54 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาจากสัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีโครงการมารองรับ 1,203 ปัจจัย จากจำนวนรวม 1,864 ปัจจัย คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.54 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีโครงการมารองรับ 1,201 ปัจจัย จากจำนวนรวม 1,864 ปัจจัย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.17 ในขณะเดียวกัน

200203

เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 76.29) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 64.54 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (พ.ศ. 2566 -2568)

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการตามภารกิจของหน่วยงานที่ตอบโจทย์และทิศทางการพัฒนาประเทศร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่จำเป็นต้องมีโครงการฯ มารองรับ และประเด็นที่ควรขับเคลื่อนการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ข้อมูลจากระบบ eMENSCR ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย สถานการณ์ต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลอ้างอิงและข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ มติคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการประสานและบูรณาการระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องฯ พิจารณาความครอบคลุมของหน่วยงาน ในระดับปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ และการจัดทำโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลแต่ไม่มีโครงการสำคัญฯ มารองรับ รวมทั้งวิเคราะห์หาปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญ (กล่องแดง) เพื่อการจัดทำโครงการฯ ในปีงบประมาณถัดไปให้คะแนน (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์การประเมินฯ และหลักวิชาการทางสถิติ ทุก (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ที่เป็นหน่วยงานเจ้าภาพ รวมทั้งใช้แผนปฏิบัติราชการ รายงานผลสัมฤทธิ์ฯ ของหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนฯ ประกอบการจัดทำโครงการและการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ อาทิ หน่วยงานของรัฐอาจยัง**ขาดการประสานการบูรณาการ**ในการวิเคราะห์แนวทางการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานเพื่อพัฒนาประเทศตามห่วงโซ่คุณค่าฯ ร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อยเดียวกันที่ตอบโจทย์การพัฒนาประเทศแบบพุ่งเป้า ซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างในการดำเนินงานหรือเกิดการดำเนินงานที่มีความซ้ำซ้อนกัน รวมทั้ง**อาจขาดความต่อเนื่องในการดำเนินงาน** เนื่องจากการปรับเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในเรื่องดังกล่าวโดย**ขาดกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้**และประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลต่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้หน่วยงานรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการกับ**การประสานงานและบูรณาการ**ระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่เกี่ยวข้องฯ พิจารณาความครอบคลุมของหน่วยงาน ในระดับปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ และการจัดทำโครงการฯ โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลแต่ไม่มีโครงการสำคัญฯ มารองรับ รวมทั้งวิเคราะห์หาปัจจัยและการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มปัจจัยที่ควรมีโครงการมารองรับ เพื่อให้เกิดการจัดสรรงบประมาณของประเทศแบบพุ่งเป้าและสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศที่แท้จริง นำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หน่วยงานเจ้าภาพฯ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนของทุกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ควรให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาที่สำคัญในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมทั้ง**ประสานและบูรณาการในการจัดทำโครงการและการดำเนินงานระหว่างหน่วยงาน** เพื่อทำความเข้าใจและกำหนดแผนการดำเนินการร่วมกันในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ตลอดจน**การส่งเสริมกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้และความเข้าใจภายในหน่วยงานอย่างเป็นระบบ** เพื่อสร้างความต่อเนื่องและยั่งยืนในการดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

200301

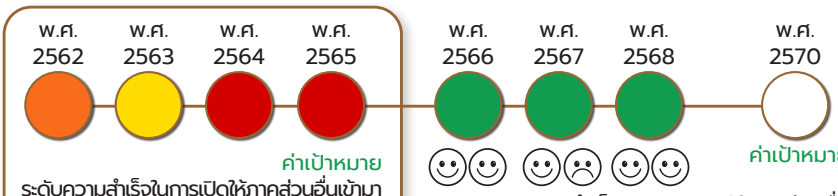
แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม

Y1 200301

ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2570
(2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ (ร้อยละ)				
200301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 61.00 (ถ่ายโอนสำเร็จ 99 งาน/ 163 งาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 61.35 (ถ่ายโอนสำเร็จ 100 งาน/ 163 งาน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 65.84 (ถ่ายโอนสำเร็จ 106 งาน/ 161 งาน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 35
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.41 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.01 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 7.31 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 188.11 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 188.11 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด (ร้อยละ)				
200301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 87.22 (การลงทุนเอกชน 68,176 ลบ./ การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 98,800 ลบ.) (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 35.66 (การลงทุนเอกชน 17,164 ลบ./ การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 48,133 ลบ.) (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 64.98 (การลงทุนเอกชน 19,420 ลบ./การลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด 29,887 ลบ.) (Proxy)***	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 309.50 ☺	แย่ลง ร้อยละ 59.11 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 82.22 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 324.89 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 324.89 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด
*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับเป้า 200301 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ (ร้อยละ) และสัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด (ร้อยละ) ซึ่งมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 188.11 และ 324.89 ตามลำดับ โดยมีการคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยคำนวณ $\frac{(100 + 100)}{2} = 100$

คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของค่าเป้าหมายบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

*** หมายเหตุ : เป้าหมาย 200301 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 – 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ การลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

200301

การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนงานที่ได้ถ่ายโอนภารกิจของหน่วยงานของรัฐให้กับภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทน รวมจำนวนสะสม 106 งาน จาก 161 งาน คิดเป็นการโอนถ่ายงานสำเร็จร้อยละ 65.84 ของงานทั้งหมด และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) โดยมีจำนวนสะสมของงานที่ดำเนินการถ่ายโอนแล้ว 100 งาน จาก 163 งาน หรือคิดเป็นร้อยละ 61.35 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 7.31 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 188.11 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด โดยเทียบเคียงจากมูลค่าการลงทุนภาคเอกชนต่อมูลค่าการลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีมูลค่าการลงทุนภาคเอกชน 19,420 ล้านบาทต่อโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนรวมวงเงิน 29,887 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 64.98 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีมูลค่าการลงทุนภาคเอกชน 17,164 ล้านบาทต่อโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนรวมวงเงิน 48,133 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 35.66 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 82.22 ขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 324.89 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างปฏิสัมพันธ์กับประชาชนลักษณะที่เป็นการสื่อสารแบบสองทางในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมโดยตรง อาทิ การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการรัฐและการจัดบริการสาธารณะ โดยเฉพาะการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวมทั้งได้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มุ่งเน้นการเปิดเผยข้อมูลและการติดตามตรวจสอบ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาบริการสาธารณะ การพัฒนามาตรการส่งเสริมและจูงใจเฉพาะกลุ่ม การปรับปรุงกระบวนการและกฎระเบียบ การสื่อสารที่มีความชัดเจน โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

200301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมมีความต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์อย่างยั่งยืน อาทิ **ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ** ที่เกิดจากกระบวนการทำงานของภาครัฐอาจยังมีขั้นตอนที่ซับซ้อนหรือกฎระเบียบที่ไม่ยืดหยุ่นเพียงพอต่อการดึงดูดภาคเอกชนให้เข้ามาร่วมดำเนินการ **การขาดแรงจูงใจเฉพาะกลุ่มเป้าหมาย** ในการสร้างแรงจูงใจที่ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ แรงจูงใจในด้านรายได้และผลตอบแทนที่เป็นธรรมของภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมลงทุน ซึ่งอาจส่งผลต่อประชาชนที่ใช้บริการต้องรับภาระการใช้บริการสาธารณะ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น **การมีข้อมูลที่ไม่ครบถ้วนและช่องว่างของการสื่อสารระหว่างภาครัฐกับเอกชนและประชาชน** รวมทั้ง**กลไกในการตรวจสอบที่อาจยังขาดประสิทธิภาพเพียงพอ** ที่อาจยังไม่ชัดเจนหรือคลุมเครือในความต้องการของภาครัฐ ในขณะที่ภาคประชาชนที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ทราบข้อมูลหลังจากที่ดำเนินโครงการไปแล้วจึงอาจเกิดความหวาดระแวง และนำไปสู่การประท้วงต่อต้านจนทำให้โครงการต้องหยุดชะงัก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสมจะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้สามารถรักษาระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2570 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ**การปลดล็อกข้อจำกัดด้านกฎระเบียบ** โดยทบทวนกฎหมายที่ล้าสมัยหรือซ้ำซ้อน เพื่อลดขั้นตอนการอนุมัติอนุญาตที่เป็นต้นทุนแฝงของภาคเอกชน รวมทั้งสร้างพื้นที่นวัตกรรม เปิดพื้นที่ทดลองสำหรับการจัดบริการสาธารณะรูปแบบใหม่ โดยผ่อนปรนกฎระเบียบชั่วคราว เพื่อให้เอกชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคมได้ทดลองโมเดลใหม่ ๆ ก่อนนำไปใช้จริงในวงกว้าง และกระจายอำนาจการตัดสินใจลดการรวมศูนย์ เพื่อให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นสามารถออกกฎระเบียบย่อยที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และดึงดูดเอกชนในท้องถิ่นได้ง่ายขึ้น **การออกแบบแรงจูงใจและโมเดลการเงินที่สมดุล** เพื่อแก้ปัญหาเรื่องผลตอบแทนที่ไม่จูงใจเอกชน หรือจูงใจแต่ผลักภาระไปที่ประชาชน โดยอาจใช้โมเดล PPP รูปแบบใหม่ที่ไม่มองแค่รัฐกับเอกชน แต่ดึงภาคประชาชนมาร่วมถือหุ้นหรือเป็นบอร์ดบริหาร เพื่อให้มั่นใจว่าค่าบริการจะเป็นธรรม ทั้งนี้ สำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ อาทิ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การให้สิทธิ์ในการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์รอบข้าง ชดเชยรายได้ เพื่อให้เอกชนสามารถเก็บค่าบริการสาธารณะในราคาต่ำได้ **การสื่อสารและการมีส่วนร่วมเชิงรุก** เพื่อแก้ปัญหาความหวาดระแวงการต่อต้าน และข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนร่วมคิดตั้งแต่ต้น ดึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามาตั้งแต่ขั้นตอนร่างโครงการไม่ใช่รอให้โครงการอนุมัติแล้วค่อยทำประชาพิจารณ์ และใช้ระบบ Open Data ในการเปิดเผยข้อมูลโครงการ สัญญา และผลกระทบสิ่งแวดล้อมบนแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เข้าถึงง่าย โปร่งใส และ Real-time เพื่อลดช่องว่างของข้อมูล และ**สร้างกลไกตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ** เพื่อแก้ปัญหาการตรวจสอบที่ขาดประสิทธิภาพ โดยมีกลไกตรวจสอบภาคประชาชน สนับสนุนให้มีตัวแทนภาคประชาชนที่มีความรู้เฉพาะด้านเข้าไปนั่งในคณะกรรมการตรวจสอบผลการดำเนินงาน รวมทั้ง การนำเทคโนโลยี Blockchain มาใช้ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารสัญญา เพื่อให้ข้อมูลทุกอย่างตรวจสอบย้อนหลังได้

200302

แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน

Y1 200302

จ.3 มท.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของเทศบาลและอบต. ที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด (LQMX ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70				ค่าเป้าหมาย การประเมินประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม (คะแนน)				
200302	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2566	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน) พ.ศ. 2567	สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 85.98 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 88.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 88.59 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.51 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 2.93 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 0.10 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 99.54 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 98.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน พิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม จัดทำโดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีผลการประเมิน 88.59 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีผลการประเมิน 88.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.10 อย่างไรก็ดีเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 99.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

200302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์ความรู้ การยกระดับมาตรฐานการทำงาน และการสร้างแรงจูงใจในการบริหารจัดการที่ดี และการสร้างความทันสมัยให้กับ อปท. ที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้และการนำแนวคิดการบริหารสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ นอกจากนี้ ยังได้มีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐาน เพื่อให้ อปท. มีสมรรถนะและความทันสมัย มีความพร้อมด้านทรัพยากรและโครงสร้างพื้นฐาน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามภารกิจปกติ แต่อาจยังไม่ได้มีการบูรณาการการดำเนินการร่วมกับภาคส่วนอื่นในพื้นที่ มีการพัฒนาการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในให้เป็นไปในมาตรฐานเดียวกันที่สามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ได้ และเผยแพร่ผลการประเมินให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อประโยชน์ในการบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **กับดักของการทำงานตามภารกิจปกติ**ของ อปท. ที่ดำเนินการตามแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่อาจ**ขาดการบูรณาการร่วมกับภาคส่วนอื่น**อย่างเป็นรูปธรรม ทำให้แผนงานอาจยังไม่ตอบโจทย์ภาพรวมของพื้นที่ได้ดีพอ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผลการประเมินประสิทธิภาพของ อปท. ในภาพรวมคะแนนจะดีขึ้นแต่ยังต่ำกว่าค่าเป้าหมาย สะท้อนว่ายังมีช่องว่างในประสิทธิภาพการให้บริการบางด้านที่ต้องเร่งแก้ไข ตลอดจน**ความเหลื่อมล้ำของมาตรฐานและบริบทที่แตกต่างกันของแต่ละพื้นที่** ส่งผลให้การใช้เกณฑ์ประเมินแบบเดียวอาจไม่สะท้อนศักยภาพที่แท้จริง หรือ อปท. บางแห่งอาจยังขาดความพร้อมในการปรับตัวสู่ความทันสมัย รวมทั้ง อาจ**ขาดฐานข้อมูลการเก็บภาษีและบริการสาธารณะที่เป็นปัจจุบันและทันสมัย**ต่อการให้บริการกับประชาชนที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

200302

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการการดำเนินงานกับภาคส่วนอื่น ๆ** ที่ อปท. เปลี่ยนจากการทำแผนตามหน้าที่ราชการโดยลำพัง เป็นการดึงภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นน้ำ เพื่อให้แผนพัฒนานั้นตอบสนองความต้องการของทุกภาคส่วนในพื้นที่อย่างแท้จริง **การพัฒนามาตรฐานการประเมินโดยปรับปรุงเกณฑ์** พัฒนาการประเมินประสิทธิภาพให้เป็นมาตรฐานเดียวกันแต่มีความยืดหยุ่นที่สามารถสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่แตกต่างกันในแต่ละบริบทของพื้นที่ได้ รวมทั้งเผยแพร่ผลการประเมินให้ประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตรวจสอบและบูรณาการการทำงานร่วมกัน **การสื่อสารและการใช้ฐานข้อมูลให้มีการประชาสัมพันธ์เชิงรุก** โดยใช้ผู้นำชุมชนและช่องทางออนไลน์สื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสม รวมถึง**การพัฒนาและจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน** ปรับปรุงฐานข้อมูลภาษีและบริการสาธารณะให้ทันสมัยและครอบคลุมทุกมิติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้และการให้บริการ

200401

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

Y1 200401

จ.3

กพร สำนักงาน ก.พ.ร.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
							ค่าเป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย ระดับ Digital Government Maturity Model (Gartner) ระดับ 2 และสัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

ค่าเป้าหมาย สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 200401 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลัง ส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 – 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
200401	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 93.62** (หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 264 หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 282 หน่วยงาน) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 89.09** (หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 245 หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 275 หน่วยงาน) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 76.09** (หน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 210หน่วยงาน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำนวน 276 หน่วยงาน)	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 27.49** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 4.83** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 14.60** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 89.51 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 89.51 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

200401

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานภาครัฐที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป มีจำนวน 210 หน่วยงานต่อหน่วยภาครัฐทั้งหมด จำนวน 276 หน่วยงาน หรือคิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 76.09 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) หน่วยงานภาครัฐที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไป จำนวน 245 หน่วยงานต่อหน่วยภาครัฐทั้งหมด จำนวน 275 หน่วยงาน หรือคิดเป็นสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 89.09 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 14.60 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.51 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบดิจิทัลและนวัตกรรมที่มีความคล่องตัวและความทันสมัยอาทิ การสร้างเครื่องมือและแพลตฟอร์มกลาง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มความรวดเร็วในการให้บริการประชาชน การสร้างมาตรฐานและการกำกับดูแลที่เน้นการยกระดับคุณภาพงานให้เทียบเท่ามาตรฐานสากล การพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์ความรู้เพื่อเพิ่มสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐ การส่งเสริมธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการสมัยใหม่ โดยนำแนวคิดสากลมาปรับใช้และการสนับสนุนปัจจัยพื้นฐานเพื่อความพร้อมและความคล่องตัวขององค์กร ซึ่งนำไปสู่ขีดสมรรถนะสูงและความคล่องตัวของภาครัฐ โดยใช้วิธีการเติมเครื่องมือ ความรู้ กำกับมาตรฐานและดูแลสวัสดิภาพควบคู่กันไป โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการ “พลิกโฉม DOE” ยกระดับงานบริการด้วยนวัตกรรมและดิจิทัลของสำนักงานจัดหางานสู่มาตรฐานของศูนย์ราชการสะดวก (GECC)** ของกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน ที่มุ่งเน้นส่งเสริม สนับสนุนให้สำนักงานจัดหางานทุกแห่งปรับปรุง พัฒนาระบบงานบริการ และยกระดับงานบริการมุ่งสู่ความเป็นเลิศให้ตอบสนองต่อความต้องการและความพึงพอใจของประชาชน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลกลางสำหรับหน่วยงานของรัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูล การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐในยุคดิจิทัลให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบการให้บริการภาครัฐมีความสะดวกตอบสนองความต้องการของประชาชนในการรับบริการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

200401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว** มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การยกระดับความเข้มข้นของเกณฑ์ประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐ** ที่ส่งผลให้หน่วยงานที่เคยอยู่ระดับก้าวหน้าไม่สามารถรักษามาตรฐานเดิมไว้ได้ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานของรัฐฯ เพิ่มขึ้นในมิติยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง แต่มีคะแนนลดลงใน**มิติขีดสมรรถนะสูงและทันสมัย มิติเปิดกว้างและเชื่อมโยงกัน** และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยภาพรวมรายประเด็น พบว่า ส่วนใหญ่มีผลประเมินอยู่ในระดับก้าวหน้า โดยมีประเด็นที่ดำเนินการได้ดีและมีผลประเมินอยู่ในระดับพัฒนาจนเกิดผล ได้แก่ การปรับปรุงและการสร้างนวัตกรรมการบริการและตอบสนองความต้องการ การมุ่งเน้นประชาชนและระบบการจัดการบุคลากรตอบสนองยุทธศาสตร์และสร้างแรงจูงใจ แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่มีผลประเมินอยู่ในระดับพื้นฐานที่ต้องให้ความสำคัญ ได้แก่ **ด้านการป้องกันทุจริตและสร้างความโปร่งใส การใช้ความรู้และองค์ความรู้ในการปัญหา ด้านผู้รับบริการและประชาชน ด้านการลดต้นทุน สร้างนวัตกรรมและการจัดการกระบวนการ**

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้**ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว**บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการกับ**การยกระดับความโปร่งใสสู่ความเชื่อมั่นโดยระบบ**แทนการอบรมหรือรณรงค์ จึงควรเปลี่ยนไปสู่การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดโอกาสการทุจริต ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างและงบประมาณในรูปแบบที่สืบค้นง่าย เพื่อให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ และนำระบบ AI มาช่วยตรวจสอบการทับซ้อนของผลประโยชน์ในกระบวนการอนุมัติอนุญาต **การบริหารจัดการความรู้เพื่อแก้ปัญหาเชิงรุก** โดยการนำข้อมูลมาเปลี่ยนเป็นปัญญาหรือความหยั่งรู้ในการแก้ปัญหา และกำหนดให้การเสนอโครงการหรือการแก้ปัญหาต้องมีข้อมูลสนับสนุน รวมทั้งสร้างแพลตฟอร์มกลางเพื่อทอดบทเรียนความล้มเหลวระหว่างหน่วยงาน เพื่อไม่ให้เกิดการแก้ปัญหาที่ผิดซ้ำซ้อน **การเพิ่มขีดสมรรถนะผ่านการลดต้นทุนและสร้างนวัตกรรมกระบวนการ** ซึ่งต้องอาศัยการรื้อระบบอย่างจริงจัง และยกเลิกกฎระเบียบหรือขั้นตอนที่ไม่จำเป็นเพื่อลดต้นทุนแฝงของภาครัฐและลดภาระประชาชน รวมทั้งนำระบบอัตโนมัติมาใช้ในงานธุรการหรืองานทำซ้ำ เพื่อให้บุคลากรมีเวลาไปทำงานเชิงกลยุทธ์หรืองานนวัตกรรมมากขึ้น และ**การบูรณาการข้อมูลเพื่อความคล่องตัว** ที่เปิดกว้างและเชื่อมโยงกันสะท้อนการทำงานของหน่วยงานที่ไม่ทำงานแบบแยกส่วน การบังคับใช้มาตรฐานข้อมูลกลางเพื่อให้ระบบคอมพิวเตอร์ของแต่ละกรมคุยกันได้ โดยประชาชนไม่ต้องใช้สำเนาเอกสารระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างหน่วยงาน เช่น ระบบ IT Cloud หรือศูนย์บริการร่วม เพื่อลดงบประมาณที่ซ้ำซ้อน เป็นต้น

200501

แผนแม่บทย่อย | การสร้างและพัฒนาบุคลากรภาครัฐ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

Y1 200501

จ.3 กพ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☺	☺☺	

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และสัดส่วนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ร้อยละ 20

ค่าเป้าหมาย
1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570
2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐได้รับไม่น้อยกว่า 93 คะแนนภายในปี 2570

หมายเหตุ: ** เป้าหมาย 200501 สถานการณ์ พ.ศ.2566-2567 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคคลากรภาครัฐคุณธรรม ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดที่ (1) ดัชนีผูกพันของบุคลากรภาครัฐ มีการปรับปรุงย้อนหลัง โดยใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการเก็บข้อมูลไม่สามารถคำนวณหาสถานการณ์ได้ จึงใช้เพียงตัวชี้วัดเดียวในการคำนวณสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งสถานการณ์ พ.ศ. 2567 ไม่สามารถเปลี่ยนเทียบสถานการณ์กับปีก่อนหน้าได้เนื่องจากข้อมูลจากสถานการณ์ปีก่อนหน้าไม่สามารถคำนวณการเพิ่มขึ้น/ลดลงของค่าดัชนีได้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ร้อยละ)				
200501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2563) - (ค่าดัชนี 80.25) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ลดลงร้อยละ 1.93 (ค่าดัชนี 78.70) (Revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ลดลงร้อยละ 0.14 (ค่าดัชนี 78.59)	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 9	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจากเป็นปีแรกของการเก็บข้อมูล	ไม่สามารถเปรียบเทียบได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2563 ไม่สามารถคำนวณการเพิ่มขึ้น/ลดลงของค่าดัชนีได้	ดีขึ้น ร้อยละ 92.75 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -6,428.57 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ -3,571.43 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (คะแนน)				
200501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 92.06 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 95.22 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 96.95 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 1.20 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 3.43 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.82 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 104.25 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 104.25 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ซึ่งทั้ง 2 ตัวชี้วัดมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 50.00

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ $\frac{(0 + 100)}{2} = 50$

คิดเป็นร้อยละ 50.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย

200501

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดยพิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน มีการจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี สถานการณ์ พ.ศ 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ดัชนีมีค่าลดลงร้อยละ 0.14 หรือมีค่าดัชนี 78.59 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ลดลงร้อยละ 1.93 หรือที่มีค่าดัชนี 78.70 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 92.75 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 9) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -6,428.57 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -3.571.43 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) ซึ่งพิจารณาจาก 5 ตัวชี้วัดย่อยของผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ดังนี้ (1) การปฏิบัติหน้าที่ (2) การใช้งบประมาณ (3) การใช้อำนาจ (4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ และ (5) คุณภาพการดำเนินงาน พบว่า มีผลการประเมิน 97.21 98.02 99.45 93.49 และ 96.56 คะแนน ตามลำดับส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็น 96.95 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสถานการณ์ 95.22 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.82 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 93.00 คะแนน) มีสถานการณ์สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 104.25 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ ภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ อาทิ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและทัศนคติของบุคลากรมีจิตสำนึกสาธารณะและยึดมั่นในจริยธรรม การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้มีความเป็นมืออาชีพสูงขึ้นและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ในเชิงคุณภาพมากกว่าปริมาณ รวมทั้งการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับภาคประชาชนให้มีระดับความพึงพอใจของประชาชนเพิ่มสูงขึ้นและสร้างความร่วมมือแบบบูรณาการ ลดการทำงานแบบแยกส่วน และหันมาประสานงานข้ามสายงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้มีความเป็นมืออาชีพสูงขึ้นและมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

200501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมมีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ทัศนคติและวัฒนธรรมองค์กร**ที่บางหน่วยงานของรัฐยังมีความเคยชินกับระบบอำนาจนิยมและวัฒนธรรมองค์กรแบบดั้งเดิมเข้มแข็ง ทำให้ยากต่อการเปลี่ยนแปลง รวมทั้ง**ช่องว่างระหว่างวัย**ที่มีความแตกต่างทางความคิดในการทำงานระหว่างบุคลากรรุ่นเก่าที่ยึดติดกับระเบียบกับรุ่นใหม่ที่ต้องการความคล่องตัวและผลลัพธ์ที่รวดเร็ว **ข้อจำกัดด้านกฎระเบียบและระบบค่าตอบแทน** ที่เกิดจากความล่าช้าของกฎหมาย หลักเกณฑ์การสรรหาและระเบียบการบริหารงานบุคคลบางอย่างยังไม่เอื้อต่อการดึงดูดกลุ่มคนเก่ง ที่ต้องการความก้าวหน้าแบบรวดเร็ว รวมทั้งแรงจูงใจที่ไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับภาคเอกชน ค่าตอบแทนและสวัสดิการของภาครัฐอาจไม่สามารถดึงดูดคนที่มีความสามารถสูงในสาขาขาดแคลนได้เท่าที่ควร **ความกดดันจากการตรวจสอบและมาตรฐานจริยธรรม** ที่อาจส่งผลให้บุคลากรภาครัฐเลือกที่จะไม่ทำอะไรเลยเพื่อหลีกเลี่ยงความผิดพลาด มากกว่าจะริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ **การปรับตัวสู่ยุคดิจิทัล** อาจส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางทักษะ ซึ่งการพัฒนาให้บุคลากรทุกคน มีความสามารถสูงระดับมืออาชีพในด้านดิจิทัลเป็นเรื่องยากและต้องใช้ทรัพยากรสูง นอกจากนี้ **การนำข้อมูลเชิงประจักษ์มาใช้จริง** ทั้งในเรื่องคุณภาพของข้อมูลที่หน่วยงานส่วนใหญ่มีข้อมูล แต่ขาดการจัดเก็บที่เป็นระบบหรือขาดนักวิเคราะห์ที่จะนำข้อมูลนั้นมาปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลอย่างเป็นรูปธรรมและการขาดความต่อเนื่อง จากนโยบายการพัฒนาบุคลากรมักเปลี่ยนไปตามผู้บริหาร ทำให้ขาดการสะสมผลลัพธ์ที่เป็นเชิงประจักษ์ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการกับ **การปฏิรูปวัฒนธรรมองค์กร** ต้องเปลี่ยนจากระบบอำนาจนิยมสู่ “วัฒนธรรมเน้นผลสัมฤทธิ์และความโปร่งใส” ส่งเสริมพื้นที่ปลอดภัยทางความคิดเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย และสร้างค่านิยมให้การรับฟังเสียงของประชาชนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จที่สำคัญที่สุด **การปรับปรุงโครงสร้างและแรงจูงใจ** ทบทวนกฎหมายและระเบียบการบริหารงานบุคคลให้มีความยืดหยุ่น ออกแบบเส้นทางความก้าวหน้าแบบรวดเร็วสำหรับผู้มีศักยภาพสูง และปรับปรุงค่าตอบแทนในสาขาขาดแคลนให้สามารถแข่งขันกับตลาดแรงงานได้ **การเสริมสร้างธรรมาภิบาลเชิงรุก** ปรับเปลี่ยนนิยามของการตรวจสอบจากการ “จับผิด” เป็นการ “สนับสนุนความถูกต้อง” กำหนดมาตรฐานจริยธรรมที่ชัดเจนและปฏิบัติได้จริง เพื่อลดความกลัวในการใช้ดุลยพินิจที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และปกป้องข้าราชการที่ทำงานด้วยความสุจริตจากการแทรกแซงทางการเมือง **การขับเคลื่อนด้วยข้อมูลและทักษะดิจิทัล** ลงทุนในการพัฒนาทักษะดิจิทัลแบบครอบคลุม และสร้างระบบนิเวศข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน เพื่อให้นโยบายการบริหารทรัพยากรบุคคลตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์มากกว่าความรู้สึกหรือนโยบายระยะสั้นที่เปลี่ยนตามตัวผู้บริหาร

แผนแม่บท
21

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

ภาครัฐโปร่งใส สังคมไทยปลอดการทุจริต
และการประพฤติมิชอบ

จ.1

สำนักงาน ป.ป.ช

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ภาพรวมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศไทยมีสถานการณ์การพัฒนาค่อนข้างคงที่ อย่างไรก็ตาม ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเฉพาะการลดจำนวนคดีทุจริตในทุกระดับ ควบคู่กับการปรับปรุงกระบวนการดำเนินคดีทุจริตให้มีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส และไม่เลือกปฏิบัติ รวมทั้งการปลูกฝังวัฒนธรรมซื่อสัตย์สุจริตให้กับประชาชนในทุกช่วงวัย เพื่อขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมที่ปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อไป

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยไม่เกินอันดับที่ 43/ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ภายในปี 2570 (2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

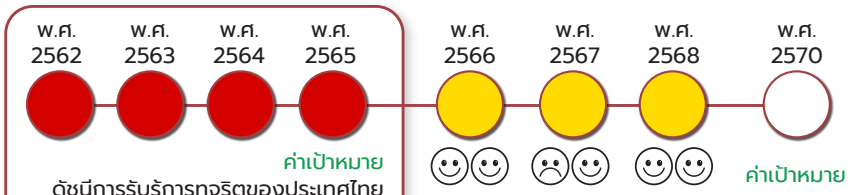
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต	(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี (2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี (3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินฯ ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
210102	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง	(1) คดีทุจริตในภาพรวมลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ	(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบระยะเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี (2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

Y2 210001

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 50 คะแนน

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ไม่เกินอันดับที่ 43 /ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ภายในปี 2570

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย* (อันดับ/คะแนน)				
210001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 101 /36 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 108 /35 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 107 /34 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 86 /ไม่น้อยกว่า 42 คะแนน	ไม่เกินอันดับที่ 43 /ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	อันดับดีขึ้น ร้อยละ 8.18 /คะแนนดีขึ้น ร้อยละ 2.86 ☺	อันดับแย่ลง ร้อยละ 6.93 /คะแนนแย่ลง ร้อยละ 2.78 ☹	อันดับดีขึ้น ร้อยละ 0.93 /คะแนนแย่ลง ร้อยละ 2.86 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				อันดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 24.42 ของค่าเป้าหมาย /คะแนนต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 19.05 ของค่าเป้าหมาย	อันดับคิดเป็นร้อยละ 40.19 ของค่าเป้าหมาย /คะแนนคิดเป็นร้อยละ 59.65 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย (คะแนนต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 90.19 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 93.05 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 93.82 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน ต่อปี
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 2.99 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 3.17 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 0.83 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 105.42 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 105.42 ของค่าเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ **79.83** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

(1) กรณีที่เป้าหมายมีการกำหนดค่าเป้าหมายแบบมีหลายค่า โดยมีการใช้คำว่า **หรือ** จะพิจารณาใช้ตัวชี้วัดที่มีสถานการณ์ใกล้ค่าเป้าหมายมากที่สุดในการคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย (ในกรณีนี้ ใช้ค่าร้อยละของคะแนนที่มีสถานการณ์ใกล้ค่าเป้าหมายมากที่สุด คือ 59.65)

(2) ตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(59.65+100)}{2}$

* หมายเหตุ : อันดับดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น / คะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่มีค่าเพิ่มขึ้น สะท้อนสถานการณ์ดีขึ้น

ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย จัดทำโดยองค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) เมื่อ**พิจารณาที่การจัดอันดับ** พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับอยู่ที่ 107 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อยู่ในอันดับที่ 108 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 0.93 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับที่ 86) พบว่า มีสถานการณ์อันดับคิดเป็นร้อยละ 24.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับที่ 43) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 40.19 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ เมื่อ**พิจารณาที่ระดับคะแนน** พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ประเทศไทยได้รับ 34 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ 35 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 2.86 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 42 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 19.05 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 57 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 59.65 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ ในการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายใช้ค่าร้อยละของคะแนน ซึ่งมีสถานการณ์ใกล้ค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 มากกว่า

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีคะแนน 93.82 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนน 93.05 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.83 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 105.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ที่มาของข้อมูล : องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International : TI) อ้างถึงใน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 79.83 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

แม้ว่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐจะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว แต่ดัชนีการรับรู้การทุจริตซึ่งสะท้อนภาพลักษณ์ด้านธรรมาภิบาลของประเทศไทยในระดับนานาชาติยังคงมีคะแนนและอันดับต่ำกว่าเป้าหมายอยู่มาก สะท้อนถึงความท้าทายในการทำให้**ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ** อาทิ การที่หน่วยงานของรัฐยังมีช่องโหว่ที่เอื้อต่อการติดสินบน เพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์หรือความสะดวกในการดำเนินงาน อันเป็นผลมาจากปัญหาค่านิยมเชิงวัฒนธรรมในสังคมที่บางส่วนยังมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติหรือเป็นสิ่งที่ยอมรับได้ ส่งผลให้ภาครัฐขาดธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินงาน โดยเฉพาะ**การขาดความโปร่งใสในการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐ** ที่มีการจัดสรรงบประมาณการใช้จ่ายที่ไม่สมเหตุสมผล หรือขาดความคุ้มค่า ทำให้ทรัพยากรของรัฐไม่ได้ถูกใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาดังกล่าวสะท้อนผ่านผลการประเมินดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ซึ่งแม้อันดับจะขยับจาก 108 มาอยู่ที่ 107 จากทั้งหมด 180 ประเทศทั่วโลก แต่คะแนนกลับลดลงจาก 35 เหลือ 34 คะแนน อันเป็นผลมาจากการลดลงของคะแนนในแหล่งข้อมูลของ IMD, WEF, EIU และ GI ซึ่งเป็น 4 ใน 9 แหล่งข้อมูลที่ใช้ประกอบการคำนวณดัชนีการรับรู้การทุจริต และล้วนเป็นการประเมินจากมุมมองของนักธุรกิจและนักลงทุนต่างประเทศ สะท้อนว่า**ภาพลักษณ์ด้านธรรมาภิบาลของประเทศไทยยังคงถูกมองในเชิงลบ** ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากการที่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐยังให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาการทุจริตไม่เพียงพอ โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ อาทิ ภาครัฐควรส่งเสริม**วัฒนธรรมองค์กรแบบไม่ยอมรับการทุจริต** โดย**การปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์ และความรับผิดชอบให้กับเจ้าหน้าที่ในทุกระดับ** ควบคู่กับ**การเปิดเผยข้อมูลงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้างในรูปแบบข้อมูลเปิด (Open Data) ตามความเหมาะสม** เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบได้ โดย**การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล** เช่น ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อตรวจจับความผิดปกติของการใช้งบประมาณ และเพิ่มความโปร่งใสในการดำเนินงาน ทั้งนี้ การสร้างสังคมที่ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบจำเป็นต้องอาศัย**ความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม** ในการร่วมกันผลักดันให้เกิดธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เมื่อระบบบริหารมีความโปร่งใส การตรวจสอบมีประสิทธิภาพ และประชาชนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ประเทศไทยก็จะสามารถก้าวสู่สังคมที่ปราศจากการทุจริตและประพฤติมิชอบได้ในที่สุด

210101

แผนแม่บทย่อย การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

Y1 210101

จ.3

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย	☹☹☺	☺☺☺	☹☹☺	ค่าเป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย

(1) ร้อยละของเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 50
(2) ร้อยละของประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ร้อยละ 50
(3) ร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ 85 คะแนนขึ้นไป ร้อยละ 80

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี
(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี
(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210101	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 89.60** (กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนไทย ที่มีอายุ 12-24 ปี จำนวน 46,600 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 90.90** (กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนไทย ที่มีอายุ 12-24 ปี จำนวน 46,600 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 89.80** (กลุ่มตัวอย่างเด็กและเยาวชนไทย ที่มีอายุ 12-24 ปี จำนวน 46,600 คน)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 3.76** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.45** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 1.21** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 112.25 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 112.25 ของค่าเป้าหมาย**

210101

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210101	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 89.30** (กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 61,682 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 90.40** (กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 47,100 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 89.40** (กลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป จำนวน 47,100 คน)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 1.76** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.23** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 1.11** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 111.75** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 117.75** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210101	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 80.94** (หน่วยงานภาครัฐที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA อยู่ที่ 6,737 หน่วยงาน จาก 8,323 หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินฯ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 92.44** (หน่วยงานภาครัฐที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA อยู่ที่ 7,696 หน่วยงาน จาก 8,325 หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินฯ)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 94.17** (หน่วยงานภาครัฐที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน ITA อยู่ที่ 7,832 หน่วยงาน จาก 8,317 หน่วยงานที่เข้าร่วมการประเมินฯ)	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100**	**ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.78** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 14.21** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.87** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.17** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 94.17** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด					**คิดเป็นร้อยละ 98.06** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(100+100+94.17)}{3}$

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า เด็กและเยาวชนไทยที่มีอายุ 12 - 24 ปี ให้คะแนนการมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตในระดับมาก-มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.80 ของเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 46,600 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 90.90 ของเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 46,600 คน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.21

ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 112.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ร่วมกับสำนักงานสถิติแห่งชาติ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป ให้คะแนนการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตในระดับมาก-มากสุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 89.40 ของประชาชนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47,100 คน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 90.40 ของประชาชนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 47,100 คน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.11 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 111.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

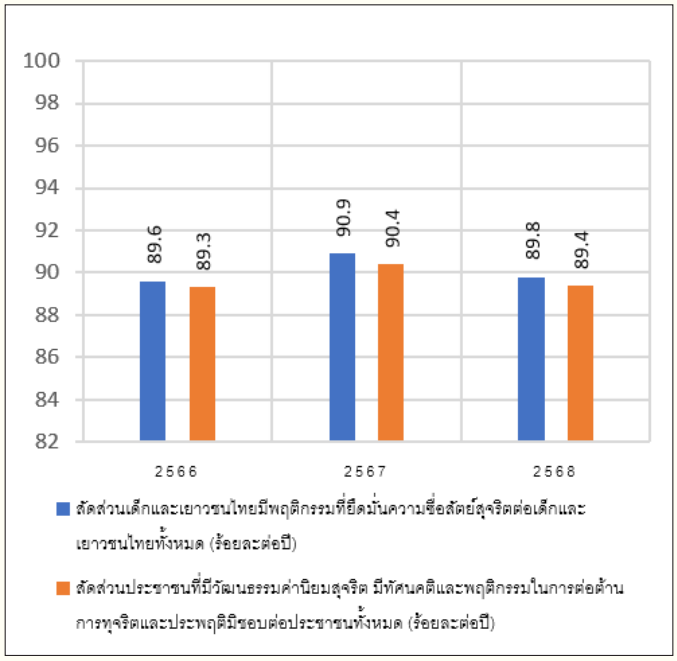
(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 94.17 หรือมีจำนวนหน่วยงานผ่านเกณฑ์การประเมินฯ 7,832 หน่วยงาน จากทั้งหมด 8,317 หน่วยงาน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) หน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.44 หรือมีจำนวนหน่วยงานผ่านเกณฑ์การประเมินฯ 7,696 หน่วยงาน จากทั้งหมด 8,325 หน่วยงาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.87 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.17 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ตารางสัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด จำแนกตามประเภทองค์กร

ประเภทองค์กร	จำนวนหน่วยงาน	ผ่านเกณฑ์	ไม่ผ่านเกณฑ์
หน่วยงานของศาล	3	3 (100%)	0
หน่วยงานของอัยการ	1	1 (100%)	0
หน่วยงานขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ	5	5 (100%)	0
หน่วยงานของรัฐสภา	3	3 (100%)	0
ส่วนราชการระดับกรม	160	160 (100%)	0
รัฐวิสาหกิจ	51	50 (98.04%)	1
องค์การมหาชน	61	57 (98.04%)	4
หน่วยงานของรัฐอื่น ๆ	18	16 (88.89%)	2
กองทุน	12	12 (100%)	0
สถาบันอุดมศึกษา	87	84 (96.55%)	3
จังหวัด	76	76 (100%)	0
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76	75 (98.68%)	1
เทศบาลนคร	35	34 (97.14%)	1
เทศบาลเมือง	216	207 (95.83%)	9
เทศบาลตำบล	2,220	2,080 (93.69%)	140
องค์การบริหารส่วนตำบล	5,291	4,967 (93.88%)	324
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ	2	2 (100%)	0
รวม	8,317	7,832 (94.17)	485

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

210101

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 98.06 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในคนทุกกลุ่มวัย รวมถึงเจ้าหน้าที่รัฐ เยาวชน และประชาชนทั่วไป ผ่านการพัฒนาศักยภาพและยกระดับความรู้ความเข้าใจด้านการป้องกันการทุจริตให้แก่เจ้าหน้าที่รัฐ เยาวชน และประชาชน ควบคู่กับการขับเคลื่อนหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาและการประเมินพฤติกรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมสุจริต พร้อมทั้งเสริมสร้างความตระหนักรู้ผ่านโครงการรณรงค์ต่อต้านการทุจริต และการประชาสัมพันธ์การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในรูปแบบที่หลากหลายและเหมาะสมกับทุกกลุ่มวัย โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการส่งเสริมการพัฒนาชุมชนธรรมาภิบาล** ของกรมพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกและกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบแบบบูรณาการ ทั้งภายในและภายนอกองค์กร พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายภาคประชาชนในการร่วมป้องกันการทุจริต ผ่านการดำเนินโครงการส่งเสริมชุมชนธรรมาภิบาลอย่างต่อเนื่อง **โครงการพัฒนาสร้างสื่อสร้างสรรค์สร้างการรับรู้ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักเรียนในจังหวัดชายแดนใต้** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา มุ่งให้ความรู้และสร้างแนวทางการมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อสร้างสรรค์เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม

การทุจริตสำหรับนักเรียนในจังหวัดชายแดนใต้ เพื่อปลุกจิตสำนึกการต่อต้านการทุจริตในระดับเยาวชน พร้อมทั้งสร้างกระแสค่านิยมการต่อต้านทุจริตในทุกระดับโดยใช้การอบรมและการรณรงค์เพื่อป้องกันปัญหาการทุจริต **โครงการ "การเสริมสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตในกลุ่มเยาวชนระดับมัธยมศึกษา"** ของมหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่มุ่งปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตในกลุ่มเยาวชนระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดค่านิยมร่วมที่นำไปสู่วัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริต ควบคู่กับการพัฒนาระบบและกลไกเฝ้าระวังการทุจริต โดยดำเนินการศึกษาทางวิชาการเพื่อจัดทำรูปแบบและคู่มือการสร้างวัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตในกลุ่มเยาวชน ตลอดจนพัฒนาเครื่องมือสำหรับการสร้างและวัดผลสัมฤทธิ์วัฒนธรรมการต่อต้านการทุจริตในกลุ่มเยาวชน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปลูกและปลุกจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริต ครอบคลุมทั้งภาครัฐ เอกชน และภาคประชาชนในทุกกลุ่มวัย ผ่านการรณรงค์ การอบรมให้ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงทุกกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาให้เหมาะสมและครอบคลุมทั้งเยาวชนและประชาชนทั่วไป ควบคู่กับการสร้างเครือข่ายและบูรณาการความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างการปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีและร่วมกันเฝ้าระวังการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม **ยังไม่พบการดำเนินงานในลักษณะที่มุ่งเน้นการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในกระบวนการดำเนินงานมากเท่าที่ควร** โดยการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมที่ทันสมัยมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ อันจะช่วยเพิ่มความโปร่งใสและประสิทธิภาพของมาตรการที่เกี่ยวข้อง หรือการพัฒนาเครื่องมือสำหรับวัดผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมสุจริตที่ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสะท้อนผลลัพธ์ของการปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์สุจริต รวมถึงการเสริมสร้างวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการบรรลุเป้าหมาย **ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต** มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ปัญหาค่านิยมเชิงวัฒนธรรม**ที่บางส่วนยังมองว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ ส่งผลให้**ภาครัฐขาดธรรมาภิบาลและความโปร่งใสในการดำเนินงาน** อีกทั้ง **การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตของประชาชนอาจยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม** โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบาง ผู้ด้อยโอกาส ผู้ต้องขัง หรือกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมถึง **การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้เพื่อความโปร่งใส** ที่อาจยังไม่ครอบคลุมทุกกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก**ข้อจำกัดด้านเครื่องมือ กลไก และความรู้ความเข้าใจของบุคลากร** ถึงแม้ว่าตัวชี้วัดสองในสามของเป้าหมาย ได้แก่ สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด และสัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริตมีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบต่อประชาชนทั้งหมดจะบรรลุเป้าหมายและสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด แต่เมื่อเทียบกับปีก่อนกลับมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง สะท้อนว่าพฤติกรรมทุจริตยังเป็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญและการแก้ไขอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาหน่วยงานของรัฐที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) โดยส่วนใหญ่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบล ส่งผลให้ภาพรวมยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย (สีเขียว) และยังคงอยู่ในสถานะใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ต่อเนื่องตลอดหลายปีที่ผ่านมา

210101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้**ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต**บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกด้านคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริตในทุกกลุ่มประชากรอย่างต่อเนื่อง** ผ่านการรณรงค์ การอบรม การให้ความรู้ และการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย พร้อมทั้งขยายการเข้าถึงไปยังกลุ่มเปราะบาง ผู้ด้อยโอกาส ผู้ต้องขัง หรือกลุ่มที่มีความเสี่ยงต่อการขาดจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้มาตรการด้านคุณธรรมเป็นไปอย่างครอบคลุมและลดช่องว่างการรับรู้ในสังคม ควบคู่กับ**การพัฒนาเครื่องมือและระบบวัดผลพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตให้ครอบคลุมทุกกลุ่มประชากร** เพื่อให้สามารถติดตามความก้าวหน้าและสามารถสะท้อนสถานการณ์ได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาผลการประเมินรายตัวชี้วัดของการประเมิน ITA พบว่าตัวชี้วัดที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ การเปิดเผยข้อมูล จึงจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยเข้ามาช่วยดำเนินการในทุกกระบวนการเพื่อลดข้อจำกัดด้านกลไกและเครื่องมือ เพิ่มความโปร่งใส และปิดช่องโหว่ที่อาจเอื้อต่อการทุจริตและประพฤติมิชอบ นอกจากนี้ **การพัฒนาศักยภาพบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้และความเข้าใจด้านธรรมาภิบาล รวมทั้งตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่** จะช่วยยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานให้โปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรและลดค่านิยมที่มองว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติในสังคม

210102

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

Y1 210102

จ.3

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย	☹☹😐🙂	☹☹😐🙂	🙂🙂😐☹	ค่าเป้าหมาย

ค่าเป้าหมาย

(1) จำนวนคดีทุจริตในภาพรวม ลดลงร้อยละ 10
(2) จำนวนคดีทุจริตรายหน่วยงาน
(2.1) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงร้อยละ 10
(2.2) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงร้อยละ 10
(3) จำนวนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงร้อยละ 25

ค่าเป้าหมาย

(1) คดีทุจริตในภาพรวม ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน
(2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) คดีทุจริตในภาพรวม (ร้อยละ)				
210102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ลดลงร้อยละ 10.18** (3,080 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.66** (3,624 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.38** (3,819 เรื่อง)	**ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.16**	**ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 75.83** ☹	**แย่ลงร้อยละ 273.48** ☹	**ดีขึ้นร้อยละ 69.54** 🙂		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ -28.1** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ -10.76** ของค่าเป้าหมาย

210102

ตัวชี้วัด :	(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) (ร้อยละ) (2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210102	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **(2.1) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 100** (1 เรื่อง) **(2.2) ร้อยละ 0.0** (0 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **(2.1) เพิ่มขึ้น ร้อยละ 1,200.00** (13 เรื่อง) **(2.2) ร้อยละ 0.0** (0 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **(2.1) ลดลง ร้อยละ 61.54** (5 เรื่อง) **(2.2) ร้อยละ 0.0** (0 เรื่อง)	(2.1) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 450 (2.2) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50	(2.1) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (2.2) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**(2.1) แย่ลง ร้อยละ 200** **(2.2) คงเดิม**	**(2.1) แย่ลง ร้อยละ 1,100.00** **(2.2) คงเดิม**	**(2.1) ดีขึ้น ร้อยละ 105.13** **(2.2) คงเดิม**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**(2.1) ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็น ร้อยละ 13.68** ของค่าเป้าหมาย **(2.2) -**	**(2.1) สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็น ร้อยละ 123.08** ของค่าเป้าหมาย **(2.2) -**
ค่าเฉลี่ยของ 2 ตัวชี้วัดย่อย หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัด โดยตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 กำหนดให้เป็น 0 และตัวชี้วัดที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายเกินร้อยละ 100 กำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(100+0)}{2}$					**คิดเป็นร้อยละ 50** ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210102	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68** (34 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82** (37 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.81** (41 เรื่อง)	**ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 22.83**	**ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 99.69**	**ดีขึ้น ร้อยละ 8.88**	**แย่ลง ร้อยละ 22.56**		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ -47.35** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ -21.62** ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 กำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(0+50+0)}{3}$					**คิดเป็นร้อยละ 16.67** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) คดีทุจริตในภาพรวม ประมวลผลโดย สศช. โดยใช้ข้อมูลจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในอำนาจหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหาและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณนั้น ๆ จากสำนักงาน ป.ป.ช. โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.38 จากปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ 3,819 คดี และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.66 จากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 โดยมีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ 3,624 คดี สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 69.54 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 19.16) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -28.1 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -10.76 ของค่าเป้าหมาย

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน ประมวลผลโดย สศช. โดยใช้ข้อมูลจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียน ในคดีทุจริตรายหน่วยงาน จากสำนักงาน ป.ป.ช. แบ่งเป็น 2 ตัวชี้วัดย่อย ได้แก่

(2.1) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) ในชั้นไต่สวนในปีงบประมาณที่ประเมินและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณที่ประเมิน รวมกับจำนวนเรื่องที่ผู้บังคับบัญชามีคำสั่งแต่งตั้งให้สอบสวนทางวินัย ตามมาตรา 136 ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนข้อร้องเรียนฯ ลดลงร้อยละ 61.54 จากปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนข้อร้องเรียนฯ 5 เรื่อง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนข้อร้องเรียนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1,200 จากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 โดยมีจำนวนข้อร้องเรียนฯ 13 เรื่อง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 105.13 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 450) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 13.68 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 123.08 ของค่าเป้าหมาย

(2.2) ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประเมินจากจำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวนและเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีงบประมาณที่ประเมิน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ไม่มีจำนวนเรื่องที่เป็นข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ไม่มีข้อร้องเรียนฯ คิดเป็นร้อยละ 0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม (ไม่สามารถเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2567 และ พ.ศ. 2570 ได้)

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของตัวชี้วัดคดีทุจริตรายหน่วยงานเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัดย่อย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50

(3) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง โดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา และเป็นเรื่องที่เกิดเหตุในปีที่ประเมิน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.81 จากปีก่อนหน้า โดยมีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ 41 เรื่อง และเมื่อเทียบกับ

210102

ปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.82 จากปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 โดยมีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนฯ 37 เรื่อง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง โดยคิดเป็นร้อยละ 22.56 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 22.83) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -47.35 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ -21.62 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 16.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การป้องปรามและลดคดีทุจริต** ควบคู่กับ**การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ**แก่เจ้าหน้าที่และประชาชน โดยเฉพาะใน**การยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินทางระบบอิเล็กทรอนิกส์** เพื่อสร้างความโปร่งใสและลดจำนวนคดีทุจริต ภายใต้การขับเคลื่อนของสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต่าง ๆ ทั้งนี้ หน่วยงานได้มุ่งเน้น**การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต กระบวนการยุติธรรม รวมถึงผู้ปฏิบัติงานด้านการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สิน** ตลอดจน**การพัฒนาระบบงานดิจิทัล** เพื่อสนับสนุนการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยัง**ส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต**ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึกและค่านิยมต่อต้านการทุจริต เพื่อลดการทุจริตและประพฤติมิชอบในสังคมไทย ตลอดจนการพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อสนับสนุนการบังคับใช้มาตรการทางวินัย ปกครอง อาญา และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการทุจริตหรือประพฤติมิชอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ดี ยังมีประเด็นที่ต้องพัฒนาเพิ่มเติม ได้แก่ การให้คำปรึกษาและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการทุจริตอย่างเป็นรูปธรรม

210102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการบรรลุเป้าหมาย **คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง** มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ระบบการให้คำปรึกษาและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส** แม้ว่าสถานการณ์คดีทุจริตในภาพรวมจะมีแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของคดีลดลง แต่เมื่อพิจารณาตามเป้าหมายที่ต้องการให้จำนวนคดีทุจริตลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จะพบว่ายังคงอยู่ห่างไกลจากเป้าหมายเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริตที่แม้จะไม่มีข้อร้องเรียนมาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่อาจยืนยันได้ว่าไม่มีปัญหาทุจริต หรือจำนวนคดีทุจริตลดลงจริง สะท้อนให้เห็นว่าจำนวนคดีที่ปรากฏในระบบอาจไม่สะท้อนสถานการณ์จริงทั้งหมด จึงเป็นความท้าทายด้านระบบการให้คำปรึกษาและคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่ไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นที่จะทำให้ประชาชนกล้าเปิดเผยข้อมูล ส่งผลให้ปัญหาที่แท้จริงไม่ถูกเปิดเผย ซึ่งอาจเป็นผลมาจาก**ข้อจำกัดด้านบุคลากรและทักษะ** โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตรวจสอบทรัพย์สินและผู้ปฏิบัติงานด้านสืบสวนสอบสวนที่มีไม่เพียงพอ ทำให้การตรวจสอบเชิงรุกไม่ทั่วถึง และเพิ่มโอกาสให้การทุจริตบางส่วนไม่ถูกตรวจพบหรือจัดการได้ทันท่วงที **กระบวนการทางวินัยจึงมีความล่าช้า** เมื่อเทียบกับต่างประเทศ และ**ความไม่เป็นเอกภาพในการบังคับใช้กฎหมาย อันเนื่องมาจากปัญหาการใช้ดุลพินิจที่แตกต่างกัน** ทำให้การลงโทษผู้กระทำผิดขาดความชัดเจนและไม่สม่ำเสมอ ซึ่งต่างจากหลายประเทศที่มีระบบตรวจสอบการลงโทษที่ชัดเจนและกำหนดระยะเวลาดำเนินการอย่างรัดกุมกว่า ทำให้ระบบไทยยังคงเผชิญความท้าทายในการสร้างมาตรฐานความเป็นธรรมและประสิทธิภาพในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้**คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง**บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนกล้าเปิดเผยข้อมูล โดยพัฒนาระบบให้คำปรึกษาและการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส**ให้มีความปลอดภัยและเป็นมิตรต่อผู้ใช้งานผ่านการจัดตั้งช่องทางร้องเรียนที่เป็นความลับสูง การให้ข้อมูลสถานะความคืบหน้าอย่างโปร่งใส รวมถึงการมีทีมเจ้าหน้าที่เฉพาะทางที่ช่วยให้คำปรึกษาได้อย่างมืออาชีพ ทำให้จำนวนคดีที่เข้าสู่ระบบสะท้อนข้อเท็จจริงได้ครบถ้วนและนำไปสู่การลดการทุจริตในระยะยาว ในขณะเดียวกันควร**เสริมสร้างศักยภาพและเพิ่มจำนวนบุคลากรเฉพาะทาง** โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ด้านสืบสวน สอบสวน และตรวจสอบทรัพย์สิน เพื่อให้สามารถดำเนินการตรวจสอบเชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งจำเป็นต้อง**ปรับปรุงกระบวนการบริหารจัดการคดีให้ดำเนินตามกรอบเวลาที่กำหนดอย่างเข้มงวด ลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็น โดยสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีเพื่อลดการใช้ดุลพินิจของผู้บังคับบัญชา** เมื่อระบบสามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ ประชาชนย่อมมีความมั่นใจและให้ความร่วมมือมากขึ้น พร้อมกับกระบวนการยุติธรรมที่มีความเป็นกลางและโปร่งใสจะยิ่งทำให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นสะท้อนสถานการณ์จริงได้ และท้ายที่สุดจะช่วยให้จำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลงตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

210201

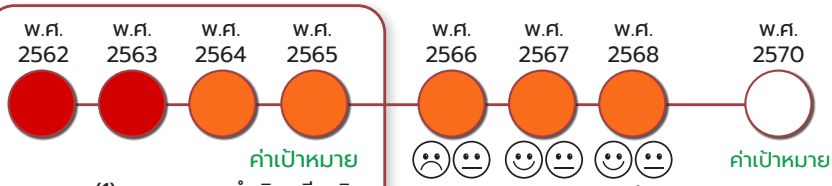
แผนแม่บทย่อย | การปราบปรามการทุจริต

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

Y1 210201

ค่าเป้าหมาย

(1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ไม่เกินร้อยละ 25
(2) จำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ไม่เกินร้อยละ 4 ของจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง

ค่าเป้าหมาย

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมดเฉลี่ย ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี
(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมดเฉลี่ย ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 210201 พิจารณาจาก (1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด โดยได้มีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังของตัวชี้วัดที่ (1) ส่งผลให้สถานการณ์มีการเปลี่ยนแปลงไปจากที่รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
210201	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 75.87** (833 เรื่อง จาก 970 เรื่อง) (revise)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 75.51** (1,076 เรื่อง จาก 1,425 เรื่อง) (revise)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 70.51** (1,138 เรื่อง จาก 1,614 เรื่อง)	**ไม่เกิน ร้อยละ 20**	**ไม่เกิน ร้อยละ 20 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 5.40** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 0.47** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 6.62** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 28.36 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 28.36 ของค่าเป้าหมาย**

210201

ตัวชี้วัด :	(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด (ร้อยละต่อปี)				
210201	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 0.00** (0 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **ร้อยละ 0.00** (0 เรื่อง)	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **ร้อยละ 0.00** (0 เรื่อง)	**ไม่เกิน ร้อยละ 3**	**ไม่เกิน ร้อยละ 3 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย**
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยของทั้ง 2 ตัวชี้วัด					**คิดเป็นร้อยละ 64.18 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย**

หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{(28.36+100)}{2}$

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ประเมินจากจำนวนคดีในกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด 2 ปี ต่อจำนวนเรื่องกล่าวหาที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวนทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนคดีที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 70.51 โดยมีจำนวนคดีที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาฯ 1,138 เรื่อง จากจำนวนเรื่องไต่สวนทั้งหมด 1,614 เรื่อง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีจำนวนคดีที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75.58 โดยมีจำนวนคดีที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาฯ 1,076 เรื่อง จากจำนวนเรื่องไต่สวนทั้งหมด 1,425 เรื่อง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.62 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินร้อยละ 20) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 28.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด จัดทำโดยสำนักงาน ป.ป.ช. ประเมินจากจำนวนคดีอาญาที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับต่อจำนวนคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีจำนวนคดีอาญาทุจริตฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.00 โดยมีจำนวนคดีอาญาทุจริตฯ 0 เรื่อง และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีจำนวนคดีอาญาทุจริตฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.00 ซึ่งไม่มีคดีอาญาที่หน่วยงานไต่ส่วนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับเช่นเดียวกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินร้อยละ 3) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

210201

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 64.18 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและระบบงานด้านปราบปรามการทุจริต โดยมุ่งอบรม เพิ่มทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินคดีทุจริต และเสริมองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ตลอดจนกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีทุจริต อาทิ การไต่สวน การจัดทำสำนวนคดี การรวบรวมพยานหลักฐาน ควบคู่กับการพัฒนาเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูล เพื่อให้การตรวจสอบ การสอบสวน และการดำเนินคดีเป็นไปอย่างมีมาตรฐาน รวดเร็ว และโปร่งใส อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างสมรรถนะของบุคลากรในกระบวนการดำเนินคดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต** ผ่านการอบรมและเสริมสร้างทักษะด้านเทคโนโลยี หรือองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการการดำเนินคดีทุจริต **การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการด้านการปราบปรามการทุจริต** เพื่ออำนวยให้เกิด**การบริหารจัดการคดีทุจริตแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด** โดยมี**การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน**อย่างบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อเสนอแนะบางส่วนที่ยังไม่พบ สะท้อนถึงความจำเป็นที่ต้องพิจารณาแนวทางขับเคลื่อนเพิ่มเติมในระยะต่อไป โดยเฉพาะการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการต่อต้านการทุจริต

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้**การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ** ยังไม่บรรลุเป้าหมาย มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การบริหารจัดการคดีทุจริตแล้วเสร็จภายในกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด** โดยในแต่ละปีงบประมาณยังมีจำนวนคดีไต่สวนที่ดำเนินการเกินกว่า 2 ปี ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวน แม้ว่าสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายไม่เกินร้อยละ 20 กลับพบว่าคิดเป็นร้อยละ 28.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายอยู่มาก สถานการณ์นี้อาจสะท้อนถึง **ข้อจำกัดด้านกำลังคนที่ไม่เพียงพอเมื่อเทียบกับปริมาณคดี** อีกทั้ง **คดีทุจริตบางคดีที่มีความซับซ้อน จึงมีความจำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางในการไต่สวน** นอกจากนั้น **การใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนกระบวนการไต่สวนยังไม่เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากบุคลากรมีความรู้และทักษะด้านดิจิทัลที่แตกต่างกัน** ส่งผลให้ระบบเทคโนโลยีที่มีไม่สามารถช่วยลดขั้นตอนหรือเพิ่มความรวดเร็วได้เท่าที่ควร

210201

ในขณะเดียวกัน**กระบวนการไต่สวนข้อเท็จจริงมีหลายขั้นตอนและในแต่ละขั้นตอนใช้เวลานาน** ซึ่งหากขั้นตอนใดเกิดความล่าช้า จะส่งผลต่อภาพรวมของคดีทั้งหมด และแม้สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด มีจำนวน 0 เรื่อง เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าซึ่งไม่มีคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับเช่นกัน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม ถึงอย่างนั้นก็อาจไม่ได้สะท้อนประสิทธิภาพหรือความโปร่งใสของกระบวนการได้ทั้งหมด เนื่องจาก**คดีทุจริตจำนวนมากมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงานหรือบุคคลที่มีอิทธิพล ทำให้การสืบสวนและรวบรวมพยานหลักฐานมีความซับซ้อน และยังมีความเสี่ยงที่พยานอาจถูกกดดันหรือเกิดอุปสรรคในการเข้าถึงข้อมูลสำคัญ** ส่งผลให้กระบวนการล่าช้ามากยิ่งขึ้นและไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณชนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้**การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ**บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนากลไกและระบบบริหารจัดการคดีเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ภายในกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนด** โดย**จัดสรรกำลังคนให้เพียงพอต่อปริมาณคดี** พร้อม**พัฒนาความเชี่ยวชาญของพนักงานไต่สวนให้สามารถรองรับคดีที่มีความซับซ้อนสูงมากขึ้น** ทั้งในด้านทักษะวิชาชีพ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มความแม่นยำและความรวดเร็วในการสืบสวน ซึ่งจะช่วยแก้ไขข้อจำกัดด้านบุคลากร ควบคู่กับ**การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น** ทั้งด้านฐานข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และระบบจัดการสำนวนคดี พร้อมทั้ง**พิจารณาทบทวนขั้นตอนที่ไม่จำเป็น ปรับปรุงขั้นตอนและกระบวนการดำเนินคดีเพื่อลดความซ้ำซ้อน และจัดให้มีมาตรการคุ้มครองพยานที่เข้มแข็ง** เพื่อป้องกันอุปสรรคจากการเข้าถึงพยานหลักฐานที่สำคัญ นอกจากนี้ หน่วยงานควรส่งเสริม**ความโปร่งใสในทุกขั้นตอน** ผ่านการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามความเหมาะสม และกำหนดมาตรฐานธรรมาภิบาลที่ชัดเจน ตรวจสอบได้ เพื่อให้สาธารณชนเกิดความเชื่อมั่นในระบบการดำเนินคดีทุจริตของภาครัฐมากยิ่งขึ้น และลดความเสี่ยงด้านการดำเนินคดีทุจริตที่ล่าช้า ไม่เป็นธรรม และเพิ่มความโปร่งใสไม่เลือกปฏิบัติ

แผนแม่บท
22

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

มุ่งเน้นให้มีกฎหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ และนำกฎหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล เพื่ออำนวยความยุติธรรมตามสิทธิของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม

จ.1
ยธ.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้กฎหมายเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศที่ทำให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์อย่างทั่วถึงและก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ รวมถึงทำให้กระบวนการยุติธรรมมีความสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใสมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบและการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย ควบคู่ไปกับการยกระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนากฎหมาย เพื่อให้กฎหมายเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความสมดุลระหว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
220001	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม	คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
220002	การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570

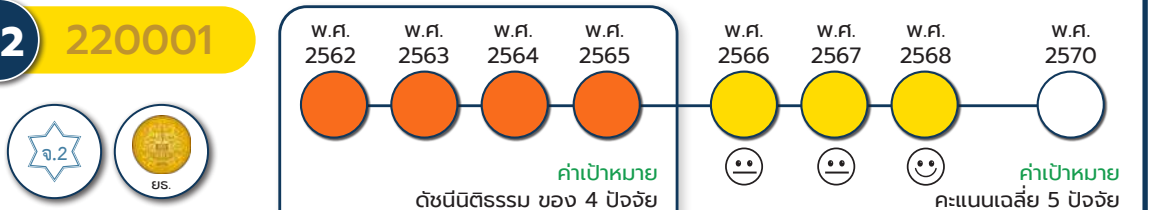
Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
220102	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
220103	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใสในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570
220104*	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น	กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี
220201	การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570

หมายเหตุ: *เป้าหมาย 220104 การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม

Y2 220001

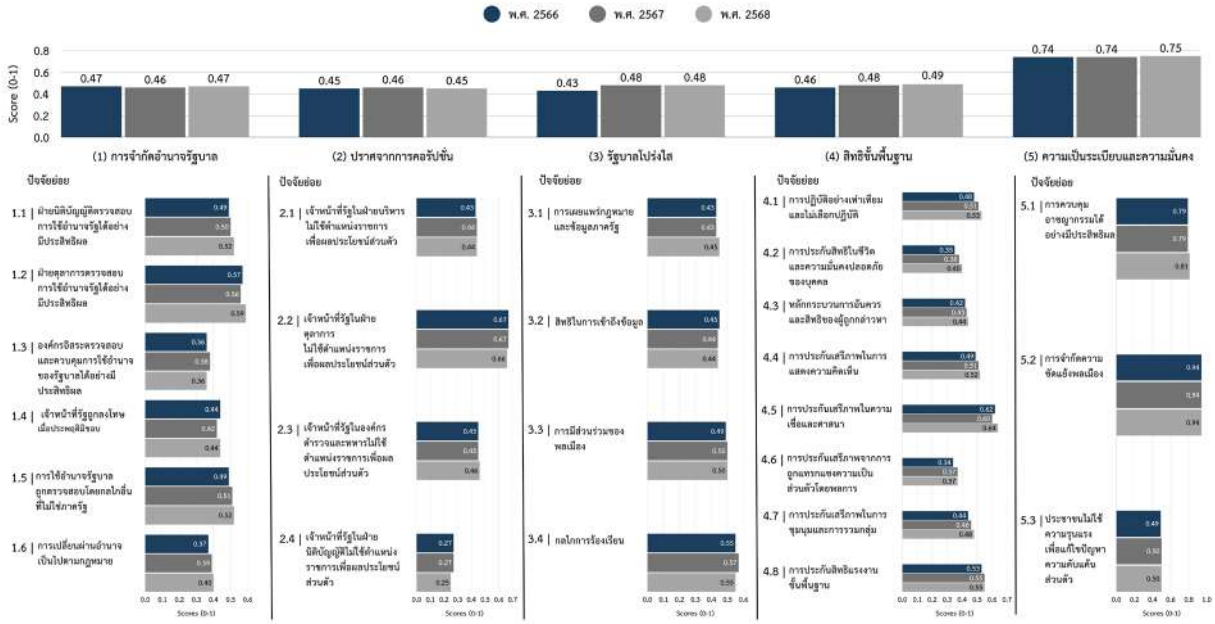

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง (คะแนน)				
220001	**สถานการณ์ปีก่อนหน้า** เป็นปีของการรายงาน		**สถานการณ์ พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568**	**ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**
	พ.ศ. 2566	**พ.ศ. 2567**			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **0.52 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) **0.52 คะแนน**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) **0.53 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 0.56 คะแนน**	**ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**คงเดิม** 😐	**คงเดิม** 😐	**ดีขึ้น ร้อยละ 1.92** 🙂		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.64 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 81.54 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอรัปชั่น (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง จัดทำโดย The World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยใน 5 ปัจจัยดังกล่าวอยู่ที่ 0.53 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.52 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.92 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.56 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.54 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

คะแนนดัชนีนิติธรรม 5 ปัจจัย พ.ศ. 2566 - 2568

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม และเป็นธรรม มีประเด็นสำคัญ อาทิ **การจำกัดการใช้อำนาจของรัฐที่ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ** โดยเฉพาะกลไกการตรวจสอบและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายตุลาการและนิติบัญญัติที่ยังขาดความเป็นอิสระและถูกแทรกแซงจากอิทธิพลทางการเมือง จนก่อให้เกิดสภาวการณ์ที่เอื้อต่อ**การทุจริตในภาครัฐ** ผ่านการที่เจ้าหน้าที่รัฐใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ของตนเองและพวกพ้อง ซึ่งจะเป็นการบิดเบือนเจตนารมณ์ของกฎหมายในการเป็นเครื่องมือกระจายประโยชน์สู่ทุกภาคส่วนได้อย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม นอกจากนี้ **การรับประกันสิทธิของประชาชน**ที่อาจยังไม่ครอบคลุมทั้งในด้านการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับภาครัฐ การถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวโดยพลการ และการขาดหลักประกันสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม ทำให้ประชาชนไม่สามารถตรวจสอบและเรียกร้องความเป็นธรรมต่อการใช้อำนาจของรัฐที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตได้

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **การปฏิรูปกลไกการตรวจสอบภาครัฐ** ให้มีความเป็นอิสระเข้มแข็ง และปราศจากการแทรกแซงจากอิทธิพลทางการเมือง เพื่อสร้างระบบให้รัฐมีความรับผิดในการใช้อำนาจบริหาร **การบูรณาการฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน**ผ่านการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ควบคู่ไปกับ**การสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้ภาคประชาสังคมมีส่วนร่วม** เพื่อสนับสนุนความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและตรวจสอบอำนาจรัฐอย่างเต็มที่ ซึ่งจะเป็นการสร้างสมดุลระหว่างความมั่นคงและการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน เพื่อให้กฎหมายเป็นรากฐานของการพัฒนาที่โปร่งใสและเป็นธรรมอย่างแท้จริง

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

Y2 220002

จ.2 ยธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				😐	😐	🙂	

ค่าเป้าหมาย
ดัชนีนิติธรรม ของ 4 ปัจจัย
(1) การจำกัดอำนาจรัฐ
(2) รัฐบาลโปร่งใส
(3) สิทธิขั้นพื้นฐาน
(4) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง
ค่าคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 0.65 คะแนน

ค่าเป้าหมาย
คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัย ของดัชนีนิติธรรม ได้แก่
(1) การบังคับใช้กฎหมาย
(2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง
(3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา
ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570

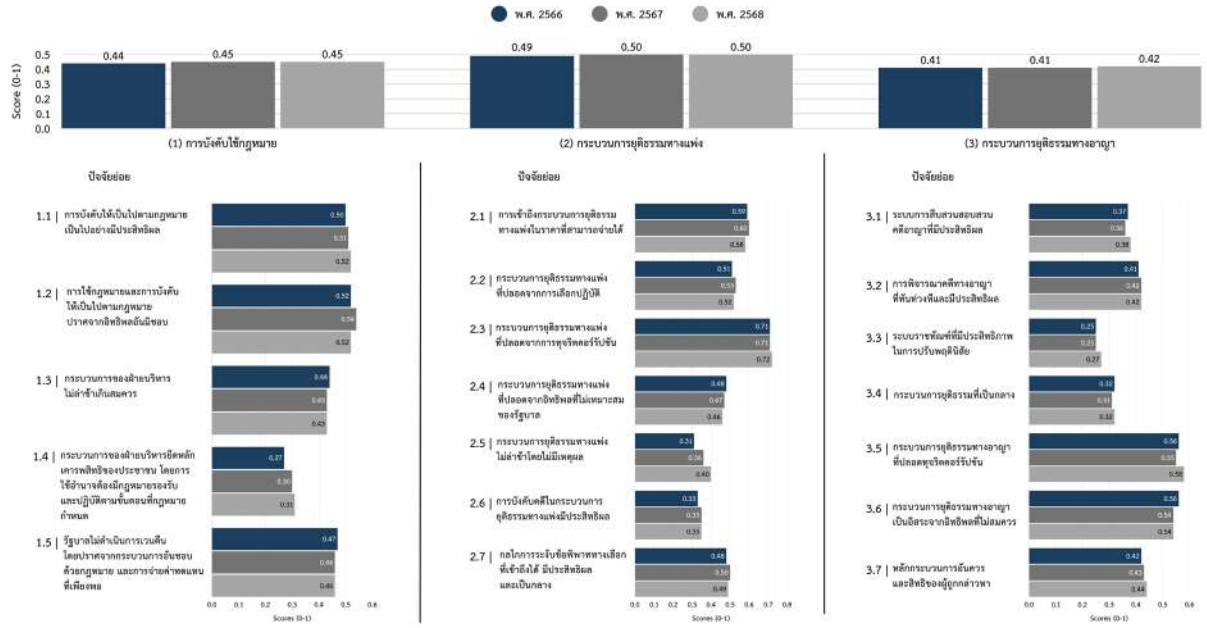
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด : คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (คะแนน)

220002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.45 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.45 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 0.46 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 2.22 🙂		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.00 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา จัดทำโดย The World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีค่าคะแนนเฉลี่ยใน 3 ปัจจัยดังกล่าวอยู่ที่ 0.46 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.45 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2.22 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.50 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

คะแนนดัชนีนิติธรรม 3 ปัจจัย พ.ศ. 2566 - 2568

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้ การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ มีประเด็นสำคัญ อาทิ **แนวทางการตีความการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่รัฐ** ที่ยังไม่ชัดเจนและเอื้อต่อการใช้ดุลพินิจในลักษณะที่อาจนำไปสู่การบังคับใช้กฎหมายโดยมิชอบหรือละเมิดกระบวนการอันควร การบังคับคดีตามคำพิพากษาในคดีแพ่งและกระบวนการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่ยังมีข้อจำกัดด้านประสิทธิผล รวมถึง **ความไม่เชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนยุติธรรม**ซึ่งเป็นผลมาจากความล่าช้าในกระบวนการยุติธรรม โดยมีขั้นตอนทางเอกสาร การดำเนินงานที่ซับซ้อน และการมีช่องทางติดตามการดำเนินคดีที่ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอ ประกอบกับ**การถูกเลือกปฏิบัติโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ** โดยเฉพาะเมื่อกลุ่มเปราะบาง กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ หรือกลุ่มชาติพันธุ์ ตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา นอกจากนี้ **ระบบราชทัณฑ์ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอในการฟื้นฟู**และปรับปรุงแก้ไขพฤตินิสัยของผู้กระทำผิดให้กลับสู่สังคมได้อย่างยั่งยืน

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **การยกระดับมาตรฐานแนวทางการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย**ให้มีความชัดเจนและเป็นเอกภาพ **เสริมสร้างกลไกกำกับดูแลการใช้ดุลพินิจให้โปร่งใส**และตรวจสอบได้ การเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการสืบสวนสอบสวน การบังคับคดี และระบบบริหารจัดการคดีให้มีความรวดเร็ว โดยมุ่งเน้น**การลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อน** และ**พัฒนาช่องทางดิจิทัล** เพื่อให้ประชาชนติดตามความคืบหน้าของคดีได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ควรส่งเสริมมาตรการป้องกันการเลือกปฏิบัติในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้ง**พัฒนาระบบฟื้นฟูผู้กระทำผิดให้มีมาตรฐานและมีประสิทธิผล**มากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้กลับคืนสู่สังคมอย่างยั่งยืน

220101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

Y1 220101

จ.3 | OCS สคก.

พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565

ค่าเป้าหมาย
1) สัดส่วนของกฎหมายที่ได้รับการทบทวน แก้ไข ปรับปรุงและ/หรือยกเลิกให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ร้อยละ 50 ของกฎหมายทั้งหมด
(2) ร้อยละ/จำนวนคดี/เรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการไม่รับความเป็นธรรม

พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2568

ค่าเป้าหมาย
ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน ภายในปี 2570

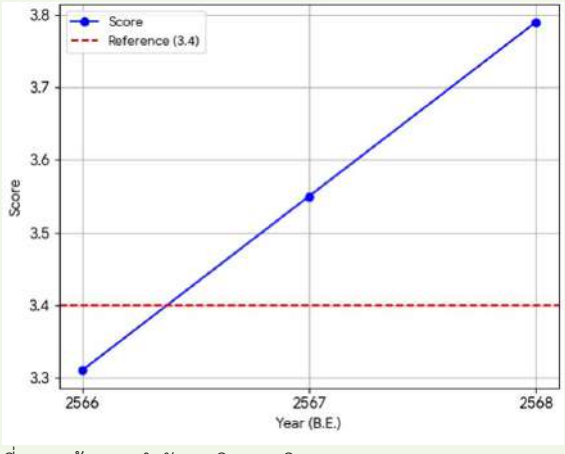
พ.ศ. 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม (คะแนน)				
220101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 3.31 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3.55 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 3.79 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.75	ดีขึ้น ร้อยละ 7.25	ดีขึ้น ร้อยละ 6.76		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 111.47 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 111.47 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

220101

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง พิจารณาจากค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จัดทำโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า อยู่ที่ 3.79 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 3.55 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 6.76 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน) ซึ่งพบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 111.47 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานกิจการยุติธรรม

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการปฏิรูปกฎหมายและระเบียบปฏิบัติเดิมให้มีความทันสมัยเพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ควบคู่ไปกับการวางรากฐานระบบงานยุติธรรมใหม่ผ่านการนำเทคโนโลยีมาใช้ปรับปรุงฐานข้อมูลและการทำงานให้รวดเร็วแม่นยำ รวมถึงการเร่งพัฒนาศักยภาพของเจ้าหน้าที่รัฐและสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายใหม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การปรับปรุงเนื้อหากฎหมายและกระบวนการ**โดยพบหลายโครงการที่มุ่งเน้นการยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และการเตรียมความพร้อมของบุคลากรผ่านการอบรมและสร้างความเข้าใจแก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังพบ**ช่องว่างการพัฒนาในมิติการเชื่อมโยงระบบและนวัตกรรมการบริการ** โดยโครงการที่มีอยู่ในปัจจุบันอาจยังไม่ครอบคลุมการบูรณาการฐานข้อมูลกฎหมายข้ามหน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนาช่องทางดิจิทัลใหม่ ๆ ในการรับฟังความคิดเห็นหรือให้บริการประชาชน และกลไกการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะที่ชัดเจนเพื่อสร้างความโปร่งใส

220101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึงและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การกระจัดกระจายของข้อมูล**กฎหมาย คำพิพากษา ขั้นตอนการอนุญาต และรายงานผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่ยังอยู่ในรูปแบบแยกส่วน ทำให้การวิเคราะห์และการวางนโยบายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ขาดข้อมูลที่ครบถ้วน โดยความไม่เชื่อมโยงระหว่างกระบวนการและข้อมูล อาจนำไปสู่ความซ้ำซ้อนของภารกิจระหว่างหน่วยงานรัฐ อีกทั้ง **ความล่าช้าในการปฏิรูปกฎระเบียบด้านเศรษฐกิจ**ที่มีความคืบหน้าเพียงบางส่วน โดยเฉพาะกระบวนการทบทวนกฎหมายและกฎระเบียบของโครงการที่เกี่ยวข้องกับ SMEs ยังไม่สามารถขับเคลื่อนได้เต็มศักยภาพ ส่งผลโดยตรงกับต้นทุนการประกอบธุรกิจของภาคเอกชนทั้งในด้านต้นทุนการปฏิบัติตามกฎหมายและเวลาในการดำเนินการ รวมถึง**กรอบกฎหมายที่อาจไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและข้อกำหนดระหว่างประเทศ** อาทิ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) การต่อต้านการทุจริตและความรับผิดของนิติบุคคลของประเทศไทย ซึ่งอาจส่งผลโดยตรงต่อความสามารถในการแข่งขันและความเชื่อมั่นของนักลงทุนต่างชาติ นอกจากนี้ **การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายที่อาจขาดกระบวนการคัดกรองที่เป็นระบบ** และยังคงอาศัยดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่สูง ทำให้กลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มเปราะบางไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายในการทำให้กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึงจะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายกลางที่เชื่อมโยงกันอย่างไร้รอยต่อระหว่างหน่วยงาน** เพื่อลดความซ้ำซ้อนของภารกิจและทำให้การสืบค้นข้อมูล คำพิพากษา และการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด **การปรับปรุงและยกเลิกกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจในเชิงรุก** โดยเฉพาะการทบทวนกฎระเบียบที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนของ SMEs เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สูงขึ้น รวมถึง**ควรเร่งยกร่างกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและบริบทโลกใหม่** อาทิ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่นักลงทุนต่างชาติ ควบคู่ไปกับ**การสร้างความเสมอภาคทางกฎหมายและลดความเหลื่อมล้ำ** โดยจำเป็นต้อง**วางระบบมาตรฐานการคัดกรองการช่วยเหลือทางกฎหมายที่ชัดเจนและลดการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่** เพื่อให้กลุ่มเปราะบางสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม พร้อมทั้ง**พัฒนาช่องทางดิจิทัลในการรับฟังความคิดเห็นและรายงานผลการดำเนินงาน** เพื่อสร้างความโปร่งใสและเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

220102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมาย มีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม

Y1 220102

จ.3 ยธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) สัดส่วนการนำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลกลางของประเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 50
(2) ระยะเวลาที่ลดลงในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายทุกหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ 50
(3) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมายร้อยละ 75

ค่าเป้าหมาย
คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจัยย่อยการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ (คะแนน)				
220102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.51 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 0.52 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.56 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 5.66 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 2.00 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 1.96 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.86 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

220102

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ พิจารณาจากคะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อยการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพจัดทำโดย The World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าประเทศไทยได้คะแนนปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมาย ในปัจจัยย่อยการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพอยู่ที่ 0.52 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.51 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 1.96 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.56 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและการยกระดับการสืบสวนคดีพิเศษให้ได้มาตรฐานสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการคดี การพัฒนาประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวนสมัยใหม่ด้วยระบบจำลองสถานการณ์เสมือนจริง และการให้บริการแก่ประชาชน อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การเสริมสร้างจริยธรรมและวัฒนธรรมองค์กร** พร้อมทั้ง**ยกระดับสมรรถนะบุคลากรในการสืบสวนคดีพิเศษ**เพื่อให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่เป็นไปตามมาตรฐานสากล อาทิ การตรวจสอบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด การดำเนินคดีอาญาฟอกเงินที่เชื่อมโยงกับการพนันออนไลน์ **การนำเทคโนโลยีดิจิทัลและ AI มาประยุกต์ใช้**ในการพัฒนาระบบบริหารคดีพิเศษ ระบบค้นหาข้อมูลบุคคลและการวิเคราะห์ข้อมูลธุรกรรมทางการเงิน เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการสืบสวนสอบสวนคดีอาชญากรรมพิเศษและคดีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึง **การพัฒนาระบบบริการประชาชน** อาทิ ระบบตอบกลับอัตโนมัติและสายด่วน ในการอำนวยความสะดวกและให้บริการประชาชนได้อย่างทั่วถึง ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังพบ**ช่องว่างการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านกฎหมาย** รวมถึง **การเผยแพร่และจัดทำคำอธิบายกฎหมาย**ที่อาจยังมีการใช้ภาษาเชิงวิชาการ ซึ่งส่งผลต่อความง่ายในการเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายของประชาชน

220102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่เท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจรายย่อย** ซึ่งธุรกิจขนาดใหญ่มีศักยภาพในการจ้างที่ปรึกษากฎหมายเพื่อหลีกเลี่ยงบทลงโทษ ในขณะที่ธุรกิจรายย่อยอาจไม่สามารถทำได้อย่างเท่าเทียมกัน **การตีความกฎหมายที่คลุมเครือ**โดยยังอาศัยการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ซึ่งอาจทำให้เกิดความไม่แน่นอนและความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมาย **การเลือกปฏิบัติหรือการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล**ที่อาจทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นไปตามหลักนิติธรรม **ความรู้และความเข้าใจในกฎหมาย**และกระบวนการที่ซอบด้วยกฎหมายยังไม่เป็นที่รับรู้และยึดถือปฏิบัติร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนซึ่งยังพบการร้องเรียนว่ามีการใช้อำนาจโดยมิชอบหรือละเมิดขั้นตอนอันควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เสริมสร้างมาตรฐานในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างธุรกิจขนาดใหญ่และธุรกิจรายย่อย** โดยการจัดทำแนวทางปฏิบัติที่เข้าใจง่ายและสนับสนุนธุรกิจรายย่อยให้สามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้โดยไม่แบกรับภาระเกินศักยภาพ เพื่อสร้างความเท่าเทียมในการแข่งขันทางธุรกิจ **การพัฒนาแนวทางการบังคับใช้กฎหมายที่ยึดหลักการประเมินความเสี่ยง** (Risk-based approach) โดยมุ่งบังคับใช้กฎหมายและการตรวจสอบตามธุรกิจหรือรูปแบบกิจกรรมที่มีระดับความเสี่ยงสูง เพื่อให้สามารถจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพและบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด **ปรับปรุงความชัดเจนของกฎหมายและสร้างมาตรฐานการตีความ** เพื่อลดความไม่แน่นอนและความแตกต่างในการบังคับใช้กฎหมาย ทำให้ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ **การสร้างระบบตรวจสอบที่โปร่งใสเพื่อป้องกันการเลือกปฏิบัติและการแทรกแซงของผู้มีอิทธิพล** โดยใช้กลไกติดตามและรายงานผลที่เปิดเผยต่อสาธารณะ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและความเป็นธรรมในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย **การเผยแพร่องค์ความรู้ทางกฎหมาย**ผ่านช่องทางที่หลากหลาย พร้อมทั้งมีการจัดประเภทของกฎหมายที่มีความเกี่ยวข้องกันให้อยู่ในหมวดหมู่เดียวกันเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายและสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก ซึ่งจะช่วยให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจอย่างแท้จริง

220103

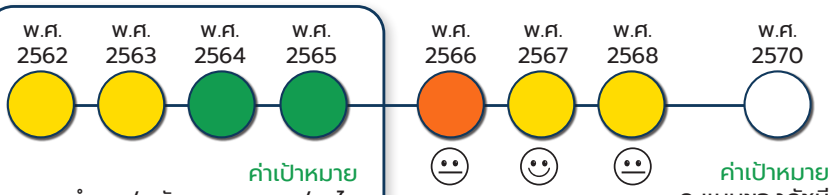
แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย

Y1 220103

จ.3 ยร.

ค่าเป้าหมาย
จำนวน/ระดับของมาตรการ/กลไก ที่ประชาชนร่วมกันในการทบทวน ความจำเป็น เหมาะสม และผลสัมฤทธิ์ ของกฎหมาย ร้อยละ 50

ค่าเป้าหมาย
คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน (คะแนน)				
220103	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.50 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 0.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.55 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 2.04 🙂	คงเดิม 😐		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 90.91 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

220103

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย พิจารณาจากคะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน จัดทำโดย The World Justice Project (WJP) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยได้คะแนนปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อยการมีส่วนร่วมของประชาชน 0.50 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.50 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาคงเดิม นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.55 คะแนน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 76.92 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : The World Justice Project (WJP)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับ**การส่งเสริมความรู้และความตระหนักด้านสิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญให้แก่ประชาชน**อย่างทั่วถึง **การจัดทำสื่อเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมาย**ผ่านช่องทางดิจิทัล **การยกระดับความสามารถของบุคลากร**ที่เกี่ยวข้องและเจ้าหน้าที่รัฐให้มีความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้ ยังมี**การสร้างภาคีความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และต่างประเทศ**ในด้านวิชาการทางกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานและการอำนวยความยุติธรรม **อย่างไรก็ตาม**เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การบูรณาการข้อมูลทางกฎหมายระหว่างหน่วยงานของรัฐ** เพื่อสร้างภาคีเครือข่ายทางกฎหมาย พร้อมทั้งนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน **การสร้างความตระหนักรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน**เพื่อให้ประชาชนรับรู้สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญและเข้าถึงกระบวนการทางกฎหมายได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น โดยได้มี**การดำเนินการปรับปรุงข้อมูลทางกฎหมายให้เป็นดิจิทัล**อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบซึ่งจะนำไปสู่การใช้ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ วางแผน และพัฒนากระบวนการดำเนินงาน รวมถึง การบริการประชาชนมีให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และสอดคล้องตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

220103

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **การเข้าถึงข้อมูลและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในกลุ่มเปราะบาง** โดยเฉพาะผู้สูงอายุหรือผู้พิการทางการมองเห็นและการได้ยิน โดยขาดทรัพยากรและทักษะดิจิทัลที่ทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลทางกฎหมายได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการขยายฐานการมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน อีกทั้ง แม้จะมีระบบกลางทางกฎหมาย (Central Law Portal) เพื่อรับฟังความคิดเห็น แต่ด้วยกรอบระยะเวลาในกระบวนการดังกล่าวที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 15 วัน อาจส่งผลต่อ**การมีส่วนร่วมของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น**ต่อร่างพระราชบัญญัตินั้นที่ไม่ครอบคลุมเพียงพอ ประกอบกับ**การขาดองค์ความรู้ที่จำเป็นในการแสดงความคิดเห็นทางกฎหมาย** เนื่องจาก**ความซับซ้อนของเนื้อหา**ในกฎหมายอาจส่งผลให้ประชาชนทั่วไปไม่สามารถตีความสาระสำคัญได้ชัดเจนเมื่อต้องการมีส่วนร่วมในกระบวนการ รวมทั้ง**ความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการรับฟังความคิดเห็น**ที่อาจเป็นผลมาจากการไม่มีการกำหนดหรือระบุแนวทางการนำความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ประโยชน์อย่างชัดเจน ทำให้ประชาชนอาจขาดแรงจูงใจซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเสนอความคิดเห็นทางกฎหมายในอนาคตของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาชุดเครื่องมือสื่อสารและรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูล**ทางกฎหมายที่เข้าถึงง่ายและเป็นมิตรต่อกลุ่มเปราะบาง **ทบทวนกรอบระยะเวลาในการแสดงความคิดเห็น**ในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Regulatory Impact Assessment: RIA) โดยยึดหลักความได้สัดส่วนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย **การประชาสัมพันธ์เชิงรุก** ผ่านการจัดทำสรุปสาระสำคัญของร่างกฎหมายในลักษณะที่เข้าใจง่ายกับประชาชนทุกกลุ่มผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล และ**การสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นจากรายงานที่เข้าใจง่าย** เพื่อสร้างแรงจูงใจในการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง รวมถึง **การยกระดับศักยภาพระบบกลางทางกฎหมาย**สู่แพลตฟอร์มการสนทนาเชิงนโยบาย โดยพัฒนาให้เป็นเครื่องมือสำหรับการสร้างการสนทนาเชิงนโยบายที่สร้างสรรค์ที่ไม่เป็นเพียงช่องทางการรับฟังทางเดียว แต่เป็นช่องทางในการแจ้งผลการรับฟังความคิดเห็นที่เป็นลักษณะความสัมพันธ์แบบสองทางที่มีการระบุอย่างชัดเจนว่าข้อเสนอแนะใดถูกนำไปปรับปรุงร่างกฎหมายและด้วยเหตุผลใด ซึ่งจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความรู้สึกร่วมในการพัฒนากฎหมาย และเป็นรากฐานของการสร้างกระบวนการรับฟังความคิดเห็นที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ทำให้การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีคุณภาพและมีความหมายอย่างแท้จริง

220104

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

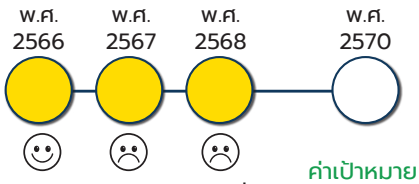
การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น

หมายเหตุ: เป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

Y1 220104

จ.3

OCS สคก.

ค่าเป้าหมาย
กฎหมายที่หน่วยงานรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละต่อปี)
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

หมายเหตุ: *เป้าหมาย 220104 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 - 2567 พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏในรายงานสรุปผลการดำเนินการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	กฎหมายที่หน่วยงานรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละต่อปี)				
220104	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) สัดส่วนร้อยละ **96.15** กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวนจำนวน 75 ฉบับ จากทั้งหมด 78 ฉบับ (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) สัดส่วนร้อยละ **86.24** กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวน 163 ฉบับ จากทั้งหมด 189 ฉบับ (revised)**	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) สัดส่วนร้อยละ **80.90** กฎหมายที่รายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ฯ จำนวน 144 ฉบับ จากทั้งหมด 178 ฉบับ	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**ดีขึ้น ร้อยละ 86.95** ☺	**แย่ลง ร้อยละ 10.31** ☹	**แย่ลง ร้อยละ 6.19** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 80.90 ของค่าเป้าหมาย**	**คิดเป็นร้อยละ 80.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย**

220104

การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีกฎหมายที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ใน พ.ศ. 2568 จำนวนทั้งหมด 178 ฉบับ ซึ่งหน่วยงานได้ประเมินผลสัมฤทธิ์แล้วเสร็จ จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.90 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสัดส่วนร้อยละ 86.24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 6.19 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี) ซึ่งพบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.90 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อปรับปรุงกฎหมายที่ล้าสมัยหรือมีเนื้อหาที่ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาโดยได้ดำเนินการพัฒนากรอบในการดำเนินงานและกระบวนการติดตามผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานผู้รับผิดชอบ อย่างไรก็ตามเป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย** ตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 เช่น พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เป็นต้น รวมทั้งมี**การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ**เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านคดีความ ทำให้กระบวนการติดตามผลการดำเนินงานมีประสิทธิภาพ

และเป็นระบบมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังพบช่องว่างใน**การพัฒนากระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย (Regulatory Impact Analysis: RIA)** ก่อนการตรากฎหมายและ**การประเมินผลสัมฤทธิ์ (Ex- post Evaluation)** หลังจากประกาศใช้กฎหมาย ซึ่งควรต้อง**มีการจัดทำแผนที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder Mapping)** และ**การจำแนกระดับของผลกระทบ**ที่อาจเกิดขึ้น ผ่านการกำหนดแนวทางการวิเคราะห์ที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ เพื่อนำไปสู่การตัดสินใจเชิงนโยบายที่ถูกต้องและครอบคลุมในทุกมิติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่ชัดเจนของเกณฑ์การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย**ที่ขึ้นอยู่กับดุลพินิจของหน่วยงานในการกำหนดแนวทางปฏิบัติ ทำให้ขาดการวัดผลที่เป็นรูปธรรมว่าผลกระทบระดับใดถือเป็นภาระที่เกินสมควรแก่เหตุจนนำไปสู่การแก้ไขหรือยกเลิกกฎหมาย ตลอดจน**ข้อจำกัดด้านกรอบระยะเวลา**ที่ส่งผลต่อการวิเคราะห์ผลกระทบและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมายให้มีความละเอียดรอบด้านครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจส่งผลให้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจขาดความถูกต้องแม่นยำ โดยเฉพาะกฎหมายที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง รวมถึง**การมีองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการที่ไม่เพียงพอ** เพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ให้ครอบคลุมมิติต่าง ๆ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**กำหนดเกณฑ์มาตรฐานกลางและตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม**ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย เพื่อลดการใช้ดุลพินิจและสร้างความชัดเจนในนิยามของภาระที่เกินสมควรแก่เหตุให้ยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมาย พร้อมทั้ง**พิจารณาประยุกต์ใช้หลักความได้สัดส่วน (Proportionality-based approach)** ในกระบวนการวิเคราะห์ผลกระทบและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เพื่อกำหนดกรอบระยะเวลาและจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมาย โดยยังสามารถรักษามาตรฐานด้านธรรมาภิบาลและก่อให้เกิดการคุ้มครองทางสังคมอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ จำเป็นต้องมุ่งเน้น**การบูรณาการองค์ความรู้เชิงสหวิทยาการ**เข้าสู่กระบวนการทำงาน เพื่อให้การวิเคราะห์ผลกระทบและการกำหนดผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ตลอดจนมี**การตัดสินใจทางกฎหมายที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์** ครอบคลุมทุกมิติของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างแท้จริง ซึ่งจะช่วยให้กฎหมายได้รับการพัฒนาอย่างสอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ มีเพียงเท่าที่จำเป็นและไม่เป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหรือสร้างภาระแก่ประชาชนเกินสมควร

220201

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากระบวนการยุติธรรม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

Y1 220201

จ.3 | ยธ.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
(1) อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวกและรวดเร็ว ร้อยละ 75 (จำนวนขั้นตอนที่สำคัญ)
(2) ประเภทและระดับของมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 100 (มาตรการเพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกให้แก่ เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หรือผู้ด้อยโอกาสในกระบวนการยุติธรรม

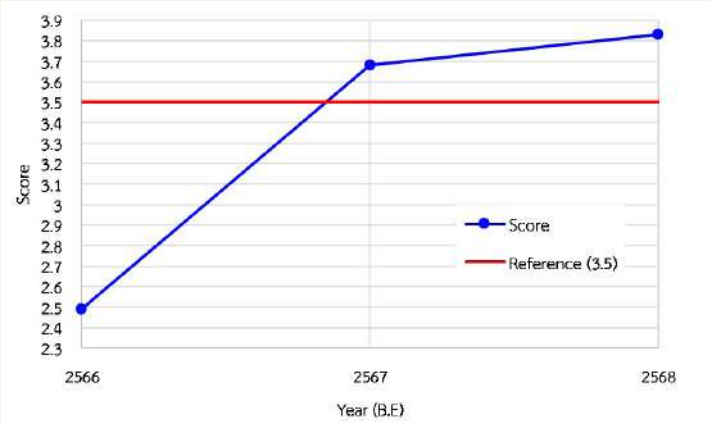
ค่าเป้าหมาย
ค่าเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ค่าเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม (คะแนน)				
220201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 2.49 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 3.68 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 3.83 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 24.77 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 47.79 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 4.08 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 109.43 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 109.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

220201

การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ พิจารณาจากค่าเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม จัดทำโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2567) มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.83 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่า 3.68 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 4.08 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน) ซึ่งพบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 109.43 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานกิจการยุติธรรม

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในทุกระดับของกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ผู้ปฏิบัติงานไปจนถึงระดับบริหารให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรม โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แพลตฟอร์มดิจิทัล และฐานข้อมูลขนาดใหญ่ รวมถึง การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การส่งเสริมความยุติธรรมสำหรับบุคคลที่มีปัญหาสถานะทางทะเบียนและบุคคลไร้สัญชาติให้สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม การพัฒนาศักยภาพของผู้ต้องขังให้สามารถกลับคืนสู่สังคมได้อย่างยั่งยืนและไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ การส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อลดภาระคดีในชั้นศาลและก่อให้เกิดความสมานฉันท์ในสังคม การพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยการนำมาตรการทางเลือกมาใช้แทนการจำคุก รวมทั้ง การเสริมสร้างและจัดการองค์ความรู้ผ่านงานวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการจัดเวทีทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นฐานในการกำหนดนโยบายและพัฒนากระบวนการยุติธรรมให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและอาชญากรในรูปแบบใหม่ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **(1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางเลือกด้วยไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแทนการฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญา** ของกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการไกล่เกลี่ย เพื่อให้สามารถ

220201

บริการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแทนการฟ้องคดีแพ่งและคดีอาญาตามพระราชบัญญัติการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 อย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน **(2) โครงการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับบริหารจัดการข้อมูลผู้ต้องขังและเชื่อมโยงข้อมูลภายในกระบวนการยุติธรรม ระยะที่ 2** ของกรมราชทัณฑ์ โดยได้พัฒนาระบบฐานข้อมูลผู้ต้องขังให้มีความทันสมัยและได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้มีความคล่องตัว มีสมรรถนะสูง และสามารถดำเนินงานราชทัณฑ์ได้ทัดเทียมกับมาตรฐานสากล และ **(3) โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม** ของกรมราชทัณฑ์ ที่มุ่งพัฒนาระบบการจัดการศึกษาและการฝึกอาชีพภายในเรือนจำให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย และมีมาตรฐานเทียบเท่าภายนอก อีกทั้งยังส่งเสริมความร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน และชุมชน เพื่อสร้างโอกาสการทำงานและการมีอาชีพที่มั่นคง ช่วยให้ผู้ต้องขังที่พ้นโทษสามารถปรับตัวกลับสู่สังคมได้อย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับ**การยกระดับศักยภาพบุคลากร**ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมทุกระดับให้มีความเชี่ยวชาญในการตีความและการบังคับใช้กฎหมาย โดยสามารถอำนวยความยุติธรรมได้อย่างเป็นกลาง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน **การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลขนาดใหญ่**โดยการเชื่อมโยงข้อมูลการดำเนินการระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อาทิ ระบบฐานข้อมูลกลางผู้กระทำผิด ระบบบริหารจัดการฐานข้อมูลและระบบการวิเคราะห์ข้อมูลศูนย์ปฏิบัติการฐานข้อมูลการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตามกระบวนการและวิเคราะห์แนวโน้มอาชญากรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ประสิทธิภาพในการลดการกระทำผิดซ้ำ** ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดสภาวะความแออัดในระบบราชทัณฑ์ หากไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันการณ์ **การปรับตัวต่อบริบทอาชญากรรมรูปแบบใหม่**โดยเฉพาะอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่สร้างผลกระทบในวงกว้างและมีความเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาการค้ามนุษย์ที่รุนแรงขึ้น สถานการณ์ดังกล่าว จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนใน**การพัฒนามาตรการเชิงรุก**เพื่อ**ป้องกันเหตุที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต**และ**เยียวยาผู้เสียหาย**อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้ง ยังมีสถานการณ์วิกฤตความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมที่อาจเป็นผลกระทบจาก**ความล่าช้าในการอำนวยความยุติธรรม** ทั้งในมิติของ**อัตรากำลังของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องไม่สอดคล้องกับปริมาณคดี**ที่เพิ่มสูงขึ้น และ**จำนวนบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่ไม่เพียงพอ**ต่อการดำเนินงานทางยุติธรรม รวมถึงกระบวนการทางคดีซึ่งมี**ขั้นตอนการดำเนินงานที่ซับซ้อน**และยัง**ขาดช่องทางในการติดตามความคืบหน้า**อย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ **การเสริมสร้างองค์ความรู้ในกระบวนการยุติธรรม**ให้แก่ประชาชนอาจยังไม่เพียงพอทำให้ไม่ทราบถึงสิทธิอันพึงมีในการร้องเรียน ตลอดจนไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐได้ในกรณีที่เกิดความไม่เป็นธรรมหรือการเลือกปฏิบัติ

220201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้เป้าหมายการอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ จะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนิน**การสร้างระบบนิเวศเพื่อการฟื้นฟูผู้กระทำผิดและป้องกันการกระทำผิดซ้ำ** โดย**การสร้างภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม**ในการรองรับผู้พ้นโทษกลับสู่สังคม เพื่อลดปัญหาความแออัดในเรือนจำและผู้พ้นโทษสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างยั่งยืนไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำ การยกระดับนวัตกรรมยุติธรรมทางดิจิทัลโดย**การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลาง**เพื่อให้สามารถวิเคราะห์แนวโน้มการก่ออาชญากรรมและรับมือได้อย่างทันการณ์ **การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคล** โดยจัดสรรอัตรากำลังให้สอดคล้องกับปริมาณคดีและการพัฒนาทักษะเฉพาะทาง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายและคุ้มครองผู้เสียหายจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ควบคู่กับ**การพัฒนากลไกการติดตามคดี**ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก โดยมุ่งเน้นการลดความซับซ้อนของขั้นตอนทางธุรการและการสร้างความโปร่งใสที่ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ รวมถึง**การเสริมสร้างองค์ความรู้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง**ในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ประชาชนตระหนักรู้ถึงสิทธิตามกฎหมายที่พึงมี พร้อมทั้ง **การเสริมสร้างศักยภาพเจ้าหน้าที่รัฐ**ในฐานะผู้บังคับใช้กฎหมายให้ปฏิบัติต่อประชาชนโดยยึดหลักสิทธิมนุษยชนและเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เพื่อขจัดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและสร้างหลักประกันว่าประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอภาคและเท่าเทียม

แผนแม่บท
23

การวิจัย และพัฒนานวัตกรรม

ขับเคลื่อนประเทศไทย ด้วยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
สร้างองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต เพิ่มขีดความสามารถ
ในการแข่งขัน มุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยั่งยืน

จ.1

อว.

ถึงแม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐในช่วงที่ผ่านมาจะส่งผลให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง โดยเฉพาะมูลค่าการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงที่มีสัดส่วนเพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนจำนวนวิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายและสัดส่วนการลงทุนวิจัยของภาคเอกชนต่อภาครัฐที่เข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี ยังจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเร่งสนับสนุนการจัดสรรงบประมาณด้านงานวิจัย โดยเฉพาะในมิติเชิงสังคม และการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงต้องส่งเสริมให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม ควบคู่ไปกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน ซึ่งการบูรณาการในทุกมิตินี้จะเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและวิทยาศาสตร์ของประเทศให้สูงขึ้น พร้อมทั้งผลักดันให้มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2	ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
230001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่เกินอันดับ 30 ภายในปี 2570
230002	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7 ภายในปี 2570

Y1	ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย	ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570
230101	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน	การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย และพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 (จากปีฐาน) ภายในปี 2570
230102	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	ความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 40 ภายในปี 2570
230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม	งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี
230301	การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว ไม่เกินอันดับ 80 ภายในปี 2570 (2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตร ในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 40 รายการ ภายในปี 2570
230401	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ภายในปี 2570
230501	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็น ต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 50 ภายในปี 2570
230502	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนา ของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น	สัดส่วนการลงทุนวิจัยของภาคเอกชนต่อภาครัฐ เป็นร้อยละ 75 : 25 ภายในปี 2570

230001

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

Y2 230001

จ.2 อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
●	●	●	●	●	●	●	○
			ค่าเป้าหมาย การจัดอันดับโดยสภาเศรษฐกิจโลกและสถาบันการจัดการนานาชาติ ไม่เกินอันดับ 30				ค่าเป้าหมาย ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ไม่เกินอันดับ 30 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี* (อันดับ)				
230001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 25	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 25	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 32	ไม่เกินอันดับ 30	ไม่เกินอันดับ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 26.47 ☺	คงเดิม 😐	แย่ลง ร้อยละ 28.00 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 93.75 ของค่าเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	2. ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์* (อันดับ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 39	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 40	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 37	ไม่เกินอันดับ 37	ไม่เกินอันดับ 30
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 2.63 ☹	แย่ลง ร้อยละ 2.56 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 7.50 ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				เท่ากับค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 81.08 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{(93.75 + 81.08)}{2}$					คิดเป็นร้อยละ 87.42 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

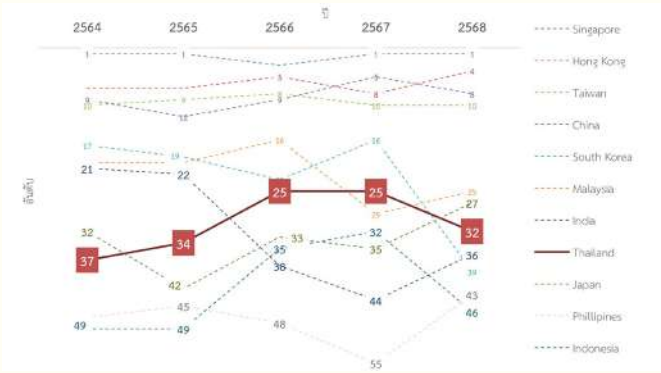
ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 ลดลง 7 อันดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับที่ 25 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 28.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับ 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.75 ของค่าเป้าหมาย

(2) อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 37 ดีขึ้น 3 อันดับ เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับที่ 40 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 7.50 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับ 37) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเท่ากับค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 30) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 81.08 ของค่าเป้าหมาย

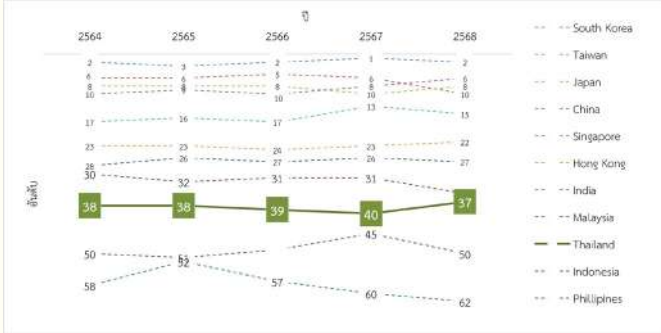
ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 87.42 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ระหว่าง พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ระหว่าง พ.ศ. 2564 – 2568

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

230001

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ **(1) การลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D)** โดยพบว่า ค่าใช้จ่ายในการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อ GDP มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากอัตราการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายดังกล่าวน้อยกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของ GDP **(2) การนำผลงานวิจัยไปต่อยอดเชิงพาณิชย์ มีช่องว่างมากขึ้น** พบว่าประสิทธิภาพการถ่ายทอดองค์ความรู้ ระหว่างภาคการศึกษาสู่ภาคเอกชนยังคงมีช่องว่าง ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการต่อยอดเชิงพาณิชย์ของผลงานวิจัย **(3) ความล่าช้าในการพัฒนาและนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในภาคการผลิตและบริการ** ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแข่งขันเมื่อเทียบกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีในระดับโลกที่สูงขึ้น โดยสะท้อนจากการลดลงอย่างมีนัยสำคัญในด้านการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการบริการส่งออกเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) เร่งรัดมาตรการกระตุ้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน** และดำเนินการปรับปรุงมาตรการทางภาษีเพื่อสร้างแรงจูงใจในการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนให้สูงขึ้น พร้อมกำหนดระเบียบและกลไกสนับสนุนจากกองทุน ววน. ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายสำหรับผู้ประกอบการ SMEs เพื่อบรรเทาความเสี่ยงและเพิ่มความสามารถในการดำเนินการวิจัยและพัฒนา **(2) จัดตั้งกลไกกลางสำหรับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเชิงพาณิชย์แบบบูรณาการ**เพื่อเชื่อมโยงการทำงานของ 3 ส่วนสำคัญ ได้แก่ โปรแกรมสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ITAP) ภายใต้ สวทช. ในฐานะกลไกให้คำปรึกษาและวินิจฉัยปัญหาทางเทคนิคแก่ภาคอุตสาหกรรม ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ของสถาบันอุดมศึกษา ในฐานะกลไกส่งเสริมการตลาดเพื่อผลักดันผลงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ และสำนักงานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ในฐานะกลไกบริหารจัดการสิทธิประโยชน์และสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิให้เชื่อมโยงเป็นโครงข่ายเดียวกันเพื่อลดช่องว่างระหว่างผู้ผลิตงานวิจัยและผู้ใช้ประโยชน์ โดยกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานร่วมกันตั้งแต่การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา การเจรจา Licensing ไปจนถึงการจับคู่ความต้องการของภาคอุตสาหกรรมเข้ากับเทคโนโลยีที่เหมาะสม พร้อมทั้งจัดให้มีกลไกสนับสนุนทุนวิจัยที่ให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการกำหนดโจทย์วิจัยตั้งแต่ต้น เพื่อเร่งรัดให้เกิดการนำเทคโนโลยีไปใช้ในอุตสาหกรรมการผลิตได้จริงในวงกว้าง **(3) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล**เพื่อเพิ่มผลิตภาพและปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่ภาคบริการสมัยใหม่ โดยผลักดันการนำโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัลและเทคโนโลยี 5G ไปประยุกต์ใช้ในภาคการผลิตและโลจิสติกส์อาทิ Smart Factory และ Smart Logistics เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการดำเนินงาน และเป็นการสร้างอุปสงค์ในการพัฒนาด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยี ควบคู่กับการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการในกลุ่มบริการโทรคมนาคม คอมพิวเตอร์ และสารสนเทศให้ได้มาตรฐานสากล และมุ่งเน้นการขยายฐานการส่งออกบริการดิจิทัลที่มีมูลค่าเพิ่มสูงเพื่อปรับโครงสร้างภาคบริการของประเทศให้มีความสมดุลและยั่งยืนยิ่งขึ้น และ **(4) พัฒนากำลังคนสมรรถนะสูงเพื่อรองรับเทคโนโลยีอนาคต** โดยบูรณาการความร่วมมือกับแพลตฟอร์มการเรียนรู้ระดับสากลและบริษัทเทคโนโลยีชั้นนำในการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นสำหรับการยกระดับทักษะใหม่ และการพัฒนาทักษะเพิ่มเติมในสาขาเทคโนโลยีสำคัญ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ การวิเคราะห์ข้อมูล และระบบอัตโนมัติ พร้อมทั้งกำหนดมาตรการจูงใจเชิงระบบ อาทิ คูปองการเรียนรู้ และสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับสถานประกอบการที่ส่งพนักงานเข้ารับการอบรม เพื่อเสริมสร้างศักยภาพกำลังคนของประเทศให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

230002

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

Y2 230002

จ.2 อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☹	☹	☹	

ค่าเป้าหมาย สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.5

ค่าเป้าหมาย สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7 ภายในปี 2570

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230002 พิจารณาจากตัวชี้วัดสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงข้อมูลย้อนหลังส่งผลให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2562 - 2567

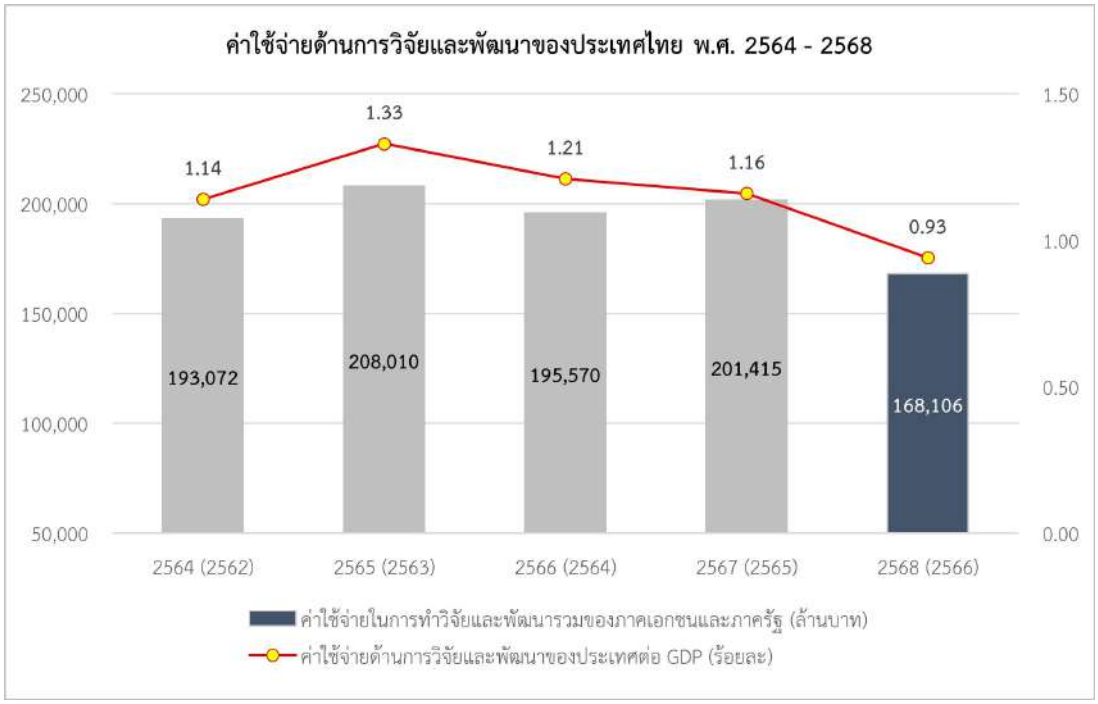
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (ร้อยละ)				
230002	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **สัดส่วนร้อยละ 1.21** มูลค่าการลงทุน 195,570 ล้านบาท ต่อ GDP 16,182,000 ล้านบาท (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 1.16** มูลค่าการลงทุน 201,415 ล้านบาท ต่อ GDP 17,379,627 ล้านบาท (revised)*	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 0.93** มูลค่าการลงทุน 168,106 ล้านบาท ต่อ GDP 17,993,197 ล้านบาท (revised)*	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.34**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.70**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลงร้อยละ 9.01** ☹	**แย่ลงร้อยละ 4.11** ☹	**แย่ลงร้อยละ 19.38** ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				**ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 69.72** ของค่าเป้าหมาย	**คิดเป็นร้อยละ 54.96** ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรม อยู่ที่ 168,106 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี 17,993,197 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.93 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรม อยู่ที่ 201,415 ล้านบาท ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี 17,379,627 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.16 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 19.38 เนื่องจากการลดลงของมูลค่าการลงทุนวิจัยพัฒนาและนวัตกรรมของไทยโดยเฉพาะในส่วนของค่าใช้จ่ายจากภาคเอกชนเป็นสำคัญ ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.34) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 69.72 ของค่าเป้าหมาย

230002

ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.70) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 54.96 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการเพิ่มมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต้องเผชิญปัจจัยลบในหลากหลายมิติ เช่น **ความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลกและแรงกดดันด้านภูมิรัฐศาสตร์** ซึ่งส่งผลให้ภาคธุรกิจมีแนวโน้มชะลอการตัดสินใจลงทุนระยะยาว และมีความระมัดระวังต่อโครงการที่มีความเสี่ยงและใช้ระยะเวลาคืนทุนนานมากขึ้น ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการพัฒนาด้านนวัตกรรมของภาคเอกชน อีกทั้งยังปรากฏแนวโน้มการลงทุนด้านวิจัยและพัฒนานวัตกรรมของภาคเอกชนลดลงจนอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบ 6 ปี ขณะเดียวกันประเทศไทยยังเผชิญ**ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของภาคการผลิตและระบบสนับสนุนนวัตกรรมภายในประเทศ**ที่ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกได้ไม่ทันท่วงที ได้แก่ โครงสร้างผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังอยู่ในรูปแบบผู้รับจ้างผลิต ซึ่งโดยลักษณะธุรกิจมักมุ่งตอบสนองข้อกำหนดของผู้ว่าจ้างและการแข่งขันด้านต้นทุน ทำให้ผลตอบแทนจากการลงทุนเพื่อเป็นเจ้าของเทคโนโลยี ทรัพย์สินทางปัญญา และนวัตกรรมของตนเองไม่เด่นชัด ประกอบกับระบบนิเวศนวัตกรรมยังขาดการเชื่อมโยงและเกิดความไม่สอดคล้องระหว่างอุปทานงานวิจัยกับอุปสงค์ของภาคเอกชน ส่งผลให้การถ่ายทอดเทคโนโลยีและการขยายผลเชิงพาณิชย์ดำเนินได้อย่างจำกัด ขณะเดียวกันความเพียงพอและความต่อเนื่องของมาตรการและงบประมาณสนับสนุน

ที่ยังไม่สอดรับกับสาขาและเทคโนโลยีเป้าหมาย รวมถึง**ความท้าทายด้านการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันเทคโนโลยีขั้นสูง**และการดึงดูดการลงทุนคุณภาพ ตลอดจนข้อจำกัดด้านกำลังคนทักษะสูงและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ประเด็นดังกล่าวทำให้ต้นทุน ความเสี่ยง และความไม่แน่นอนของการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ซึ่งมีข้อจำกัดด้านสภาพคล่อง การเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งยังขาดบุคลากรเฉพาะทางและความสามารถในการดูดซับเทคโนโลยี จึงส่งผลให้ไม่สามารถดำเนินการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิผล อันสะท้อนผ่านสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่ลดลงจนอยู่ในระดับต่ำสุดในรอบ 7 ปี

ทั้งนี้ เพื่อให้มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **(1) กำหนดยุทธศาสตร์และกรอบการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาแบบมุ่งเป้า** โดยระบุสาขาย่อยและผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ชัดเจน พร้อมจัดทำโครงการเชิงยุทธศาสตร์แบบหลายปีที่มีงบประมาณต่อเนื่องและกำหนดบทบาทการร่วมลงทุนของภาครัฐและภาคเอกชนตั้งแต่ระยะเริ่มต้น เพื่อให้ภาคเอกชนประเมินความเสี่ยงและผลตอบแทนได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังสามารถลดความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของนโยบายรัฐบาลที่จะกระทบต่อการตัดสินใจลงทุนระยะยาวของภาคเอกชน **(2) พัฒนามาตรการด้านการเงินและการลงทุน**เพื่อลดทอนความเสี่ยงและร่วมรับภาระต้นทุนการวิจัยและพัฒนากับภาคเอกชนนอกเหนือจากมาตรการภาษีที่มีอยู่ เพื่อลดต้นทุนและความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาไม่ประสบความสำเร็จ ซึ่งจะมีส่วนช่วยให้ผลตอบแทนเชิงพาณิชย์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และสามารถกระตุ้นให้ภาคเอกชนกลับมาลงทุนเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง **(3) ใช้มาตรการด้านการวิจัยและพัฒนาและการลงทุนเป็นเครื่องมือในการยกระดับผู้ประกอบการ**จากการรับจ้างผลิตไปสู่การเป็นเจ้าขององค์ความรู้และนวัตกรรมของตนเอง โดยสนับสนุนโครงการวิจัยและพัฒนาที่เน้นการออกแบบผลิตภัณฑ์ การพัฒนาเทคโนโลยีหลัก และการสร้างทรัพย์สินทางปัญญา ควบคู่ไปกับการกำหนดเงื่อนไขในมาตรการส่งเสริมการลงทุนให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ พร้อมทั้งใช้กลไกตลาดภาครัฐเป็นตลาดนำร่องอย่างจริงจังผ่านการส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐและปรับปรุงข้อจำกัดและอุปสรรคในการดำเนินการ **(4) เร่งพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรมให้ขับเคลื่อนด้วยความต้องการของภาคเอกชน** พร้อมปรับระบบถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาให้เอื้อต่อการนำไปใช้จริง รวมถึงสนับสนุนการเคลื่อนย้ายบุคลากรและการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ขณะเดียวกันควรจัดเครื่องมือเฉพาะหรือกลไกสนับสนุนให้ SMEs สามารถเข้าถึงบริการวิจัย โครงสร้างพื้นฐานสำหรับการทดสอบ และคำปรึกษาได้ง่ายขึ้น เพื่อเป็นการขยายฐานผู้ลงทุนในการวิจัยและพัฒนาในภาพรวมของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม

230101

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

Y1 230101

จ.3 | อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี

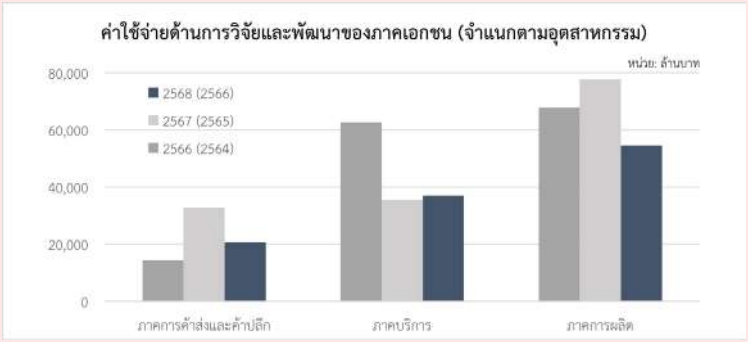
ค่าเป้าหมาย การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัย และพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 (จากปีฐาน) ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน (ร้อยละ) (จากปีฐาน)				
230101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) ลดลงร้อยละ 2.92 จากปีฐาน ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน 144,887.20 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ลดลงร้อยละ 1.96 จากปีฐาน ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน 146,320.78 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ลดลงร้อยละ 24.87 จากปีฐาน ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน 112,126 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.69 จากปีฐาน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากปีฐาน
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 42.21 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 32.90 ☺	แย่ลง ร้อยละ 1,169.76 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ - 286.20 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ - 82.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับวิกฤต ในการบรรลุเป้าหมาย

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน จัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า มีค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ที่ 112,126 ล้านบาท โดยลดลงร้อยละ 24.87 จากปีฐาน (พ.ศ. 2562) เนื่องจากการลดลงของภาคการผลิต การค้าส่งและค้าปลีก และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนที่ 146,320.78 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 1.96 จากปีฐาน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1,169.76 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.69 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 286.20 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากปีฐาน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ - 82.90 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างมูลค่าเพิ่มจากงานวิจัยให้แก่สาขาการผลิตและบริการให้มีความพร้อมรับการถ่ายทอดองค์ความรู้ อาทิ (1) การยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยใช้องค์ความรู้และนวัตกรรมที่พัฒนาจากฐานชุมชน เพื่อขยายการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์และเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการ

230101

เศรษฐกิจฐานรากอย่างเป็นรูปธรรม (2) การพัฒนาระบบและแผนงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) รายสาขา เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเน้นการบูรณาการความร่วมมือข้ามหน่วยงาน ให้เกิดโครงการริเริ่มสำคัญ (Flagship) และแผนขับเคลื่อนที่ส่งมอบผลกระทบต่อเศรษฐกิจในสาขาเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม และ (3) การพัฒนานักวิจัยให้สามารถทำวิจัยเชิงลึกและสร้างนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ภาคอุตสาหกรรมได้จริง โดยเน้นความร่วมมือและการสนับสนุนทุนจากภาคเอกชน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากล และสามารถต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ได้ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการผลักดันการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม รวมถึงการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการฐานนวัตกรรมให้สามารถเชื่อมโยงเข้ากับห่วงโซ่คุณค่าของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงได้ ตลอดจนยังมีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับมาตรฐานสำหรับผลิตภัณฑ์และการวิเคราะห์ทางวิทยาศาสตร์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ข้อเสนอแนะบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงและพัฒนาเชิงโครงสร้าง อาทิ กลไกความร่วมมือจากทุกภาคส่วน การสร้างระบบนิเวศนวัตกรรม มีความจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายหน่วยงานในการสร้างความเชื่อมโยงของระบบและกลไกควบคู่กับการผลักดันผ่านการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมในแต่ละปีงบประมาณเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนและยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม มีปัจจัยสำคัญทั้งปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการ อาทิ **(1) ความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์** เป็นปัจจัยกดดันให้ภาคเอกชนไทยต้องเร่งปรับกลยุทธ์เพื่อรักษาเสถียรภาพของธุรกิจและห่วงโซ่อุปทานในระยะสั้น เพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงมาตรการกีดกันทางการค้าที่ส่งผลต่อโครงสร้างตลาดและต้นทุนการผลิต ปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้เกิดการชะลอการตัดสินใจลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงและต้องอาศัยระยะเวลาคืนทุนนาน **(2) ความท้าทายเชิงโครงสร้างอุตสาหกรรมที่ยังอยู่ในกับดักการรับจ้างผลิต** ภาคการผลิตส่วนใหญ่ของไทยยังคงเน้นบทบาทการเป็นผู้รับจ้างผลิตและประกอบชิ้นส่วนตามคำสั่งซื้อจากเจ้าของแบรนด์จากต่างประเทศ ซึ่งมุ่งเน้นประสิทธิภาพด้านต้นทุนมากกว่าการสร้างนวัตกรรมหรือแบรนด์เป็นของตนเอง จึงทำให้ขาดแรงจูงใจในการพัฒนานวัตกรรมไปสู่กิจกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง **(3) ข้อจำกัดด้านความพร้อมของระบบนิเวศนวัตกรรมและผู้ประกอบการ** โดยเฉพาะข้อจำกัดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ที่ขาดแคลนทั้งแหล่งเงินทุนและบุคลากรวิจัยที่มีศักยภาพ ประกอบกับปัญหาความไม่สอดคล้องระหว่างอุปทานงานวิจัยจากภาครัฐ/สถาบันการศึกษา กับอุปสงค์ของภาคเอกชน ทำให้งานวิจัยจำนวนมากไม่สามารถนำไปขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้จริง และขาดกลไกการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยยกระดับผู้ประกอบการหรือจูงใจให้เกิดการลงทุนจากภาคเอกชนเพิ่มเติมได้มากเท่าที่ควร

230101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมและบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการตามแนวทางที่สอดรับกับบริบทความท้าทายในปัจจุบัน เพื่อรับมือกับอุปสรรคและสร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนเกิดการลงทุนอย่างเป็นรูปธรรม ดังนี้ **(1) การส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าและสร้างความมั่นคงในห่วงโซ่อุปทาน** ซึ่งต้องตอบสนองต่อความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อตลาดส่งออกและต้นทุนการผลิต โดยควรเร่งสนับสนุนการวิจัยที่มุ่งเน้นการยกระดับมาตรฐานสินค้าให้สอดคล้องกับระเบียบการค้าโลกใหม่ **(2) การสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานภายในประเทศ** ผ่านการยกระดับขีดความสามารถผู้ประกอบการจากการรับจ้างผลิตสู่การเป็นเจ้าของนวัตกรรม เพื่อก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลางและโครงสร้างอุตสาหกรรมแบบรับจ้างผลิต พร้อมทั้งสร้างกลไกที่เอื้อให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเองได้ เช่น ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาและออกแบบเชิงวิศวกรรมให้แก่ผู้ประกอบการ และการขยายผลการใช้กลไกตลาดภาครัฐเป็นตลาดนำร่องผ่านบัญชีนวัตกรรมอย่างจริงจัง และ **(3) การพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยความต้องการจากภาคเอกชน** เพื่อแก้ไขข้อจำกัดด้านทรัพยากรของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และลดช่องว่างระหว่างงานวิจัยภาครัฐกับการใช้ประโยชน์จริง เช่น การส่งเสริมการเคลื่อนย้ายบุคลากรเพื่อการวิจัยและพัฒนาไปยังภาคเอกชน การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงบริการด้านการวิจัย การทดสอบมาตรฐาน หรือการขอรับคำปรึกษาจากหน่วยงานวิจัยภายนอกได้ตามความต้องการจริงของธุรกิจ ทั้งนี้ ข้อเสนอแนะดังกล่าวจะเป็นส่วนหนึ่งที่เปลี่ยนความเสี่ยงให้เป็นแรงขับเคลื่อนการลงทุน ยกระดับผู้ประกอบการสู่การเป็นเจ้าของนวัตกรรม และขยายโอกาสให้ SMEs เข้าถึงเทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลโดยตรงให้ภาคเอกชนเพิ่มสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนา และสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

230102

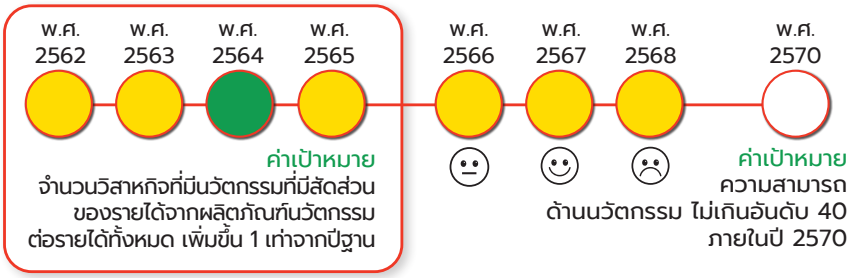
แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

Y1 230102

จ.3 | อว.

ค่าเป้าหมาย
จำนวนวิสาหกิจที่มีนวัตกรรมที่มีสัดส่วนของรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต่อรายได้ทั้งหมด เพิ่มขึ้น 1 เท่าจากปีฐาน

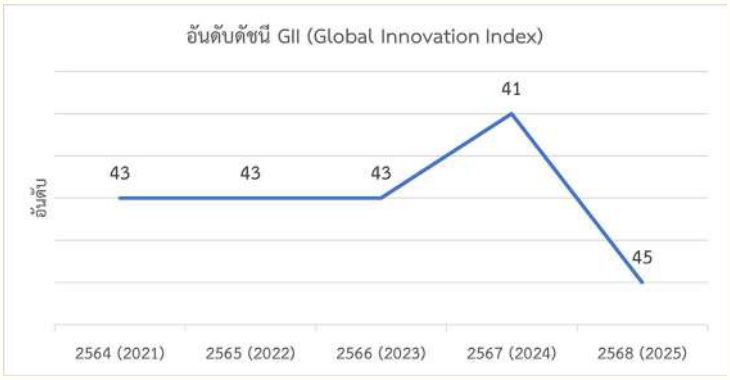
ค่าเป้าหมาย
ความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกินอันดับ 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถด้านนวัตกรรม* (อันดับ)				
230102	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 43	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 41	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 45	ไม่เกินอันดับ 41	ไม่เกินอันดับ 40
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	คงเดิม 😐	ดีขึ้น ร้อยละ 4.65 ☺	แย่ลง ร้อยละ 9.76 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 91.11 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : ตัวชี้วัดอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

230102

ที่มาของข้อมูล : World Intellectual Property Organization: WIPO

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม (Global Innovation Index: GII) จัดทำโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 45 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 41 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 9.76 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับ 41) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.11 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่ากว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่เกินอันดับ 40) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 88.89 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งเน้นการขับเคลื่อนผ่านการวิจัยและนวัตกรรม เพื่อยกระดับขีดความสามารถของวิสาหกิจกลุ่มเป้าหมาย ทั้งในมิติด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี และการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีความเข้มแข็ง โดยสามารถจำแนกลักษณะการดำเนินงานสำคัญได้ 5 ด้าน ดังนี้ **ด้านการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหาร:** มุ่งเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่ม การยกระดับคุณภาพ และการสร้างอัตลักษณ์ใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์จากวัตถุดิบในท้องถิ่น **ด้านการเสริมสร้างศักยภาพผู้ประกอบการ:** มุ่งยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดย่อม และวิสาหกิจชุมชน รวมถึงส่งเสริมการเข้าสู่ตลาดออนไลน์ และการพัฒนากลไกสนับสนุนให้วิสาหกิจนวัตกรรมเติบโตได้อย่างก้าวกระโดด **ด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง:** ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่ (อาทิ Blockchain และ Deep Learning) มาประยุกต์ใช้ในการตรวจสอบย้อนกลับ การเพิ่มมูลค่า และการบริหารจัดการห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตร **ด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านนวัตกรรม:** มุ่งเน้นการยกระดับทักษะบุคลากรวิจัยและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อรองรับการจัดตั้งวิสาหกิจนวัตกรรมใหม่และดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชน และ **ด้านเศรษฐกิจสีเขียวและความยั่งยืน:** ส่งเสริมการดำเนินงานที่เชื่อมโยงระหว่างนวัตกรรมกับเศรษฐกิจฐานชีวภาพ และการบริหารจัดการคาร์บอนเครดิตในพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

230102

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับโครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและเทคโนโลยีขั้นสูงในภาคการผลิตและการเกษตร และโครงการเพื่อพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านวิจัยและนวัตกรรม ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับการสร้างความพร้อมด้านเครื่องมือวิทยาศาสตร์และระบบอัตโนมัติ เพื่อรองรับนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการผลักดันให้วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจมีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ความไม่สมบูรณ์ของระบบนิเวศนวัตกรรม สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตของนวัตกรรม** โดยเฉพาะการขาดกลไกเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรมสู่ระดับสากล ซึ่งทำให้ผู้ประกอบการเสียโอกาสในการเข้าถึงเทคโนโลยีและตลาดต่างประเทศ ประกอบกับ**ข้อจำกัดด้านกฎหมายและนโยบาย**ที่ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินธุรกิจนวัตกรรมเท่าที่ควร รวมถึง**การขาดแคลนมาตรการส่งเสริมตลาดนวัตกรรมภาครัฐที่ชัดเจน** ซึ่งส่งผลให้ขาดแรงจูงใจและอุปสงค์ที่เพียงพอในการผลักดันให้วิสาหกิจไทยในกลุ่มเป้าหมายสามารถยกระดับขีดความสามารถและขยายผลเชิงพาณิชย์ได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้นและบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การขับเคลื่อนระบบนิเวศนวัตกรรมให้สามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ**ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรม โดยเร่งสร้างการรับรู้และ**พัฒนากระบวนการให้บริการของอุทยานวิทยาศาสตร์**ภูมิภาคและมหาวิทยาลัยในพื้นที่ให้ภาคเอกชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างสะดวกรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งในปัจจุบันยังขาดการดำเนินการที่ชัดเจน สนับสนุนการใช้กลไกพื้นที่ทดลอง เพื่อผลักดันการยกระดับนวัตกรรมของวิสาหกิจอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับ**การสร้างกลไกเชื่อมโยงเครือข่ายนวัตกรรมสู่ระดับสากล** โดยการจัดทำโครงการหรือมาตรการที่มุ่งเน้นการพาผู้ประกอบการออกสู่ตลาดโลกและการดึงดูดเทคโนโลยีจากต่างประเทศอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ จำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อมุ่งพัฒนาเทคโนโลยีที่เอื้อต่อการยกระดับอุตสาหกรรมให้เห็นผลโดยชัดเจน รวมถึงสามารถพัฒนาห่วงโซ่อุปทานในประเทศได้อย่างเข้มแข็งในช่วงไม่เกินระยะ 10 ปี ขณะเดียวกันจำเป็นต้องพัฒนาอย่างคู่ขนานสำหรับ**มาตรการการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับตลาดนวัตกรรมภาครัฐ** ผ่านมาตรการบังคับหรือจูงใจให้หน่วยงานภาครัฐจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการจากบัญชีนวัตกรรมไทยในสัดส่วนที่ชัดเจนและต่อเนื่อง เพื่อแก้ไขปัญหาด้านการตลาดให้กับผู้ประกอบการ

2300201

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

Y1 230201

จ.3

อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
				☺	☺	☹	

ค่าเป้าหมาย ดัชนีนวัตกรรมเชิงสังคม (ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการยกระดับคุณภาพทางสังคมจากผลการวิจัยฯ)

ค่าเป้าหมาย งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม (ล้านบาท)				
230201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 4,512 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 5,246.31 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 4,261.91 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท	ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 4.43 ☺	ดีขึ้น ร้อยละ 16.27 ☺	แย่ลง ร้อยละ 18.76 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 94.71 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 94.71 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

230201

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้นจากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม โดยพิจารณาจากงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่าประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยกว่า 4,261.91 ล้านบาท ซึ่งเป็นวงเงินที่ปรับตัวลดลงต่ำที่สุดในระยะ 4 ปีที่ผ่านมา และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่ได้มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัย 5,246.31 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 18.76 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาท) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 94.71 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

230201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการดำเนินงานในลักษณะของการผลักดันผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์และการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาครอบคลุมทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าและบริการที่ต่อยอดจากฐานทุนทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ท้องถิ่นเพื่อเข้าสู่ตลาด การพัฒนาสื่อเพื่อการอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่ามรดกทางวัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างความเชื่อมโยงกับเครือข่ายการวิจัยระดับนานาชาติเพื่อยกระดับมาตรฐานการวิจัยของไทยให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และการสร้างการรับรู้ต่อเทคโนโลยีขั้นสูงในกลุ่มพลังงานและวิทยาศาสตร์นิวเคลียร์เพื่อเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระดับพื้นที่และการพัฒนากำลังคนเพื่อขับเคลื่อนนวัตกรรมเชิงสังคม โดยที่ผ่านมาได้มีการดำเนินงานในลักษณะของการส่งเสริมการนำองค์ความรู้และเทคโนโลยีไปถ่ายทอดในพื้นที่เป้าหมายที่หลากหลาย อาทิ การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบเกษตรปลอดภัยและเกษตรอัจฉริยะบนพื้นที่สูงเพื่อสร้างอาชีพทางเลือกและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อม การดัดแปลงพื้นที่อาคารในเมืองเพื่อทำเกษตรแนวตั้งและระบบฟาร์มอัตโนมัติสำหรับสร้างแหล่งอาหารในเขตเมือง รวมถึงการบริหารจัดการนำผลงานวิจัยพร้อมใช้ไปจับคู่กับความต้องการของชุมชนท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ นอกจากนี้ ยังมีการบ่มเพาะศักยภาพบุคลากรในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งการยกระดับทักษะผู้ประกอบการท้องถิ่นในด้านอัตลักษณ์อาหารและการบริการ การสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีทักษะบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม และการสร้างความตระหนักรู้ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแก่ประชาชนควบคู่ไปกับความพยายามในการริเริ่มใช้นวัตกรรมกระบวนการและเครื่องมือใหม่ ๆ เช่น การคิดเชิงออกแบบ การคาดการณ์อนาคต มาใช้ในการจัดทำต้นแบบนโยบายและสร้างกลไกสนับสนุนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพื่อให้การแก้ไขปัญหาตอบโจทย์ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเปราะบางได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังไม่ปรากฏการจัดทำแผนที่นำทางด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมในภาพรวมที่ชัดเจนในระยะยาวจนถึงปี 2570 ทั้งนี้ แม้การดำเนินงานจะมีการประสานความร่วมมือกับชุมชนในพื้นที่ แต่ยังจำเป็นต้องเสริมสร้างการบูรณาการระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และแหล่งทุนที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพัฒนาระบบนิเวศเชิงพื้นที่ให้สามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันได้อย่างยั่งยืน

230201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการนำผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมไปใช้ประโยชน์เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมมีประเด็นที่สำคัญที่เป็นประเด็นท้าทาย พบว่า การดำเนินงานด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมยังประสบปัญหาความไม่ต่อเนื่องในการสนับสนุน ทั้งด้านงบประมาณและกลไกการขับเคลื่อนเชิงยุทธศาสตร์ โดยงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยด้านสังคมมีแนวโน้มลดลงต่ำที่สุดในรอบ 4 ปี และต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ยังพบช่องว่างเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ **การขาดเป้าหมายและทิศทางการขับเคลื่อนที่ชัดเจนในระดับประเทศ** โดยเฉพาะการจัดทำแผนที่นำทางด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคม ซึ่งยังไม่มีความชัดเจน ส่งผลให้ทิศทางการวิจัยขาดจุดเน้นร่วมกันและทำให้การดำเนินงานส่วนใหญ่จำกัดอยู่ในระดับพื้นที่ต้นแบบขาดการเชื่อมโยงเชิงระบบเพื่อการขยายผลในวงกว้าง นอกจากนี้ **การขาดการบูรณาการความร่วมมือระหว่างโครงการวิจัยกับกลไกของ อปท. และแหล่งทุนอื่น** ส่งผลให้ไม่สามารถยกระดับหรือขยายผลการดำเนินงานหลังสิ้นสุดโครงการระดับนำร่องสู่โครงการที่ส่งผลกระทบในวงกว้างได้อย่างยั่งยืน ซึ่งอุปสรรคเหล่านี้เป็นปัจจัยฉุดรั้งที่ส่งให้ระบบนิเวศในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมมีศักยภาพไม่เพียงพอที่จะขับเคลื่อนความสำเร็จได้ในระยะยาว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะยกระดับคุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมจากการนำผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมไปใช้ประโยชน์เพื่อให้บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งรัดจัดทำและประกาศใช้แผนที่นำทางด้านการวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมให้เป็นรูปธรรม** เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางหลักในการจัดสรรทรัพยากรและบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานวิจัยและหน่วยงานปฏิบัติ ลดความซ้ำซ้อนของการดำเนินงานและการจัดสรรงบประมาณ และสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ระยะยาวที่ชัดเจน ควบคู่ไปกับ**การสร้างกลไกความร่วมมือระหว่าง อปท. และภาคเอกชนในระดับพื้นที่** เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของร่วมให้แก่ชุมชนเพื่อความยั่งยืนในการต่อยอดการใช้ผลงานจากการวิจัย นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับผลงานวิจัยจากพื้นที่ต้นแบบสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายสาธารณะ โดยนำผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากโครงการวิจัยมาถอดบทเรียนและสังเคราะห์เป็นแนวปฏิบัติเพื่อผลักดันให้เกิดการขยายผลในวงกว้าง ซึ่งแนวทางเหล่านี้จะช่วยปิดช่องว่างความไม่แน่นอนของทรัพยากรและเปลี่ยนผ่านการดำเนินงานจากโครงการระยะสั้น/ระดับนำร่องไปสู่แนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตและลดความเหลื่อมล้ำทางสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

230301

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียว อย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

Y1 230301

จ.3

อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
			ค่าเป้าหมาย				ค่าเป้าหมาย

จัดทำฐานข้อมูลและมีข้อมูลปีฐาน เกี่ยวกับสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ด้านเศรษฐกิจชีวภาพ

(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียวไม่เกินอันดับ 80 ภายในปี 2570
(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า
- จำนวนสิทธิบัตร 40 รายการ
- จำนวนอนุสิทธิบัตร 350 รายการ

ภายในปี 2570

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 230301 ได้มีการปรับปรุงตัวชี้วัดเทียบเคียง จากเดิมในปี 2567 ใช้อันดับดัชนีอนาคตสีเขียว แต่เนื่องจากดัชนีอนาคตสีเขียวมีข้อมูลเผยแพร่ล่าสุดเพียงปี 2566 และยังไม่มีการประกาศรายงานข้อมูลสำหรับปีปัจจุบัน ทำให้ได้ปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเทียบเคียงในรายงานประจำปี 2568 มาใช้ดัชนีการค้าที่ยั่งยืน ดังนั้น จึงทำให้สถานการณ์มีค่าเปลี่ยนแปลงไปจากที่ปรากฏให้เห็นในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	1. ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว* (อันดับ)				
230301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) อันดับที่ 17 (revised)** (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 12 (revised)** (Proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 15 (Proxy)***	ไม่เกินอันดับ 82 ไม่เกินอันดับ 14 จาก 30 พื้นที่เศรษฐกิจ (Proxy)***	ไม่เกินอันดับ 80 ไม่เกินอันดับ 13 จาก 30 พื้นที่เศรษฐกิจ (Proxy)***
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แย่ลง ร้อยละ 13.33 ☹	ดีขึ้น ร้อยละ 29.41 ☺	แย่ลง ร้อยละ 25.00 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 86.66 ของค่าเป้าหมาย

230301

ตัวชี้วัด :	2.1 จำนวนสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม (รายการ) 2.2 จำนวนอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม (รายการ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 1) 117 รายการ 2) 185 รายการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 1) 170 รายการ 2) 64 รายการ	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 1) 179 รายการ 2) 104 รายการ	1) ไม่น้อยกว่า 40 รายการ 2) ไม่น้อยกว่า 267 รายการ	1) ไม่น้อยกว่า 40 รายการ 2) ไม่น้อยกว่า 350 รายการ
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	1) ดีขึ้น ร้อยละ 42.68 2) แย่ลง ร้อยละ 22.59	1) ดีขึ้น ร้อยละ 45.30 2) แย่ลง ร้อยละ 65.41	1) ดีขึ้น ร้อยละ 5.29 2) ดีขึ้น ร้อยละ 62.50		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				1) สูงกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 447.50 ของค่าเป้าหมาย 2) ต่ำกว่าค่าเป้าหมายโดยคิดเป็นร้อยละ 38.95 ของค่าเป้าหมาย	1) คิดเป็นร้อยละ 447.50 ของค่าเป้าหมาย 2) คิดเป็นร้อยละ 29.71 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น คิดเป็นค่าเฉลี่ยร้อยละ 64.86 ของค่าเป้าหมาย
ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีค่าเฉลี่ยจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย โดยมีวิธีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{86.66+\frac{(100+29.71)}{2}}{2}$ สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100					คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ: อันดับดัชนีเศรษฐกิจสีเขียวที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

***หมายเหตุ: เป้าหมาย 230301 ตัวชี้วัดดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเผยแพร่ข้อมูลและจดการเผยแพร่ตัวชี้วัดดังกล่าวต่อสาธารณะ ดังนั้น ในการรายงานผลประจำปี 2568 จึงพิจารณาเปลี่ยนมาใช้**ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ ดัชนีการค้าที่ยั่งยืน (Hinrich-IMD Sustainable Trade Index: STI)** โดยดัชนี STI มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดขีดความสามารถทางการค้าที่สนับสนุนเป้าหมายระยะยาวใน 3 มิติหลัก ได้แก่ **ด้านเศรษฐกิจ**ที่มุ่งเน้นโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งสะท้อนผลสัมฤทธิ์จากการขับเคลื่อนนวัตกรรมสะอาด และการดำเนินนโยบายสนับสนุนที่ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับขีดความสามารถทางเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรมของประเทศ ให้มีความเข้มแข็ง **ด้านสังคม**ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทุนมนุษย์และความเท่าเทียม ที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมและมาตรฐานแรงงานที่ช่วยขับเคลื่อนการเปลี่ยนผ่านที่เป็นธรรมซึ่งจะช่วยลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำและส่งเสริมให้การปรับโครงสร้างประเทศไปสู่สังคมสีเขียว และ**ด้านสิ่งแวดล้อม**ที่ประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากร การลดมลพิษ และการใช้พลังงานหมุนเวียน ดังนั้น ดัชนี STI จึงสามารถใช้สะท้อนผลกระทบจากการดำเนินงานในการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจสีเขียวที่มีประสิทธิภาพต่อการเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันและความยั่งยืนทางการค้าของไทยในระดับสากลได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งเพียงพอต่อบริบทของการรายงานความก้าวหน้าในมิติของการประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวได้อย่างยั่งยืน

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืน เพิ่มขึ้นพิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงดัชนีการค้าที่ยั่งยืน (Hinrich-IMD Sustainable Trade Index: STI) ซึ่งประเมินความพร้อมและขีดความสามารถของ 30 พื้นที่เศรษฐกิจในการค้าขายอย่างยั่งยืน (พิจารณาจากปัจจัย 3 ด้าน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม) (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 โดยสถานการณ์ในมิติที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว โดยเฉพาะ**เสาหลักด้านสิ่งแวดล้อม** (Environmental Pillar) อยู่ในระดับที่ควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 23 ลดลงจาก พ.ศ. 2566 ที่อยู่อันดับที่ 19 ขณะเดียวกัน**เสาหลักด้านเศรษฐกิจ** (Economic Pillar) อยู่ในอันดับที่ 14 ลดลงจาก พ.ศ. 2566 ที่อยู่อันดับที่ 12 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) การจัดอันดับโดยรวมอยู่ในอันดับที่ 12 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงของ คิดเป็นร้อยละ 25.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่เกินอันดับ 14) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่เกินอันดับ 13) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 86.66 ของค่าเป้าหมาย

ประเทศ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568
สิงคโปร์	3	4	4
ฟิลิปปินส์	12	13	13
อินโดนีเซีย	19	18	17
เวียดนาม	13	14	14
ไทย	17	12	15
มาเลเซีย	14	15	12

ที่มาของข้อมูล : International Institute for Management Development (IMD)

(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมของไทย ซึ่งจัดทำโดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่ามีสถานการณ์ ดังนี้

(2.1) ประเทศไทยมีจำนวนสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 179 รายการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีสิทธิบัตร จำนวน 170 รายการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 5.29 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่น้อยกว่า 40 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 447.50 ของค่าเป้าหมาย

(2.2) ประเทศไทยมีจำนวนอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 104 รายการ และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอนุสิทธิบัตร จำนวน 64 รายการ สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 62.50 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 267 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 38.95 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ไม่น้อยกว่า 350 รายการ) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 29.71 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของจำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าวมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 64.86 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 75.76 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

230301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการศึกษาวิจัย สำรวจ และเก็บรวบรวมตัวอย่างทางธรรมชาติเพื่อสร้างฐานข้อมูลและองค์ความรู้ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและนำองค์ความรู้จากการวิจัยไปใช้ต่อยอดเพื่อสร้างสื่อการเรียนรู้ให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้ถึงทรัพยากรธรรมชาติ การจัดทำฐานข้อมูลช้างที่เป็นปัจจุบันสำหรับวางแผนจัดการพื้นที่แนวเชื่อมต่อระบบนิเวศลดความขัดแย้งระหว่างคนกับช้าง และการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบให้เป็นพื้นที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ โดยมุ่งเน้นการใช้นวัตกรรมจัดการ**ขยะและของเสีย** โดย**สร้าง Digital Platform:** พัฒนาแพลตฟอร์มบริหารจัดการขยะ เชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง และข้อเสนอนโยบายเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรม อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการผลิตงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่สามารถรองรับการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและการฟื้นฟูระบบนิเวศ และมีความก้าวหน้าอย่างเป็นรูปธรรม สะท้อนผ่านการพัฒนานวัตกรรมหนุนเขตพื้นที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิศูนย์ (สระบุรี) ที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ Climate Technology และการพัฒนา Digital Platform เพื่อบริหารจัดการขยะและของเสียในพื้นที่นำร่อง รวมถึงการนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ มาใช้ในระบบแจ้งเตือนและเฝ้าระวังช้างป่าเพื่อลดความขัดแย้งระหว่างคนกับช้างและฟื้นฟูถิ่นอาศัย อีกทั้งยังมีการดำเนินการที่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะด้านการบูรณาการฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสีเขียวและความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการศึกษาวิจัยรวบรวมองค์ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงดำเนินการสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรพืชและสัตว์เพื่อการอ้างอิงและใช้ประโยชน์ ควบคู่ไปกับการสร้างความตระหนักรู้ให้กับสังคมผ่านนิทรรศการและกิจกรรมสื่อสารวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้ในมิติของปัจจัยสนับสนุนด้านกฎหมายและนโยบาย หน่วยงานได้เริ่มดำเนินการผลักดันผ่านโครงการนำร่อง โดยเฉพาะในพื้นที่สระบุรีที่มีเป้าหมายในการจัดทำข้อเสนอนโยบายและมาตรการปลดล็อกกฎระเบียบ เพื่อให้การขับเคลื่อน Net Zero Emission สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ควรเร่งรัดและผลักดันเพิ่มเติม ได้แก่ (1) การขยายผลการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากพื้นที่นำร่องไปสู่ผู้ประกอบการ SMEs ในวงกว้าง เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินงานยังจำกัดเฉพาะพื้นที่และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น อุตสาหกรรมซีเมนต์ และ (2) การจัดตั้งกลไกและมาตรการเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงพาณิชย์จากฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและนวัตกรรมสีเขียวที่ได้จากงานวิจัย เพื่อให้เกิดผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่สามารถกระตุ้นอุปสงค์ของสินค้าและบริการสีเขียวได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

230301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมสามารถเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **ข้อจำกัดในการนำองค์ความรู้ งานวิจัย และเทคโนโลยีขั้นสูงไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์** เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจในระดับกว้าง โดยเฉพาะในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยังคงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังไม่สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการได้อย่างเป็นรูปธรรม สะท้อนให้เห็นจากจำนวนอนุสิทธิบัตรด้านเทคโนโลยีชีวภาพและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งบ่งชี้ถึงช่องว่างด้านการพัฒนาและการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ที่ยังต่ำกว่าเป้าหมาย ทั้งนี้ การดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมายังคงมุ่งเน้นการทดลองในพื้นที่นำร่องและอุตสาหกรรมรายใหญ่เป็นหลัก **ขาดกลไกสนับสนุนที่เพียงพอในการนำฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพและผลงานวิจัยมาต่อยอด** เป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการมูลค่าสูงที่สามารถขยายผลในเชิงพาณิชย์ได้จริง ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ยังไม่สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และโอกาสทางธุรกิจที่เกิดจากงานวิจัยได้อย่างกว้างขวาง นอกจากนี้ การปรับลดลงของอันดับดัชนีการค้าที่ยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม จากอันดับ 19 เป็นอันดับ 23 สะท้อนถึงความเสี่ยงในการสูญเสียขีดความสามารถทางการแข่งขันในตลาดโลก โดยเฉพาะในบริบทของมาตรการกีดกันทางการค้าที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ที่เข้มข้นมากขึ้น ซึ่งเมื่อประกอบกับการที่ยังไม่มีโครงการขนาดใหญ่ ที่มุ่งเน้นการเร่งรัดการสร้างนวัตกรรมสีเขียวอย่างเป็นระบบ อาจทำให้เกิดช่องว่าง/อุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนโดยการประยุกต์ใช้ความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญกับ**การวิจัยเชิงรุก (Frontier Research) ในเทคโนโลยีเป้าหมายที่ตลาดมีความต้องการสูงและมีช่องว่างในการพัฒนา** เพื่อให้ได้องค์ความรู้และเทคโนโลยีขั้นสูงที่ทันสมัยและมีศักยภาพในการสร้างมูลค่า อาทิ เทคโนโลยีเป้าหมายด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ประเทศไทยยังมีช่องว่างในการพัฒนา เทคโนโลยีกรีนไฮโดรเจน ระบบกักเก็บพลังงานเทคโนโลยีการดักจับ การใช้ประโยชน์และกักเก็บคาร์บอน (Carbon Capture, Utilization and Storage: CCUS) ควบคู่กับการสนับสนุนการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อใช้เป็นเครื่องมือวิเคราะห์ความคุ้มค่าและจุดสมดุลระหว่างเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและชัดเจน ในขณะเดียวกัน**ควรส่งเสริมการวิจัยเพื่อศึกษารูปแบบและแนวทางที่เหมาะสมในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีด้านสิ่งแวดล้อมและเทคโนโลยีสะอาดในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs** รวมทั้งพัฒนากลไกจูงใจเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของ SMEs ในการนำองค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้เกิดการวิจัยด้านเศรษฐกิจสีเขียวและจดสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรเพิ่มขึ้นอีกทางหนึ่ง นอกจากนี้ ยังควรเร่งสร้างระบบและมาตรการสนับสนุนเพื่อพัฒนาฐานข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพให้สามารถนำไปต่อยอดสู่การพัฒนานวัตกรรมเชิงพาณิชย์ได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

230401

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านองค์ความรู้พื้นฐาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

Y1 230401

จ.3 | อว.

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2570
🔴	🔴	🟢	🔴	🟠 ☹	🟡 ☺	🟡 ☺	⚪

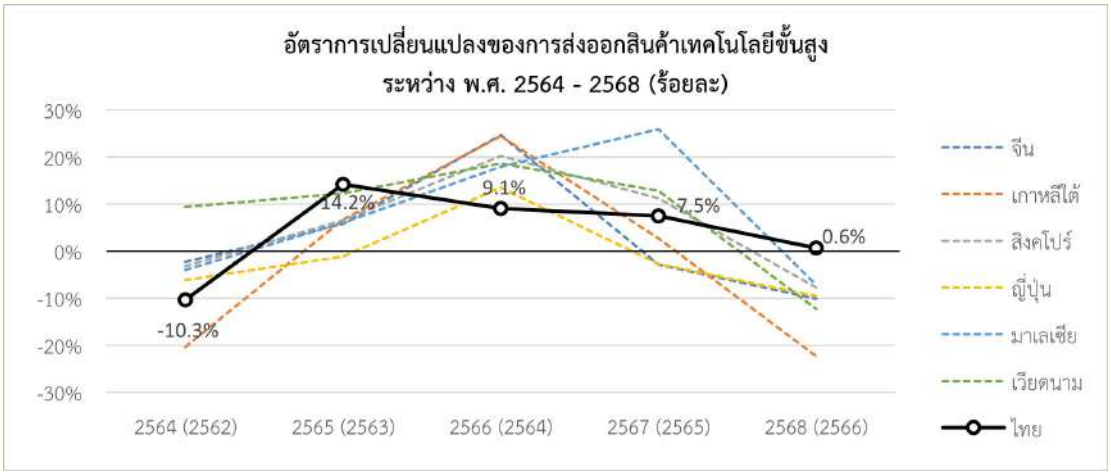
ค่าเป้าหมาย
อันดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ของประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก (ร้อยละ)				
	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
230401	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **ร้อยละ 14.22** มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 50,017 จากค่าเฉลี่ย 351,686	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **ร้อยละ 15.08** มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 53,769 จากค่าเฉลี่ย 356,507	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **ร้อยละ 17.06** มูลค่าการส่งออกของประเทศไทย 54,112 จากค่าเฉลี่ย 317,264	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 16**	**ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	**แย่ลง ร้อยละ 11.17** ☹	**ดีขึ้น ร้อยละ 6.05** ☺	**ดีขึ้น ร้อยละ 13.09** ☺		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 106.60 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.77 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

230401

ที่มาของข้อมูล : ธนาคารโลก (World Bank) สืบค้น ณ วันที่ 3 ธันวาคม 2568

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทย จัดทำโดยธนาคารโลก (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ประเทศไทยมีมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง จำนวน 54,112 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก เท่ากับ 317,264 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.06 โดยเป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันอัตราการขยายตัวของการส่งออกสินค้าชนิดดังกล่าวของไทยยังสวนทางกับประเทศผู้ส่งออกสำคัญในกลุ่มที่มีแนวโน้มหดตัวรุนแรง อาทิ จีน เกาหลี สิงคโปร์ ญี่ปุ่น และมาเลเซีย และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง จำนวน 53,769 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการส่งออกเทคโนโลยีของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรกมีค่าเฉลี่ยที่ 356,607 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.08 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 13.09 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยว่าร้อยละ 16) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 106.06 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยว่าร้อยละ 19) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.77 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

230401

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการใช้ประโยชน์จริง ยกระดับศักยภาพกำลังคนและความเป็นเลิศด้านวิจัยสู่มาตรฐานสากล และเสริมระบบนิเวศและโครงสร้างพื้นฐานบริหารงานวิจัยให้มีประสิทธิภาพและตรวจสอบได้ผ่านการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ (1) การสร้างและพัฒนาผู้ประกอบการและสตาร์ทอัพนวัตกรรมด้วยการดึงการลงทุนและยกระดับการต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ (2) การยกระดับความเป็นเลิศด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยผ่านการสร้างองค์ความรู้ใหม่และถ่ายทอดเทคโนโลยีแบบสหสาขาและแบบบูรณาการ และ (3) การส่งเสริมและสนับสนุนผลงานสิ่งประดิษฐ์และนวัตกรรมจากสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ยกระดับความพร้อมทางเทคโนโลยี และผลักดันให้เกิดการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีขั้นสูงเป็นหลัก และการส่งเสริมการถ่ายทอดองค์ความรู้และทรัพยากรบุคลากรอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายประเด็นที่อยู่ระหว่างการพัฒนาให้มีความเป็นรูปธรรม ได้แก่ (1) การพัฒนาศักยภาพด้านเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อให้ผู้ประกอบการและผู้เชี่ยวชาญไทยสามารถต่อยอดเทคโนโลยีได้ด้วยตนเอง (2) การส่งเสริมการลงทุนและการวิจัยในเทคโนโลยีขั้นสูงในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศด้วยงบประมาณที่ต่อเนื่อง เพียงพอ และเหมาะสมกับขนาดของเป้าหมาย (3) การวางแผนยกระดับสภาพแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาให้สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญของประเทศ และ (4) การเชื่อมโยงการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านคุณภาพของประเทศเข้าด้วยกัน เพื่อให้สามารถสร้างระบบคุณภาพที่มีศักยภาพในการผลักดันการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมายสำคัญของประเทศในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **(1) แรงกดดันจากการแข่งขันระหว่างประเทศที่รุนแรงขึ้น**จากหลายประเทศที่เร่งพัฒนาและส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง ทำให้ประเทศไทยเผชิญความเสี่ยงต่อการเสียเปรียบด้านส่วนแบ่งตลาด การดึงดูดการลงทุน รวมถึงกำลังคนที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งหากไม่เร่งยกระดับศักยภาพเทคโนโลยีของตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จะส่งผลให้ประเทศไทยอยู่ในระดับความเสี่ยงสูงที่จะสูญเสียความสามารถในการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมเป้าหมาย **(2) ความเพียงพอและความต่อเนื่องของทรัพยากรด้านการวิจัยและพัฒนา (R&D)** ยังเป็นข้อจำกัดสำคัญ โดยเฉพาะงบประมาณและกลไกสนับสนุนจากภาครัฐที่อาจยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาเทคโนโลยีขั้นสูงในระดับที่ต้องการและต่อยอดได้จริง เนื่องจากงบประมาณหลักด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยถูกจัดสรรอย่างกระจัดกระจายและไม่สามารถสร้างผลกระทบเชิงลึกให้แก่อุตสาหกรรมเป้าหมายได้ **(3) ระบบแรงจูงใจและสภาพแวดล้อมเพื่อดึงดูดการลงทุน**

230401

เทคโนโลยีขั้นสูงยังไม่เข้มแข็ง ทั้งการกระตุ้นการลงทุนภาคเอกชนในประเทศและการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ทำให้การยกระดับเทคโนโลยีและการสร้างฐานการผลิตมูลค่าสูงดำเนินไปอย่างจำกัด **(4) ความเชื่อมโยงระหว่างการถ่ายทอดเทคโนโลยีกับการสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยยังไม่ครบวงจร** ส่งผลให้การถ่ายทอดองค์ความรู้อาจไม่สามารถส่งต่อเพื่อการยกระดับความสามารถได้อย่างต่อเนื่อง รวมถึงขีดความสามารถในการต่อยอดเทคโนโลยีด้วยตนเองอย่างยั่งยืนลดต่ำลง และ **(5) ความท้าทายด้านกำลังคนทักษะสูงและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง**ยังคงเป็นอุปสรรคที่สำคัญ โดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีขั้นสูงที่ต้องใช้ทักษะเชิงลึกและประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญอย่างมาก ทำให้ศักยภาพการวิจัยและพัฒนาถูกจำกัดอย่างต่อเนื่องและมีความเสี่ยงสูงที่จะหยุดชะงักและไม่สามารถผลักดันอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างตรงจุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชียและบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **(1) จัดทำยุทธศาสตร์การยกระดับขีดความสามารถเทคโนโลยีขั้นสูง** โดยกำหนดสาขาย่อยและผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ประเทศมีศักยภาพและเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ พร้อมกำหนดแนวทางการวิจัยและพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ที่สำคัญ รวมถึงรูปแบบการเข้าถึงและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถพัฒนาศักยภาพในการพัฒนาเทคโนโลยีได้เองภายในประเทศ **(2) ปรับมาตรการส่งเสริมการลงทุนเทคโนโลยีขั้นสูงให้มีแรงจูงใจเพียงพอ**และมีเงื่อนไขในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยีและนวัตกรรมในประเทศเพื่อให้เกิดการถ่ายทอดและการพัฒนาองค์ความรู้ไปพร้อมกับการพัฒนาบุคลากรทักษะสูงและการยกระดับผู้ประกอบการไทยในห่วงโซ่อุปทาน โดยควรคำนึงถึงความสมดุลของการแข่งขันภายในประเทศและการคุ้มครองผู้ประกอบการไทยให้สามารถปรับตัวและแข่งขันได้อย่างต่อเนื่อง **(3) พัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศการวิจัยและนวัตกรรม**ให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและความต้องการของตลาดโลก **โดยเสริมสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยวิจัย และภาคอุตสาหกรรม**ให้เป็นกลไกความร่วมมือแบบบูรณาการที่ทำงานร่วมกันอย่างถาวร และ **(4) เร่งพัฒนากำลังคนทักษะสูงและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางให้เพียงพอต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย**ทั้งในภาคการศึกษาและกำลังคนทักษะในภาคเอกชนที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงพัฒนาทักษะสำหรับกำลังคนที่จะสามารถรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมเป้าหมายในอีกขั้นของการพัฒนาในระยะต่อไป

230501

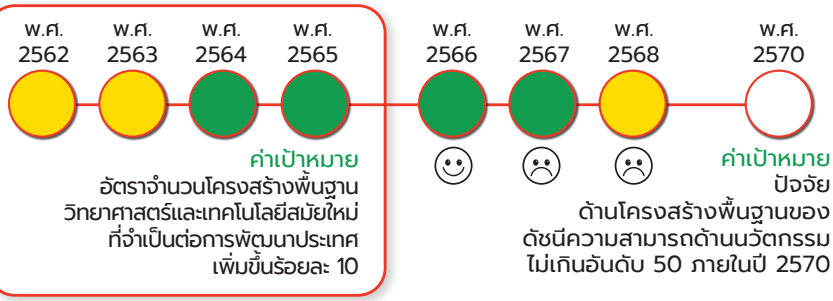
แผนแม่บทย่อย | ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

Y1 230501

จ.3 อว.

ค่าเป้าหมาย
อัตราจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 10

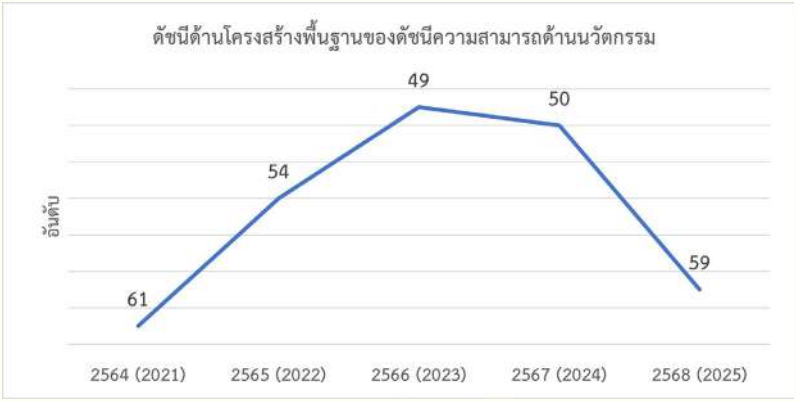
ค่าเป้าหมาย
ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรมไม่เกินอันดับ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม* (อันดับ)				
230501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) อันดับที่ 49	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) อันดับที่ 50	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) อันดับที่ 59	ไม่เกินอันดับ 50	ไม่เกินอันดับ 50
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 9.26 ☺	แย่ลง ร้อยละ 2.04 ☹	แย่ลง ร้อยละ 18.00 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 84.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 84.75 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

*หมายเหตุ : ตัวชี้วัดอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

230501

ที่มาของข้อมูล : World Intellectual Property Organization: WIPO

โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น พิจารณาจากอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ซึ่งจัดทำโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization: WIPO) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า มีอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับที่ 59 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่อยู่ในอันดับที่ 50 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 18.00 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ไม่เกินอันดับ 50) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 84.75 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ให้มีความพร้อมและทันสมัยเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ โดยการดำเนินงานสำคัญประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการและขับเคลื่อนอุทยานวิทยาศาสตร์และพื้นที่นวัตกรรมในระดับภูมิภาคเพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน (2) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และพื้นที่จัดแสดงทางวิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมความตระหนักรู้แก่สาธารณชน และ (3) การพัฒนาระบบสารสนเทศ ดัชนีชี้วัดสมรรถนะ และฐานข้อมูลงานวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อใช้เป็นกลไกหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรและสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและบริการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์สุขภาพจากวัตถุดิบชีวภาพในด้านความปลอดภัยตามหลักการ OECD จากผู้ประกอบการพันธุ์ใหม่ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง** โดยมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ซึ่งมุ่นเน้นการพัฒนาศูนย์สัตว์ทดลองของมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ให้ได้รับการรับรองเป็นหน่วยทดสอบความปลอดภัยผลิตภัณฑ์สุขภาพตามหลักการ OECD-GLP เพื่อลดปัญหาการขาดแคลนห้องปฏิบัติการฯ รวมทั้งยกระดับด้านความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์สุขภาพจากวัตถุดิบชีวภาพ เช่น อาหาร ยา เครื่องสำอาง สมุนไพร เพื่อให้มีหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่เพียงพอในการขอขึ้นทะเบียนและสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภค

230501

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการกระจุกตัวของทรัพยากรผ่านการขับเคลื่อนอุทยานวิทยาศาสตร์ภูมิภาค เพื่อกระจายโอกาสการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีสู่ผู้ประกอบการในพื้นที่ต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลกลางด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม เพื่อบูรณาการข้อมูลให้มีความเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์ได้จริง ซึ่งเป็นการตอบสนองต่อแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรและการสร้างความเท่าเทียมในการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นมีประเด็นที่สำคัญ อาทิ หน่วยงานได้มีการพัฒนาระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลเป็นจำนวนมาก แต่**ยังขาด “มาตรฐานข้อมูลกลาง” (Data Standard) ที่เชื่อมโยงกันได้อย่างสมบูรณ์** ทำให้เกิดข้อมูลซ้ำซ้อน และผู้ใช้งานไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานของประเทศแบบ One-stop Service ได้จริง ซึ่งส่งผลต่อคะแนนด้านการเข้าถึง ICT ของประเทศ นอกจากนี้**กลไกการให้บริการโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐยังมีขั้นตอนทางระเบียบราชการที่ซับซ้อน** และค่าบริการยังไม่จูงใจเมื่อเทียบกับคู่แข่งในต่างประเทศ ปัจจัยเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญที่ทำให้ผู้ประกอบการภาคเอกชนเข้าถึงบริการขั้นสูงได้ยาก เช่น บริการแสงซินโครตรอน หรือห้องปฏิบัติการทดสอบที่ได้มาตรฐานสากล ด้วยเหตุนี้ ส่งผลให้การใช้งานโครงสร้างพื้นฐานยังกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มนักวิจัยภาครัฐเป็นหลัก ไม่เกิดมูลค่าเชิงพาณิชย์เท่าที่ควร และอาจรวมถึงการขาดงบประมาณผูกพันระยะยาวสำหรับการซ่อมบำรุง และการสอบเทียบมาตรฐานให้ทันสมัยอยู่เสมอ ส่งผลให้เครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูงที่มีอยู่เสื่อมสภาพเร็วหรือไม่สามารถให้บริการภาคเอกชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการเพิ่มจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการเพื่อยกระดับดัชนีโครงสร้างพื้นฐานนวัตกรรม (GII) ที่ประเทศไทยมีอันดับลดลงต่อเนื่องสองปีติดต่อกัน จึงควร**เร่งรัดให้มีการเชื่อมโยง API ของฐานข้อมูลโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเข้าด้วยกัน** เพื่อสร้าง “แผนที่โครงสร้างพื้นฐาน” ของประเทศให้มีศักยภาพ รวมถึงจำเป็นต้อง**ปรับระเบียบให้หน่วยงานที่มีเครื่องมือวิทยาศาสตร์ขั้นสูง**สามารถบริหารจัดการรายได้จากการให้บริการเพื่อนำมาหมุนเวียนเป็นค่าซ่อมบำรุงและจัดหาเครื่องมือใหม่ได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยลดภาระงบประมาณภาครัฐในระยะยาว นอกจากนี้เพื่อแก้ปัญหาการเข้าถึงควร**จัดทำมาตรการอุดหนุนค่าบริการวิเคราะห์ทดสอบหรือการใช้เครื่องมือขั้นสูง** เพื่อลดความเสี่ยงและต้นทุนให้ภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดอัตราการใช้งานของเครื่องมือภาครัฐที่ลงทุนไปแล้วให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด ซึ่งมาตรการทั้งหมดนี้จะเปลี่ยนโครงสร้างพื้นฐานจากการเป็นเพียงต้นทุนให้เป็นกลไกสร้างรายได้ ที่ส่งผลต่อการปิดช่องว่างด้านประสิทธิภาพนวัตกรรม และดัชนี GII ของไทยสามารถขยับขึ้นสู่อันดับเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

230502

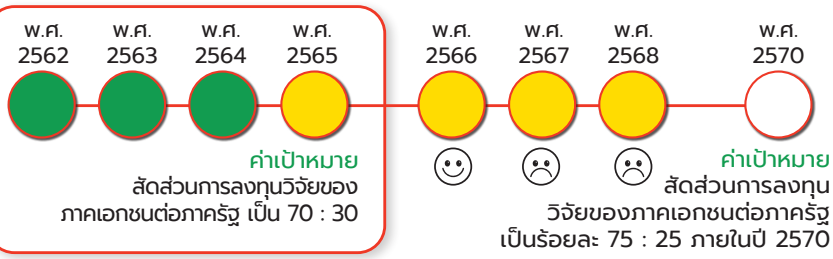
แผนแม่บทย่อย ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

Y1 230502

จ.3 อว.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ (ร้อยละ)				
230502	สถานการณ์ปีก่อนหน้า (เป็นปีของการรายงาน)		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) **สัดส่วนร้อยละ 74 : 26** เอกชน 144,887 ล้านบาท รัฐ 50,683 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) **สัดส่วนร้อยละ 73 : 27** เอกชน 146,321 ล้านบาท รัฐ 55,094 ล้านบาท	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) **สัดส่วนร้อยละ 67 : 33** เอกชน 112,126 ล้านบาท รัฐ 55,980 ล้านบาท	**ร้อยละ 74 : 26**	**ร้อยละ 75 : 25**
การเปลี่ยนแปลงเทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 8.82 ☺	แย่ลง ร้อยละ 1.35 ☹	แย่ลง ร้อยละ 8.22 ☹		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 90.54 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 89.33 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาจากสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาจำนวน 112,126 ล้านบาท ขณะที่ค่าใช้จ่ายของภาครัฐจำนวน 55,980 ล้านบาท ทำให้มีสัดส่วนด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ อยู่ที่ร้อยละ 67 : 33 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่าย 146,321 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของภาครัฐ 55,094 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 73 : 27 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 8.22 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ร้อยละ 74 : 26) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 90.54 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 (ร้อยละ 75 : 25) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 89.33 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

230502

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนอย่างต่อเนื่อง อาทิ (1) การให้บริการและส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์เพื่อวิเคราะห์เชิงลึกและพัฒนาผลิตภัณฑ์/กระบวนการทางอุตสาหกรรม เพื่อนำไปสู่การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการในแต่ละอุตสาหกรรม (2) การออกแบบและพัฒนากลไกบริหารจัดการระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแบบครบวงจร เพื่อสร้างระบบนิเวศและเครือข่ายที่เอื้อต่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์จริง โดยมุ่งให้เกิดผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างมีนัยสำคัญ (3) การทบทวนแผนด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมของประเทศ เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางที่ทันต่อสถานการณ์ สำหรับการดำเนินการในระยะต่อไป และ (4) การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยและบุคลากรด้านนวัตกรรมให้มีทักษะแห่งอนาคตรองรับ โดยใช้กลไกเครือข่ายความร่วมมือในการยกระดับคุณภาพงานวิจัยและส่งเสริมการนำผลงานไปใช้ประโยชน์ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้**ไม่มี**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนแบบบูรณาการ โดยเน้นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างรัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษา ขณะเดียวกันยังได้เสนอแนะการพัฒนาบุคลากรควบคู่ไปกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเชิงรุก เพื่อให้เกิดนวัตกรรมที่ตอบโจทย์ตลาดและต่อยอดเชิงพาณิชย์ได้จริง นอกจากนี้ยังพบว่ามีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎระเบียบ รวมทั้งออกแบบมาตรการพิเศษสำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพในการสร้างนวัตกรรมเพื่อลดภาระทางการเงินและกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในงานวิจัยมากขึ้นในหลายหน่วยงานอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

230502

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการกระตุ้นให้ภาคเอกชนลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพิ่มมากขึ้นมีประเด็นปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ **(1) ความผันผวนทางเศรษฐกิจและความไม่แน่นอนของต้นทุนการผลิต** จากภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวและแรงกดดันจากต้นทุนการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ทำให้ภาคเอกชนต้องให้ความสำคัญกับการบริหารสภาพคล่องทางการเงินเป็นลำดับแรก ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจลงทุนในโครงการวิจัยและพัฒนาที่มีความเสี่ยงสูงและใช้ระยะเวลาคืนทุนนาน **(2) ความท้าทายเชิงโครงสร้างอุตสาหกรรม ที่ยังยึดติดกับรูปแบบการรับจ้างผลิต** โดยภาคอุตสาหกรรมไทยส่วนใหญ่ยังคงบทบาทเป็นผู้รับจ้างผลิต ซึ่งมุ่งเน้นประสิทธิภาพด้านต้นทุนมากกว่าการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการเป็นเจ้าของตราสินค้าหรือเทคโนโลยี นอกจากนี้การส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยเพิ่มสัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนายังเป็นประเด็นที่ซับซ้อนและต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกภาคส่วน โดยเฉพาะผู้ประกอบการในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ยังขาดแรงจูงใจจากมาตรการสนับสนุนของรัฐที่ชัดเจนเพียงพอ จึงมองว่าการลงทุนด้านนี้มีความเสี่ยงสูง ไม่คุ้มค่า รวมถึงผู้ประกอบการเองยังขาดองค์ความรู้เชิงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จะก่อให้เกิดการจูงใจในการสร้างนวัตกรรมจากการลงทุนวิจัยด้วยตนเอง และ **(3) ระบบนิเวศนวัตกรรมของประเทศยังขาดการเชื่อมโยงที่มีประสิทธิภาพ**ระหว่างภาคการศึกษา หน่วยงานวิจัย และภาคอุตสาหกรรม รวมถึงระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ยังไม่เอื้อต่อการต่อยอดเชิงพาณิชย์ ส่งผลกระทบต่อการขาดแคลนบุคลากรทักษะขั้นสูงด้านนวัตกรรมและลดทอนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้วยเหตุนี้ ภาพรวมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนจึงเปลี่ยนแปลงค่อนข้างน้อย และกระทบต่อการรักษาสัดส่วนการลงทุนระหว่างภาครัฐและเอกชนตลอดช่วง 5 ปีที่ผ่านมา

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในการดำเนินการ**เร่งยกระดับการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน**ท่ามกลางสภาวะความผันผวนทางเศรษฐกิจและข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง **โดยกำหนดมาตรการทางการเงินสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาในระยะยาว**นอกเหนือจากมาตรการทางภาษี รวมถึง**จัดทำมาตรการเฉพาะเพื่อสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพด้านนวัตกรรม** เพื่อช่วยลดความเสี่ยงและสร้างแรงจูงใจผู้ประกอบการให้สามารถดำเนินกิจกรรมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มเพื่อความสามารถในการแข่งขันได้อย่างต่อเนื่องอีกครั้ง การ**สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา**ให้เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพื่อให้การวิจัยและพัฒนาสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถสร้างผลกระทบทางเศรษฐกิจได้อย่างชัดเจน โดยควรดำเนินการควบคู่กับการ**พัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกระดับ**ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัยและผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศในรูปของการลงทุนวิจัยร่วมกับสถาบันวิจัยในต่างประเทศ เพื่อสร้างความเป็นเจ้าของในงานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์อุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศได้อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งปรับปรุงกฎระเบียบและมาตรการให้จูงใจต่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์มากยิ่งขึ้น ขณะเดียวกันควร**พัฒนาระบบการบริหารจัดการการคุ้มครองและการถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพย์สินทางปัญญา**ให้มีประสิทธิภาพและสะดวกยิ่งขึ้น ตลอดจนดำเนินการเชิงรุกในการสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของทรัพย์สินทางปัญญาแก่หน่วยงานในระบบวิจัยและพัฒนาและภาคเอกชนอย่างใกล้ชิด เพื่อผลักดันให้เกิดงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถต่อยอดสู่เชิงพาณิชย์ได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่

3

ประเด็นท้าทายและ การดำเนินการในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติตามหลักการ PDCA

การวางแผน (Plan)

การมียุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทาย

- **ความเข้าใจในหลักการและการแปลงแผนระดับชาติ** ทั้งในส่วนของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ของหน่วยงานของรัฐไปสู่การปฏิบัติ ที่ควรต้องให้ความสำคัญกับแปลงทั้งเป้าหมายการพัฒนาไปพร้อมกับตัวชี้วัดของเป้าหมาย ไม่ใช่เพียงตัวชี้วัดเท่านั้น
- **บริบทการพัฒนาประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว** จากสถานการณ์และสภาวะต่าง ๆ ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ทำให้แผนระดับชาติที่ประกาศใช้ในห้วงที่ผ่านมาอาจเกิดข้อจำกัดทั้งในมิติของเป้าหมายการพัฒนา ประเด็น/แนวทางการพัฒนา และกลไกการขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติที่อาจไม่สะท้อนความเป็นปัจจุบันได้อย่างทันการณ์

ข้อเสนอแนะ

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรภาครัฐในทุกระดับอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับหลักการและการแปลงแผนระดับชาติไปสู่การปฏิบัติ** โดยพิจารณาวิธีการ กลไก และเครื่องมือใหม่ ๆ ที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนทั้งหมดที่จะช่วยให้เกิดการดำเนินงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น รวมทั้ง**ให้ความสำคัญกับการทำงานอย่างบูรณาการเพิ่มมากขึ้นระหว่างสำนักงานฯ และหน่วยงานกลางอื่น ๆ ที่มีหน้าที่กำกับ ติดตาม ประเมินผล และบริหารจัดการระบบงบประมาณของประเทศ** อาทิ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) สำนักงบประมาณ เพื่อช่วยให้เกิดกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานของหน่วยงานของรัฐตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ นำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐให้สามารถดำเนินการตามเป้าหมายของแผนระดับชาติตามที่กำหนด รวมทั้งให้เกิดการบูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณที่ทำให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศตามหลักการ PDCA ได้อย่างมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
- **เร่งพิจารณาความเหมาะสมของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** เพื่อนำไปสู่การทบทวน ปรับปรุง แก้ไข หากจำเป็น และเผยแพร่ให้หน่วยงานของรัฐทราบและนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน

ก่อนเริ่มปีงบประมาณ พ.ศ. 2571 รวมทั้ง**เร่งศึกษาทบทวนประเด็นการปฏิรูปประเทศ** โดยวิเคราะห์และประมวลผลประเด็นการพัฒนาที่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไปตามบริบทการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาเชิงโครงสร้าง/เรื้อรัง เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฯ อย่างยั่งยืน

การปฏิบัติ (Do)

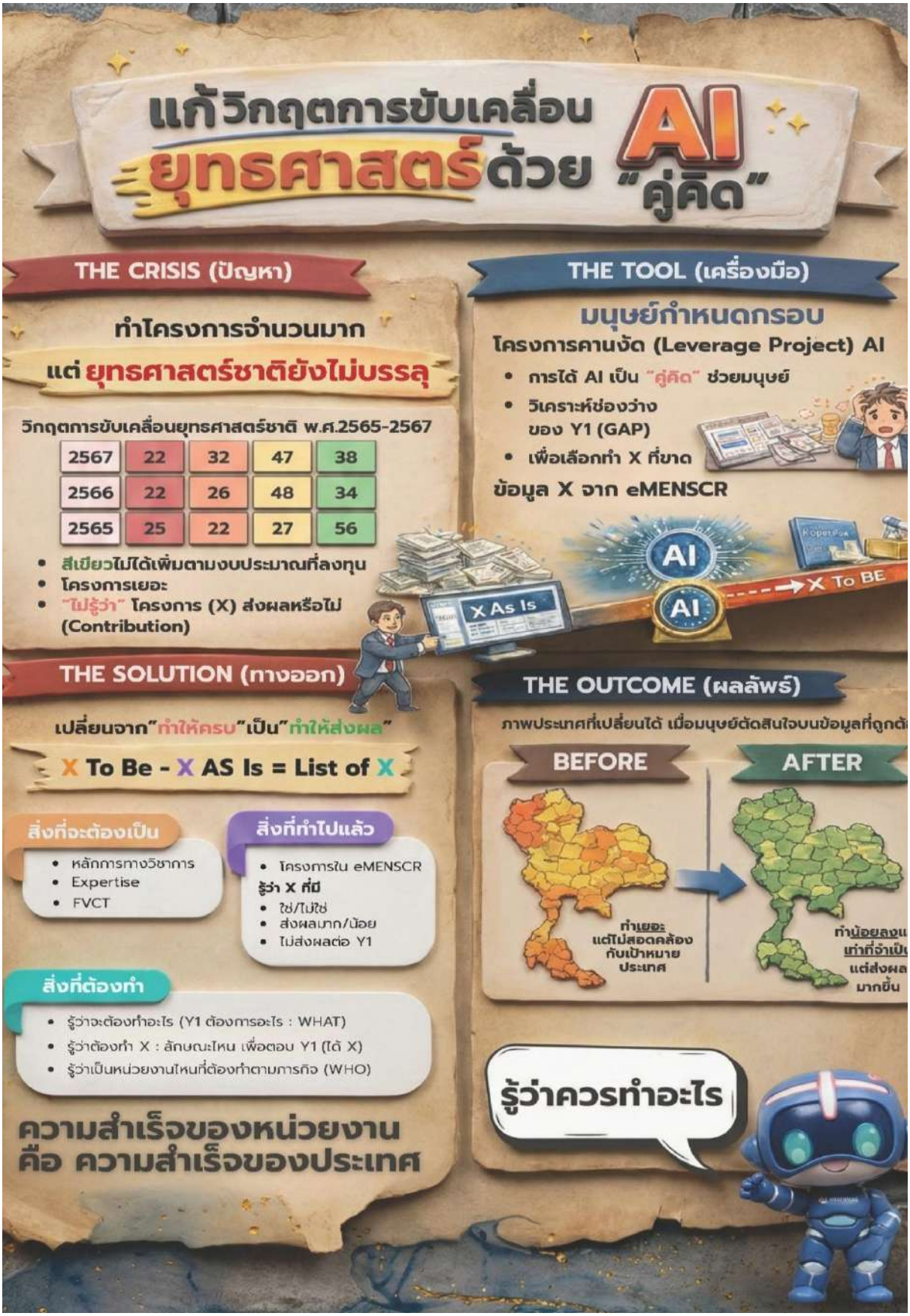
หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ 3 และจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน ที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นท้าทาย

- **แผนระดับที่ 3 ในส่วนของแผนปฏิบัติการด้าน... ที่มีกฎหมายระบุให้มีการจัดทำแผน มีจำนวนมากและมีการซ้ำซ้อนกัน** โดยในช่วงปี 2561 - 2568 จำนวน 215 แผน พบว่า แผนส่วนใหญ่ร้อยละ 53 (จำนวน 114 แผน) ไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำและเสนอแผนต่อคณะรัฐมนตรี สะท้อนว่าการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ของหน่วยงานของรัฐอาจยังไม่เป็นไปตามหลักการแผนปฏิบัติการด้าน...ซึ่งควรมีเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศเท่านั้น (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2564) ซึ่งหลายแผนมีเนื้อหาและเป้าหมายทับซ้อนกัน ส่งผลให้เกิดภาระงานเอกสารมากกว่างานปฏิบัติ และหน่วยงานหนึ่งอาจต้องถือแผนหลายฉบับในเวลาเดียวกัน นอกจากนี้ **หลายแผนปฏิบัติการด้าน... ยังขาดการเชื่อมโยงเป้าหมายของแผนไปยังเป้าหมายของแผนระดับชาติ** รวมทั้ง**มีตัวชี้วัดที่สะท้อนกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์**
- **โครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานรัฐที่เป็นลักษณะการทำงานแบบแยกส่วน ขาดการบูรณาการและเป็นงานเดิมที่อาจหมดความจำเป็นและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน** ส่งผลให้โครงการ/การดำเนินงานอาจไม่ตอบโจทย์และสภาพปัญหาที่เป็นปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะ

- **สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติที่มีหน้าที่กลั่นกรองแผนปฏิบัติการด้าน... ควรเร่งดำเนินการวิเคราะห์ช่องว่างและความครอบคลุมของแผนระดับที่ 3 ของหน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทฯ** ในแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ว่ามีแผนระดับ 3 ใดบ้างที่จำเป็นหรือขาดหายตามบริบทการพัฒนาประเทศ
- **สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติเร่งพัฒนาและเผยแพร่ระบบ STAR Leverage Coach เป็นเครื่องมือการวิเคราะห์เพื่อจัดทำโครงการที่ตอบโจทย์ประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม** เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถจัดทำโครงการแบบ “คานงัด” ซึ่งตอบโจทย์ทั้งภารกิจหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมถึง**สามารถระบุผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อการปิดช่องว่างของเป้าหมายแผนแม่บทฯ (Contribution of the project)** โดยจะทำให้ได้มาซึ่งโครงการ/การดำเนินงานที่พุ่งเป้าต่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แก้วิกฤตการขับเคลื่อน
ยุทธศาสตร์ด้วย AI "คู่คิด"
THE CRISIS (ปัญหา)
ทำโครงการจำนวนมาก
แต่ ยุทธศาสตร์ชาติยังไม่บรรลุ
วิกฤตการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2565-2567
2567 22 32 47 38
2566 22 26 48 34
2565 25 22 27 56
สีเขียวไม่ได้เพิ่มตามงบประมาณที่ลงทุน
โครงการเยอะ
"ไม่รู้ว่า" โครงการ (X) ส่งผลหรือไม่ (Contribution)
THE TOOL (เครื่องมือ)
มนุษย์กำหนดกรอบ
โครงการคานงัด (Leverage Project) AI
การได้ AI เป็น "คู่คิด" ช่วยมนุษย์
วิเคราะห์ช่องว่าง ของ Y1 (GAP)
เพื่อเลือกทำ X ที่ขาด
ข้อมูล X จาก eMENSCR
AI
AI
X As Is
X To BE
THE SOLUTION (ทางออก)
เปลี่ยนจาก"ทำให้ครบ"เป็น"ทำให้ส่งผล"
X To Be - X AS Is = List of X
สิ่งที่จะต้องเป็น
หลักการทางวิชาการ
Expertise
FVCT
สิ่งที่ทำไปแล้ว
โครงการใน eMENSCR
รู้ว่า X ที่มี
ใช่/ไม่ใช่
ส่งผลมาก/น้อย
ไม่ส่งผลต่อ Y1
สิ่งที่ต้องทำ
รู้ว่าจะต้องทำอะไร (Y1 ต้องการอะไร : WHAT)
รู้ว่าต้องทำ X : ลักษณะไหน เพื่อตอบ Y1 (ได้ X)
รู้ว่าเป็นหน่วยงานไหนที่ต้องทำตามภารกิจ (WHO)
ความสำเร็จของหน่วยงาน
คือ ความสำเร็จของประเทศ
THE OUTCOME (ผลลัพธ์)
ภาพประเทศที่เปลี่ยนได้ เมื่อมนุษย์ตัดสินใจบนข้อมูลที่ถูกต้
BEFORE
AFTER
ทำเยอะ
แต่ไม่สอดคล้อง
กับเป้าหมาย
ประเทศ
ทำน้อยลงแ
เท่าที่จำเป็
แต่ส่งผล
มากขึ้น
รู้ว่าควรทำอะไร

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐทุกระดับทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โครงการ/การดำเนินงาน**ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2**

ประเด็นท้าทาย

- **การขาดการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตามเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีความต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน** ส่งผลให้บางเป้าหมายแผนแม่บทฯ มีความจำเป็นต้องใช้ข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ที่อาจสะท้อนเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ประกอบกับ**บางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่อาจมีความซ้ำซ้อนหรือไม่ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) ที่สามารถสะท้อนได้จากสถานะการบรรลุเป้าหมาย** ส่งผลให้การติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติจากรายงานประจำปีอาจไม่สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน
- **การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านระบบ eMENSCR ที่อาจยังไม่ครอบคลุม โครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด** เนื่องจากนิยามคำจำกัดความของแต่ละหน่วยงานมีความแตกต่างกัน ประกอบกับข้อมูลที่หน่วยงานนำเข้าข้อมูลในระบบ eMENSCR อาจไม่ถูกต้องหรือครบถ้วนทั้งวงจร โดยเฉพาะการเชื่อมโยงการติดตาม “แผนงาน” และ “แผนเงิน” เข้าด้วยกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งทำให้การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลยังไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร
- **กลไกการติดตามตรวจสอบ โดยเฉพาะหน่วยงานกลางที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล** อาจยังไม่ได้นำข้อมูลจากระบบ eMENSCR มาใช้ในการบูรณาการการดำเนินการเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากอาจขาดความเชื่อมั่นในระบบ หรือการมีข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่เชื่อมโยงกันทำให้การตัดสินใจเชิงนโยบายขาดความแม่นยำ การจัดสรรงบประมาณไม่สอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์จริง

ข้อเสนอแนะ

- **หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในมิติการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยเฉพาะหน่วยงานที่มีบทบาทภารกิจที่เกี่ยวข้องกับการจัดเก็บข้อมูล** ควรต้องมีการพัฒนาตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนเป้าหมายแผนแม่บทฯ รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความแม่นยำ ต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างครอบคลุม
- **สำนักงานฯ เร่งพัฒนาระบบ eMENSCR ให้มีความเชื่อมโยงกับระบบกลางในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลระดับชาติเข้ากับระบบการจัดการงบประมาณอิเล็กทรอนิกส์อย่างสมบูรณ์** ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลสนับสนุนการจัดทำนโยบายได้อย่างครบวงจร รวมทั้ง เร่งพัฒนาส่วนของการแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล (Dashboard) สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ให้สนับสนุนการทำงานของผู้ใช้งานระบบในบทบาทต่าง ๆ ในการนำเข้าข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นมิตรต่อผู้ใช้งานมากยิ่งขึ้น

- **ยกระดับกลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้เป็นไปตามหลักการบริหารงานคุณภาพมากยิ่งขึ้น** รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานนำเข้าข้อมูลที่มีคุณภาพ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการติดตามตรวจสอบ เห็นความสำคัญของการมีข้อมูลที่มีคุณภาพและการใช้ประโยชน์ ซึ่งจะส่งผลต่อประเทศชาติและประชาชนต่อไป

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก : รายละเอียดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บท
ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580)
(ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภาคผนวก ข : ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ภาคผนวก ค : การสืบค้นแผนระดับที่ 3 ในระบบติดตามและ
ประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

million
Income
PBT
BGI/BlackRock
deal costs
CAGR (04
Revenue
PBT
1,318
1,665
1,844
893
336
540
714
04
05
06
07
47%
84%

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2568. --กรุงเทพฯ :
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2569

ISBN 978-974-9769-71-3
พิมพ์ครั้งที่ 1 จำนวน 1,000 เล่ม

จัดพิมพ์ โดย

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

โทรศัพท์: 0 2280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร : 0 2280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nesdc.go.th

พิมพ์ที่

บริษัท ซีดี มีเดีย ไกด์จำกัด
80/21 ซอยทุ่งมังกร 15 แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170
โทรศัพท์: 0 2448 8021

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02 280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร 02 280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nscr.nesdc.go.th

ISBN 978-974-9769-71-3